འཕར་ཞུན་འཕྲུལ་རིག [༠༥༣]

ཟུར་མང་བའི་བསམ་གཞིགས།

མང་རའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བརྩམས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།

SJRB-0319

འབར་ཞུན་འཕྲུལ་དེབ་ཀྱི་པར་རྩ་གཞིར་བཞག་བྱས་ཡོད།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།

༢༠༡༥ ལོའི་ཟླ་དྲུག་པར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།

༢༠༢༢ ཟླ་དགུ་པར་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།

www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།

serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཀར་ཆག

བྲུར་མང་བའི་བསམ་གཞིགས། ༡

གཅིག དེ་དེ་བཞིན་ནོ།། ༣༨

གཉིས། གང་ལ་གང་འཚམ། ༣༨

གསུམ། ལྟོས་བཅས་ལ་རིན་ཐང་ཡོད། ༣༨

དཔའ་མཇངས་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཡ་ཧུ་ད་མི་རིགས། ༣༠

དང་པོ། ཡ་ཧུ་ད་པའི་ལ་རྒྱ། ༣༠

གཉིས་པ། ཡ་ཧུ་ད་པའི་ལས་སྐལ། ༣༥

གསུམ་པ། ཡ་ཧུ་ད་པའི་གྲུབ་འབྲས། ༣༩

གཞན་མིག་གཡར་ནས་རང་ལ་བལྟ་མཁན་དེས། །སྦྲ་ནག་གླུད་ལ་ལྷང་ཞུ་དམར་པོ་

བཀར།། ༤༣

དང་པོ། གཞན་མིག་གཡར་ནས་རང་ལ་བལྟ་མཁན། ༤༤

གཅིག བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནི་ཆོས་ལུགས་པས་སྙིང་སྟོབས་བྱས་པའི་རིག་གནས་ཤིག་

རེད་དམ། ༤༦

གཉིས། བོད་སྐད་ལ་དེང་རབས་འཚོ་བ་མཚོན་པའི་ཐ་སྙད་དང་ཐབས་རྩལ་གྱིས་

མི་འདང་ངམ། ༤༨

གསུམ། སྔོན་ཆད་བོད་ལ་མཚན་ཉིད་དོན་མཐུན་གྱི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩོམ་རིག་བྱུང་མེད་དམ། ……… ༥༣

བཞི། སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་བའི་ནང་བོད་ལ་མཚན་ཉིད་དོན་མཐུན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་བྱུང་མེད་དམ། ……… ༥༩

ལྔ་བ། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་རིགས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཉམས་པ་ལས་གཞན་ཤུགས་ཀྱིས་བཙོམ་པ་མིན་ནམ། ……… ༥༧

དྲུག རྒྱ་སྐད་ནི་འཛམ་གླིང་ན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་བཟང་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཆེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྐད་རིགས་ཡིན་ཟེར་བ་བདེན་ནམ། ……… ༦༡

བདུན་པ། བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པ་ཚོས་མཛོས་སྟུག་ལྡན་པའི་སྤྱི་གཞུང་རྒྱ་སྐད་བསྒྲུན་པར་བྱས་རྗེས་འཛོག་ཐུབ་བམ། ……… ༦༧

གཉིས་པ། སྦྲ་ནག་ཀླད་ལ་བཀར་བའི་ལྷང་ཞུ་དམར་པོ། ……… ༧༣

དེང་རབས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་དང་དེང་རབས་ཀྱི་བོད། ……… ༧༨

དང་པོ། གླིང་གཞི། ……… ༧༨

གཉིས་པ། ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གྲོད་གཞི་རྙིང་བ། ……… ༨༡

གསུམ་པ། ཨ་རིའི་ཕྱི་འབྲེལ་སྲིད་ཇུས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྱུར་ལྡོག ……… ༨༨

བཞི་བ། བོད་དང་རྒྱ་དཀར་ནག་མི་རིགས་གཉིས། ……… ༩༦

མཐའ་སྨོས། ……… ༡༠༣

སློབ་གསོའི་འབེལ་གཏམ་ཚུ་རྒྱུན་དལ་འབབ། ……… ༡༠༩

གཅིག སློབ་གསོའི་ཕམ་ཁ། ……… ༡༠༩

གཉིས། སློབ་གསོའི་དམིགས་ཡུལ། ……… ༡༠༨

གསུམ། སློབ་གསོའི་གོ་རིམ། ……… ༡༡༩

བཞི། སློབ་གསོའི་ཕན་ཡོན། ……………………………………………… ༡༢༤

ཁ་རྒྱབ་ལྷོ་གོས་དང་འབྲེལ་བའི་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ། ………………………………༡༣༠

གཅིག ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོའི་གནས་བབ། ……………………………༡༣༠

གཉིས། ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་མ་དར་བའི་ཕམ་ཉེས། ………………………………༡༤༠

གསུམ། འཚོ་གནས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་བཟློག་པའི་ཐབས་ལམ། …………………………… ༡༤༨

མི་གྲངས་ནི་རིགས་རྒྱུད་དར་རྒུད་ཀྱི་སྲོག་རྩ་ཡིན། ……………………………… ༡༥༩

ཁ་བརྡའི་ས་བོན། ……………………………………………………………… ༡༥༩

གཅིག བོད་དང་འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེ། ………………………………………………༡༦༡

གཉིས། མི་གྲངས་དང་རིགས་རྒྱུད་དར་རྒུད། ……………………………………… ༡༦༤

གསུམ། རིགས་རྒྱུད་འཕེལ་བའི་ཐར་ལམ། ……………………………………… ༡༧༣

སྐྱེ་དང་བུད་མེད། ………………………………………………………………… ༡༧༨

གཅིག དོན་རྐྱེན་ཞིག་ལས་འཕྲོས་པའི་བསམ་གཞིགས། ……………………………༡༨༠

གཉིས། ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བྱུང་རིམ། ………………………………… ༡༨༥

གསུམ། ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་བསམ་བློའི་འབྱུང་ཁུངས། …………………………… ༡༨༨

བཞི། ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་བརྩད་པའི་ལོ་རྒྱུས། ………………………………………༢༠༡

ལྔ། ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་རྩོད་པའི་དགོས་པ། ………………………………………༢༠༥

སྨོར་མོའི་བདག་པོ་དང་གཡོག་པོ། …………………………………………………… ༢༡༥

གཅིག རྒྱུ་ནོར་དང་འཚོ་བ། ……………………………………………………… ༢༡༥

གཉིས། དབུལ་པོའི་རིག་ལམ་དང་ཕྱུག་པོའི་རིག་ལམ། ………………………………༢༢༠

གསུམ། ཕྱུག་པོའི་འཚོ་སྟངས་དང་དབུལ་པོའི་འཚོ་སྟངས། ……………………… ༢༣༠

1 ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཟོ་བ། ………………………………………………༢༣༢

2 མཐུན་རྐྱེན་རང་གིས་བསྒྲུན་པ། ༣༣༨

ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རང་གཙུན་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་གཞན་སྟོམ། ༣༥༣

དང་པོ། རྒྱ་ཡུལ་གྱི་མི་ཤ་ཟས་པའི་དོན་རྐྱེན། ༣༥༦

གཉིས་པ། བོད་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ཕྱུགས་སྐྱོང་བའི་ལས་འགུལ། ༣༥༨

གསུམ། མཐའ་དཔྱད། ༣༦༥

མེས་པོས་བུ་ཚར་བཞག་པའི་མ་རྩ། ༣༦༧

མཇུག་གི་གཏམ། ༣༧༩

དང་པོ། བསམ་གཞིགས་ཀྱི་བཤུལ་ལམ། ༣༧༩

གཉིས་པ། རྩོམ་འབྲི་བའི་དགོས་པ། ༣༨༡

གསུམ། བཀའ་དྲིན་ཞུ་ཚིག ༣༨༣

སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཐོག་མའི་སྐད་ཆ།

སྐྱེས་བུ་སྙིར་རེ་རེའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཚུ་ཐིགས་ལྷན་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བ་ལས། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་སྤྱིའི་ཤེས་རིག་གི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོ་ལྷེམ་མེར་འཁྱིལ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་བུ་སྙིར་རེ་རེའི་འབད་བརྩོན་གྱི་རྗེའུ་མཉམ་གཅིག་ཏུ་སྤུངས་པ་ལས། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་སྤྱིའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་ཕོ་བྲང་ཆེན་མོ་ལྷམ་མེར་གྲུབ་པ་རེད།

དེ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། རང་རེ་གངས་ཅན་པ་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། སྲིད་འཁོར་རིག་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ལས་སུ་བྱ་བ་གང་དང་གང་ཡིན་རུང་། ཡུལ་འདིའི་སྐྱེས་བུ་སྙིར་རེ་རེའི་སད་རྟོགས་དང་སྙིང་སྟོབས་ཉིད་ནི་དར་འཕེལ་ཞིག་འབྱུང་མིན་གྱི་གནད་འབབ་ས་གཙོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡུལ་འདིའི་སྐྱེས་བུ་སྙིར་རེ་རེའི་བློ་སྤོབས་དང་བརྩོན་འགྲུས་ལ་རག་ལས་པའི་ཚོས་ཉིད་ལ་སུས་ཀྱང་བཟློག་ཏུ་མེད་དེ། སྐྱེས་བུ་སྙིར་རེ་རེའི་སད་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲོན་མེ་ལྷན་གཅིག་ཏུ་ཚོགས་ཏེ་གངས་ཅན་ཁ་བའི་འཛིག་རྟེན་གསལ་བར་བྱེད་པའི་འོད་ཀྱི་གུར་ཁང་འགྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། ཐུ་རྗོད་ཆེན་པོའི་ཡུལ་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྙིར་རེ་རེ་འགན་ཁུར་གྱི་འདུ་ཤེས་དང་བྲལ་ཅིང་སད་རྟོགས་ཀྱི་བློ་མིག་གིས་ལྡོངས་པར་གྱུར་ན་ནི། མི་ཆེན་སྐྱེས་ཆེན་གྱི་མཚན་གནས་འཛིན་མཁན་རེ་ཟུང་ཙམ་ཞིག་གིས་ལྷག་བསམ་ཆེན་པོས་རྒྱུགས་འདུར་གྱི་ངལ་བ་མང་དུ་བསྟེན་རུང་། ཐན་ངེས་ཀྱི་སྒྱོར་བ་མང་ཙམ་བརྩམས་རུང་། མི་རིགས་སྤྱིའི་ལས་དབང་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་ཐུབ་པའི་རླབས་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་བསྐྲུན་ཐུབ་མིན་ནི་ཐེ་ཚོམ་ཁོ

ནའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཏེ་དགའ་འོས་པ་ཞིག་ལ། དེང་གི་ཚར་བརྡ་འཕྲིན་གྱི་ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་སྟབས་ཇི་བདེར་སྤྱུར་བའི་རླུང་ཤུགས་སྨུར་མོ་དང་འགྲོགས་ནས་རང་རེའི་སྤྲུན་གྲོགས་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སོས་དལ་བག་ཕེབས་ཀྱི་ངང་དུ་ཛ་ཚང་ཁོ་ནར་རོལ་བའི་སྐབས་མིན་པ་མཐྲེན་ཏེ། རང་རང་གི་ས་ནས་གནས་ཅན་པའི་ཚོས་རིག་གི་ཉམས་རྒུད་དང་། སྲིད་འབྱོར་གྱི་ཆག་འཛིག་ལ་དོ་ཁུར་གྱི་རྣམ་འགྱུར་ཤུགས་ཆེན་ཞིག་བསྟན་ཅིང་སྟོན་གྱིན་ཤེས་རབ་ཟབ་མོས་རྩིས་ཟིན་དང་མ་ཟིན་གྱི་ལབ་གླེང་གི་སྒྲོ་མོ་སྣ་ཚོགས་ཐོལ་གྱིས་ཕྱེ་བཞིན་པ་འདི་ལས་སེམས་དགའ་བ་དང་ཡིད་མགུ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མ་མཆིས་སོ། །

རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། ད་ཐེངས་མང་རའི་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ཀྱིས་བྲིས་པའི་དཔེ་དེབ་འདི་ཉིད་ལ་མཇལ་བའི་ཆེ་ན་ཡང་། རྩོམ་པ་པོ་ཁོང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགག་མདོ་འདི་རུ་འཛིགས་ཡེ་རེར་ཚོར་སྣང་སྐྱེན་པོས་བཞུགས་པའི་དཔྱོད་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་གཞན་རྣམས་དང་འདྲ་བར། ས་མཐོའི་ཡུལ་གྲོང་ཁ་བ་ཅན་པའི་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་པོའི་དར་རྒུད་དང་ཆག་འཛིག་ལ་སྐྱེས་བུ་རང་སྙེང་ནས་འགན་ཁུར་བའི་འདུ་ཤེས་གཙིགས་སུ་བཟུང་སྟེ། དེའི་ངོས་ནས་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕྱིར་རྟོག་དང་། གནས་བབ་ལ་བསམ་གཞིགས། འབྱུང་འགྱུར་ལ་རྒྱང་ལྟ་བཅས་གནང་ཡོད་པས། དཔེ་དེབ་འདིའི་མགོ་མཇུག་ཀུན་གྱི་བར་གསེང་དག་ན་དགའ་སྐྱོ་འདྲེས་མ་དང་། ཆགས་སྡང་བསྡོལ་མའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གི་ཕྲེང་བ་གཅིག་ཐོག་གཅིག་བརྩེགས་སུ་འཕྱུར་ཡོད་པར་འདུག་པས། དཔེ་དེབ་འདིའི་གློག་མཁན་སྤྱ་ཤོས་ཤིག་ཏུ་སྒྱུར་པའི་ཁོ་བོ་

ཡང་རེ་ཞིག་དེབ་འདིའི་རྩོམ་པ་པོ་དང་མཉམ་དུ་བསམ་གཞིགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་གླེང་ལ་མི་ཉུལ་ཀ་མེད་ཆགས་སོང་།

དེབ་འདིའི་རྩོམ་པ་པོ་ཁོང་གིས་བྱུར་མང་བོ་དང་། སྒོ་དུ་མ་ནས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཤེས་རིག་གི་གནས་བབ་ལ་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་བློ་གྲོས་རྒྱལ་ཏུ་བཏོན་ཡོད་པར་བལྟས་མ་ཐག་ཁོང་ནི་སྙིང་ཞེན་གསར་འགོག་གི་ཨུ་ཚུགས་ལས་ཐར་ཅིང་། གསར་ཞེན་སྙིང་དོར་གྱི་ཨ་གསར་གྱིས་མ་སླད་པའི་མཛེས་སྡུག་ཅིག་ཀུན་གྱིས་ལྟད་མོར་བཀྲམ་ཡོད་པར་འདུག

དེ་ཡང་ཁོ་བོས་ནམ་རྒྱུན་སྨྲ་བཞིན་པ་ལྟར། ཡོངས་ཁྱབ་རིན་ཐང་ངོས་ནས་ནི་སུ་ཡིན་རུང་གང་སྨྲས་གང་བརྗོད་ཀྱི་རང་དབང་ལ་བརྩི་འཇོག་བྱེད་ངེས་ཀྱི། མ་གཞི་རང་རེ་བོད་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་སྤྱིའི་ཤེས་རིག་དཔལ་ཡོན་དར་འཕེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟར། ཡབ་མེས་ཚོས་བཞག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ལ་ཞུ་ཅག་གིས་དུས་སུ་བབ་པའི་ཆར་ཆུས་བྲན་ཞིང་། སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆུ་ལུད་ཀྱིས་བསྐྱངས་ཏེ། དེ་ཉིད་རྩ་བ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་སྟོབས་ཀྱི་དཔལ་དང་ལྡན་པའི་དེང་རབས་ཤེས་རིག་གི་ལྗོན་པ་ཞིག་འཁྲུངས་སུ་འཇུག་དགོས་པ་ལས། དམ་པ་སྔ་མའི་ཤེས་རབ་དང་། འབད་བརྩོན། གྲུབ་འབྲས་ཡོད་ཚད་ཐན་བལྟས་སུ་བརྩིས་ཏེ། རྩ་བ་མེད་པའི་དེང་རབས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཞིག་འཁྲུངས་པའི་རེ་བ་འཚང་རྒྱ་ཞིག་ནི་ལར་ནས་མིན་པར་སེམས་ཤིང་། དེ་བཞིན་དུ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་སྙིང་སྟོབས་ཕྱིར་རྟོག་གིས་བཙལ་ཅིང་། རིག་གནས་ཀྱི་དོན་སྙིང་དགག་སྒྲུབ་ཀྱིས་འཇལ་ཏེ་རང་དང་རང་གི་རིག་གནས་ལ་ཡུལ་དུས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་མཚམས་པའི་གནས་ཁྱིམ་ཞིག་བསྐྲུན་ཕྱིར་འབད་

དགོས་པ་ལས། གནའ་སྲོལ་མཐའ་དག་ལ་དྭངས་པས་འཐམས་ཤིང་། གནའ་བ་ཤད་ཅི་ཡོད་ལེགས་བཤད་དུ་སྒྲོག་ཁུལ་གྱི་བརྟུལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་ལས་ཡ་ང་བའི་འཆི་ལམ་ཞིག་གཞན་ཡང་མེད་ན། དེའི་ཆ་ནས་མང་རའི་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་རྣམས་ནི་ནར་སོན་པའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་ཏུ་ཁོ་བོས་ངོས་འཛིན་ཞུ་གི་ཡིན།

ལྷག་པར་དུ། དེ་སྔ་ཁོ་བོའི་མིག་ལམ་དུ་སོན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དཔྱད་བརྗོད་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་རྣམས་དང་བསྡུར་ན། མང་རའི་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ཀྱི་བརྟག་དཔྱད་དང་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ནི་ཡངས་ཤིང་སྣ་མང་གི་རང་བཞིན་དང་ལྡན་པར་མ་ཟད། ད་དུང་རྩིས་གྲངས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་གཞི་བཅོལ་ཏེ་བརྗོད་དོན་ཞིབ་ཚགས་སུ་གཏན་ལ་ཕབ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བོད་ཡིག་གི་དཔྱད་བརྗོད་རྣམས་ལ་ཆེར་མི་འཛོམས་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཏུ་བརྩི་ཆོག་པར་སྙམ། ལར་ཙ་ཆོའི་གོམས་གཤིས་སུ་དཔེ་དེབ་ཀྱི་སྟོན་འགྲོ་ནི་དཔེ་དེབ་ཀྱི་ངོ་བསྟོད་དུ་འགྱུར་དགོས་པའི་འགྲོ་ལུགས་ལས་ལྡོག་སྟེ་དྲང་མོར་ཞུས་ན། དཔེ་དེབ་འདི་ལའང་མ་འདང་བའི་ཞན་ཆ་ཡོད་སྲིད་དེ། ཁོ་བོའི་སྣང་ཚོད་ལ་ཡང་དེབ་འདིའི་ཚིག་སྦྱོར་ལ་གཞན་སྐད་ཀྱི་ཤན་ཙུང་ཙམ་མེད་དམ་སྙམ་པ་ཞིག་ཏུ་འདུག་པ་སོགས་མཆིས། སྐད་ཆའི་སྦྱོར་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་བྱུང་ཨེ་ཡོད་སྙམ་པས། ཞིབ་ཏུ་གླེགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་ཚར་ལྷུག་སྟོལ་གནང་བའི་རེ་འདུན་ཡོད།

མཐར་དེབ་ཆུང་འདི་ཉིད་ཀུང་ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་ཤེས་རིག་དཔལ་ཡོན་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་མི་ནུབ་ཡུན་གནས་ཀྱི་རྐྱེན་དུ་འགྲོ་བའི་སྨོན་འདུན་བཅས། སྒོ་ཤེས་རབ་ཏུ་འབོད་པས་སྤྱི་ལོ༢༠༡༢ལོའི་ཟླ༩ཚེས༢༣ལ་བྲིས།

ཟུར་མད་བའི་བསམ་གཞིགས།

གལ་ཏེ་མི་ཚང་མས་བདག་འཛིན་གྱི་ཧམ་སེམས་ཚོད་མེད་རྒྱ་ཡན་དུ་བཏང་ན། འཛིག་རྟེན་ཧྲིལ་པོ་འཐབ་རྩོད་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་དམྱལ་བར་འགྱུར་ངེས་ལ། གལ་ཏེ་མི་ཚང་མས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་དང་ངེས་འབྱུང་གི་སེམས་འབབ་ཞིག་ཉམས་ལེན་བྱས་ན། ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་གང་ནས་འགྲོ་བ་མི་ཐལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་རང་མཚན་པ་ཞིག་ཀྱང་གནས་ག་ལ་སྲིད། དེ་བས་འདིར་ཁུ་ཅག་གིས་བདག་འཛིན་དང་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བའི་བདེན་དོན་རྩོད་པ་ལས། རེ་ཞིག་གོ་དོན་རགས་པའི་ངོས་ནས་གང་ཞིག་བདག་ཏུ་འཛིན་དགོས་པ་དང་གང་ཞིག་བདག་འཛིན་བྱེད་མི་རུང་བའི་ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་གྱི་གནས་ལུགས་གླེང་ན་ཡོས་དགའ།

ཀུན་གྱིས་ཤེས་གསལ་ལྟར། འདས་པའི་མི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་གཅིག་ཙམ་གྱི་ཡར་སྔོན་ནས་འགོ་ཚུགས་ཏེ། རང་རེའི་བོད་ཀྱི་བསམ་བློ་ཤེས་རིག་གི་ཞིང་ཁམས་སུ་སྔར་མེད་ཞིབ་འཇུག་དང་བརྒལ་བརྟགས་ཀྱི་ཚ་རླབས་ཆེན་པོ་ཞིག་ངང་གིས་འཕྱུར་ཞིང་། རིག་ལམ་དང་བསམ་ཚུལ་གསར་བ་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་ཆར་རྗེས་ཀྱི་ཤ་མོ་བརྗོལ་བ་ལྟར་ཐོན་ཏེ་མཁས་བརྒྱ་འབྲན་གླེང་གི་རྣམ་པ་ལེགས་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཞིབ་མདང་རེ་བརྒྱབ་ན་མ་གཞི་དེ་ནི་སྐུ་ཞབས་ཞོགས་དུང་གཙོ་བྱས་པའི་ཤེས་ཡོན་དང་འགན་ཁུར་འདུ་ཤེས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མི་བུ་སྐོར་ཞིག་གིས་<<དཔྱོད་ཤེས་རྒྱང་འབོད་>>དང་<<བདག་དཔེ་ཚོགས་>>སོགས་སྤྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་གི་ཞན་ཆ་

དགག་པ་གཙོར་བཟུང་བའི་དཔེ་དེབ་དུ་མ་པར་དུ་བསྐྲུན་པ་ནས་འགོ་ཚུགས་ཤིང་། མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་གཙོ་བྱས་པའི་སེར་མོ་བའི་ཤེས་ལྡན་སྐོར་ཞིག་གིས་ཀྱང་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་གི་ལེགས་ཆ་བརྗོད་པ་གཙོར་བྱས་པའི་དགག་ལན་མང་པོ་བྲིས་ནས་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱ་སེར་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པའི་སྡེ་རུ་དཔྱད་བརྗོད་དུས་དེབ་དང་ལྷུགས་རྩོམ་མང་པོ་གཅིག་འཕྲོ་གཅིག་ལ་བཏོན་ནས་འབྲས་བུ་སྨིན་པ་ཞིག་རེད་ཟེར་ཚོགསྐྱིར་ཤེས་རིག་གི་རྩོད་གླེང་ཆེན་པོ་དེའི་རྩོད་བྱའི་ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་དམངས་སྲོལ་དང་ཆོས་ལུགས། འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས། སློབ་གསོའི་ལྟ་བ་དང་། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནས་མ་འོངས་པའི་ཁ་ཕྱོགས་སོགས་རིག་ཚན་མང་པོ་ཞིག་འདུས་ལ། རྩོད་མཁན་གང་ཟག་གི་ཆ་ནས་མི་སྐྱ་སློབ་མ་དང་དགོན་སྡེའི་སེར་མོ་བ་གཙོ་བྱས་པའི་ཡོན་ཏན་པའི་སྡེ་ཙམ་མ་ཟད། ཞིང་ཕྱུགས་དོན་དུ་གཉེར་བའི་རོང་འབྲོག་མི་སེར་གྱི་ཁྲོད་དུའང་ཞུར་ཟིང་ངེས་ཅན་ཞིག་ལངས་འདུགརྩོད་སའི་ཡུལ་ཁམས་ཀྱི་ཆ་ནས་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་སྟེ་བོད་ནང་ཁུལ་ཙམ་མ་ཟད། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་བོད་མི་འདུས་སྡོད་བྱེད་ཡུལ་ཁག་ཏུ་ཡང་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་དོ་སྣང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཚོད་འདུགམདོར་ན་བློ་གྲོས་གཙུབ་བཏར་གྱི་མེ་སྟག་མཆེད་པའི་རྩོད་གླེང་གཡུ་འབྲུག་འཐབ་པའི་སྒྲ་ཆེན་འདིས། ཁ་བ་ཅན་གྱི་རི་སྲུལ་ན་མི་རབས་དུ་མར་འཛམ་ཐེང་ངེར་འཕྲིལ་བའི་བསམ་བློའི་ཆུ་རྡུལ་དེ་རྨང་ནས་དཀྲུགས་ཤིང་། རྙིང་རྡུལ་མཁྲེགས་འཛིན་ལ་གོམས་པའི་མགོ་ནག་བོད་པ་བྱིངས་ལ་ཟུར་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ནས་བསམ་གཞིགས་བྱེད་པའི་གསར་བཏོད་ཀྱི་གས་སྒུབས་ཤིག་བཏོད་པར་མ་ཟད། གངས་ཅན་ཤེས་རིག་གི་ཞིང་ས་ཡངས་པོར་སྙེར་ཚུགས་བསམ་

བློ་ཡི་ས་བོན་གསར་བ་ཞིག་ཀྱང་བཏབ་པ་རེད། མིག་སྔའི་བོད་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཞོགས་དུང་སོགས་ཀྱི་ལྷ་ཚུལ་ལ་ན་གཞོན་སློབ་གྲྭ་བ་གཙོ་བྱས་པའི་འཐད་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་མཁན་དང་རྗེས་སུ་འབྲངས་མཁན་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་སོགས་ཀྱི་དགག་ལན་ལའང་སེར་མོ་བ་གཙོ་བྱས་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་དང་ངོ་སོ་བསྟོད་མཁན་མང་པོ་ཡོད། འདི་ཡང་ལྟོས་ས་ལྟོས་འཇོག་གིས་བཤད་པ་ལས་སེར་མོ་བའི་ཁྲོད་ན་ཞོགས་དུང་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་དང་། མི་སྐྱ་ཤེས་ཡོན་པའི་ཁྲོད་ན་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ལྷ་བ་སྲུང་འཛིན་བྱེད་མཁན་མེད་པའི་ཁ་ཚོན་སུ་ཡིས་གཅོད། གང་ལྟར་ཚེ་ས་ནས་བལྟས་ན་ད་ལྟ་གྲངས་ཉུང་བའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་པའི་སྡེ་དེ། སྲོལ་རྒྱུན་བསྟོད་པའི་རིགས་གཅིག་དང་སྲོལ་རྒྱུན་དགག་པའི་རིགས་གཅིག་སྟེ་དབྱུང་ཁག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སུ་གྱེས་འདུག་པ་མངོན་གསལ་རེད། ལར་གསར་རྙིང་བཏང་སྙོམས་ཀྱི་བསམ་བློ་འཛིན་མཁན་དཔྱོད་ལྡན་རིན་ཐང་ཅན་རེ་གཉིས་ཀྱང་བྱུང་ཡོད་མོད། མིག་སྔར་ལང་ཕྱོགས་གསལ་བོའི་སྒོ་ནས་ལྷ་གྲུབ་དང་རིང་ལུགས་འཐུས་ཚང་བསྟན་པ་ཞིག་ད་དུང་མཐོང་རྒྱུ་མི་འདུག་པས་གནས་སྐབས་སུ་རྒྱས་བཤད་འདྲེན་པར་མི་བྱ།

གང་ལྟར་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་ལ་གདེང་འཇོག་བྱེད་སྟངས་མ་འདྲ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་པའི་སྡེ་ཡི་རྩོད་གླེང་ཆེན་པོ་དེས། ད་ལྟའི་བོད་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཐེབས་པའི་ཤུགས་རྐྱེན་དང་གཞི་ཁྱོན། དོན་སྙིང་བཅས་ཕྱོགས་གང་ལ་བསམས་ཀྱང་། ཁོ་བོས་བལྟས་ན་བོད་ཀྱི་ཉེ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་གི་བསམ་བློ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་བགྲང་དགོས་པ་ཁོ་ཐག་རེད། སྤྱིར་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་སྨྲ་ལྟེ་དང་

ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་གྱི་བློ་གྲོས་ནི་མི་རིགས་ཤིག་གི་ཕྱོགས་བསྡུས་ནུས་སྟོབས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས། ཤེས་རིག་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་བསམས་ན། ཐེངས་འདིར་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་དང་བློ་གྲོས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་འགྱེད་མཁན་དཔྱོད་ལྡན་ལྷན་རྒྱས་ཡོངས་ལ་བྱས་རྗེས་དང་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ལྡན་པར་མ་ཟད། ནང་སློས་སུ་དཔྱོད་ཤེས་རྒྱང་འབོད་ཐོག་མར་གནང་མཁན་བསམ་བློ་བ་སྐྱ་ཞབས་ཞོགས་དྲུང་དང་། སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་སྨྲ་བའི་མཁས་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་རྣམ་པ་གཉིས་ནི་བསམ་བློའི་ལངས་ཕྱོགས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་མགྲིན་ཚབ་ལྟ་བུར་བཞེངས་ནས་གངས་ཅན་སྣ་མང་བློ་གྲོས་འཕེལ་བའི་སྐྱུལ་ཤུགས་སུ་གྱུར་འདུག་ལ། དེ་ལས་གཞན་ལོ་འདི་འགའི་རིང་སྤུ་ཕྱིར་སློ་ཤེས་རབ་དང་ཚ་བ་མདའ་སྐྱུག་སོགས་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པའི་དཔྱོད་ལྡན་གསར་བ་སྐོར་ཞིག་ཀྱང་ཤེས་རིག་གར་སྟེགས་སྟེང་བྱོན་ཡོད་པ་ཀུན་ལ་གསལ།

དེ་ཡང་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་ཤེས་རིག་ལོ་རྒྱུས་ལ་རོབ་ཙམ་བལྟས་ན། ལྟ་བ་གསར་སྙིང་རྩོད་པ་འདི་ནི་མི་རིགས་ཕལ་མོ་ཆེའི་རྟོགས་སད་ཀྱི་གོ་རིམ་ནང་ངེས་པར་དུ་འབྱུང་སྲིད་པའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། ཨུ་རུ་སུ་མི་རིགས་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཤེས་རིག་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་བའི་གོ་རིམ་ནང་གསར་སྙིང་བསམ་བློ་མི་འདྲ་བ་ཁ་གཏད་དུ་འགྲེང་བའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གནས་ཡོད་དེ། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བའི་དུས་མཇུག་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། ཁོ་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་པའི་སྡེ་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་གྲུབ་མཐའ་དང་སི་ལཱ་ཕྲུའི་གྲུབ་མཐའ་ཞེས་ཁག་གཉིས་སུ་གྱེས་སྡོང་། ནུབ་ཕྱོགས་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན་དག་གིས་ཡོ་རོབ་ནུབ་མའི་དཔལ་ཡོན་ནི་སྐྱོན་ཀུན་ཟད་དང་

ཡོན་ཏན་ཀུན་འཛོམས་ཞིག་ཡིན་པར་ནོམ་ཞིང་། ཨུ་རུ་སུ་ཡིས་ཡོ་རོབ་ནུབ་མའི་སློབ་གསོ་དང་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཐམས་ཅད་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་སྐབས། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སི་ལྦ་རྒྱའི་གྲུབ་མཐའ་འཛིན་མཁན་དག་གིས་སུ་གོང་མ་ཕེ་ཐེར་(peter1672-1725)གྱིས་བཅོས་སྒྱུར་མ་བྱས་སྔོན་གྱི་མེས་པོའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཤིང་། འདས་ཟིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱུན་བ་ནི་ཞི་འཇམ་དང་འཆམ་མཐུན་གྱི་རྗོགས་ལྡན་དུས་རབས་ཤིག་ཡིན་ལ། གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་བ་དེས་ཨུ་རུ་སུའི་མི་རིགས་ཉམས་རྒུད་དང་ཁ་ཐོར་གྱི་ལམ་དུ་བཙུགས་སོང་སྐབས་པ་རེད། ཏག་ཏག་ལྟ་བ་གསར་རྙིང་གཉིས་ཀ་འགལ་བ་ལྟག་སྤྲོད་དུ་གནས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་སྐབས་དེ་འདྲའི་ནང་དུ། ཨུ་རུ་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཐུ་ཕྱིར་ཁྲིར་ནེ་སི་ཕེ་སུ་སི་ཀི་(Chernyshevsky1828—1889)དང་པེ་ལིན་སི་ཀི(Belinskiy1811—1848)ཕེ་ལེག་ཧན་ནོ་ཕུ(lekhanov1856—1918)། ཐོལ་སི་ཏོའི(LevTolstoy1828--1910)སོགས་རྒྱལ་ཁམས་ལ་གྲགས་པའི་བསམ་བློ་བ་དང་མཁས་དབང་མང་པོ་འབྲུངས་པ་ཡིན་ལ། དཔྱོད་ལྡན་ཁོང་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློ་ནི་གསར་རྙིང་ཐ་སྙད་རྩོད་པའི་འཆིང་རྒྱ་ཅམ་ལས་བརྒལ་ཏེ། ཨུ་རུ་སུའི་མི་རིགས་ལ་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གང་ཐད་ནས་བགྲོད་ལམ་ལེགས་པོ་ཞིག་གསར་བཏོད་བྱེད་ཐུབ་ཡོད། དཔེར་ན་འཛམ་གླིང་གི་བསམ་བློ་བ་དང་རྩོམ་པ་པོ་གྲགས་ཅན་ལེ་ཕུ་ཐོལ་སི་ཏོའི་ཡི་སྒྲུང་རིང་<<བསྐྱར་གསོན>>ཞེས་པ་ལས། ཡོ་རོབ་ནུབ་མའི་དཔལ་ཡོན་གསར་བར་དགའ་བསུ་བྱེད་པའི་ཚོར་ལ། ད་དུང་མ་རྩ་རིང་ལུགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་དང་ཞན་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ལ་དོགས་སློང་དང་སུན་འབྱིན་ཡང་མཛད་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། མདོར་ན་དེས་དོན་གྱི་

བསམ་བློ་བ་ཕོང་རྣམ་པ་འཁྲུངས་པས་ད་གཟོད་ཨུ་རུ་སུའི་མི་རིགས་སྤྱོན་ཆད་ཡོ་རོབ་བཙན་རྒྱལ་གཞན་དག་གི་རྗེས་འབྲངས་པ་ཕོན་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་སྟངས་སྐྱོ་པོ་དེ་ལས་ཐར་ཞིང་། རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་བློ་གྲོས་སྤྱད་ནས་ཕྱི་རོལ་འཛིག་རྟེན་ལ་ལྟ་ཞིབ་དང་བསམ་གཞིགས་བྱེད་འགོ་ཚུགས་པར་མ་ཟད། རང་གི་སྐད་ཆའི་ལམ་ནས་འདོད་བློ་དང་ལྟ་སྟངས་ཀྱང་འཇམ་གླིང་ཡོངས་ལ་སྒྲོག་ཐུབ་པར་གྱུར། རྒྱུ་མཚན་དེའི་དབང་གིས་དེང་རབས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གསར་རྗེའི་སྤྱོད་གླེང་ནང་ཚུད་པའི་ཤེས་ལྡན་པ་བྱིངས་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། ཐོག་མར་རི་བོང་ཅལ་འཛུགས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་རིང་ལུགས་གང་རུང་གི་རྗེས་སུ་རྒྱུགས་རྒྱང་མི་བྱེད་པར། བློ་གྲོས་ཀྱི་གཙུབ་བརྡར་ལས་ཐོན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་འཚོལ་བ་ནི་ལས་འགན་དང་པོ་ཡིན་ལ། ཤེས་རིག་གསར་རྗེའི་སྤྱོད་གླེང་ལས་རྙེད་པའི་བདེན་པའི་ལམ་བཟང་གང་དེ་ནི། ཕྱོགས་གཅིག་ཕོན་ནས་བསྒྲུན་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་བསམ་བློ་སྣ་མང་གི་བར་གསེང་ནས་རྙེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། མདོར་ན་ཁོ་ཅག་གིས་ལྟ་གྲུབ་འདྲ་མིན་རྩོད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དོན་སྙིང་རྫོག་རྫོག་པོ་ཡང་དེ་ཉིད་ཕོན་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བོ་རེ་རེའི་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ལས་ཐོབ་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཞུན་བརྡར་ནི། ད་གཟོད་སྤྱི་ཚོགས་ཕྱི་ཚོགས་གཉིས་ཀའི་ལངས་ཕྱོགས་གང་རུང་ཞིག་མཁྲིགས་འཛིན་བྱེད་པ་ལས་རིན་ཐང་ཆེ་བར་སེམས། གལ་ཏེ་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ང་ཚོས་གསར་བ་དང་རྙིང་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྐམ་པོ་འགའ་ཅི་ལྟར་བརྩད་ན། མཇུག་མཐར་སྤྱི་ཚོགས་ལག་ལེན་གྱི་ངོས་ནས་ཕན་འབྲས་ལྡན་པའི་ལས་དོན་སྣ་གཅིག་ཀྱང་འགྲུབ་མི་སྲིད་སྙམ། དཔེར་ན་ནུབ་ཕྱོགས་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ཀྱི་གསར་བརྗེའི་དུས་སྐབས་སུ། རིག་རྩལ་བསྐྱར་དར་གྱི་བསམ

བློའི་རླབས་རྒྱུན་གྱིས་དམངས་གཙོའི་གསར་བརྗེ་བསླངས་ཧེ་དེང་རབས་ཞེས་རིག་དཔལ་ཡོན་བསྲུས་པ་ཡིན་མོད། ཀྲུང་གོའི་རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་དུས་རིམ་ནང་གསར་བརྗེའི་རླུང་འཚུབ་ཀྱིས་རང་དབང་དང་དཔྱོད་ཞིབ་ཀྱི་བསམ་བློའི་མེ་སོན་རྨང་ནས་བསད་པ་རེད། སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཀ་ཐ་སྙད་ཀྱི་གོ་བའི་སྟེང་ནས་རྙིང་ཞེན་མཁྲེགས་འཛིན་ལ་རྒོལ་བའི་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་ཡིན་པ་འདྲ་རུང་། ཀུན་སློང་དང་ཐབས་ལམ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་གསར་བརྗེ་ཡི་མཇུག་འབྲས་ནི་ཐད་དེ་ཁ་ཁ་སོ་སོར་གྱུར་ཡོད། དེ་ནས་ཁུ་ཅག་གིས་མི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བཟང་འཚོལ་སྐབས་ཐ་སྙད་སྙན་པོ་དང་འདྲ་ཆགས་པོ་ཙམ་ཁོ་ན་མི་བསམ་པར། གནའ་དེང་ཕྱི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་མྱོང་ཐམས་ཅད་ཡིད་ལ་དམ་པོར་བཟུང་སྟེ། རང་རིགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དངོས་དང་སྦྱར་ནས་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་བླང་དོར་འབྱེད་མཁས་རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་གཅེས།

བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ན། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ངེས་དོན་གྱི་དཔྱོད་ཞིབ་དང་དཀྱིལ་ཡངས་ཀྱི་རྩ་དོན་ལྟར་ཀུ་དོག་མཁྲེགས་འཛིན་གྱི་བསམ་བློའི་འཆིང་ཐག་རྙིང་བ་གཅོད་པའི་ལས་འགུལ་འདི་རྒྱ་བསྐྱེད་དགོས་ནའང་། གསར་རྙིང་གང་གི་ཕྱོགས་སུ་ཡང་མ་ལྷུང་བའི་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་ཞིག་འཚོལ་རྒྱུ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་རེད། དེ་བས་དཔྱོད་ཞིབ་ཀྱི་བློ་གྲོས་ནར་སོན་པའི་མི་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། རིག་གནས་སྐོར་གྱི་ལྟ་ཚུལ་གང་ཞིག་གླེང་བའི་ཚེ་ནའང་། སྐྱེ་བོ་སྒེར་གྱི་ཕྱོགས་རིས་དང་དུངས་ཞེན་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ལས་དོན་དངོས་ལག་ལེན་གྱི་ཕན་འབྲས་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ན་ཅིས་མི་དགའ། ཇི་སྐད་དུ། "བློ་གྲོས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཞེན་ལ་མགོ་སྒྱུར་ན། འཛིག་རྟེན་འདིར་

བདེན་ལུགས་འཚོ་ཐབས་མེད་”ཅེས་ཀྱང་གྲགས། ད་ལྟ་ང་ཚོས་སྨོན་མའི་ཆོས་སྲིད་རྩོག་བསྲེས་ཀྱི་རིག་ལམ་ཁོ་ན་ལས་གྲུབ་པའི་བོད་ཀྱི་རྙིང་ཞེན་མཁྲེགས་འཛིན་གྱི་བཙན་རྫོང་ལ་གས་སྲུབས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཏོད་པ་ནས་བཟུང་། རང་སྙེར་གྱི་དྲན་ཕྱོགས་དང་བསམ་ཚུལ་གསར་བ་ཅན་གྱི་བོད་མི་མང་དུ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཁྱ་ཅག་ལ་ད་དུང་ཕ་རོལ་པོའི་བསམ་ཚུལ་ལ་རྒྱུས་ལོན་དང་བརྩི་བཀུར་བྱེད་པའི་གོམས་གཤིས་དང་། ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་གྱི་བགྲོ་གླེང་དང་གྲོས་མོལ་བྱེད་པའི་ལུགས་སྲོལ་བཟང་བོ་ཞིག་ཆགས་མི་འདུགདེ་བས་ད་ནས་བཟུང་བོད་མི་བྱིངས་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཤེས་ཡོན་པའི་སྐྱེ་བོ་འདྲ་མཉམ་དང་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་སྨྲ་བརྗོད་རང་དབང་གི་རྩ་དོན་ཞིག་འཛུགས་ཙོས་ལ། ཟུར་ངོས་མང་པོ་ནས་བརྒྱལ་བརྟགས་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་དཀྱིལ་ཡངས་ཀྱི་རིག་གནས་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྲུན་དགོས་པ་མ་ཟད། མི་རིགས་ཀྱི་ལས་སྐལ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་རྐྱེན་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་། སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོན་ཡོངས་ནས་བགྲོ་གླེང་དང་གྲོས་སྡུར་གྱི་ལམ་ནས་ཐག་གཅོད་པའི་དམངས་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་བཟང་པོ་ཞིག་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་རྒྱུའི་དུས་ལ་སླེབས་འདུག་སྙམ།

གནད་འདིའི་སྟེང་ནས་བལྟས་ན། ངད་དུང་བོད་ཀྱི་ད་ལྟའི་བསམ་བློའི་རྭ་དཔུང་གི་སྒྲིག་གཞི་ལ་ཡིད་གཏན་ནས་ཆིམ་མ་བྱུང་། གོང་སྨྲས་སྲོལ་རྒྱུན་དགག་མཁན་དང་བསྐྱོད་མཁན་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཀྱང་། རྩ་བའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ནས་གཉིས་ཀར་དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་ཆ་ཡོད་ལ། མངོན་གསལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ཆའང་འདུག་པས། སྤྱིར་བོད་པ་དག་གི་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་བློ་སྒོ་འབྱེད་པར་ཕན་ནའང་ལག་ལེན་དངོས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་སྟོན་པའི་ཡང་དག་གི་རིགས་ལམ་ཞིག་ཏུ

བརྟེ་ཐབས་མི་འདུགམདོར་ན་ཁོ་ཚོ་ཐུན་མོང་གི་ཞན་ཆ་དེ་དག་ཀྱང་མཐོ་བ་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ལྟ་བ་ནས་དམའ་བ་བཟེ་བྲག་དོན་ཚུང་ལ་དཔྱད་པའི་ཐབས་ལམ་སོགས་ཐྲ་རགས་ཀྱི་གནད་མང་པོ་ཞིག་ནས་མཐོང་ཐུབ་སྙམ།

འདིར་ཡིག་ཚོགས་ལ་འཇིགས་ནས་མདོར་བསྡུས་སྨོས་བ་ཤད་ན། ཞོགས་དུང་སོགས་ཀྱིས་སྤྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་གིས་བསྐྲུན་པའི་བག་ཆགས་རྙིང་བ་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་རྒྱུད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཁོ་ནར་ངོས་བཟུང་ཡོད་པར་མ་ཟད། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བདག་མེད་པའི་རིན་ཐང་ལྟ་ཚུལ་དེ་འཇིག་རྟེན་མི་ཆོས་ཀྱི་བདག་གི་འཚོ་གནས་བསམ་བློ་རུ་བསྒྱུར་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་གནང་ཡོད་ལ། མཁན་པོ་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་སོགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་སྤྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ཡང་དག་ཚད་མའི་གཞུང་ལུགས་ཁོ་ནར་ངོས་བཟུང་ཞིང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཚན་རིག་དང་མཚན་ཉིད་རིག་པ་གང་ཞིག་ཀྱང་དེ་ཡི་དོ་ཟླ་མི་ཡོང་བར་མ་ཟད། ཐ་ན་ཚན་རིག་ཅི་ལྟར་འཕེལ་རྒྱས་སུ་སོང་ན་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བདེན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ལྟར་ཇེ་མང་དུ་འགྱུར་ངེས་རེད་ལྟ་བུའི་སྟོམ་ཚིག་བཞག་འདུགཟེ་བ་གང་ལ་དཔྱད་པ་གཏོང་ནའང་། ཐོག་མར་ང་ཚོས་བློ་གྲོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གྱུར་བའི་སྣང་སྲིད་ཀྱི་ཆོས་ཐ་དག་གི་ངོ་བོ་ཏ་ཙང་རྟོག་འཛིང་དང་རྟོགས་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་བའི་གོ་རྟོགས་རྙེད་དགོས་ལ། ཡོད་ཚད་ཀྱི་ཡོད་ཚད་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་དང་འགྱུར་ལྡོག་འགལ་འདུ་ཡི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་གསལ་པོར་ཤེས་དགོས་སྙམ། དཔེ་ཡི་སྒོ་ནས་མཚོན་ན། ང་ཚོས་ཁ་དོག་སྣ་ཚོགས་ཅན་གྱི་བསྐྱངས་གཟུགས་གྲུ་བཞི་མ་ཞིག་ལ་བལྟ་བའི་སྐབས་སུ། མ་གཞི་དེ་ལ་ཟུར་ངོས་མི་

འདྲ་བ་དྲུག་ཡོད་པ་ལ། ཀླད་ངོས་ཁོན་ནས་མར་བལྟས་ན་ངོས་སྙོམས་གྲུ་བཞི་མ་ནག་པོ་ཞིག་རེད་འདོད་ངེས་པ་དང་། ཡང་ཞབས་ནས་ཡར་བལྟས་ན་གྲུ་བཞི་མ་དཀར་པོ་ཞིག་རེད་འདོད་ངེས། དེ་བཞིན་ཟུར་གཞན་དག་ནས་བལྟས་ན་སོ་སོར་སེར་པོ་དང་སྔོན་པོ། དམར་པོ། ལྗང་ཁུ་སོགས་མདོག་དང་ངོས་རྐྱང་བ་ཞིག་ལས་མི་མཐོང་། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཞེན་གྱི་སྣོམ་ཚིག་གང་བཞག་ཀྱང་། ཁ་དོག་དྲུག་ལྡན་གྱི་བསྒྲངས་གཟུགས་གྲུ་བཞི་མའི་རང་བཞིན་དངོས་དེ་དང་བར་ཐག་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་བས་ཟུར་ངོས་ཐམས་ཅད་ནས་རེས་མོས་སུ་བལྟས་ཏེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིག་པའི་ལམ་ནས་བཀྲལ་བརྟགས་བྱེད་ཐུབ་པ་ནི་བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་སྟེ། ཆོས་སྐད་ལྟར་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུའི་ཚད་ལ་སླེབས་དགོས། ཟུར་གཉིས་དང་གཉིས་ཀྱི་ཡན་ལ་བལྟས་པའི་རྨང་གཞི་སྟེང་མ་མཐའ་ཡང་ངོས་སྙོམས་མ་ཡིན་པར་བསྒྲངས་གཟུགས་ཡིན་པ་དང་ཁ་དོག་ཀྱང་དུ་མ་ཡོད་པ་རིག་པས་དཔྱད་ནས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ནི་བློ་གྲོས་ཅན་ཏེ། འཛིག་རྟེན་པའི་སྐད་དོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མཁས་ཅན་ལྟ་བུའོ། ངོས་དང་ཁ་དོག་གཅིག་ཁོ་ན་མཐོང་བས་དེའི་མདུན་རྒྱབ་གཡས་གཡོན་གང་ལའང་བསམ་གཞིགས་མི་གཏོང་བར་འདི་ལེབ་མོ་རེད། འདི་ནག་པོ་རེད་ལྟ་བུའི་སྣོམ་ཚིག་འཛོག་རྐྱང་བྱེད་མཁན་ནི་བློ་གྲོས་དམན་པ་སྟེ་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན་གྱིས་གསུངས་པའི་ལེགས་ཉེས་གླང་དོར་མི་ཤེས་མཁན་ཞེས་པའོ། ཐ་ན་ཟུར་ངོས་དང་ཁ་དོག་སྣ་གཅིག་ཀྱང་རྩ་བ་ནས་མཐོང་མ་ཐུབ་ན་དེ་ནི་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་བློ་གྲོས་མེད་པ་སྟེ་གླུན་པོ་བ་གླང་ལྟ་བུ་ཞེས་པའོ། བལྟས་ན་སླ་སླ་འདྲ་བའི་རིག་པ་འདི་ཡང་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་བཀོལ་ཤེས་མཁན་ཧ་ཅང་ཉུང་ལ། ཐ་ན་ས་ཆའི་ཚོད་ཀྱི་རི་དྭགས་ལྟ་བུའི་དེང་རབས་བོད་ཀྱི་དཔྱོད་ལྡན་

དང་མཁས་པ་རེ་འགས་ཀྱང་ཐུགས་མཉམ་མ་བཞག་པར་རྒྱུན་ཤེས་དང་འགལ་བའི་ནོར་འཁྲུལ་བཟོས་འདུག་པ་ཙུང་ཟད་ཡི་རེ་སྨུག

སྔྲིར་ཁོ་བོས་སྐྲུ་ཞབས་ཞོགས་དུང་དང་མཁན་པོ་ཚུལ་བློ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་དང་མཁྱེན་རྒྱ་ལ་བསམསམས་ན། གོང་སྨྲས་རྒྱུན་ཤེས་དེ་རིགས་མི་རྟོགས་པའི་དོགས་པ་གཏན་ནས་མེད་ན་ཡང་། ཁོང་རྣམ་པའི་བརྩམས་ཆོས་ནང་ཐལ་དྲགས་པའི་སྨོམ་ཚིག་འགའ་རེ་བཀོད་འདུག་པ་དེས་སོ་སོའི་རྗེས་འབྲངས་མང་མའི་ཚོགས་ལ་གོ་བ་ལོག་པར་བསྐྱེད་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་འདུག་ཕྱིར་གནམ་འདི་གླེང་དགོས་བྱུང་། དེ་ཡང་ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་བསམསམས་གཞིགས་ལ་གོམས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། གོང་གི་དཔེར་བརྗོད་ཚུང་ཚུང་དེ་ལས་ཀྱང་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་དཀའ་གནད་གཉིས་ཀྱི་མདུད་པ་རང་སར་གྲོལ་ཐུབ་དགོས་ཏེ། གཅིག་ནི་སྣང་སྲིད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་མ་གཞི་ནས་ཟུར་དང་ངོས་མང་པོ་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་ནི་ཟུར་དང་ངོས་མང་པོ་དེ་དག་ཕན་ཚུན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་དུ་གནས་པའོ། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ང་ཚོས་གནད་དོན་གང་ལ་དཔྱད་པ་གཏོང་ནའང་། ཐོག་མར་ཟུར་དང་ངོས་མང་པོ་ཞིག་ནས་བལྟ་ཞིབ་བྱེད་དགོས་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་དུས་ནམ་ཡང་འདོར་མི་རུང་། མཐར་གཏུགས་ན་ཆོས་ཉིད་དེ་ནི་གང་ཟག་སུ་ཡི་དུངས་ཞེན་དང་འདོད་བློ་ལ་རག་མི་ལས་པར་གཞལ་བྱ་གང་དེའི་རང་བཞིན་གྱིས་ཐག་བཅད་པ་འབའ་ཞིག་གོ་གནས་ལུགས་དེ་གཉིས་རྟོགས་རྗེས་ཁ་ཕྱིར་འཁོར་ནས་གོང་གི་གསར་རྙིང་གཉིས་ཀའི་རིང་ལུགས་ལ་བལྟས་ན། སྲོལ་རྒྱུན་འཛིན་མཁན་དག་གིས་འཛིན་བྱ་དེའི་ལེགས་ཆ་ལས་ཉེས་པ་མཐོང་བཞིན་མེད་ལ། སྲོལ་རྒྱུན་དགག་མཁན་དག་གིས་དེའི་ཉེས་དམིགས་ལས་ལེགས་ཆ་རྟོགས་ཀྱིན་

མེད། ཡིན་ནའང་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ངོས་ནས་ཆོས་གཅིག་ལ་མ་མཐའ་ཡང་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་རང་བཞིན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་རེ་དུས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་འགལ་བའི་ཆ་ཡང་ཡོད་ལ་འབྲེལ་བའི་ཆ་ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་ལའང་ལེགས་ཆ་དང་ཉེས་དམིགས་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་སྨོས་མ་དགོས། དེ་བས་རང་ཅག་གིས་དེའི་ཡོན་ཏན་མཐོང་བའི་ཞོར་ལ་ཉེས་དམིགས་འདོར་དགོས་ལ། ཉེས་དམིགས་དོར་བའི་སྐབས་སུ་ཡོན་ཏན་འཛིན་དགོས། དོན་ལ་འདི་ནི་རིག་པ་དཀའ་མོ་ཞིག་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་ཡུན་རིང་བོར་རང་ཅག་ཚང་མའི་རྣ་བྱང་དུ་གྲུར་ཡོད་པའི་ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་དང་སྙིགས་དོར་བཅུད་ལེན། སྙིང་བླང་འདྲུག་ཕྱོགས་རྒྱུད་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་སོགས་ཐ་སྙད་མར་ལོ་འདྲ་བ་དེ་དག་གི་བསྟན་དོན་དང་རིག་ལམ་ངོ་མ་བོ་རེད། གོ་རྟོགས་འདི་འདྲ་རྙེད་པ་ནས་བཟུང་ཁོ་བོའི་མིག་ལམ་དུ་སྲོལ་རྒྱུན་འཛིན་པའི་བསམ་བློ་དང་དགག་པའི་བསམ་བློ་གང་ཡིན་རུང་། མཐར་གཏུགས་ན་གཞལ་བྱ་གཅིག་ལ་ཟུར་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ནས་བརྟགས་པའི་མཇུག་འབྲས་ཙམ་ལས་མ་འདས་ལ། སོ་སོའི་བལྟ་ཞིབ་བྱེད་སའི་ཟུར་གོ་ཕྱོགས་ཏུ་གྱུར་བས་ན། དགོད་དཔྱད་བྱ་གཅིག་ལ་དཔྱད་འབྲས་འགལ་བ་ལྟག་སྤྲོད་ཅན་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་རེད།

ཁོ་བོས་རང་ཚོད་ཀྱིས་ལོ་ངོ་དུ་མའི་རིང་ལ་དངོས་ཡོད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་བསམ་གཞིག་དང་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་རྒྱུན་ཤེས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་ནང་ཅི་ལྟར་བརྟགས་ཀྱང་། ད་ནི་རིང་ལུགས་གང་རུང་གི་ཕྱོགས་རིས་རྩད་ནས་སྤངས་ཏེ་ཐམས་ཅད་པོར་ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་འབྱེད་པའི་རིག་པ་འདི་ནི་ང་ཚོས་ནམ་ཞར་ཡང་འདོར་མི་རུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རལ་གྲི་ངོ་མ་བོ་དེ་རེད་ཨང་སྙམ་ཞིང་།

བོད་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་པའི་སྡེ་ཚོ་གསར་ཞེན་དང་རྙིང་ཞེན་གང་ལའང་མི་གཏོགས་པའི་ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་སྨྲ་བའི་ལུགས་བཟང་ཞིག་རྒྱ་ཆེར་དར་ན་ཕན་པ་ཆེ་སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་གཞན་དྲིང་མི་འཇོག་པ་ཞིག་ཀྱང་དང་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་སོང་། རང་ལུགས་ལ་ད་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དངོས་ལ་བསམས་ན། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་དེ་ཕྱིལ་གྱིས་འདོར་བ་དང་སྲུང་བ་གང་བྱས་ཀྱང་ཡང་དག་ཅིག་མ་རེད། སྤྱིར་ན་དགེ་ཚོས་ཀྱིས“བོད་པ་རྣམས་ནི་དོན་སླ་མོ་ཞིག་དཀའ་མོར་འགྲེལ་ན་མཁས་པ་དང་དཀའ་མོ་གོ་བདེར་འགྲེལ་ན་ བླུན་པོ་ཟེར་རྒྱུར་དགའ”གསུངས་པ་བཞིན། འདིར་ཀུན་གྱིས་རྟོགས་སླ་བའི་གནས་ལུགས་ཤིག་ལ་འགྲེལ་བཤད་དཀའ་མོ་རྒྱག་མི་འདོད་དེ། ངེས་དོན་གྱི་བདེན་པ་དང་ཚོས་ཉིད་ཟེར་བ་ནི་ང་རང་ཚོའི་ཉེ་འགྲམ་དང་མིག་མདུན་ནས་འཚོལ་ཐུབ་པ་ཞིག་ལས་རྒྱང་རིང་དང་མཐོ་ས་ཞིག་ནས་རྙེད་མི་སྲིད་པ་ཁོ་ཐག་ཡིན་མོད། ལུང་འཛིན་རིང་ལུགས་པ་དག་གིས་ནམ་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་གསར་རྙིང་མཐུན་ཐབས་སྨྲ་བའི་ཐ་སྙད་ཚུལ་བ་ཞིག་བསྐྱར་ཟློས་བྱས་པ་ལས་གསར་བཤད་ཅི་ཡང་མི་འདུགང་ཚོ་ལ་ཧམ་ཧམ་ཧྲིག་ཧྲིག་གི་གཞུང་ལུགས་རེ་སྟོན་རྒྱུ་མེད་ན་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་མི་ཐུབ་ཟེར་སྲིད་པས། འདིར་ངལ་བར་མི་འཛེམ་པར་ཕྱི་ནང་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་བརྡ་ཆད་རེ་འགའ་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྤྱད་དེ་རང་ལུགས་ངོ་སྤྲོད་ཙུང་ཙུང་ཞིག་བྱེད།

དེ་ཡང་མཚན་ཉིད་རིག་པར་བག་ཆགས་འཇོག་མྱོང་མཁན་ཡིན་ན། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཆེན་པོ་འདི་དུས་ཚོད་དང་བར་སྟོང་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་གནས་པ་ནི་རྒྱུན་ཤེས་ཤིག་རེད། འོན་ཀྱང་བྱིངས་ཀྱི་གོ་སླ་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱུན་ཤེས་དེ་སྣང་བརྙན་ཅན་དུ་

འགྲེལ་ན། གཞུང་དོན་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐོག་མཐའ་འཚོལ་རྒྱུ་མེད་པའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་རྒྱུན་ཐག་ཅིག་ལ་བརྒྱུས་ཡོད་པ་དང་། འཕྲེད་དོན་ནས་རྒྱ་ཁྱོན་དང་ཚད་གཞི་ཀློས་མི་དཔོག་པའི་བར་སྟོང་གི་རྩ་ལག་གཅིག་གིས་སྦྲེལ་ཡོད་པས། སྣང་སྲིད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་འཕྲེལ་གཞུང་བསྒོལ་མར་འབྲེལ་བའི་བསྒོལ་ཐིག་གི་ལམ་ནས་མཚོན་ཚོགདུས་ཚོད་ཀྱི་ཆ་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མི་སྡོད་འགག་ལྡ་ཡི་དང་ནས་འགྱུར་ལྡོག་འབྱུང་བ་དང་། བར་སྟོང་གི་ཆ་ནས་འགྱུར་ལྡོག་གི་ངང་ནས་རྟེན་འབྱུང་དུ་གནས་པ་ཡིན། འགྱུར་ལྡོག་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟག་པ་དང་མཐར་ཐུག་གི་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་འཛོམས། རྟེན་འབྱུང་ལ་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་མཐར་ཐུག་གི་འགག་བའི་ངོ་བོ་ཆབས་ཅིག་ཏུ་ལྡན། གནས་སྐབས་ཀྱི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ལས་ལྟོས་བཅས་ཀྱི་བདེན་པ་རྟོགས་པ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་མི་རྟག་པ་དང་འགག་བ་གཉིས་ལས་ལྟོས་མེད་ཀྱི་བདེན་པ་རྟེན་དགོས། དེ་བས་ལག་ལེན་གྱི་ངོས་ནས་ལྟོས་བཅས་དང་ལྟོས་མེད་གཉིས་ཀར་ཞིབ་འཇུག་གི་རིན་ཐང་འདྲ་འདྲ་ཡོད། གལ་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་ལྟོས་བཅས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་ན་མི་ཡི་བདེན་པ་འཚོལ་བའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་འཇུག་སྒོ་མེད་ལ། ལྟོས་མེད་ཀྱི་བདེན་པ་ཁས་མ་བླངས་ན་མི་ཡི་བློ་གྲོས་ཀྱི་རྩོལ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་སྙིང་མེད་པར་འགྱུར། དེ་བས་ངེས་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཞིག་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གང་ལའང་སྒྲོ་བཏགས་དང་སྐུར་འདེབས་མེད་པར་དེ་དེ་བཞིན་དུ་སྟོམས་པར་བལྟ་བ་ཡིན། འདི་འདྲའི་རིག་པ་ལ་མར་ཁེ་སིས་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཡང་རྩེ་རྩོད་སྒྲུབ་རིག་པ་ཟེར་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྟགས་པའི་ཟབ་མོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ལྟ་བ་ཞེསབར་ཡམ་འགག་བ

ཆེན་པོ་ཡོད་མི་སྲིད་སྙམ།

མཚན་ཉིད་རིག་པའི་མཐོ་ཚད་ཅིག་ནས་བལྟས་ན། ཞོགས་དྲུང་གིས་མཚོན་པའི་སྤྲོལ་རྒྱུན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགག་མཁན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་སྤྲོལ་རྒྱུན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་མཁན་གང་ཡིན་རུང་། སོ་སོས་རང་གི་ཟུར་ངོས་ནས་གནས་ལུགས་རྒྱུ་མཚན་ངེས་ཅན་ཞིག་གཞིར་བཟུང་ནས་གླེང་བཞིན་ཡོད་པས། དཔྱོད་ལྡན་སྐྱེ་ཡི་རིག་པ་འཕེལ་བའི་རྒྱུ་རུ་འགྱུར་ནའང་། རང་རང་གི་ཟུར་ཁོ་ན་ལས་ཁ་གཏད་ཀྱི་ངོས་ལ་བསམས་གཞིགས་མི་བྱེད་པའམ་བྱས་པ་མི་འདུག་པ་མངོན་གསལ་རེད། སྐུ་ཞབས་ཞོགས་དྲུང་ལྟར་བོད་ཀྱི་སྤྲོལ་རྒྱུན་སྙིང་བའི་བག་ཆགས་ཐམས་ཅད་དོང་སྤྲུགས་བྱེད་དགོས་ན། (འདི་གཙོ་བོ་བག་ཆགས་དོང་སྤྲུགས་སོགས་ཁོང་གི་ཐོག་མའི་བརྩམས་ཆོས་དག་གཞིར་བཟུང་སྟེ་གླེང་བ་ཡིན)ང་ཚོས་ཐོག་མར་རིག་ལམ་གྱི་ངོས་ནས་ཁྱེད་ཀྱི་གསུང་དེ་ཐལ་དྲགས་སོང་ཞེས་ཐ་ཚིག་བསྒྲགས་ཆོག་ཆོག་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྱུང་དུ་གྲུབ་ཡོད་པས་སྙིང་བ་ཐམས་ཅད་དོར་ཤུལ་ནས་རྟེན་གཞི་མེད་པའི་གསར་བ་གསར་རྐྱང་ཞིག་འབྱུང་རྒྱུ་མེད་པ་ཧ་གོ་ཐུབ། ཡང་གལ་ཏེ་སྙིང་བ་ལས་མ་བྱུང་བའི་གསར་བ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ཨུ་ཚུགས་བྱས་ནའང་། དོན་ལ་གང་ཞིག་ནི་གསར་བ་དང་གང་ཞིག་ནི་སྙིང་བ་ཡིན་པ་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་ཐིག་ཅིག་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། དེ་མིན་སྤྱི་ཚོགས་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་སྟེང་ནས་བལྟས་ན་ཡང་། སྙིང་བ་ཐམས་ཅད་དོར་དགོས་ཞེས་པའི་ལྟ་ཚུལ་འདི་ནི་ཧ་ཅང་ཉེན་ཁ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དངོས་དང་མ་བསྟུན་པར་ཆོས་དང་སྤྲོལ་ལུགས་སྙིང་བ་དག་བཅན་གྱིས་དོར་ན། གནའ་རབས་གླང་དར་གྱིས་བསྟན་པ་

བསྡུབས་པ་དང་། དུས་རབས་སྔོན་མའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་ཀྲུང་གོར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཡི་ཆག་འཛིག་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་རེད། མདོར་ན་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་དང་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་ཐམས་ཅད་དོར་བའི་མཇུག་འབྲས་ག་འདྲ་རེད་ཅེ་ན། དེའི་དཔེར་བརྗོད་གསོན་པོ་ནི་མི་དང་མིའི་བར་ལ་ཡིད་རྟོན་རྩ་བ་ནས་མེད་ཅིང་། གཞན་ཕན་རོགས་རམ་གྱི་མི་ཆོས་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རྩ་དོན་གང་ཡང་མི་བརྩི་བའི་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་རྒྱ་ནག་མི་རིགས་ལྟ་བུ་ཡིན། ཡང་མཁན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་སོགས་ཀྱིས་སྲོལ་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་བསྒྱུར་བཅོས་བྱེད་མི་རུང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་དགོངས་བཞིན་ཡོད་ན། ཁྱེད་ཉིད་རིག་ལམ་གྱི་ངོས་ནས་འཛིག་རྟེན་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་ཁས་ལེན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རྙིང་བ་དག་ནམ་ཡང་བསྒྱུལ་མེད་འགྱུར་མེད་ཅིག་ཏུ་གནས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྔོན་རྒྱུ་མེད་ལ། གསར་བཏོད་དང་བཅོས་སྒྱུར་མེད་ན་ཤེས་རིག་དང་སྲོལ་རྒྱུན་གང་ཡང་ཡོད་མི་སྲིད་པའི་གནས་ལུགས་མཁྱེན་ལོས་དགོས། ཁ་གསལ་བོར་བཤད་ན་ཁྱེད་ཀྱིས་སྲུང་དགོས་སྙམ་པའི་ཤེས་རིག་དེ་ཡང་མེད་པ་ནས་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་ནས་འཕེལ་བའི་གོ་རིམ་ཞིག་བརྒྱུད་ནས་བྱུང་བ་སུ་ཡིས་བསྙོན། སྤྱི་ཚོགས་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་སྟེང་ནས་རྙིང་བ་ཁོ་ན་སྲུང་འཛིན་བྱེད་འདོད་པའི་བསམ་ཚུལ་འདི་ཡང་ཤིན་ཏུ་གནོད་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་མི་རིགས་འཚོ་གནས་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་མི་འཚམ་ཞིང་། མདུན་སྐྱོད་ཀྱི་བཀག་རྗོར་གྱུར་བའི་སྲོལ་ངན་རྙིང་བ་ཐམས་ཅད་བླང་དོར་མེད་པར་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་སྲུང་དགོས་ན། གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་རྒྱུན་མ་ཆད་པའི་རྙིང་བ་ཐམས་ཅད་ལྷ་ཡི་སྲོལ་དུ་བསྒྲགས་ཤིང་གསར་བ་ཐམས་ཅད་གདོན་གྱི་འཁྲུལ་དུ་

སེམས་པའི་སྣོངས་འཐོམས་ཀྱི་སྐྱོ་གར་དེ་ སྲུ་མ་ཐུད་བསྐྱར་ཀློས་བྱེད་རྒྱུ་ལས་མ་འདས། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་མཇུག་འབྲས་གང་འདྲ་ཡིན་ཟེར་ན། ཉུབ་གླིང་གི་ཚན་རྩལ་དང་ཤེས་རིག་གསར་བ་གང་ཡང་ནང་འདྲེན་བྱེད་ཐུབ་མེད་ཅིང་། སྲིད་འཇོར་རིག་གསུམ་གྱི་གནས་བབ་ཤིན་ཏུ་ཉམ་ཐག་པའི་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་བོད་མི་རིགས་ལྟ་བུ་རེད། དེ་བས་རང་ལུགས་ལ་ཤེས་རིག་གསར་རྙིང་གི་འབྲེལ་བ་ནི་གསར་བའི་ཁྲོད་ན་རྙིང་བ་ཡོད་ལ་རྙིང་བའི་ཁྲོད་ན་གསར་བའང་ཡོད། ཆོས་གཅིག་གི་རང་སྟེང་ནས་ཀྱང་དོན་ལ་དེ་ནི་གསར་བ་ཡིན་ལ་རྙིང་བའང་རེད། ཧག་ཧག་གསར་རྙིང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཤས་གཞི་གཅིག་ཏུ་འཛོམས་པ་དེ་ད་གཟོད་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ངོ་མ་ལགས། འདིའི་སྟེང་ནས་ཁོ་ཚོ་ཐུན་མོང་གིས་ཆོས་ཀྱི་རྟོད་སྒྲུབ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ཐུགས་མཉམ་མ་བཞག་མེད་པ་འདྲ། སྔ་རྒོལ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ཁས་བླངས་མེད་ལ། ཕྱི་རྒོལ་ལྟར་ན་ཆོས་ཀྱི་འགྱུར་བའི་རང་བཞིན་བཀག་ཡོད་པ་རེད། དེ་བས་ད་ལྟ་བོད་ཀྱི་བསམ་བློའི་གནད་དོན་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་འཛིན་མི་འཛིན་དང་འདོར་མི་འདོར་དེ་མ་ཡིན་པར། ཅི་ལྟར་དུས་རབས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཚམ་པའི་སྒྱིགས་དོར་བཅུད་ལེན་གྱི་ཐབས་ལམ་འཚོལ་རྒྱུ་དེ་རེད། འདི་ནི་ཁོ་བོས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་མ་ཐུན་པའི་ཁ་མཁས་འདྲ་ཚགས་ཀྱི་གཏམ་སྙན་ཙམ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར། མིའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་ཡང་ཡང་བདེན་དཔང་བྱས་ཟིན་པའི་ལམ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཅིག་རེད་འདོད། དཔེར་ན་འཛར་པན་མི་རིགས་ཀྱིས་མེན་ཀྲི་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་བསྒྲངས་ཏེ་དེང་རབས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནི་གསར་རྙིང་ཟུང་འབྲེལ་དང་སྒྱིགས་དོར་བཅུད་ལེན་གྱི་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་ཞིག་རེད། (འདིའི་ཕྱོགས་

ལ་སྦྱོར་བ་ཡོད་མཁན་ཆོས་འཇར་པན་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཆང་ལ་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་རོགས།)

མདོར་ན་གོང་སྨྲས་ལྟར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་རྟོགས་དཀའ་ལ་རྟོག་འཛིང་ཆེ་བས་ངེས་པར་དུ་ཟུར་མང་པའི་བསམ་གཞིགས་བྱེད་སྟངས་ཤིག་མ་སྤྱད་ཐབས་མེད་རེད། འཛམ་གླིང་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སོ་སོའི་ཟུར་ནས་བརྟགས་ཏེ་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་ཁས་ལེན་མིན་གྱི་ཆ་ནས་འཇིག་རྟེན་རྟོགས་ཐུབ་པའི་ལུགས་དང་རྟོགས་མི་ཐུབ་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་གྱེས་པ་ཡིན་ལ། མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་ཁས་ལེན་མཁན་གྱི་རིང་ལུགས་དག་ཀྱང་བདེན་པའི་རང་བཞིན་དང་པོ་གང་ཡིན་བརྩད་དེ་དངོས་གཙོ་དང་སེམས་གཙོ་ཞེས་པའི་རིང་ལུགས་གཉིས་སུ་དགར་ཡོད། ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་གང་ཟག་གི་ཚད་དང་བསྟུན་ནས་ལན་རེར་མ་ཐུན་ཞིང་ལན་རེར་འགལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་ཡི་རྣམ་བཞག་བཀོད་དགོས་དོན་ཡང་འདི་ལོས་ཡིན་སྙམ་བྱུང་ལ། བོད་སྤྱི་རབས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་"ཇི་ལྟར་དངོས་པོའི་གཤིས་ལ་ཉེ་གྱུར་ན། །དེ་ལྟར་མཁས་པའི་ངག་ནི་ལྷུགས་པར་འགྱུར"ཞེས་དང་། "མཁས་པས་བཤད་ན་ཅི་ཡང་བདེན"ཞེས་པའི་ལེགས་བཤད་མང་དུ་གསུངས་པའང་སྣང་ཚུལ་འདི་འདྲ་ལ་དམིགས་པ་ཅི་ལ་མིན།

དེ་ཡང་"མིའི་རིགས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཆ་ལས་མཐུན་པའི་ཆ་མང་"ཞེས་ཕྱི་གླིང་པའི་ཚད་མའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ལྡན་པ་དག་གིས་ནི་ཕྱི་ཚུལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཞེན་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་པར་ཐུན་མོང་ལ་དབང་བའི་ཡོངས་ཁྱབ་ཀྱི་རིན་ཐང་འཚོལ་བ་ཡིན། གོ་སླ་བའི་ངག་གིས་

འགྲེལ་ན། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་མི་ཞིག་ལ་བཟོད་པ་དང་། བརྩོན་འགྲུས། ཤེས་རབ། བསམ་གཏན། སྦྱིན་པ། ཚུལ་ཁྲིམས། སྙིང་རྗེ་བཅས་པར་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཡོན་ཏན་ལྡན་དགོས་པར་བཞེད་པ་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་དག་གིས་མི་ལ་ཀུན་སྤྱོད་དང་ཤེས་རབ། བྱམས་སེམས། སྙིང་སྟོབས་སོགས་འཛོམས་དགོས་པར་འདོད་ལ། མར་ལེ་རིང་ལུགས་པས་མི་ཡི་འཐུས་སྒོ་ཚང་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ཞེས་པ་དེའང་ཕྱི་དངོས་པོའི་ལོངས་སྤྱོད་ཆེ་ཆེར་རྒྱས་པའི་རྨང་གཞིའི་སྟེང་། ཀུན་སྤྱོད་དང་། མཛེས་རྩལ། ཤེས་རབ་དང་ལུས་རྩལ། ངལ་རྩོལ་བཅས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྡན་དགོས་པ་ཞིག་ལ་གོམདོར་ན་ཁོང་ཅག་གི་བྱེད་ཐབས་དང་གོ་རིམ་མ་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་ཚང་མའི་དམིགས་འབེན་ནི་མི་ཡི་བདེ་སྐྱིད་དང་བདེ་སྐྱིད་བསྐྲུན་པའི་འཛིན་ཐང་ཇེ་མཐོར་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད། དེར་མ་ཟད་འཇིག་རྟེན་ལྟ་བའི་ཆ་ནས་ཁོ་ཚོ་ཚང་མས་གོ་དོན་རགས་པའི་སྟེང་གི་རྒྱུ་འབྲསདང་། རྟེན་འབྲེལ། མི་རྟག་པ་སོགས་རྩ་བའི་ཆོས་ཉིད་མང་པོ་ཞིག་གཅིག་མཐུན་དུ་ཁས་ལེན་ཞིང་། འགལ་བ་གཙོ་བོ་ནི་སེམས་དངོས་གཉིས་ལས་གང་གཙོ་མིན་དང་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་སྟངས་མ་འདྲ་བ་ཡིན་ལ། འགྲེལ་བཤད་མི་འདྲ་བ་དེ་དག་ལས་སྤྱི་ཚོགས་ལག་ལེན་གྱི་གཞུང་ལུགས་དང་རིན་ཐང་ལྟ་བ་སྣ་ཚོགས་དར་ཞིང་འཕེལ་བར་གྱུར། འདི་ལས་ང་ཚོས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཐ་དག་འགལ་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་བར་གསེང་ན་གནས་པ་རྟོགས་དགོས་ལ། གནའ་དེང་ཕྱི་ནང་གི་རིག་པ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བར་ལ་མཐུན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཆ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་ཡང་ཁས་བླངས་ཏེ། གསར་རྙིང་གཉིས་ཀའི་རིང་ལུགས་ཐམས་ཅད་མི་མཐུན་རྫོ་ཆག་བཙན་གྱིས་བསྒྲིགས་པའི་

མ་ཐུན་ཐབས་སླུ་བ་བྱེད་དོན་མེད་ལ། ཀུན་མཐུན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུན་ཐག་གཅོད་པའི་འཐབ་རྩོད་སླུ་བའང་བྱེད་དོན་ག་ལ་ཡོད།

དེ་བས་ཁོ་བོའི་མིག་ལམ་དུ། ནུབ་གླིང་གི་ཚན་རིག་པ་ཡིན་ནའང་འདྲ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནའང་ཚོགགང་གིས་གསུངས་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་སྤྱི་མཐུན་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་ན་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ན་ནོར་འཁྲུལ་རེད། མི་རྣམས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་གཅིག་ལ་མཐའ་སྨོམ་དུ་མ་འཛོག་པ་འདི་མཐར་གཏུགས་ན་སོ་སོའི་དོས་འཛིན་བྱེད་སའི་ཟུར་དོས་མ་འདྲ་བ་ལས་འབྱུང་བའང་ཡིན་ལ། གཅིག་མཐུན་གྱི་འདོད་ཚུལ་བྱུང་བ་ནི་ཟུར་མང་པོ་ནས་བརྟགས་པའི་ཐུན་མོང་གི་དོས་འཛིན་དེ་རེད། དེ་བས་ཐབས་དང་ཤེས་རབ་མང་པོའི་ལམ་ནས་ཟུར་དོས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ནང་སྣེད་དུ་གབ་པའི་བདེན་པ་གཙེར་བུ་དེ་འཚོལ་བར་འབད་ན། ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་དོས་ནས་སྤྱར་བཞག་སྨོམ་ཚིག་གི་བཙན་རྫོང་ཡང་ཡང་གཏོར་བའི་རིན་ཐང་དེ་རུ་ཡོད་ལ། སྤྱི་ཚོགས་ལག་ལེན་གྱི་དོས་ནས་མཁས་བརྒྱ་འཁྲུན་གླེང་གི་རྩ་དོན་སྤྱུང་བའི་དགོས་པ་དེ་ཡིས་སྟོན། ཐ་ན་ཆབ་སྲིད་ཁེ་དབང་གི་ཆ་ནས་སླུ་བརྫོད་རང་དབང་རྩོད་པའི་མཐར་ཐུག་གི་གསང་གནད་ཀྱང་འདི་ཉིད་དོ། །

ལོང་བས་གླང་ཆེན་ལ་ལག་སྟོབ་བྱེད་པ་ལྟ་བུའི་བསམ་གཞིགས་སླ་མོ་བྱེད་མཁན་དག་ནི་བློ་གྲོས་ཟུར་གཅིག་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆོས་གང་ལ་དཔྱད་པ་བཏང་ནའང་། དཀར་པོ་མིན་ན་ནག་པོ་ཡིན་པ་དང་ནག་པོ་མིན་ན་དཀར་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལྟ་བུའི་རིག་ལམ་ལ་ཧ་ཅང་དགའ། དོན་ལ་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དཀར་པོ་དང་ནག་པོ

གཉིས་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དཀར་ནག་གཉིས་ཀའི་ཆ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སེར་པོ་དང་སྔོན་པོ་སོགས་བགྲང་ལས་འདས་ལ། དཀར་ནག་ངོས་གཉིས་ཁོན་ལའང་ལྟོས་བཅས་ཀྱི་དཀར་པོ་དང་ལྟོས་མེད་ཀྱི་དཀར་པོ། ལྟོས་བཅས་ཀྱི་ནག་པོ་དང་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ནག་པོ་སོགས་རིགས་དང་དབྱེ་བ་སྣ་མང་མཆིས།

མདོར་ན་མཁས་ཟླུན་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཀྱང་ཁ་གསལ་བོར་བཤད་ན་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཟུར་མང་ཅུང་གི་ཆ་ནས་མ་འདྲ་བ་ཙམ་རེད། ཟླུན་པོ་ཞེས་པའི་བརྡ་དོན་སྙིང་བ་འདིར་དེང་རབས་ལྟར་གོ་བ་བླངས་ན། གང་ཞིག་བརྡ་འཕྲིན་བརྒྱུད་ལམ་ཅུང་ཞིང་འགག་པར་གྱུར་བ་དེ་ཡིན་ལ་མཁས་པ་དེ་ལས་ལྡོག་པའོ། འཚོ་བ་དངོས་ལ་དཔེ་བཞག་ན་ཡང་། ཡུལ་གྲུ་ཅི་ལྟར་མཐའ་འཁོལ་ཞིང་འགྲུལ་འགྲིམ་སྟབས་མི་བདེ་བའི་ས་རུ་ཤེས་རིག་དར་དཀའ་ལ། ཤེས་རིག་དང་བསམ་བློའི་བརྡ་འཕྲིན་ཅུང་བའི་ས་ཆ་ན་བསམ་གཞིགས་བྱེད་སྟངས་སྣ་གཅིག་ལས་མེད་པའི་ཟླུན་པོ་དེ་ལྟར་མང་བ་ཁོ་ཐག་ཡིན། གནས་ལུགས་འདིའི་སྟེང་ནས་གང་ཟག་གཅིག་གམ་ཡང་ན་མི་རིགས་ཤིག་གི་བློ་གྲོས་འཕེལ་བར་འདོད་ན། ཐབས་བརྒྱ་ཇུས་སྟོང་གིས་རང་གི་བརྡ་འཕྲིན་སྤྱུད་ལེན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཇེ་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ནི་གོམ་པ་དང་པོ་རེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སུ་ཡིས་རང་དང་རང་གི་བུ་རབས་ཚ་བརྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཟླུན་པོར་བསྒྱུར་འདོད་ན་རང་ལྟ་མཁྲེགས་འཛིན་གྱི་ལྕགས་མཁར་སྒོ་མེད་ཅིག་བརྩིགས་ཏེ་ཕྱི་རོལ་འཇིག་རྟེན་དང་འབྲེལ་ཐག་བཅད་ན་དེས་འགྲུབ་པོ། ཐ་ན་མི་རིགས་ཤིག་གི་བསམ་བློ་སྔོན་ཐོན་དང་རྗེས་ལུས་ཡིན་མིན་གྱི་ཚད་ཀྱང་མི་རིགས་དེ་ལ་ཕྱོགས་སྣ་མང་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་ཤེས་མཁནམང་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ཐག་བཅད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ།

ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན། རང་རེའི་མི་རིགས་འདིས་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ལ། ཁ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིག་པ་གླེང་ཡང་བསམ་པ་ཕྱོགས་ལྷུང་གི་དབང་དུ་ཚུད་པ། འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་ཅེས་སྙིང་ལ་སྒོམ་ཡང་འཕོ་འགྱུར་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་ལེན་བྱེད་མི་ཤེས་པའི་སྤྱི་འགྲོས་སྐོར་ལོག་ཅིག་ཏུ་ཚུད་ཡོད་ལ། ཆོས་ཕྱོགས་འབའ་ཞིག་ནས་རྟོགས་པ་མཐོ་བའི་སྐྱེས་ཆེན་མང་ཙམ་བྱུང་ནའང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ངོས་ནས་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་སྐལ་དང་བདེ་སྡུག་ལ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་བསམ་གཞིགས་གནང་མཁན་ནི་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་བཞིན་ཙུང་། ལར་དགེ་ཆོས་ལྷ་བུའི་ཟུར་ངོས་གཞན་ནས་གཟིགས་ཤེས་མཁན་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་འགའ་རེ་བྱོན་ཡང་དེ་མུར་མེད་བརླག་ཏུ་བཏང་བར་མ་ཟད། མི་རིགས་འཚོ་གནས་ཀྱི་སྲོག་རྩར་འབྲེལ་བའི་བཅོས་སྒྱུར་དང་གསར་བཏོད་གང་ཡང་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དབུགས་རྒྱུན་བཅད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱོ་གར་འགའ་ལས་ལྷག་མེད། བོད་ལ་འདི་འདྲའི་ཁྲག་དང་མིག་ཆུས་བརླན་པའི་བསླབ་བྱ་མང་མེད་ན་ཙུང་མེད་མོད། འཛམ་གླིང་གཅིག་འགྱུར་གྱི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་འདི་ལ་ཡང་། ད་དུང་མི་རིགས་ཧྲིལ་པོས་བསམ་བློ་སྣ་གཅིག་ཅན་ཁོ་ན་འཛིན་པའི་སྲོལ་ངན་དེའི་རྩ་མ་གཙོད་ཐུབ་མེད། ཐེངས་འདིའི་ཤེས་རིག་གསར་རྙིང་གི་ལངས་ཕྱོགས་རྩོད་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་གཟུབ་བརྡར་འདིས། ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་སྟེང་ནས། བོད་པ་ཚོའི་བསམ་བློ་སྣ་མང་དུ་འགྱུར་བའི་གོམ་པ་སྤོ་འགོ་ཚུགས་པ་མཚོན་ནའང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་བསམ་བློ་སྣ་མང་གི་གནས་སྟངས་དང་བསྡུར་ན་ད་དུང་ཏ་ཙང་ཐབས་ཆག་རེད། རྟོག་འཛིང་དང་འགལ་འདུ་ཡིས་ཁེངས་པའི་དུས་རབས་དང་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་དགོས་མཁོ་ལ་གཞིགས་ན། ང་ཚོའི་ད་ཡོད་བསམ་བློའི་འཛིན་སྟངས་རིགས་གཉིས་ཀར་ཡང་

ཕྱོགས་ཞེན་གྱུ་དོག་གི་རང་བཞིན་མངོན་གསལ་ཡོད་པར་མ་ཟད། མི་རིགས་ཀྱི་ལས་སྐལ་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དུས་ཀྱང་། མི་ཡི་ཀུན་སློང་དང་རིན་ཐང་ལྟ་ཚུལ་སོགས་གཙོ་བོ་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་ཁོ་ནའི་ཁྱབ་ཁོངས་ལས་འདའ་མེད་ལ། དཔལ་འབྱོར་དང་ལག་རྩལ་སོགས་ཕྱི་དངོས་པོའི་ནུས་སྟོབས་ཀྱི་སྐོར་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱས་པ་མི་འདང་བར་མ་ཟད། དེ་གཉིས་མཉམ་བསྲེས་ལས་ཐོན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་དང་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་ཐུབ་མེད། དོན་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་ལ་གཞན་གྱིས་ཚབ་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ནུས་པ་གལ་ཆེན་ཡོད་དེ། ནུབ་ཕྱོགས་ཕྱི་གླིང་བའི་ཁ་དཔེ་ལ"ལམ་ལུགས་ལེགས་པོས་མི་ངན་པ་ཞིག་ཀྱང་ཡ་རབས་སུ་བསྒྱུར་ཐུབ་ལ། ལམ་ལུགས་ངན་པས་མི་ཡ་རབས་ཤིག་ཀྱང་མི་ངན་དུ་བསྒྱུར་ངེས"ཟེར་བ་བཞིན་ཡིན། དཔེར་ན་ཨ་མེ་རི་ཁ་རྒྱལ་ཁབ་ནི་ད་ལྟ་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གང་ཐད་ནས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་སྔེ་ཁྲིད་པར་གྱུར་འདུག་པ་དེ་ཡང་། མཐར་གཏུགས་ན་ཁོ་ཚོར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་དང་དམངས་གཙོ་ཡི་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་རེད། ཁ་དཔེ་ལ"ཨ་རིའི་ལམ་ལུགས་ནི་མཁས་པས་རྟུས་འགོད་བྱས་ཤིང་། ཀླུན་པོས་ཀྱང་ལག་བསྟར་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན"ཟེར། དེ་བཞིན་ཀྱང་གོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲིད་སྐྱོག་ཟ་རྟུལ་སྲུངས་གི་སྣང་ཚུལ་མང་ཞིང་དབུལ་ཕྱུག་བཅན་གནོམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱང་། དེའི་སྲིད་འབྱོར་ལམ་ལུགས་གཅིག་སྤྱུད་སྒེར་སྒོམ་ཅན་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་ཅེས་ཕྱི་ནང་གི་མཁས་པ་མང་པོས་བཞེད། ཅེ་སྐད་དུ"ཀུན་སྤྱོད་ནི་ཉག་ཕྲ་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ལམ་ལུགས་ནི་ད་གཟོད་ཆེས་རླབས་ཆེ་བ་དེ་ཡིན"ཞེས་པ་བཞིན། མདོར་ན་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་

གང་ལ་མཆོན་ན་ཡང་། འདྲ་མཉམ་དང་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་བཟང་པོ་ཞིག་མེད་ན། ཤེས་རིག་དཔལ་ཡོན་རྒྱས་ཞིང་འབྱོར་ཕྱུག་ལོངས་སྤྱོད་འཕེལ་བ། ཞི་མ་ཐུན་བརྟན་འཛུགས་ཡིན་ལ་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་དར་བ་སོགས་ཀྱི་རྒྱུན་རིང་ཀུན་ཕན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་དག་འགྲུབ་ཐབས་ག་ལ་ཡོད། དེ་བས་ད་ལྟ་ང་ཚོས་བོད་མི་བྱིངས་ལ་ཡོངས་ཁྱབ་རིན་ཐང་ལྟ་བའི་གོ་རྟོགས་དང་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་བཟང་བོའི་རྒྱུན་ཤེས་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་། དེ་ལས་གཞན་གསར་རྙིང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་མི་འདང་ས་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཁོང་རྣམ་པས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནད་དོན་ཁག་ལ་དཔྱད་བརྗོད་གནང་སྐབས་ཐུན་མོང་དུ་མི་ཡི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་ལེགས་བཅོས་བྱས་པས་ཆོག་སྙམ་པ་འདྲ། དོན་ལ་དེ་འདྲའི་བསམ་ཚུལ་ནི་བོད་སྔ་མའི་སྣང་མཐོང་སེམས་གཙོ་སྨྲ་བའི་གནའ་སྲོལ་རིགས་ཤིག་ལས་འགོངས་ཐུབ་མེད་ལ། ལག་ལེན་གྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་རེ་རེའི་གོ་རྟོགས་དང་བློ་སྤྱོད་འབའ་ཞིག་ཇེ་མཐོར་བཏང་ན་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་སྐལ་ཡང་བསྒྱུར་ཐུབ་ལྟ་བུའི་སྟོམ་ཚིག་སླ་མོ་རེ་བཞག་འདུགདོན་ལ་དེ་ཡང་ཀུན་སློང་གིས་ཡོད་ཚད་ཐག་གཅོད་ཐུབ་སྙམ་པའི་གནའ་རབས་ཤེས་ལྡན་རྒན་པོ་དག་གི་འཆར་ཡན་ལས་བརྒལ་མི་འདུགདེ་ལས་གཞན་མི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གཙོ་བོ་གང་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་སྐོར་ལ། སྐུ་ཞབས་ཞོགས་དུང་གིས་གཙོ་བོ་ང་ཚོས་བདག་འཛིན་གྱི་བསམ་བློ་བསྐྱེད་དགོས་ཟེར་བ་དང་མཁན་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་བློ་གྲོས་ཀྱིས་ང་ཚོས་བདག་མེད་པའི་སྙིང་སྟོབས་སྤེལ་དགོས་ཟེར་བ་སྟེ། མཇུག་འབྲས་ཀྱི་ཆ་ནས་སློབ་གསོའི་དམིགས་འབེན་མ་འདྲ་བ་གཉིས་གླེང་བ་ཙམ་རེད། དོན་དངོས་སུ་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་དང་ཀུན་

སྤྱོད་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱང་། འཛིག་རྟེན་གྱི་གནད་དོན་ཐ་དག་ནི་ང་ཚོ་རང་ལ་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་ཡང་དག་ཅིག་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་སྟེ། འཚོ་སྤྱོད་བྱེད་སའི་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་དམག་དོན་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྟོབས་ཤུགས། མི་གྲངས་དང་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན། སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་སྐབས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་བབས་སོགས་ཨུ་ཚག་གི་འདོད་བློ་ཡི་དབང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་གཞན་དབང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་གང་མང་ཞིག་ཡོད་ལ། ཕྱི་གླིང་བའི་ཁ་དཔེར་"ཕྱི་ཡི་རྒྱུ་འབྱོར་གྱིས་ནང་སེམས་པའི་དགོས་མཁོ་སྐོང་མི་ཐུབ་པ་ཇི་བཞིན། ནང་སེམས་པས་ཀྱང་ཕྱི་ཡི་རྒྱུ་འབྱོར་གྱི་ཆབ་བྱེད་ཐབས་བྲལ"ཟེར་བ་ལྟར། ང་ཚོས་མི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་ཕྱོགས་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དུས་བསམ་བློ་དང་རྒྱུ་འབྱོར་གཉིས་ཀ་ཡ་མ་བྲལ་བར་ཁྲོན་ཡོངས་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་ཤེས་རྒྱུ་གལ་ཆེ་བར་མཐོང་། ཐ་ན་ཀུན་སྤྱོད་ཁོ་ནའི་ངོས་ནས་ཀྱང་མཐོ་དམའི་ཚད་ཐིག་རིགས་གཅིག་ཁོ་ན་སྐྱེགས་པའི་ཐལ་མཐའ་བའི་ལམ་ལ་ཞུགས་མི་རུང་སྟེ། གལ་ཏེ་མི་ཚང་མས་བདག་འཛིན་གྱི་ཧམ་སེམས་ཚོད་མེད་རྒྱ་ཡན་དུ་བཏང་ན། འཛིག་རྟེན་ཧྲིལ་བོ་འཐབ་རྩོད་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་དམྱལ་བར་འགྱུར་ངེས་ལ། གལ་ཏེ་མི་ཚང་མས་བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་དང་ངེས་འབྱུང་གི་སེམས་འབའ་ཞིག་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ན་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་གང་ནས་འགྲོ་བ་མི་ཕལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་རང་མཚན་པ་ཞིག་ཀྱང་གནས་ག་ལ་སྲིད། དེ་བས་འདིར་ཨུ་ཚག་གིས་བདག་འཛིན་དང་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བའི་བདེན་དོན་རྩོད་པ་ལས། རེ་ཞིག་གོ་དོན་རགས་པའི་ངོས་ནས་གང་ཞིག་བདག་ཏུ་འཛིན་དགོས་པ་དང་གང་ཞིག་བདག་འཛིན་བྱེད་མི་རུང་བའི་

ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་གྱི་གནས་ལུགས་གླེང་ན་ཡོས་དགའ།

མདོར་ན་སྐྱིད་ལ་སྡུག་པའི་འཛིག་རྟེན་མི་ཡུལ་འདིར། མི་རྣམས་སྒེར་གྱི་ངོས་ནས་ཚེ་སྒྲོག་ཡན་གར་བ་རེ་རེ་ཡིན་པས་རང་དོན་བསམ་དགོས་ལ། འཛིག་རྟེན་འདི་གཅིག་ལ་གཅིག་བརྟེན་དུ་གནས་པས་གཞན་ཕན་གྱི་བློ་རྒྱ་ཡང་ཡོད་དགོས། མ་གཞི་དེ་ཡང་འཛིག་རྟེན་འགལ་འབྲེལ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་ཆོས་ཉིད་དེས་གཏན་ཁེལ་བྱས་ཡོད། ཁྱ་ཅག་གིས་འགལ་འབྲེལ་གཉིས་ཀྱི་བར་གསེང་ནས་ཁེ་ཕན་དང་ལངས་ཕྱོགས་ཀུན་ལ་སྙོམས་པར་བལྟ་བ་སྟེ། རང་དོན་བསམས་སྐབས་གཞན་ལ་མི་གནོད་པ་དང་། གཞན་དོན་བསྒྲུབས་དུས་རང་ཉིད་ཀྱང་མི་བརྗེད་པའི་རྩ་དོན་ཞིག་བཟུང་ན། སྤྱི་ཚོགས་འཚོ་བའི་ནང་མི་ཡ་རབས་ཚུལ་ལྡན་ཞིག་ཆགས་པར་མ་ཟད། ཕལ་བ་བྱིངས་ཀྱི་སློབ་གསོའི་དམིགས་འབེན་དུ་བཞག་ཀྱང་མཐོན་འགྱུར་ལག་ལེན་གྱི་རིན་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གནའ་རབས་དཔའ་མཛངས་གཉིས་ལྡན་གྱི་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་དང་། དེང་རབས་དམངས་གཙོའི་དཔལ་ཡོན་དར་བའི་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་གནས་ལུགས་དེ་བདེན་དཔང་ཡང་ཡང་བྱས་འདུག་སྙམ།

དེ་བས་ངེས་པ་དོན་གྱི་དཔྱོད་ཤེས་ཟེར་བ་ནི། ཤེས་རིག་གསར་རྙིང་གཉིས་ཀའི་ཁོངས་ནས་རང་དབང་དང་ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ལ། མཁྲེགས་འཛིན་རིང་ལུགས་ཞེས་པ་ཡང་གྲུ་དོག་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་སྤྱི་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་ཞིག་ལས་རིང་ལུགས་གསར་རྙིང་གི་དབྱེ་བ་འབྱེད་རྒྱུ་ག་ལ་ཡོད། འཛམ་གླིང་གི་ཤེས་རིག་སྣ་མང་གདོང་ཐུག་གྲུག་པའི་དུས་རབས་འདིར། སྐྱེ་བོ་

སུ་ཞིག་གིས་ཟུར་བལྟས་ལེབ་མཐོང་གི་རིག་ལམ་རྒྱུད་བ་འབབ་ཞིག་བཟུང་ནས་གཏོང་མི་འདོད་ན། དེ་ནི་མཁྲིགས་འཛིན་ཡིན་ལ་བློ་གྲོས་དང་མི་ལྡན་པའང་ཡིན། སུ་ཞིག་གི་དོན་དངོས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལ་མདང་མི་རྒྱག་པར་རིང་ལུགས་ཉི་ཚེ་བའི་ལུང་ཚིག་སྐམ་པོ་ཁ་ཏོན་བཞིན་དུ་བཟློ་ན། དེ་ནི་ཕྱི་རྗེས་ནང་སྡོང་གི་ལུང་འཛིན་རིང་ལུགས་པ་ཤ་སྟག་རེད། དེ་འདྲའི་ནང་མ་སོན་པའི་རིག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་ལྟར་ན་རྟག་ཆད་གང་རུང་གི་མཐར་ལྷུང་བ་ཟེར་ལ། མཚན་ཉིད་རིག་པ་ལྟར་ན་རྩོད་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཁས་མི་ལེན་པའི་གཟུགས་འདས་སྨྲ་བ་ཞེས་ཀྱང་དམད་པར་བྱའོ། །

དེ་ན་ང་ཚོས་ནམ་ཞར་བརྗེད་མི་རུང་བའི་རྩ་དོན་དང་པོ་ནི། ཟུར་བལྟས་ལེབ་མཐོང་གི་མཁྲིགས་འཛིན་རིང་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་རྒྱུགས་རྒྱུད་བྱེད་མི་རུང་ལ། ཕྱི་ངོས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཁོ་ནར་ཤི་འཐམས་རོ་འཐམས་སྒྲོས་དངོས་དོན་གྱི་བདེན་པ་བོར་བའི་སླ་འཆོས་སྒྲིད་ལུག་གི་སྲོལ་ངན་དང་ཡང་གཏན་དུ་གྱེས་དགོས་པ་ལགས། རྒྱུ་མཚན་དེའི་དབང་གིས་འདིར་ཁོ་བོས་རིང་ལུགས་གང་ལའང་ཕྱོགས་ཞེན་མེད་པར་ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་འབྱེད་པའི་ཟུར་མང་པའི་བསམ་གཞིགས་གཏོང་སྟངས་ཤིག་ཆེད་དུ་ངོ་སྤྲོད་པ་ཡིན། རིག་པ་འདིའི་སྒྲོམ་གཞི་ནི་ཨ་རི་སུ་ཏོ་ཏེལ་(Aristotle)ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་དང་མར་ཁེ་སི་ཡི་ཐ་སྙད་རེ་འགའ་གཡར་ཞིང་། རྒྱ་ནག་གནའ་རབས་ཏའོ་ཧྲ་རུའུ་གསུམ་གྱི་བསམ་བློ་ལས་སྤྱི་ཚོགས་དངོས་ཟབ་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་ཅུང་ཙམ་བླངས་པ། བོད་སྔ་རབས་མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་མདུང་རྩེ་ཐར་བ་སྙེགས་པ་ནས་འཛིག་རྟེན་འཚོ་གནས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བསྐོར་བ་སོགས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་

ཡང་རྟུང་ཞིང་། བརྡ་ཆད་ཀྱི་མིང་ལ་ཟུར་མང་བའི་བསམ་གཞིགས་ཞེས་བོས་ཀྱང་ཚོག་ལ། ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་འཚོ་གནས་དབུ་མའི་རིག་ལམ་ཞེས་ངོས་འཛིན་བྱས་ཀྱང་འགལ་བ་ཆེར་མེད། གང་ལྟར་རིག་ལམ་འདི་ལ་རྩ་དོན་གཙོ་བོ་གསུམ་ཡོད་དེ།

གཅིག དེ་དེ་བཞིན་ནོ།།

ཆོས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་རང་བཞིན། ངོ་བོ་དེ་ལ། དེ་ཇི་བཞིན་དུ་རྒྱུས་ལོན་དང་བརྩི་སྲུང་། བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན། རིག་པ་འདི་རྟོགས་པས་གནད་དོན་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་བརྒྱལ་བརྟགས་བྱེད་དུས། ཟུར་མང་པོ་དང་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་མདང་རྒྱག་པའི་གོམས་གཤིས་ཤིག་ཆགས་པར་ཕན།

གཉིས། གང་ལ་གང་འཚམ།

སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་གང་ལ་ཐབས་ཤེས་གང་འཚམ་ཞིག་སྤྱོད་དེ་ཞིབ་འཇུག་དང་བཅོས་སྒྱུར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། རིག་པ་འདི་རྟོགས་པས་ཕྱོགས་རིས་ཅད་ནས་སྤངས་ཏེ། གནའ་དེང་ཕྱི་ནང་ཀུན་ལ་ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་གྱིས་བལྟ་དགོས་པའི་གནས་ལུགས་དེ་རྟོགས་པར་ཕན།

གསུམ། སྔོས་བཅས་ལ་རིན་ཐང་ཡོད།

འདི་ནི་ཆེས་གནད་འགག་གི་རྩ་དོན་ཡིན། མི་ཡིས་བྱས་བྱས་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འཐོབ་ཐབས་དང་སྡུག་བསྔལ་སྤང་ཐབས་ཡིན། མཐར་ཐུག་ཕྱོགས་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་

འཚོལ་མཁན་ནི་ཐར་བ་དོན་གཉེར་གྱི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན། སྡོམ་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་ཁོ་ན་ལས་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་དངོས་གཙོ་ལྷ་མེད་སྨྲ་བ་དག་ཡིན། འདིར་ང་ཚོས་སྡོམ་བཅས་ལ་རིན་ཐང་ཡོད་ཅེས་པའི་ཚིག་འདིས། རིག་ལམ་གྱི་ངོས་ནས་མཐར་ཐུག་གི་བདེན་པ་འཚོལ་བའི་དད་མོས་དང་ཞུགས་བསམ་དོར་མེད་ལ། ཚེ་འདིའི་སྡོམ་བཅས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་དང་ལོངས་སྤྱོད་བསྒྲུབ་པའི་རང་དབང་ཡང་བཀག་མེད། ཁ་གསལ་བོར་བཤད་ན་མཐར་ཐུག་འཇིག་རྟེན་གྱི་རང་བཞིན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་རུང་། སྡོམ་བཅས་འཚོ་གནས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ལ་དེ་མཚུངས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ཡོད་པར་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི་མ་གཞི་ནས་སྡོམ་བཅས་དང་སྡོམ་མེད་གཉིས་ལས་གྲུབ་ཡོད་པས། སྡོམ་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་སྙེག་མཁན་དང་སྡོམ་བཅས་ཀྱི་བདེ་བ་འཚོལ་མཁན་གཉིས་ལ་བླ་མེད་གྱི་རིན་ཐང་འདྲ་འདྲ་ཡོད་དགོས། ང་ཚོས་གོང་གསལ་གྱི་རྩ་དོན་གསུམ་པོ་དཀྱིལ་ཡངས་དང་མཉེན་ལྷུག་ལྡན་པར་སྤྱད་ན། ད་གཟོད་དུས་ཚོད་དང་བར་སྟོང་གི་འཕྲེད་གཞུང་བསྒྲོལ་མར་སྦྲེལ་ཞིང་། ཕྱི་ནང་ཤེས་རིག་གི་རིས་མེད་བང་མཛོད་ལས་ངོ་མཚར་ཤེས་རབ་ཀྱི་མཆོན་ཆ་གང་མགོ་ལེན་ཐུབ་ལ། གནའ་བོའི་རྟེན་འབྱུང་གི་རིག་པས་ད་ལྟའི་འགལ་འབྲེལ་གྱི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ཞིང་། འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་རྟེང་བས་དུས་རབས་གསར་བའི་འགྱུར་ལྡོག་གི་རང་བཞིན་འཚོལ་ཐུབ་པར་མ་ཟད། མེས་པོའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་སྣ་ཚོགས་བུ་ཚའི་རིག་པ་གསོ་བའི་ཟུངས་ཁྲག་ཏུ་བསྒྱུར་ཐུབ་ལ། བུ་ཚའི་གསར་བརྟོད་ཀྱི་མེ་ཏོག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མེས་པོའི་དབུ་འཕང་བསྟོད་པའི་མཆོད་པ་རུ་འགྲོ་བར་གདོན་མི་ཟ། ཁོ་བོས་རང་བློར་ཤར་ཚོད་ཀྱིས་ཡང་ཡང་དཔྱད་ཀྱང་བརྟགས་

པའི་མཐའ་མ་ལ། མི་རིགས་འཚོ་གནས་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གནད་དོན་ལ་ཁ་ཕྱོགས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། ལེགས་ཉེས་གཞིབ་སྡུར་བྱེད་པའི་བླང་དོར་གྱི་བློ་གྲོས་ཐམས་ཅད་འདི་ལས་འབྱུང་ལ། གསར་རྗེད་རིས་སུ་མེད་པའི་གསར་བརྗོད་ཀྱི་ལམ་བུ་ཡང་འདི་ལས་རྙེད་ངེས་པར་འདོད་པས། དེ་རིང་ཁ་བ་ཅན་གྱི་དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ལ་གྲོས་འདེབས་པའི་ཚུལ་དུ་ཕུལ་བའོ། །

དཔའ་མཛངས་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཡ་ཧུ་ད་མི་རིགས།

ཡ་ཧུ་ད་མི་རིགས་ཀྱིས་རང་གི་ཕ་ས་དང་ཁྱིམ་གཞིས་བོར་ནས་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་འདས་ཀྱང་གཞན་འགྱུར་བྱུང་མེད་ལ། རླུང་གིས་གཏོར་བའི་བྱེ་མའི་འཐིང་བུ་བཞིན་ཁ་ཐོར་ཡ་བྲལ་དུ་ཡང་མ་སོང་བར་ད་དུང་ས་སྐད་གི་སྒྲོན་དཔའ་མཛངས་ཀྱིས་འགྲེང་ཡོད། དེ་བས་ཡ་ཧུ་ད་པས་ད་གཟོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྩེས་ཐང་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཡང་དག་ཅིག་བརྒྱབ་འདུག

དང་པོ། ཡ་ཧུ་ད་པའི་ལོ་རྒྱུ།

སྤྱི་ལོ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པའི་ལོར། རོམ་བཙན་རྒྱལ་གྱིས་དྲག་པོའི་དཔུང་ཚོགས་མངགས་ཏེ་ཡ་ཧུ་ད་པའི་(Yehudim[])རྒྱལ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ཛེ་རུ་ས་ལུམ་(JeruSa-lem)བཙན་བཟུང་བྱས་པར་མ་ཟད་དམར་གསོད་ཀྱི་སྡིག་ལས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ། སྙིང་དབང་གིས་ཐར་བའི་ཡ་ཧུ་ད་པ་སྐོར་ཞིག་མླ་ས་ཏ་ཞེས་པའི་བཙན་རྫོང་ཞིག་ཏུ་བྲོས། བཙན་རྫོང་ནང་འབྲུ་རིགས་དང་འཐུང་ཆུ་འདང་བར་མ་ཟད་ཕྱི་སྣོད་ཀྱི་བཀོད་པ་

བརྟན་པས་འགོག་སླ་ལ་རྒོལ་དཀའ། དེ་ལྟར་ཤུལ་ལུས་བུད་མེད་དང་བྱིས་པ་འདུས་པའི་ཡ་ཧུ་དྷ་པ་མི་967ཙམ་གྱིས་རི་གཟར་ནབ་རྡོ་ལྟ་བུའི་རོམ་གྱི་རྗེས་འདེད་དཔུང་དམག་ཁྲི་ཕྲག་གཅིག་དང་ཕྱེད་ཀ་ལྷག་ལ་དཔའ་ངར་ཆེན་པོས་རྒོལ་ལན་སྤྲད། ཧག་ཧག་ལོ་ངོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་རོམ་གྱི་མིས་ཕྱི་བསྐོར་ནང་བསྐོར་བྱས་ནས་རྒོལ་ཡང་མཱ་ས་ཏ་མཁར་རྫོང་འཐོག་མ་ཐུབ། སྤྱི་ལོ་བདུན་ཅུ་དོན་གསུམ་ལོའི་ཟླ4པའི་ཚེས15ཉིན། མཁར་རྫོང་ནང་གི་ཡ་ཧུ་དྷ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྡེབ་གཅིག་ཏུ་རང་སྲོག་གཅོད་རྒྱུའི་གྲོས་ཐག་བཅད། ཐོག་མར་ཕོ་ཚོས་རྒྱན་འཕངས་ནས་དཔའ་རྒོད་བཅུ་བདམས་ཏེ་འཆར་གཞི་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་དུ་བསྐོས། དེ་ནས་ཡང་ལག་བསྟར་བ་བཅུ་པོ་ལས་མི་གཅིག་བདམས་ཏེ་གཞན་དགུ་པོ་གསོད་དུ་བཅུག་ཤུལ་གྱི་མི་གཅིག་པོ་དེའི་ལས་འགན་ནི་མཁར་རྫོང་ཧྲིལ་པོ་མེར་བསྲེགས་ཏེ་རང་སྲོག་གཅོད་རྒྱུ་དེ་རེད། ཕྱི་ཉིན་ཞོགས་པར། རོམ་གྱི་དཔུང་ཚོགས་མཁར་ནང་ལ་སླེབས་དུས་ཁོ་ཚོའི་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ནི་མཁར་རྫོང་ནང་འབྲུ་རིགས་དང་འཐུང་ཆུ་འདང་ཡང་མི་གསོན་པོ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་སྣང་ཚུལ་ཡ་མཚན་ཅན་དེ་རེད། ངག་རྒྱུན་ལྟར་ན་ཡ་ཧུ་དྷ་པ་ཚོས་རང་སྲོག་བཅད་པའི་མཚན་མོ་དེར། མཁར་སྲུང་འགོ་གཙོ་ཡེ་ལཱ་ཅེར་པེན་ཡེར་ཞེས་པས་དཔའ་ཉམས་དང་བཅས་གསུང་བཤད་ཅིག་གནང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། “ང་ཚོ་ནི་རོམ་བཙན་རྒྱལ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་ཆེས་སྔ་བ་ཡིན་ལ། ཆེས་མཐའ་མཇུག་བར་དུ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་མཁན་དེ་ཡང་ཡིན། སང་ཉིན་ནམ་ལངས་རྗེས། ང་ཚོས་ཤུ་མཐུད་དུ་འགོག་རྒོལ་བྱ་རྒྱུ་མིན། སྐྱབས་མགོན་གྱིས་ང་ཚོར་རང་གི་སྙིང་ཉེ་བའི་མི་དང་མཉམ་དུ་འཆི་བ་བདམས་པའི་སྐལ་བ་གཟི་བརྗིད་ཅན་འདི་གནང་བར་

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ། ང་ཚོས་རང་གི་ཚུང་མས་གཞན་གྱི་བཀྲས་དམོད་མི་སྤྱོང་བ་དང་། བྱིས་པ་གཞན་གྱི་བྲན་གཡོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ད་ལྟ་ཉིད་དུ་རང་སྲོག་བློས་གཏོང་བར་བྱ། ཤུལ་ནས་རྒྱུ་ནོར་མཁར་རྫོང་དང་བཅས་པ་མེར་བསྲེགས་ཏེ་ཐལ་བའི་རྡུལ་དུ་བརློགས་ཤིགཡིན་ནའང་། འབྲུ་རིགས་བསྲེག་མི་དགོས། དེས་དགྲ་བོ་ལ་ང་ཚོ་ནི་ལྟོགས་སྐོམ་གྱི་དབང་གིས་འུ་ཐུག་པ་མིན་པར་ནམ་ཡིན་རུང་རང་དབང་གི་ཆེད་དུ་འཆི་དགོས་ཀྱང་གཞན་དབང་གི་བྲན་གཡོག་མི་བྱེད་པའི་ཚོད་སེམས་སྟོན་དུ་ཚུགས་"ཅེས་པའོ། ཡ་ཧུད་པའི་མཁར་རྫོང་མཐའ་མ་དེ་དགྲ་ལག་ཏུ་ཤོར་རྗེས། མི་རིགས་འདིའི་རྗེས་ཤུལ་ཁྲནན་(Canaan)ས་ཆ་ནས་ཡོངས་སུ་ཡལ་ཞིང་། ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་དུ་གྲེས་ཏེ་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ལ་འཐོམས་ལྡོམ་བྱེད་འགོ་བརྩམས་པ་རེད།

ཟློག་མེད་ལས་སྐལ་གྱི་གོད་ཆག་ལ་གདོང་བསུ་བའི་གནད་འགག་གི་དུས་སྐབས་སུ། ཡ་ཧུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གཅེས་ལ་རྒྱ་ཡི་དར་ཆ་མཁའ་ལ་བསྒྲེངས་ནས་ཆེ་སྲོག་གི་ཟློས་གར་ངོ་མཚར་ཅན་འདི་འདྲ་བསྟན་པ་རེད། དེ་ནས་བཟུང་ལྣ་ས་ཏ་མཁར་རྫོང་ནི་ཡ་ཧུད་པའི་ཆེ་སྲོག་གི་སྟོབས་ཤུགས་སྨྲུམ་པའི་ཁྱད་འཕགས་ཀྱི་བླ་མཁར་དུ་གྱུར། ཀྱེ་མ། རིགས་ཀྱི་ཚོགས་པ་འདིའི་ཐུན་མོང་གི་རིགས་ཞེན་ལ་རྒྱུ་ནི་ཅི་འདྲའི་སྲ་མཁྲེགས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རེད་ཨང་། སྲ་མཁྲེགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་དེའི་ནྲེ་དབལ་བདེན་དཔང་བྱེད་མཁན་ནི་མི་སེམས་ལྷོག་ལྷོག་ཏུ་འཕྱུར་བར་བྱེད་པའི་གཏམ་བཤད་ཀྱི་ཚིག་འབྲུ་དེ་དག་མ་ཡིན་པར། ཏག་ཏག་ཁྲག་དམར་གྱིས་བཀླན་པའི་ང་རྒྱལ་གྱི་ཆེ་སྲོག་རེ་རེ་རེད་ཨང་།

འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་འཕེལ་ནས་ད་ལྟ་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ། བགྲང་ལས་འདས་པའི་མི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གཞན་གྱིས་དབང་སྒྱུར་དང་བྲན་བསྐྱུར། བདའ་ཕུད་བཅས་བྱས་ནས་མིང་གི་ལྷག་མར་བཏང་ནའང་། རང་ཚུགས་མ་འཚོལ་བའི་ཡ་ཧུ་ད་མི་རིགས་སྤྱར་བཞིན་ས་སྐྱང་གི་སྤྱོན་དཔའ་མཛངས་ཀྱིས་འཕྲེང་ཡོད། ཐ་ན་མི་རིགས་འདིས་རང་གི་ཕ་ས་དང་ཁྲིམ་གཞིས་བོར་ནས་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་འདས་ཀྱང་གཞན་འགྱུར་མ་བྱས་ལ། རླུང་གིས་གཏོར་བའི་སྤྲེ་མའི་འཆིང་བུ་བཞིན་ཁ་ཐོར་ཡ་བྲལ་ཏུའང་གྱུར་མེད། དེ་ལས་ལྦོག་སྟེ་ཡུ་རོ་དམར་གསོད་དང་རོམ་གྱི་དམར་གསོད། ཧི་ཋི་ལེར་གྱི་དམར་གསོད་བཅས་སྐྱི་གཡའ་བའི་གོད་ཆག་གང་མངཞིག་བརྒྱུད་རྗེས། ད་དུང་འཛམ་གླིང་ཕྱོགས་བཞིར་འཁྲམས་པའི་ནང་མི་སྤྱུན་ཟླ་ཐམས་ཅད་ཆབས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་མེས་རྒྱལ་སླར་གསོ་བྱེད་ཐུབ་ཡོད། གལ་ཏེ་ཁོ་ཚོར་བློ་ཡུལ་ལས་འགོངས་པའི་མི་རིགས་རང་གཅེས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་ཀ་བ་བརྟན་པོ་ཞིག་མེད་ན། དཔེར་མི་སྲིད་པའི་དཔེ་བརྗོད་འདི་འདྲ་གཞན་སུ་ཞིག་གིས་འཇོག་པར་ནུས། འདི་ནི་མི་རིགས་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གིས་ཕྱིར་མངོན་པའི་ཐུན་མོང་གི་རང་བཀུར་འདུ་ཤེས་རེད། མི་གྲངས་ཧ་ཅང་ཉུང་ཞིང་ལ་རྒྱའི་མགོ་འཕང་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་ནི་ཅི་འདྲའི་དོ་མི་མཉམ་པ་ཞིག་རེད་ཨང་། ཧག་ཧག་ཡ་ཧུ་ད་པས་ད་གཟོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྩིས་ཐང་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཡང་དག་ཅིག་བརྒྱབ་ཡོད། དོན་ལ་དེ་ནི་མི་རིགས་དེས་རང་ཉིད་ལ་དགའ་ཞེན་དང་གོང་བཀུར་བྱེད་ཅིང་གཞན་རིགས་གང་ལའང་ལ་གཉའ་ཞུམ་མགོ་འདོགས་མི་བྱེད་པའི་སྲ་མཁྲེགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་གོམས་གཤིས་རིགས་ཤིག་རེད། འདུ་ཤེས་དང་གོམས་

གཤིས་འདི་ནི་སྟོབས་ཆེན་རྒྱགས་པོ་དང་ཕྱུག་བདག་ལྷུན་ཆན་གང་ཞིག་གིས་རང་ཤེད་ངོམ་ཤོམ་བྱེད་པ་དང་མི་འདྲ་ལ། བླ་སྲོག་ཐེད་ལ་བོར་བའི་ཕམ་ཉེས་པ་ཞིག་གིས་རང་སྙིར་ཕོན་སྐྱོབ་ཆེད་བཅལ་བའི་ཁུ་ཐུག་ཐར་ལམ་ཡང་མ་ཡིན། འདི་ནི་གོད་ཆག་གིས་ཁེངས་པའི་ལས་སྐལ་གྱི་གཉན་འཕྲང་དོག་མོ་ནས་སྐད་གསེང་མཐོན་པོས་གྱེར་བའི་རང་ཚུགས་བདག་འཛིན་དང་བརྟན་སྲུང་བྱེད་པའི་དཔའ་དར་གྱི་དམ་ཚིག་རེད།

གོ་ཐོས་ལྟར་ན་ད་ལྟ་ཨི་ཟེ་རེལ་(Israel)རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཛེ་རུ་ས་ལུམ་གྲོང་ཁྱེར་ནས་བྱུད་དེ་ཤར་ལྷོའི་ཕྱོགས་ལ་སྤྱི་ལེ་བཅུ་ཕྲག་ཙམ་ཕྱིན་ན། རྒྱང་ཐག་རིང་པོ་ནས་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་སྔོན་གྱི་ངོ་མཚར་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དྲན་རྟགས་སུ་གྱུར་པའི་མཱ་ས་ཏ་མཁར་རྫོང་དེ་གྲོང་ངེར་འཁྱིང་བ་མཐོང་ཐུབ་ཟེར། ཡུལ་གཞན་གྱི་ལྟད་མོ་བ་རྣམས་འཁྲིམ་འགྲུལ་ཡོ་བྱད་ལ་བསྟུད་དེ་ཐད་ཀར་མཁར་རྫོང་ལ་འགྲོ་ཚོག་ཀྱང་། ཨི་ཟེ་རེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སློབ་མ་ཚོར་ངེས་པར་དུ་གནའ་བོའི་རྐང་ལམ་བསྙེགས་ནས་གོམ་པ་རེ་རེ་བཞིན་ཡར་འཛེགས་དགོས་པའི་གཅིག་མཐུན་གྱི་རེ་བ་བཏོན་ཡོད་ལ། ཨི་ཟེ་རེལ་དམག་དཔུང་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པའི་དམག་མི་རྣམས་ཀྱི་དཔུང་སྐྱོད་སློབ་ཐུན་དང་པོ་ཡང་ས་འདིར་ཐེབས་ཏེ་སྔོན་གཤེགས་དཔའ་བོར་མྱ་ངན་ཞུ་རྒྱུ་དེ་རེད། གསར་ཞུགས་དམག་མི་ཚང་མ་མཁར་སྟེང་དུ་འཛེགས་ཏེ་དཔའ་སྤོབས་ལྡན་པའི་ངང་“ད་ནས་བཟུང་མཱ་ས་ཏ་བཙན་རྫོང་གཞན་ལག་ཏུ་ཤོར་མི་སྲིད་”ཅེས་ཁོ་པ་ཚོའི་དམ་ཚིག་སྐད་གྲགས་ཅན་དེ་སྒྲོགས་འདོན་བྱེད་པ་རེད་ཟེར།

མདོར་ན་གོང་གི་ཡཱ་ཧུ་ཏ་པའི་གཏམ་རྒྱུད་ཐུང་ཐུང་ལས་ལ་རྒྱ་ཞེས་པའི་ཚིག་འབྲུ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྙིང་དང་ལྡེད་ཚད་ངོམ་ཞིག་ཚོར་ཐུབ་སྙམ།

གཉིས་པ། ཡ་ཧུ་ད་པའི་ལས་རྐྱལ།

ཡ་ཧུ་ད་མི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཧྲིལ་པོ་ནི་གཞན་དབང་གི་མནར་གཅོད་མྱོངས་པའི་གོ་རིམ་ཞིག་ཡིན་ལ། རང་དབང་གི་བགྲོད་ལམ་བསྐྱུན་པའི་འཐབ་རྩོད་ཅིག་ཀྱང་རེད། ཡ་ཧུ་ད་པའི་འགོ་ཁྲུངས་ནི་གནའ་རབས་ཨེ་ཤ་ཡ་ནུབ་མའི་ཧྲན་མྱུས་ཟེ་མི་རིགས་ཞེས་པའི་རུ་ལག་ཅིག་ཡིན། སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་ལ། ཡ་ཧུ་ད་པ་རྣམས་ཚོ་དཔོན་ཡ་པོ་ལ་ཧན་གྱི་སྣེ་ཁྲིད་འོག་ཁླ་ནན་(Canaan)ཞེས་པའི་ས་ཆར་དུ་སྤྱར། ཚོགས་པའི་མིང་ལ་ཧེ་པེར་(Hebrew)གྱི་མི་ཞེས་ཐོགས། རྗེས་སུ་རང་བྱུང་གནོད་འཚེ་ལ་གཡོལ་ཆེད་དུ་སྤྱར་ནས་ཨེ་ཅིབ་དང་ནེ་ལོ་ཆུ་བོའི་ཟུར་གསུམ་གླིང་ཐན་གྱི་ཤར་རྒྱུད་དུ་སླེབས་མྱོང་། སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་མཇུག་ཙམ་ལ་ཡང་བསྐྱར་ཁླ་ནན་ས་ཆར་ལོག་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་གཅིག་གྱུར་གྱི་ཧེ་པེར་རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས། རྒྱལ་པོ་ད་ཝེ་ཞེས་པའི་སྐུ་རིང་ལ་གྲོང་ཁྱེར་ཇེ་རུ་ས་ལེམ་བདག་ཏུ་བཟུང་ནས་མཁར་ལྷོའི་ཞའེ་ཨན་རི་ལ་རྒྱལ་མཁར་བརྩིགས། དེ་ལྟར་ཇེ་རུ་ས་ལེམ་དེ་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་རྒྱལ་ས་བྱས་པས་ཕྱི་རབས་ཡ་ཧུ་ད་ཆོས་ལུགས་དང་ཡ་ཧུ་ད་པ་དག་གི་སེམས་ཀྱི་གནས་མཆོག་ཏུ་གྱུར།

སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་ལོ་926བར་ཧེ་པེར་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ནང་མ་འཆམ་པར་ཨི་ཟྲི་རེལ་དང་ཡ་ཧུ་ད་ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཕྲན་གཉིས་སུ་གྱེས། སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་ལོ་722དང་སྤྱི་ལོ་སྔོན་གྱི་ལོ་586བར་རྒྱལ་ཕྲན་དེ་གཉིས་སོ་སོར་ཡ་ཧྲོ་ཙུ་དང་པླ་པི་ལོན་(babylon)བཙན་རྒྱལ་གྱིས་བསྣུབས། དེའི་རྗེས་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མའི་རིང་སྦ་ཕྱིར་པར་སིག་དང་

ཀ་རི་སི། རོམ་བཙན་རྒྱལ་བཅས་ཀྱིས་ཕ་ལེ་སི་ཐན་ས་ཆ་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱས། སྤྱི་ལོ་135ལོར་རོམ་རྒྱལ་ཁབ་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པའི་གྱེན་ལངས་ཕམ་རྫེས་ཡ་ཧུ་དི་པ་རྣམས་འཛམ་གླིང་ཡུལ་ཕྱོགས་གཞན་ལ་འཐྲམ་ཐོར་བྱེད་དགོས་བྱུང་། སྤྱི་ལོ་དུས་རབས་7པའི་དུས་དཀྱིལ་ནས་བཟུང་། ཕ་ལེ་སི་ཐན་ས་ཆ་དེ་ཨ་རབ་པོའི་མི་ཡིས་བདག་ཏུ་བཟུང་འགོ་བརྩམས། དེ་ལྟར་ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་གི་འཐྲམ་ཐོར་གྱི་གོ་རིམ་ནང་། མེས་རྒྱལ་བོར་བའི་ཡ་ཧུ་དི་པ་ཚོས་སྐྱབས་བཅོལ་ཡུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་རིགས་རྒྱུད་ཁྱད་གསོད་དང་མཐོང་ཆུང་གི་མནར་གཅོད་སྣ་ཚོགས་མྱོངས་ཞིང་། ཐ་ན་མི་རབས་དུ་མའི་རིང་ལ་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་ཁྱབ་དུ་ཡ་ཧུ་དི་པ་མཐར་སྐྱོད་གཏོང་བའི་ལས་འགུལ་སྤེལ་མཚམས་མ་ཆད། ཁྱད་པར་དུ་འཛམ་གླིང་འཁྲུག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་སུ་གནས་སྟངས་ཧ་ཅང་ཛ་དྲག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་ཡ་ཧུ་དི་པ་མི་གྲངས་ས་ཡ་དྲུག་ལྷག་ཙམ་འཛར་མན་ཧྥ་ཤི་སི་ཡི་སྡིག་གྲི་འོག་འཆི་ལམ་ལ་བཏངས། ཡོ་རོབ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོས་དུས་ཡུན་རིང་བོར་ཡ་ཧུ་དི་པ་རྣམས་སྲིད་དོན་དང་གཞུང་ལས་སོགས་ཁོ་རང་ཚོས་ཡ་རབས་ཚུལ་ལྡན་དུ་འདོད་པའི་ལས་རིགས་གང་ལའང་ཞུགས་སུ་མི་འཇུག་པར་མ་ཟད། ཡ་ཧུ་དི་པ་རྣམས་འུ་ཐུག་ནས་སྐབས་དེར་ཐ་ཤལ་དུ་བརྩི་བའི་ཉོ་ཚོང་ལས་ཀ་བསྒྲུབ་པར་ཡང་ཕྱོགས་ཞེན་དང་བཅས་ཁེ་ཕན་ཁོན་ལས་མི་བསམ་པའི་ཚོང་པ་གཡོ་ཅན་དང་རྒྱུ་ནོར་གྱི་བྲན་གཡོག་ལྟ་བུའི་ཞྭ་མོ་ནག་པོ་བཙན་གྱིས་བསྐོན། མདོར་ན་དེ་འདྲའི་དཀའ་སྡུག་གི་ལོ་ཟླ་རིང་མོ་ཞིག་འདས་ནའང་། ཡ་ཧུ་དི་མི་རིགས་ཀྱིས་དུས་ནམ་ཡང་དཔའ་མཛངས་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྒོ་ནས་དཀའ་ཁག་རེ་རེའི་གདོང་བསུས་པ་ལས་དཔའ་ཞུམ་མ་མྱོང་།

དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་ནང་། ཡོ་རོབ་གླིང་གི་ཡ་ཧུ་དཱ་པ་ཚོར་མ་རྩ་རིང་ལུགས་གསར་བརྗེ་ཡི་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ནས་མི་རིགས་བཅིངས་འགྲོལ་ལས་དོན་བསྟོན་ལེན་བྱེད་འགོ་ཚུགས། དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བའི་ནང་ཨོ་སི་ཁྲུ་རི་ཡ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཡ་ཧུ་དཱའི་གསར་འགོད་པ་ཏའེ་ཚུ་ཨར་གྱིས་ཙུང་ཟད་འཐུས་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་ཡ་ཧུ་དཱ་པའི་མེས་རྒྱལ་བསྐྱར་གསོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་བློ་ཐོག་མར་བཏོན་ཞིང་། འཛམ་གླིང་གི་ས་ཁུལ་སོ་སོར་ཡ་ཧུ་དཱ་མེས་རྒྱལ་བསྐྱར་གསོའི་རྩ་འཛུགས་སྣ་ཚོགས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་བཙུགས་པ་མ་ཟད། ཡ་ཧུ་དཱ་པ་འབོར་ཆེན་ཞིག་དངོས་སུ་མེས་རྒྱལ་གྱི་གཞིས་རྙིང་ཕ་ལེ་སི་ཐན་ལ་གནས་སྤོར་བྱེད་འགོ་བརྩམས། 1948ལོའི་ཟླ་5པའི་ཚེས་14ཉིན། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་པ་ལྟར། ཡ་ཧུ་དཱ་མེས་རྒྱལ་བསྐྱར་གསོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་པེན་གུ་རོང་(Ben-Gurion)ལགས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་སྒྲེར་ཚུགས་བསྒྲགས་གཏམ་སྤེལ་ནས་ཨི་ཟྲེ་རེལ་རྒྱལ་ཁབ་དངོས་སུ་བཙུགས་པ་ཁྲབ་བསྒྲགས་མཛད། ད་ལྟའི་ཨི་ཟྲེ་རེལ་རྒྱལ་ཁབ་ནི་རོམ་གྱི་དམག་དཔུང་གིས་གྲོང་ཁྱེར་ཇེ་རུ་ས་ལུམ་བཅོམ་པ་ནས་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་འགོར་རྗེས་ཡ་ཧུ་དཱ་པས་བཙུགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ལ། ཁོ་ཚོས་དེ་དང་མཉམ་དུ་འཇིག་ཟིན་པའི་ཧེ་པེར་གྱི་སྐད་ཆ་སྐྱེ་ལོ་སྟོང་ཐྲག་སྔོན་གྱི་ཡ་ཧུ་དཱ་པའི་ཕ་སྐད་ངོ་མ་དེ་ཨུ་ཚུགས་འདྲེས་མའི་ཧུར་བརྟོན་འབད་འབད་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱར་གསོ་བྱས་པར་མ་ཟད་དར་སྤེལ་བཏང་།

མིག་སྔར་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་བརྒྱ་ལྷག་ནང་ཁྲོན་སྡོམ་ཡ་ཧུ་དཱ་པ་མི་གྲངས་བྱེ་བ་གཅིག་ས་ཡ་གསུམ་འབུམ་ལྷ་ཡོད། དེའི་ནང་ཨ་མེ་རི་ཁ་ནི་ཆེས་མང་

པོ་ཡིན། ཧ་ལམ་ས་ཡ་ལྔ་འབུམ་དྲུག་ཙམ་ཡོད། དེ་མིན་ཡ་ཧུ་ད་པ་ཅུང་མང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ནི་ཧྥ་རན་སི་དང་ཨུ་རུ་སུ། ཨ་གིན་ཐིན་སོགས་ཡིན། ཀྲུང་གོའི་ཞང་ཀང་དུ་ཧ་ལམ་མི2500ཡོད། དེ་སྔ་ཨ་ཧྥྲི་རི་ཁ་གླིང་དུ་ཡ་ཧུ་ད་པ་མི་རྒྱུད་ནག་པོ་སྐོར་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་དག་ལས་ཕྱིས་སུ་ཨི་ཟྲེ་རེལ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཐབས་ལམ་སྣ་ཚོགས་བརྒྱུད་ནས་མི་ཁྲི2ལྷག་མེས་རྒྱལ་ལ་བསྐྱུས། ད་ལྟའི་ཡ་ཧུ་ད་པ་ནི་རིགས་རྒྱུད་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གོ་དོན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཡིན། མི་རིགས་འདི་ལོ་ངོ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་ལ་ཁ་ཐོར་ཡ་བྲལ་དུ་གནས་པའི་གོ་རིམ་ནང་། སྐྱབས་བཅོལ་བྱེད་ཡུལ་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་ཆད་མི་འདྲ་བའི་གཅིག་འགྱུར་གྱི་སྣང་ཚུལ་ཅི་རིགས་བྱུང་ཡོད་ནའང་། ཡ་ཧུ་ད་མི་རིགས་ཀྱི་རྩ་བའི་གོ་དོན་ལ་འགྱུར་བ་ཅི་ཡང་བཏང་མེད་པ་ནི་ཐུན་མོང་གི་ཁྱད་ཆོས་རེད། ཁྱད་པར་དུ་རང་གི་སྔར་སྲོལ་རིག་གནས་དང་ཆོས་ལུགས་དང་མོས་ཀྱི་རུས་ཞེན་ཟབ་མོ་དེ་སྙིང་ལ་ཉར་འདུགཡོ་ན་ཆུང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ལོ་རྒྱུས་རིང་བའི་མི་རིགས། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤན་ཤུགས་རྒྱ་ཆེ་ལ་རྒྱལ་དམངས་ཀྱི་ཡོངས་ཁུངས་སྣ་མང་བ་བཅས་ཀྱིས་ཨི་ཟྲེ་རལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་སྒྲིག་གཞི་གྲུབ་ཡོད། འགལ་ཟླ་དང་གྲུབ་ཆ་སྣ་མང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་འདིའི་ནང་དུ་ཡ་ཧུ་ད་པ་མི་རེ་རེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལས་སྐལ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་གྲུབ་ཆ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོའི་ཁེ་ཕན་གྱི་ནང་སྙིང་ལ་ཟུག་པར་བྱས་ཡོད། རྒྱལ་དམངས་ཚང་མས་སློབ་གསོ་སྦྱངས་པའི་ཆུ་ཚད་ཅུང་མཐོ་ལ་ལྟ་རྒྱ་ཐོས་རྒྱ་ཆེ་བར་མ་ཟད་ཡོངས་ཁྱབ་དུ་ཆབ་སྲིད་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད། ད་ལྟ་ཨི་ཟྲེ་རེལ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་རྐྱེན་འདྲ་མིན་གང་བྱུང་རུང་ཁོ་ཚོ་ནང་ཁུལ་གྱི་འགལ་བ་ཛ་དྲག་ཏུ་གྱུར་ནས་ལན་རེར་རྩོད་གླེང་ཆེན་པོ་

འབྱུང་བའི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོད། དེ་བས་ཨི་ཐེ་རེལ་གྱི་མིས་ནམ་རྒྱུན་“ང་ཚོའི་མི་གྲངས་ས་ཡ་དྲུག་གི་ནང་དུ་སྲིད་བློན་ས་ཡ་དྲུག་ཡོད་”ཅེས་ཀུ་རེ་རྩེ་བ་རེད་ཟེར། མདོར་ན་འཛམ་གླིང་ཤར་ནུབ་བསྐོལ་མར་འདྲེས་མཚམས་ཀྱི་ཨི་ཐེ་རལ་ཅེས་འབོད་པའི་ས་ཆ་ལག་མཐིལ་འདྲ་བ་འདི་དང་། ས་འདིར་འཚོ་བཞིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་རིང་ཞིང་གོད་ཆག་མང་པའི་རིགས་རྒྱུད་ངོ་མཚར་ཅན་འདིས་འགྲན་རྩོད་ཀྱི་ཁེངས་པའི་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་དུ་འང་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་མིག་ཟུར་རང་སྟེང་ལ་འགུག་བཞིན་གདའ།

ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་ཏག་ཏག་འདི་ནི་ངེས་པ་དོན་གྱི་ཡ་ཏུད་མི་རིགས་སྟེ། དུས་བདེ་ཞོད་འཛགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནང་འཁྲུག་རྒྱུན་ཆད་མེད་ལ། འགལ་བ་ཛ་དྲག་ཏུ་གྱུར་ན་སྤྱུན་ཟླ་ནང་དམེ་བྱེད་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ཀྱང་སྲིད་མོད། ཕྱི་དགྲ་བཙན་པོ་མདུན་ལ་ལྷགས་དུས་མ་ཐུན་སྒྲིལ་གྱི་དཔུང་ཧྲང་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་ནས་བློ་ཡུལ་ལ་མི་ཤོང་བའི་འགོག་རྒོལ་གྱི་སྙིང་རུས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་གོ

གསུམ་པ། ཡ་ཏུ་ད་པའི་གྲུབ་འབྲས།

མི་ཚང་མས་ཡ་ཏུད་པ་སྒྲོར་མོ་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཟེར། དྲང་མོར་བཤད་ན་ད་ལྟ་འཛིག་རྟེན་འདི་ན་སྒྲོར་མོ་ལ་མི་དགའ་མཁན་ཤིན་ཏུ་ཉུང་། ངས་བལྟས་ན་ཡ་ཏུད་པ་སྒྲོར་མོ་ལ་དགའ་ཟེར་བ་ལས་ཁོ་ཚོས་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བཞིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྒྲོར་མོ་ལ་ཟླ་ན་མེད་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཡོད་པ་རྟོགས་ལ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་དེ་བེད་སྤྱད་ནས་རང་གི་འདོད་དོན་བསྒྲུབ་པར་དེ་བས་མཁས་

ཞིས་བཤད་ན་འཁྲིག་སྣམ། ཡ་ཧུ་ད་པས་སྒོར་མོ་འཚོལ་དུས་ཛུ་བག་དང་འཛེམ་ངོགས་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་ལ། འདོད་ཧམ་གྱི་བོང་བུ་ལ་ཚུལ་འཆོས་ཀྱི་གཟིག་ལྤགས་ཀྱང་མི་གཡོགས་མོད། འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་རྒྱུད་སྐྱོབ་སྦྱིན་གཏོང་གི་རྣམ་དཀར་དགེ་བ་གང་མང་བསྒྲུབ་བཞིན་ཡོད། ཡ་ཧུ་ད་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་ཆ་སྙོམས་རང་གི་ཡོང་འབབ་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་བཅུ་ལྷག་ཞལ་འདེབས་སུ་འབུལ་བ་རེད། དེ་བས་ཨི་ཟྲི་རེལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཁེ་སྤོགས་མི་བསྒྲུབ་པའི་རྩ་འཛུགས་དང་ཚོགས་པ་ཡང་བགྲང་ལས་འདས། མདོར་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རང་འགུལ་ཞལ་འདེབས་ཕུལ་ནས་བཙུགས་པ་ཡིན་ལ། སྤྱི་ཚོགས་ཕན་བདེ་དང་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ཁེ་དབང་སྲུང་སྐྱོབ། མི་རིགས་མཛའ་མཐུན་མཉམ་གནས་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཕན་ནུས་བཏོན་དང་འདོན་མུས་རེད།

ཡ་ཧུ་ད་པ་ནི་ལས་ལ་བརྩོན་པའི་མི་རིགས་ཞིག་ཡིན། ཁོ་ཚོའི་འཚོ་སྐྱོད་བྱེད་སའི་ཕ་གཞིས་ནི་ཧ་ཅང་ཐབས་ཆག་ཅིག་སྟེ། ས་སྟེང་ན་གཙང་ཆུ་ཡི་འབབ་རྒྱུན་ཉུང་ཞིང་། ས་འོག་ན་གཏེར་ཁའི་ནང་མཛོད་མེད། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ཕྱེད་ཀ་བྱེ་ས་དང་སྨུ་ངན་ཐང་རེད། ཡིན་ནའང་འཛམ་གླིང་ཕྱོགས་བཞིར་ཁ་ཐོར་ནས་མི་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་འགོར་རྗེས་ཡ་ཧུ་ད་པ་ཚོས་ད་དུང་འདི་འདྲའི་ཁོར་ཡུག་སྐྱོ་བོ་ཞིག་ནས་གནའ་བོའི་མེས་རྒྱལ་སླར་གསོ་བྱེད་ཐུབ་ཡོད་ལ། །སྨུ་ངན་གྱི་བྱེ་ཐང་ཡང་ལྗང་མདོག་གི་དགའ་ཚལ་དུ་བསྒྱུར་འདུགད་ལྟའི་ཨི་ཟྲི་རེལ་ནི་ཞིང་ལས་དང་སློབ་གསོ། ཚན་རྩལ་དང་དམག་དོན་སོགས་ཕྱོགས་གང་མང་ནས་འཛམ་གླིང་སྔོན་ཐོན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲས་སུ་འཚང་ཡོད་ལ། ཐ་ན་བཟ་འཕྲིན་གསང་སྒྲུལ་སོགས་ཀྱི་ལག་རྩལ་

འགའ་ཞས་ཀྱིས་སྟོབས་ལྡན་ཨ་མེ་རི་ཁ་ལྟ་བུའང་ལན་གཅིག་མིན་པར་ངོ་ཚར་གཏད་སྐྱོང་བར་གྲགས།

ཡ་ཧུ་ད་པ་ནི་ངེས་དོན་གྱི་རང་རྣོམ་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡིན། ཁོ་ཚོས་རང་ཉིད་ནི་“སྐྱབས་མགོན་གྱིས་ཐུགས་ལ་བཟུང་བའི་མི་རིགས་ཡིན་”ཞེས་སྒྲོག་པར་མ་ཟད། “སྐྱབས་མགོན་དང་འགྲན་འཛུགས་ཐོད་པའི་མི་རིགས་”ཀྱང་ཡིན་ཟེར། མ་གཞི་ཨི་ཟི་རེལ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱབས་མགོན་ལ་འཛུ་རེས་བྱེདཐོད་མཁན་ཞེས་པའི་དོན་རེད་ཟེར། ཡ་ཧུ་ད་པས་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པར་མ་ཟད། བློ་གྲོས་ཀྱི་རྩལ་སྦྱོང་བ་ནི་ལས་དོན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་བརྩི། ནམ་རྒྱུན་གྱི་འཚོ་བའི་ནང་ཁོ་ཚོས་གཞུང་ལམ་དང་སྤྱོད་ཁང་བསྐྲུན་པ། ཐུགས་འཚོ་བ་དང་ཞིང་འདེབས་པ། གད་སྙིགས་གཙང་ཕྱགས་བྱེད་པ་སོགས་ལུས་ཤུགས་ངལ་རྩོལ་ལྡིད་མོའི་རིགས་རང་གིས་མི་བསྒྲུབ་པར་ཨ་རལ་པོའི་མི་སོགས་གླས་ནས་བྱེད་དུ་འཇུགདེ་ནི་ཁོང་ཚོས་ལུས་ཤུགས་ངལ་རྩོལ་ཐད་སྤྱད་པའི་དུས་ཚོད་དེ་ཀླད་ཤུགས་སྦྱོང་བརྡར་གྱི་ཕྱོགས་སུ་གཞོལ་ན་རིན་ཐང་ལྡབ་འགྱུར་ཆེ་འདོད་པས་རེད།

ཡ་ཧུ་ད་པར་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཡོད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཏ་ཅང་ཐུང་ནའང་། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔལ་ཡོན་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་གོ་གནས་ཟིན་ཡོད། གནའ་རབས་ཀྱི་ཡ་ཧུ་ད་པས་མིའི་རིགས་ལ་བྱས་རྗེས་བཞག་པ་ནི་ཨེ་ཅིབ་བ་ཁོན་ལས་དམན་པ་ཙམ་ཡིན། ཁོང་ཚོས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ལ་<<དམ་པའི་གསུང་རབ>>(ཞལ་ཆད་རྙིང་མ)ལེགས་སྐྱེས་སུ་ཕུལ་ནས་དད་ལྡན་དུང་ཕྱུར་མང་པོར་ཡིད་ཀྱི་གསོས་སྣན་སྦྱིན། ཉེ་རབས་ལ་མཆོན་ན་ཡ་ཧུ་ད་པས་ཐུ་ཐུག་ནས་

བསྒྲུབ་པའི་ཉོ་ཚོང་དང་དངུལ་གཏོང་བྱུན་སྐྱེད་ཀྱི་སྡེག་ལས་དེས་ཉུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ལ་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཕྱུན་ཚོགས་བསྐྲུན་ཏེ་མ་རྩ་རིང་ལུགས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་བཏང་བར་མ་ཟད། དེང་རབས་ཤེས་རིག་དཔལ་འབྱོར་དུས་རབས་ཀྱི་དངུལ་རྩའི་ཁྲིམས་སྲོལ་དང་སྒྲིག་གཞི་ཐམས་ཅད་གཏན་ལ་ཕབ། ཐ་ན་དཔྱོད་ལྡན་ཀུན་ལ་ཆ་རྒྱས་ཡོད་པའི་མར་ཁེ་སི་རིང་ལུགས་དང་། གནའ་རབས་ཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ། ཕྱོས་བཅས་སྨྲ་བ། དེང་རབས་དངོས་ལུགས་རིག་པ། འདུ་ཤེས་དབྱེ་ཞིབ་རིག་པ། སྣང་ཚུལ་རིག་པ། ཚན་རིག་མཚན་ཉིད་རིག་པ། དེང་རབས་རི་མོའི་གྲུབ་མཐའ་དང་ཡ་ཧུ་དའི་རྩོམ་རིག་སོགས་འཛིག་རྟེན་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བའི་ཤེས་རིག་ཚན་ཁག་གང་མང་ཡང་ཁོང་ཚོའི་གསར་བཏོད་ཀྱི་བློ་གྲོས་འབབ་ཞིག་ལས་འབྱུངས།

ཡ་ཧུ་ད་པའི་མི་གྲངས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་གི་བརྒྱ་ཆའི་ཐིག་ཚེག་གསུམ་ལས་མི་ཟིན་ནའང་། ནོ་ཕེར་བྱ་དགའ་ལས་བརྒྱ་ཆའི་སུམ་ཅུ་ཁོང་ཚོར་དབང་ཡོད། ཚན་རིག་དང་བསམ་བློ། ཡང་ན་རིག་གནས་དང་སྒྱུ་རྩལ་སོགས་ཁྱབ་ཁོངས་གང་དུའང་ཡ་ཧུ་ད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་འོད་སྣང་འཕྲོ་བཞིན་ཡོད། ཨེན་སི་ཐན་དང་མར་ཁེ་སི། ཧྥུ་རེ་ཏེ། (SigmundFreud-1856.5.6-1939.9.23)ཁ་ཧྥུ་ཁ། (FranzKafka)མེན་དེལ་སོབ་ཧན། (Mendelssohn1809-1847)ཕི་ཁ་སོབ(Picasso-1881-1973)དང་གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་སྒྲོག་ལས་རིགས་ཀྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་པ་རེའུ་ཐེར། (Reuter1816—1899)ད་དུང་ཡ་ཧུ་ད་པ་དང་ཡ་ཧུ་ད་པའི་མི་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་པ་གྲགས་ཅན་གང་མང་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔལ་ཡོན་འཕེལ་ནས་ད་ལྟའི་ཚུ་ཚད་ལ་

སླེབས་ཐུབ་པ་དེ་ཡ་ཧུད་པའི་བྲུས་རྗེས་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་ཅེས་བརྗོད་ཀྱང་འུད་བསྐྱོད་དུ་ག་ལ་འགྱུར།

མདོར་ན། མིང་དོན་མཚུངས་པའི་དཔའ་མཛངས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན། ད་དུང་ཡང་ལས་དོན་གང་མང་ཞིག་འགྲུབ་མེད་ན་དེ་ནི་ཁོ་ཚོས་ཞེ་བསམ་པའི་གཏིང་ནས་བསྒྲུབ་མ་འདོད་པས་ལན་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ན་བསྒྲུབ་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་བྱ་གཞག་ནི་ཧ་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བ་འདྲ། ཧག་ཧག་ཁོ་བོས་བལྟས་ན་ཡ་ཧུད་པའི་ལོ་རྒྱུས་གསོན་པོ་ཡིས་རྩོད་མེད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་བདེན་དཔང་བྱས་ཡོད་ལ། ཞོར་དུ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་གཉའ་གནོན་དང་མནར་གཅོད་མྱོང་བཞིན་པའི་ཉམ་ཆུང་མི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་གསལ་འདེབས་དང་དྲན་སྐུལ་ཞིག་བྱེདབཞིན་གདའོ །

གཞན་མིག་གཡར་ནས་རང་ལ་བལྟ་མཁན་དེས། །སློ་ནག་གླད་ལ་སྣད་ཞུ་དམར་པོ་བཀར། །

______ཨ་ལེ་ལགས་དང་འབྲེལ་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དང་རྩོམ་རིག་གླེང་བ།

ཨ་ལེ་ན་རེ། ཕྱི་གླིང་བར་མཚོན་ན་བོད་ནི་ལྐོག་གྱུར་མཚོན་པའི་ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ཡང་། ཁོ་ལ་མཚོན་ན་གདགས་གཞི་ངེས་ཅན་ཡོད་པའི་མིང་ཚིག་ཅིག་རེད་ཟེར། དེ་ན་ངས་འདི་ཟེར་འདོད་དེ་ང་ཚོའི་སེམས་ཁོང་གི་བོད་ནི་འགྱུར་ལྡོག་དང་གསོན་ཤུགས་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་བྱ་ཚིག་ཅིག་སྟེ། མིའི་རིགས་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རིང་མོའི་ཁྲོད་ངེས་ནམ་ཡང་གསར་བཏོད་ཀྱི་ལམ་བུ་འཚོལ་བའི་བྱ་བ

བྱེད་མཚམས་འཇོག་མ་སྙོང་།

དང་པོ། གཞན་མིག་གཡར་ནས་རང་ལ་བལྟ་མཁན།

ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་རྒྱ་ཡིག་རྩོམ་སྙེགས་ན་སྟན་གྲགས་ཆེ་བའི་བོད་རིགས་རྩོམ་པ་པོ་ཨ་ལེ་ལགས་ཀྱིས་བསྐྱུད་མར་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་གསར་ལམ་རྒྱ་ཆེན་ཤེད་ཆེན་དག་བརྒྱུད་དེ་བོད་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་སྙོང་། དེ་དག་ལས་དཔེ་མཚོན་ཙམ་ཞིག་དྲངས་ན་འདི་ལྟ་སྟེ། ཐོག་མར་མདོ་ཧྲུང་རྩོམ་རིག་བྱ་དགའ་ཐོབ་སྐབས། གསར་འགོད་པས་ཨ་ལེ་ལ“བོད་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བོད་ཡིག་གིས་སྒྲུང་གཏམ་བྲིས་ན་མི་ཆོག་གམ”ཞེས་དྲིས་པ་ན། ཨ་ལེ་ཡིས“བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་ཆོས་ལུགས་ཚོགས་པས་ཡུན་རིང་ལ་སྐྱེར་སྐྱོམ་བྱས་པའི་ལག་ཆ་ཞིག་ཡིན་པས། དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་འཚོ་བ་མཚོན་པའི་ཐ་སྙད་དང་ཐབས་རྩལ་གྱིས་མི་འདང་”ཟེར་སྙོང་།

ཡང་ཀྲུང་དབྱང་བརྙན་འཕྲིན་ཁང་གི་<<ངོ་འཕྲོད་པ>>)ཞེས་པའི་ལེ་ཚན་ནང་ཞུགས་སྐབས། ཨ་ལེ་ཡིས་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་བའི་ནང་བོད་མིའི་བསམ་བློར་རང་དབང་མེད་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་རྗེས“ང་ཚོ་མི་རབས་འདི་ནི་ཕལ་ཆེར་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་གི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ངེས་རེད་”ཟེར།

ཡང་<<གཟའ་རེའི་གསར་འགྱུར་ཚགས་པར>>གྱི་གསར་འགོད་པས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་དད་པ་ཡོད་མེད་དྲིས་པ་ན་ཨ་ལེ་ཡིས“ཇམ་བཙོད་ལྷན་པའི་ལྷ་ཁང་དུ་ཀླད་པའི་ནང་ཆིལ་ཞགས་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་ཆོས་བྱེད་མི་སྣ་དེ་དག་མཐོང་དུས་ང་

ཁོ་ཚོའི་དད་པའི་ཡུལ་དེ་ལ་དོགས་པ་ཟ་བྱུང་། དེ་བས་ངའི་དད་པ་ནི་རྩོམ་རིག་ཡིན་"ཟེར། ཡང་༢༠༠༩ལོའི་ཀྲུང་གོ་དང་ཁོ་རེ་ཡ་ལྷོ་མའི་རྩོམ་པ་པོའི་གླེང་སྟེགས་སྟེང་ཨ་ལེ་ཡིས་"རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་ཚན་རིག་དང་རྫོངས་དད། མདུན་སྐྱོད་དང་རྗེས་ལུས་ལྟ་བུའི་ཁ་གཏད་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་"ཞེས་དང་།

"བོད་དང་བཅས་པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་རིགས་ཉམས་དམས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པ་ནི་གཞུང་ཕྱོགས་སྲིད་ཇུས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མིན་ལ་ཐུག་མེད། གཙོ་བོ་རང་སྟེང་ནས་རྗེས་ལུས་དང་ཉམ་ཆུང་ཡིན་པས་བོད་མིས་རང་འགྲུལ་སྒོས་ཕ་སྐད་སྣིང་བ་དོར་ནས་རྒྱ་སྐད་ རླབས་ཆེན་དང་ལེན་བྱེད་འདོད་པའི་དབང་གིས་རེད་"ཅེས་དང་།

ཡང་"བོད་ཡིག་ནི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གསང་བ་སྔགས་གྱུར་དང་སྲུ་མཁྲེགས་ཀྱི་རིག་ལམ་སྤྱོག་འདོན་ཁོ་ནར་གཞོལ་ཞིང་། ཁེངས་དྲག་དང་བརྫིད་ཉམས་ཆེན་པོས་ང་ན་འཁྲིད་འདུག་པས། དམའ་རིམ་གྱི་མི་ཆོས་དོ་ཁུར་དང་འཚོ་གནས་ཚུར་སྣང་བྱེད་པའི་ནུས་རྩལ་དབེན་"ཅེས་དང་། ཡང་"བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དེ་འཛིག་ཉེན་ལ་ཐུག་པའི་གོ་རིམ་ནང་ཚོར་བ་སྐྱེན་པོར་གྱུར་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཡིད་སྐྱོ་བ་ཞིག་ལ་དེས་འགྱུར་ལྡོག་བསུ་འདོད་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ངོ་སོ་སྲུང་འདོད་པ་ཙམ་རེད། ད་ལྟ་རླབས་ཆེ་བའི་རྒྱ་སྐད་འདིས་ཐོགས་པ་མེད་པར་བོད་སྐད་སོགས་བསྣུབས་རྒྱུ་ནི་ཨློགས་མེད་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་ཡོད་"སོགས་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་ཡོད།

སྤྱིར་ཨ་ལེ་ལགས་ཀྱི་གོང་གསལ་སྐད་ཆ་དེ་དག་ནི་ཁོས་རྩོམ་པ་པོ་ཞིག་གི་ངོས་ཐད་ནས་འཚོ་བའི་མྱོང་བ་ཇི་བཞིན་ལྷུག་བརྗོད་བྱས་པ་ཙམ་ལས་ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་

རིག་ལམ་གཙོ་བོར་བཟུང་མེད་ཚུལ་གྱི་རྫུ་བག་འདྲ་བསྟན་ཡོད་ནའང་། ཁོའི་རང་ཉིད་བོར་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཏིང་རྡུམ་ཞིག་ན། ཕྱོགས་ལྷུང་དང་འོལ་ཚོད་ཁོ་ནས་གྲུབ་པའི་འཇིག་རྟེན་སྨྲ་མཁྲིགས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ང་ཚོས་གསལ་བོར་མཐོང་ཐུབ།

མ་གཞི་ང་རང་ནི་ཁོ་ལྟ་བུའི་དབང་ཐང་སྟན་གྲགས་ཅན་ཞིག་མིན་ན་ཡང་། བོད་སྐད་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་ཞིང་བོད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་གསར་རྩོམ་བྱེད་བཞིན་པའི་ན་གཞོན་ཕལ་བ་ཞིག་དང་། བོད་རྒྱ་སྐད་རིགས་གཉིས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་སྐད་བརྡ་རིག་པའི་ལམ་ནས་གཤིབ་སྡུར་རགས་ཙམ་བྱས་མྱོང་བའི་བོད་མི་དཀྱུས་མ་ཞིག་གིས་ངོས་ནས། ཁོའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་དག་ལ་དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན་པའི་འཁྱོག་བཤད་ཀྱི་ཆ་མང་དུ་ཡོད་པར་མཐོང་བས་ལན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྐད་ཆ་ཚིག་འགའ་བཤད་འདོད་བྱུང་། གཤམ་ནས་ང་ཚོས་ཨ་ལེ་ཡིས་མི་མང་ཚོགས་པའི་དབུས་ནས་མངོན་སུམ་འཛེམ་མེད་དུ་བཤད་མྱོང་བའི་སྐད་ཆའི་མདོ་དོན་གཙོ་བོ་རྣམས་གོང་བསྒྲིགས་ནས་དབྱེ་ཞིབ་དང་བཅས་རིག་པའི་རྩོལ་རྩེད་ཅུང་ཟད་བྱ།

གཅིག བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནི་ཆོས་ལུགས་པས་སྒྲེར་སྒྲོམ་བྱས་པའི་རིག་གནས་ཤིག་རེད་དམ།

དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་ཤན་ཞུགས་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད་པ་བདེན། འདིའི་ཕྱོགས་ལ་བོད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་ཆེད་རྩོམ་ཡང་སྔོན་ཆད་ནས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཨ་ལེ་ཡིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དེ་ཆོས་ལུགས་པས་སྒྲེར་སྒྲོམ་བྱས་ཡོད་ཅེས་བཤད་ན་དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན། སྔ་ཡངས་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་

ལས་ནང་ཆོས་ལ་མི་གཏོགས་པ་གང་མང་ཞིག་ཡོད་པར་མ་ཟད། སྒྲ་དོག་འཇུག་གི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་བཙུ་ཐྲག་རིག་གནས་ལྟ་བུར་མཚོན་ནའང་ནང་དོན་རིག་པ་ཕུད་སྒྲ་ཚད་བཟོ་གསོ་བཅས་རིག་གནས་ཆེ་བ་བཞི་དང་། སྙན་ངག་མངོན་བརྗོད། སྡེབ་སྦྱོར། ཟློས་གར། སྐར་རྩིས་སོགས་རིག་གནས་ཆུང་བ་ལྔ་བཅས་ནི་ཐུན་མོང་གི་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཡིན། དེ་དག་ལས་ཆོས་ལུགས་དང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར་ཚད་ནི1སྤྱིར9ཡི་འབྲེལ་བ་རེད། དེ་མིན་ཁྱོད་ཀྱི་དགག་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་མཚོན་ནའང་རྒྱ་འགྱུར་བདག་འཛིན་གྱི་འདོད་ཧམ་ཆེ་རུ་རྒྱས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་ནང་བསྟན་པ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་ཞབས་འདྲེན་དུ་གྱུར་བའི་སྤྱོལ་རྫུན་གྲྭ་རྫུན་ཁག་ཅིག་གིས་སྐྱུག་བྲོ་བའི་ལོག་འཚོའི་ཉེས་དམིགས་བསགས་བཞིན་ཡོད་པ་བདེན་ནའང་། བྱམས་སྙིང་རྗེའི་ལྟ་བ་སྲོག་ཤིང་ཡིན་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདི་ཉིད་རང་སྙིང་ནས་མ་ལག་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ནང་དོན་གཏིང་ཟབ་ལ། འཇིག་རྟེན་ཁམས་ཆེན་མོའི་ཞི་བདེའི་ལས་དོན་ལ་ཕན་ནུས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་འདོན་བཞིན་པའི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་གི་ལམ་ནས་བདེན་དཔང་བྱེད་ཐུབ་ལ། ནུབ་ཕྱོགས་ཚན་རིག་པ་གཙོ་བྱས་པའི་དཔྱོད་ལྡན་མཁས་པ་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་བརྩི་འཇོག་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པའི་ཤེས་རིག་ཚན་ཁག་ཅིག་ལ་ངོས་བཟུང་འདུག་གཞན་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་རིམ་བྱུང་གི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་སྣ་ཚོགས་དང་། ཏུན་ཧོང་ཡིག་རྙིང་ལས་ཐོན་པའི་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་འདྲ་མིན་སོགས་སྲིད་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་བྱ་སྟོན་པའི་རིག་གནས་ཀྱང་བགྲང་གིས་མི་ལང་། གལ་

ཧེ་ཨ་ལེ་ཡིས་གོང་གསལ་གྱི་རིག་ཚན་དེ་དག་ལས་རེ་འགའ་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ནང་དོན་འདྲེས་པས་ཐ་སྙད་རིག་གནས་མིན་ཟེར་ན། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཕལ་མོ་ཆེ་ལ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤན་ཞུགས་ཐེབས་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་ནག་གི་གནའ་དེང་རིག་གནས་མང་པོར་ནྲ་ཧྲའོ་རྡུ་ཙུ་གསུམ་གྱི་གྲུབ་མཐའི་ཤན་ཞུགས་ཐེབས་ཡོད་པས་དེ་དག་ཀྱང་ཐ་སྙད་རིག་གནས་ལ་བརྩི་མི་དགོས་སམ། དེ་བས་འདིའི་ཐད་ནས་ཨ་ལེ་ལ་ནོར་འཁྲུལ་རིགས་གཉིས་བྱུང་ཡོད། གཅིག་ནི་རིག་གནས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་ཡང་དག་ཅིག་ངོས་ཟིན་མེད་པ་དང་། གཉིས་ནི་བོད་དང་འཛམ་གླིང་རིག་གནས་ལ་སོ་སོར་ཚད་གཞི་མི་འདྲ་བ་གཉིས་བཟུང་ནས་བལྟས་པ་རེད།

གཉིས། བོད་སྐད་ལ་དེང་རབས་འཚོ་བ་མཚོན་པའི་ཐ་སྙད་དང་ཐབས་རྩལ་གྱིས་མི་འདང་ངམ།

སྔོམ་ཚིག་འདི་ཨ་ལེ་ཡིས་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ནི་ཆོས་ལུགས་པའི་སྒེར་སྔོམ་ལག་ཆ་ཁོ་ན་ཞིག་ལ་ངོས་བཟུང་བའི་རིག་ལམ་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་ཐོབ་པ་རེད། དོན་དངོས་སུ་བོད་སྐད་བོད་ཡིག་གི་ཁྲོད་ན་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐ་སྙད་འབོར་ཆེན་ཞིག་ཡོད་མོད། བོད་སྐད་ལ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ལས་རྟོག་འཛིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་འཚོ་བ་དང་ནང་སེམས་ཀྱི་ཚོར་འདུ་ཕྲ་མོའི་རིགས་སྟོན་པའི་ཐ་སྙད་དང་ཐབས་རྩལ་མི་འདང་ཟེར་བ་ནི་ནོར་འཁྲུལ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཆའི་གཏེར་མཛོད་ངོ་མ་དེ་དམངས་ཁྲོད་རྩོམ་རིག་ཡིན། ཉིན་ཞག་ཏུ་མར་ལེན་རེས་བྱས་ཀྱང་མི་ཚར་བའི་གླུ་དང་མཛའ་གཞས། གཏམ་དཔེ། ཁ་མཆུ་ཐམས་ཅད་གཟུ་ཐག་གཅོད་པའི་འགྲོག་པའི་གཏམ་དཔེ། འདི་སྣང་ཐམས་ཅད་དཔེ་རུ་འདྲེན་པའི་

འཕེལ་གཏམ་སྣ་ཚོགས། དེ་མིན་སྒྲུང་དང་ལྡེའུ། ཤགས་དང་ཁེད། མགུར་དང་གློས་གར་སོགས་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སྐད་ཆའི་རྒྱ་ཆ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཡོད། ཡིག་ཐོག་གི་གསུང་རབ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐད་ཆ་རྣམས་ལ་གཏན་ཚིགས་བཅན་ཞིང་ཚགས་དམ་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་མོད། སྙན་ངག་གཙོ་བྱས་པའི་རྩོམ་རིག་བརྩམས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐད་ཆར་མཉེན་ལྷུག་དང་རྩེར་སྐྱུམ་གྱི་རང་དབང་ཆེན་པོ་ལྡན། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་ཡིག་སྐད་དང་ཁ་སྐད་གཉིས་ལ་བར་ཐག་ཡོད་པ་བདེན་ཡང་། གནའ་རབས་རྒྱའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐད་དང་ཁ་སྐད་ཀྱི་བར་ཐག་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ག་ལ་ཡོད། དེ་བས་ད་ལྟའི་བོད་མིས་དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྙིང་བ་རྣམས་ལས་སླ་མོས་ཀློག་ཐུབ་ན་ཡང་། དེང་རབས་ཀྱི་རྒྱ་མིས་སུང་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་སྙན་ཚིག་ཅིག་ལ་བལྟ་དུས་ཀྱང་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་དོན་འགྲེལ་དང་ཚིག་མཛོད་ཡང་ཡང་མི་སྦྱོད་ག་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད། དེང་རབས་ཀྱི་བོད་སྐད་ལ་མཚོན་ནའང་ཡིག་སྐད་དང་ཁ་སྐད་ཀྱི་བར་ཐག་ཇེ་ཆུང་དུ་གཏོང་བ་དང་། ཕྱི་དར་བརྟ་ཆད་གསར་བ་ནང་འདྲེན་བྱེད་པའི་འགན་ཁུར་ཡོད་པ་དོན་དངོས་ཡིན་མོད། དེ་ནི་དབྱིན་སྐད་དང་རྒྱ་སྐད་སོགས་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་གང་ལའང་ཐུན་མོང་དུ་བྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་པའི་དཀའ་ཚེག་ཅིག་ཡིན། སྐད་རིགས་ནི་སྤྱི་ཚོགས་དང་བསྟུན་ནས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས་དུས་དང་བསྟུན་ནས་ཁ་སྣོན་དང་བཅོས་སྒྱུར་བྱེད་དགོས་པ་བཤད་མ་དགོས། བོད་འདི་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་དང་དངོས་ཡོད་ལོ་རྒྱུས་སོགས་རྒྱ་ཆེན་དུ་མའི་དབང་གིས་དེང་རབས་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་དང་ཐོན་སྐྱེད་ནུས་ཤུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ལྡོས་བཅས་ཀྱི་རྗེས་སུ་ལུས་ཡོད་ལ། སྐད་ཡིག་རང་དོས་ནས་

ཀྱང་ཆེད་ལས་ཐ་སྙད་གཙོ་བྱས་པའི་བརྡ་ཆད་གསར་བ་ཙུང་མི་འདང་བ་ལྟ་བུར་ཆགས་ཡོད། ཉེ་བའི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་འགའི་རིང་ལ་བོད་ཡུལ་ཀུན་ཏུ་མི་སྐྱའི་སློབ་གྲྭ་བཙུགས་ནས་ཡིག་རྨོངས་སེལ་བ་དང་སློབ་གསོ་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་སྤེལ་བས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་འཕེལ་རྒྱས་འོས་འཚམ་བྱུང་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་སྲིད་གཞུང་གིས་སྔ་མཐུད་དུ་མཐོང་ཆེན་བྱས་ནས་གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆེད་ལས་སྡེ་ཚན་བཙུགས་ཏེ་ཡུལ་སྐད་གཅིག་གྱུར་དང་སྐད་བརྡ་ཚད་ལྡན་གྱི་ལས་ཀ་དུས་ཐོག་ཏུ་བསྒྲུབ་ན་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་ཐུབ་པ་བཤད་མ་དགོས། ཁྱད་པར་དུ་བོད་སྐད་ལ་མ་གཞི་ནས་ཁ་སྐད་ཀྱི་གཏེར་མཛོད་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། ཡིག་སྐད་ཀྱི་རིག་ལམ་ཚགས་དམ་པའི་རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་ཡོད་པས་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་སྒྱུ་རྩལ་བརྩམས་ཆོས་སྣ་ཚོགས་གསར་རྩོམ་དང་ནང་འདྲེན་ཅི་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱང་ལག་ཆའི་རྨང་གཞི་འཛོམས་ནས་ཡོད། གལ་ཏེ་ཨ་ལེ་ཡིས་བརྡ་གསར་གྱི་ཆ་ནས་མ་འདང་བ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཀྱང་ད་ལྟའི་བར་རང་གི་ཡི་གེའང་བཟོ་ཐུབ་མེད་པའི་བས་མཐའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་རེ་གཉིས་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་བལྟ་བཞིན་ཡོད་ན། ང་ཚོས་ཁོ་རང་གླེན་པ་ཁ་ནག་ཅིག་ལ་བརྩི་རྒྱུ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད། ཁྱད་པར་དུ་དམངས་ཁྲོད་རྩོམ་རིག་གི་ཆ་ནས་བོད་འདི་གནམ་འོག་གི་སྟོབས་ལྡན་མི་རིགས་གང་ལའང་འགྲན་ནུས་པའི་སྟོབས་ཤུགས་ཡོད་ཅེས་བདག་གིས་ཚིག་ཐག་བཅད་ཀྱང་འཁུར་བསྟོད་དུ་མི་འགྱུར། འཛམ་གླིང་གི་ཆེས་རིང་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྙན་རྩོམ་དེ་མི་རིགས་ཆེན་པོ་གང་གིས་གསར་བསྐྲུན་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་ཏག་ཏག་བོད་ལྟ་བུའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཞིག་ལ་དབང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གནད་འདི་ལ་ཐུག་ཡོད། ཀུན་གྱིས་ཤེས་གསལ་ལྟར།

བོད་ཀྱི་སྐད་ཆའི་ངོ་གདོང་ཡོངས་སུ་སྟོན་ཐུབ་པའི་གེ་སར་སྒྲུང་རྩོམ་རིང་མོ་འདི་ལ་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་བསྐྱར་ཟློས་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུང་དཔེ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བཀོད་ཟིན་པ་ཁོན་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་ཡོད་ལ། སྲིད་ན་དཀོན་པའི་བརྩམས་ཆོས་ངོ་མཚར་ཅན་འདིའི་ནང་གེ་སར་རྒྱལ་པོ་གཙོ་བྱས་པའི་རང་གཤིས་གསལ་ཞིང་ཁྱད་ཆོས་མི་གཅིག་པའི་མི་སྣ་གྲངས་མེད་ཅིག་གི་སྣང་བརྙན་གསོན་པོར་བཞེངས་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱ་ཚའི་གླེ་དང་འདན་མའི་མདའ། དར་འཕེན་གྱི་མདུང་དང་དཀའ་བདེའི་སྒྲོགས་སོགས་གོ་མཚོན་སྣ་ཚོགས་དང་། མཐོན་པོ་རི་དང་བདེ་མོ་ཐང་། གྱུ་གྱུའི་ལམ་དང་གཙང་མོ་ཆུ། ཚང་ཚིང་ནགས་དང་རྫམ་བརྟིད་མཁར་བཅས་རི་དྭགས་ཁང་ཁྱིམ་དང་བཅས་པའི་ཁོར་ཡུག་གི་བཀོད་པ་རྒྱས་པར་ཞིབ་འབྲི་བྱས་ཡོད་ལ། རྐང་གི་ཆིབས་རྟ་དང་ལག་གི་མཚོན་ཆ་རེ་རེ་ལའང་རྣ་བར་སྙན་ཞིང་དོན་ལ་འབྲོར་བའི་མིང་རེ་བཏགས་ཡོད་པར་མ་ཟད། མི་སྣའི་ཁ་བརྡ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དཔེ་དོན་སྦྲགས་མར་སྤེལ་བའི་གླུ་དབྱངས་གི་འགྱུར་ཁུགས་སྣ་ཚོགས་སུ་ཐྭངས་ཡོད་པ་སོགས། མདོར་ན་སྐད་ཆའི་ཤེང་ཚད་ཁོ་ནའི་ཆ་ནས་ཀྱང་གནམ་འོག་གི་རྩོམ་རིག་བརྩམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་གནོང་དུ་འཇུག་ངེས་པས་ན། ཨ་ལེ་ཡིས་རྒྱ་ཡིག་གི་ལམ་ནས་<<རྟུལ་འཚུབ་ཐྭངས་སོང་>>ལྷ་བུའི་སྒྲུང་གཏམ་རེ་གཉིས་བྲིས་རྗེས། བོད་ལ་རང་རྒྱ་འཕེར་བའི་རྩོམ་རིག་བྱུང་མེད་ཅེས་ལུགས་མེད་རྨོངས་འཐོམས་ཀྱི་རྟུལ་འཚུབ་ཅི་ལྷར་དཀྲུགས་ཀྱང་། ཁོ་བོའི་དགག་སྒྲུབ་རླུང་གི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཐེངས་གཅིག་གིས་རྟུལ་མེད་ཤུལ་མེད་དུ་ཐྭངས་འགྲོ་བར་ཐེ་ཚོམ་ཅི་ལ་ཡོད།

དེ་ཡང་བོད་མི་རིགས་ལ་གོང་སྨྲས་ལྟར་གནའ་རྩོམ་གྱི་རྨང་གཞི་དེ་འདྲ་མཐུག་

པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་གིས་དེང་རབས་རྩོམ་རིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཐུང་ནའང་ད་ལྟ་མགྱོགས་མྱུར་དང་འཕེལ་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ། དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་རྒྱབ་ལྗོངས་སུ་བྱས་པའི་བརྩམས་ཆོས་གྲངས་མེད་པ་ཞིག་དང་གཞོན་སྐྱེས་རྩོམ་པ་པོ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ད་ལྟའི་བོད་སྐད་ཀྱི་ངོ་གདོང་དང་ཚུ་ཚད་མཚོན་ཐུབ་པའི་བོད་ཡིག་སྙིང་རིང་བཅུ་ཕྲག་འགའ་གསར་རྩོམ་དང་། འཛམ་གླིང་སྙིང་རིང་གྲགས་ཅན་གཙོ་བྱས་པའི་བརྩམས་ཆོས་མང་པོའང་དེང་རབས་བོད་སྐད་ཀྱི་ལུས་ཕུང་ལ་ཟུངས་ཁྲག་གསར་བ་ཁ་སྐོང་གི་ཚུལ་དུ་བསྒྱུར་འདྲེན་ཀྱང་བྱས་དང་བྱེད་མུས་སུ་མཆིས།

གསུམ། སྔོན་ཆད་བོད་ལ་མཚན་ཉིད་དོན་མཐུན་གྱི་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྩོམ་རིག་བྱུང་མེད་དམ།

སྐད་ཆ་འདི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་ཆ་རྒྱུས་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་བོད་ཡིག་ཤེས་མཁན་ཞིག་གིས་བལྟས་ན་གནས་ལུགས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ལབ་བརྗོད་ཞིག་རེད། སྔོན་ཆད་བོད་ལ་རྩོམ་རིག་བྱུང་ཡོད་པས་མི་ཚད་<<སྙན་ངག་མེ་ལོང་མ>>ལྟ་བུའི་གནའ་རབས་རྩོམ་རིག་གཞུང་ལུགས་ཀྱང་དར་འཕེལ་བྱུང་སྐྱོང་བ་ནི་རྩོད་མེད་ཡིན། དེ་བས་བོད་ལ་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་རྩོམ་རིག་བརྩམས་ཆོས་བགྲང་ལས་འདས་པར་མ་ཟད། ཆོས་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཡིག་ཐོག་དང་ངག་ཐོག་གཉིས་ཀའི་བརྩམས་ཆོས་ཀྱང་བགྲང་ལས་འདས་པས་རེ་རེ་བཞིན་བརྗེ་ག་ལ་ཐུབ།

སྤྱིར་གནའ་རབས་རྩོམ་རིག་ལ་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤན་ཞུགས་ཐེབས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་ཕྱིལ་བོར་བྱུང་སྐྱོང་བའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པས་བོད་ཁོ་ནའི་དམིགས་བསལ་

ཐོན་རྫས་ཞིག་མ་རེད། དཔེར་ན་ཧེ་མའི་ལོ་རྒྱུས་སྔོན་རྗོམ་ནང་དཀྱིལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཞིབ་འབྲི་བྱས་ཡོད་ལ། རྒྱའི་ཐང་སིན་བླ་མའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལས་འབྲས་ལྟ་བར་སྦྱར་ནས་བརྩམས། རྒྱ་དཀོགས་གཏམ་རྒྱུད་དང་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད། ཐོག་ཁང་དམར་པོའི་རྨི་ལམ་སོགས་ལའང་ནང་ཆོས་དང་ཏའོ་ལུགས་པ་སོགས་ཕྱོགས་གྱུར་རང་ལུགས་པའི་ཁ་དོག་མཐུག་པོ་ཞིག་གཡོགས་ཡོད། འོན་ཨ་ལེ་ཡིས་དེ་དག་ཀྱང་རྩོམ་རིག་བརྩམས་ཆོས་ལ་དོས་འཛིན་མི་བྱེད་དམ། ཡང་ཁོས་བོད་ལ་གྲུབ་མཐའ་དང་བསམ་བློའི་ལངས་ཕྱོགས་གང་གི་དབང་དུ་འང་མ་གྱུར་བའི་རང་རྐྱ་འཕེར་བའི་རྩོམ་རིག་ཅིག་མེད་ཟེར་བ་ཡིན་ན། ཁོ་མི་སྒེར་གྱི་བོ་དོན་སྟེང་གི་རྩོམ་རིག་གཙང་མ་དེ་འདྲ་ཞིག་གནའ་རབས་མ་ཟད་ད་སྐབས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་འདིར་བྱུང་མེད་ཚོད་རེད། མ་གཞི་རྩོམ་པ་པོ་སུ་ཡིན་རུང་ཐོག་མར་ཁོ་ནི་མི་ཞིག་ཡིན་པ་དང་མི་ནི་ཁོར་ཡུག་ལ་བརྟེན་ཡོད་པས། ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་བརྩམས་ཆོས་གང་ལའང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོགས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རིང་ལུགས་འདྲ་མིན། མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ལངས་ཕྱོགས་གང་རུང་གི་ལྟ་གྲུབ་དང་མཛེས་དཔྱོད་ཁ་ཕྱོགས་ཤིག་གིས་ཤན་མ་ཞུགས་པ་མེད། ཐ་ན་ཨ་ལེ་ཁོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བརྩམས་ཆོས་ལ་མཚོན་ནའང་ལྷ་མེད་སྨྲ་བའི་མཛེས་དཔྱོད་ཚད་ཐིག་དང་གཟུགས་འདས་རིག་པའི་ལྟ་གྲུབ་ཅིག་གིས་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཡོད་པ་ནི་མངོན་གསལ་རེད། མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ངོས་ནས་མི་ལ་སྐྱི་ཚོགས་དང་རང་བྱུང་གཉིས་ཀའི་རང་བཞིན་ལྡན་མོད། ཨ་ལེས་མི་ཡི་རང་བྱུང་གི་རང་བཞིན་ལས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཁས་བླངས་མི་འདུག་ང་ཆོས་མི་ཡི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཁས་

ལྟངས་ན་ངེས་པར་དུ་འཇིག་རྟེན་འདིའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་ངོ་བོ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། རྟེན་འབྲེལ་དུ་གནས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་གི་ནང་དུ་གཞན་ཤན་མ་ཕེབས་པའི་རྩོམ་རིག་གཙང་མ་ཞིག་ནམ་ཞར་ཡང་འབྱུང་མི་ཐུབ་པ་ཧ་གོ་དགོས།

གལ་ཏེ་ཨ་ལེ་ཡིས་ཀྱང་གོའི་སྒྲུང་རིང་གྲགས་ཅན་བཞི་པོ་རྒྱ་རིགས་ཀྱི་གནའ་རབས་རྩོམ་རིག་གི་ཚབ་བྱེད་དང་། ཧེ་མའི་ལོ་རྒྱུས་སྙན་རྩོམ་རིང་མོ་ཉུབ་ཕྱོགས་རྩོམ་རིག་གི་འགོ་ཁུངས་སུ་ཁས་ལེན་ན། བོད་ཀྱི་གེ་སར་དང་མི་ལའི་རྣམ་ཐར། གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད། སྙན་ངག་མེ་ལོང་མ་སོགས་བོད་ཀྱི་གནའ་རྩོམ་དུ་ངོས་མི་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན། དེ་ལ་ལན་གཉིས་ཡོད་དེ། གཅིག་ནི་ཁོས་གཏན་ནས་མ་ཤེས་པ་དང་གཉིས་ནི་ཤེས་ཀྱང་བསམ་བཞིན་དུ་འཁྱོག་བཤད་བྱས་པ་ཙམ་རེད།

བཞི། སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་ནང་བོད་ལ་མཚན་ཉིད་དོན་མཐུན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་བྱུང་མེད་དམ།

སྐད་ཆ་འདི་ཁ་ཇེ་གསལ་ལ་བཏང་ནས་བཤད་ན། བོད་ཀྱི་གནའ་མི་ཐམས་ཅད་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་བྲན་བསྒྱུར་བྱས་ཚར་བས་སྙིང་ཚུགས་བསམ་བློ་དང་ཤེས་རིག་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་བོ་རྣམ་དཔྱོད་ཅན་བྱུང་མེད་ཟེར་བ་དེ་རེད།

དེ་ན་བོད་ཡིག་སྒྲོན་མེ་སྦྱར་ནས་གངས་ལྗོངས་མུན་པ་སེལ་བའི་སློབ་དཔོན་ཐོན་མི་དང་། ཧོར་གྱི་དམག་དཔུང་ཐབས་ཀྱིས་འགོག་ཅིང་སྒྲ་དང་རོལ་མོའི་བསྟན་བཅོས་རྩོམ་མཁན་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན། དགེ་ལྡན་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེངས་ཤིང་རྒྱ་ནག་གོང་མའི་བཀའ་ཡིས་མ་ཁུགས་པའི་ཡབ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བ། ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁམས་རིག་པའི་བསྐོར་ནས་མི་ཆོས་སྐྱ་རེངས་བོད་དུ་འདྲེན་མཁན་རིག་པའི་དཔའ་བོ་དགེ་ཆོས་

སོགས་མཚན་ཉིད་དོན་མཐུན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཨེ་ཡིན། ཡང་གལ་ཏེ་ཨ་ལེ་ཡིས་གོང་གསལ་གྱི་མི་དེ་དག་ནི་ཆོས་ལུགས་པ་ཡིན་པས་ཤེས་ཡོན་ཅན་མིན་ཟེར་ན། གནའ་དེང་ཕྱི་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་ཆོས་དད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། ལོ་རྒྱུས་སྟེང་ཆོས་ལུགས་གང་ལའང་མི་དད་པའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཀྱང་ཤས་ཤིག་ཡོད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ལྷ་མེད་སྨྲ་བའི་རིང་ལུགས་ཤིག་ལ་དད་པ་དང་ཡིད་ཆེས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། རིག་ལམ་གྱི་ངོས་ནས་དེ་གཉིས་ལ་རྩ་བའི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད། ཨ་ལེ་ཡིས"ངའི་དད་པ་ནི་རྩོམ་རིག་ཡིན། ཀླད་པའི་ནང་ཚིལ་ཞགས་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་བོད་ཀྱི་ཆོས་པ་དེ་དག་མཐོང་དུས་ང་ཀོ་ཚོའི་དད་པ་བྱེད་ཡུལ་དེ་ལ་དོགས་པ་ཟ་བྱུང་"ཞེས་དང་ཡང་"རྒྱ་གར་ལའང་མི་དགོས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་བོད་ལ་དྲངས་ཡོང་ནས་ཕན་ཅི་ཞིག་ཐོགས་ཡོད་"1ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་སྐད་ཆ་བཤད་སྙོང་བར་བརྟགས་ན། ཁོ་རང་མ་གཞི་ནས་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་ཞེ་འཁོན་ཅན་ཞིག་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ། དེ་བས་ཁོས་ཆོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་དོན་མཐུན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་བརྩི་བཞིན་མེད་པའང་གསལ་བོར་རྟོགས་ཐུབ། དེ་ན་ཨ་ལེ་ཡིས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དོན་མཐུན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཟེར་བ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཟེར་ན། ཁོས་ལན་སྤྱིར་ནས་བཏབ་ཡོད་དེ། "ཕལ་ཆེར་ང་ཚོ་ནི་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་མི་རབས་ཐོག་མ་དེ་ཡིན"ཟེར། ད་ནི་ཁོའི་འདོད་ཚུལ་དེ་ཤིན་ཏུ་གསལ་པོ་རེད། མ་གཞི་ཨ་ལེ་ཡིས་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་ཚད་ཐིག་ཏུ་རང་ཉིད་འཛིན་བཞིན་འདུག་དེ་ནི་རྩོམ་རིག་ལ་དད་ཅིང་ལྷ་མེད་སྨྲ་བའི་ལྟ་གྲུབ་འཛིན་མཁན། རྒྱ་ཡིག་རྒྱ་སྐད་ལ་བྱང་བ་ཞིག་ཡིན་དགོས་ཚོད་འདུག་དོན་ལ་འདི་ནི་ཅི་འདྲའི་རང་སྣང་མཐོ་ཞིང་རིགས་ལམ་འཚོལ་བའི་

ཚད་ཐིག་ཅིག་རེད་ཨང་། མཐར་གཏུགས་ན་ཁྱོད་གང་ལ་དད་མིན་དེ་ཁྱོད་རང་གི་གདམ་ག་ཞིག་ལས་ཐུན་མོང་གི་ཚད་ཐིག་ཅིག་ག་ལ་ཡིན། རིག་ལམ་གྱི་ངོས་ནས་ཆོས་པས་ལྷ་འདྲེ་ཡོད་པ་སྟོན་མི་ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་ལྷ་མེད་སྨྲ་བས་ཀྱང་ལྷ་འདྲེ་མེད་པར་བསྒྲུབ་ག་ལ་ཐུབ། འཇིག་རྟེན་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་མིའི་ཤེས་པ་ལ་ཚད་ཡོད་པས་དཀའ་གནད་དེ་རིགས་ཆེད་ལས་ཚན་རིག་པ་དང་ཆོས་ལུགས་མཁན་པོ་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་དགའ། མདོར་ན་ཁྱོད་རང་ཉིད་རྩོམ་འབྲི་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་གང་ལ་དད་པའི་དབང་ཆ་ཡོད་ནའང་། རང་མི་འཐད་པའི་ལྷ་ཚུལ་ཐམས་ཅད་རྒྱུས་ལོན་ཅི་ཡང་མེད་པར་རྫོངས་དད་དུ་བརྩི་རྒྱུར་བྱས་ན་དགོད་བྲོ་བ་ཞིག་མ་ཡིན་ནམ། སྐད་ཆ་དྲང་མོར་བཤད་ན་ཨ་ལེ་ནི་ཀྱང་གོ་གསར་བའི་ནང་གི་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་དང་པོའི་གྲས་སུ་འང་འཚང་ཐབས་ག་ལ་ཡོད། བོད་ལ་ཆོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱུལ་བྱུང་ཤེས་ཡོན་ཅན་རྩོད་སྒྲུབ་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་སློབ་དཔོན་ཕུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ་དང་། བོད་ཀྱི་རྩོམ་རིག་གསར་བའི་དེང་དཔོན་དོན་འགྲུབ་རྒྱལ། རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་མཁས་ཕྱི་སྟོད་ནོར་བུ་ནམ་གསུམ། བློ་འབྱེད་བསམ་བློ་བ་ཞོགས་དུང་སོགས་མང་པོ་ཡོད། དེ་བས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཁོང་དུ་ཨ་ལེ་ནི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་གི་ཤེས་ཡོན་པ་དང་པོ་དང་ཡང་ན་དུས་རབས་གསར་བའི་ཤེས་ཡོན་པ་དང་པོ་སོགས་ལ་བགྲང་ཐབས་མེད་པ་མ་ཟད། མི་རིགས་རིག་གནས་ཀྱི་བདག་གཞིའི་འདུ་ཤེས་ཙམ་ཡང་མེད་པས་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པ་རྣལ་མ་ཞིག་གི་གོ་གནས་དེ་ཐོབ་ཐུབ་མིན་ཡང་དོན་དག་གཞན་ཞིག་རེད། དེ་ལྟ་ནའང་ཐེངས་དུ་མར་གསར་འགོད་པས་བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ཆོས་ལུགས་དང་ཆབ་སྲིད། འདས་པའི་ལོ་

རྒྱུས་དང་མ་འོངས་པའི་ཁ་ཕྱོགས་སོགས་འདྲི་ཚིག་གང་དྲིས་ཀྱང་། བོད་ཡིག་བོད་སྐད་ཀྱང་མི་ཤེས་པའི་ཨ་ལེ་ཡིས་རང་ཉིད་ནི་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཀུན་འདུས་དཔེ་དེབ་ལྟ་བུའི་མཁས་དབང་ཞིག་གི་བཟོ་ལྟ་བསྟན་ནས་སྨམ་ཚུགས་དང་བཅས་ལན་འདེབས་རྒྱུང་བྱེད་ལ། བོད་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་དག་གང་ལ་"རྒྱུས་ལོན་གསལ་བོ་མེད"ལྟ་བུའི་ཁེངས་སྐྱུང་གི་སྐད་ཆ་ཚིག་གཅིག་ཀྱང་བཤད་མ་མྱོང་ལ། ཐ་ན་"ངས་བོད་ཡིག་གཏན་ནས་མི་ཤེས་ལ་བོད་སྐད་ཀྱང་རྒྱལ་རྫོང་གི་ལུང་སྐད་ལས་མི་གོ"ལྟ་བུའི་དྲང་གཏམ་ངོ་མ་ཞིག་ཀྱང་བཤད་མྱོང་མེད། དེ་བས་བོད་ཡིག་བོད་སྐད་ཤེས་པའི་མི་རྣམས་ཀྱི་མིག་ལམ་དུ་ཁོའི་གཏམ་སྦྱོད་ཐ་དག་ནི་རང་གཞན་གཉིས་ལ་མགོ་གཡོགས་པའི་རློས་གར་ཞིག་ཡིན་ལ། རློས་གར་དེ་ཡང་སྤྲོ་གར་གྱི་ཆ་ཤས་འདྲེས་པའི་སྐྱོ་གར་ཞིག་རེད།

ལྔ་བ། གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་རིགས་རང་ཕྱུགས་ཀྱིས་ཉམས་པ་ལས་གཞན་ཕྱུགས་ཀྱིས་བཙོམ་པ་མིན་ནམ།

འཛིག་རྟེན་སྟེང་གི་ཆོས་གང་ཡང་ཕྱི་རྐྱེན་དང་ནང་རྐྱེན་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་དར་རྒུད་ཆག་འཛིག་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ལ། ནང་རྐྱེན་གཙོ་བོ་དང་ཕྱི་རྐྱེན་ཕལ་བ་ཡིན། བོད་དང་བཅས་པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཀྱང་དེ་ལས་མ་འདས། ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ཕྱི་རྐྱེན་དང་ནང་རྐྱེན་གཉིས་ནི་ལྟོས་བཅས་ཡིན་པ་ལས་ལྟོས་མེད་ཅིག་མིན། དེ་གཉིས་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་གི་ཚུལ་དུ་གནས་པས་ཕན་ཚུན་གྱི་གོ་གནས་འགྱུར་ལྡོག་འབྱུང་བའི་སྐབས་ཀྱང་ཡོད།

<<ཀྲུང་གོའི་མི་རིགས་རང་སྐྱོང་བཙའ་ཁྲིམས>>་ལས་མི་རིགས་འདུས་སྡོད་ས་ཁུལ་དུ་རང་གི་སྐད་དང་ཡི་གེ་གཙོ་བོར་བཟུང་ནས་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་སྤྲད་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཁྲིམས་ལུགས་དེ་བོད་རིགས་ས་གནས་སུ་ཐོན་རྗེས་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་དཔོན་ངན་རིང་ལུགས་པ་སྐོར་ཞིག་གིས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་བཙའ་ཁྲིམས་ལག་ལེན་མཐར་ཕྱིན་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད། མིག་རྒྱུང་ཐུང་བའི་མི་རིགས་གཞན་བསྒྱུར་གྱི་བྱེད་ལས་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་བཞིན་ཡོད་ལ། ས་གནས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་ལས་བྱེད་པ་མང་པོས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་མི་སློབ་པར་རྒྱ་སྐད་ཁོ་ན་སྤྱོད་པ་དང་། སྲིད་གཞུང་དང་ཁྲིམས་ཁང་། ཐ་ན་འགྲིམ་འགྲུལ་དང་བཟོ་གྲྭ་སོགས་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བ་དང་ཆེས་ཐག་ཉེ་བའི་ལས་ཁུངས་ཚང་མས་རྒྱ་སྐད་ཁོ་ན་སྤྱོད་བཞིན་ཡོད། བོད་ཡུལ་ལ་མཚོན་ན་ས་ཆ་ཁག་ཅིག་ན་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོ་གཉེར་བཞིན་ཡོད་ནའང་སློབ་མ་མཐར་ཕྱིན་རྗེས་བོད་ཡིག་བོད་སྐད་བཀོལ་སའི་གནད་ཡོད་ལས་ཁུངས་གང་ཡང་མེད། འདི་ལྟ་བུའི་གནས་ཚུལ་འོག་ཕྱིའི་ཁོར་ཡུག་གི་གནོན་ཤུགས་དེ་ནང་ཉམས་རྒྱུད་ཀྱི་རྐྱེན་གཙོ་བོར་འགྱུར་འགོ་བརྩམས་པ་མངོན་གསལ་རེད། སྐད་ཡིག་ནི་མ་གཞི་ནས་བརྡ་སྤྲོད་བྱེད་ཀྱི་ལག་ཆ་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་འཚོ་བའི་ནང་བཀོལ་སྤྱོད་མང་པོ་བྱེད་དུ་མ་བཅུག་ན་རང་སྙིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་རིན་ཐང་ཡང་ག་ལེར་ཡལ་འགྲོ་བ་རེད། དེ་བཞིན་སྐད་ཡིག་གི་བེད་སྤྱོད་རིན་ཐང་ཉམས་པས་སྐད་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་ཀྱང་སྡུར་ལས་ཇེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བ་རེད། བཀོལ་སྤྱོད་རིན་ཐང་དང་རིན་ཐང་གཉིས་ནི་རྟོད་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པ་དངོས་གཙོ་སྨྲ་བའི་སློབ་དཔོན་མར་ཁེ་སིས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ། གོང་གསལ་རྒྱུ་

རྐྱེན་དེ་དག་གི་དབང་གིས་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་རེ་གཉིས་ན་བོད་མིས་བོད་ཡིག་མི་སྦྱོང་བར་རྒྱ་ཡིག་ཁོ་ན་སློབ་འདོད་མཁན་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། དེ་བས་ཨ་ལེ་ཡིས་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་བོད་སྐད་དོར་བ་ནི་བོད་སྐད་རང་སྟེང་ནས་མ་འགྲིག་པ་རེད་ཅེས་པའི་ལྟ་ཚུལ་དེའང་སྣང་ཚུལ་འདི་འདྲ་ལ་དམིགས་ནས་བཤད་པ་ཁོ་ཐག་རེད། སྐད་བརྡ་རིག་པའི་ཐད་ནས་བལྟས་ན་སྣང་ཚུལ་དེ་སྐད་ཡིག་རང་སྟེང་གི་ལེགས་ཉེས་དང་འབྲེལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་ལ། དངོས་ཡོད་འཚོ་བའི་ནང་དུའང་མང་ཚོགས་ཕལ་མོ་ཆེས་ཕ་སྐད་གཅིག་པུ་ལས་མི་ཤེས་པས་ཨ་ལེ་ལྟར་རྒྱ་སྐད་ནི་འཛམ་གླིང་གི་སྐད་རིགས་རླབས་ཆེན་ཞིག་རེད་ཅེས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་གཤིབ་སྡུར་བྱེད་ཡུལ་མེད་པའི་གདམ་གསེས་ཤིག་བྱེད་ག་ལ་ཤེས། འདི་ནས་ངས་རང་གི་ཕ་ཡུལ་མཚོ་སྔོན་དང་ཨ་ལེ་ཡི་ཕ་ཡུལ་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་བོད་ཁུལ་ལ་གཤིབ་སྡུར་ཞིག་བྱེད། སྤྱིར་བཏང་སི་ཁྲོན་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྲོལ་རྒྱུན་དང་མི་གྲངས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་བོད་ལྗོངས་སྨད་བོད་ཁུལ་ཨང་གཉིས་པ་དེ་ཡིན་པར་མ་ཟད། ཕྱིའི་ཁོར་ཡུག་གི་དབང་གིས་བོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཚུ་ཚད་ཀྱང་མཚོ་སྔོན་ལས་བཟང་། ཡིན་ནའང་དུས་སྐབས་གསར་བའི་ནང་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོ་ལག་བསྟར་བྱས་པ་མི་འདྲ་བས་བོད་མི་ལས་བྱེད་པ་དང་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་ཁ་གྲངས་མཚོ་སྔོན་ལས་མངོན་གསལ་གྱིས་ཉུང་། དཔེར་ན་ཟི་ལིང་ལྷ་བུའི་མི་གྲངས་ས་ཡ་གཅིག་ཙམ་བཀྲལ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཚུང་ཚུང་ཞིག་ཏུའང་བོད་རྒྱ་སྐད་གཉིས་སྤྱོད་པའི་བོད་མི་ལས་བྱེད་པ་སྟོང་ཕྲག་ལས་བཀྲལ་ཡོད་མོད། ཁྲིང་ཏུའུ་ལྷ་བུའི་མི་གྲངས་བྱེ་བ་གཅིག་ལས་བཀྲལ་བའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ཞིག་ན་བོད་རྒྱ་སྐད་གཉིས་སྤྱོད་པའི་ལས་བྱེད་པ་བརྒྱ་ཁ་ལ་ལོངས་མིན་ཙམ་

ལས་མེད། དོན་འདིའི་སྙིང་ནས་མི་རིགས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་ཕ་སྐད་སྤྱད་ནས་ཤེས་རིག་གསར་བ་སྦྱངས་ན་སྐད་རིགས་གཉིས་པ་ལས་མགྱོགས་པའི་རྩོད་མེད་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་བསྟན་ཡོད་ལ། སྐད་བརྡ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཚོད་ལྟ་ཡང་ཡང་བྱས་ནས་སྨོམ་ཚིག་དེ་ལྟར་བཀོད་ཡོད། དེ་བས་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་འཕེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་དགོས་ན་བོད་སྐད་བོད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱས་པའི་རྨང་གཞི་སྟེང་ཀྲུང་གོའི་གཞུང་སྐད་དེ་རྒྱའི་སྤྱི་སྐད་ཀྱང་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱིས་བསླབ་སྟེ་སྐད་གཉིས་ལམ་ལུགས་འཐུས་ཚང་དུ་གཏོང་བ་ནི་ཡང་དག་པའི་ལམ་ཕྱོགས་རེད། འདི་ནི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་རིགས་རང་སྐྱོང་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་ཡང་ཡོངས་སུ་མཐུན། མདོར་ན་ཨ་ལེ་ཡིས་ཀྲུང་གོ་དང་ཁོ་རེ་ཡ་ལྷོ་མའི་རྩོམ་པ་པོའི་གླེང་སྟེགས་སྟེང་ཁ་ལ་གང་བྱུང་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་སྐོར་ཞིག་ནི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་སྐད་ཡིག་བཅའ་ཁྲིམས་ལག་བསྟར་བྱེད་པར་བཀག་འགོག་བཟོ་མཁན་དཔོན་ངན་རེ་གཉིས་ཀྱི་ལངས་ཕྱོགས་དང་ཡོངས་སུ་མཐུན་ཞིང་། རང་རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་རང་སྐྱོང་བཅའ་ཁྲིམས་གཞིར་བཟུང་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ད་ཡོད་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་ལམ་ལུགས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཇོག་བརྗིས་བྱས་པའི་ནག་ཉེས་ཤིག་ལ་བརྩིས་ཀྱང་མི་ཚོག་པ་མེད་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་སྲིད་ཇུས་ལག་བསྟར་དང་སྐད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་གི་རྩ་དོན་གཉིས་ཀར་འགལ་ཡོད་པས། སྤྱི་ཚོགས་སྟེང་མཇུག་འབྲས་ངན་པ་ཅི་བྱུང་ཡང་ཁོ་རང་ལ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་འགན་ཁུར་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་རེད།

༣ག རྒྱ་སྐད་ནི་འཛམ་གླིང་ནང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྒྲོལ་རྒྱུན་བཟང་ཞིང་ཡོན་ཏན་ཆེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྐད་རིགས་ཡིན་ཟེར་བ་བདེན་ནམ།

ཨ་ལེ་ཡིས་ཐེངས་དུ་མ་ཞིག་ལ་བོད་སྐད་བོད་ཡིག་ནི་རྗེས་ལུས་དང་ཐབས་ཆག་ཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཞོར་ལ་རྒྱ་སྐད་ནི་ཆེས་སྔོན་ཐོན་དང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན་ཚུལ་གླེང་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་སྐད་བརྡ་རིག་པའི་ཐད་ནས་སྐད་རིགས་འདི་ནི་སྔོན་ཐོན་དང་གཞན་ཅིག་ཤོས་དེ་ནི་རྗེས་ལུས་རེད་ཅེས་ཐ་ཚིག་སྒྲོགས་ཐབས་མེད་མོད། ཡིན་ནའང་རྩོམ་པ་པོ་ཨ་ལེ་ལགས་ཀྱིས་མི་མང་ཚོགས་པའི་དབུས་ནས་རང་འདོད་ལྟར་སྨྲོས་ཚིག་སྐམ་པོ་འཇོག་རྒྱུང་བྱེད་ན་ང་ཚོས་ཀུང་ཁོའི་སྐད་ཆ་དེ་རིག་ལམ་གྱི་རྒྱ་མའི་སྟེང་ལ་བཞག་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་ལྡིད་ཚད་ག་ཚོད་ཡོད་མེད་བལྟ་བར་བྱ།

ཐོག་མར་གོང་གི་སྨྲོས་ཚིག་འགོད་མཁན་པོ་རང་ཉིད་ལ་རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་ཀྱི་ལེགས་ཉེས་གཤིབ་སྡུར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་འཛོམས་མིན་དེ་ང་ཚོས་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན། ཨ་ལེ་ཁོ་རང་གིས་ཀུང་ཆུང་དུས་ནས་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཤན་ཞུགས་ཆེ་བའི་རྒྱལ་རོང་ལུང་ཁུག་ནས་སྐྱེས་ཤིང་། རྒྱ་ཡིག་རྒྱ་སྐད་ཁོ་ནའི་ལམ་ནས་སློབ་གསོ་མྱོང་བ་ཁས་ལེན་བཞིན་ཡོད། དེ་ན་ཁོ་རང་སྟེང་ནས་གཤིབ་སྡུར་བྱེད་ཡུལ་གྱི་སྐད་རིགས་འདི་གཉིས་ཀ་མ་གཞི་ནས་དོ་མཉམ་ཞིག་མིན་པ་མངོན་གསལ་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཁོ་ནི་མཐོ་རྟུང་རྩོམ་རིག་བྱ་དགའ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་ཡིག་གི་རྩོམ་པ་པོ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཁ་གཏད་ཀྱི་ངོས་གཞན་དེ་ནས་བོད་ཡིག་རྩ་བ་ནས་མི་ཤེས་པ་གཞིར་བཞག་ཐོག་གཙོ་རྒྱུགས་བོད་སྐད་དང་བར་ཐག་ཐུང་རིང་བའི་

རྒྱལ་རོང་ས་ཆའི་ལུང་སྐད་ཧོག་ཙམ་ལས་མི་ཤེས་པའི་བོད་མི་ཕྲུང་གསུམ་པ་ཞིག་རེད། དེ་བས་ཁོའི་མིག་ལམ་དུ་རྒྱ་སྐད་ནི་སྟོབས་ལྡན་དང་ཕྱུན་ཚོགས། སྨྲ་བརྗོད་ཀྱི་མཚོན་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་། བོད་སྐད་ནི་ཉམས་ཞན་དང་ཐབས་ཆགཐ་ན་རང་གི་ཚོར་ཤེས་ཀྱང་བརྗོད་མི་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན། དེ་བས་ཁོའི་སྡོམ་ཚིག་ནི་རང་ཁོ་ནར་བཞག་པ་ཡིན་ན་བདེན་ཤས་ཆེ་མོད། འོན་ཀྱང་མི་སྙེར་ཁོ་ནའི་སྣང་ཚུལ་དེ་ཚད་མེད་པར་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་བོད་སྐད་དང་རྒྱ་སྐད་གཉིས་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་ན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་ཁྱད་པར་ཀྱང་མ་ཤེས་པའི་ནླུན་རྟགས་ཤིག་བསྟན་པ་རེད།

སྤྱིར་བཏང་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀའི་སྐད་རིགས་ལ་རང་རང་སོ་སོའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པས་བཟང་ངན་བཀར་དགོས་དོན་མེད་ལ་དཀར་ཐབས་ཀྱང་མེད། ཡིན་ནའང་ཨ་ལེ་ཡིས་ད་དུང་རང་ལྟ་མཁྲིགས་འཛིན་བྱེད་ན་ངས་ཀྱང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་རེ་གཉིས་བྲང་མོར་བཤད་དགོས་བྱུང་།

སྐད་རིགས་གཉིས་གཤིབ་སྡུར་བྱེད་དུས་གནའ་རབས་དང་གནའ་རབས། དེང་རབས་དང་དེང་རབས། དམངས་ཁྲོད་དང་དམངས་ཁྲོད། གཞུང་ལུགས་དང་གཞུང་ལུགས་སོགས་འཕྲེད་གཞུང་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་གཤིབ་སྡུར་བྱས་ན་ད་གཟོད་གོ་བ་རགས་ཙམ་ལོན་ཐུབ། དཔེར་ན་ཁུང་ཙིའི་གསུང་སྒྲོས་དང་སྟོན་པ་གཤེན་རབ་ཀྱི་བཀའ། ལིས་པེ་དང་ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྙན་ངག་ལི་ཧྲི་གྲིན་གྱི་རྩ་སྨན་གཞུང་ལུགས་དང་གཡུ་ཐོག་ཡོན་ཏན་མགོན་པོའི་རྒྱུད་བཞི། རྒྱ་ནག་གི་སྒྲུང་རིང་བཞི་དང་བོད་ཀྱི་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུང་། སྐུ་ཞབས་ལུའུ་ཞུན་དང་མཁས་དབང་དགེ་ཆོས་ཀྱི་ལྡེགས་རྩོམ་སོགས་དུས་རབས་དང་རིག་ཚན་འདྲ་མཚུངས་ཅན་དག

ཐོད་གཅུགས་ནས་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀར་གཤིབ་སྡུར་བྱས་ན་ད་གཟོད་དོན་སྙིང་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་ལས། ཐོག་ཁང་དམར་པོའི་རྨི་ལམ་གྱི་རྩོམ་རིག་གི་སྐད་ཆ་དང་རྒྱལ་རོང་ལུང་ཁུག་གི་ཞིང་བའི་ཁ་སྐད་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྡུར་ན་སྡོམ་ཚིག་ཡང་དག་ཅིག་ག་ལ་ཐོབ། གཞན་ཡང་གནའ་དུས་སུ་བོད་རྒྱ་མི་རིགས་གཉིས་ཀར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཐུན་མོང་དུ་དར་སྤྱོད་ཡོད་པས་ལེགས་སྦྱར་སྐད་ལས་བོད་རྒྱ་སོ་སོར་བསྒྱུར་ཡོད་པའི་བཀའ་བསྟན་གསུང་རབ་རིགས་འདྲ་དག་གཤིབ་སྡུར་ཞིག་བྱས་ན་ཡང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གི་ཟབ་ཚད་དང་ལོ་པཎ་དག་གི་སྒྱུར་རྩལ་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་རྒྱ་སྐད་རྒྱ་མི་ལས་མི་དམན་པར་མ་ཟད་ཁྱད་དུ་འཕགས་ཡོད་པ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱིས་ཁས་ལེན། དེ་ལས་གཞན་དཔེར་ན་རྒྱ་ནག་གི་ཞིང་ལས་དང་བོད་ཀྱི་ཕྱུགས་ལས་རིག་གནས་མཚོན་པའི་ཐ་སྙད་དང་སྐད་ཆ་ལྟ་བུར་གཤིབ་བསྡུར་བྱས་ན། མཇུག་འབྲས་ནི་ང་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཁྱོད་ལ་མེད་པ་དང་ཁྱོད་ལ་ཡོད་པ་ང་ལ་མེད་པའི་སྣང་ཚུལ་འབྱུང་ངེས་པ་ཁོ་ཐག་ཡིན། དེ་མིན་སྐད་ཆའི་མཚོན་སྟོབས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ང་རང་ཡང་བོད་རྒྱ་ཡིག་རིགས་གཉིས་ལ་ཉུང་ཟད་བྱང་བའི་མི་ཞིག་གི་ཚད་ནས་བལྟས་ན། རྒྱ་སྐད་ལ་སྐད་རིགས་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལྷག་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ཤེས་མ་བྱུང་། འདི་ནི་དྲང་གཏམ་ཤ་སྟག་ཡིན། གལ་ཏེ་རྒྱ་ཡི་"ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྙན་ངག་ལས་ཟླ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ལ་དྲན་གདུང་སྟོན་པའི་མཚོན་དོན་ཡོད་"ཅེས་ཨ་ལེ་ངོ་མཚར་བཞིན་ཡོད་ན། ང་ནི་བོད་ཀྱི་ཕྱུགས་རྫི་ཞིག་གིས་"ཆུ་རྒྱ་མཚོའི་གཏིང་ནས་མེ་འབུད་དང་དགུང་སྔོན་པོའི་དཀྱིལ་ལ་སྐྱས་འཛུགས་"ལྟ་བུའི་ལ་གཞས་ལས་བསྟན་པའི་བརྩེ་དུང་གི་ཚོད་སེམས་

ལ་ཏ་ལས་དགོས་བྱུང་། དེ་བས་ངས་རྒྱ་སྐད་ནི་ཡོན་ཏན་སྣ་མང་འཛོམས་པའི་སྐད་བརྡ་ཕྲུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་ནའང་། "རྒྱ་སྐད་ལ་སྐད་རིགས་གཞན་ཐམས་ཅད་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ངོ་མཚར་གྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡོད་"ལྟ་བུའི་སྐད་ཆ་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད་ཐབས་མི་འདུག་ལོ་རྒྱུས་སྐད་བརྡ་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ལྟར་ན་བོད་སྐད་དང་རྒྱ་སྐད་གཉིས་ཀྱི་གདོད་མའི་འགོ་ཁུངས་ནི་བསྐལ་བ་ཡ་ཐོག་གི་བོད་འབར་སྐད་རིགས་དེ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱིས་སུ་སོ་སོར་གྱེས་ནས་རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་སོགས་སྐད་ལག་མང་པོ་བྱུང་བར་འདོད། དེ་བས་སྐད་བརྡ་རང་སྟེང་ནས་སོ་སོར་སྐད་བརྡའི་ཚོགས་གསུམ་གྱི་སྟེང་ནས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་སྣ་ཚོགས་གྲུབ་ཡོད། སྒྲ་གདངས་ལས་སྒྲ་ཚིགས་རྐྱང་མའི་རང་བཞིན་ཅན་དེ་ནི་ཐུན་མོང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་ལ། བོད་སྐད་ལ་སྒྲ་གདངས་བརྩེགས་མ་མང་ཞིང་རྒྱ་སྐད་ལ་ང་རོ་ཡོད་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཆ་ཡིན། བརྡ་སྦྱོར་ལས་བྱ་བྱེད་ལས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བརྗོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ནི་ཐུན་མོང་གི་ཆ་དང་། ལས་ཚིག་གི་གཟུགས་འགྱུར་མིན་དང་བྱ་ལས་གཉིས་ཀྱི་ངག་སྦྱོར་གོ་རིམ་ལྡོག་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཆ་ཡིན། ཐ་སྙད་ལས་གདོད་མའི་ཁུངས་གཅིག་མིང་བརྡ་ཅུང་ཞས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི་ཐུན་མོང་གི་ཆ་དང་། མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་རིང་དུ་མར་སོ་སོས་གསར་བསྐྲུན་བྱས་པའི་རྗེས་གྲུབ་ཐ་སྙད་གྲངས་མེད་ཅིག་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཆ་ཡིན། དེ་མིན་ཡི་གེ་རིག་པའི་ཆ་ནས་བཤད་ན་རྒྱ་ཡིག་གྲུ་བཞི་མ་ནི་འདྲ་གཟུགས་ཅན་ཡིན་པས་ཡིག་གཟུགས་ཀྱི་མཛེས་རྩལ་དང་སྣང་བརྙན་རང་བཞིན་ལྡན་ལ། ཡི་གེ་གཅིག་གི་ཟུར་ངོས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་གཅིག་ཤེས་ན་གཞན་དེའི་དོན་ཕྱེད་ཙམ་ཡང་ཏ་གོ

ཐུབ་པ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་ལྡན་མོད།

བོད་ཡིག་དབྱངས་གསལ་མུ་ཏིག་དོ་ཤལ་ནི། །སྒྲ་རིག་ཆོས་ཉིད་རྒྱུན་ཐག་གཅིག་གིས་སྦྲེལ། །སྦྱོར་གློག་རྩ་བའི་ངེས་སྟོལ་བསླབས་པ་ནས། །འབྲི་གློག་བློར་འཛིན་ཀུན་ལ་དཀའ་ཚེགས་མེད། །གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོར་བརྒལ་ཡང་གྲུ་གཟིངས་ཡོད། །ཆ་འཕྲིན་ལག་རྩལ་བསྲུ་ཡང་གསེར་ཟམ་འགྲུབ། །ལྷ་བུའི་ཡོན་ཏན་གང་མང་ཡོད་པ་ཚང་མར་གསལ། སྐད་ཡིག་ཞིབ་འཇུག་གི་ལོ་རྒྱུས་གླེང་ན་འང་བོད་ལ་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་སུམ་བརྒྱའི་གོང་རོལ་ནས་འཐུས་ཚང་བའི་བརྡ་སྤྲོད་གཞུང་ལུགས་སུམ་རྟགས་དག་གསུམ་བྱུང་བ་དེ་རྒྱ་མིས་ཕྱི་གླིང་ལ་དཔེ་བལྟས་ནས་བརྩམས་པའི་བརྡ་སྤྲོད་གཞུང་ལུགས་ཐོག་མ་<<马氏文通>>ཞེས་པ་ལས་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་གིས་སྔ་བ་རེད། སྒྲ་གདངས་རིག་པའི་ཐད་ནས་དུས་རབས་བདུན་པའི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་མི་ཡི་སྐད་སྒྲ་ལ་དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད། སྒྲ་ཚིགས་དང་སྒྲ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཞིབ་ཏུ་དགར་ཆོག་པ་རྟོགས་ཡོད་མོད། རྒྱ་ཡིག་གིས་གཟུགས་པོ་ནས་རང་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་དེ་རང་རྐྱ་འཕེར་བའི་ངང་སྟོན་མི་ཐུབ། དེ་བས་དུས་སྐབས་གསར་བའི་ནང་ཕྱི་གླིང་གི་ལ་ཏིང་ཡིག་གཟུགས་གཡར་ཏེ་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྒྲ་སྦྱོར་ཡི་གེ་ཞིག་ལོགས་སུ་རྩོམ་དགོས་པར་ཐུག་པ་ཀུན་ལ་གསལ། དེ་བས་ཨ་ལེ་ཡིས་རྒྱའི་སྐད་ཡིག་ལ་སྐད་ཡིག་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་ངོ་མཚར་ཅན་ཡོད་ཟེར་བ་གང་ལ་གོ་དགོས།

དེ་ཡང་འདིར་ངས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་ཞན་ཆ་གཏན་ནས་མེད་ཟེར་བ་མིན་ཏེ། གནའ་རབས་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཆ་ནས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་གཞན་ལ་ངོ་གནོང་མི་དགོས

པ་ཞིག་ཡིན་ཟེར་བ་ལས། ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་གསར་དར་ཐ་སྙད་དང་ཚེད་ལས་བརྡ་ཆད་སོགས་ཉུང་ཞིང་མི་འདང་བའི་གནད་དོན་ཡོད་པ་གོང་ནས་གླེང་ཟིན། འདི་ནི་ཧག་ཧག་ང་ཚོས་རྒྱ་སྐད་རྒྱ་ཡིག་སོགས་སྐད་ཡིག་གཞན་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པའི་ཆ་དེ་ཡིན། དེ་བས་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་མང་པོས་གནད་དོན་འདིར་དོ་སྣང་ཆེན་པོས་ཧུར་བརྩོན་ཡང་བྱས་དང་བྱེད་མུས་སུ་ཡོད། གལ་ཏེ་སྲིད་གཞུང་གིས་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོས་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ཤུགས་ཆེན་བྱས་ན། བོད་ཁུལ་དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་དང་ཐོན་སྐྱེད་ལག་རྩལ་གོང་འཕེལ་སོང་བའི་འགྲོས་དང་བསྡོངས་ཏེ་ད་ལྟའི་བོད་སྐད་ལ་འཕྲད་བཞིན་པའི་དཀའ་རྙོག་དེ་དག་སེལ་ཐུབ་པ་སྨྲས་མ་དགོས། དཔེ་ཡི་ལམ་ནས་བཤད་ན་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནི་ལུས་གཟུགས་བདེ་ཐང་གི་རྨང་གཞི་བཟང་བའི་མི་བུ་དར་མ་ཞིག་ལ་རེ་ཞིག་ཆམ་ནད་ཐོག་པ་དང་འདྲ། ཨ་ལེ་ཡི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་ན་མི་དེར་ཆམ་ནད་ཐོག་ཟིན་པས་ཕོ་ལ་སྨན་མ་ཟད་ཁ་ཟས་ཀྱང་མི་སྟེར་བར་སྐྱུར་དུ་འཆི་ལམ་ལ་བརྫངས་ན་དགའ་ཟེར་བ་དང་། ང་ལ་མཚོན་ན་མི་སུ་ཡིན་རུང་ཆམ་ནད་ཙམ་ཡང་མི་ཐོག་པ་ཞིག་གཏན་ནསམི་སྲིད་པས། སྲིད་གཞུང་གིས་ཁ་སྣོན་འཚོ་བཅུད་ལྟ་བུའི་རོགས་སྐྱོར་སྲིད་ཇུས་སྤེལ་ཏེ་ནད་པའི་ལུས་ཕུང་གསོ་དགོས་པར་མ་ཟད། གཙོ་བོ་བོད་པ་རང་གིས་དེང་རབས་ཤེས་རིག་གི་ཆམ་སྨན་དང་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་གྱི་ཟུངས་ཁྲག་གསར་བ་ཁ་གསབ་གང་འཚམ་ཅི་ཐུབ་བྱེད་དགོས་པའོ། །

བདུན་པ། བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པ་ཚོས་མཛེས་སྡུག་ལྡན་པའི་སྤྱི་གཞུང་རྒྱ་སྐད་བསྒྱུར་པར་བྱས་རྗེས་འཇོག་ཐུབ་བམ།

མདོར་ན་གོང་ནས་གླེང་བ་ལྟར། ཨ་ལེ་ཡིས་ཐེངས་གཅིག་མིན་པར་བོད་སྐད་ལ་སྨད་ཅིང་རྒྱ་སྐད་ལ་བསྟུགས་རྗེས་བོད་མི་ཚང་མས་ཁོ་རང་ཉིད་དང་འདྲ་བར་ཕ་སྐད་དོར་ནས་རྒྱ་སྐད་སྤྱོད་དགོས་པར་མ་ཟད། བོད་སྐད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཀྱང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་ཐིམ་པར་བྱས་ནས་ཀྲུང་གོ་སྤྱི་གཞུང་གི་སྐད་ཆ་སྟེ་རྒྱ་སྐད་གསར་པ་ཞིག་བསྐྲུན་པར་བྱས་རྗེས་འཇོག་དགོས་ཞེས་པའི་སྐད་ཆ་འདི་བཤད་འདོད་པ་རེད། དོན་ལ་ཁོའི་སྐད་ཆ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་དགོད་བྲོ་བ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་དཔེར་ན་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ན་ཉ་དང་ཆུ་སྲིན་མཉམ་དུ་གནས། དེར་ཆུ་སྲིན་གྱིས་ཉ་ཟ་རྩིས་བྱེད་སྐབས། ཨ་ལེ་ཡིས་སྐད་གསེང་མཐོན་པོས་ཉ་ལ་བཤད་རྒྱུར། “ཉ་མོ་གླེན་པ། འཕག་འཚག་མ་རྒྱག་ཙོད་ཀྱིས་རང་འགྲུལ་སྒྲོས་ཆུ་སྲིན་ལ་ཟ་རུ་འཇུག་དགོས། རྒྱུ་མཚན་ནི་གལ་ཏེ་ང་ཚོ་ཉ་མོ་ཡི་ལུས་སྟེང་གི་འཚོ་བཅུད་ཐམས་ཅད་ཆུ་སྲིན་གྱིས་འཐེབ་པ་ན་དེའི་ལུས་སྟོབས་གསོ་བར་ཕན་འདོགས་ཐུབ། དེ་ན་ཉ་མོས་ཆུ་སྲིན་ལ་བྱས་རྗེས་བཞག་པར་མ་ཟད་རང་སྟེང་གི་རིན་ཐང་ཡང་མངོན་འགྱུར་བྱེད་ཐུབ་པ་རེད་”ཅེས་བཤད། དོན་ལ་ཉ་མོ་ཆུ་སྲིན་གྱི་ཟས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་བདེན་ནའང་། ཉ་མོ་དེ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རང་གི་ཆེད་དུ་གནས་པ་ལས་ཆུ་སྲིན་གྱི་ཆེད་དུ་ག་ལ་ཡིན། ཨ་ལེས་གནས་ལུགས་མེད་པའི་སྐད་ཆ་འདིར་ཨུ་ཚུགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཅིག་འཚོལ་ཆེད་སྔ་མ་ཐུད་དུ། “ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་གཅིག་འགྱུར་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་ནང་བླ་ན་མ་མཆིས་པའི་སྟོབས་ལྡན་རྒྱ་སྐད་ཀྱིས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་སྐད་རིགས་ཕམ་པར་རྒྱག་པ་དེ་འགོག་

མེད་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ཡིན་ལ། བོད་དང་བཅས་པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་རྣམས་དེང་རབས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་དགོས་ན་སྐད་བརྡའི་མ་ལག་རྙིང་བ་མི་བརྗེ་ཐབས་མེད་ཡིན།”ཟེར། སྐད་ཆ་འདི་ལའང་སུ་མཐུད་དུ་ཉ་མོ་དང་ཆུ་སྲིན་གྱི་དཔེ་དྲངས་ནས་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད། འཇིག་རྟེན་འདི་མ་གཞི་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ཆུ་སྲིན་དང་ཉ་མོ། ད་དུང་སྦྲུལ་བ་སོགས་སྲོག་ཆགས་སྣ་ཚོགས་དེ་ལ་བརྟེན་ཅིང་གནས། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་དེ་ཆུ་སྲིན་ལ་དབང་བ་མ་ཡིན་ལ་ཉ་ལ་དབང་བའང་མ་ཡིན། དེ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཕ་ས་ཡིན། ཡང་ཉིན་ཞིག་ཉ་མོ་ཆུ་སྲིན་བྱེད་འདོད་མཁན་ཞིག་གིས་བཤད་རྒྱུར། ཆུ་སྲིན་གྱིས་ཉ་ཟ་བ་ནི་རང་བྱུང་ཁམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཟློགས་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་ནི་ཆུ་སྲིན་དེ་ལུས་སྟོབས་ཆེ་ལ་རྐྱལ་རྩལ་སྦྱུར། རིགས་རྒྱུད་བཟང་ཞིང་མཆེ་བ་རྣོ། ཁྱོད་སྟོབས་ཆུང་ཉ་མོས་འཐབ་ན་མི་ཐུབ་བྲོས་ན་མི་ཤོར། དེ་བས་རང་འགྱུལ་སྙོམས་པོ་ལ་ཟ་རུ་བཅུག་ན་མཐར་ཐུག་ཆུ་སྲིན་གྱི་ལུས་ཕུང་གི་ཤ་ཁྲག་ལ་ཐིམ་པའི་ཕྲ་ཕུང་ཞིག་བྱེད་ཐུབ། དེ་བས་ཉ་རིགས་རང་གིས་ཀྱང་ལུས་རྟེན་བརྗེ་ནས་སྟོབས་ཆེན་དུ་གྱུར་བ་རེད་ཟེར། དགོད་བྲོ་བའི་རིག་ལམ་འདི་ལ་བསམ་གཞིགས་ཞིབ་ཏུ་བཏང་ན་དགོད་ཁ་སློང་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། དོན་ལ་ཁོ་བོས་བལྟས་ན་ཨ་ལེ་ཡི་རིག་ལམ་འདི་ལ་རིག་གནས་ཟླ་ཤེ་སིའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་དུག་ཐོག་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཀུང་གོའི་རིག་གསར་སྐབས་ཀྱི་གཡོན་ཐལ་ཆེ་བའི་བསམ་བློའི་ཤན་ཞུགས་ཡོད་པའང་མངོན་གསལ་རེད། སྤྱིར་བཏང་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཟླ་ཤེ་སི་རིང་ལུགས་གླེང་དུས་འཇིགས་སྣང་སྐྱེས་ལ་རང་ཉིད་དང་རྒྱང་ཐག་རིང་བོ་ཞིག་ན་ཡོད་འདོད་མོད། དོན་དུ་ང་ཚོའི་ཁོར་ཡུག་ནའང་མི་སྐོར་ཞིག་གི་གླད་པའི་ནང་སྨྱོ་ཏམ་གྱི་

འགད་རྫས་དེ་སྐྱུངས་ཡོད། མི་དེ་རིགས་ཀྱིས་ཐ་ན་འཛིག་རྟེན་ཧྲིལ་བོ་རང་གི་འདོད་མོས་ལྟར་བསྒྱུར་བཀོད་བྱེད་ཐུབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་སྲིད། འགད་རྫས་ལྟ་བུའི་རྣམ་སེམས་དེ་མངོན་གསུམ་ལག་ལེན་དུ་འདེབས་མཁན་ནི་ཨ་ཏོ་ཧྥུ་ཧི་ཐེ་ལིར(Hitler)ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སེམས་ལ་དྲན་ཞིང་ཁ་ནས་བརྗོད་མཁན་ནི་ང་ཚོའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་རིག་གནས་པ་སྐོར་ལོག་ཁ་ཤས་རེད། མདོར་ན་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་འཛིག་རྟེན་ཕུང་ལ་སྦྱོར་བ། ཞི་བདེ་ཁྲག་བཞིན་དཀྲུགས་པ། ཉམ་ཆུང་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་བ་སོགས་ཡ་ང་བའི་དགོས་མེད་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ཚང་མའི་རྩ་བ་ཀུན་སློང་འདི་རིགས་ལ་ཐུག་ཡོད། ཕྱི་ཚུལ་ནས་རིག་གནས་ཟླ་ཤི་སི་རིང་ལུགས་པ་རྣམས་ནི་ལག་ལེན་པ་ཚོ་དང་འདྲ་བའི་འཛིགས་ཟེལ་མེད་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་མཛེས་དཔྱོད་ལྟ་བའི་ཚ་ནས་ཐལ་དྲགས་པའི་ཕྱུགས་བསམ་རིང་ལུགས་ཏེ་མཛེས་རྒྱུད་རིང་ལུགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། ཁོ་ཚོས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེས་ལེགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱུགས་བསམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་ཞིག་ཁོག་ནས་བཞེངས་ཏེ་སེམས་ཅན་གཞན་རྣམས་དེ་ལ་ཐབས་ཀྱིས་འགྱུགས་ཤིང་བཙན་གྱིས་འཁྲིད། ཁོ་ཚོས་ནམ་ཡང་རང་གི་བྱེད་ལས་ནི་ནག་ཉེས་ཤིག་ལ་མི་བསམས་པར་བདེན་དོན་གྱི་ཚད་ཐིག་ཅིག་ལ་རྩོམ། མིའི་རིགས་ཀྱི་ནག་ཕྱོགས་བསམ་བློ་ཡོད་ཚད་ལས་ཆེས་སྡིག་ཅན་དེ་ནི་འདི་ཉིད་ཡིན། འཛར་མན་གྱི་ཟླ་ཤི་སི་རིང་ལུགས་པ་ཚོའི་མིག་ལམ་ན་བློ་རིག་སྤྱང་གྲུང་འཛོམས་པའི་ཡ་ཧུ་ད་མི་རིགས་དེ་ཐ་ཤལ་དང་སྐྱུག་བྲོ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། ཁོ་ཚོའི་བློ་ཁོག་ནས་བཞེངས་པའི་ཕྱུགས་བསམ་གྱི་འཛིག་རྟེན་དེའི་སྒྲིག་གཞི་དང་འགལ་བའི་མིག་གི་ཚེར་མར་གྱུར། དེ་ལྟར་འཐབ་རྩོད་དང་དམག་འཁྲུག་གི་ཡོ་ལང་བསླངས་ནས་རིགས་རྒྱུད་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་

བའི་སྒྲོར་བ་ཞིག་བརྩམས། ཞེ་ཐེ་ལེ་ཡི་བསམ་པར་ཡོ་རོབ་གླིང་དེ་མི་ཡུལ་གྱི་དགའ་ཞིང་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་དགོས་ན་རང་གིས་མཐོང་མི་འདོད་པའི་མི་རྣམས་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་དགོས་ལ་གང་རྣམས་རྩ་མེད་དུ་གཏོང་བའི་མིང་ཐོ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཏན་ཁེལ་བྱེད་དགོས་སྙམ་ཡོད། དེ་བཞིན་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་སྐབས་སུ་འང་སྒྲོལ་རྒྱུན་དང་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཡོད་ཚད་མི་བཞི་ཚོགས་པའི་སེམས་ཁོང་གི་མཛེས་དཔྱོད་འཛིག་རྟེན་དང་འགལ་བས་ཐམས་ཅད་གཙང་ཕྱགས་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ཞིག་བསྐྱངས། ཁ་སང་དེ་རིང་ཨ་ལེ་ཡིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནི་རྨོངས་དད་ཡིན་པ་དང་། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་དོར་དགོས་ཚུལ་བཤད་པ་འདི་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་ཁོ་རང་གིས་ཁོག་ནས་བཞེངས་སྐྲུན་བྱས་པའི་སྒྲ་མཁྲིགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ཞིག་དང་ཐོག་ཐུག་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་གསལ་བོ་མིན་ནམ། དེ་བས་འདི་ལྟར་ སུ་མ་ཐུད་དུ་སོང་ན་ཨ་ལེ་ཡི་གོམ་པ་རྗེས་མ་གང་ལ་སྒྱོ་རྒྱུ་ཡིན་ནམ། ད་ཡང་མཚམས་འདི་ནས་ཆུ་སྲིན་དང་ཉ་མོའི་དཔེ་དེ་བསྐྱར་དུ་འདྲེན་པར་བྱ། ཨ་ལེ་ཡི་རིག་ལམ་ལྟར་སོང་ན་ནམ་ཞིག་ཆུ་སྲིན་གྱིས་ཉ་ཐམས་ཅད་ཟས་ཆར་དགོས་ལ། ཉ་ཚང་མ་ཟས་ཆར་རྗེས་ཆུ་སྲིན་དང་ཆུ་སྲིན་ཕན་ཚུན་ཟ་རེས་བྱེད་པའི་དུས་ལ་སླེབས་དགོས་པ་ཁོ་ཐག་ཡིན། མཇུག་མཐར་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་ཆུ་སྲིན་སྟོབས་པོ་ཆེ་གཅིག་མ་གཏོགས་ལྷག་མི་སྲིད་པའང་བཤད་མ་དགོས། དེ་དུས་ཆུ་སྲིན་སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་འང་འཆི་ལམ་སྣ་གཉིས་མ་གཏོགས་མེད། གཅིག་ནི་དེ་ལ་བཟའ་རྒྱུ་གཞན་མེད་པས་འཚོ་བཅུད་ཀྱིས་མ་འདང་བར་ཤི་བ་དང་། གཉིས་ནི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་སྐྱེ་ཁམས་མ་ལག་རླང་ནས་གཏོར་བས་རྒྱ་མཚོ་སྐམ་ཞིང་ཆུ་སྲིན་ཤི་བར་འགྱུར།

བསམ་གཞིགས་ཀྱི་ཇ་ཁ་ཐོལ་གྱིས་དགགས་དུས་ང་ལ་གློ་བུར་དུ་སྐྲག་སྣང་ཞིག་སྐྱེས་བྱུང་། ཡིན་ནའང་ཞིབ་ཏུ་བསམམས་ན་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་ནང་ཁོ་ལྟ་བུའི་བསམ་བློ་སྐྱོར་ལོག་ཅན་ནི་ཨུང་ཤས་ཤིག་ཡིན་པས་ང་ཚོ་ཡིད་ཆད་དགོས་དོན་མེད། ད་ལྟ་ཡ་ཧུ་དའི་རིགས་རྒྱུད་ཆད་མེད་པར་མ་ཟད་བོར་ཟིན་པའི་སྐད་རིགས་དང་མེས་རྒྱལ་ཀྱང་སླར་གསོ་བྱེད་ཐུབ་ཡོད་ལ། རིག་གསར་ལས་འགུལ་གྱིས་སློལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་གཙང་ཕྱུགས་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་མ་ཟད་བཅོས་སྒྱུར་སྒོ་འབྱེད་ཀྱི་གསེར་ཟམ་བཙུགས་ནས་འཛམ་གླིང་སྣ་མང་རིག་གནས་ལ་ལག་རྡང་སྦྲེལ་བའི་དངོས་དོན་ལོ་རྒྱུས་ཀྱིས་བདེན་དཔང་ཡང་ཡང་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ།

ཨ་ལེ་ཡིས་ཁ་ནས་འཛམ་གླིང་གཅིག་འགྱུར་གླེང་བཞིན་ཡོད་ནའང་ལ་དེའི་དོན་ལ་གོ་བ་ཡང་དག་ཅིག་ལོན་ཐུབ་མེད། དོན་ལ་འཛམ་གླིང་གཅིག་འགྱུར་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཐོག་མར་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད། དེའི་གོ་དོན་ཡང་དག་ནི་དེང་རབས་འཛམ་གླིང་མ་ལག་གྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་སོགས་རྟོག་འཛིང་གི་བཀག་རྒྱ་སྣ་མང་ལས་བརྒལ་ནས་ཕན་ཚུན་བར་འབྲེལ་འདྲིས་དང་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། མ་གཞི་དེ་ནི་གོ་རིམ་ཞིག་ཡིན་ལ། གོ་རིམ་དེའི་ནང་སའི་གོ་ལའི་སྟེང་གི་ས་གནས་ག་གེ་མོ་ནས་བྱུང་བའི་དོན་རྐྱེན་དང་ལས་འགུལ། ཐག་གཅོད་རིགས་ཤིག་གིས་ཀྱང་རྒྱང་ཐག་རིང་བའི་ས་ཆ་གཞན་ཞིག་གི་མི་དང་ཚོགས་སྤྱི་གཞན་ཞིག་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཐུབ་པ་རེད། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ན་འཛམ་གླིང་གཅིག་གྱུར་གྱི་གོ་དོན་ལ་གཅིག་མཐུན་གྱི་ཚད་གཞི་མེད་དེ། དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་བས་འཛམ་གླིང་ནི་ཚོང་ཁྲོམ་རྭ་གཅིག་འགྱུར་དང་། སྤྱི་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོས་རྒྱལ་

ཁབ་བརྒྱལ་ཏེ་ཚོང་གཉེར་བྱེད་པ། དངུལ་ལོར་རྒྱལ་སྤྱི་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་བརྒྱུད་ནས་ཕན་ཚུན་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བར་གོ་བ་ལེན་པ་དང་། ཆབ་སྲིད་པས་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བར་ལ་ཟེ་གཏོགས་བྱེད་ཤུགས་ཆེ་ནས་ཆེ་རུ་བཏང་སྟེ་རྣམ་པ་གསར་བའི་འཛམ་གླིང་འཐབ་རྩུས་སྒྲིག་འཛུགས་བྱེད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད། རིག་གནས་པ་དག་གིས་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་ཚོང་ལས་རིག་གནས་དང་མང་ཚོགས་རིག་གནས། འཇོད་སྒྲོད་རིང་ལུགས་བཅས་ཀྱིས་རིག་གནས་ཁྲིམ་ར་ཧྲིལ་བོར་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བཞིན་པའི་སྣང་ཚུལ་ཅིག་ལ་བལྟ་བཞིན་ཡོད། འདི་འདྲའི་འཛམ་གླིང་རིག་གནས་སྨན་མང་གདོང་ཐུག་རྒྱག་པའི་གོ་རིམ་ནང་ཕན་ཚུན་ཡོངས་སུ་མཉམ་བསྲེས་བྱེད་པའི་ཆ་ཡོད་ལ། འབྲེལ་འདྲིས་དང་མཉམ་གནས་ཀྱིས་ཕན་ཚུན་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ཆའང་ཡོད། དེ་བས་རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་གཉིས་ལ་མཚོན་ནའང་སྤྱ་མས་ཕྱི་མ་མེད་པར་བཟོ་བའམ་ཡང་ན་ཁོང་དུ་སྡུད་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་དབང་ཤེད་ཁོ་ནས་གྲུབ་པའི་རིགས་ལམ་མཁྲེགས་པོ་ཞིག་བཟུང་ནས་མི་གཏོང་དོན་ཅི་ཡིན།

རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་དུས་རབས་གསར་བའི་དཔྱོད་ལྡན་མང་པོས་གནས་ལུགས་དེ་རྟོགས་པས་འཛམ་གླིང་གཅིག་འགྱུར་གྱི་གོ་རིམ་ནང་སྨན་མང་རིག་གནས་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས་པའི་འབོད་སྐུལ་ཡང་ཡང་བསྒྲགས་ཡོད་ལ། ཀྲུང་གོའི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པས་ཀྲུང་གཟིགས་རྒྱང་རིང་བོའི་སློ་ནས་ཡང་དང་བསྐྱར་དུ་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་། ཀྲུང་གོའི་སྨན་མང་རིག་གནས་མཉམ་གནས་དང་རྒྱུན་མཐུད་དང་འཕེལ་རྒྱས་གཏོང་བའི་སྐོར་ལ་མཛུབ་སྟོན་གང་མང་གནང་ཡོད།

རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་གི་རྐྱེན་པས་ང་ལ་མཚོན་ན་མཛའ་མཐུན་མཉམ་གནས་ཀྱི་ཀྲུང་གོའི་ཁྱིམ་གཞི་ཆེན་མོ་འདིར་བོད་སྐད་བོད་ཡིག་གིས་མཚོན་པའི་བོད་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་མདུན་ལམ་སྔར་ལས་ཡངས་པའི་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཡོད། གལ་ཏེ་ཨ་ལེ་ལྷ་བུའི་མི་རིགས་གཞན་བསྒྱུར་དང་གཅིག་སྤྱུད་ཁོ་ན་ལ་དགའ་ཞིང་། ཞི་བདེ་མཉམ་གནས་ཀྱི་ཞིང་ས་ཆེན་མོར་དགོས་མེད་འཐབ་རྩོད་དུག་གི་ས་བོན་འདེབས་མཁན་རིག་གནས་ཁ་བྲལ་རིང་ལུགས་པ་དག་མེད་ན། ད་གཟོད་ཀྲུང་གོའི་མི་རིགས་སྣ་མང་གི་རིག་གནས་འཚམ་མཐུན་གྱི་དགའ་ཚལ་འདིར་མི་འདོད་རྩ་སྐྱིགས་ཀྱི་སྦྲག་བཙོག་མེད་ལ། ཕྱོགས་ལྷུང་གི་མཁྲིས་ནད་ཐོག་པའི་གཞན་མིག་གཡར་ནས་རང་ལ་བལྟ་བའི་བོད་མི་རེ་འགའི་སྤྲོལ་ངན་རྐྱེང་བ་ཞིག་གི་ཇ་མའང་གཏན་ནས་གཏན་དུ་གཙོད་ཐུབ་པར་འདོད། །

གཉིས་པ། སྨྲ་ནག་སླད་ལ་བཀར་བའི་སྐང་ཨུ་དམར་པོ།

སྔར་ན་འཛམ་གླིང་གི་རིག་པ་གང་ལའང་དགག་བཞག་བྱས་ཚོག་པས་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་དང་རིག་གནས་ཀུན་དེ་ལས་མ་འདས། ཡིན་ནའང་དགག་པ་རྒྱག་སའི་ངོ་བོ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པའང་མ་ཤེས་པར་ཕྱོགས་རྐྱང་བྱས་ནང་ཆོས་བཟོད་སྒོམ་བྱེད་ག་ལ་ཐུབ། དེ་བས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་བཅོས་སྒྱུར་དང་སྐྱིགས་དོར་བཙུད་ལེན་བྱེད་དགོས་ན་བོད་ཡིག་བོད་སྐད་ཤེས་རྒྱུ་ནི་ཆ་རྐྱེན་དང་པོ་ཡིན་ལ། དེའི་ཁར་རྒྱ་ཡིག་དང་དབྱིན་ཡིག་སོགས་ཤེས་ན་ཡག་ཐོག་རྒྱན་བརྩེགས་རེད། དཔེར་ན་ཉེ་བའི་ལོ་ཤོས་ནང་བོད་ཡིག་རྩོམ་སྣེགས་སྣེང་རིག་གནས་གསར་རྙིང་ཐད་ཀྱི་རྩོད་གླེང་དྲག་

པོ་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། ཁོ་ཚོར་བྲེ་བྲག་ལྷ་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་མང་ནའང་རྩ་བའི་ཆ་ནས་བོད་ཀྱི་བདག་གཞིའི་འདུ་ཤེས་ཡོད་པ་ནི་ཐུན་མོང་གི་ཆ་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་སྐད་དང་ཡི་གེ་དོར་དགོས་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཀྱང་གཏན་ནས་བྱུང་མེད། དེ་བས་ང་རང་ཉིད་ལ་མཚོན་ན་དེ་ཧ་ཅང་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཤེས་རིག་རྩོད་གླེང་ཞིག་ལ་ངོས་བཟུང་ནས་གསར་རྙིང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་ལངས་ཕྱོགས་ལ་གོང་བཀུར་དང་དོ་སྣང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཨ་ལེ་ནི་དེ་དག་ལས་ལྡོག་སྟེ་ནམ་རྒྱུན་ཕྱི་ལོགས་སུ་རང་ཉིད་ནི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་མགྲིན་ཆབ་པ་ཡིན་པའི་ཚུགས་ཀ་སྟོན་པར་དགའ་ནའང་། དོན་དམ་པར་ཁོ་ལ་བོད་ཅེས་པའི་མི་རིགས་འདིའི་རིག་གནས་ཀྱི་བདག་གཞིའི་འདུ་ཤེས་ཅམ་ཡང་མི་འདུག་ལ། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེགས་བུ་མཐོན་པོ་དག་གི་སྐྱེང་ནས་བོད་ཀྱི་མཚང་འབྲུ་བཞིན་པའང་མི་སྐྲེར་རང་གི་ཁེ་ཕན་ཁོ་ན་ལས་མཚང་འབྲུ་ཡུལ་མི་རིགས་གང་དེར་ཕན་འདོགས་པའི་ཀུན་སློང་ཉག་ཅམ་ཡང་མེད་པ་ཧ་གོ་ཐུབ། ཐ་ན་ཁོས་རང་གིས་མགྲིན་ཆབ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་མི་རིགས་དེ་ལ་ཐད་ཀར་རྒྱུས་ལོན་ཀྱང་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་རིག་གནས་ཐྲ་ཤེ་སི་རིང་ལུགས་པའི་ཕྱོགས་ལྷུང་གི་གཞན་མིག་གཡར་ཏེ་བལྟ་བཞིན་ཡོད་ལ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྐད་དང་ཡི་གེ་ལའང་ཆ་རྒྱུས་མེད་པའི་ཞེ་འཁོན་ཞིག་བཟུང་འདུགདེ་ནི་ཁོའི་གསར་ལམ་དག་བརྒྱུད་ནས་བཤད་པའི་སྐད་ཆ་ཅམ་མ་ཟད། མདོ་ཧྲུང་རྩོམ་རིག་བྱ་དགའ་ཐོབ་པའི་སྒྲུང་གཏམ་<<རྩལ་འཚུབ་དྭངས་སོང>>ཞེས་པ་ལས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་བ་དང་། ཁྱད་པར་དུ་མདོ་ཁམས་ཡུལ་གྲུའི་ཐུའུ་སིའི་རིག་གནས་(ཡུལ་དཔོན་ལམ་ལུགས)ཀྱི་སྣང་ཚུལ་དེར་ཚད་ལས་འདས་པའི་འཕྱོག་བརྗོད་དང་ལོག་འགྲེལ་བརྒྱུད་

དབུ་རྒོད་དང་ཀླུ་ཀློ་ཆགས་སྲེད་དང་རུལ་སྲུངས་བཅས་ཀྱི་ངོ་བོར་བསྒྱུར་ཅི་ཐུབ་ཐུས་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་སྨུ་མའི་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་རྟར་སྒྲུར་བའི་ཁྲིལ་དང་ངོ་ཚ་ཤེས་ཤིང་། གྲོགས་ལ་ཕྱི་ཐག་རིང་བ། གཞུང་དྲང་དཔའ་མཛངས་ལྡན་པ་སོགས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཁྱབ་རིན་ཐང་ལྡ་བའི་ཚད་གཞི་དང་མཐུན་པའི་ཡ་རབས་ཚུལ་ལུགས་ཀུན་ལའང་དམའ་ཕབ་ཡོད་ལ། མགོ་ནག་བོད་མི་ཀུན་གྱི་གཟི་བརྗིད་དུ་བརྩི་བའི་གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་སྒྲུང་ཡང་རང་སྣང་གང་ཤར་སྒོམ་འཕྲི་སྟོན་བསྒྱུར་གསུམ་གྱི་སྡེག་ལས་སྣ་ཚོགས་བརྒྱུད་རྒྱ་ཡིག་གི་དྲག་རྩལ་སྒྲུང་གཏམ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བཅོས་བཟོ་ཐུས་ཡོད་པར་མ་ཟད། གཞུང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལས་གཞི་རྣམ་གྲངས་དང་མ་དངུལ་འབོར་ཆེན་ལ་རྒྱབ་བརྟེན་ནས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་ཨ་ལེ་ཁོ་ནར་དབང་བའི་གེ་སར་སྒྲུང་ཞིག་ངོ་སྤྲོད་རྒྱུ་ཡིན་ཟེར་བའི་སྙིང་ཁམས་ཆེན་པོའི་བསམ་སྦྱོར་ཐ་དག་ལས་ཀྱང་གསལ་བོར་མཐོང་ཐུབ། དེ་བས་སྤྱིར་ན་འདིར་གོང་གི་བྱེ་བྲག་བརྩམས་ཆོས་རེ་རེ་ལའང་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་རལ་གྲི་བཟུང་ནས་དགག་གཞག་གི་དཔའ་རྩལ་སྟོན་རྒྱུ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཡང་། སྐབས་བབས་བརྗོད་དོན་ལས་རིང་དུ་འཕྱོས་འགྲོ་བར་དོགས་པས་རྗེས་ཕྱོགས་དགོས་པ་ཡོད་ན་གཞན་དུ་ཞིབ་མོར་གླེང་བར་འདོད་ལ། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྲུང་སྐྱོར་བར་ཁས་འཆེས་པའི་གཟུར་གནས་དཔྱོད་ལྡན་ཁྱེད་ཅག་གིས་ཀྱང་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་ལ་བསྣམས་པའི་སྨྱུ་གུའི་མདའ་མདུང་ལ་སེར་སྣ་མི་བྱེད་པར་ཨ་ལེ་དང་ཁོའི་བརྩམས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྷུང་དང་འོལ་ཚོད་ཀྱི་སྐྱོན་ནད་རེ་རེ་བཞིན་འབྱུར་འཇོམས་གཏོང་བར་སྙིང་ཐག་པ་ནས་དགའ་བསུ་ཞུ།

མཇུག་མཐར་ངས་ད་ལྟའི་རྩོམ་སྙེགས་སྙིང་གི་ཨ་ལེ་དང་ཁོའི་རིགས་སུ་

གཏོགས་པའི་སྣང་ཚུལ་ཐ་དག་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་གི་ལམ་ནས་ཕྱོགས་སྒྲོམ་བྱེད་འདོད་དེ། སྔོན་ཆད་རི་གྲོང་ན་ཨ་མ་ཞིག་ལ་བུ་བུ་མོ་མང་པོ་ཡོད། ཉིན་ཞིག་ས་དེར་གཞན་ཡུལ་གྲོང་བརྡལ་གྱི་རྩེད་ཆས་བཙོང་བའི་ཚོང་པ་ཞིག་སོན། ཚོང་པ་དེས་རི་གྲོང་གི་བུ་ཕྲུང་ཞིག་ལ་རྩེད་ཆས་བསྟན་པར་མ་ཟད་གྲོང་བརྡལ་གྱི་གཏམ་རྒྱུད་ཡང་ཡང་གླེང་། དེ་ནས་བཟུང་བུ་ཕྲུང་གིས་རྨི་ལམ་ལའང་གྲོང་བརྡལ་དེའི་མི་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ན་བསམས་ཞིང་། ཁོ་ལ་རི་གྲོང་ནི་རྗེས་ལུས་དང་གྲོང་བརྡལ་ནི་སྔོན་ཐོན་གྱི་མཚོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ལྟ་སྟངས་སྲ་མཁྲེགས་ཅན་ཞིག་ཀྱང་ཆགས་འགོ་བཙུགས། ཕྱོགས་ལྟུང་དེའི་དབང་གིས་ཁོ་རི་གྲོང་ལ་སྤྲོ་བ་མེད་པར་གྱུར་བས་འཁྱམས་བཞིན་འཁྱམས་བཞིན་གྲོང་བརྡལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སོང་། ཐོག་མར་ཁོས་གྲོང་བརྡལ་ནས་ཟས་ལྷག་འཐུང་ནས་ཡུན་རིང་འདུག་དགོས་བྱུང་མོད། ཉིན་ཞིག་རི་གྲོང་གི་བྱིས་སྐྱུང་མག་མོག་རེ་འགའ་གྲོང་བརྡལ་པ་རྣམས་ལ་བཤད་པ་ན། ཁོ་ཚོས་ངོ་མཚར་དུ་མཐོང་ནས་བུ་ཕྲུང་ལ་སྟན་གྲགས་དང་ཚོ་ལོ་བསྐུལ། རྗེས་ནས་ནར་སོན་རྗེས་བུ་ཕྲུང་དེ་སྐམ་ཚུགས་དང་བཅས་རི་གྲོང་ལ་ལན་རེར་འགྲོ་མོད། ཁོ་གྲོང་བརྡལ་གྱི་འཚོ་བར་སྤྱར་ནས་གོམས་ཟིན་པར་མ་ཟད། རི་གྲོང་གི་སྐད་ཆའང་བརྗེད་པས་ཡུལ་མི་རྣམས་དང་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་མ་ཐུབ། དེ་ལྟར་ཁོའི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་རི་གྲོང་དང་གྲོང་བརྡལ་གྱི་བར་ནས་འཁྱམས་སྐྱུལ་ཡང་ཡང་བྱས། མཇུག་མཐར་ཁོ་གྲོང་བརྡལ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཕྲེང་ནས་རི་གྲོང་གི་མི་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གྲོང་བརྡལ་གྱི་མི་དང་ཆ་འདྲ་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་དགོས་སྙམ། དེ་ནས་བཟུང་ཁོས་གྲོང་བརྡལ་གྱི་མི་མང་ཚོགས་པའི་དབུས་ནས་རི་གྲོང་ནི་རྗེས་ལུས་དང་རྨོངས་འཐོམས་ཡིན་ཚུལ་མང་དུ་བཤད་

པར་མ་ཟད་གྲོང་བརྡལ་པ་ངོ་མ་དག་ལས་ཀྱང་རི་གྲོང་ལ་སྣང་མཁན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དེ་བས་གྲོང་བརྡལ་གྱི་མི་རྣམས་ཁོས་སྔོན་ཆད་བཤད་སྒྲོང་བའི་རི་གྲོང་གི་བྱིས་སྒྲུང་ལས་ཀྱང་ད་ལྟའི་སྐད་ཆ་ལ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེས། གྲོང་བརྡལ་གྱི་མིས་ཁོ་ལ་དགའ་བསུ་བྱས་པས་བུ་ཆུང་གི་སྤོབས་པ་སྣར་ལས་ཇེ་ཆེར་གྱུར་ཞིང་། མཐར་རང་ཚོད་མ་ཟིན་པར་རང་ལ་ཆེ་སྒྲོག་སྤྲིན་སྒྲོང་བའི་དྲིན་ཆེན་མ་ཡུམ་གྱི་གྲོན་གོས་རེ་རེ་བཞིན་གཤགས་ཏེ་བཙན་གཡེམ་བྱེད་པའི་འགོ་ཡང་བརྩམས། སྐབས་དེར་རི་གྲོང་གི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་པར་ད་ལྟའི་དུས་འདིར་གཞན་མི་ཕར་ཞོགརང་མིས་ཀྱང་རང་གི་མ་ཡུམ་ལ་བཙན་གཡེམ་བྱེད་པོད་ན་ཤ་ཁྲག་སྤུན་ཟླའི་ངོ་སོ་སྐྱུང་ཡང་དགོས་པ་ཆུང་སྙམ་ནས་ཁོ་ལ་དགག་བཞག་གི་མཚིལ་ཞགས་ཅིག་འཕངས་ཏེ་འདི་སྐད་སྨྲས། “རང་སྣང་མཐོ་བའི་བུ་ཆུང་གླེན་པ། རི་གྲོང་གི་མིས་དེང་རབས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་འགོག་པ་མ་ཡིན་པར་གཞན་བསྒྱུར་གྱི་བཙན་འཛུལ་ལ་ཐོལ་བ་ཡིན། སྲིད་འགྱུར་འཕེལ་རྒྱས་ལམ་སྟོ་ཟིན་དགོས་ན་ད་ཡོད་ཀྱི་རི་གྲོང་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་རྨང་གཞིའི་སྟེང་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་མ་ཉམས་པའི་གྲོང་བརྡལ་དང་གྲོང་ཁྱེར་གསར་བསྐྲུན་བྱེད་པར་འབད་དགོས་པ་ལས། གཞན་ཡུལ་གྲོང་བརྡལ་ནས་རི་གྲོང་གི་ཟླ་སྒྲོག་གཡོ་འཚོང་བྱེད་པའི་སྡིག་ལས་འབའ་ཞིག་གཉེར་དོན་ཅི་ལ་ཡོད། དེ་བས་ད་ནི་རང་ཚོད་བཟུང་ཤིགས་མགོ་སྐོང་ཀྱི། ”

ཨ་ལེ་ན་རེ། “ཕྱི་གླིང་བར་མཚོན་ན་བོད་ནི་ལྐོག་གྱུར་མཚོན་པའི་ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་ཅིག་ཡིན་ཡང་། ཁོ་རང་ལ་མཚོན་ན་དེ་ནི་གདགས་གཞི་ངེས་ཅན་ཡོད་པའི་མིང་ཚིག་ཅིག་རེད་”ཟེར། དེ་ན་ངས་འདི་ཟེར་འདོད་དེ། “བོད་ཅེས་པ་ནི་ལྐོག་གྱུར་གྱི་མཚོན་རྟགས་ལྟ་བའི་ཁྱད་ཆོས་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་མོག་པོ་ཞིག་མ་ཡིན་

ལ། སྲོག་མེད་བེམ་པོ་ལྟ་བུའི་མིང་ཚིག་སྐམ་པོ་ཞིག་ཀྱང་གཏན་ནས་མིན། དོན་དོ་མར་ང་ཚོའི་སེམས་ཁོང་གི་བོད་ནི་འགྱུར་ལྡོག་དང་གསོན་ཤུགས་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་བྱ་ཚིག་ཅིག་ཡིན་ཏེ། མིའི་རིགས་འཕེལ་འགྱུར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རིང་མོའི་ཁྲོད་དེས་ཀྱང་རང་དང་འཚམ་པའི་གསར་བཏོད་ཀྱི་ལམ་བུ་འཚོལ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་མཚམས་བཞག་མེད། ”

ཨ་ལེ་ན་རེ། “མི་རྣམས་ཀྱིས་བོད་ནི་ཀློག་གྲུར་ཞིག་ལ་གོ་བ་ལེན་བཞིན་ཡོད། དོན་ལ་ཀློག་གྲུར་ཞིག་མ་རེད། ངས་རྩོམ་འབྲི་བ་ནི་བོད་ཀྱི་ཀློག་གྲུར་ངོ་གདོང་ཕྱི་རུ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་”ཟེར། ངས་འདི་ལྟར་བཤད་འདོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་འདིར་མི་རྣམས་ཞེས་གླེང་བ་དེ་མི་གང་རྣམས་ལ་གོ་བ་མི་གསལ་ཡང་། གང་ལྟར་བོད་མི་རྣལ་མ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་རང་ཉིད་ཀློག་གྲུར་ཞིག་ཡིན་ཟེར་མ་མྱོང་། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་བོད་པའི་ཀློག་གྲུར་གྱི་མུན་པ་སེལ་བའི་འོད་སྣང་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་རློམ་བཞིན་ཡོད་ན། སྔ་ནག་གཡང་ཁྲིམ་གྲུ་བཞི་འདིའི་གོ་ཁ་གསལ་བའི་སྒྲོན་མེ་མིན་ལ་མཚན་དཀྱུང་གི་སྐར་ཚོགས་མཐོང་བའི་ཁ་ཚུབ་ཀྱང་མ་རེད། གངས་རིའི་ཡུལ་ཁམས་ཧྲིལ་བོར་དཀྱིལ་མདོག་གི་འོད་སྣང་སྤྲོ་བའི་ཟླ་བའི་བསིལ་ཟེར་གྱི་ཆ་ཤས་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ག་ལ་ཡིན། མདོར་ན་ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་སུ་གྱུར་བ་རྣམས་ནི་གཞན་ཡུལ་གྲོང་བརྡལ་གྱི་མིག་ལ་མཛེས་ཀྱང་རང་ཡུལ་རི་གྲོང་གི་རྒྱན་དུ་མི་འགྲོ་བའི་འོད་སྣང་མག་མོག་ཅིག་སྟེ། རང་གིས་རང་ཉིད་སྔ་ནག་ཚང་གི་ཀླད་ལ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་བཀར་བའི་ལྷང་ཞུ་དམར་པོ་ཞིག་ལས་མ་འདས་སོ། །

དེང་རབས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་དང་དེང་རབས་ཀྱི་བོད།

ས་སྐད་གོ་ལའི་རྟོག་ཏུ་མཛེས་པའི་བོད་ཡུལ་ནི་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཆེས་ཆེ་བའི་ཆུ་མེད་ཆུ་ཡི་འགོ་ཁུངས་ཡིན། སུ་ཞིག་གིས་གངས་ལྗོངས་ཀྱི་ཆུ་བོ་བདག་ཏུ་འཛིན་ཐུབ་ན། དེས་ཡ་གླིང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀྲུང་གོ་དང་རྒྱ་གར་གཉིས་ལ་ཚོད་འཛིན་བྱེད་པའི་ས་ཁམས་ཚབ་སྲིད་ཀྱི་འཇའ་ཤིང་ཐུག་ཏུ་བསྣམས་པ་འདྲ།

དང་པོ། གླེང་གཞི།

ཇི་སྐད་དུ། ཨ་རིའི་གནམ་གཤིས་མཁས་པ་ལོར་རེན་ཙི་(Lorenz)ཞིས་པས"མེ་གླིང་ལྷོ་མའི་ཡ་མ་སུང་(AmazonRiver)ཆུ་བོའི་འགྲམ་ངོགས་ཀྱི་བྱེ་མ་ལེབ་ཅིག་གིས་གཤོག་རྫེབ་ལན་འགའ་བྱས་པས་ཀྱང་། བདུན་ཕྲག་འགའ་ཡི་རྗེས་སུ་ཀྲུང་རིང་གི་ཨ་མེ་རི་ཁའི་ཐེ་ཁྲ་སི་(Texas)ས་ཁུལ་དུ་རླུང་འཚུབ་ཞིག་གཡུགས་པར་བྱེད་ཀྱང་སྲིད་"ཅེས་གསུངས་པ་ཇི་བཞིན། ད་ལྟ་ཤ་མདོག་མི་གཅིག་པའི་མི་རྒྱུད་ཆེན་པོ་བཞི་དང་མི་རིགས་མི་གཅིག་པ་ཉིས་སྟོང་ལྷག་གི་མི་གྲངས་དུང་ཕྱུར་དྲུག་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ནི། ས་སྐད་གོ་ལའི་གླིང་ཆེན་ལྔ་2དང་རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ཕྲན་གྲངས་མེད་ཀྱི་སྟེང་ལ་ཁྱབ་ཅིང་འབྲེལ་འདྲིས་དང་གཙུབ་བརྡར་ཁྲོད་དུ་འཚོ་གནས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། བརྡ་འཕྲིན་དང་འཕྲིམ་འགྲུལ་ལག་རྩལ་གྱི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་སའི་གོ་ལ་ཧྲིལ་པོ་གྲོང་ཚོ་གཅིག་ལྟར་བསྒྱུར་ཡོད་པའི་དེང་གི་དུས་འདིར། ས་གནས་གང་དུ་དོན་རྐྱེན་ཅི་ཞིག་བྱུང་རུང་། དངོས་བརྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་ལམ་སྣ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་ལུང་པ་ཙམ་མ་ཟད། རྒྱང་ཐག་རིང་བའི་ཡུལ་གྲུ་

གཞན་དང་ཡང་ན་འཛམ་གླིང་ཧྲིལ་པོས་དོ་སྣང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། རྒྱང་རིང་རྒྱུས་མེད་ས་ཆའི་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དོན་རྐྱེན་གཞན་ཞིག་གིས་བློ་བུར་དུ་ཁྱོད་དང་ང་ཡི་འཚོ་བ་དང་མི་ཚེ་ལ་འགྱུར་བ་མི་གཏོང་བའི་ངེས་པ་ཡང་གཏན་ནས་མེད་ཅིང་། མི་རིགས་ཡན་གར་བ་གང་ཞིག་གི་ཕྲ་རགས་མངོན་ལྐོག་གི་ལས་སྐལ་ཐ་དག་ཀྱང་། འཛམ་གླིང་ཧྲིལ་པོའི་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གྱི་ཁོར་ཡུག་ཆེན་མོ་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་པའི་ཚོད་རེད། དེ་བས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་པ་དག་གིས་ཀྱང་ད་ནི་ས་མཐོའི་ལུང་པ་ཆུང་ཆུང་གི་མཐོང་ཐོས་ཁོ་ནར་མགོ་འཁོར་ནས་མི་སྡོད་པར། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཟུང་འཛིག་རྟེན་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་གཏད་དེ། དེང་རབས་འཛམ་གླིང་གི་དཔལ་འབྱོར་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ལ་རྒྱུས་ལོན་དང་། སྒོས་སུ་རང་རེའི་བོད་དང་འབྲེལ་བའི་བཙ་འཕྲིན་རིན་ཐང་ཅན་དག་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་འགོ་རྩོམ་དགོས། ད་ལྟ་ང་ཚོར་མ་འོངས་མིག་རྒྱང་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པའི་ཚད་རིམ་མཐོ་ཤོས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པའི་དཔུང་སྡེ་ཞིག་ཅི་འདྲའི་མཁོ་ཆེ་ཨང་།

སྤྱིར་ཁོ་བོ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་འཛམ་གླིང་གི་ཆབ་སྲིད་གནས་བབ་ལ་དཔྱད་གཏམ་བརྗོད་པའི་ཤེས་འཛིན་མི་ལྡན་ན་ཡང་། མི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བུ་གདམ་གསེས་བྱེད་པའི་གནད་འགག་གི་དུས་སྐབས་འདི་ལ་ཡང་། བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པའི་སྡེ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་སློབ་གླིང་ཁག་ན་དཔེ་ཀློག་ཞིབ་འཇུག་གི་ལས་ཀ་གཉེར་མཁན་ཕལ་མོ་ཆེས་ད་དུང་འདས་ཟིན་པ་ཁོ་ནར་ཕྱིར་མིག་བལྟས་ཏེ། དམངས་སྲོལ་ཚོ་ག་དང་། རྟོགས་བརྗོད་རྣམ་ཐར། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལོ་ཚིགས། བཙ་སྒྲོད་དཔེར་བརྗོད་སོགས་ཀྱི་རྩོད་ཉོག་རྙིང་བའི་ཁྲོད་ན་མགོ་འཁོར་ཞིང་། ན་གཞོན་གསར་རྩོམ་གྱི་ལས་

ལ་ཞུགས་མཁན་མང་ཆེ་ཤོས་ནི་སྐད་ཅིག་དགའ་སྐྱོ་ཆགས་སྡང་གི་ཚོར་འདུ་ཙམ་སྟོན་པའི་སྣན་ཚིག་ཐན་ཐུན་རེ་བྲིས་ཏེ་ཡིད་ཚིམས་འདུགམདོར་ན་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པའི་ཚོ་ལོ་འཛིན་མཁན་པལ་མོ་ཆེས་རང་གི་མི་རིགས་འདིའི་ལས་སྐལ་དངོས་དང་དམ་དུ་འབྲེལ་བའི་སྲིད་འགྱུར་སྐོར་གྱི་གནད་ཡོད་དོན་ཆེན་གང་ལ་ཡང་ཐུགས་ཁུར་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མི་སྲོ་བས་ན། ཤེས་དམན་པོ་བོ་ནི་སེམས་ཁྲལ་དང་བྲེལ་འཚུབ་ཅིག་གིས་སྡོད་མ་ཚུགས་པར་བསམ་གཞིགས་གསར་བ་ཞིག་གི་འགོ་རྩོམ་ཁུལ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ཡང་དཔྱོད་ལྡན་གཞན་དག་གི་ལེགས་བཤད་འདྲེན་པའི་གཡབ་མོར་གྱུར་ཅིག

གཉིས་པ། ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གྱོད་གཞི་རྙིང་བ།

དེ་ཡང་ད་ལྟའི་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་གནས་བབ་ལ་མཚོན་ན། རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བར་གྱི་དགྲ་གྲོགས་ཉེ་རིང་གི་འབྲེལ་བ་ནི། གནའ་རབས་བཞིན་མི་རྒྱུད་དང་ཆོས་ལུགས་དད་མོས། འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་འདྲ་མིན་སོགས་ཚད་ཐིག་ཏུ་བཟུང་ནས་ཁྲིད་པར་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་པར། གཙོ་བོ་སྲིད་འགྱུར་རིག་གསུམ་གང་ཐད་ཀྱི་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་གྱི་ཁེ་ཕན་འབའ་ཞིག་སྲོག་སྙིང་དུ་འཛིན་བཞིན་གདའ། དེ་ལ་འཛམ་གླིང་འཁྲུག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་དབྱིན་ཇིའི་དབུ་བཞུགས་བློན་ཆེན་ལྷུན་སི་ཏོན་ཁྲུར་ཁྲི་ལེར་(WinstonChurchill)ལགས་ཀྱིས་“རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བར་ལ་རྟག་བརྟན་གྱི་ཁེ་ཕན་ཁོ་ན་ལས། རྟག་བརྟན་གྱི་དགྲ་བོ་མེད་ལ་རྟག་བརྟན་གྱི་གྲོགས་པོ་ཡང་མེད་”གསུངས་པ་དེ་བཞིན་རེད། མདོར་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བར་

ཐུན་མོང་གི་ཁེ་ཕན་ཡོད་དུས་མཉམ་འབྲེལ་དང་། ཕན་ཚུན་གྱི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་དུས་འགྲན་རྟོད་བྱེད་བཞིན་གདའ་ཞེས་སྨྲས་ཚོག

མིག་སྔར་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ན་རྒྱལ་ཁབ་མི་གཅིག་པ་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་ལྷག་ཡོད་ནའང་། ས་བབ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་དུས་རབས་སྔོན་མའི་ནང་ཆབ་སྲིད་རུ་ཚོགས་ཆེན་པོ་གཉིས་སུ་གྱེས་སྒྱོང་སྟེ། དང་པོ་ནི་ཨ་རི་གཙོ་བྱས་པའི་ནུབ་ཕྱོགས་བྱང་ཆིངས་ཚོགས་པ་(ནུབ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་བྱང་ཕྱོགས་སྤྱི་ཆིངས་རྩ་འཛུགས་NATO)དང་། གཉིས་པ་ནི་སུའུ་ལན་(SovietUnion)གཙོ་བྱས་པའི་ཝར་ཧྲ་ཚོགས་པ་(ཝར་ཧྲ་ཆིངས་ཡིག་ཚོགས་པWarsawPact)གཉིས་རེད། ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་མཁས་པའི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་ན། རུ་ཚོགས་འདི་གཉིས་ཀྱི་བར་ལ་ནམ་ཡང་ཞི་མི་སྲིད་པའི་རྩོད་གཞི་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ནི་འཛམ་གླིང་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་གྱི་བདག་དབང་འཐོབ་རྩོད་བྱེད་པ་དེའོ།

དེ་ཡང་འདིར་དགོས་པའི་དབང་གིས་འགྲེལ་བཤད་ཙམ་ཞུ་ན། ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་རིག་པ་(geopolitics)ཞེས་པ་ནི་དེང་དུས་འཛམ་གླིང་ལ་རྒྱུགས་ཆེ་བའི་ཆབ་སྲིད་ས་ཁམས་རིག་པའི་བརྡ་ཆད་ཅིག་ཡིན་ལ། ས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྒོག་ཤིང་དུ་བཟུང་སྟེ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕྱི་འབྲེལ་སྲིད་ཇུས་དང་འཐབ་ཇུས་འབྲེལ་བ་གཏན་ཁེལ་བྱེད་དགོས་པར་འདོད་པའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡིན། མིང་གཞན་ལ་ས་བབ་ཆབ་སྲིད་རིག་པ་ཡང་ཟེར། བརྡ་ཆད་དེ་ཐོག་མར་དབྱིན་བཙན་རྒྱལ་ཆེན་མོའི་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་མཁས་པ་མེ་ཁུན་རྡེར་(Mackinderབར་བཞུགས)ཞེས་པས་1904ལོར་བཏོན་པ་ཞིག་རེད།

ཁོང་ལ་འཛམ་གླིང་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐད་དུ་འདོད་ཚུལ་གྲགས་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་གཤམ་ལྟར། ཡོ་རོབ་གླིང་དང་ཨེ་ཤ་ཡ་གླིང་གི་བྱང་ཕྱོགས་ཡུལ་དབུས་ས་ཁུལ་ནི་འཛམ་གླིང་གི་དཀྱིལ་སྙིང་ཡིན་ལ། དེ་དང་འདབས་འབྲེལ་དུ་གནས་པའི་འཇར་མན་དང་ཨོ་སི་ཁྲུ་རི་ཡ། ཧུར་ཁེ། རྒྱ་གར་དང་ཀྲུང་གོ་སོགས་ནི་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་གྱི་མཐའ་འཁོར་དུ་ཟླ་གམ་གྱི་དབྱིབས་ལྟར་ཆགས་པའི་ནང་བསྐོར་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཡིན། ནམ་ཞིག་འཛམ་གླིང་གི་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ཤུགས་གཙོ་བོ་རེ་གཉིས་ཤིག་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་དུ་ཟླ་བསྒྲིལ་བྱུང་ན། ས་དེར་འགྲན་ཟླ་བྲལ་བའི་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ཤུགས་གསར་བ་ཞིག་ཆགས་ངེས་པ་མ་ཟད། སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཡོ་ཡ་སྐམ་ས་ཆེན་མོའི་(Eurasia)མཐའ་མཚམས་བར་དུ་རྒྱ་བསྐྱེད་ཐུབ་ལ། དེའི་རྗེས་གླིང་ཆེན་པོ་འདི་གཉིས་ཀའི་རྫོགས་མཐའ་བྲལ་བའི་སྐམ་སའི་ཐོན་ཁུངས་བེད་སྤྱད་དེ་མཚོ་དམག་གི་ཧྲུ་དཔུང་ཆེན་པོ་བཙུགས་ནས་འཛམ་གླིང་ཧྲིལ་བོར་དབང་བསྒྱུར་ཐུབ། དཔེར་བཤད་ན་ནམ་ཞིག་ཨུ་ཧྲུ་སུ་དང་འཇར་མན་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་ཀྲུང་གོ་དང་འཇར་པན་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་སྒྲོས་ཨུ་ཧྲུ་སུ་དབང་དུ་བསྡུས་པའི་དོན་རྐྱེན་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཚེ། འཛམ་གླིང་གི་སྐམ་ས་ཆེན་མོའི་སྲིད་དབང་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་དེ་ཆགས་པར་མ་ཐུབ་རྐྱེན་ཡོངས་སུ་འཛོམས་པ་ཡིན་ལ། སྲིད་དབང་དེས་མཚོ་དམག་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོགས་བཞིའི་རྒྱ་མཚོ་དང་སྐམ་སའི་གླིང་དང་གླིང་ཕྲན་གཞན་དག་ཀྱང་ཞོར་ནས་དབང་དུ་སྡུད་ཐུབ། མེ་ཁྲུན་ཌེར་གྱི་སྨྲོས་ཚིག་ནི་འདི་ལྟ་སྟེ། “སུ་ཞིག་གིས་ཡོ་རོབ་གླིང་གི་ཤར་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་འཕྲོག་ཐུབ་ན། དེ་ཡིས་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་དབང་དུ་སྡུད་ཐུབ་ལ། སུ་ཞིག་གིས་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་དབང་དུ་

བསྟུས་ན། དེ་ཡིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གླིང་ཐྲན་བདག་ཏུ་འཛིན་ཐུབ། སུ་ཞིག་གིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གླིང་ཐྲན་བདག་འཛིན་བྱས་ན། དེ་ཡིས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་བྱེད་ཐུབ"ཅེས་པའོ། མེ་ཁུན་ཌེར་གྱིས་གླེང་བའི་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་ཞེས་པ་ནི་ཡོ་ཡ་སྐམ་ས་ཆེན་མོའི་དབུས་ཁུལ་ཏེ་ཨུ་རུ་སུ་དང་ཡུག་རེན་(Ukraine)སོགས་ཡིན་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་གླིང་ཐྲན་ཞེས་པ་ནི་ཡོ་ཡ་སྐམ་ས་ཆེན་མོ་སྟེ་ཡོ་རོབ་གླིང་དང་དབུས་ཤར་ས་ཁུལ། ཨེ་ཤ་ཡ་གླིང་བཅས་ལ་གོ་མི་ཁུན་ཌེར་གྱིས་འདིར་ཡོ་ཡ་སྐམ་ས་ཆེན་མོར་འཇིག་རྟེན་གྱི་གླིང་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ནི་དོན་ལ་གནས་ཏེ། ད་ཆོས་འཛམ་གླིང་ས་ཁྲའི་ཁ་བྱེ་ནས་བལྟས་མ་ཐག་དེ་ནི་ས་སྣང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ནས་སུ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་སྐམ་ས་ཆེས་ཆེ་བ་དེ་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ། གལ་ཏེ་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ཤུགས་ལྡན་གཅིག་གིས་ཡོ་ཡ་སྐམ་ས་ཆེན་མོར་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཐུབ་ན། དེས་ཨ་ཧྥེ་རི་ཁ་གླིང་དང་ཨ་མེ་རི་ཁ་གླིང་། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་གླིང་སོགས་སྐམ་ས་གཞན་དག་ཞོར་ནས་དབང་དུ་སྡུད་ཐུབ་པ་སྨྲོས་མ་དགོས། དེ་ལས་གཞན་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ད་ལྟའི་གནས་བབ་གང་ལ་བལྟས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་སྟེང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་མགོ་ཐོན་ཞིང་གསོན་ཤུགས་འབར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་ཆེ་བ་སྐམ་ས་འདིའི་སྟེང་ན་ཡོད་ལ། ལོ་རྒྱུས་སྟེང་འཛམ་གླིང་རྙིལ་བོའི་ཆབ་སྲིད་བདག་དབང་འཕྲོག་རྩོད་ལ་ཞུགས་མྱོང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཐམས་ཅད་སྐམ་ས་འདིའི་ཐོག་ནས་བྱུང་། འཛམ་གླིང་སྟེང་མི་གྲངས་ཆེས་མང་ཞིང་ཨེ་ཤ་ཡ་གླིང་གི་བཙན་བདག་ཏུ་འགྱུར་བར་རེ་བ་ཡོད་པའི་ཀྲུང་གོ་དང་རྒྱ་གར་གཉིས་ཀ་ཡང་འདི་ན་ཡོད། ཐ་ན་ད་ལྟའི་ཨ་རིའི་ཆབ་སྲིད་དང་དམག་དོན་གོ་གནས་ལ་ཐད་ཀར་དུ་འགྲན་འཛུགས་ཐུབ་པའི་ཨུ་རུ་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱང་སྐམ་ས་

འདིའི་སྟེང་ན་ཡོད། ཨ་མེ་རི་ཁ་ཕྱུད་འཛམ་གླིང་སྟེང་དཔལ་འབྱོར་དང་དམག་དོན་གྱི་འགྲོ་གྲོན་ཆེས་མང་བའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དྲུག་པོ་འདི་ན་ཡོད། ཨ་མེ་རི་ཁ་ཕྱུད་རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་བཟོ་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཚང་མ་འདི་ན་ཡོད། དེ་མིན་ཡོ་ཡ་སྐྲམ་ས་ཆེན་མོས་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་མི་གྲངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་75ཟིན། དཔལ་འབྱོར་ཐོན་ཚད་ཀྱིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བརྒྱ་ཆའི60ཟིན། སའི་གོ་ལའི་ཐོན་ཁུངས་དང་ནུས་ཁུངས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་75སྐྲམ་ས་འདིའི་སྟེང་ན་ཡོད་ལ། འཛམ་གླིང་སྟེང་གི་རང་བྱུང་ས་ཁམས་ཀྱི་འགོག་སྲུང་འཛིང་རགས་ཆེས་ཆེ་བ་སྟེ། ཀཙྪ་སུའོ་རི་རྒྱུད་དེ་ཡང་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་ཨུ་རུ་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ན་ཡོད།

དུས་རབས་སྔོན་མའི་དུས་འགོར། མེ་ཁུན་ཌེར་གྱིས་དབྱིན་ཇི་བཙན་རྒྱལ་ཆེན་མོའི་འཛམ་གླིང་བཙན་བདག་གི་གོ་གནས་བརྟན་སྲུང་དང་། ཡོ་ཡ་སྐྲམ་ས་ཆེན་མོའི་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་གྱི་བག་ལ་ཞ་བའི་དགྲ་ཟླར་ཚོད་འཛིན་བྱ་ཆེད་འཐབ་ཇུས་འདི་བཏོན་པ་རེད། དབྱིན་ཇི་བཙན་རྒྱལ་ཆེན་མོས་ཀྱང་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་མེ་ཁུན་ཌེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་རྣམས་མཇུ་བ་སྔོན་དུ་བཟུང་སྟེ། ཨུ་རུ་སུ་ཡི་མཐའ་འཁོར་དུ་ཡོ་ཡ་སྐྲམ་ས་ཆེན་མོའི་དཀྱིལ་སྙིང་སྲིད་དབང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་པར་དོགས་ཟོན་དང་བཀག་འགོག་བྱས་ཡོད། མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྷག་གི་སྔོན་ལ་དབྱིན་ཇིས་སྟོབས་ཤུགས་ཨེ་ཤ་ཡ་གླིང་དུ་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་སྦྲ་ཕྱིར་རང་ཅག་གི་ཁྲིམ་མཚེས་མི་རིགས་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱས་པར་མ་ཟད། རྒྱ་གར་བཅུལ་ནས་ཧི་མ་ལ་ཡའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ལ་དཔྱད་འཇུག་བྱས་ཤིང་། རང་རེའི་བོད་ཀྱི་ཕ་ས་མདོ་དབུས་མཐོ་སྒང་ལའང་བཙན་འཛུལ་གྱི་མེ་སྒྲོགས་འཕངས་པ་སོགས་ཀྱང་གོང་སྨྲས་ས་

ཁམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཐབ་རྩུས་ཆེན་པོ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་སྨྲས་མ་དགོས། རྗེས་སུ་དབྱིན་ཇི་བཙན་རྒྱལ་ཉམས་རྒུད་དུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུན་ནས་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བསམ་བློ་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་ཕར་ངོགས་ཀྱི་ཁོང་ཅག་གི་སྤྱུན་ཟླ་ཨ་མེ་རི་ཁ་བ་དག་གིས་རྒྱུད་འཛིན་བྱས། སྐབས་དེར་ཨ་རིའི་དྲིལ་སྒྲོག་མི་སྣ་པའོ་ལོ་ཁི་ཡ་དམ་སི་འབོད་པ་དེས་མ་འོངས་པར་ཡོ་ཡ་སྐམ་ས་ཆེན་མོའི་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་དབང་དུ་སྡུད་དགོས་པའི་འདོད་ཚུལ་ཡང་ཡང་བསྒྲགས། དེའི་ཤུལ་ཞུགས་འོག་ཨ་མེ་རི་ཁས་ཐོག་མར་མེ་གླིང་གི་ནུབ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་དབང་དུ་བསྡུས་རྗེས་རིམ་གྱིས་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་ཕྱོགས་ལ་སྟོབས་ཤུགས་རྒྱ་བསྐྱེད་འགོ་བཙམས། 1898ལོར་ཨ་རིས་དམག་འཁྲུག་བསླངས་ཏེ་སི་པེན་རྒྱལ་ཁབ་ཕམ་པར་བརྒྱབ་པ་མ་ཟད་རྒྱང་ཐག་རིང་བའི་ཧྥི་ལི་པིན་ཡང་དབང་དུ་བསྡུས། ཁྱད་པར་དུ་དུས་རབས་སྔོན་མའི་འཛམ་གླིང་འཁྲུག་ཆེན་གཉིས་པའི་རྗེས་སུ་ཨ་མེ་རི་ཁའི་སྟོབས་ཤུགས་མགྱོགས་མྱུར་དང་འཕེལ་ཞིང་། ཉམས་རྒུད་དུ་གྱུར་བའི་དབྱིན་བཙན་རྒྱལ་ཆེན་མོས་བསྒྲུབ་མ་ཚར་བའི་ལས་འགན་སྟེ་ཡོ་ཡ་སྐམ་ས་ཆེན་མོའི་ཆབ་སྲིད་སྒྲིག་གཞིར་ཚོད་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དེ་དམིགས་འབེན་གཙོ་བོར་བཞག་དེ་ལྟར་1949ལོར་ཨ་རིའི་སྣེ་ཁྲིད་འོག་ནུབ་ཕྱོགས་སྟོབས་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་སྐོར་ཞིག་གིས་བྱང་ཆེངས་ཞེས་པའི་ཆབ་སྲིད་མཐའ་འབྲེལ་ཚོགས་པ་ཞིག་བཙུགས། ཏག་ཏག་སྐབས་དེར་ཡོ་ཡ་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་དུ་ཨུ་རུ་སུ་རྨང་གཞི་བྱས་ཤིང་ཉེ་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་ཕྲན་མང་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་ནས་གྲུབ་པའི་སུ་ཝེ་ལན་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་འབྱོར་རྒྱས་བཞིན་པའི་སྐབས་ཡིན་ལ། 1954ལོར་དེས་ཀྱང་བྱང་ཆེངས་ཚོགས་པར་ཁ་གཏད་དུ་འགྲེང་སྟེ་ཡོ་ཡ་སྐམ་

ས་ཆེན་མོའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་རང་གི་ཉེ་འཁོར་དུ་བསྡུས་ནས་ཨ་ཧྲ་ཆིངས་ཡིག་ཚོགས་པ་ཞེས་པའི་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་དེ་བཙུགས་པ་རེད། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་དང་ཀྲུང་གོ་བྲང་ཁོ་རེ་ཡ་སོགས་ཨེ་ཤ་ཡའི་རྒྱལ་ཁབ་གཙོ་ཆེ་བ་རྣམས་ཀྱང་དེའི་དཔུང་རོགས་སུ་གྱུར་སོང་། མདོར་ན་གནས་སྐབས་དེའི་རིང་མེར་ཁྲུན་རྡེར་གྱིས་སྔོན་ཆད་ཚོད་དཔག་བྱས་པའི་ཡོ་ཡ་སྐམ་ཆ་ཆེན་མོའི་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་གྱི་སྲིད་དབང་དེ་འདྲ་ཞིག་དངོས་སུ་ཆགས་པའི་ཉེན་ཁ་བྱུང་། གནས་སྟངས་དེ་འདྲའི་འོག་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་དུས་རབས་སྔོན་མའི་ནང་འཛམ་གླིང་ཁྲོན་ཡོངས་ནས་མི་ལོ་བཞི་བཅུ་ལྷག་གི་རིང་ལ་ཁ་གཏད་འགྲན་རྩོད་བྱས་པར་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་འཁྲུག་འཐབ་དུས་སྐབས་(ColdWar1947——1991)ཞེས་འབོད་པ་རེད། གསལ་བོར་བཤད་ན་དུས་སྐབས་དེའི་རིང་ལ་ཨ་རིས་སྣེ་ཁྲིད་པའི་བྱང་ཆིངས་ཚོགས་པས་ཐབས་བརྒྱ་ཇུས་སྟོང་སྒོས་ཡོ་ཡ་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་གྱི་སྲིད་དབང་ལ་བཀག་སྡོམ་བྱས་པ་དང་། སུ་ཝུ་ལན་གཙོ་བྱས་པའི་ཨ་ཧྲ་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་རང་ནུས་ཅི་ཡོད་བཏོན་སྟེ། དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་གྱི་སྲིད་དབང་ཕྱོགས་བཞིར་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་རེད། 1989ལོར་སུ་ཝུ་ལན་འཐོར་ཞིག་ཏུ་སོང་བས་ཐེངས་དེའི་འགྲན་རྩོད་ནང་ཨ་ཧྲ་ཆབ་སྲིད་ཚུ་ཚོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཉམས་རྒུད་དུ་གྱུར། ཡིན་ནའང་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་རིག་པའི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་འཛམ་གླིང་གི་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་རྩོད་པའི་གྲོད་དོན་དེ་རེ་ཞིག་འཇམ་ཅག་གེར་སོང་ནའང་རྩ་བ་ནས་ཡལ་བར་གྱུར་བ་མ་རེད། རྒྱུ་མཚན་ནི་སུ་ཝུ་ལན་འཐོར་སོང་ནའང་དེའི་ཤུལ་འཛིན་པ་གཙོ་བོ་ཨུ་རུ་སུ་ཡིས་ད་དུང་འགྲན་ཡ་རྟིང་བར་མགོ་སྐྲུར་མེད་ལ། ཨ་རི་སྲིད་གཞུང་གིས་ཀྱང་དཀྱིལ་སྙིང་ས་

ཁྲུལ་ལ་དོགས་ཟོན་བྱེད་མཚམས་མ་བཞག་པར། སྤུ་མ་ཐུད་དུ་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་མཁས་པ་མེ་ཁྲུན་ཧེར་གྱི་སློབ་མ་དང་ཡང་སློབ་འབའ་ཞིག་རྒྱལ་སྲུང་བློན་ཆེན་དུ་བསྐོས་པར་གྲགས། 4མདོར་ན་ང་ཚོས་དེང་རབས་འཛམ་གླིང་གི་ཆབ་སྲིད་གནས་བབ་དེ་དཔེ་རིས་ཤིག་གི་ལམ་ནས་མཚོན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། དུས་རབས་སྔོན་མའི་དུས་འགོ་ནས་ད་ལྟའི་བར་གྱི་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྔག་གི་རིང་ལ། འཛམ་གླིང་གི་ཆབ་སྲིད་ཙུ་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་ཡོ་ཡ་སྙམ་ས་ཆེན་མོའི་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁྲུལ་གྱི་ཁེ་ཕན་བརྩད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་སྒྲོམ་གཞིའི་སྐྲ་ཐིག་གཙོ་བོར་འཛོག་དགོས། དེ་བཞིན་མ་འོངས་པའི་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ལ་ཡང་། གྲོད་དོན་རྙིང་བ་འདིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ལ་སྤུ་མ་ཐུད་དུ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ངེས་རེད། དེ་བས་གོང་ནས་དེའི་སྐོར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་རྒྱབ་ལྗོངས་ངོ་སྤྲོད་རགས་ཙམ་བྱས་པའོ །

གསུམ་པ། ཨ་རིའི་ཕྱི་འབྲེལ་སྲིད་ཇུས་དང་རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྱུར་ལྡོག

སྤྱིར་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་ཁོར་ཡུག་དེ་ཧ་ཅང་རྙོག་འཛིང་ཆེ་ཞིང་རྟོགས་དཀའ་བ་ཞིག་ཡིན་པས། འདིར་ཕྲ་ཞིང་ཞིབ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ཞིབ་དང་སྤྱི་སྡོམ་བྱེད་ཐབས་མེད་ནའང་། ང་ཚོས་ནམ་རྒྱུན་རིག་པ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིམ་སྟེ་འཛམ་གླིང་སྟོབས་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་དག་གི་ཕྱི་འབྲེལ་སྲིད་ཇུས་ལ་དོ་སྣང་བྱས་ན། ད་ལྟའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་ཁོར་ཡུག་ལ་རྒྱུས་ལོན་དང་། མ་འོངས་འཇིག་རྐྱེན་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་རགས་ཙམ་ཞིག་མཐོང་མི་ཐུབ་རྒྱུ་མེད་པར་སེམས། དེའི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་ཕྱི་ནང་གི་གསར་འགྱུར་བརྡ་འཕྲིན་གཞིར་བཟུང་ཞིང་ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་རིག་ལམ་སྤྱད་དེ་བརྒལ་བརྟག་བྱེད་པའི་

དཔེ་སྲོལ་ཞིག་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པའི་སྡེ་ལ་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་དར་ན། ང་ཚོ་ལ་ཡང་རང་ཚོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་རིག་པའི་རྣམ་དཔྱོད་རྒྱས་པར་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོད།

ད་ལྟའི་འཛམ་གླིང་ཁྲོད་ཡོངས་ལ་རྒྱང་ལྟ་ཞིག་བྱས་ན། ཨ་མེ་རི་ཁ་ནི་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་དང་གསར་བཏོད་ནུས་ཤུགས། འཚོ་བའི་ཚུ་ཚད་དང་དཔལ་འབྱོར་ཡོང་འབབ་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་དེང་རབས་འཛམ་གླིང་གི་ཆེས་སྟོབས་འབྱོར་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་དུས་ཡུན་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་རིང་ལ་ཡང་། ས་སྟེང་འདིའི་སྟེང་དུ་ཨ་མེ་རི་ཁར་འགྲན་འཛུགས་ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁེར་རྐྱང་ཞིག་འབྱུང་དཀའ་བ་རྟོགས་ཐུབ། ཡིན་ནའང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མིག་རྒྱང་རིང་བའི་ཨ་རིའི་སྲིད་དོན་པ་དག་གིས་ཁོ་ཚོའི་འཛམ་གླིང་སྟོབས་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་དང་པོའི་གོ་གནས་ སྲུ་མཐུད་དུ་བརྟན་པོ་ཡོང་ཆེད། འགྲན་ཟླ་རྙིང་བ་ཨུ་རུ་སུའི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་སྣང་ཆུང་བྱེད་བཞིན་མེད། དེ་ལ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤྱིར་ད་ལྟ་ཨུ་རུ་སུ་ནི་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གང་ཐད་ནས་འཛམ་གླིང་སྟོབས་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གྲས་སུ་ཚུད་ཐབས་མེད། ཡིན་ནའང་རང་བྱུང་ནུས་ཁུངས་དང་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྤྱིར་བཞིན་འབྱོར་ལྡན་ཕྱུག་པོ་ཞིག་ཡིན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ནི་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོ་འཕྲེད་དུ་བརྒྱལ་ནས་ཡོ་རོབ་གླིང་གི་མཐའ་མཚམས་ལ་ཐུག་ཡོད་པས། ད་དུང་འཛམ་གླིང་གི་ས་རྒྱ་ཆེས་ཁོད་ཡངས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཡིན་ལ་འཛམ་གླིང་གི་རང་བྱུང་རྫབ་རླངས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་ཆེས་ཆེ་བ་ཡང་དེའི་མངའ་ཁོངས་ན་ཡོད། ཨུ་རུ་སུ་ལ་དེ་འདྲའི་སྣུ་མཐའ་བྲལ་བའི་མངའ་ཁོངས་དང་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་འཛད་མཐའ་བྲལ་བ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ད་དུང་སུའུ་ལན་དུས་སྐབས་ཀྱི་ཤུལ་བཞག་བཟོ་ལས་རྨང་

གཞི་བཟང་ལ། ནང་སྒྲོས་སུ་སྤྱོན་ཆད་ཀྱི་ཉིང་རྫུལ་མཚོན་ཆ་འབོར་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པས། དམག་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ད་ལྟ་ཨ་མེ་རི་ཁ་དང་ཁ་གཏད་དུ་འཕྲེང་ཐུབ་ཙམ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་གཅིག་པུ་དེ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་སུའུ་ལན་འདྲོར་རྗེས་ཨུ་རུ་སུ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་མགྱོགས་མྱུར་དང་སླར་གསོ་བྱེད་ཐུབ་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཡང་བསྐྱར་ཨེ་ཤ་ཡ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཀྲུང་གོ་དང་མཉམ་འབྲེལ་སྒྲོས་ཧྲང་ཧའེ་མཉམ་ལས་རྩ་འཛུགས་(SCO)ལྟ་བུའི་ཆབ་སྲིད་ཚོགས་པ་ཞིག་ཀྱང་འཛུགས་ཐུབ་ཡོད་ལ། གསར་དུ་བཙུགས་པའི་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ཤུགས་དེའི་ཕྱ་ཧྲ་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་འཐུས་ཚབ་ལྟ་བུའི་བརྟུལ་ཞུགས་བཟུང་སྟེ་ནུབ་ཕྱོགས་བྱང་ཆིངས་ཚོགས་པར་ཁ་གཏད་དུ་འཕྲེང་བཞིན་གདའ། དེ་འདྲའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་འོགཨ་མེ་རི་ཁས་ཡང་བསྐྱར་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་བཀག་སྡོམ་བྱེད་པའི་འཐབ་རྫུས་རྙིང་བ་དེ་ཕྱི་འབྲེལ་སྲིད་རྫུས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་གཙོ་བོར་བཟུང་ཞིང་། འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་གང་སར་དམག་སྒར་རྟེན་གཞི་འཛུགས་པའི་གོམ་སྟབས་ཇེ་མགྱོགས་སུ་བཏང་ཡོད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཨུ་རུ་སུ་དང་ཀྲུང་གོ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་དུ་དམག་ཤུགས་འབོར་ཆེན་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཨུ་རུ་སུ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དབུས་ཤར་ས་ཁུལ་གྱི་འཁྲུག་རྩོད་དང་། ཀྲུང་གོར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་བོད་དང་ཐའེ་ཝན། ཤིན་ཅང་། རྒྱ་མཚོའི་གླིང་ཕྲན་གྱི་རྩོད་ཉོག་སོགས་ཀྱི་ཐད་ལའང་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཨུ་རུ་སུ་དང་ཀྲུང་གོ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རང་བྱུང་མ་ཐུན་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་དང་། ཨི་རག་གི་དམག་འཁྲུགཨི་རན་དང་བྱང་ཁོ་རེ་ཡའི་ཉིང་རྫུལ་མཚོན་ཆའི་གནད་དོན། ཨ་ཧྥ་རི་ཁའི་གླིང་གི་ཐོན་ཁུངས་གསར

འབྱེད། བྱང་ཨ་ཕྲི་རི་ཁའི་མེ་ཏོག་བ་སྤུའི་གསར་བརྗེ་སོགས་ཀྱི་དོན་དག་གི་གང་མང་གི་ཐད་ནས་མཉམ་འབྲེལ་སྒྲོས་ཨ་རི་དང་བྱང་ཆིངས་ཚོགས་པར་ངོ་རྒོལ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་ནི་དཔེར་ན་ཨ་རིའི་སྲིད་འཛིན་སྔོན་མ་ཁྲུ་ལིན་ཏོན་(BillClinton)གྱི་རིང་ལ་ཀྲུང་གོའི་ཡུ་གོ་སི་ལ་ཕི་ཡ་(Jugoslavija)ཡི་གཞུང་ཚབ་ཁང་འགས་གཏོར་བཏང་བ་དང་། 2010ལོར་ཨ་རིའི་ཙུང་ཐུང་སྔོན་མ་བུ་ཧྲི་ཆུང་བ་(GeorgeWalkerBush)ཡིས་ལག་གང་སྤྲ་བརྩད་དེ་ཉིད་རྟུལ་མཚོན་ཆས་རྟུང་རྟེག་བྱེད་པའི་བུ་ཧྲི་རིང་ལུགས་ཀྱི་དམག་དོན་བསམ་བློ་བཏོན་པ། 2008ལོའི་ཟླ8པའི་ཚེས8ཉིན་ཀེ་རི་ཅི་ཡ་(Georgia)རྒྱལ་ཁབ་དང་ཨོ་སའེ་ཐི་ལྷོ་མ་(SouthOssetia)ས་ཁུལ་གཉིས་འཁྲུག་རྩོད་བྱུང་དུས་ཨུ་རུ་སུ་དང་ཨ་མེ་རི་ཁ་གཉིས་བར་ལ་ཁ་རྩོད་ཤོར་བ། 2012ལོའི་ཟླ་དང་པོའི་ནང་སི་རི་ཡའི་སྲིད་གཞུང་ལ་བཙན་འགོག་ཁྲིམས་གཅོད་བྱེད་པའི་གནད་དོན་ཐད་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་སྟེང་ཀྲུང་གོ་དང་ཨུ་རུ་སུ་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཨ་རི་དང་ཡོ་རོབ་མནའ་མཐུན་གྱི་ཐག་གཅོད་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན་ཡོད། མདོར་ན་ཆབ་སྲིད་སྟོབས་ཤུགས་མི་འདྲ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་གི་ཆབ་སྲིད་གར་སྟེགས་སྟེང་ཉིན་རེ་བཞིན་ཁྲོད་རྒྱལ་ང་ཕམ་གྱི་འགྲན་རྩོད་མང་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཉིད་རྟུལ་མཚོན་ཆ་སོགས་འཇིག་རྐྱེན་ཆེན་མེད་དུ་འཇོམས་པའི་དམག་དོན་སྟོབས་ཤུགས་ཡོད་པས་སུས་ཀྱང་རང་དགར་དམག་འཁྲུག་སློང་མི་ཐོད། ཏག་ཏག་འགྲན་ཡ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་དམག་དོན་སྟོབས་ཤུགས་ཙུང་ཟད་དོ་མཉམ་པའི་སྐབས་སུ་དམག་འཁྲུག་འབྱུང་མི་ཐུབ་པ་ནི་རྒྱུན་མཐོང་གི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ལ། མ་འོངས་

པའི་དུས་ཡུན་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ནང་དུ་འཛམ་གླིང་འབྲུག་ཆེན་ཐེངས་གསུམ་པ་ལྷ་བུ་ཞིག་ལས་སླ་མོའི་ངང་འབྱུང་མི་ཐུབ་པ་ཡང་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ། ཡིན་ནའང་མཐར་ཐུག་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་བས་རྒྱུན་དུ་གླེང་བཞིན་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་མི་ཡི་འདོད་ཧམ་དང་དགོས་མཁོ་ལ་མཐའ་མེད་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་སྟེང་གི་ཐོན་ཁུངས་དང་རྒྱུ་ནོར་ལ་ཚད་ཡོད་པས་དེང་རབས་རྒྱལ་ཁབ་ཕན་ཚུན་བར་གྱི་འགལ་བ་ནི་ནམ་ཡང་སེལ་ཐབས་མེད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་ཨ་རུ་སུ་དང་ཀྲུང་གོ་ལྟ་བུའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་དག་ལ་མཚོན་ན་འཚོ་བའི་ཚུ་ཚད་དང་ཆ་རྐྱེན་ཅི་ལྟར་ཇེ་མཐོར་སོང་ན། ཐོན་ཁུངས་དང་ནུས་ཁུངས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡང་དེ་ལྟར་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བའགྲོ་སྲིད་པས། ནམ་ཞིག་ད་ལྟའི་འབྱོར་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་དག་གི་བཀག་སྡོམ་དང་ཚོད་འཛིན་ལས་ཐར་ཏེ་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་གཞན་གྱི་ཐོན་ཁུངས་འཕྲོག་རྩོད་བྱེད་འདོད་ཀྱི་ཧམ་སེམས་འགོག་ཐབས་ག་ལ་ཡོད། དེ་བས་མ་འོངས་པར་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་དང་འཛད་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུ་ཚད་ཇེ་མཐོ་དང་། འཛམ་གླིང་གི་ཐོན་ཁུངས་དང་ནུས་ཁུངས་སྣ་ཚོགས་ཇེ་ཉུང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུན་ནས། ཆབ་སྲིད་རུ་ཚོགས་འདི་གཉིས་གཙོ་བྱས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་མི་རིགས་ཁག་གི་འགལ་བ་སྣ་ཚོགས་ཉིན་རེ་ནས་ཉིན་རེར་ཛ་དྲག་ཏུ་འགྱུར་སྲིད་ལ། ནམ་ཞིག་ཁྱོད་རྒྱལ་ང་ཕམ་གྱི་འཁྲུག་རྩོད་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་ངེས་པ་ཁོ་ཐག་རེད་སྙམ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་དབང་གིས་ཁ་སང་དེ་རིང་ཞི་བདེའི་དུས་སྐབས་འདི་འདྲར་ཡང་རང་མགོ་ཐོན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཕལ་མོ་ཆེས་མ་དངུལ་འབོར་ཆེན་བཏང་ནས་དམག་དོན་མཚོན་ཆ་བཟོ་སྐྲུན་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འདི་ལས་ང་ཚོས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་འདིས་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཐང་རྩོད་པའི་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་འཐབ་རབ་དྲག་པོའི་དཔུང་གི་ཁག

ཐེག་མེད་ན་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ཞེས་པ་ཡང་ཁ་གཡང་དང་སྨོན་ལམ་ཙམ་དུ་འགྱུར་ངེས་པའི་གནས་ལུགས་དམར་རྗེན་དེ་རྟོགས་དགོས་པ་རེད།

སྤྱིར་ཉེ་བའི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་འགའི་རིང་འཛམ་གླིང་རང་བཞིན་གྱི་དམག་འཁྲུག་ཆེན་པོ་བྱུང་མེད་ནའང་། གོང་སྟྲས་ཆབ་སྲིད་རུ་ཚོགས་གཉིས་བར་གྱི་འཐབ་རྩོད་དེ་ཞི་བར་གྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་མངོན་སུམ་ནས་ཤྐོག་གྱུར་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སྣ་མང་ཅན། རགས་པ་ནས་ཕྲ་བའི་ཕྱོགས་སུ་འཕེལ་བཞིན་གདའ། དཔེར་ན་ལོ་འགའི་སྔོན་ལ་སེ་ཨར་ལེ་ཡ་དང་། ཀེ་རི་ཅི་ཡ། ཡུག་རེན་སོགས་ཡོ་ཡ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་བསྟུད་མར་བྱུང་བའི་ཁ་དོག་གསར་བརྗེ་དང་སྦྲང་འཚུབ་ལས་འགྱུལ་སོགས་ལའང་ཨ་རིའི་དེང་རབས་ཆབ་སྲིད་བསམ་བློའི་ཤན་ཞུགས་ཐེབས་ཡོད། མདོར་ན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་གི་གསར་བརྗེ་ལས་འགུལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཨ་རིའི་དམངས་གཙོའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་དང་རིན་ཐང་ལྟ་བ་ནང་འདྲེན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། ཨ་རིའི་དམངས་གཙོ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཤན་ཞུགས་པའི་ཁ་དོག་གསར་བརྗེ་ཕལ་མོ་ཆེས་དྲག་ཤུགས་ལ་མི་བརྟེན་པར། སྒོ་འགྱུལ་ཁ་པར་དང་གློག་རྡུལ་ཡིག་ཟམ། གློག་ཀླད་དྲ་རྒྱ་སོགས་དེང་རབས་བརྡ་འཕྲིན་ལག་ཆ་བེད་སྤྱོད་དེ་ལས་འགྱུལ་ཁྲབ་བརྡལ་དུ་གཏོང་བ་དང་། གསར་འགྱུར་བརྒྱུད་ལམ་གྱི་དྲིལ་སྒྲོག་ཐུས་པར་བརྟེན་ནས་ས་ཁུལ་རང་གི་དོན་དག་ཡན་གར་བ་ཞིག་འཛམ་གླིང་རང་བཞིན་གྱི་དོན་ཆེན་དུ་བསྒྱུར་བ། རྒྱལ་སྤྱིའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྲུང་སྐྱོབ་ཚོགས་པ་དང་། རྒྱལ་མཚམས་མེད་པའི་གསར་འགོད་པའི་ཚོགས་པ་སོགས་སྲིད་གཞུང་མ་ཡིན་པའི་སྟོབས་ཤུགས་གཡར་ཏེ་གསར་བརྗེའི་གྲུབ་འབྲས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པ་སོགས་ཐུན་མོང་གི་ལས་

འགྱུལ་ཁ་ཕྱོགས་ཤིག་བསྟེག་སྟེ། ཁྲག་བཞུར་དོན་རྐྱེན་ཆེན་པོ་བྱུང་མ་དགོས་བར་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་སྤེལ་བའི་དམིགས་འབེན་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་ཡོད། དེ་འདྲའི་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་གྱི་ཤུགས་རྐྱེན་འོག2004ལོའི་བར་དུ་ཕོ་ལན་དང་ཧྲང་ག་རི། ཨེ་ཧྲ་ཉི་ཡ། ལེ་ཐཝེ་ཡན། པར་ཀ་རི་ཡ། རོ་མ་ནི་ཡ། སི་ལོ་ཕ་ཁེ། སི་ལོ་ཕྲན་ཉེ་ཡ་དང་བཅས་པའི་ཡོ་ཡ་སྐམ་ས་ཆེན་མོའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོ་ཞིག་བྱང་ཆིངས་ཚོགས་པའི་ཁོངས་སུ་ཞུགས་པར་མ་ཟད། ཐན་ཨུ་རུ་སུ་ཡི་བྲིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་ཀི་ལོ་ཅི་ཡ་ལྷ་བུ་ཡང་བྱང་ཆིངས་རུ་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཞུགས་པར་འབད་བཞིན་གདའ། གོང་གསལ་རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་ལས་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་སུའུ་ལན་དུས་སྐབས་ཀྱི་ཕ་ཧྲ་ཚོགས་པའི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་པ་ལ། ད་ལྟ་ཨུ་རུ་སུ་ལ་ངོ་ལོག་སྟེ་དབྲ་ཟླ་ཨ་རི་ཡི་སྐྱོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས། ཨ་མེ་རི་ཁར་མཚོན་ན་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་ཐད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། དེ་མིན་ཨེ་ཤ་ཡ་གླིང་ལ་མཚོན་ན་འབྲོར་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་འཛར་པན་དང་ལྷོ་ཁོ་རེ་ཡ་སོགས་བྱང་ཆིངས་རུ་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་ཞུགས་མེད་ནའང་། དམག་དོན་དང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་ཨ་རིའི་མནའ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་གྱུར་ཡོད་ལ། 2005ལོར་ཨ་རིའི་བུ་ཧྲི་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱ་གར་ཡང་འགོག་མཉམ་འབྲེལ་སྒྲུང་སྒྲིམ་གཞི་གསར་བའི་ནང་ཚུད་ཡོད། 2010ལོར་ཨེ་ཤ་ཡ་གླིང་གི་དབུས་ཁུལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁེར་ཇི་སི་ཐན་(Kyrgyzstan)དུ་བྲིམ་རྒྱུད་སྐྱེར་གཙོད་ཀྱི་སྲིད་དབང་རུལ་སུངས་ཅན་ལ་རྒོལ་བའི་ཟིང་འཁྲུག་བྱུང་ཞིང་། མང་ཚོགས་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་བཅོས་སྒྱུར་བྱེད་པའི་འབོད་སྐུལ་ཤུགས་ཆེན་བསྒྲགས་ཏེ་མཐར་ཐུག་ཁོ་ཚོའི་སྲིད་

འཛིན་ཁྲི་ལས་ཕབ་ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་ཁྲིམས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་ཡོད། 2011ལོའི་ཟླ་བ་དང་པོ་ནས་བཟུང་དབུས་ཤར་ས་ཁུལ་དང་བྱང་ཨ་ཧྥེ་རི་ཁའི་རྒྱལ་ཁབ་ཐུ་ནི་ཞི་ཡ་(Tunisia)དང་ཨེ་ཅིབ། (Egypt)ཡེ་མོན། (Yemen)ལི་བྷི་ཡ་(Libya)སོགས་སུ་བསྟུད་མར་མེ་ཏོག་བ་སྨུའི་གསར་བརྗེར་འབོད་པའི་དམངས་གཙོའི་ལས་འགུལ་བྱུང་སྟེ། སྔར་གཙོད་སྲིད་དབང་དུ་མ་མགོ་རྟིང་བསློགས་པ་སོགས་ལའང་ཨ་རི་གཙོ་བྱས་པའི་ནུས་ཤུགས་བྱང་ཆིངས་ཚོགས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་དག་གིས་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་ཀྱི་ནུས་པ་ཐོན་ཡོད། མདོར་ན། འདས་པའི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་ལྔག་གི་རིང་ལ། ཨ་རིའི་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ལས་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་བསྟུད་མར་ླངས་ཡོད་ལ། ཞི་དྲག་གཉིས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་ནུབ་ཕྱོགས་དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུགས་དང་ཡོངས་ཁྱབ་རིན་ཐང་ལྟ་བ་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་བཏང་སྟེ། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྩིས་བོ་དམངས་གཙོ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་དུས་རབས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ཤིག་བསྐྲུན་ཡོད། ཕྱིའི་ཁོར་ཡུག་གི་འགྱུར་ལྡོག་དང་བསྟུན་ནས་འཕེལ་རྒྱས་ཁྲོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་ལ་ཡང་ཆབ་སྲིད་ལམ་ལུགས་བཅོས་སྒྱུར་གྱི་གནོན་ཤུགས་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་སྨོས་མ་དགོས། ཀྲུང་གོ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་ཡང་། རྒྱལ་སྲིད་སྤྱི་ཁྱབ་ཁང་གི་སྲིད་བློན་ལུན་ཙ་པའོ་གཙོ་བྱས་པའི་དབུ་ཁྲིད་དང་མཁས་པ་མང་པོས་སྔ་ཕྱིར་ཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ལམ་ལུགས་བཅོས་སྒྱུར་དང་ལེགས་བཅོས་བྱེད་དགོས་པའི་འདོད་ཚུལ་ཡང་ཡང་བཏོན་ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། 5དེ་ལྟར་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀྱི་གནས་བབ་ལ་གཞིགས་ཏེ་བརྟགས་ན། མ་འོངས་པའི་ལོ་ལྔ་དང་བཅུ་ཡི་ནང་དུ་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་

ཆབ་སྲིད་ཁོར་ཡུག་ལ་རྩ་བའི་ཆ་ནས་འགྱུར་ལྡོག་ཆེན་པོ་ཞིག་འབྱུང་སྲིད་པ་ཁོ་ཐག་ཡིན་པས་ན། ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པ་དག་གིས་ཀྱང་དུས་ད་ལྟ་ནས་བཟུང་། རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་དཔལ་འབྱོར་གནས་སྟངས་དང་ཆབ་སྲིད་ཁ་ཕྱོགས་ལ་རྒྱུས་ལོན་གང་ལེགས་སློས་དཔའ་མཇངས་གཉིས་ལྡན་གྱི་ལམ་ནས་འགྱུར་ལྡོག་དང་ཉེན་ཁ་སྣ་ཚོགས་ལ་གདོང་བསུ་ཐུབ་པ་བྱ་དགོས།

བཞི་བ། བོད་དང་རྒྱ་དཀར་ནག་མི་རིགས་གཉིས།

དེ་ཡང་རང་རེའི་གདོང་དམར་བོད་པའི་ཕ་ས་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་འདི་ནི་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོས་ནས་བལྟས་ན། འཛིག་རྟེན་གྱི་གླིང་ཐུན་སྟེ་ཡོ་ཡ་སྐམ་ས་ཆེན་མོའི་དཀྱིལ་སྙིང་ས་ཁུལ་གྱི་ནང་བསྐོར་ཡུལ་གྲུ་རུ་གཏོགས་ཤིང་། ཡ་གླིང་གི་མི་རིགས་ཆེན་པོ་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་གནས་ཡོད་པས། གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཆབ་སྲིད་དང་དམག་དོན་གྱི་འཐབ་རྩལ་གོ་གནས་གལ་ཆེན་ཡོད་པའི་ཡུལ་ཁམས་ཤིག་རེད། བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་རྒྱ་ཁྲོན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་ས་ཡ་གཉིས་དང་འབུམ་ལྔ་ལྷག་ཡོད་ཅིང་དེས་ཀྱང་གོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་བཞི་ཆའི་གཅིག་ལྷག་ཟིན། དེ་ནི་ཕལ་ཆེར་ཟླ་རན་སེ་ལྷ་བུ་ལྔ་དང་ཡང་ན་འཇར་མན་ལྷ་བུ་བརྒྱད། དབྱིན་ཇི་ལྷ་བུའི་རྒྱལ་ཁབ་བཅུ་གཅིག་གི་མངའ་ཁོངས་དང་དོ་མཉམ་པས་ས་རྒྱ་ཧ་ཅང་ཆེ་བར་མ་ཟད། བོད་སྔ་མ་དག་གིས་ས་ལ་དགེ་བཅུ་ཚང་བ་ཞེས་རང་གི་ཕ་ས་ཊྲོན་མོར་བསྟོད་བསྔགས་མཛད་ཡོད་པ་བཞིན་རང་རེའི་ཡུལ་གྲུ་འདིར་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པོ་ཡོད། དཔེར་ན་བོད་ཡུལ་ན་འཛམ་གླིང་སྟེང་གི་ཆེས་ཆེ་བའི་ལྕགས་རིགས་

ཡི་ཙུ་དང་ཚ་ལ་དཀར་པོའི་གཏེར་ཁུངས་ཡོད་ལ། འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་ལྟགས་རིགས་ལི་ཡི་གཏེར་མཛོད་ཀྱི་ཐེད་ཀ་དང་། ཨེ་ཤ་ཡ་གླིང་གི་ཆེས་ཆེ་བའི་ཟངས་ཀྱི་གཏེར་ཁ་ཡོད་པར་མ་ཟད། གསེར་གྱི་གཏེར་ཁ་ཁྲི་བརྒྱད་ལྷག་དང་ལྕགས་རྡོ་འབོར་ཆེན་གནས། དེ་ལས་གཞན་གནོད་མའི་རང་བྱུང་ནགས་ཚལ་གྱི་ཁེབས་རྒྱ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། ད་ལྟའི་བར་ཀྲུང་གོའི་ཤིང་ཆ་ཡི་འབྱུང་ཁུངས་གཙོ་བོར་གྱུར་ཡོད། ཐ་ན་ཨེ་ཡ་ཤའི་ནུབ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆེས་ཆེ་བའི་རྡོ་སྣུམ་གྱི་གཏེར་ཁ་ཡང་བོད་ཡུལ་ན་ཡོད། བོད་ལྗོངས་དང་ཤིན་ཅང་གཉིས་ཀྱི་འདྲིས་མཚམས་སུ་ཡོད་པའི་ཚ་འདམ་གཞོང་ས་ནི་རྡོ་སྣུམ་དང་གཏེར་ཁའི་བང་མཛོད་ཅིག་ཡིན་ལ་ངག་རྒྱུན་དུ་རིན་ཆེན་གཏེར་མཛོད་ཅེས་པའི་མཚན་སྙན་ཡོད།

གཞོང་ས་འདིའི་ནང་དུ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ནས་རྙེད་ཟིན་པའི་གཏེར་ཁ་སྣ57ཡོད། དེའི་ནང་རང་བྱུང་རྫབ་རླངས་དང་རྡོ་སོལ། ཚ་ཁུ། ལིས། མེ། ཞ་ཉེ། ཞིན། གསེར་སོགས་འདུས། གཏེར་ཁ་དེ་དག་གི་བག་ལ་ཞ་བའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་རིན་ཐང་དམངས་སྒོར་དུང་ཕྱུར་ཁྲི་ཐྲག་བཅོ་ལྔ་ལྷག་ཡིན། ད་ལྟ་རྙེད་ཟིན་པའི་ཀྲུང་གོའི་ཆེས་ཆེ་བའི་ལིས་དང་ཚ་ཁུ་ཡི་གཏེར་ཁ་ཡང་འདི་ན་ཡོད།

མདོར་ན་དེ་དག་ལས་ཀྱང་འཐབ་རྫུས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྡན་པ་ནི་ས་སྐྱང་གོ་ལའི་ཏོག་ཏུ་མཛེས་པའི་བོད་ཡུལ་ནི་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཆེས་ཆེ་བའི་ཆུ་མེད་ཆུ་ཡི་འགོ་ཁུངས་ཡིན་ལ། མི་གྲངས་དུང་ཕྱུར་ཉི་ཤུའི་འཚོ་ཐུང་ཆུའི་དགོས་མཁོ་སྐྱོང་བའི་འཛམ་གླིང་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བདུན་གྱི་ཆུ་འགོ་འདི་ནས་བཟོལ་ཞིང་། ཕྱོགས་བཞིའི་ས་ཁྱུད་གངས་རི་རྭ་བས་བསྐོར་ཡོད་པས་ཨེ་ཤ་ཡའི་ཆབ་རོམ་གྱི་

མཚོད་རྟེན་ཞེས་ཀྱང་བསྟགས། དེ་བས་སུ་ཡིས་གངས་ལྗོངས་ཀྱི་ཆུ་བོ་བདག་ཏུ་འཛིན་ཐུབ་ན། དེས་ཡ་གླིང་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཀྲུང་གོ་དང་རྒྱ་གར་གཉིས་ལ་ཚོད་འཛིན་བྱེད་པའི་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཇའ་ཤིང་ཕྱུག་ཏུ་བསླམས་པ་འདྲ། དེ་བས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང་ཡ་གླིང་གི་མི་རིགས་ཆེན་པོ་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀས་ཡུལ་ཁམས་འདིར་ བློ་ལྷག་གིས་དོ་སྣང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀའི་ས་མཚམས་ཀྱི་ཐད་དུ་ད་དུང་ཐག་གིས་མ་ཆོད་པའི་རྩོད་གཞི་མང་པོ་ལུས་ཡོད།

ཐོག་མའི་རྩོད་གཞི་དེའི་ལོ་རྒྱུས་འདི་ལྟ་སྟེ། 1913ལོའི་ཟླ10པའི་ཚེས13ཉིན། རྒྱ་གར་ནུབ་བྱང་གི་གྲོང་བརྡལ་ཆུང་བ་སིམ་ལ་ཞེས་པར་བོད་དབྱིན་རྒྱ་གསུམ་གྱི་སྐུ་ཚབ་པས་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་བགྲོ་གླེང་བྱེད་པའི་ཚོགས་འདུ་ཞིག་འཚོགས། བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྐུ་ཚབ་ནི་སྐབས་དེའི་བཀའ་བློན་བ་ཤཾད་སྒྲ་དཔལ་འབྱོར་རྡོ་རྗེ་ཡིན་ལ། དབྱིན་ཇིའི་སྐུ་ཚབ་ནི་སྐབས་དེའི་རྒྱ་གར་སྤྱི་དཔོན་མེ་ཁའེ་མ་ཧོང་ཟེར་བ་དེ་རེད། རྒྱ་ནག་གི་སྐུ་ཚབ་ནི་བོད་སྡོད་དཔོན་རིགས་ཁྲིན་ཡུས་ཧྲན་ཡིན། ཚོགས་ཐོག་ཏུ་བོད་རང་བཙན་ཡིན་མིན་ཐད་བོད་རྒྱ་གཉིས་ཀའི་སྐུ་ཚབ་བར་ཁ་རྩོད་ཤོར་ནས་གྲོས་མཐུན་མ་བྱུང་། 1914ལོར་མེ་ཁའེ་མ་ཧོང་གིས་བར་འདུམ་བྱས་པ་བརྒྱུད་བོད་ཡུལ་དེ་ནང་བོད་དང་ཕྱི་བོད་གཉིས་སུ་དགར་བའི་འདོད་ཚུལ་བཏོན་པ་སྟེ། ད་ལྟའི་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ནི་ཕྱི་བོད་དང་། ད་ལྟའི་མཚོ་སྔོན་དང་ཀན་སུའུ། སི་ཁྲོན། ཡུན་ནན་སོགས་ཀྱི་ཁོངས་གཏོགས་བོད་མདོ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ས་ཆ་རྣམས་ནང་བོད་དུ་བརྩི་བ་དང་། ཀྲུང་གོའི་གོ་མིན་ཏང་སྲིད་གཞུང་གིས་ནང་བོད་ས་ཁུལ་དུ་དམག་མི་ཉུང་ཙམ་བཞག་ཆོག་མོད། ཕྱི་བོད་ཀྱི་རང་བཙན་གོ་གནས་

ལ་བརྩི་བཀུར་བྱེད་དགོས་པའི་བསམ་ཚུལ་བཏོན། དེ་ལྟར་གྲོས་མོལ་བྱས་རྗེས་ཐོག་མའི་ཚིངས་ཡིག་གི་མ་ཕྱི་སྟེང་ཀྲུང་གོའི་སྐུ་ཚབ་ཁྲིན་ཡེ་ཧྲན་གྱིས་མིང་རྟགས་བཀོད་ནའང་། སྐབས་དེའི་རྒྱ་ནག་སྲིད་གཞུང་མ་འཐད་པས་མཇུག་མཐའི་ཚིངས་ཡིག་ལ་མིང་རྟགས་མ་བཀོད་པར་གྲགས། དེ་ལྟ་ནའང་བོད་དབྱིན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་པས་དེར་ཁ་ཡ་མ་བྱས་པར་རྒྱ་གར་གྱི་རྡི་ལི་གྲོང་ཁྱེར་ནས་ཚིངས་ཡིག་ལ་མིང་རྟགས་བཀོད། ཚིངས་ཡིག་དེའི་ནང་རྒྱ་གར་དང་བོད་གཉིས་ཀའི་ཤར་རྒྱུད་ས་མཚམས་སྙིང་བ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སུ་སྤྱི་ལེ་བརྒྱ་ཙམ་བརྒྱལ་ནས་ས་རྟགས་གསར་བ་ཞིག་རྒྱག་པར་གྲོས་འཆམ་བྱུང་ཡོད། ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དེ་ལ་མེ་ཁའེ་མ་ཧོང་(McMahon)གི་ས་རྟགས་ཟེར། ས་རྟགས་དེ་ནི་ད་ལྟའི་བར་རྒྱ་གར་དང་ཀྲུང་གོ་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་གཞིར་གྱུར་ཡོད། རྩོད་བྱའི་ས་དེའི་རྒྱ་ཁྱོན་ལ་ཁྱོན་སྡོམ་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་འབུམ་གཅིག་དང་ཁྲི་གཉིས་ཡོད། དེའི་ནང་རྒྱ་གར་གྱིས་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་ཁྲི་དགུ་དང་ཀྲུང་གོས་ཁྲི་བཞི་བཟུང་ཡོད། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་ས་དེའི་མིང་ལ་མོན་རྟ་དབང་ཞེས་འབོད་ཅིང་། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོ་ཡང་ས་དེར་འཁྲུངས་པར་མ་ཟད། ཡུལ་དེའི་གཞིས་མི་ཕལ་མོ་ཆེ་ཡང་བོད་མི་འབའ་ཞིག་ཡིན། ད་ལྟ་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་ནས་དེ་ནི་དབྱིན་ཇི་བས་ཕུལ་བཞག་ཡིན་པས་རང་ལ་དབང་བར་འདོད་པ་དང་། ཀྲུང་གོའི་ཕྱོགས་ནས་བོད་ནི་གནའ་སྔ་མོ་ནས་རང་གི་ཁོངས་གཏོགས་ཡིན་པས་ས་དེ་རང་ལ་དབང་ཞེས་སྒྲོག་བཞིན་ཡོད། གང་ལྟར་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ཀ་འདིའི་ཐད་དུ་འདོད་ཚུལ་གཅིག་མཐུན་མ་བྱུང་བས་1962ལོར་རྒྱ་གར་དང་ཀྲུང་གོ་བར་ས་མཚམས་རྩོད་པའི་དམག་འཁྲུག་བྱུང་། ཟླ་བ་འགའི་རིང་གི་དམག་འཁྲུག

བརྒྱུད་ཀྱང་གོས་རྒྱ་གར་གྱི་ལག་ནས་མོན་ཏ་དབང་གི་ས་ཆ་ཕལ་མོ་ཆེ་ཚུར་འཕྲོག་སྐྱེ་དམག་དོན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་བླངས། ཡིན་ནའང་ལོ་དེའི་ཟླ་11པའི་ནང་ཀྱང་གོས་གློ་བུར་དུ་དམག་མི་ཕྱིར་འཐེན་བྱས་པར་མ་ཟད། བདག་བཟུང་བྱས་པའི་ས་ཆ་དང་རྒྱ་གར་གྱི་བཟུང་དམག་གཡུལ་ས་ནས་ཐོབ་པའི་དམག་དཔུང་གི་མཚོན་ཆ་དང་རྒྱུ་དངོས་ཚང་མ་ཕྱིར་སྤྲོད་དེ་དམག་མཚམས་བཞག་པ་རེད། སྐབས་དེར་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་གོས་དེ་ལྟར་བྱེད་དོན་ཏ་མ་གོ་ནའང་། རྗེས་ནས་བརྟགས་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི་སྐད་ཅིག་གི་དམག་འཁྲུག་ནང་ཀྱང་གོས་རྒྱལ་ཁ་ལེན་ཐུབ་ཡོད་མོད་རྒྱུན་བསྲིངས་དམག་འཁྲུག་བརྒྱབ་ན་རྒྱ་གར་ལ་མཐུན་རྐྱེན་མང་བ་རེད། མཁས་དབང་དགེ་ཆོས་ལགས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་ཡུལ་ནི་སོག་པའི་དབྱིབས་དང་འདྲ་ཞེས་གསུངས་པ་ཇི་བཞིན། ཧི་མ་ལ་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕར་ངོས་ནས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་བར་རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་རི་སྒང་དང་ལ་ལུང་ཁྲག་གྲོག་སོགས་ཆེར་མེད་པར་བདེ་ཐང་ཡིན་ཞིང་། རྒྱལ་ས་ཇི་ལི་གསར་བ་གཙོ་བྱས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་གྲས་ཁག་ནས་ཐད་ཀར་དུ་མཐའ་མཚམས་ཀྱི་གཡུལ་སར་མཚོན་ཆ་སྣ་ཚོགས་ཤར་རེར་འདྲེན་ཐུབ་ལ། དམག་རྒྱགས་འབོར་ཆེན་སྐྱེལ་འདྲེན་བྱེད་པར་ཡང་དཀའ་ཁག་ཆེན་པོ་མེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྐྱེ་ཀྱང་གོའི་ཕྱོགས་ནས་ནང་སའི་རྒྱ་ཡུལ་ནས་དམག་མི་དང་མཚོན་ཆ། བཟའ་བཅའ་སོགས་ལ་ལུང་མང་པོའི་གངས་ཅན་མཐོ་སྒང་བརྒྱུད་མཐའ་མཚམས་བར་འདྲེན་དགོས་པས་ཏྲངས་འཁོར་སོགས་ཀྱང་གཏོང་ཐབས་མེད། དེ་མིན་རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་སྲིད་གཞུང་གིས་རེ་འབོད་ཞུས་པ་ལྟར། 1962ལོའི་11པའི་ནང་ཨ་མེ་རི་ཁས་དངོས་སུ་རྒྱ་གར་ལ་དམག་འཁྲུག་གི་མཁོ་ཆས་ཀྱི་ཐད་དུ་རོགས་

སྐྱོར་བྱེད་འགོ་བཙུགས་ཡོད་ལ། ད་དུང་སྤུ་མ་ཐུད་དུ་འཐབ་ན་ཨ་མེ་རི་ཁ་དངོས་སུ་དམག་འཁྲུག་ལ་ཞུགས་མི་སྲིད་པ་ཡང་མ་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་འོག་མའོ་ཅེ་ཏུང་གིས་དམག་འཁྲུག་རྒྱག་ཡུན་རིང་ན་ཀྲུང་གོར་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་དཀའ་སྟབས་ནས་རང་འགྲུལ་གྱིས་དམག་འཁྲུག་མཚམས་བཞག་པ་རེད་ཟེར། དེའི་རྗེས་ནས་ད་ལྟའི་བར་མི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་དུ་མ་འགོར་བའི་རིང་། རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱོགས་ནས་མི་སེར་འཐོར་ཆེན་ཞིག་རྩོད་གཞི་ཆེ་བའི་ས་ཆ་དེར་གནས་སྤྱར་ཞིང་། དེ་རུ་ཨ་རབ་ན་ཙལ་ཟེར་བའི་སྲིད་འཛིན་མངའ་སྡེ་གསར་བ་ཞིག་བཙུགས་ཡོད། ཁྱད་པར་དུ་ད་ལྟའི་རྒྱ་གར་སྲིད་བློན་ཤུན་ཀི་ཡིས་སྲིད་བཟུང་རྗེས་རིམ་གྱིས་མོན་རྟ་དབང་ཕྱོགས་ལ་དམག་མི་འཐོར་ཆེན་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཤིང་། 2008ལོའི་ལོ་སྨད་དུ་ས་དེའི་དམག་ཤུགས་མི་གྲངས་འབུམ་གཅིག་ལ་སླེབས་འདུགདེ་བཞིན་ལོ་འདི་དག་གི་རིང་ལ་ཀྲུང་གོ་ཡང་རང་དགར་མ་བསྡད་པར་ཉུབ་ཕྱོགས་ཐོན་འབྱེད་ཀྱི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས། ནང་སའི་རྒྱ་ཡུལ་ནས་མདོ་དབུས་མཐོ་སྒང་བར་གཞུང་ལམ་དང་ལྕགས་ལམ་སྣ་ཚོགས་མགྱོགས་མྱུར་དང་བསྐྱུན་ཏེ་སྐྱེལ་འདྲེན་གྱི་དཀའ་ཁག་མེད་པར་བཟོས་ཤིང་། རྩོད་གཞི་ཆེ་བའི་ས་ཆ་དེ་དག་ཡང་བསྐྱར་ཕྱིར་ལེན་དགོས་པའི་འདོད་ཚུལ་སྒྲོག་མཁན་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་གདའ། 2008ལོའི་ཟླ11པའི་ནང་ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་སྲུང་འགོ་དཔོན་ལེང་གོང་ལེ་ས་མཚམས་དེར་ལྟ་ཞིབ་ཏུ་ཕེབས་ཏེ་མོན་རྟ་དབང་ས་ཆ་ཀྲུང་གོའི་མངའ་ཁོངས་ཡིན་པའི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན། 2011ལོའི་ཟླ9པའི་ནང་ཀྲུང་གོའི་འཐབ་འཛིང་གནམ་གྲུ་ཁ་ཤས་རྒྱ་གར་གྱི་བདག་ཏུ་བཟུང་ཡོད་པའི་མོན་རྟ་དབང་གི་མཁའ་དབྱིངས་སུ་བཙན་གྱིས་འཛུལ་བ་དང་། 2011ལོའི་ཟླ11པའི་འགོར་རྒྱ་གར་སྲིད་

གཞུང་གིས་ཧྲི་མ་ལ་ཡའི་དམག་སྡེ་ཞེས་པའི་དམིགས་བསལ་ཉེན་རྟོག་དམག་དཔུང་ཞིག་བཙུགས་ཏེ་བོད་དང་རྒྱ་གར་གྱི་ས་མཚམས་སུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པའི་གསར་འགྱུར་བསྒྱུད་མར་གོ་རྒྱུ་འདུག་གོང་གསལ་གྱི་གནས་སྟངས་དེ་དག་ལས་ང་ཚོས་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་བར་གྱི་འགལ་བ་སྔར་ལས་མངོན་གསལ་ཡིན་ལ། མ་འོངས་པར་སུ་མཐུད་དུ་ཛ་དྲག་ཏུ་གྱུར་ཏེ་འཐུག་རྩོད་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་བའི་ངེས་པ་མེད་པ་ཡང་ཚོར་ཐུབ། མདོར་ན་ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་རིག་པའི་ངོས་ནས་བལྟས་ན། རྒྱ་གར་དང་ཀྲུང་གོ་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་གཞི་ངོ་མ་ནི་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་ཁྲི་དགུ་ལས་མེད་པའི་མི་ཁའི་མ་རྟོང་གི་ས་རྟགས་ཙམ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར། མ་འོངས་པའི་ཨེ་ཤ་ཡ་གླིང་གི་བཙན་བདག་བྱེད་པར་ཅིས་ཀྱང་མཁོ་བའི་དམག་དོན་འཐབ་རྩལ་ཀྱི་གཡུལ་ས་ཆེན་པོ་མདོ་དབུས་མཐོ་སྒང་ཡིན། དེ་བས་རྩོད་གཞི་འདི་ཆེ་ས་ནས་བལྟས་ན། རྒྱལ་སྤྱིའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རུ་ཚོགས་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་རྩེ་རུ་སྲིད་འཁྲོར་ནུས་སྟོབས་འགྲན་པའི་སྟོན་འགྲོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་ངེས་པ་མེད་སྙམ།

མཐའ་སྡོམ།

གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཕ་ས་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་ས་བབ་ཁོར་ཡུག་གི་རང་བྱུང་བཀོད་པ་འདི། ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་རང་ཅག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འདས་མ་ད་གསུམ་གྱི་ལས་དབང་དང་མདུན་ལམ་གཏན་ཁེལ་བྱེད་པའི་ཕྱིའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཆེས་གཙོ་བོར་གྱུར་ཡོད། དཔེར་ན། བོད་ཡུལ་ནི་རི་མཐོ་ཞིང་གྲང་དངར་ཆེ་བའི་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་རྩེ་ཡིན་པས། གནའ་རབས་སུ་ཕྱུགས་ལས་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་ནའང་།

གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་གཉེར་ཐབས་བྱུང་མེད་ལ་ཞིང་ལས་ཐོན་སྐྱེད་ཆེ་ཆེར་མ་དར་བས་མི་ཚོགས་འདུས་སྡོད་ཀྱི་མཁར་གྲོང་ཆགས་མེད་ཅིང་། གཞི་ཁྲོན་ཆེ་བའི་མཁར་གྲོང་མ་ཆགས་པས་བཟོ་རིགས་ལག་རྩལ་ལ་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཐུབ་མེད། ད་ལྟའི་མི་རིགས་ཁག་བར་བཟོ་ལས་ནུས་སྟོབས་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་དབུལ་ཕྱུག་དང་བཙན་གནོམ་གྱི་ཁྱད་པར་གནམ་ས་ལྟ་བུ་ཤོར་བ་རེད། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་མཐའ་འཁོར་རི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐོར་ཡོད་པས་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་ཕྱི་རོལ་འཛིག་རྟེན་དང་འབྲེལ་འདྲིས་ཉུང་ཞིང་། ཤེས་རིག་ལག་རྩལ་གསར་བ་དུས་ལྟར་ནང་འདྲེན་བྱེད་མི་ཐུབ་ཅིང་། ཚོང་རྫས་དང་ལག་རྩལ་བརྗེ་རེས་སྒྲོས་སྤྱི་ཚོགས་དཔལ་འབྱོར་དར་རྒྱས་གཏོང་དཀའ་ལ། ཐོན་སྐྱེད་དང་དམག་དོན་གྱི་ལག་རྩལ་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་ལུས་ཤིང་། དམངས་བྱིངས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཀྱང་སད་མ་ཐུབ་པས། རིམ་གྱིས་རྗེས་ལུས་དང་ཉམ་ཆུང་གི་གནས་སུ་ལྷུང་བ་རེད། དེ་བས་ད་ལྟ་ནས་བཟུང་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་དག་གིས་ཀྱང་རང་རིགས་ཀྱི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་ད་ལྟའི་གནས་བབ། མ་འོངས་པའི་ཁ་ཕྱོགས་བཅས་ལ་བསམ་གཞིགས་བྱེད་སྐབས། སྣང་མཐོང་སེམས་གཙོ་ཡི་རིག་ལམ་རྙིང་བ་ཁོ་ན་མཁྲིགས་འཛིན་མི་བྱེད་པར། ཕྱི་ཡི་རང་བྱུང་ས་ཁམས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་འདི་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་དང་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་རིན་ཐང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རྟོགས་དགོས་པ་མ་ཟད། ས་ཁམས་ཆབ་སྲིད་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མིག་ཟུར་སྦྱད་དེ་འཛིག་རྟེན་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་བལྟ་ཞིབ་བྱེད་ཤེས་དགོས་ལ། འཛམ་གླིང་གི་ཆབ་སྲིད་ཏུ་ཚོགས་ཆེན་པོ་གཉིས་དང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ཨེ་ཤ་ཡའི་མི་རིགས་ཆེན་པོ་དག་གི་འགྲན་རྩོད་དང་འགལ་འདུའི་བར་གསེང་ནས། ཉམ་

ཚུང་མི་རིགས་རང་གི་སྲིད་འགྱུར་རིག་གསུམ་གྱི་ཕྱོགས་འདུས་ནུས་སྟོབས་མཐོར་འདེགས་བྱེད་པ་རྨང་གཞིར་བཟུང་ཐོག་འཚོ་གནས་ཀྱི་བློ་རིག་གྲུང་པོ་བྱས་ཏེ་དཔའ་མཛངས་གཉིས་ལྡན་སློས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་དང་མདུན་སྐྱོད་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་གདམ་གསེས་བྱེད་མཁས་དགོས་པའོ།

སློབ་གསོའི་འབེལ་གཏམ་ཆུ་རྒྱུན་དཔལ་འབབ།

ནུབ་གླིང་མཚན་ཉིད་མཁན་པོ་སཪ་ཐེན་ཧུར་ལགས་ཀྱིས་སྒྲིག་འཛུགས་ནང་གི་མཁས་པ་ནི་སྐྱེ་ལ་ལྷུགས་ཐག་བསྐྱོན་པའི་སྒོ་ཁྲི་དང་འདྲ་ཞིང་། སྒྲིག་འཛུགས་ཕྱི་ཡི་མཁས་པ་ནི་གཞན་དབང་གི་སྒྲོག་ཏུ་མ་ཚུད་པའི་སྤྱང་ཀི་དང་འདྲ་བར་གསུངས། ད་ལྟ་ང་ཚོར་མཁོ་བ་ནི་ཐོགས་དཀྱུལ་གྱི་ལྷུགས་ཐག་སྐྱེ་ལ་བསྐྱོན་པའི་སྒོ་ཁྲི་ལྟ་བུའི་རིག་གནས་མཁས་པ་གཡུང་མོ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར། བདེན་དོན་གྱི་ཟུག་སྐད་མཁའ་ལ་སྒྲོག་ཐོད་པའི་སྤྱང་ཀི་ལྟ་བུའི་བསམ་བློ་བ་དཔའ་མཛངས་ཅན་དག་ཡིན།

གཅིག སློབ་གསོའི་ལམ་ཁ།

སྤྱིར་སློབ་གསོའི་གནད་དོན་འདི་གཏིང་ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིར། ཉམས་མྱོང་ལྡན་པའི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་ཚོས་ལག་ལེན་དང་གཞུང་ལུགས་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་ཏེམ་ལག་གོ་རིམ་དང་བཅས་པར་བློ་ཞིབ་མོས་བརྒྱལ་བརྟགས་རྒྱས་པར་གནང་འོས་པ་ཞིག་ལས། སློབ་གསོའི་ལས་དོན་ཐད་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཉམས་མྱོང་དང་གྲུབ་འབྲས་གང་ཡང་མེད་པའི་སྐྱེ་བོ་ང་ལྟ་བུ་ཞིག་གིས་གླེང་ཁྱུལ་བྱས་པས་ཇོ་མི་ཐོགས་

ནའང་། རང་རེའི་ལས་དོན་ཀུན་གྱི་མ་ཡུམ་ལྷ་བུ་ནི་སློབ་གསོ་ཡིན་ཕྱིར་འདིར་ས་བཅད་མ་སྟོང་ཙམ་དུ་སྙེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཐར་ཐོར་རེ་གལ་བོ་ཆེ་ལ་ནན་ཏན་གྱི་ཚུལ་དུ་བསྐྱར་ཟློས་ཙམ་བྱས་པ་ལགས།

དུས་རབས་སྔོན་མའི་ལོ་རབས་དགུ་བཅུའི་ནང་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པ་ལྟར་ན། སྐབས་དེར་ཡིག་རྨོངས་པས་ད་དུང་བོད་སྤྱིའི་མི་གྲངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་བདུན་ཅུ་ཡན་ཟིན་འདུག་དེ་ནི་ཀྲུང་གོའི་མི་རིགས་ལྔ་བཅུ་ང་དྲུག་ལས་ལྡོག་རྩིས་ཀྱི་ཨང་གཉིས་པ་རེད། ཨང་རིམ་ཆེས་མཐའ་མ་བོ་དེ་ཡང་གཞན་མ་ཡིན་པར་དེང་སང་མི་རིགས་ཡན་གར་བ་ཞིག་ཏུ་བརྩི་བཞིན་པའི་བོད་ལྗོངས་ཀྱི་ལྷོ་པ་རྣམས་རེད། ང་ཚོས་འདིར་ལུང་དང་རིག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མང་དུ་འདྲེན་པའི་ངལ་བ་མི་དགོས་པར། གོང་གསལ་གྲངས་འབོར་དེ་ཁོ་ན་ལས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་རྨང་གཞི་སློབ་གསོའི་གནས་བབ་ཏ་ཙང་སྐྱོ་བོ་ཡིན་པ་གསལ་བོར་རྟོགས་ཐུབ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་རང་རེའི་བོད་ནི་ཤེས་རིག་སློབ་གསོའི་སྲོལ་རྒྱུན་རིང་བོ་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་བོད་སྐད་བོད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་གསར་བསྐྲུན་བྱས་པའི་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་འབོར་ཆེན་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་བདེན་དཔང་བྱས་ཡོད། ཡིན་ནའང་དེང་རབས་སློབ་གསོའི་ཐད་ནས་ང་ཚོ་འཛམ་གླིང་མི་རིགས་སྔོན་ཐོན་རྣམས་མ་ཟད་ཀྲུང་གོའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་རྗེས་ཀྱང་ཚོད་དཀའ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན། དེ་ལ་ཁོ་བོའི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་ན། འཛམ་གླིང་གི་ཡང་རྩེར་འཁོད་པའི་གངས་ཅན་ལྗོངས་འདིའི་རང་བྱུང་བཀོད་པ་བརྩན་པས་ཕྱི་ཡི་བརྡ་འཕྲིན་ནང་འདྲེན་དང་སློབ་གསོ་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་སྤེལ་བར་བཀག་འགོག་བཟོས་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་སྲོལ་རྒྱུན་སློབ་

གསོའི་བསྡི་གནས་ཕལ་ཆེར་དགོན་པ་ཡིན་པ་དང་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་སྤྱོད་མཁན་མང་ཆེ་བ་ཡང་ཆོས་པ་ཡིན་ལ། སློབ་སྦྱོང་གི་ནང་དོན་དང་དམིགས་ཡུལ་ཕལ་ཆེར་འཁོར་བ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་ཀུན་སློང་དེར་གཞོལ་ཆེ་བ་དང་ཡང་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད། ཁ་གསལ་བོས་བཤད་ན་ཨུ་ཅག་གིས་གནའ་ནས་ད་བར་དུ་ཆོས་ལུགས་དང་མོས་ཁོན་གཙོར་བཟུང་བ་ལས་སྤྱི་ཚོགས་འཚོ་གནས་སློབ་གསོ་སྣང་མེད་དུ་བཞག་ཡོད། དེ་ལྟར་ང་ཚོར་ཁྱིམ་སྲིད་ཤེས་རིག་སྐོར་གྱི་སློབ་གསོ་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་བཟང་པོ་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་མེད་ལ། གཞི་རིམ་བོད་འབངས་མི་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་ཡིག་རྫོངས་སེལ་བའི་ལས་འགན་ཐད་དུ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སྟོང་ཆ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལུས་ཡོད། མདོར་ན་སྤྱི་ཚོགས་སློབ་གསོའི་རྨང་གཞི་རྒྱུན་ཤེས་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་མ་བཏང་བས། བོད་མི་ཕལ་མོ་ཆེར་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་སྐྱེར་གཤིས་འཁྲུས་ཚང་ཤིག་གྲུབ་མེད་པར་གཞན་བརྟེན་ལ་གོམས་པ། དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་བློ་གྲོས་རྒྱས་མེད་པར་ཆགས་སྟང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ། ལས་དོན་གང་བསྒྲུབས་ཀྱང་མིག་རྒྱང་ཐུང་བས་རྩོལ་རྒྱུགས་ལ་དཀའ་བ། ཚན་རིག་གི་ཤེས་བྱས་དབུལ་བས་ལྷ་འདྲེ་ཡི་རྫོངས་དད་མང་བ། ག་དུས་ཡིན་ཡང་རི་བོང་ཅལ་འདྲོགས་དང་ཚུ་སྣ་གར་ཁྲིད་ཀྱི་དང་ཚུལ་འཛིན་པ། ནང་ཁྲུལ་མཐུན་སྒྲིལ་མེད་ཅིང་ཕྲག་དོག་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་ངན་སྐྱོན་ཕྱུར་བུར་སྦྱུངས་ཡོད་ཅིང་། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་འདིར་ཡང་། ད་དུང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་ལ་དེང་རབས་ཤེས་རིག་དཔལ་ཡོན་གྱི་སྐྱ་རེངས་བསུ་བའི་རེ་བ་ཉག་ཕྲ་ལ། རང་དབང་དམངས་གཙོ་ཡི་ཡོངས་ཁྱབ་རིན་ཐང་ལྟ་བ་འདྲེན་པའི་རྒྱུ་ལམ་གུ་དོག་པ་རེད། དེ་བས་ཉེ་རབས་དབྱིན་ཇིའི་བོད་རིག་པའི་མཁས་པ་ཐོའོ་མ་སི་(F.W.Thomas)ལགས་

གྱིས་"བོད་ཀྱི་མི་སེར་བྱིངས་ལ་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་དང་ཡུལ་ལུང་ཚོ་ཁག་གི་ཞེན་ཁོག་ཙམ་ལས། མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཆ་ཚང་སྲ་བརྟན་ཞིག་གྲུབ་ཐུབ་མེད་"ཅེས་གནད་ལ་འཁེལ་བའི་སྨྲོམ་ཚིག་ཞིག་ཀྱང་བཞག་ཡོད་པའོ།

ཉེ་བའི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་འགའི་རིང་། སྤྱིར་ལོ་དགུའི་འོས་འགན་སློབ་གསོའི་སྲིད་ཇུས་ཡུན་རིང་ལག་བསྟར་བྱས་པ་བརྒྱུད། ད་ལྟ་ཀྲུང་གོའི་མངའ་ཁོངས་ཀྱི་མི་རིགས་གཞན་པའི་རྗེས་རབས་བུ་ཕྲུག་ཁྲིད་ཡིག་རྨོངས་པ་མེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཐལ་ཆེར་འགྲུབ་ཡོད་ལ། དེ་ནི་སྲིད་གཞུང་གི་གྲུབ་འབྲས་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པ་ང་ཚོས་ཀྱང་ཁས་ལེན་བྱེད་འོས་མོད། ཡིན་ནའང་བོད་ཡུལ་ལ་མཚོན་ན་སྲིད་ཇུས་འདི་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་ནང་། རྨང་གཞི་སློབ་གསོའི་སྒྲིག་ཆས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ཤིན་ཏུ་ཞན་པ་དང་། ས་གནས་ཀྱི་འགོ་ཁྲིད་དང་ལས་བྱེད་པས་མཐོང་ཆེན་བྱས་པ་མི་འདང་བ། སློབ་གྲྭས་གོང་རིམ་ལ་སློབ་ཞུགས་བྱིས་པའི་ཁ་གྲངས་རྫུན་བཟོ་བྱས་ཏེ་ཉེ་མ་འཁྱོལ་ཐབས་བྱེད་པ། ཐ་ན་ས་ཆ་ལ་ལར་ད་དུང་ཕྲུ་གུ་ཚོར་ཡི་གེ་སློབ་སའི་སློབ་གྲྭ་མེད་པ་སོགས་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀའི་མཐུན་རྐྱེན་མི་འཛོམས་པའི་དཀའ་ཁག་སྣ་ཚོགས་ཡོད།

དེ་མིན་མི་རིགས་རང་སྟེང་ན་འགོག་རྐྱེན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། བོད་མི་གང་མང་གི་ཤེས་རིག་སློབ་གསོའི་གོ་རྟོགས་ད་དུང་སད་མེད་པས། མི་རིགས་གཞན་གྱིས་སློབ་གསོའི་གོ་སྐབས་འཐྲོག་རྩོད་བྱེད་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་འདི་འདྲར་ཡང་། བོད་ཀྱི་ཁྱིམ་བདག་སྙིར་ཞིག་གིས་ད་དུང་"ཕ་མ་བཙོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ཀྱང་བྱིས་པ་སློབ་གྲྭར་མི་སྐྱེལ་"ཞེས་རྨོངས་སྤྱོད་མཁྲེགས་འཛིན་བྱས་དང་བྱེད་སྲུས་ཡིན་ལ། གོང་རིམ་ནས་སློབ་མ་བསྡུ་རུ་ཡོང་ན་ཕ་མས་བྱིས་པ་རི་མགོར་འབྲོ་རུ་འཇུག་པ་

དང་། དགེ་རྒན་རྣམས་ཀྱང་ཁུ་ཐུག་སྙེ་ཉེན་རྟོག་པ་རོགས་ལ་ཁྲིད་པའམ་དམག་མིར་བརྩེས་ཏེ་ཁྲིམ་བདག་ལ་སྐྲག་བསྐྲངས་ནས་བྱིས་པ་སློབ་གྲྭར་འགྱུགས་པ་སོགས་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་གཞན་པས་ཐོས་ན་ཧ་ལས་དགོས་པའི་དུ་མ་དགོད་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཅི་རིགས་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། ཞིབ་མདང་ཞིག་ཀྲོབས་དང་། མི་རིགས་གཞན་གྱིས་ཤེས་རིག་དཔལ་འབྱོར་གླིང་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར། ང་ཚོ་བོད་པའི་ནང་དུ་ད་དུང་ཡང་ལོག་སྒོར་ངོས་ཀྱི་ཨང་གི་ངོས་མི་ཟིན་མཁན་གྱི་ཆོད་ལུས་ཡོད། ཕྱི་ཡུལ་འཛིག་རྟེན་དང་འབྲེལ་ཐག་བཅད་དེ་རྩ་ལུང་འཁྱོག་ཐང་ན་རི་དྭགས་ལྟ་བུའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བཞིན་པ་ཅི་ཙམ་འདུག་གལ་ཏེ་ཁྱོད་རང་གཞི་རིམ་བོད་ཁུལ་ལ་ཆ་རྒྱུས་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཚེ་དྲིས་ལན་ཐ་དག་ལམ་སེང་བློ་ངོར་འཆར་ངེས་རེད།

བརྒྱ་བཤད་ཚིག་གི་རྩ་བ་མདོར་དྲིལ་ན། འཛར་མན་གྱི་ཆོས་ལུགས་ལེགས་བཅོས་མཁན་པོ་མར་ཐིན་ལུ་ཐེར་(MartinLuther1483-1546)ལགས་ཀྱིས་"རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་སྟོབས་འབྱོར་ནི་དེའི་མཛོད་ཁང་ནོར་གྱིས་ཁེངས་པས་མིན་ལ། མཁར་རྫོང་སྲ་ཞིང་བརྟན་པས་མིན། སྤྱི་བའི་སྒྲིག་ཆས་མཛེས་ཤིང་བརྗིད་པས་ཀྱང་མ་ཡིན། ཏག་ཏག་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་སྤྱི་དམངས་ཀྱི་བློ་སྦྱོང་སྙེ་སློབ་གསོ་སྨྱངས་པའི་ཆུ་ཚད་དང་ལྟ་རྒྱ་མཐོང་རྒྱ། ཀུན་སྤྱོད་བཅས་ལ་རག་ལས་ཡོད། འདི་ནི་ངེས་པ་དོན་གྱི་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཆ་དེ་ཡིན་ལ། ངེས་པ་དོན་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་འབྱུང་སའི་གནས་ཀྱང་ཡིན་"ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར།

ད་ལྟ་ང་ཚོས་ཀྱང་རང་གི་འདས་པའི་རྒྱུད་པ་ཅི་སྙེད་ཀྱི་རྩ་བ་སློབ་གསོ་ཡིན་པ་རྟོགས་ཡོད་ལ། ད་ལྟའི་མི་རིགས་སློབ་གསོའི་གནས་སྟངས་ཉམས་ཞན་ཐབས་ཆག

ཡིན་པ་མཐོང་ཡོད་པར་མ་ཟད། མ་འོངས་འགྱུར་ལྡོག་དཔལ་ཡོན་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་པར་ཡང་གཞི་རིམ་གྱི་རྨང་གཞི་སློབ་གསོ་གཙིགས་སུ་འཛིན་པ་ནས་གོམ་པ་དང་པོ་སྤོ་དགོས་པ་ནམ་ཡང་བརྗེད་མི་རུང་ངོ་། །

གཉིས། སློབ་གསོའི་དམིགས་ཡུལ།

དེ་ཡང་ང་ཚོས་རང་གི་རྒྱུད་པ་ཇི་སྟེད་ཀྱི་རྩ་བ་སློབ་གསོར་ཐུག་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་ན། ད་ནས་བཟུང་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ཁྲིམ་སྲིད་སློབ་གསོ་དེ་ལས་དོན་ཀུན་གྱི་རྨང་གཞིར་འཛོག་དགོས་པ་གནོན་མི་ཟ། ཡང་སྙིང་བོད་ཀྱིས་དེང་རབས་སློབ་གསོ་ཅི་འདྲ་བྱས་ནས་སྤེལ་དགོས་ཤེ་ན། ཤོ་བོའི་བསམ་ཚུལ་ལ་ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་ད་ལྟའི་གནས་བབ་དངོས་ལ་གཞིགས་ཏེ་སྔར་ཡོད་དགོན་པའི་སློབ་གསོ་དང་སློབ་གྲྭའི་སློབ་གསོ་གང་ལ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགག་པ་དང་ཁུར་བསྟོད་པ་སོགས་མི་བྱེད་པར། གསར་རྙིང་ཐམས་ཅད་ཁུ་ཅག་དར་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བའི་རྨང་གཞི་དང་མཐུན་རྐྱེན་དུ་བརྩིས་ནས་གནའ་དེང་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སློབ་གསོའི་ལམ་ཕྱོགས་ཤིག་རྒྱུན་འཛུགས་བྱེད་དགོས་འདུག་སྙི་ཚོགས་ལག་ལེན་གྱི་ངོས་ནས་འདི་ལས་ལྷག་པའི་སྙིང་ཞེན་དང་གསར་ཞེན་གང་རུང་གི་ཐབས་ལམ་གཞན་ཞིག་ཡོད་མི་སྲིད་སྙམ། མདོར་ན་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ང་ཚོས་གསར་སྙིང་རིས་སུ་མ་དབྱེ་བའི་བོད་ཀྱི་དེང་རབས་སློབ་གསོའི་མ་ལག་འཛུགས་རྒྱུ་དེ་ཡིན། ཐོག་མར་ང་ཚོ་ཚང་མས་བློ་རྣལ་ལ་ཕབ་སྟེ་སློབ་གསོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདིར་སྤྱི་ཚོགས་ལམ་ལུགས་དང་། ཆབ་སྲིད། ལོ་རྒྱུས། རིག་གནས། དཔལ་འབྱོར་བཅས་ཀྱི་ཟུར་ངོས་མང་པོ་

ཞིག་ནས་ཡང་བསྐྱར་གོ་བ་ལེན་དགོས་པའི་བྱུས་ལ་ཐོན་ཡོད། སྤྱིར་སློབ་གསོ་ཡི་ཁོངས་སུ་མི་སྐྱེད་སྲིང་བྱེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་འདུས་ཤིང་། དེ་ལ་ཕ་མས་འགན་དུ་བབས་པའི་ཁྱིམ་ཚང་གི་སློབ་གསོ་དང་དགེ་རྒན་ལ་བརྟེན་པའི་སློབ་གྲྭའི་སློབ་གསོ། འཚོ་གནས་ལག་ལེན་ལས་སྦྱངས་དགོས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་སློབ་གསོ་ཞེས་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་དགར་རྒྱུ་ཡོད་པར་མ་ཟད། དམའ་བ་བྱིས་པའི་སློབ་གསོ་དང་འབྲིང་རིམ་གཞོན་ནུའི་སློབ་གསོ། མཐོ་རིམ་དར་མའི་སློབ་གསོ་སོགས་དུས་རིམ་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་མང་དུ་དགར་ཚོགའོན་ཀྱང་ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་སློབ་གསོ་ཐམས་ཅད་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་དང་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་གཉིས་ཀྱི་ཁོངས་སུ་མ་འདུས་པ་ཞིག་མེད། དེ་ན་བོད་ཀྱི་དེང་རབས་སློབ་གསོའི་ལས་དོན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བོད་པའི་བསམ་བློའི་གོ་རྟོགས་དང་འཚོ་གནས་ལག་རྩལ་མཐོར་འདེགས་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཇོག་ཇོག་པོ་དེ་སྙིང་བོར་བཟུང་ནས་སྤེལ་རྒྱུ་བཞེད་མི་རུང་། སློབ་གསོ་སྒྲུབ་པའི་རྩ་བའི་ཁ་ཕྱོགས་དང་དམིགས་ཡུལ་ལ་ངོས་ཟིན་ཡང་དག་ཅིག་ཐོབ་རྗེས། བྱེ་བྲག་ལག་ལེན་གྱི་ངོས་ནས་རིམ་བཞིན་མངོན་འགྱུར་གྱི་ཐབས་ལམ་སྣ་ཚོགས་འཚོལ་ཞིབ་བྱེད་དགོས། འདིར་ཁོ་བོ་མི་སྒེར་གྱི་དྲན་ཚུལ་ཙམ་གླེང་ན། ཐོག་མར་བོད་ཀྱི་ སྔར་ཡོད་དགོན་པའི་སློབ་གསོ་ལ་མཚོན་ན། ད་དུང་ཡང་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་གི་སྲོག་རྒྱུན་མ་ཐུད་པའི་ལས་འགན་གཙོ་བོ་ཁུར་དགོས་ལ། ཆོས་དད་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐྱ་སེར་ཤེས་ལྡན་པ་སུ་ཡིན་རུང་། དགོན་པའི་སློབ་གསོ་དེ་བོད་ཀྱི་དེང་རབས་སློབ་གསོའི་རྨང་གཞི་ཞིག་ལ་བརྩིས་ནས་བེད་སྤྱོད་གང་ལེགས་བྱེད་འོས། སེར་མོ་བ་ས་སྲོལ་རྒྱུན་བཙུ་ཐྲག་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་དང་དར་སྤེལ་ལས་དོན་གྱི་རྒྱུན་སྐྱོངས་དགོས་ལ། དུས་རབས་ཀྱི་

དགོས་མཁོ་ལྟར་དགོན་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་ཆོས་གྲྭ་དང་ཆོས་ལུགས་སློབ་གླིང་ཅན་དུ་བསྒྱུར་ཐུབ་ན་བཟང་བར་མ་ཟད། ནང་བསྟན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གླེགས་བམ་རྣམས་ཕྱག་དང་བསྐོར་བ་བྱེད་ཡུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་མཆོད་སྟེགས་ལས་མར་ཕབ་སྟེ། གསོན་ཉམས་དོད་པའི་དཔེ་ཆོས་དང་ཁ་གསལ་གོ་སླ་བའི་སྐད་ཆའི་ལམ་ནས་དམ་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་དོན་ཟབ་མོ་རྣམས་བོད་མིའི་མི་ཚེ་དང་འཛིག་རྟེན་ལྟ་ཚུལ་ལ་ཁ་ཕྱོགས་སྟོན་པའི་རྨད་བྱུང་ལེགས་བཤད་དུ་འགྲེལ་ཐུབ་ན་དེ་བས་ཀྱང་ཕན་པ་ཆེན་པོ་ལྡན་སྙམ། དེའི་ཐད་ནས་ཕྱི་གླིང་བས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དང་ནུབ་ཕྱོགས་སེམས་ཁམས་རིག་པ་སོགས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ལག་ལེན་གྱི་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རིག་གཞུང་གསར་བ་ཡང་སྤེལ་ཐུབ་ཡོད་ལ། ད་དུང་ཚད་མ་རིག་པ་དང་ཕྱི་ཚུལ་གཏན་ཚིགས་རིག་པ་གཉིས་ཀར་ཞིབ་སྦྱར་སྒོས་ཞིབ་འཇུག་གྲུབ་འབྲས་གང་འཚམ་ཐོབ་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཐེ་ཕན་སོགས་སུ་ནང་བསྟན་གྱི་བསམ་བློ་དེ་འཛིག་རྟེན་པའི་འཚོ་བར་ཁ་ཕྱོགས་སྟོན་པའི་ཤེས་རིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཅི་ཐུབ་བྱས་ཏེ་"མི་ཡུལ་གྱི་ནང་བསྟན"ཞེས་པའི་གྲུབ་མཐའ་གསར་བ་འདྲ་ཡང་དར་བཞིན་པའི་བཟོ་ལྟ་འདུག་དེ་བས་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་ཁག་གིས་ཀྱང་འདུ་ཁང་རྟེན་བཞེངས་མི་གཙོ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གཙོ་བ་དང་། སྤྱིལ་སྐྱ་བླ་དཔོན་མི་གཙོ་དགེ་བཤེས་མཁས་པ་གཙོ་བ། གྲྭ་བའི་ཁ་གྲངས་མི་གཙོ་འདུལ་ཁྲིམས་སློབ་སྦྱོང་གཙོ་བའི་སྲོལ་བཟང་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་རན་ཡིན་ལ། བཙུན་པ་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཚོས་ཆོས་ལུགས་ལས་གཞན་དེང་རབས་ཤེས་རིག་ལག་རྩལ་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་གང་ནུས་ཅི་ལྕོགས་ཀྱིས་སྦྱོང་དགོས་པ་དང་། ཆོས་པ་བྱིངས་ཀྱི་རང་གི་ཐོབ་ཐང་དང་ཁྲིད་ཆོས་གཞིར་བཟུང་ཐོག་གང་ལ་

གང་འཚམ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལས་དོན་སྣ་ཚོགས་ནང་མཉམ་ཞུགས་སྒྲོས་མར་གྱུར་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་ཁ་བཤད་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་དངོས་ཀྱི་སྟེང་ནས་ཉམས་ལེན་བྱས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་པ་རྣལ་མ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བར་འབད་དགོས་སྙམ། ད་ལྟ་བོད་ནང་དུ་ཕུལ་བྱུང་གྲྭ་བཙུན་རེ་འགས་སྣེར་གཉེར་སློབ་གྲྭ་འཛུགས་པ་དང་། རྒན་འཁོགས་བདག་མེད་དང་དྭ་ཕྲུག་བྱིས་པར་རོགས་སྐྱོར་བྱེད་པ་སོགས་དོན་བཟང་མང་པོ་བསྒྲུབ་བཞིན་ཡོད་པ་ནི་བཀུར་ཞིང་བསྟོད་འོས་པའི་གནས་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཉིས་སྟོང་བཅུ་ལོའི་ཟླ་བཞི་བར་སྨྲ་སྐྱེ་རྒུ་མདོ་རུ་ས་འགུལ་ཚབས་ཆེན་བྱུང་སྐབས། མདོ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་རབ་བྱུང་བ་སྟོང་ཕྲག་འགས་མ་སྐུལ་དང་ལེན་གྱིས་རྒྱུད་སྐྱོབ་གནོད་སེལ་གྱི་ལས་དོན་ནང་ཞུགས་ཏེ་འཛམ་གླིང་ཧྲིལ་པོ་ཡིད་འགུལ་ཐེབས་པར་བྱས་ཡོད།

ང་ཚོས་ཁོང་རྣམ་པའི་གཞན་ཕན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་དེ་དག་ནི་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་ཡོན་ཏན་ལ་ངོས་འཛིན་དགོས་པར་མ་ཟད། རང་ཅག་བོད་མི་སྐྱ་སེར་གཉིས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་སློབ་གསོའི་མིག་དཔེར་བཀུར་འོས་སྙམ།

གོང་གསལ་གྱི་སྐད་ཆ་དེ་དག་ནི་ཁོ་བོ་མི་སྐྱ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་དགོན་པའི་སློབ་གསོའི་ཕྱོགས་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་སྒྲོས་དྲན་ཚུལ་ཙམ་བརྗོད་པ་ལས། དངོས་སུ་དེའི་སྐོར་ལ་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་ཆེན་པོ་བྱས་མ་མྱོང་བས་མི་ཤེས་ཤེས་མདོག་སྒྲོས་རྒྱས་བཤད་འདྲེན་པར་མི་བྱ། མདོར་ན་རྩོམ་ཐུང་འདིའི་ནང་གཙོ་བོ་རང་ལ་ཚུང་ཟད་ཚ་རྒྱུས་ཡོད་པའི་སློབ་གྲྭའི་སློབ་གསོའི་གནད་དོན་དེ་རགས་ཙམ་གླེང་འདོད་ཡོད། ཀུན་གྱིས་ཤེས་གསལ་ལྟར་སློབ་གྲྭ་ནི་ད་གཟོད་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་མི་སྐྱ་མང་ཚོགས

གྱིས་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་སྤྱོད་སའི་བསྡི་གནས་གལ་ཆེན་དེ་ཡིན་འོས། འཛིག་རྟེན་ཁྱིམ་པའི་སློབ་གསོ་ལ་མཚོན་ན། རྒ་བའི་ཆ་ནས་ང་ཚོས་དཔའ་མཛངས་གཉིས་ལྡན་སྒྲོས་ད་ཡོད་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོའི་ལམ་ལུགས་སྲུང་འཛིན་དང་བེད་སྤྱོད་གང་ལེགས་བྱེད་དགོས་པར་མ་ཟད། ཀློ་གྲོས་དང་འཆར་གཞི་ཡོད་པའི་སྒྲོ་ནས་མི་འདང་ས་དང་ནོར་འཕྲུལ་བཙོས་སྒྱུར་བྱེད་པར་འབད་དགོས། སློབ་གསོའི་སྒྲིག་ཆས་སོགས་ཕྱི་དངོས་པོའི་ཐད་ནས་རང་ཅག་ལ་སྟོབས་ལྡན་མི་རིགས་གཞན་དག་ལྟ་བུའི་མ་ཐུབ་རྐྱེན་མི་འཛོམས་ཤིང་། སློབ་གསོའི་ནང་དོན་དང་ཁ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་རིགས་རང་གིས་གདམ་གསེས་དང་རྟུས་འགོད་བྱེད་དབང་མེད་ནའང་། གང་ལྟར་རང་ཅག་གིས་ད་ཡོད་རྒྱལ་བཙུགས་སློབ་གྲྭ་ཆེ་མ་ཆུང་གསུམ་དག་མ་ཟད་མི་སྒེར་དང་ཐེབས་རྒ་ཚོགས་པ་སོགས་ཀྱིས་བཙུགས་པའི་རྫོངས་སེལ་འཛིན་གྲྭ་ཅམ་གྱི་ཕན་ཡོད་དང་དགེ་མཚན་ཡང་སྤྱོག་འདོན་བྱེད་མཁས་དགོས་ལ། གཟིགས་རྒྱང་རིང་བའི་བོད་མི་སྐྱ་སེར་སུ་ཡིན་རུང་ཡིག་རྫོངས་སེལ་བའི་སྲིད་རྟུས་ཐད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་དག་དང་ལས་ཁུངས་དག་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་གང་ནུས་ཅི་ཐུབ་བྱེད་འོས། སུ་ཞིག་གིས་བྱིས་པ་སློབ་གྲྭར་སྐྱེལ་བར་བཀག་འགོག་བཟོ་ན་དེ་ནི་གཞན་གང་ལ་རྐོལ་བའང་མ་ཡིན་པར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔལ་ཡོན་འགོག་པའི་ལྷུན་རྟགས་ཁོ་ན་འགྱུར། གལ་ཏེ་ཁྱིམ་བདག་ལ་ལས་སློབ་མ་སློབ་གྲྭར་མི་སྐྱེལ་ན། དེ་ལ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་ལྟར་ཉེས་ཆད་བཅད་ཀྱང་འོས་འཚམ་རེད། རྒྱུ་མཚན་ནི་དྲིན་ཆེན་ཕ་མ་ཡིན་རུང་བྱིས་པའི་སློབ་གསོ་སྤྱོད་བའི་ཁེ་དབང་འཕྲོག་ན་ག་ལ་ཆོགགལ་ཏེ་ཁྲིམས་ཆད་བཅད་ཀྱང་ཁ་ལ་མི་ཉན་པའི་ཁྱིམ་བདག་མགོ་མཁྲེགས་པོ་ཅན་ལ་ས་

གནས་ཀྱི་ལྷ་སྨྲུལ་སོགས་ཀྱིས་ཁ་ཏ་སློབ་གསོ་གཏོང་རོགས་བྱས་ན་འགྲིགམདོར་ན་ཡོད་ཚད་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིལ་སྒོས་མ་འོངས་པར་བོད་མི་ཡིག་རྨོངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་ རླབས་ཆེན་དེ་མངོན་འགྱུར་བྱེད་དགོས་པ་ལགས།

གསུམ། སློབ་གསོའི་གོ་རིམ།

མིག་སྔར་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དངོས་ལ་གཞིགས་ན། ཐོག་མར་རྨང་གཞི་སློབ་གསོ་དེ་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་ལས་འགན་ཞིག་ཏུ་བརྩི་དགོས་ལ། ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཡིག་རྨོངས་སེལ་བ་ཙམ་ཁོ་ནར་མི་གོ་བར། མ་ལག་གོ་རིམ་ཚང་བ་ཞིག་བསྒྲུབ་པར་འབད་པ་བྱས་ན་བཟང་། དཔེར་ན་ཕ་མས་བྱིས་པའི་བློ་གྲོས་དང་དགའ་ཕྱོགས། གོམས་གཤིས་ལེགས་པོ་བཅས་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཁྱིམ་ཚང་སློབ་གསོར་ཡང་དོ་སྣང་བྱེད་རན་རེད། འདི་ནི་ཕྱོན་ཆད་ང་ཚོས་སྣང་མེད་དུ་བཞག་པའི་སྐོར་ཡིན། ཕ་མས་ཆུང་དུས་ནས་བཟུང་བྱིས་པའི་སྙིང་སྟོབས་དང་རྩེས་ཐང་། བློ་གྲོས་བཅས་སྐྱེད་སྲིང་གང་ལེགས་བྱེད་དགོས་པར་མ་ཟད། གུས་ལུགས་དང་། བཟོད་བསྲན་དང་བརྩོན་འགྲུས་སོགས་ཡ་རབས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་ཀྱང་རྒྱུད་ལ་ཐོབས་པར་བྱེད་དགོས། མི་སྙེར་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་ན་རིགས་གཅིག་སྤུན་ཟླ་དག་ལས་ཁྱིམ་ཚང་གི་སློབ་གསོའི་ཆ་རྐྱེན་ལེགས་པོ་འཛོམས་ཡོད་མཁན་ཚོས། རྒྱ་ནག་མི་རིགས་ཆེན་པོ་འདིའི་ཡོད་ཚད་ལ་ལད་ཟློས་བྱེད་པ་ལས་ནུབ་གླིང་ཨ་རི་རྒྱལ་ཁབ་སོགས་ལ་དཔེ་བལྟ་མང་ཙམ་བྱས་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་བར་འདོད། རྒྱུ་མཚན་ཞིབ་པར་ཤེས་

འདོད་ན་དེ་དག་གི་སློབ་གསོ་གཉེར་སྟངས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་གཤིབ་སྡུར་བྱས་ན་རྟོགས་ངེས་རེད་སྙམ།

དེ་ཡང་བྲིས་པ་སློབ་ཆུང་ལ་ཞུགས་པ་ནས་སློབ་འབྲིང་མཐར་ཕྱིན་རག་བར་དུ་སྐད་ཡིག་རྩིས་རིག་དང་བཅས་པའི་རྨང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་སྦྱོང་བ་རེད། དེའི་གོ་རིམ་ནང་གཙོ་བོ་དགེ་རྒན་དང་སློབ་གྲྭས་སློབ་གསོ་གཏོང་བའི་ལས་འགན་བཞེས་དགོས། ད་ལྟའི་ཀྲུང་གོའི་སློབ་གསོའི་ལམ་ལུགས་ལ་མཚོན་ན། སློབ་ཆུང་ནས་མཐོ་འབྲིང་བར་གྱི་མི་ལོ་བཅུ་གཉིས་རིང་རྨང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་གཙོར་བཟུང་ཡོད། དུས་རིམ་འདིའི་ནང་སློབ་མར་དཔེ་ཆའི་སྟེང་གི་རྒྱུན་ཤེས་མང་དུ་ཁྲིད་པ་ལས་གཞན། དགའ་ཕྱོགས་དང་མོས་པ་སྣ་ཚོགས་འདྲེན་རྒྱུར་ཡང་དོ་སྣང་བྱེད་རན་ཡིན། དགེ་རྒན་དང་ཕ་མས་བྲིས་པར་ལས་བྱ་དང་སློབ་སྦྱོང་གི་ཁུར་བོ་ལྗིད་མོ་བཀལ་ནས་ལུས་སེམས་ལ་མནར་གཅོད་གཏོང་མི་རུང་ལ། ཟ་འཐུང་རོལ་རྩེད་རྒྱུས་ཤོམ་ཅི་འདོད་བྱེད་དུ་བཅུག་ནས་ངན་ལང་དུ་ཡང་གཏོང་མི་རུང་སྟེ། དོན་ལ་རང་རེའི་ཡང་དག་པའི་བྱེད་ཐབས་ནི་བྲིས་པར་ཆུང་དུས་ནས་འགན་ཁུར་དང་དབང་ཆ་དོ་མཉམ་པའི་གནས་ལུགས་དང་། བདག་གཞན་གཉིས་ཀའི་ཁེ་ཕན་བླ་ན་མེད་པའི་རིན་ཐང་ལྟ་ཚུལ། ལས་དོན་གང་བསྒྲུབ་ཀྱང་དཔའ་མཛངས་གཉིས་ཀ་ལྡན་དགོས་པའི་སློབ་སྟོན་དང་སྐུལ་ལྕག་བྱེད་དགོས་ལ། བྲིས་པའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཤོང་ཚོད་དང་བསྟུན་ནས་ཐོག་མར་རྨང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་བསླབས་ཏེ་སློབ་མའི་ལྟ་རྒྱ་ཐོས་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་སོ་སོའི་ཁམས་དང་མོས་པར་བསྟུན་ཏེ་བསམ་གཞིགས་དང་འཆར་ཡན་གྱི་ནུས་པ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་ཞེས་སློབ་གསོའི་ཆེད་མཁས་དག་གིས་གསུངས། དེང་རབས་ཀྱི་སློབ་གསོ་

མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་“མི་ཞིག་གི་ཚེ་གང་བོའི་སློབ་སྦྱོང་ལ་གོ་རིམ་གསུམ་བརྒྱུད་དགོས་”གསུངས་པ་སྟེ། དང་པོ་ནི་དགེ་རྒན་དང་ཕ་མ་སོགས་ཀྱིས་བཙན་སྐྱུལ་འོག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་རང་གི་ལས་ཀ་དང་འཚོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཡི་ཆེད་དུ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ། གསུམ་པ་ནི་རང་གི་ཐུགས་བསམ་དང་དགའ་ཕྱོགས་ལྟར་རང་འགུལ་སྒོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་བཅས་རེད། མདོར་ན་སྔ་མ་གཉིས་ནི་རང་གི་འདོད་བློ་དངོས་དང་འགལ་ཡོད་པས་སློབ་སྦྱོང་གི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱང་ཕྱི་མར་མི་དོ་སྟེ། དེང་རབས་ཚན་རིག་གི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཨེན་སི་ཏེན་(AlbertEinstein1879ལོ－1955ལོ)ལགས་ཀྱིས་“སློབ་སྦྱོང་ནི་དབུགས་འབྱིན་རྟུབ་བྱེད་པ་ནང་བཞིན་རྒྱུན་ལྡན་ཞིག་ཡིན་དགོས་”གསུངས་པ་རེད། དེ་བས་གཞི་རིམ་སློབ་གསོ་གཉེར་བའི་དགེ་རྒན་ཚོས་རབ་ཡིན་ན་སློབ་མར་གཅར་རྡུང་དང་དམའ་འབེབས་བྱེད་པའི་དྲག་ཤུགས་རྗེས་ལུས་ཀྱི་སློབ་གསོ་གཏོང་སྟངས་ཐ་དག་རྩ་བ་ནས་སྤང་ས་ན་དགའ། རོལ་རྩེད་ཀྱི་ལམ་ནས་རྒྱུན་ཤེས་ངོ་སྤྲོད་པ་སོགས་སློབ་མའི་སྤྲོ་སྣང་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཞིབ་འཇུག་དང་གསར་བཏོད་བྱེད་དགོས་ལ། བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ནང་དོན་ལྡན་པའི་བྱིས་པའི་རྩེད་ཆས་དང་། རི་མོ་དང་བརྙན་གཟུགས་སྦྲགས་མའི་དམངས་སྲོལ་དང་ཚན་རྩལ་རྒྱུན་ཤེས་ངོ་སྤྲོད་པའི་ལྷ་གླེག་རྒྱུ་ཆ་དང་། དེང་རབས་སྨྱུན་མང་གཟུགས་ཀྱི་སློབ་གསོའི་གཞོགས་འདེགས་ཐོན་རྫས་སྣ་ཚོགས་ཁྲིམ་རའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཚོས་ཉིད་ལྟར་ཐོན་སྐྱེད་དང་འཕྲིམ་སྤེལ་བྱེད་དགོས་ལ། སློབ་གྲྭ་ཆུང་འབྲིང་གི་བོད་སྐད་ཡིག་བསླབ་དེབ་ཏུ་གངས་ལྗོངས་ཀྱི་འཚོ་བ་དང་རིང་དུ་བྲིས་པའི་གཞན་རིགས་ཀྱི་སྒྱུར་རྩོམ་ཅི་རིགས་དང་།

ལངས་ཕྱོགས་དྲིལ་སྒྲིག་གི་དམིགས་ཡུལ་མངོན་པར་གསལ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་རྩོམ་ཡིག་སྣ་ཚོགས་གཏན་འགོག་བྱ་རྒྱུར་འབད་དགོས། དེ་ལྟར་སློབ་གྲྭ་ཆུང་འབྲིང་གི་རྨང་གཞི་སློབ་གསོའི་དུས་རིམ་རྫོགས་ཏེ་མཐོ་རིམ་སློབ་ཆེན་ཁག་ལ་ཞུགས་སྐབས། སློབ་འཕར་ཡིག་རྒྱུགས་མ་འཕྲོད་པའི་སློབ་མ་རྣམས་འབྲིང་རིམ་ལས་རིགས་སློབ་གྲྭ་སོགས་སུ་མངགས་ཏེ་འཚོ་གནས་ལག་རྩལ་སྦྱངས་ཚོགཉེ་རབས་ཅན་རིག་གི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཨེན་སི་ཏེན་ལགས་ཀྱིས་“འཆར་ཡན་གྱི་ནུས་སྟོབས་ནི་ཤེས་བྱ་ལས་ཀྱང་གལ་ཆེ་”གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར། བདེ་ལྷག་དང་མཐོ་རིམ་སློབ་ཆེན་དུ་ཞུགས་པའི་སློབ་མ་ཚོས་མུ་མཐུད་དུ་རྨང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་ཁོན་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་པར། ཆེད་ལས་རིག་ཚན་དང་ཞིབ་འཇུག་ཐབས་ཤེས། བསམ་གཞིགས་ཀྱི་རིག་ལམ་སོགས་སྦྱོང་དགོས་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་མིག་སྔར་རང་རེའི་བོད་ཡིག་ཆེད་ལས་བཙུགས་ཡོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཕལ་མོ་ཆེས་སློབ་ཆུང་ནས་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མའི་བར་དུ་ཤེས་བྱ་ཁོན་གཙོ་བོར་འཛིན་པའི་སློབ་གསོའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཡོད་ལ། བསྐྱར་ཟློས་ཀྱི་བསླབ་གཞི་དང་གཏན་ཁེལ་གྱི་སློབ་ཐུན་འབའ་ཞིག་གཙིགས་སུ་འཛིན་པ་ལས། སློབ་མའི་ཕྱོགས་ཡོངས་ཀྱི་ལྟ་རྒྱ་ཐོས་རྒྱ་དང་། ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་བསམ་གཞིགས་ནུས་པ་སོགས་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་རྒྱུར་དང་དོད་ཆེར་མི་བྱེད། དེ་བས་བློ་གཟུ་བོའི་གཏམ་ཞིག་སྨྲས་ན། རིག་གསར་རྗེས་ཀྱི་མི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་འགའི་རིང་བོད་ཡིག་བོད་སྐད་ཀྱི་སློབ་ཐུན་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་པའི་མཐོ་རིམ་སློབ་ཆེན་ཁག་ཏུ་ཆེ་ཏན་ཞབས་དྲུང་དང་། དུང་དཀར་བློ་བཟང་འཕྲིན་ལས། དམུ་དགེ་བསམ་གཏན། ཤར་གདུང་བློ་བཟང་བཤད་སྒྲུབ་རྒྱ་མཚོ་སོགས་དེང་རབས་ཀྱི་མཁས་ཆེན་ཉི་ཟླ་འདྲ་བ་འགའ་རེ་

བཞུགས་ཤིང་། ཁོང་རྣམ་པས་དུས་དེང་གོད་ཆག་གི་རླུང་འཚུབ་ཁྲོད་ནས་ཐུ་རྡོད་ཤེས་རིག་གི་མེ་སོན་སླར་ཡང་སྦར་བར་མ་ཟད། སྐུ་ཆེ་ཧྲིལ་པོར་དངོས་སློབ་དང་ཡང་སློབ་མང་དུ་བསྐྱངས་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལས་རྒྱ་སྐར་ལྟར་འོད་དུ་འཚེར་བའི་གཞོན་སྐྱེས་རྒྱུན་འཛིན་པ་ཡང་སྙིར་ཞིག་བྱུང་ཡོད། མདོར་ན་ལྔ་རིག་བཅུད་ཀྱིས་ལྟེམས་པའི་རིན་ཆེན་བུམ་བཟང་དང་གངས་ཅན་རིག་རྒྱུན་སྐྱོང་བའི་གསེར་གྱི་རྨུ་ཐག་ལྟ་བུའི་མཁས་པ་ཁོང་རྣམ་པའི་བཀའ་དྲིན་ལས་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་གི་དབུགས་རྒྱུན་ཙམ་ཞིག་མ་ཆད་པར་གནས་ཡོད་ན་ཡང་། ཀྲུང་གོའི་བཅོས་སྒྱུར་སྒོ་འབྱེད་བྱས་ཚུན་གྱི་མི་ལོ་སུམ་ཅུའི་རིང་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོ་ཚོང་ལས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བའི་རླུང་འཚུབ་དང་བསྟུན་ནས། མི་རིགས་སློབ་ཆེན་ཁག་ཏུ་ཡང་སློབ་དཔོན་སྙོར་མོར་དགའ་མཁན་དང་ཆེད་མཁས་དབང་ཆར་དགའ་མཁན་ཇེ་མང་ཡིན་ལ། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་སློབ་གསོའི་རྨང་གཞི་སྙེང་ཕྱི་དར་དེང་རབས་སློབ་གསོའི་ལེགས་ཆ་འདྲེན་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་འགན་འཁྲི་དེ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་བསྒྲུབ་ཐུབ་མེད། ཁ་གསལ་པོར་བཤད་ན་ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོ་གཉེར་མཁན་ཕལ་མོ་ཆེས་སྔོན་རབས་མཁས་བཙུན་དམ་པས་སློབ་མ་བུ་ལྟར་སྐྱོངས་པའི་གཞན་ཕན་གྱི་སྙིང་སྟོབས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་མེད་ལ། དེང་རབས་ཕྱི་གླིང་མཁས་པའི་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་ཐབས་ལམ་ངོ་མཚར་ཅན་དག་ཀྱང་སློབ་ཐུབ་མེད་སྟམ། དེ་བས་ཁོང་ཅག་གིས་བསྐྱངས་པའི་རང་རེའི་སློབ་མའི་ནང་ན་བློ་གྲོས་ཀྱི་འདབ་གཤོག་ཡངས་ཤིང་བསམ་བློའི་རང་ཚུགས་ཐུབ་མཁན་ཕལ་ཆེར་མཐོང་དཀོན་པར་མ་ཟད། བརྒྱལ་བརྟགས་ལ་གོམས་ཤིང་དཔེ་ཀློག་ལ་སྤྲོ་བའི་སློབ་མ་ཡང་ཇེ་ཉུང་ནས་ཇེ་ཉུང་རེད། ཐ་

ན་བོད་ཀྱི་སློབ་ཆེན་སློབ་མ་ཕལ་མོ་ཆེས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དེ་རྒྱུགས་འཕྲོད་པའི་ཆེད་དང་། རྒྱུགས་འཕྲོད་པ་དེ་ལོ་རིམ་འཕར་བྱེད་ཙམ་དུ་ངོས་བཟུང་འདུག་ལ། དགེ་རྒན་གྱི་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པའི་ལས་བྱ་དང་མཐར་ཕྱིན་དཔྱད་རྩོམ་སོགས་ཀྱང་ཁུར་པོ་འབབ་ཞིག་ཏུ་བརྩིས་སྟེ་ཁྲལ་སྤྲོད་ཐབས་བྱེད་པ་ལས། ཆེ་བ་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གྱི་དར་རྒྱུད་ཚོས་ཉིད་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མི་ཤེས་པ་ཙམ་མ་ཟད། སློབ་མཐར་ཕྱིན་རྗེས་ལས་གནས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་བཀོད་སྒྲིག་མ་བྱས་ན་ཅི་བྱེད་འདི་བྱེདམེད་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་ཡོད། དེ་ལ་ཡང་དེང་རབས་ཚན་རིག་གི་ཤེང་ཧྲའི་སྲོལ་འབྱེད་ཨེན་སི་ཏེན་ལགས་ཀྱིས“དོན་དེ་མའི་སློབ་གསོ་ཞེས་པ་ནི་སློབ་གྲྭ་ནས་སྦྱངས་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བརྗེད་ཚར་ཤུལ་དུ་ལྷག་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན”ཞེས་ལེགས་བཤད་རྨ་མེད་པ་གསུངས་པ་སྟེ། ང་ཚོས་ལོ་མང་པོར་སློབ་གསོ་མྱངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་སྟེང་ལས་དོན་བསྒྲུབ་པའི་འཛིན་ཐང་འཛོམས་རྒྱུ་དེ་རེད། ཚད་ཐིག་འདིའི་སྟེང་ནས་རྨང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་འབབ་ཞིག་བསྒྱུར་རློམ་ཀྱིས་ཁྲིད་བཞིན་པའི་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་བོད་ཡིག་སློབ་གསོ་འདིས་བོད་མི་ཤེས་འཛིན་གཉིས་ལྡན་ཅན་མང་པོ་ཞིག་སྐྱེད་སྲིང་བྱེད་དཀའ་ཚོད་རེད། འོན་སློབ་གྲྭའི་བོད་ཡིག་སློབ་གསོ་འདིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རྩོམ་རིག་གི་སྟར་ཡོད་རིག་ཚན་ཁག་དར་རྒྱས་སུ་གཏོང་ཐུབ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ད་ལྟའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དངོས་གཞི་སློབ་མའི་ནང་ན་བོད་ཡིག་གི་ལམ་ནས་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀར་ནོར་འཁྲུལ་ཉུང་བའི་ཡིག་རྩོམ་གཙང་མ་ཞིག་འབྲི་ཐུབ་མཁན་ཡང་ཉུང་ལ། ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་ཐད་ནས་དེ་ལས་ཀྱང་ངོམ་དུ་རུང་བའི་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་སྟོན་རྒྱུ་མེད། རྒྱལ་ཁབ་དང་ཞིང་ཆེན་རིམ་པའི་ཆེད་མཁས་སུ་བརྩི

བཞིན་པའི་མཛུབ་སྟོན་སློབ་དཔོན་ཕལ་མོ་ཆེ་དང་། རམས་འབྱམས་པ་དང་འབུམ་རམས་པར་བསྟོད་པའི་ཞིབ་འཇུག་སློབ་མ་མང་ཆེ་བས། ད་དུང་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་ལོ་ཚིགས་ནམ་ཡིན་དང་། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོའི་ཨ་ཕ་སུ་ཡིན། གེ་སར་རྒྱལ་པོའི་ཕ་ཡུལ་གང་ཡིན་སོགས་རྩོད་གཞི་སྙིང་རུལ་དེ་དག་སྐྱུགས་ལྷད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། གདོད་མའི་བོད་ཀྱི་ཚོག་ནས་བྲམ་ཟེའི་རིགས་བྱེད་གཏམ་རྒྱུད་དང་། ཐུབ་བསྟན་གྲུབ་མཐའི་བྱུང་འཕེལ་ནས་དམངས་སྲོལ་སྨོངས་དད་དར་ལུགས་སོགས་གནའ་གཏམ་སྙིང་བ་འབའ་ཞིག་ལ་མགོ་འཁོར་ཡོད་ཅིང་། རང་རང་ས་རུ་ཧུན་ཧོང་ཡིག་སྙིང་ལྷ་བུར་ཡང་འགྲེལ་བསྐྱར་འགྲེལ་རེ་རྩོམ་ཐུབ་ན་མཁས་པ་ཡིན་སྙམ་པའི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་བཟུང་ཡོད། དེ་དག་ལས་ཀྱང་མཁས་རྒན་གྲིམ་པོ་སྐོར་ཞིག་གིས་ནམ་ཡང་གོང་རིམ་ལས་ཁུངས་ཁག་ལ་རེ་ཞུ་ཡི་གེ་ཡང་ཡང་བྲིས་ཏེ་སྐོར་རྟོག་འགག་རེ་སློང་ཐབས་བྱེད་པ་དང་། སྐམ་ཚིགས་དང་བཅས་ཞིབ་འཇུག་ལས་གཞི་སྒྲུབ་ཀྱིན་ཡོད་ཅེས་རྩ་བ་བོར་ནས་ཡལ་གར་འཇུས་པའི་དཔེ་ལྟར་གཞན་ལ་མི་གནོད་ཅིང་རང་ལ་མི་ཕན་ཞིང་། ཡོད་ཀྱང་རུང་ལ་མེད་ཀྱང་ཆོག་པའི་དཔྱད་རྩོམ་ཕྱི་རྫིག་ནང་སྟོང་ཅན་འགག་རེ་སྤེལ་བ་དང་། སྐོར་མོ་ལྷག་འཕྱོས་རླངས་འཁོར་དང་སྟོད་ཁང་ཉོ་བ་སོགས་ཕྱི་དངོས་པོའི་ཆ་རྐྱེན་བཟང་ངན་གྱི་འགྲན་སྡུར་ལ་བྲེལ་ནས་དུས་འདའ་བཞིན་ཡོད། སྤྱིར་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་རུལ་སུངས་སུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་སྣང་ཚུལ་འདི་ཆེ་ས་ནས་ཀྱང་གོའི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཚོང་ལས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བའི་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་ཁ་ཕྱོགས་དེས་བཟོས་པའི་མཇུག་འབྲས་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་། ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་བོད་རང་གི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཚོར་མ་གཞི་ནས་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་མི་གཤིས་དང་རྒྱུད་རིང་བའི་ཕུགས་

བསམ་མེད་པ་ནི་རྩ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཞིག་ཅེ་ལ་མིན། གང་ལྟར་ཁ་སང་དེ་རིང་དེ་འདྲའི་མཁས་རྒན་གྲིམ་པོ་མང་སའི་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོའི་བསྐྱེ་གནས་དག་ཏུ། སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་ནང་དོན་ཕལ་མོ་ཆེ་དངོས་ཡོད་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་རིང་དུ་བྲལ་ཞིང་། ཤེས་བྱའི་མ་ལག་ཧྲིལ་པོ་རྙིང་ཞིང་རྗེས་ལུས་ཡིན་པར་མ་ཟད། དགེ་རྒན་ཚོས་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་སྐབས་སློབ་མའི་གཤིས་ཀ་དང་འདོད་བློར་མཐུན་སྦྱོར་བྱེད་མི་ཤེས་པས་འགུགས་ཤུགས་དང་བྲོ་བ་ཅི་ཡང་མེད། དེ་བས་ང་ཚོའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་དང་ཞིབ་འཇུག་ཆེད་མཁས་ཞེས་འབོད་བཞིན་པ་དེ་དག་ལས་སྐོར་ཞིག་ནི་གྲགས་སྐམ་ཆེ་ཞིང་དོན་ལ་མི་འབྱོར་བ་ཤ་སྟག་ཡིན་ལ། མི་གཞི་དང་སྤྱོད་ལམ། ཤེས་ཡོན་བཅས་གང་ཐད་ནས་བསམས་ཀྱང་བཙོ་མའི་གསེར་ལྟར་རྣམ་དཔྱོད་དང་མི་གཤིས་ཀྱི་འོད་སྣང་འཕྲོ་བའི་བོད་གནའ་རབས་སྐྱེས་ཆེན་དག་གི་རྒྱུད་འཛིན་པ་ཡིན་ཁུལ་བྱེད་པ་ནི་བག་ཚ་བའི་རྒྱུ་ཅམ་ལས་མ་འདས་ལ། ཉུབ་གླིང་གཙུག་ལག་སློབ་ཆེན་ཁག་ཏུ་བདེན་པའི་དམ་ཚིག་སྲོག་ལྟར་སྲུང་ཞིང་སྤྱི་ཕན་གྱི་ཐུགས་བསམ་རྒྱ་ཆེ་བ། གསར་བརྟོད་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ངེས་པ་དོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་དང་ཆ་འདྲ་བའི་མཚན་གནས་ཚོ་ལོ་སྣ་ཚོགས་བདག་ཏུ་བཟུང་ཡོད་པ་ཡང་ངོ་གནོང་བའི་རྒྱུ་ལས་མ་འདས་སྙམ།

བརྒྱ་བཤད་ཚིག་གི་རྩ་བ་མདོར་དྲིལ་ན། མིག་སྔར་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་པའི་སྡེ་རྩུ་མངོན་སུམ་འབྱུང་ཐོན་གྱི་སྐྱོན་ཆ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད་དེ། གཅིག་ནི་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་རྒན་དང་གཞོན་གསུམ་ཚང་མ་ཁ་ཕྱིར་འཕོར་ཏེ་གནའ་རབས་ཀྱི་གཏམ་རྙིང་གླེང་བར་དགའ་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི་ཕོ་ཚོས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཡུལ་

ཐམས་ཅད་ད་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་དང་ཉེན་ཆབས་ལ་འབྲེལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པ་དེ་རེད། དེ་བས་སྐད་ཆ་དྲང་མོ་ཞིག་བཤད་ན། ད་ལྟ་ཀྲུང་གོའི་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་དག་གིས་བོད་མི་རིགས་ལ་བསམ་བློ་ཅན་གྱི་ཤེས་ཡོན་པ་སྐྱེད་སྲིང་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་མ་ཟད། རིག་གནས་ཅན་གྱི་དཔེ་ཆ་བ་ཡང་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་དཀའ་བའི་ཚོད་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁོ་ཚོས་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པའི་ཐད་ནས་གནའ་རབས་དགོན་པའི་སློབ་གསོ་ཡི་ཕན་འབྲས་ལས་བདའ་མེད་ལ། འཛམ་གླིང་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ཏེ་ཤེས་རིག་ནང་འདྲེན་དང་ལག་རྩལ་གསར་བཏོད་བྱེད་པའི་ཐད་ནས་སྔོན་ཐོན་གཞན་རིགས་དང་ལེ་དབར་ཁྲི་སྟོང་གིས་བར་ཐག་ཆོད་ཡོད།

འཇར་མན་གྱི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་སའོ་ཕེན་ཧུར་(ArthurSchopenhauer-1788—1860)ལགས་ཀྱིས་“སྲིག་འཛུགས་ནང་གི་མཁས་པ་ནི་སྐྲེ་ལ་ལྕུགས་ཐག་བསྐོན་པའི་སྒོ་ཁྱི་དང་འདྲ་ཞིང་། སྲིག་འཛུགས་ཕྱི་ཡི་མཁས་པ་ནི་གཞན་དབང་གི་སྲོག་དུ་མ་ཚུད་པའི་སྤྱང་ཀི་དང་འདྲ”ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ད་ལྟའི་བོད་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། ཏག་ཏག་བསམ་བློའི་ཤེས་རིག་གི་སྡེ་ཚན་བོད་མི་བྱིངས་ཀྱི་བླ་སྲོག་ལ་ཐད་ཀར་ཤུགས་རྐྱེན་བཟོ་མཁན་ནི་མཐོ་རིམ་སློབ་ཆེན་དང་ཞིབ་འཇུག་སྡེ་ཁག་ན་བཞུགས་པའི་ཆེད་ལས་མཁས་རྣམ་དེ་དག་མ་ཡིན་པར། ཕྱི་རོལ་སྤྱི་ཚོགས་ཆེན་མོའི་ལས་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ན་ཡོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་གཞན་དབང་དུ་མ་ཚུད་པའི་སྐྱ་སེར་བློ་གྲོས་དང་ལྷག་བསམ་གཉིས་འཛོམས་ཅན་སྐོར་ཞིག་རེད། སྣང་ཚུལ་འདིའི་སྟེང་ནས་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་དང་ཞིབ་འཇུག་པ། སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་སོགས་ཀྱི་མཚན་བྱང་བརྗིད་པོ་ཁྱུར་མཁན་མང་ཆེ་ཤོས་ཤིག་གིས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་

སྒྲོན་མེ་དང་མི་རིགས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་བློ་མིག་བྱེད་པའི་འགན་དེ་ཁུར་ཀྱིན་མེད་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ། གལ་ཏེ་ནམ་ཞིག་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་སློབ་གསོ་འདིས་ཀྱང་མིང་དོན་མཚུངས་པར་རང་ཅག་གི་སྤྱི་ཚོགས་དང་མི་རིགས་ལ་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་གྱི་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྒྲུབ་དགོས་ཟེར་ན། དུས་ད་ནས་བཟུང་གངས་ཅན་དཔྱོད་ལྡན་ཀུན་གྱིས་མཐུན་སྒྲིལ་རྫོག་རྩ་གཅིག་སྒྲིལ་སྒྲོས་དགག་བཞག་གི་རལ་གྲི་བཟུང་སྟེ། བོད་ཀྱི་རྙིང་རྟུལ་འཐོམས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་པའི་སྡེ་ཧྲིལ་བོར་གཤག་བཅོས་ཆ་ཚང་ཞིག་བྱེད་རན་འདུག་ལ། སྙེར་ཚུགས་དང་རང་དབང་། དྲང་བདེན་བཅས་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་སྙིང་སྟོབས་ངོམ་དེའབྲེལཡོད་སློབ་གླིང་དང་ཞིབ་འཇུག་སྡེ་ཁག་རྣམས་ལ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་དགོས། མདོར་ན་ང་ཚོར་ཡབ་མེས་ཀྱི་དུར་ས་ཡང་ཡང་བསྐོགས་ཏེ་གནའ་མིའི་ལྷ་སྒྲུང་སྐྱུག་ལྷད་བྱེད་པའི་ཞིབ་འཇུག་དཔྱད་རྩོམ་རྙིང་རྟུལ་དེ་འདྲ་ལས། ཇེས་རབས་བུ་ཚའི་མདུན་ལམ་བསྐྱུན་པའི་འཚོ་གནས་ཀྱི་ཤེས་རིག་དང་གསར་བཏོད་ཀྱི་བློ་གྲོས་མཁོ་བ་ཡིན་ལ། ཐོགས་དཔྱལ་གྱི་ལྕགས་ཐག་སྐེ་ལ་བསྐོན་པའི་སློ་ཁྲི་ལྟ་བུའི་ཆེད་ལས་མཁས་པ་གཡུང་མོ་དེ་འདྲ་ལས། བདེན་དོན་གྱི་ཟུག་སྐད་མཁའ་ལ་བསྒྲགས་ཡོད་པའི་སྐྱུང་ཀ་ལྟ་བུའི་བསམ་བློ་བ་དཔའ་མཛངས་ཅན་མཁོ་བ་ལགས།

དེ་མིན་འདིར་ཆེད་དུ་གསལ་བཤད་བྱེད་འདོད་པ་ཞིག་ལ། མིག་སྔའི་བར་བོད་ཀྱི་མི་སེར་ཕལ་མོ་ཆེར་ད་དུང་ཆོས་ལུགས་གྲུབ་མཐའ་དང་ཡུལ་ལུང་ཚོ་ཁག་གི་ཞེན་ཁོག་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ལས་མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཆ་ཚང་གྲུབ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་དངོས་ལ་དམིགས་ཏེ། དགོན་གྲོང་གཉིས་ནས་ཆེད་དུ་མི་རིགས་རང་གི་

ཆབ་སྲིད་ལོ་རྒྱུས་སྐོར་གྱི་སློབ་གསོ་རྒྱུན་མ་ཐུད་དུ་སྤེལ་བའི་དགོས་པ་ཆེ་ནའང་། དུས་ནམ་ཡང་བརྗེད་མི་རུང་བ་ནི་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཐམས་ཅད་ད་ལྟའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འབྲེལ་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ་ལ་ལགས། ལོ་རྒྱུས་གང་ཡང་མིག་མདུན་གྱི་འཚོ་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཉག་ཙམ་མེད་ན་སློབ་སྦྱོང་གི་རིན་ཐང་ཞིག་ཀྱང་ག་ལ་ཡོད། དེ་བས་ང་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་བརྒྱུད་བོད་མི་རེ་རེའི་སེམས་ཁོང་དུ་རང་ཅག་རྣམས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་སྤྱི་ཡན་གར་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས། ཆོས་ལུགས་དད་མོས་ཙམ་ཁོ་ནའི་བདག་དབང་རྩོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར། སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གང་ཐད་དུ་ཐུན་མོང་གིས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་བརྩོན་ལེན་བྱེད་རྒྱུའི་བླ་མེད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོད་པའི་རྒྱུན་ཤེས་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་གཏོང་དགོས་པ་རེད། མདོར་ན་དུས་ད་ནས་བཟུང་ང་ཚོས་ཀྱང་སྔོན་ཐོན་མི་རིགས་གཞན་དང་འདྲ་བར་དུས་རབས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཞིང་། མི་རིགས་རང་གི་དགོས་མཁོར་འཚམ་པ། མཐོ་དམའ་བར་གསུམ་གྱི་གོ་རིམ་ཚང་བ། ཆེད་ལས་དང་རིག་ཚན་སྣ་མང་བའི་དེང་རབས་སློབ་གསོའི་མ་ལག་གསར་བ་ཞིག་འཛུགས་པར་སྤྱ་གོན་བྱ་དགོས་པ་ལགས།

བཞི། སློབ་གསོའི་ཕན་ཡོན།

ཐང་མོར་བཤད་ན། ཁོ་བོས་གོང་ནས་གླེང་བ་ཐམས་ཅད་མི་རིགས་གཞན་དག་ལ་མཚོན་ན། སློབ་གསོའི་སྐོར་གྱི་རྨང་གཞིའི་ཤེས་བྱ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་ལྟ་རྒྱ་ཐོས་རྒྱ་ཅན་གྱི་ཀློག་པ་པོ་དག་ལ་ངོ་མཚར་བསྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་གསར་བ་ཅི་ཡང་མེད་མོད། བློ་རྣལ་ལ་ཕབ་སྟེ་ཞིབ་མདང་རེ་བརྒྱབ་ན། ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་ད་དུང་

ཐག་གིས་ཆོད་མེད་པ་ནི་ཏག་ཏག་སློབ་གསོའི་རྒྱུན་ཤེས་འདི་རིགས་མ་ཡིན་ནམ། ཤེས་རིག་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བཞིན་པའི་དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་ནང་དུ། ད་དུང་ཡིག་རྨོངས་པས་སྤྱིའི་མི་གྲངས་ཀྱི་ཕྱེད་ཀ་ཡན་ཟིན་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཚོན་ན། མི་དམངས་ཁྱིངས་ལ་རྨང་གཞིའི་སློབ་གསོ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་རྒྱུ་ལས་གལ་ཆེ་བའི་འགན་འཁྲི་གཞན་ཞིག་ཡོད་མི་སྲིད། ཐ་ན་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་བོད་དུ་བྱུང་བའི་རྨོངས་མུན་མཁྲེགས་འཛིན་ལ་རྒོལ་བའི་དཔྱོད་ཤེས་རྒྱང་འབོད་ཀྱི་ལས་འགུལ་དང་། རྗེས་ལུས་ཀྱི་སྲོལ་རྙིང་དོར་བའི་རྒྱན་ལྤགས་སྲེག་སྦྱོར་གྱི་ཚ་རླབས། རང་དབང་དང་དམངས་གཙོའི་ཐོབ་ཐང་གླེང་བའི་ཆབ་སྲིད་འཐབ་རྩོད་སོགས་གང་ལ་ཡང་སྤྱི་དམངས་བློ་འབྱེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དོན་སྙིང་གལ་ཆེན་ལྡན་མོད། མཐར་གཏུགས་ན་མི་རིགས་ཧྲིལ་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ནས་རྨང་གཞི་སློབ་གསོར་ཤུགས་བརྒྱབ་པའི་ཕན་འབྲས་ལ་མི་དོ་སྙམ། དཔེར་ན་རྨང་གཞི་སློབ་གསོ་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་སྤེལ་ཏེ་བོད་མི་ཁྱིངས་ཀྱི་ཡིག་རྨོངས་སེལ་ན་ཁོ་ཚོས་དཔེ་དེབ་ལྟ་ཀློག་སོགས་བརྒྱུད་རང་གི་ལྟ་རྒྱ་མཐོང་རྒྱ་བསྐྱེད་ཐུབ་ལ། མང་ཚོགས་ཀྱི་བརྡ་འཕྲིན་ལམ་བུ་ཇེ་ཡངས་སུ་སོང་བ་དང་བསྟུན་ནས་བསམ་བློའི་གོ་རྟོགས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་སད་ངེས་ཤིང་། བོད་མི་དམངས་ཀྱི་རིག་གནས་ཐོན་རྫས་ཀྱི་འཛད་སྤྱོད་དགོས་མཁོ་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བ་དང་། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་སྒྱུ་རྩལ་གསར་རྩོམ་དང་ཤེས་རིག་ཞིབ་འཇུག་ལ་སོགས་པའི་རིག་གནས་ཐོན་ལས་སྣ་ཚོགས་རང་བཞིན་གྱིས་དར་རྒྱས་འབྱུང་ངེས་ལ། རིག་གནས་ཐོན་ལས་དར་རྒྱས་སུ་སོང་བའི་དབང་གིས་སྤྱི་དམངས་སློབ་གསོའི་ཆུ་ཚད་མཐོར་འདེགས་བྱེད་པར་ཡང་སྐུལ་ལྕག་གི་ནུས་པ་ཞོར་ལ་ཐོན་ངེས། དེ་ལྟར་ལེགས་

པ་འཁོར་རྒྱུག་གི་ལམ་དུ་ཞུགས་ཆེ་མི་འགྲུངས་པར་རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོན་ཡོངས་སུ་དཔྱོད་ཤེས་དང་དགག་བཞག་གསར་བརྗོད་བཅས་ཀྱི་མཁའ་དབྱུགས་གསར་བས་ཡུག་གཅིག་ཏུ་ཁྱབ་སྟེ། །གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱང་ཞུགས་ནུས་པའི་ཤེས་རིག་གསར་བརྗེའི་ཚ་རླབས་ཆེན་པོ་ཞིག་དང་གིས་འཕྱུར་ངེས་ལ། ཤེས་རིག་གསར་བརྗེ་དེའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རེའི་སྲིད་འཛིན་རིག་གསུམ་གྱི་འཕེལ་རྒྱས་དམིགས་འབེན་ཐ་དག་ཀྱང་ཁ་བཤད་ཚུ་ཡི་ལྦུ་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་སྟེང་ནས་མངོན་འགྱུར་བྱེད་པའི་རེ་བ་ཡོད་འགྲོགལ་ཏེ་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་དམངས་བྱིངས་ཀྱིས་སློབ་གསོར་དོ་སྣང་མ་བྱས་པར་མཐོ་རིམ་ཤེས་ཡོན་པའི་སྡེ་ནས་ཐ་སྙད་རྩོད་པའི་ལས་ཀ་གཙོ་བོར་བཟུང་ན། བོད་མི་ཕལ་མོ་ཆེ་སྐད་ཅིག་ཙམ་ལ་ཐེར་སྒྲོས་གང་རུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་དུངས་ཞེན་གྱི་ང་རོ་སྒྲོག་ཀྱང་སྲིད་མོད། མཐར་ཐུག་རྩོངས་གཉིད་ལས་ཡོངས་སུ་སད་དེ་རང་ཉིད་རང་གི་མགོན་དུ་འགྱུར་བའི་བློ་གྲོས་དང་འཛིན་ཐང་རྣལ་མ་ཞིག་འཛོམས་དཀའ་བར་སྣང་། དེ་བས་བློ་གྲོས་དང་རུས་ཞེན་གཉིས་ལྡན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་གནས་ལུགས་ལྟར་སྟོབས་ཤུགས་གཅིག་སྒྲིལ་སྒོས་སློབ་གསོ་གཉེར་འོས་པ་དང་། མགོ་ནག་བོད་མི་ཕོ་མོ་ཀུན་གྱི་རྒྱུད་དུ་སློབ་གསོར་དུངས་ཞེན་སློབ་སྦྱོང་ལ་དགའ་བའི་གོམས་གཤིས་ཤིག་འཛུགས་པར་བྱེད་དགོས་ལ། སློབ་གསོར་བཀག་འགོག་དང་བར་ཆད་བཟོ་བའི་གཞུང་སྒེར་གང་ལའང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཐོད་དགོས། གཏན་ཤུགས་དང་དཀའ་སྤྱུག་གང་འདྲར་འཕྲད་རུང་། ཐབས་ཤེས་ཡོད་དགུ་རྩལ་དུ་སྤྲུགས་ནས་སློབ་གསོའི་གོ་སྐབས་དང་མཐུན་རྐྱེན་བརྩོན་ལེན་བྱེད་པའི་དམ་བཅའ་སྙིང་ནས་འཛོག་

པར་རིགས།

ཀྱེ་ཀྱེ། སྨན་ལྷ་ལགས། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ཉིད་ལ་ཕ་ཚན་སློབ་སྦྱོང་བྱོས། བུ་ཕྲུག་ལ་ཕ་ཚན་སློབ་གསོའི་གོ་སྐབས་བསྐྲུན། ཕ་ཉེ་སྨན་མཆེད་ལ་སྙིང་ཉེ་ན་སློབ་གསོའི་མ་ཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར། བོད་རིགས་སྨན་ལྷ་ལ་ཕ་ཚན་སློབ་གསོའི་གནང་སྦྱིན་བྱོས། དབང་ཐང་ཅན་གྱི་དཔོན་པོ་དང་གཞུང་ཞབས། གཟི་བྱིན་ཅན་གྱི་དགེ་བཤེས་དང་ལྷ་སྤྲུལ། རྒྱུ་འབྱོར་ཅན་གྱི་ཚོང་དཔོན་དང་ཕྱུག་བདག་ཡོན་ཏན་ཅན་གྱི་དགེ་རྒན་དང་ཆེད་མཁས། ལས་ལ་བརྩོན་པའི་རོང་འབྲོག་མང་ཚོགས་རྣམ་པ། ད་ནི་ང་ཚོས་དམིགས་ཡུལ་དང་འཆར་གཞི་མེད་པར་སྐད་ཆ་རྫིག་པོ་དང་གནས་ལུགས་དཀའ་མོ་གང་ཡང་གླེང་མི་དགོས། གལ་ཏེ་རང་ཅག་ཚང་མས་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་ལ་ཆོས་ལུགས་དད་པ་ལྟ་བུའི་མཐོང་ཆེན་དང་གོང་བཀུར་བྱས་ཏེ། མ་འོངས་ལོ་བཅུ་ཡི་ནང་དུ་བོད་ཀྱི་བུ་རབས་ཚ་བརྒྱུད་ཀྱི་ནང་ཡིག་རྨོངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཁོ་ན་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་ཐུབ་ན་ཡང་། གོད་ཆག་མང་བའི་ཁུ་ཅག་གི་རིགས་རྒྱུད་འདིའི་ལས་དབང་ལ་འགྱུར་ལྡོག་མངོན་གསལ་ཞིག་འབྱུང་སྲིད་ཅེས་ཁོ་བོས་སྨྲ་བར་སྤོབས།

དེ་ཡང་དགའ་འོས་པ་ཞིག་ལ་ལོ་འགའི་སྔོན་དང་བསྡུར་ན། ཁ་སང་དེ་རིང་ཏག་ཏག་སྤྱི་ཚོགས་ལས་རིགས་སོ་སོ་ན་རང་རྒྱ་འཕེར་བའི་བསམ་གཞིགས་གནང་མཁན་དང་རང་ཚུགས་ཐུབ་པའི་མི་གཤིས་སྨྱུང་མཁན་བོད་པ་ཇེ་མང་དུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་ལ། སྐྱ་སེར་རྒན་གཞོན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་སད་ཀྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་འགོ་བརྩམས་པའི་བཟང་ལྟས་ཀྱང་གང་མང་མཐོང་རྒྱུ་འདུག་ཡིན་ནའང་ཚད་ཐིག་མཐོན་

པོ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བལྟས་ན། སློབ་གསོའི་ལས་དོན་ཐད་ང་ཚོར་ད་དུང་ཅིས་ཀྱང་ཡོ་བསྲང་བྱེད་དགོས་པའི་ནོར་འཁྲུལ་དང་ཞན་ཆ་གང་མང་ཡོད་པ་གོང་ནས་གླེང་ཟིན། དེ་དག་ལས་ཀྱང་ཆེས་འབུར་དུ་ཐོན་པའི་གནད་དོན་ཁག་ཅིག་མདོར་བསྡུས་ན། མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ཏུ་མའི་དཔལ་ཡོན་ལོ་རྒྱུས་དང་ལྡན་པའི་གནའ་བོའི་ཐུ་རྗོད་མི་རིགས་དང་དེའི་ཤེས་རིག་ད་ལྟ་འཚོ་གནས་ཀྱི་ཉེན་ཁར་འཕྲད་བཞིན་ཡོད་ནའང་། བོད་ཀྱི་ཀ་ངོ་ཡིག་ངོ་རེ་ཚོད་མཁན་པལ་མོ་ཆེས་ད་དུང་གཙོ་པལ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཤེས་རགས་ཙམ་དང་། གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་། སྐད་ཡིག་རྩོམ་རིག་བཅས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐན་ཐུན་རེ་སྦྱངས་རྗེས་འདོད་བློ་ཁེངས་ཏེ་སོས་དལ་བག་ཕབ་ཏུ་སྡོད་པ་ལས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འཚོ་གནས་དབང་ཆ་དང་ཐད་ཀར་དུ་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་སྣང་ཚུལ་ཅི་རིགས་ལ་ཆེད་དུ་དོ་སྣང་དང་ཞིབ་འཇུག་མི་བྱེད་ཅིང་། དེང་རབས་འཛམ་གླིང་ན་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེས་ཆེ་བའི་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར། ཚན་རྩལ་སོགས་གནད་ཡོད་རིག་ཚན་གསར་བ་གང་ཡང་སློབ་མི་སྦྱོ་བ་མ་ཟད། སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་དང་རྒྱུ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད། ཚན་རིག་ལག་རྩལ་སོགས་དང་རྒྱུས་སུ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་འཚོལ་སྙེག་མི་བྱེད་ལ། སྤྱི་ཚོགས་ལས་སྒོ་ཀུན་ཏུ་འཚོ་གནས་ཀྱི་ཤེས་རིག་དང་ལག་རྩལ་སྣ་ཚོགས་ལ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པའི་སྲོལ་ལུགས་ཀྱང་གྲུབ་མེད། མདོར་ན་རྟོག་འཛིང་དང་འགྱུར་ལྡོག་གིས་ཁེངས་པའི་དུས་རབས་གསར་བ་འདིར། བོད་མི་བྱིངས་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་འཚོ་བའི་འདུ་ཤེས་དང་འཚོ་གནས་ཤེས་བྱས་དབུལ་བ། དམངས་གཙོ་དང་རང་དབང་སོགས་ཡོངས་ཁྱབ་རིན་ཐང་ལྡ་བའི་རྒྱུན་ཤེས་དར་མེད་པ། བརྡ་འཕྲིན་གསར་བ་ནང་འདྲེན་བྱེད་པའི་འགྲོས་

དལ་ཞིང་རྒྱ་ལམ་དོག་པ་སོགས་གནས་སྟངས་སྐྱོ་པོ་ཞིག་ལས་ཐར་མེད། དཔྱོད་ལྡན་སློ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལགས་ཀྱིས་“ད་ལྟའི་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་དང་པོ་ནི་རྒྱུན་ཤེས་ཀྱིས་འདང་གྱིན་མེད་པ་དེ་རེད་”ཅེས་དགོངས་བཞིན་པ་དེ་ལྟར། ནུབ་གླིང་གི་དཔལ་ཡོན་དར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་བསྡུར་ན། ང་ཚོ་ནི་ད་དུང་ཡང་ཚན་རྩལ་ཤེས་རིག་གི་རྒྱུན་ཤེས་སྣ་ཚོགས་ངོ་སྤྲོད་དང་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་གཏོང་དགོས་པའི་ཐོག་མའི་གནས་སྐབས་ཙམ་དུ་ལུས་ཡོད། དེ་ན་ཁོ་བོའི་བསམ་ཚུལ་ལ་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་བོད་མི་ཡི་གེ་སྦྱོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཚེ། གང་དེ་རྣམ་དཔྱོད་དང་འཛིན་ཐང་ལྡན་མིན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་། རང་འབྲིའི་ཆེད་ལས་ཤེས་བྱ་རྣམས་ལེགས་པར་སྦྱོང་དགོས་པ་མ་ཟད། དེ་ལས་ཀྱང་སྐོམ་པ་ཆུ་འདོད་ལྟར་དེང་རབས་རིག་ཚན་གཞན་དག་གི་རྒྱུན་ཤེས་མང་པོ་ཅི་ནུས་ཀྱིས་རང་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ཏེ། མི་སྒེར་དང་མི་རིགས་གང་ལ་མཚོན་ན་ཡང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་འཛིན་ཐང་གིས་དེའི་མ་འོངས་པའི་ལས་སྐལ་གཏན་ཁེལ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་བོད་ལྟ་བུའི་དེང་རབས་སློབ་གསོའི་མཐུན་རྐྱེན་ཞན་པའི་མི་རིགས་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཤེས་རིག་གསར་བ་རང་སྦྱོང་བྱེད་པའི་འཛིན་ཐང་སྐྱེད་སྲིང་བྱ་རྒྱུ་ནི་ལྷག་པར་དུ་གལ་ཆེ་བར་སེམས།

ནམ་ཞིག་ས་སྟེང་གི་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ད་ལྟ་ནང་བཞིན་“བོད་ནི་གླུ་གར་ལ་དགའ་བའི་མི་རིགས་ཞིག་རེད། ཁ་གདངས་ཤེས་པ་ནས་གླུ་ལེན་ཤེས་ལ། གོམ་པ་སྤོ་ཤེས་པ་ནས་བྲོ་འཁྲབ་ཤེས་”ཞེས་ཟུར་ཟ་འདྲེས་མའི་བསྟོད་པ་དེ་འདྲ་མི་བྱེད་པར། “བོད་ནི་ཤེས་རིག་ལ་དགའ་བའི་མི་རིགས་ཤིག་རེད། སྐད་ཆ་བཤད་ཤེས་པ་ནས་དཔེ་ཆ་ཀློག་ཤེས་ལ། གོམ་པ་སྤོ་ཤེས་པ་ནས་བསམ་གཞིགས་བྱེད་ཤེས་”ཞེས་ཡིད་སྨོན་

དང་གོང་བཀུར་བྱེད་དུས་ད་གཟོད་ཞུ་ཅག་བོད་པ་ཚང་ལ་དོན་དོ་མའི་རེ་བ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡིན་ནོ། །

ཁ་རྒྱབ་ལྟོ་གོས་དང་འབྲེལ་བའི་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ།

ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་རྒྱ་ཆེར་མ་དར་བའི་དབང་གིས། མིག་སྔར་བོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལས་རིགས་གཉིས་མ་གཏོགས་སྦྱོང་མི་ཤེས། དེ་ནི་ཡི་གེ་སྦྱངས་སྦྱོང་མཁན་ཐལ་མོ་ཆེ་ཆོས་ལུགས་དང་སྐད་ཡིག་སྐོར་གྱི་ལས་གནས་ཁ་ཤས་སྟེང་འཚང་ཁ་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་ལ། ཡི་གེ་སྦྱངས་མ་སྦྱོང་བའི་རོང་འབྲོག་མི་སེར་ཆོས་གནའ་རབས་མེས་པོའི་རིང་གི་ཞིང་ཕྱུགས་ལས་རིགས་ཁོ་ན་བསྐྱར་ཟློས་བྱེད་ཀྱིན་གདའ།

གཅིག ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོའི་གནས་བབ།

སྤྱི་ལོ1999ལོའི་ཟླ4པའི་ཚེས26ནས30ཉིན་བར། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཚན་རྩལ་སློབ་གསོ་རིག་གནས་རྩ་འཛུགས་ཀྱིས་ལྷོ་ཀོ་རེ་ཡའི་རྒྱལ་ས་སེ་ཨུལ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྐབས་གཉིས་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་ལག་རྩལ་དང་ལས་རིགས་སློབ་གསོའི་ཚོགས་ཆེན་བསྡུས། 8འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ130ལྷག་གི་འཐུས་མི1000ལྷག་ཞེངས་འདིའི་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཞུགས་ཏེ་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོའི་རིན་ཐང་སྐོར་ལ་བགྲོ་གླེང་ལྷུག་པར་གནང་ཞིང་། མི་ཚེ་གང་བོར་ནུས་རྩལ་སྐྱེད་སྲིང་དང་སྤྲོད་བརྡར་བྱེད་རྒྱུ་ནི་མ་འོངས་པའི་བགྲོད་ལམ་ཉག་ཅིག་ཡིན་ཞེས་ཚོགས་ཆེན་གྱི་བརྗོད་དོན་དུ་གཏན་ཁེལ་བྱས། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་བསུ་ལ་ཉེ་

བའི་སྤྱ་རོལ་དུ། འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་ལག་རྩལ་དང་ལས་རིགས་སློབ་གསོའི་ཚོགས་ཆེན་འདི་འདྲ་ཞིག་བསྡུས་པར་གཏིང་ཟབ་ཅིང་རྒྱང་རིང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྙིང་གལ་ཆེན་ལྡན། དེས་མ་འོངས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོའི་རིན་ཐང་དང་ཕན་ནུས་ཆེ་ནས་ཆེ་རུ་འགྱུར་རྒྱུའི་ཁ་ཕྱོགས་ཤིག་མཚོན་ཡོད། ཆེ་ས་ནས་བལྟས་ན་འཛམ་གླིང་དཔལ་འབྱོར་གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་གྱི་སྣང་ཚུལ་ཉིན་རེ་བཞིན་མངོན་གསལ་ཡིན་ལ། ཚན་རྩལ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་བརྡ་འཕྲིན་ལག་རྩལ་གྱི་ཐད་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གྲུབ་འབྲས་མང་པོ་ཐོན་ཡོད་པ་དང་། འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་སྦྱོར་སྐྱོད་ངལ་རྩོལ་པའི་མི་གྲངས་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་སོགས་རྒྱུ་མཚན་དུ་མའི་དབང་གིས། ད་ལྟ་རྒྱལ་ཁབ་ཕལ་མོ་ཆེར་ལས་ཞུགས་བྱེད་དཀའ་བ་དང་ཡང་ན་ལས་ཀ་ཤོར་བའི་གནོན་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། དེ་བས་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་གི་ནང་དུ། དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་དང་སྤྱི་ཚོགས་བདེ་འཇགས་ཐད་ཀྱི་རྩ་བའི་གནད་དོན་གང་མང་ཞིག་ཐག་གཅོད་བྱེད་དགོས་ན། ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་རྒྱུ་ནི་ཆེས་ལེགས་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ཏུ་ཀུན་གྱིས་ངོས་འཛིན་བྱེད་བཞིན་འདུག

དེ་འདྲའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་བབ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་རྐང་བཙུགས་ཏེ། དུས་ད་ནས་བཟུང་ང་ཚོ་སྔར་བ་བོད་ཀྱི་མི་རིགས་འདིས་ཀུང་རང་ཚོད་ཀྱིས་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོའི་ཕྱོགས་ལ་འབད་བརྩོན་བྱ་རྒྱུ་ནི་འགོར་འགྱངས་བྱེད་མི་རུང་བའི་ལས་དོན་གལ་ཆེན་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་ཝུ་ཅག་གིས་ལོ་རྒྱུས་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཐོ་ཚད་ཅིག་ཏུ་འཕྲེང་སྟེ་རང་གི་མི་རིགས་འདི་ལ་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་ཡུན་

རིང་འཕེལ་བའི་ངོ་མཚར་གྱི་ཐུས་ཆེན་ཞིག་འཆར་འགོད་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་དོར་མི་རུང་བ་ནི་སློབ་གསོ་ཡིན་ལ། སློབ་གསོའི་ནང་ནས་ཀྱང་བྱེ་བྲག་གཞི་རིམ་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁ་རྒྱབ་ལྟོ་གོས་དང་དམ་དུ་འབྲེལ་བའི་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་འདི་ཡིན་ཞེས་སྨྲས་ཚོག

སྤྱིར་གནའ་རབས་སུ་རང་ཅག་བོད་ལ་འང་ཤེས་རིག་ལྡན་པའི་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཤིང་བཟོ་དང་མགར་ལས། ལྷ་བཟོ་དང་འཚེམ་བཟོ་སོགས་བཟོ་རིགས་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྲགས་པའི་ལག་རྩལ་ཤེས་རིག་འོས་འཚམ་ཞིག་དར་སྤྱོད་ལ། དཔའ་མཛངས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མེས་པོ་ཚོས་རི་མཐོ་ཞིང་ཡུལ་གྲང་བའི་འཛམ་གླིང་གི་ཡང་རྩེ་རུ་ལག་རྩལ་གསར་བཏོད་ཀྱི་མེ་སོན་དྲོན་མོ་ཡང་སྦར་སྤྱོད།

མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་གི་སྔ་རོལ་དུ་མེས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་མཚར་བའི་བཟོ་བསྐྲུན་ལག་རྩལ་ལས་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལ་འཛམ་གླིང་གི་གཙུག་རྒྱན་དུ་བཞེངས་སྤྱོད་ལ། ཐ་ན་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མའི་གོང་རོལ་གྱི་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་བཅོ་སྦྱངས་དང་ལས་སྣོན་གྱི་ལག་རྩལ་རྣམས་ཀྱང་སྐབས་དེའི་མན་ཆད་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ཆུ་ཚད་ལས་མི་དམན། ཡིན་ནའང་ཕྱིས་ཀྱི་བོད་མི་བློ་གྲོས་ཅན་཈ཕལ་མོ་ཆེས་ནང་སེམས་ཀྱི་བདེ་བ་འཚོལ་བའི་ཆོས་ལུགས་འབའ་ཞིག་ལ་གཞོལ་ཏེ་འཚོ་གནས་ལག་རྩལ་སྐོར་ལ་དོ་སྣང་མ་མཛད་པ་དང་གཅིགས་བབས་ཕྱོར་ཡུག་གི་ཆ་ནས་བཟོ་ལས་ལག་རྩལ་དར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་ཡུལ་གྲུ་གཞན་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་མང་དུ་མ་བྱུས་པས་མཐའ་འཁོལ་དུ་གྱུར་བ་དང་གཉིས། ནང་ཁུལ་འཁྲིམ་འགྱུལ་དང་ཕྱི་ཕྱོགས་འགྲོ་འོང་སོགས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་ཞན་པས་བཟ་འཕྲིན་བརྗེ་རེས་དང་ལག་རྩལ་ནང་འདྲེན་གྱི་རྒྱུ་ལམ་ཉག་ཕྲ་བར་

གྱུར་བ་དང་བཞི་བཅས་ཀྱིས། ད་ལྟ་ང་ཚོ་བཟོ་ལས་གསར་བརྗེ་ཡི་ཕ་ས་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཕར་ཞོག་ཨེ་ཤ་ཡའི་གླིང་གི་འདབས་འབྲེལ་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་རྗེས་སུ་ལུས་པའི་གནས་སྟངས་འདི་བྱུང་བ་རེད། ལྟ་བཟོ་འཕགས་བཟོ་དང་མཛེས་རིས་ཐང་གདངུལ་མགར། ཞིང་བཟོ་དང་བཅས་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ལག་རྩལ་ཤེས་རིག་ཐམས་ཅད་སྤར་མེད་གསར་བཏོད་བྱེད་ཐུབ་མེད་པར་མ་ཟད། སྤར་ཡོད་རྒྱུན་འཛིན་ཡང་ཆ་ཚང་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱིན་མེད་པར་ཉམས་རྒུད་དང་བོར་གཏོར་འགྱུར་བཞིན་པའི་ཚོད་རེད། རྒྱལ་ཁབ་བཙུགས་ཏེ་མི་ལོ་ཉིས་བརྒྱ་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་མེད་པའི་ཨ་མེ་རི་ཁ་བ་ཚོས་ད་ལྟ་འཛིག་རྟེན་རྨག་མེད་དུ་འཛོམས་པའི་རྟལ་ཐྲན་མཚོན་ཆ་བཟོས་ཡོད་པར་མ་ཟད། རྒྱལ་ཁོངས་མཐའ་མཚམས་བཀྲལ་བའི་ཚོང་གཉེར་དུ་རྒྱ་བཙུགས་ཏེ་ས་སྣང་ཧྲིལ་པོའི་རང་བྱུང་ཐོན་ཁུངས་དང་ཚོང་ཟོག་ཁྲིམ་ར་ཕལ་ཆེར་བདག་འཛིན་བྱས་ཡོད་ལ། འཛིག་རྟེན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཟླ་བའི་གོ་ལའི་སྟེང་ལ་མིའི་རིགས་ཀྱི་རྐང་རྗེས་དཔར་ནས་ཀྱང་ལོ་བཅུ་ཕྲག་འགའ་འགོར་ཡོད་ནའང་། མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་འགའ་ཡི་ལོ་རྒྱུས་དང་ལྡན་པའི་བོད་པ་རྣམས་ལ་ད་དུང་ཡང་རང་ལ་དབང་བའི་འཕྲུལ་ཆས་བཟོ་ལས་སོགས་ཀྱི་ལག་རྩལ་རྩེ་གྲས་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཟད། རྒྱབ་ཀྱི་གྲོན་གོས་བཟོ་བའི་འཁལ་འཐག་ཐོན་ལས་དང་ཟས་རིགས་སྐྲོམ་ཆུ་བཟོ་བའི་དེང་རབས་ལས་སྟོན་ལག་རྩལ་ཕྲ་མོ་ཙམ་ཡང་གསར་བསྐྲུན་བྱེད་ཐུབ་མེད་ལ། ཐ་ན་ཟློ་གྲོས་ཆེན་པོ་མི་དགོས་པའི་གྲོན་པ་འཆེམ་བྱེད་ཀྱི་ཁབ་དང་ཐ་མག་བསྒྲོན་བྱེད་ཀྱི་འབར་ཞུན་སོགས་ཉེར་མཁོ་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་ཅག་ཅིག་རྣམས་ཀྱང་གཞན་རིགས་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་ལ་མི་བརྟེན་ག་མེད་དུ་གྱུར་ཡོད། དེ་བས་

བོད་ཀྱི་གཞི་རིམ་མི་སེར་མང་པོས་རྒྱུན་ལྡན་འཚོ་བའི་ནང་རྒྱ་ནག་དང་ཨུབ་གླིང་གི་ཕྱོགས་གྲོན་རྫས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡང་ཞིབ་ཏུ་བགར་མི་ཤེས་པར། སྤྱར་མེད་གསར་བྱུང་གི་ཚོང་རྫས་ཡོད་ཚད་རྒྱ་ནག་གིས་བཟོས་པ་ལོས་ཡིན་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་དགོད་བྲོ་བ་ཡང་ཡོད། དཔེར་ན་ཕོག་མར་ཨུབ་གླིང་ནས་དར་ཞིང་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་པའི་སྤྱི་མཐུན་གྲོན་གོས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་རྒྱ་ལྭ་ཞེས་འབོད་པ་དང་། ཕོག་མར་ཨུབ་གླིང་གིས་གསར་བཏོད་བྱས་ཤིང་དེ་ནས་འཛམ་གླིང་ལ་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་སོང་བའི་ཨུབ་ལུགས་སྨན་ཁང་དང་རྫས་འགྱུར་སྨན་རྫས་སོགས་ལ་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་རྒྱ་སྨན་ཁང་དང་རྒྱ་སྨན་ཞེས་འབོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ས་གཞི་ཕྱི་གླིང་བ་དང་ང་ཚོ་ཚང་མ་མིའི་རིགས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་གཏོགས་པ་འདྲ་འདྲ་ཡིན་རུང་། ལག་རྩལ་འཛོན་ཐུབ་དང་སྤྱི་ཚོགས་གོ་རྟོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཁྱད་པར་གནམ་ས་ལྟ་བུ་ཤོར་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བདག་གི་བསམ་པར་དེ་ནི་རང་རེའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རིག་པ་ཁོ་ཚོ་ལས་ཧྲུལ་བས་མ་ཡིན་པར། ཏག་ཏག་རང་ཅག་གིས་ཁོ་ཚོ་ནང་བཞིན་ལག་རྩལ་གསར་བཏོད་ལ་མཐོང་ཆེན་དང་གསར་བཏོད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ནང་འདྲེན་མི་བྱེད་པས་རེད། དེ་ལས་གཞན་ང་ཚོའི་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྟ་བའི་ནང་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་པ་ར་ཤེས་རིག་མཁས་པ་ལྟ་བུའི་གཙོ་གས་ཆེན་དང་བརྩི་བཀུར་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་མགར་བ་དང་ཤིང་བཟོ་སོགས་རང་གི་ལག་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བཞིན་པའི་སྐྱེ་བོ་འཛོན་ཐང་ཅན་དེ་རྣམས་རིགས་རྒྱུད་ཐ་མལ་བའི་གྲས་སུ་བགྲང་བའི་སྲོལ་ངན་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ལོས་ཡོད་སྙམ།

སྤྱིར་འཛམ་གླིང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན། རྡོ་ཆས་གསར་མའི་དུས་

མཇུག་ནས་དུས་རབས་བཅོ་བརྒྱད་པའི་བར་གྱི་མི་ལོ་ལྔ་སྟོང་ཙམ་གྱི་རིང་ལ། འཛམ་གླིང་མི་རིགས་ཁག་བར་འཚོ་གནས་ལག་རྩལ་གྱི་ཐད་དུ་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་བྱུང་མེད་པར། ཏག་ཏག་ནུབ་གླིང་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་བཟོ་ལས་ལག་རྩལ་གྱི་གསར་བརྗེ་བྱུང་བ་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་ད་ལྟ་བར་གྱི་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མའི་ནང་། ད་གཟོད་མི་རིགས་དང་མི་རིགས། རྒྱལ་ཁབ་དང་རྒྱལ་ཁབ་བར་ལ་རྗེས་ལུས་དང་སྔོན་ཐོན་གྱི་ཁྱད་པར་མངོན་གསལ་དོད་པོ་བྱུང་། ཉེ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དུས་ཡུན་ཐུང་ངུའི་ནང་། འཛམ་གླིང་ཤར་ནུབ་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ལྡན་མི་རིགས་དུ་མས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་སྒྲོས་ཚན་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེལ་འདྲེན་འཕྲུལ་འཁོར་དང་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད། དམག་དོན་མཚོན་ཆ་སོགས་དེང་རབས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་སྐབས་དེའི་བོད་ལ་མཚོན་ན་རྗེ་འབངས་མཁས་བླུན་ཚང་མས་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གནད་དོན་རྙིང་བ་འབའ་ཞིག་གླེང་ནས་ཉིན་མཚན་འཕྲོལ་བ་རེད། བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་འཐོར་ཞིག་ཏུ་གྱུར་བ་ནས་དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་དུས་འགོ་བར། ཞུ་ཙག་གི་མེས་པོ་ཚོས་ཕྱི་རོལ་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱུང་བའི་སྲིད་འགྱུར་རིག་གསུམ་གྱི་འགྱུར་ལྡོག་གང་ལ་ཡང་དོ་སྣང་མ་མཛད་པར། ཁྲིམ་བཀག་སྒོ་གཏན་གྱི་དང་ནས་གདོད་མའི་འཚོ་བ་རོལ་སྣང་འབའ་ཞིག་མཁྲེགས་འཛིན་དང་བསྐྱུར་བློས་བྱས་པ་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་དག་ཏུ་གསལ། དེ་ལྟར་དུས་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་ལ་སྔོན་རབས་མེས་པོའི་མཐོང་རྒྱ་གངས་རིའི་ལུང་པ་འདི་ནས་བརྒལ་མ་ཐུབ་པའི་ཞན་ཆ་དེས། རྗེས་རབས་བུ་ཚའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གཏིང་རུམ་ལ་ཡང་གྱ་དོག་རང་རློམ་ཆེ་བའི་བླུན་རྨོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུག་པོ་ཞིག་བགོས་ཡོད་ལ། བག་ཆགས་དེའི་དབང་གིས་ཁ་སང་

དེ་རིང་གི་བོད་པ་ཚོས་ད་དུང་མི་རིགས་གཞན་གྱི་གསར་བཏོད་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་ཚན་རྩལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་གང་ཡང་དུས་ལྟར་སློབ་སྦྱོང་དང་ནང་འདྲེན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱིན་མེད། དུས་རབས་སྔོན་མའི་ནང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་སོགས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོད་ཆག་སྣ་ཚོགས་བརྒྱུད་རྗེས། བོད་པ་ཚོས་ཅི་ཐུབ་གང་ཐུབ་སྒོས་སྤྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཆོས་ལུགས་སློབ་གསོ་མགྲོགས་མྱུར་དང་སླར་གསོ་བྱས་ཡོད་ལ། བོད་རིགས་སློབ་མ་སྐྱོང་སའི་རྒྱལ་བཙུགས་དང་སྒེར་གཉེར་གྱི་ཤེས་རིག་སློབ་གྲྭ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་བྱུང་ཡོད་མོད། དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་མི་རིགས་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གྲྭ་ཚད་ལྡན་གཅིག་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཟད་ཆུ་ཚད་མཐོ་བའི་བོད་མི་བཟོ་བསྐྲུན་པ་དང་ལག་རྩལ་ཆེད་མཁས་ལྟ་བུ་རེ་གཉིས་ཤིག་ཀྱང་གསོ་སྐྱོང་བྱས་མ་མྱོང་། དེ་ནི་ཏག་ཏག་གོང་སྨྲས་བཞིན་འུ་ཅག་གིས་རང་གི་སྤུར་ཡོད་ཤེས་རིག་སློབ་གསོར་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པ་ལས་ཕྱི་དར་ལག་རྩལ་སློབ་གསོར་དོ་སྣང་མི་བྱེད་པའི་བག་ཆགས་རྙིང་པ་དེའི་ཤུགས་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་རེད། སྤྱིར་ཁ་སང་དེ་རིང་བོད་ཀྱི་ཕ་མ་རྣམས་ལ་བྱིས་པ་སློབ་གྲྭ་སྐྱེལ་ན་ཕན་པ་ཡོད་པའི་གོ་རྟོགས་ཙམ་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་སད་ཡོད་ནའང་། ཡིད་སྐྱོ་བ་ཞིག་ལ་བྱིས་པ་སློབ་གྲྭར་སྐྱེལ་བའི་མཐར་གཏུགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ནི་རྗེས་ཐོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལས་བྱེད་པའི་གྲས་སུ་འཛུག་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་རེད། དེ་བས་གལ་ཏེ་བྱིས་པ་སློབ་འབྲིང་ནས་མཐར་ཕྱིན་རྗེས་སློབ་ཆེན་ལ་རྒྱུགས་མ་འཕྱོད་ན། འབྲིང་རིམ་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གྲྭ་སོགས་ལ་མངགས་ཏེ་འཚོ་གནས་ཀྱི་ཐབས་རྩལ་རེ་གཉིས་སྦྱངས་བར་མི་སྐུལ་བར་ཕྱིར་ཁྲིམ་ལ་བཀུགས་ཏེ་སྤྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཞིང་ཕྱུགས་ལས་ཀ་གཉེར་དུ་འཛུག་པ་རེད། སློབ་རིམ་འཕར་མ་ཐུབ་

པའི་སློབ་མ་དེ་རྣམས་ཕྱིར་རང་ཡུལ་ལ་ལོག་རྗེས། རང་གི་ཕ་མའི་མི་ཚེ་བསྒྱུར་གློས་བྱེད་དགོས་པས་རིམ་གྱིས་སློབ་གྲྭ་ནས་སྦྱངས་པའི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བརྗེད་འགྲོ་ལ། ཐ་ན་ལོ་མང་པོ་འགོར་རྗེས་ཡང་བསྒྱུར་ཡིག་སྦྱོངས་པར་འགྱུར་བཞིན་པའི་སྣང་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ང་ཚོས་རང་གི་སློབ་གསོའི་ཐོན་ཁུངས་ཉུང་ཞིང་དཀོན་པ་དེ་ཚུད་ཟོས་སུ་བཏང་བ་ཙམ་ལས་མ་འདས། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ལྟར་ན། སྤྱིར་བཏང་མཐོ་འབྲིང་སློབ་མ་ཡོངས་ལས་སློབ་ཆེན་འགྲིམ་ཐུབ་མཁན་གྱིས་སྤྱིའི་གྲངས་འབོར་གྱི་བདུན་ཆའི་གཅིག་མ་གཏོགས་མི་ཟིན་ལ། རྒྱུགས་མི་འཕྲོད་པའི་སློབ་མ་དེ་རྒྱུགས་འཕྲོད་མཁན་ལས་ལྷག་དྲུག་གིས་མང་བ་རེད། དེའི་ཁར་འཚོ་གནས་འགྲན་རྩོད་ཧེ་ཆེར་སོང་བ་དང་བསྟུན་ནས། མཐོ་རིམ་སློབ་གསོ་མྱུངས་ཟིན་པའི་སློབ་ཆེན་སློབ་མ་ཡང་ལས་ཞུགས་བྱེད་དཀའ་བའི་སྣང་ཚུལ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད། དེའི་ཤུགས་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་པ་མི་སེར་གྱི་ཁྲོད་དུ་བྱིས་པ་སློབ་གྲྭར་སྐྱེལ་ཡང་ཕན་པ་མེད་ཅེས་པའི་བག་ཆགས་རྙིང་བ་ཞིག་ཡང་བསྐྱར་རེ་ལངས་རྒྱག་པའི་ཉེན་ཁ་བྱུང་འདུག་ཐ་ན་འབྲོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཆ་ཞིག་ཏུ “སློབ་ཆེན་སློབ་མ་ཞིག་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པ་ལས་མ་མོ་བཅུ་འཚོ་སྐྱོང་བྱས་ན་བཟང་”ཟེར་བའི་ཁ་དཔེ་ཞིག་ཀྱང་དར་ཡོད་ཚུལ་ཐོས་བྱུང་། དོན་ལ་བྱིས་པ་སློབ་གྲྭར་མ་སྐྱེལ་ན་ལས་ཀ་གཞན་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། བོད་ཡུལ་རོང་འབྲོག་ཁུལ་གྱི་མི་གྲངས་སྟོན་ཆད་ལས་ཧེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། གནའ་རབས་ཀྱི་འཚོ་རྟེན་གཙོ་བོ་ཞིང་ས་དང་རྩྭ་ས་ནམ་ཡང་ཧེ་ཆེར་འགྱུར་མི་སྲིད་པས། མ་འོངས་པར་བོད་མི་མང་པོ་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་བརྡལ་དུ་ལས་ཞུགས་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་

རྒྱུགས་མ་འཕྲོད་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ཕྱིར་གྲོང་སྡེ་རུ་ཁྲིད་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཕན་འབྲས་གསར་བ་བསྐྲུན་དཀའ་ལ། ཐོན་སྐྱེད་ཡོ་བྱད་སྣ་ཚོགས་འཕྲུལ་ཆས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་ནས་སྔོན་ཆད་ཀྱི་ཞིང་ཕྱུགས་ལས་ཀ་རྣམས་ཀྱང་སྐབས་ཧ་ཅང་བདེ་དང་བསྒྲུབ་ཧེ་སླར་བཏང་ཡོད་པས། ཞིང་འབྲོག་གྲོང་སྡེ་ལ་དགོས་མེད་ཀྱི་མི་འབོར་རམ་ངལ་རྩོལ་ནུས་ཤུགས་ལྷག་མ་ཁ་སྙོན་བྱས་པ་ཙམ་ཡིན། དེ་བས་ད་ལྟ་ང་ཚོས་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་ནི་ཇི་ལྟར་ཕྱིར་སློབ་གསོ་སྦྱངས་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནད་དོན་མ་ཡིན་པར་སློབ་གསོ་ག་འདྲ་ཞིག་སྦྱངས་ན་ད་གཟོད་སྤྱི་ཚོགས་སྟེང་འཚོ་གནས་བྱེད་ཐུབ་པ་དེ་རེད། འཛམ་གླིང་གི་མི་རིགས་གཞན་ལ་དཔེ་བལྟས་ན་ཡང་དོན་དེ་བདེན་དཔང་བྱེད་ཐུབ་སྟེ། ད་ལྟ་རྒྱལ་ཁབ་གང་ཡིན་རུང་མཐོ་རིམ་སློབ་གསོ་སྦྱངས་ནས་གཞུང་ལས་ཁང་དུ་སྡོད་པའི་གཞུང་ཞབས་དང་ཤེས་ལྡན་མི་སྣ་ཞིང་དུ་ཞིག་ལས་མེད། ཁོ་ཚོ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐད་ཤུགས་ངལ་རྩོལ་བ་ཡིན། དེ་ལས་ལྷག་འགྱུར་གྱིས་མང་བའི་མི་སེར་བྱིངས་ཀྱིས་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་དང་། བཟོ་ཚོང་ཞབས་ཞུ་སོགས་བགྲང་གིས་མི་ལང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ལས་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ན་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱིས་ལས་དོན་སྒྲུབ་བཞིན་ཡོད། དེ་བས་བོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སློབ་གསོའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་མཐོ་རིམ་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་སྦྱངས་ནས་གཞུང་ལས་ཁང་དུ་སྡོད་མཁན་ཁོ་ན་སྐྱེད་སྲིང་བྱེད་པར་མི་གོ་བར། སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལག་ལེན་དངོས་ལ་གནོང་གཏོང་པའི་ལག་རྩལ་མི་སྣ་འཛོན་ཐང་ཅན་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པར་ཡང་འདང་རྒྱག་རན་རེད།

གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ང་ཚོས་སློབ་གསོ་ལ་གོ་བ་ཆ་ཚང་ཞིག་མ་ལོན་པར་

ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་ཙམ་ལས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོར་མཐོང་ཆེན་མ་བྱས་པས། ཁ་སང་དེ་རིང་གི་བོད་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་ལས་རིགས་སྣ་ཁ་གཉིས་ལས་གཉེར་ཐུབ་ཀྱིན་མེད་དེ། དེ་ནི་ཡི་གེ་སྦྱངས་སྦྱོང་མཁན་ཕལ་མོ་ཆེ་ཆོས་ལུགས་དང་སྐད་ཡིག་གི་ལས་སྒོ་སྣ་གཉིས་སུ་འཚང་ཁ་རྒྱག་བཞིན་ཡོད་ལ། ཡི་གེ་སྦྱངས་མ་སྦྱོང་བའི་རོང་འབྲོག་མི་སེར་ཚོས་སྔོན་རབས་མེས་པོས་བཞག་པའི་ཞིང་ཕྱུགས་ལས་ཀ་འབའ་ཞིག་བསྐྱར་ཟློས་བྱེད་པ་རེད། ཆེད་ལས་མཁས་པས་བརྟག་དཔྱད་ལྟར་ན། མིག་སྔར་ཨ་མེ་རི་ཁ་རྒྱལ་ཁབ་ལྷ་བུར་མི་རྣམས་ལ་གདམ་གསེས་བྱས་ཆོག་པའི་འཚོ་བ་རོལ་སྟངས་མི་འདྲ་བ་འམ་ཡང་ན་འཚོ་གནས་ལས་རིགས་སྣ་ཁ་ཁྲི་གཉིས་ལྷག་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་ཁ་སང་དེ་རིང་བོད་མི་ཕལ་ཆེར་ལས་རིགས་སྣ་རེ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འཚང་ཁ་རྒྱག་བཞིན་པའི་གནས་སྟངས་ཐབས་ཆག་འདི་དང་བསྡུར་ན་ཅི་འདྲའི་ཕྱུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་རེད་ཨང་། མདོར་ན་རང་ཅག་ལ་ལས་རིགས་སྣ་མང་མ་དར་བའི་མཇུག་འབྲས་ཅི་རེད་ཅེ་ན། རང་ས་རང་ཡུལ་ན་དཔལ་འབྱོར་ཐོན་ཁུངས་མང་ཡང་བོད་པ་ཚོས་བདག་འཛིན་དང་སྤྱོག་འདོན་བྱེད་མི་ནུས། ཉོ་ཚོང་ཁྲོམ་ར་རྒྱ་ཆེ་ཡང་བོད་པ་ཚོས་ལས་སྣོན་དང་ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་མི་ཐུབ་པར། བལྟས་བལྟས་རིག་རིག་ལ་ཕྱི་ཡོང་གཞན་མི་ཚོར་གངས་ལྗོངས་གཡང་གི་ར་བ་འདི་འཕྲོག་རྟོད་དང་བདག་འཛིན་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཕངས་མེད་དུ་སྟེར་བཞིན་ཡོད་ལ། གདོང་དམར་བོད་པའི་རིགས་རྒྱུད་འདིའི་འཚོ་གནས་དབང་ཐང་ཤོར་ཏེ་རང་སྲོག་རང་གིས་གཅོད་པའི་ཇོངས་མུན་དུག་གི་ལྗེབས་ཐག་ཅིག་ཀྱང་བཟོས་དང་བཟོ་བཞིན་གདའ། གལ་ཏེ་ཝུ་ཅག་གིས་མྱུར་དུ་ཡི་མུག་པའི་སྒྲོ་གར་འདི་མཇུག་བསྒྲིལ་དགོས་བསམས་ན། ད་ནས་བཟུང་

འཚོ་གནས་འགྲན་རྩོད་ཀྱི་བློ་རིག་གྲུང་པོ་བྱས་ཏེ། འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་རྒྱུ་ནི་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་དོན་ཆེན་ཞིག་རེད་འདོད།

གཉིས། ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་མ་དར་བའི་ཕམ་ཉེས།

གལ་ཏེ་ཁྱེད་རང་དོན་དམ་པར་མི་རིགས་ཀྱི་ལས་སྐལ་ལ་སེམས་ཁུར་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལུང་གང་སར་དུམ་བུར་བགོས་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དང་ཁུལ། རྫོང་དེ་དག་གི་གྲོང་ཁྱེར་དང་གྲོང་བརྡལ་རྣམས་ལ་སྐོར་སྐྱུལ་ཞིག་བྱོས་དང་། མིག་ལམ་ལ་རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་སྣང་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་མངོན་ཡོང་སྟེ། མཐའ་འཁོར་གྱི་གདོང་མའི་ཞིང་ཕྱུགས་ལས་རིགས་གཉེར་བའི་ངལ་རྩོལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་དགུ་ཅུ་བོད་པ་ཡིན་རུང་། སྲིད་འགྱུར་རིག་གསུམ་གྱི་ལྟེ་གནས་རྫོང་མཁར་དང་གྲོང་བརྡལ་གྱི་སྡོད་དམངས་ཕལ་ཆེར་ཕྱི་ཡོང་གཞན་རིགས་རེད། དེ་ཡང་ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར་རྫོང་མཁར་དང་གྲོང་བརྡལ་ནི་དཔལ་འབྱོར་དང་སློབ་གསོ། འཕྲོད་བསྟེན་དང་འཕྲིམ་འགྲུལ་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་མཐའ་འཁོར་གྱི་ཙུ་སྟེ་ལས་མཐུན་རྐྱེན་བཟང་། དེ་ན་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་བོད་ས་བོད་ཡུལ་དེ་དག་གི་སྲིད་འགྱུར་རིག་གསུམ་གྱི་སྲོག་རྩ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ད་ལྟ་ཕྱི་ཡོང་གཞན་རིགས་ཀྱིས་བཟུང་ཡོད་ཅེས་བཤད་ཚོགདཔེར་ན་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། དཔལ་འབྱོར་འཛུགས་སྐྲུན་རྒྱ་ཆེར་བྱས་པ་དང་བསྟུན་ནས་ལོ་རེ་བཞིན་ཕྱི་མི་ཡུལ་སྐྱོར་བ་འབོར་ཆེན་སླེབས་ཏེ་གཞིས་ཆགས་ཡོད་

ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་གྲོང་ཁྱེར་དེར་ཡུན་རིང་འཚོ་སྡོད་བྱེད་མཁན་རྒྱ་མི་འབུམ་ལྔ་ཙམ་བྱུང་ཡོད་པས་སྔར་ཡོད་རང་སའི་བོད་མིའི་ཁ་གྲངས་ལས་བརྒལ་འདུག་ལ། ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་དུ་སྙེར་གཉེར་ཚོང་ཁང་དང་ཟ་ཁང་། མགྲོན་ཁང་སོགས་སྡོང་ཐག་དུ་མ་ཡོད་པ་ལས་སྒྲིན་བདག་བོད་རིགས་ཡིན་པ་བརྒྱ་ཁར་ལོངས་མིན་ཙམ་ལས་མེད་ཅེས་གྲགས། གལ་ཏེ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དབུས་ལྷ་ལྡན་གྲོང་ཁྱེར་ལྟ་བུ་ཡང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། གནའ་ནས་བཟུང་རྒྱ་ཡུལ་དང་འདབས་འབྲེལ་དུ་གནས་པའི་མདོ་ཁམས་གཉིས་ཀྱི་ཁུལ་དང་རྫོང་གི་མཁར་གྲོང་ཆུང་ཆུང་དག་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་སྨྲས་མ་དགོས།

ཁོ་བོས་འདི་ལྟར་བཤད་དོན་ནི་ཐལ་དྲགས་པའི་མི་རིགས་དབྱེ་འབྱེད་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་སློང་གིས་མ་ཡིན་པར། རྒྱུན་ལྡན་མིན་པའི་མངོན་གསལ་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་འདོད་པ་ལགས། ཡང་སྙིང་བོད་ཡུལ་དུ་གོང་སྨྲས་སྣང་ཚུལ་དེ་འདྲ་བྱུང་དོན་ཅི་ཡིན་སྙམ་ནས་དམངས་ཁྲོད་ལ་རྒྱུས་ལོན་ཞིག་བྱས་པ་ན། མ་གཞི་དེ་ནི་བོད་པ་རྣམས་འདུ་འཛི་ལ་སུན་ཏེ་གྲོང་བརྡལ་དང་རྫོང་མཁར་སོགས་སུ་གཞིས་ཆགས་འདོད་མེད་པས་མ་ཡིན་ལ། སྲིད་གཞུང་དང་ཚོགས་པ་གང་རུང་གིས་བཙན་གྱིས་གཞིས་ཆགས་སུ་མ་བཅུག་པའང་མིན་པར། མཐར་གཏུགས་ན་ས་གནས་རང་གི་བོད་པས་ཕྱི་ཡོང་རྒྱ་ཧོར་མི་རིགས་སོགས་དང་འཚོ་གནས་འགྲན་རྩོད་བྱེད་མ་ནུས་པས་རེད། དོན་དེ་ང་ཚོས་བོད་ཁུལ་གྱི་རྫོང་མཁར་གང་རུང་གི་སྡོད་དམངས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་ལ་དབྱེ་ཞིབ་རགས་ཙམ་བྱས་ན་རྟོགས་སླ་སྟེ། ཕྱི་ཡོང་གཞན་རིགས་ཀྱི་ཁྲོད་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་འཛིན་དགོས་མཁོ་ལྟར་བསྐོ་བཞག་བྱས་པའི་རྒྱ་རིགས་ལས་བྱེད་

སྐོར་ཞིག་དང་དེ་དག་གི་ཁྲིམ་མི་ལས་གཞན། བོད་ཁུལ་གྱི་ཕྱི་ཡོང་གཞན་རིགས་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་ཐོག་མར་རང་རང་གི་ཕ་ཡུལ་ནས་ཁ་མ་སོས་པར་འཁྱམས་ཡོང་བ་རེད། ཁོ་ཚོ་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་ཡུལ་ལུང་མང་པོ་འགྲིམས་ཤིང་འཚོ་གནས་འགྲན་རྩོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སྣ་ཚོགས་བརྒྱུད་མྱོང་མཁན་ཞིག་སྟག་ཡིན་ལ། ལག་རྩལ་ཅག་ཅིག་རེར་བརྟེན་ནས་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་གང་སར་གཞིས་ཆགས་པ་ནས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་རིམ་གྱིས་བཟོ་ཚོང་ལས་རིགས་དང་དཔལ་འབྱོར་ཁྲིམ་ར་ཡོངས་ལ་བདག་པོ་རྒྱག་པའི་ལམ་ དུ་ཞུགས་བཞིན་ཡོད། ཁོ་ཚོའི་ཁྲོད་དུ་ཚོང་ཟོག་སྣ་ཚོགས་ནང་འདྲེན་དང་ཕྱིར་འཚོང་བྱེད་པའི་ཚོང་པ་ཆེ་ཆུང་དང་། གཞུང་སྒེར་གྱི་སྒྲིག་ཆས་དང་ཡོ་བྱད་སྣ་ཚོགས་བཟོ་བཅོས་བྱེད་མཁན་ལག་རྩལ་མི་སྣ། མགྲོན་ཁང་དང་ཟ་ཁང་གི་ཞབས་ཞུའི་ལས་ཀ་བསྐྱབ་མཁན་སོགས་ཐོན་ལས་གསུམ་པ་གཉེར་མཁན་གྱི་མི་གྲངས་འབོར་ཆེན་ཞིག་ཡོད། དེ་ལས་ལྷོག་སྟེ་རྫོང་མཁར་དུ་གཞིས་ཆགས་པའི་བོད་པ་རྣམས་ལས་སྲིད་གཞུང་དང་སློབ་གྲྭ། སྨན་ཁང་སོགས་གཞུང་གཏོགས་ལས་ཁུངས་ཁག་ན་ལས་བྱེད་པ་འགའ་རེ་ཡོད་པ་ལས་གཞན་བཟོ་ཚོང་ལས་རིགས་སོགས་གཉེར་མཁན་མང་པོ་མེད་ལ། ཅི་ལྟར་ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་གྱི་ཆ་རྐྱེན་མཐོ་བའི་ལས་གནས་སུ་དེ་ལྟར་བོད་པའི་ཟ་སྐྱལ་མེད་པའི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་ཆགས་འདུག་ཏག་ཏག་འདིའི་སྟེང་ནས་རང་ཅག་གི་སློབ་གསོ་འདིས་གཞུང་ལས་ཁང་དུ་སྡོད་མཁན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་ཙུང་ཤས་ཙམ་ལས། འཚོ་གནས་ཀྱི་ལག་རྩལ་སྣ་མང་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་མཐོ་རིམ་ངལ་རྩོལ་པ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་ཐུབ་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད། སྤྱི་ཡོངས་ནས་བལྟས་ན་མཁར་གྲོང་ཞིག་གི་སྡོད་དམངས་ཀྱི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོ་ནི་ཀླད་ཤུགས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ལས་བྱེད་པ

ཙུང་ཤིས་དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། བགྲང་གིས་མི་ལང་བའི་ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་ནང་ཆེད་ལས་ཀྱི་ལག་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་མཁན་དེ་དག་རེད། དེ་ལྟར་བསམས་ན་བོད་ཡུལ་མཁར་གྲོང་ན་ཕྱི་ཡོང་གཞན་རིགས་ཀྱི་མི་གྲངས་རང་སའི་བོད་པ་ལས་མང་བར་གྱུར་བའི་གོ་རིམ་ཡང་ཧ་མི་གོ་རྒྱུ་མེད།

དེ་ཡང་གནའ་རབས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་དེང་རབས་ཀྱི་འཚོ་བ་མི་གླེང་ཞིང་། མེས་པོ་ཡི་མཚར་སྡུག་ལས་བུ་ཚ་ཡི་ཉེན་ཁ་མི་བརྗོད་པའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་རྒན་པོ་དག་ལ་མཚོན་ན། གོང་སྨྲས་སྣང་ཚུལ་འདི་ནི་གླེང་རིན་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་སྲིད་མོད། སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པའི་ངེས་དོན་གྱི་དཔྱོད་ལྡན་ཞིག་ཡིན་ན། མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་གནས་གནད་དོན་ནི་མི་རིགས་འཆི་གསོན་གྱི་གནད་འགག་དང་ཐད་ཀར་ཏུ་འབྲེལ་འདུག་པའི་ངེས་ཤེས་ཤིག་ཅིས་ཀྱང་སྐྱེད་དགོས། གཤམ་དུ་ཁོ་བོས་གཏམ་རྒྱུད་ཐུང་ཐུང་ཞིག་གི་ལམ་ནས་འུ་ཅག་གི་མཁར་གྲོང་གཞན་རིགས་གཞན་སྐད་ཀྱིས་བཟུང་བའི་འཇིག་ཉེན་གླེང་བར་བྱ། ཉིན་ཞིགའབྲོག་པ་ཞིག་རང་ཁྱིམ་དང་ཐག་མི་རིང་བའི་རྫོང་མཁར་དུ་འགྲོ་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ཐོག་མར་ཁོ་ཚོང་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཚ་ཁུ་ཉོ་རུ་འགྲོ་དུས་སྐད་བརྡ་མ་འཕྲོད་པར་གདོང་གི་རྣམ་འགྱུར་དང་ལག་གི་ཕྱག་རྒྱ་མང་པོ་སྤྱོད་དགོས་ལ། མཐར་ངོ་ཚ་ཞོར་རྒྱ་སྐད་ཚིག་འབྲུ་རེ་གཉིས་ཤིག་ཀྱང་ཨུ་ཚུགས་སྒྲོས་མི་བཤད་ཐབས་མེད་ཡིན། སྐབས་དེར་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་སྨྲ་བརྗོད་མ་དག་པར་གཞན་རིགས་ཚོང་པས་འཕྱ་དམོད་མི་བྱེད་པའི་ངེས་པ་ཡང་མེད། དེའི་རྗེས་འབྲོག་པས་རང་གི་འཕྲུལ་ཧྲ་ཁྱེར་ནས་ཞིག་གསོ་བྱེད་སར་ཕྱིན་པ་ན། རྒྱ་མི་ལག་རྩལ་པས་ཆག་སྐྱོན་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ལ་སྟོད་བཏགས་ཏེ་ལྷུ་ལག་གསར་བ་ཞིག་བརྗེ་རུ་བཅུག་

ཀྱང་། རང་རེའི་གཏམ་རྒྱུད་ཀྱི་མི་སྣ་གཙོ་བོ་ཁོ་རང་གིས་འཕྲུལ་ཆས་ཞིག་གསོ་བྱེད་མི་ཤེས་པས་མི་ཉོ་ག་མེད་ཡིན། ཉིན་གུང་ཟ་བ་ལྟོགས་པས་ཁོ་རང་ཁ་ཆེའི་ཟ་ཁང་ཞིག་ཏུ་ཟ་མ་ཟ་རུ་སོང་བ་ན། དེས་མཐོང་ཚུང་གི་ཉམས་དང་བཅས་ཐུག་པ་ཡག་པོ་ཞིག་མི་བསྐོལ་བར་མ་ཟད་ཞབས་ཞུ་བས་ཀྱང་སྐད་བརྡ་མི་འཕྲོད་པའི་བོད་པ་ལྐུན་པོ་ཞེས་སྨྲ་གཉེར་གཉེར་བྱེད། ཕྱི་དྲི་ཡུལ་ལ་ལོག་ཁར་འཕྲུལ་རྟའི་འཛོང་ལ་བཀལ་བའི་ལུག་ལྷགས་དེ་ཡང་། ལྷགས་ཉོ་ཚོང་བ་འགའ་ཡིས་ཚོང་ལམ་སྐེར་སྟོམ་སྒོས་རིན་གོང་མར་ཕབ་སྟེ་བསླུ་ཉོ་བྱས། དེ་ལྟར་བོད་ཀྱི་གཞི་རིམ་མི་སེར་དེས་བོད་རིགས་རང་སྐྱོང་ཁུལ་གྱི་རྫོང་མཁར་དེ་རུ་ལས་ཀ་ཅི་ཞིག་བསྒྲུབ་ཀྱང་། སྐད་ཆ་དང་བརྡ་འཕྲིན། ཚོང་ལམ། ལག་རྩལ་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་ཕྱི་ཡོང་གཞན་རིགས་ལ་མི་བསྟུན་ཐབས་མེད་ཡིན་པས་ཕམ་ཁ་དང་གྱོང་གུད་རྒྱུན་དུ་ཁུར་དགོས་ལ། འཕྱ་དམོད་དང་མཐོང་ཚུང་གི་བློ་བ་ཡང་ཞོར་ནས་མྱོང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་ཡིད་སྐྱོ་བ་ཞིག་ལ་ད་ལྟའི་བར་བོད་ཀྱི་མི་སེར་བྱིངས་ལ་རང་སྟོབས་རང་སྤྱོལ་གྱི་འགྲན་རྩོད་སྙིང་སྟོབས་བརྟན་པོ་ཞིག་སྐྱེས་ཐུབ་མེད་ཚོད་རེད། དེ་བས་ཕྱི་ཡོང་གཞན་རིགས་དེ་དག་གི་སྣང་ངོར་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་བོད་པ་རྣམས་ནི་མ་གཞི་ནས་ལྐུན་པོ་དང་བྲང་བོ། གདོང་མའི་རང་གཤིས་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་བག་ཆགས་རྫོབ་པོ་ཞིག་གྲུབ་ཡོད། དེ་བས་ཁོ་ཚོས་ཅི་མི་སྙམ་པར་བོད་ས་བོད་ཡུལ་དུ་བོད་ཀྱི་རོང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཡིག་རྨོངས་པ་རྣམས་ལ་མཐོང་ཚུང་དང་དམའ་འབེབས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་རྒྱུན་དུ་སྟོན་བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན་བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་བོད་དང་འདྲེས་སྡོད་བྱས་ཡོད་པའི་གཞན་རིགས་ཁ་ཅིག་གིས་རྒྱུན་དུ་ཨུ་ཅག་ལ་老藏民དང藏蛮子སོགས་ཀྱི་ངན་མིང་སྣ་ཚོགས་

བཏགས་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་གསལ་བོར་རྟོགས་ཐུབ། འདི་འདྲའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནོན་ཤུགས་འོག་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་དང་དམ་ཤུགས་ཀྱིས་རང་དང་རང་གི་རིགས་རྒྱུད་ལ་ཁོ་ཆད་ཅིང་བག་འཁུམས་ཏེ་བོད་མི་རིགས་འདིས་ལས་དོན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཕར་ཞོགཐ་ན་མཁར་གྲོང་གི་ལས་ཀ་ཅག་ཅག་དེ་དག་ཀྱང་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་སྙམ་ཞིང་། བྱ་དངོས་གསར་བ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལས་རིགས་གང་ཡང་གཞན་མི་སྤྱོང་གྲུང་ཅན་དེ་དག་གིས་མ་གཏོགས་རང་གིས་མི་ནུས་སྙམ་པའི་བསམ་ཚུལ་ཡང་སྐྱེ་བཞིན་འདུགད་ལྟ་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལས་ཀ་ཅི་ཞིག་བསྒྲུབ་ཀྱང་རང་ཉིད་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད་པ་དང་། མི་རིགས་གཞན་བཀུར་རང་སྨད་ལ་དགའ་བ། བོད་པ་རང་གིས་རང་རིགས་ཀྱི་འཛིན་ཐང་ལ་ཁས་ལེན་དང་བརྩི་བཀུར་མི་བྱེད་པ། རང་རིགས་སྤྱུན་ཟླའི་ལས་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་མི་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མང་། དོན་ལ་འུ་ཅག་མ་གཞི་ནས་ཕྱི་ཡོང་གཞན་རིགས་དེ་དག་ལས་གླེན་ཞིང་རྟུལ་བ་ཡིན་པར་ཁོ་བོས་གཏན་ནས་མི་འདོད་དེ། སྣང་ཚུལ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཕྱི་ཁོར་ཡུག་གི་བཀག་རྒྱ་དང་ནང་བསམ་པའི་གོ་རྟོགས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་བ་རེད། གོང་གི་དཔེར་བརྗོད་འབྲོག་པ་དེ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་ཡང་། རང་གི་རྟ་སྔོ་ཕྲ་མོ་རྟ་མི་འཛིན་ཐང་ཅན་ཞིག་ཡིན་ངེས་ཏེ། གཏམ་ཁ་ལྟེ་ཚིག་གསུམ་བར་ནས་འཇིག་རྟེན་སྲིད་པའི་ཆགས་ལུགས་སྟོན་ཐུབ་ལ། ཁ་ལ་གཞས་དབྱངས་རྟ་སྣན་མོས་རོགས་ཚུང་ལོའི་སེམས་པ་འགུགས་པའི་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་བློ་སྦྱོང་ཡོད་པར་མ་ཟད། སྔོ་དོན་གྱོད་དོན་གཟུ་ཐག་གཅོད་པའི་ཆབ་སྲིད་གྲོས་མོལ་གྱི་བློ་རིག་མངའ་ལ། ས་བབ་གནམ་གཤིས་ལ་བརྟགས་ཏེ་སྒོ་ཕྱུགས་འཚོ་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཐོན་སྐྱེད་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཤེས་བྱ་དང་ལྡན་པ་ཡང་སླས་

མ་དགོས། འོན་ད་ལྟ་ཁོ་རང་གི་ཕ་མེས་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྨྲ་ཁྲིམ་འདི་ནས་ཕྱི་ལ་ལེ་
དབར་བཙུ་ཙམ་སོང་ཚེ་མི་སྐད་མི་གོ་བའི་ལྐུན་པོ་ཞིག་གི་བརྟུལ་ཞུགས་འཛིན་
དགོས་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ། ཧག་ཧག་འདི་ནི་གང་ཟག་གཅིག་པོ་ནའི་སྐྱོ་གར་མ་ཡིན་ཏེ།
འཛམ་གླིང་ཁྲིམ་ར་གཅིག་འགྱུར་དང་ནུབ་རྒྱུད་གསར་སྤེལ་ཆེན་མོའི་གོ་རིམ་ཁྲོད།
རུ་ཅག་གདོང་དམར་བོད་པ་ཡོངས་ཀྱིས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་དང་ལེན་བྱེད་དགོས་པའི་
སྐྱོ་གར་ཞིག་རེད། གོང་དུ་གླེང་ཟིན་པ་བཞིན་ད་ལྟ་བོད་ཡུལ་ཕལ་མོ་ཆེར་མཐའ་
འཁོར་གྱི་རོང་འབྲོག་གྲོང་སྡེ་སྟར་བཞིན་བོད་པར་དབང་རུང་། དཀྱིལ་སྙིང་མཁར་
གྲོང་དུ་རིམ་གྱིས་རྒྱ་སྐད་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ཡུག་ཅིག་གྲུབ་ཆར་ལ།
ཁོར་ཡུག་དེའི་ནང་དུ་བོད་སྐད་སྨྲ་མཁན་གྱི་བཟ་འཕྲིན་རྒྱུ་ལམ་རང་བཞིན་གྱིས་གུ་
དོག་པོར་གྱུར་ཡོད་པས། རྒྱ་སྐད་སྨྲ་མཁན་དང་བསྡུར་ན་བོད་པའི་ལེགས་ཆའི་ཐོན་
ཁུངས་དང་མཐུན་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་བེད་སྤྱོད་ཐབས་མེད་ཅིང་། རང་གི་སྐད་ཆའི་ལེགས་
ཆ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མ་ཐུབ་པས་སྤྱི་ཚོགས་ལས་ཞུགས་དང་འགྲན་རྩོད་ཀྱི་གོ་སྐབས་
རག་མི་ཐུབ་ལ། མཐར་ཐུག་དཔལ་འབྱོར་དང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁེ་དབང་གང་ཐད་དུ་དོ་
མི་མཉམ་པའི་གནས་སྟངས་གྲུབ་པ་རེད། ཧྲིལ་གྱིས་བལྟས་ན། སྣང་ཚུལ་འདི་ཕྱི་གླིང་
ཚན་རིག་མཁས་ཅན་ཁ་ར་ཕྱུན་ལགས་ཀྱི་རང་བྱུང་འཚོ་གནས་འགྲན་རྩོད་ཀྱི་རྩ་དོན་
ཞེས་པའི་རིག་ལམ་ལྟར་བལྟས་ན་གོ་སླ་སྟེ། མདོར་ན་བོད་ས་བོད་ཡུལ་དུ་འང་སྲིད་
འབྱོར་རིག་གསུམ་གྱི་ལས་དོན་ཐམས་ཅད་རྒྱ་སྐད་ཁོ་ནའི་ལམ་ནས་བྱེད་དགོས་
པས། ཕྱི་ཡོང་གཞན་རིགས་དང་བསྡུར་ན་བོད་ཀྱི་མི་སེར་རྣམས་ལ་སྐད་ཡིག་གི་ཐད་
ནས་འདྲ་མཉམ་གྱི་བཟ་འཕྲིན་རྒྱུ་ལམ་བསྐྲུན་མེད་པར་མ་ཟད། དེང་རབས་འཚོ་

གནས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོའི་མ་ཐུན་རྐྱེན་ཡང་མི་འཛོམས་པས། ལས་རིགས་གསར་པ་གཉེར་བའི་གོ་རྟོགས་སད་པ་དལ་ཞིང་ཁྲིམ་རའི་བདག་དབང་རྩོད་པའི་ནུས་སྟོབས་ཀྱང་རྒྱས་དཀལ། དེ་འདྲའི་ཕྱིའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཤུགས་རྐྱེན་འོགཕྱི་ཡི་གཞན་རིགས་མང་པོ་ལོ་རེ་བཞིན་འཚང་འཚང་ཤིག་ཤིག་དང་བོད་དུ་ཡོང་སྲིད་པ་སྨྲས་མ་དགོས། ཐ་ན་ལྷ་སར་ཡོང་ནས་ཟླ་གཅིག་ལས་འགོར་མེད་པའི་རྒྱ་མོ་སྨད་འཚོང་མ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཕ་ཡུལ་གྱི་གྲོགས་མོ་དག་ལ་“ས་འདིའི་མི་ནི་བླུན། སྒོར་མོ་མང་། མྱུར་དུ་ཤོག”ཅེས་པའི་གློག་འཕྲིན་ཁ་གསལ་གནད་འདུས་ཅན་ཞིག་བསྐུར་བའི་དགོད་གཏམ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་འདི་ནི་བཙོག་པ་འཁོར་རྒྱུགས་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཞིག་སྟེ། ཐོག་མར་དེང་རབས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་མ་དར་བས་བོད་ཀྱི་གཞི་རིམ་མི་སེར་མཁར་གྲོང་གི་ལས་རིགས་འགྲན་རྩོད་ནང་ཞུགས་མ་ཐུབ་པ་དང་། ལས་རིགས་འགྲན་རྩོད་ནང་ཞུགས་མ་ཐུབ་པས་མཁར་གྲོང་དུ་དཔལ་འབྱོར་ཁེ་ཕན་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཐོབ་ཐང་ཤོར་ཞིང་ཁྲིམ་རའི་སྟོང་ཆ་མང་པོ་ལུས་པ་རེད། སྟོང་ཆ་དེ་རིམ་གྱིས་ཕྱི་ཡོང་གཞན་རིགས་ཀྱིས་བཟུང་བས་བོད་མི་རྣམས་མཁར་གྲོང་དུ་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་དང་བརྡ་འཕྲིན་གྱི་ཆ་ནས་བས་མཐར་སྐྱུགས་པ་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བས་མཐར་སྐྱུགས་པས་བོད་པ་རྣམས་རང་ཉིད་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཉམས་ཤིང་། རང་ཉིད་རང་ལ་ཡིད་ཆེས་ཉམས་པས་ལག་རྩལ་དང་ཤེས་བྱ་གསར་བར་སྦྱོང་བའི་བརྩོན་སེམས་མེད་པར་གྱུར། དེང་རབས་ཀྱི་འཚོ་གནས་ཤེས་བྱ་དང་ལག་རྩལ་གྱིས་དབུལ་བས་མཁར་གྲོང་གི་ལས་རིགས་འགྲན་རྩོད་ནང་ཞུགས་ཐབས་བྲལ་བ་རེད། འདི་ལྟར་ཀླུ་མ་ཐུད་དུ་སོང་ན་ཕྱི་ཡོང་གཞན་རིགས་དེ་དག་གིས་རིམ་གྱིས་བོད་ཡུལ་གྲོང་

བརྟལ་ཙམ་མ་ཟད། ཁྱུ་ཅག་གི་ལྟེ་ཐྲག་འཕོ་སའི་ཏུ་སྡེ་ཐྲ་མོ་དག་ཀྱང་ཡུན་གྱིས་བདག་གིར་བཟུང་རྒྱུར་ཡུན་རིང་པོ་འགོར་རྒྱུ་མ་རེད་སྙམ།

གསུམ། འཚོ་གནས་ཀྱི་ཉེན་ཁ་བཟློག་པའི་ཐབས་ལམ།

གལ་ཏེ་ང་ཚོས་གོང་སྨྲས་བཙོག་པ་འཁོར་རྒྱུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཐག་རྨང་ནས་བཅད་དེ་མི་རིགས་རང་སྐྱོབས་རང་སྐྱེལ་གྱི་ལེགས་པའི་ལམ་ལ་བསྐྱོད་དགོས་བསམས་ན། རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དམིགས་བསལ་སྲིད་ཇུས་སོགས་ལ་རེ་ལྟོས་ཁོན་མི་བྱེད་པར། ཐོག་མར་བཙོག་པ་འཁོར་རྒྱུགས་ཀྱི་གོ་རིམ་དང་པོ་སྟེ་བོད་ཡུལ་མཁར་གྲོང་གི་སྟོད་དམངས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞིར་འགྱུར་བ་གཏོང་བ་ནས་འགོ་བཙུམས་ཏེ། ལེགས་པ་འཁོར་རྒྱུགས་ཀྱི་རྒྱུན་ཐག་ཅིག་གསར་དུ་བསྐྲུན་པར་འབད་དགོས། དེ་ཡང་མཁར་གྲོང་སྟོད་དམངས་ཀྱི་གྲུབ་ཆར་འགྱུར་བ་གཏོང་དགོས་ན། བོད་མི་རེ་རེའི་རང་སྙིང་ནས་བསམ་བློའི་གོ་རྟོགས་དང་འཚོ་གནས་ནུས་རྩལ་མཐོར་འདེགས་བྱས་ཏེ། ཕྱི་ཡོང་གཞན་རིགས་དང་ཁྲིམ་ར་འཕྲོག་རྩོད་སྒྲོས་རང་སའི་ལས་གནས་ཀྱི་སྟོང་ཆ་ཐམས་ཅད་རང་གིས་བསྐྱོང་ཐུབ་རྒྱུ་ནི་རྨང་གཞིའི་གོམ་པ་དང་པོ་རེད། དམིགས་ཡུལ་དེ་དག་འགྲུབ་དགོས་ན། བྱེ་བྲག་ཐབས་ལམ་གྱི་ཆ་ནས་སྤུ་མཐུད་དུ་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་ཀྱི་ལུགས་མཐུན་ཆབ་སྲིད་གོ་གནས་བརྟེན་ལེན་བྱེད་པ་གཞིར་བཞག་ཐོག་གོང་འོག་བར་གསུམ་གྱི་སྐྱོབས་ཤུགས་ཡོད་ཚད་གཅིག་བསྒྲིལ་སྒྲོས་བོད་ཀྱི་སློབ་གསོའི་ལས་དོན་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་དུ་བོད་ཀྱི་གཞི་རིམ་མི་སེར་གྱི་ཁ་རྒྱབ་ལྟོ་གོས་དང་དམ་དུ་འབྲེལ་བའི་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་སྣང་མེད་

དུ་བསྐྱུར་མི་རུང་སྟེ། མཐར་གཏུགས་ན་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ནང་དུ་བཟོ་ཚོང་ལས་རིགས་ལ་མཐོང་ཆེན་མི་བྱེད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རེ་བ་མེད་པ་གསལ་པོ་རེད།

འཛམ་གླིང་ཁྲིམས་ར་གཅིག་འགྱུར་གྱི་ཚ་ཟླབས་ཁྲོད་དུ། བོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་མི་རིགས་འདིའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ངོ་བོ་སྲུང་འཛིན་བྱས་ནས་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་དགོས་ན། ད་ལྟ་ནང་བཞིན་བོད་ཀྱི་མི་སེར་རྣམས་རྒྱ་ཡིག་རྒྱ་སྐད་ཀྱིས་བཟུང་བཞིན་པའི་མཁར་གྲོང་དང་གྲོང་བརྡལ་སོགས་དང་རིང་དུ་གྱེས་ནས་ཐང་སྟོང་རི་གསེབ་ཏུ་ཁུ་སིམ་མེར་འདུག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཡིད་ཆེས་དང་སྤོབས་པ་ལྡན་ཞིང་བྲ་སྙིག་དང་འཆར་གཞི་ཡོད་པའི་སྒོ་ནས་འཚོ་གནས་འཁྲུན་རྩོད་ལ་གདོང་གཏོད་དགོས། ཁ་གསལ་བོར་བཤད་ན། བོད་ཀྱི་རྫོང་འབྲོག་མང་ཚོགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ངལ་རྩོལ་ནུས་ཤུགས་ལྷག་མར་གྱུར་པའི་ན་གཞོན་རྣམས་ཀྱིས་གང་ལ་གང་འཚམ་སྒྲོས་གསར་དར་ཤེས་རིག་དང་ལག་རྩལ་སྣ་ཚོགས་སྦྱངས་ཏེ། རང་ཡུལ་གྲོང་བརྡལ་གྱི་ཁྲིམས་ར་འཕྲོག་རྩོད་བྱེད་པའི་གཡུལ་འཐབ་ནང་ཞུགས་དགོས། འདི་ལ་དམག་འཐབ་ཀྱི་རིག་པ་ལྟར་ན་པར་རྒོལ་ནི་ཆེས་ལེགས་པའི་རང་སྲུང་བྱེད་ཐབས་ཡིན་ཞེས་པའི་གནས་ལུགས་དང་མཐུན་ལ། རང་རེས་ད་ལྟ་ངེས་པར་དུ་གདམ་གསེས་བྱེད་དགོས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་བགྲོད་ལམ་ཉག་ཅིག་ཀྱང་རེད།

དེ་ཡང་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་། བོད་ཀྱི་འབྲོག་ཕྱོགས་ས་ཁུལ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་སྐྱེ་ཁམས་ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་སོགས་ལ་ཁ་གཡར་ནས་འབྲོག་པ་རྣམས་གཞིས་ཆགས་

གཏན་སྲོད་བྱེད་པར་སྐྱུལ་བའི་ལས་གཞི་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བཞིན་ཡོད་པ་ཀུན་ལ་གསལ། ལས་གཞི་འདིས་མི་འགྱུངས་པར་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་རིང་གི་འགྲོག་པའི་འཚོ་སྐངས་ལ་འགྱུར་བ་གཏོང་ངེས་པ་ཁོ་ཐག་ཡིན་པས། ད་ནས་བཟུང་འགྲོག་པ་ཁྲི་སྟོང་མང་པོས་ཕྱུགས་ལས་ཁོན་གཉེར་ཏེ་འཚོ་བ་རོལ་ཐབས་མེད་པར་གྱུར་བས་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་གསར་བ་རེ་ཙམ་ཀྱང་སྦྱོང་དགོས་ལ། འདིས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་སྤེལ་བའི་དགོས་མཁོ་སྤར་ལས་ཀྱང་ཇེ་ཆེར་བཏང་ཡོད།

ད་ལྟ་ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་ཀྲུང་གྲོང་བརྡལ་ཅན་དང་བཟོ་ལས་ཅན་དུ་བསྒྱུར་བའི་སྤྱིའི་འཐབ་ཇུས་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་གོ་རིམ་དང་བསྟུན་ཏེ། བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་ཡང་མཁར་གྲོང་འཛུགས་སྐྲུན་དང་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་སྤེལ་བར་མཐོང་ཆེན་བྱེད་རྒྱུའི་བཟོ་ལྟ་སྟོན་ཀྱིན་འདུགདཔེར་ན་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་སྔོན་ནས་བཟུང་བོད་རང་སྐྱོང་ལྗོངས་དང་སི་ཁྲོན་གྱི་བོད་ཁུལ་སོགས་སུ་བོདརིགས་ན་གཞོན་ཁྲི་ཕྲག་དུ་མར་རིན་པ་མི་ལེན་པར་རྒྱ་ནང་གྲོང་ཁྱེར་དུ་མངགས་ཏེ་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་སྤེལ་བའི་ལས་གཞི་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱིན་ཡོད་ལ། 2012ལོའི2པའི་ནང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་དུ་ཡང་ལས་གཞི་དེ་འདྲ་ཞིག་ལག་བསྟར་བྱེད་འགོ་བརྩམས་ཏེ། མ་འོངས་པའི་ལོ་ལྔའི་ནང་མཚོ་སྔོན་དང་རྔན་ཧྲང་ཞིང་ཆེན་གཉིས་མཉམ་འབྲེལ་སྒོས་བོད་རིགས་སློབ་མ་ཁྲི་གཅིག་བསྐྱེད་སྲིང་བྱེད་པའི་འཆར་གཞི་བཀོད་ཟིན་པ་གོ་ཐོས་བྱུང་། དེ་ཡང་ཁོ་བོས་ལོ་འདི་དག་རིང་གཞི་རིམ་དུ་བཅར་འདྲི་ལ་བསྐྱོད་པའི་གོ་སྐབས་སྤྱད་དེ་སི་ཁྲོན་བོད་ཁུལ་གྱི་ན་གཞོན་སློབ་མའི་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་སྤེལ་བའི་གནས་ཚུལ་ལ་རྒྱུས་ལོན་བྱས་པ་ལྟར་ན། སྤྱིའི་

ཆ་ནས་བོད་ཁུལ་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་པའི་སློབ་གསོའི་ལས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་ས་
གནས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་ཡོངས་སུ་འཚམ་པར་མ་ཟད། མང་ཚོགས་
གང་མང་གིས་ཀྱང་བྱིས་པར་ལག་རྩལ་སྦྱོང་དུ་འཇུག་འདོད་ཀྱི་འདུན་པ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
མོད། ཡིན་ནའང་རོགས་སྐྱོར་སྲིད་ཇུས་དེ་དག་དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་གོ་
རིམ་ནང་། འབྲེལ་ཡོད་འགོ་ཁྲིད་དང་ལས་བྱེད་པས་གཞི་རིམ་མི་སེར་གྱི་དགོས་མཁོ་
དང་གནས་བབ་ལ་རྒྱུས་ལོན་བྱས་པ་མི་འདང་བ་དང་། རྡུལ་སྲུངས་དང་སླ་འཚོས་
ཀྱི་སྣང་ཚུལ་མང་བ་སོགས་ཀྱིས་གསར་འགྱུར་འཕྲིན་ལམ་ཁག་ཏུ་དྲིལ་སྒྲོག་བྱེད་
བཞིན་པའི་གྲུབ་འབྲས་ངོ་མཚར་ཅན་དེ་འདྲ་ཞིག་ཐོབ་མེད་ལ། བོད་མི་སྐོར་ཞིག་གིས་
བྱིས་པ་ཆུང་དུས་ནས་རྒྱ་ནང་དུ་སྐྱེལ་ན་ལག་རྩལ་སློབ་མི་ཐུབ་པ་མ་ཟད། ཐ་ན་རང་
མི་རིགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་དང་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་ཀྱང་དོར་འགྲོ་བའི་ཉེན་ཁ་ཆེ་
ཞེས་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་པའི་སྣང་ཚུལ་ཡངའདུགའོན་ཀྱང་ང་ཚོས་མིག་རྒྱང་རིང་བོའི་
སྒོ་ནས་བོད་ཁུལ་གྱི་མ་འོངས་པའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་བསམ་བློ་རེ་བཏང་ན། ཁོ་བོས་
སྲིད་ཇུས་འདི་དག་གིས་བོད་མི་རིགས་ལ་ཐོན་པའི་དགེ་མཚན་ནི་གཞོན་པ་ལས་ཆེ་
སྟམ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་རིམ་གྱིས་ཏུ་སྡེ་གྲོང་ཁྱེར་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། ལས་རིགས་
ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་གཏོང་བ་སོགས་ནི་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་འཕེལ་རྒྱས་
ཀྱི་ཁ་ཕྱོགས་ཤིག་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ད་ལྟའི་བོད་ཁུལ་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་གནས་བབ་ལ་
བརྟགས་ན། ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོའི་དགོས་མཁོ་ཤིན་ཏུ་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་རིན་
ཐང་གཞལ་དུ་མེད་ལ། དོན་དངོས་ལག་ལེན་གྱི་ཕན་འབྲས་ཐོབ་སླ་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད།
དེ་མིན་རྒྱ་ཡུལ་ལུང་པ་ཁག་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། ན་ཉིང་ད་ལོ་སློབ་ཆེན་སློབ་མ་ལས་

འབྲིང་རིམ་ལག་རྩལ་ཆེད་ལས་སློབ་གྲྭའི་སློབ་མ་ལས་ཞུགས་བྱེད་བདེ་བའི་སྣང་ཚུལ་བྱུང་ཡོད། དེ་མིན་ནུབ་ཕྱོགས་སྟོབས་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་འཛར་མན་ལྟ་བུར་ཡང་། ད་ལྟ་སློབ་མའི་བརྒྱ་ཆའི70ཆེད་ལས་སློབ་གྲྭ་སྣ་ཚོགས་རུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དུ་འགྲོ་བ་དང་། བརྒྱ་ཆའི30ཙམ་ད་གཟོད་སློབ་ཆེན་འགྲིམ་པ་རེད། ལག་རྩལ་ནང་བྱན་ཚུད་པ་ཞིག་སྦྱངས་རྗེས་དཔལ་འབྱོར་ཡོང་འབབ་ཀྱང་གཞུང་ཞབས་དང་ཤེས་ཡོན་པ་དག་ལས་མངོན་གསལ་གྱིས་མཐོ། དེ་མིན2012ལོའི་ཟླ4པར་ཀྲུང་གོ་རྒྱལ་ཁབ་སློབ་གསོ་པུའུ་ཡིས་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་ཆེན་སློབ་མ་བསྡུ་ཚད་ཇེ་ཉུང་དུ་བཏང་སྟེ་མཐོ་རིམ་ལས་རིགས་སློབ་གསོར་སྤར་ལས་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པའི་སྲིད་ཇུས་གསར་བ་བསྒྲགས་པ་སོགས་གང་ལ་བསམས་ན་ཡང་། མ་འོངས་པར་ཀྲུང་གོ་རྒྱལ་ཡོངས་དང་ཁྱད་པར་དུ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཆེད་ལས་ལག་རྩལ་པའི་དགོས་མཁོ་སྤར་ལས་ཀྱང་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་སྲིད་པ་ཁོ་ཐག་རེད། དེ་བས་གོང་སྨྲས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་རོགས་སྐྱོར་འཆར་གཞི་ལྟར་གསོ་སྐྱོང་བྱས་པའི་སློབ་མ་དེ་དག་ལས། མཐར་ཐུག་སྤྱི་ཚོགས་སྙིང་དངོས་སུ་ལས་དོན་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་ ཐུབ་མཁན་བརྒྱ་ཆའི་བཅུ་ཙམ་ལས་མ་བྱུང་རུང་། བཟོ་ཚོང་ལས་རིགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་ཞན་པའི་རང་ཅག་མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཚོན་ན་སྤར་མེད་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་གསར་བ་ཞིག་ལ་ཅིས་ཀྱང་བརྩི་ཚོག་དེ་མིན་ད་དུང་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོའི་ལས་གཞི་ཆེན་པོ་འདི་སྒྲུབ་པའི་གོ་རིམ་ནང་། ཞོར་ནས་སྲིད་གཞུང་གི་སྟོབས་ཤུགས་གཡར་ཏེ་དེང་རབས་འཚོ་གནས་འགྲན་རྩོད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་སད་མེད་པའི་བོད་ཀྱི་རོང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཡོངས་ལ་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་སྐོར་གྱི་བློ་འབྱེད་དབྱིལ་སྒྲོག་ལེགས་པོ་ཞིག་ཀྱང་བྱེད་ཐུབ་

སྙམ། མདོར་ན་ལས་གཞི་འདིར་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་ཞིག་ཐོབ་མིན་ནི་རང་རེའི་གཞི་རིམ་གྱི་འགོ་ཁྲིད་ལས་བྱེད་པ་ཚོའི་བློ་གྲོས་དང་ལྷག་བསམ་ལ་རག་ལས་འདུག་དེ་བས་འདིར་ཆེད་དུ་ཞུ་འདོད་པ་ཞིག་ལ། ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོའི་སྲིད་ཇུས་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་པའི་གོང་སྐྱུས་ས་ཁུལ་དེ་དག་གི་བོད་རིགས་མི་སེར་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་ན་གཞོན་སློབ་མ་ཚོས་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་འདི་དམ་འཛིན་སྒྲོས་ལག་རྩལ་གསར་པ་རེ་སྦྱོང་བར་འབད་པ་ཅི་ནུས་བྱེད་དགོས་ལ། ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གིས་ཀྱང་སྲུ་མ་ཐུད་དུ་གོང་རིམ་འབྲེལ་ཡོད་རོགས་སྐྱོར་སྲིད་ཇུས་འདི་འདྲ་ཡུན་རིང་རྒྱུན་སྲིང་ཡོང་བའི་རེ་ཞུ་བྱས་ན་འགྲིགམདོར་ན་སྲིད་གཞུང་གིས་བསྐྲུན་པའི་སློབ་གསོའི་མ་ཐུན་རྐྱེན་ཅི་ཡོད་ཐམས་ཅད་ཆུད་ཟོས་སུ་མ་བཏང་བར་རང་གི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁས་དགོས་པར་མ་ཟད། སྲིད་ཇུས་ལག་བསྟར་གྱི་གོ་རིམ་ནང་བྱུང་བའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ཐ་དག་འགོག་བཅོས་དང་ཡོ་བསྲང་ཡང་བྱེད་ཐུབ་དགོས། བོད་གནའ་རབས་པའི་སྐད་ཆ་ལྟར་ན་འདིའི་ཐད་ནས་ང་ཚོར་ངེས་པར་དུ་རྐྱེན་ངན་གྲོགས་སུ་བསྒྱུར་བའི་ནམ་དཔྱོད་འཛོམས་དགོས་སྙམ། གོ་སྐབས་དང་འདི་དང་བསྟུན་ནས་བོད་ཀྱི་གཞི་རིམ་དམངས་ཁྲོད་དུ་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སྣ་ཚོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་ཚ་རླབས་ཤིག་འཕྱུར་ཐུབ་ན་དེ་ལས་ཀྱང་བཟང་སྙམ། ད་ལྟ་བོད་ཁུལ་དུ་མི་སྣེར་དང་ཐེབས་རྩ་ཚོགས་པ་མང་པོས་བོད་ཀྱི་རྫོངས་སེལ་སློབ་གྲྭ་མང་པོ་བཙུགས་ཡོད་པ་ལྟར། རྗེས་ཕྱོགས་ལྷག་བསམ་ཅན་དག་གིས་བོད་ཀྱི་ལས་ཤོར་ན་གཞོན་རྣམས་ལ་ལག་རྩལ་གསོ་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭ་ལྟ་བུ་བཙུགས་ཏེ་རོགས་རམ་རེ་བྱེད་ཐུབ་ན། རོགས་བྱེད་མཁན་རང་གིས་མི་ཤུགས་དང་རྒྱུ་ཤུགས་འབོར་ཆེན་གཏོང་མི་

དགོས་པར་སྐྱི་ཚོགས་དང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཕན་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལྡན་པའི་དོན་བཟང་བསྒྲུབས་པ་རེད། ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་འདི་ད་ཡོད་ཞེས་རིག་སློབ་གསོ་བཞིན་མི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་དུ་མའི་སློབ་སྦྱོང་གི་དུས་ཚོད་འགོར་མི་དགོས་ཏེ། གྲོང་བརྡལ་གྱི་འཚོ་བའི་དགོས་མཁོ་དང་མཐུན་པའི་ལག་རྩལ་གང་ཡང་སློབ་གསོའི་རྨང་གཞི་ངེས་ཅན་ཡོད་པའི་ན་གཞོན་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། རིང་ན་ལོ་གསུམ་དང་ཐུང་ན་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ཀྱི་རིང་ལ་སྦྱོང་ཐུབ་ལ་གསོ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཀྱང་ངེས་གཏན་གྱི་སློབ་གྲྭ་དང་སྒྲིག་ཆས་སོགས་ཀྱི་བཀག་རྒྱ་མེད་པར་ག་ས་གང་དུ་འཛིན་གྲྭ་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་བསྒྲུབ་ཚོགགྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་ནས་ཆེད་ལས་དགེ་རྒན་གནས་སྐབས་རིང་བོད་ཁུལ་དུ་གདན་དྲངས་ཏེ་སློབ་ཁྲིད་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་ཡང་སྟབས་བདེ། སློབ་མ་རྣམས་འཛིན་གྲྭ་མཐར་ཕྱིན་རྗེས་བོད་ཡུལ་རང་སའི་གྲོང་དང་གྲོང་བརྡལ་གྱི་ལས་གནས་གང་སར་རྐང་འཛུགས་པར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་མེད། དེ་མིན་རྗེས་ཕྱོགས་ལས་དོན་འདི་རྒྱ་ཐེ་ཆེར་གཏོང་བར་ཡང་དཀའ་ཚེགས་མང་པོ་བརྒྱུད་མི་དགོས་པར་ཐོག་མའི་ས་ཁུལ་དང་རྫོང་མཁར་གང་རུང་ཞིག་ནས་ཚོད་ལྟ་བྱས་པའི་ཉམས་མྱོང་དང་གྲུབ་འབྲས་རྣམས་རིམ་གྱིས་བོད་ཁམས་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་གཏོང་ཐུབ་སྙམ། གཞན་ཡང་བོད་ཁུལ་གྱི་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་ལ་རྣམ་གྲངས་མང་ཞིང་མདུན་ལམ་རྒྱ་ཆེ་བ་སྟེ། དེང་རབས་འཕྲུལ་འཁོར་སྣ་ཚོགས་བཟོ་བསྐྲུན་བྱེད་པའི་བཟོ་ལས་ཆེ་གྲས་དང་། སྤོད་ཁང་དང་གཞུང་ལམ་སོགས་རྨང་གཞིའི་སྒྲིག་ཆས་འཛུགས་སྐྲུན། རླངས་འཁོར་དང་འཕྲུལ་རྟ། ཁྲིམ་སྦྱོད་གློག་ཆས་ཞིག་གསོ། རྒྱུན་སྤྱོས་རི་མོ་དང་སྐྲ་ཐིག་རྫུས་འགོད། གློག་ཀླད་བེད་སྤྱོད། ཟས་རིགས་དང་སྐོམ་ཆུ་སྣ་

ཚོགས་ལས་སྟོན་བྱེད་པ་སོགས་ལག་རྩལ་འབྲིང་གྲས་དང་། གྱོན་གོས་འཚེམ་བཟོ། ཟ་ཁང་གི་མ་བྱན། སྒྲ་བཞར་དང་ལྷམ་བཟོ། རླངས་འཁོར་ཁ་ལོ་བ་སོགས་ལག་རྩལ་དམའ་གྲས་ཀྱི་ལས་རིགས་སོགས་བགྲང་གིས་མི་ལང་། ཚོང་ཟོག་ལས་སྟོན་དང་ཉོ་འཚོང་གི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཁ་རྒྱབ་ལྟོ་གོས་སྐོར་གྱི་ཡོངས་ཁྱབ་འཚོ་བའི་མཁོ་ཆས་ཅམ་མ་ཟད། རང་སའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་དམིགས་ཏེ་ཡུལ་སྐོར་ཞབས་ཞུའི་ལས་རིགས། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཉེར་མཁོའི་ཡོ་བྱད་དང་། གསེར་དངུལ་གཡུ་བྱུར་གྱི་རྒྱན་ཆ། ནོར་ལུག་གི་ཀོ་ལྤགས། མར་ཕྱུར་འོམ་སོགས་ཕྱུགས་ཐོན་དངོས་ཟས་དང་དབྱར་རྩྭ་དགུན་འབུ་ཉོ་སྦྱོད་དང་ཕྱིར་འཚོང་། སྐམ་ཤ་དང་ལུག་ཤ་སོགས་ལས་སྟོན་དང་ཐོན་སྐྱེད་བྱས་ནས་ཚོང་རར་བཀྲམས་པ་སོགས་ལས་ཞུགས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ཤིན་ཏུ་མང་། སློབ་གསོ་སྐྱོང་མཁན་གྱི་ཆ་ནས་མི་འབོར་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་དེ། རོང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཁྲོད་ཀྱི་ངལ་རྩོལ་ནུས་ཤུགས་ལྷག་མ་དང་། དམའ་འབྲིང་དང་མཐོ་འབྲིང་ནས་སློབ་ཤོར་བྱུང་བ་དང་། སློབ་ཆེན་དང་འབྲིང་རིམ་སློབ་གླིང་ནས་སློབ་མཐར་ཕྱིན་རྗེས་ལས་ཞུགས་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་སློབ་མ་སོགས་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་སྤྱིའི་གྲངས་ཀའི་བརྒྱ་ཆའི་དགུ་ཅུ་ཡན་ཞིག་ཡོད་ངེས། ཁོ་བོའི་རྒྱུས་ལོན་བྱས་པ་ལྟར་ན། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནས་བཟུང་མཚོ་སྔོན་ཞིང་ཆེན་གཙོ་བྱས་པའི་བོད་ཁུལ་གྱི་ས་ཆ་ཁག་ཅིག་ཏུ་མི་རིགས་མཐོ་འབྲིང་སློབ་མའི་ཁ་གྲངས་ལ་ཚོད་འཛིན་བྱེད་པའི་སྲིད་ཇུས་ཏ་མི་གོ་བ་ཞིག་སྤེལ་འགོ་བརྩམས་ཏེ། སྔོན་ཆད་བྱིས་པ་སློབ་གྲྭར་སྐྱེལ་རྒྱུ་མིན་ཞེས་ཨུ་ཚུགས་བྱེད་མཁན་ཁྲིམ་བདག་མང་པོ་ཞིག་གིས་ད་ལྟ་བྱིས་པ་སློབ་གྲྭར་སྐྱེལ་ས་མི་འདུག་ཅེས་སྔོ་ངག་འདོན་པའི་ཚོད་དུ་བསྒྱུར་འདུག་པས། ས་ཁུལ་དེ་དག་གི་གྲངས་ཙུང་མི་རིགས་

ཀྱི་སློབ་མ་དང་ཁྱད་པར་དུ་སྐད་གཉིས་སློབ་གསོ་སྦྱོང་མཁན་གྱི་སློབ་མ་ཚོའི་འགྲོ་ལམ་སྔར་ལས་ཀྱང་རྗེ་དོག་པོ་རེད། ཐ་ན་འདི་ལས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ལས་རིགས་སློབ་གསོར་མཐོང་ཆེན་བྱེད་རྒྱུ་ནི་དེ་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་དོན་དག་ཅིག་ཡིན་པ་ཤེས་ན་འགྲིག

སྦྱིར་ལས་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོའི་ཆ་ནས་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་པ་ནི་ལུས་ཤུགས་ངལ་རྩོལ་པའི་ཁོངས་སུ་གཏོགས་ནའང་། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཞིང་པ་དང་ཕྱུགས་རྫི་སོགས་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ་བར་གཙོ་བོ་ཆེད་ལས་ཀྱི་ལག་རྩལ་དང་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་དགོས་པས་རིན་ཐང་དང་ཆ་རྐྱེན་གཉིས་ཀ་མཐོ། དྲང་མོར་བཤད་ན་མིག་སྔར་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་སློབ་གསོའི་མདུན་ལམ་དེ་མཐོ་རིམ་ཤེས་རིག་སློབ་གསོའམ་ཡང་ན་དེ་ལས་ཀྱང་གྲུ་དོག་པའི་སྐད་ཡིག་སློབ་གསོ་ཙམ་ལས་འདའ་ཐུབ་མེད། ཡོ་རེ་བཞིན་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཤེས་རིག་དང་ལག་རྩལ་སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་སྣ་ཚོགས་ལས་རྒྱ་རིགས་སློབ་མ་ས་ཡ་དུ་མ་སློབ་མཐར་ཕྱིན་བཞིན་ཡོད་ནའང་། རང་རེའི་མི་རིགས་སློབ་གླིང་སོགས་སློབ་ཆེན་འགའ་ནས་ཁྲིན་བསྡོམས་ཐལ་མོ་ཆེ་སྐད་ཡིག་རྩོམ་རིག་གི་ཆེད་ལས་ཡིན་པའི་བོད་རིགས་སློབ་ཆེན་སློབ་མ་སྟོང་གཅིག་རེ་ཡང་མཐར་ཕྱིན་དཀའ་ཚོད་རེད། དེ་ན་ཏག་ཏག་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་སློབ་གསོ་འདི་ཁ་སྣོན་བྱས་ཆེ། བོད་ཀྱི་ད་ཡོད་སློབ་གསོའི་མ་ལག་རྒྱ་བསྐྱེད་དང་འཐུས་ཚང་དུ་གཏོང་ཐུབ་ལ། བོད་རིགས་སློབ་མའི་ཁ་གྲངས་དང་སྤུས་ཚད་གཉིས་ཀ་ཇེ་མཐོར་གཏོང་བར་ཕན་ནུས་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཐོན་ངེས་རེད་སྙམ།

གལ་ཏེ་ནམ་ཞིག་རང་སའི་བོད་མི་ཡིས་རང་སྟོབས་རང་སྐྱེལ་སྒོས་སྤྱི་ཚོགས་

ལས་གནས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སྟོང་ཆ་བསྒྲོང་ཐུབ་པ་བྱུང་ན། ཕྱི་ཡོང་གཞན་མི་དེ་དག་ཁ་བཏགས་བཟུང་ནས་ཕར་གདན་འདྲེན་ཞུ་རུ་སོང་ཡང་བོད་དུ་ཡོང་མི་འདོད་ལ། ཆབ་སྲིད་རུ་ཚོགས་གང་ཞིག་གིས་དམིགས་ཡུལ་སྣ་ཚོགས་འགྲུབ་ཆེད་བཙན་གྱིས་མངགས་ཀྱང་ཕྱིར་འབྲོ་སྲིད་པ་རེད། སྐབས་དེ་དུས་ང་ཚོའི་རོང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཀྱིས་རང་གི་སྒོ་ཁ་ནས་གཞན་སྐད་མ་ཤེས་པར་ཕམ་ཁ་དང་མཐོང་ཆུང་མི་སྦྱོང་ལ། ཁ་རྒྱབ་ལྷོ་གོས་ཀྱི་ལག་རྩལ་ཐམས་ཅད་གཞན་རིགས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཁྱིམ་བདག་ཚོས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གླ་ཡོགས་མི་ལོན་ན་བྱིས་པ་སློབ་གྲྭར་སྐྱེལ་ཡང་སྙིང་པོ་མེད་ལྟ་བུའི་སྟོམ་ཚིག་འགོད་མི་སྲིད། དེ་བས་གྲོང་བརྡལ་གྱི་བོད་མི་གསར་གསོ་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་ནི་མི་སེར་དཀྱུས་མའི་དཔལ་འབྱོར་ཡོང་འབབ་ཇེ་མང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ཁོ་ནའི་ཆེད་མ་ཡིན་པར། མི་རིགས་སྤྱིའི་བཟོ་ཚོང་ལས་རིགས་ཀྱི་དར་རྒྱུད་དང་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་ཀྱི་ཆག་འཛིགཆབ་སྲིད་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་དབང་། ཐ་ན་གདོང་དམར་བོད་པའི་རིགས་རྒྱུད་འདི་ས་སྟེང་གོ་ལའི་སྟོ་རུ་ཡུན་རིང་འཚོ་གནས་བྱེད་ཐུབ་མིན་དང་ཡང་ཐད་ཀར་དུ་འབྲེལ་བ་ཡོད།

གལ་ཏེ་ནམ་ཞིག་འུ་ཙག་ལ་འཚོ་གནས་འགྲན་རྩོད་ཀྱི་ལག་རྩལ་དང་བློ་གྲོས་ལྡན་པའི་ན་གཞོན་མི་རབས་གསར་བའི་རུ་དཔུང་ཞིག་གྲུབ་ཅིང་། ཁོ་ཚོས་རྫོང་མཁར་དང་གྲོང་བརྡལ་དག་ཏུ་གཉིས་ཆགས་ཏེ་རང་སའི་ཐོན་ཁུངས་དང་ཁྲོམ་ར་ལ་ཅི་ནུས་ཀྱིས་བདག་པོ་རྒྱག་ཐུབ་ན། དེ་དུས་བོད་ཁུལ་གྲོང་བརྡལ་གཞན་རིགས་ཀྱིས་ཁེངས་པའི་གནས་སྟངས་སྡུག་པོ་དེར་འགྱུར་བ་འགྲོ་སྲིད་པ་མ་ཟད། བོད་ཁམས་ཡོངས་སུ་བོད་སྐད་ཡིག་རིག་གནས་ཀྱི་གཙོ་ཤུགས་གོ་གནས་སླར་གསོ་བྱེད་པའི་

སྤྱི་ཚོགས་རྨང་གཞི་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་འགྲོ་ལ། གཞི་རྒྱ་ཆེ་བའི་བོད་ཀྱི་གྲོང་བརྡལ་དང་གྲོང་ཁྱེར་རིག་གནས་ཀྱི་སྤུ་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཞིག་གསར་དུ་གྲུབ་ངེས་པར་མ་ཟད། ལས་རིགས་སྣ་མང་གི་ཁྲོད་དུ་བོད་སྐད་བོད་ཡིག་སྤྱོད་མཁན་རང་བཞིན་གྱིས་ཇེ་མང་དུ་སོང་ནས། མཐར་ཐུག་སྤྱིད་འཛིན་དང་ལས་དོན་སྡེ་ཁག་དག་གིས་ཀྱང་སྤྱི་ཚོགས་གནས་བབ་དངོས་ལ་མི་བསྟུན་རང་བསྟུན་དུ་གྱུར་དེ། བོད་རིགས་ས་ཁུལ་དུ་རང་གི་སྐད་ཡིག་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པ་དང་ཡང་ན་བོད་རྒྱ་སྐད་གཉིས་མཉམ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་མཐུན་སྲིད་ཇུས་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཡང་རེ་བའི་རྨི་ལམ་ཁོ་ན་ཞིག་མིན་ཀྱང་སྲིད། མདོར་ན་འདི་ནི་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གྱི་ནུས་པ་དཀྱུས་གཅིག་ཏུ་སྒྲིལ་ཞིང་གཞི་རིམ་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་སྐྱེད་སྲིང་བྱས་ཏེ། བོད་ཁུལ་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་ལམ་ལུགས་དང་སྲིད་ཇུས་ལེགས་བཅོས་བྱེད་པའི་གསར་བརྗེའི་ལས་འགུལ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ཀྱང་མི་ཚོག་པ་མེད། དེ་བས་བློ་ལྡན་ཀུན་གྱིས་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་དམིགས་པའི་ཇུས་ཆེན་ཞིག་གི་མགོ་ཚད་ནས་གོ་བ་ལེན་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ།

སྤྱིར་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་དུས་འདིར་ང་ཚོར་ད་དུང་སྒྲོལ་རྒྱུན་ལག་རྩལ་གྱི་རྨང་གཞི་ཞན་ཞིང་འཚོ་གནས་འགྲན་ཪྩོད་ཀྱི་གོ་སྐབས་དམའ་ལ། ཕྱི་ཡི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བཀག་རྒྱ་མང་ཞིང་ནང་གི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཡང་མི་འཛོམས་པས། སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་འཚོ་གནས་ཀྱི་ལག་རྩལ་དང་ནུས་ཤུགས་ཐམས་ཅད་སྟོབས་ལྡན་མི་རིགས་དག་གི་རྗེས་ཚོད་དགོས་པར་བྱ་དགོས་ཞེས་ཁ་ཕོ་སྟོང་བ་སྒྲོག་ཐབས་མེད་ནའང་། གནའ་རབས་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་ཆེས་ཆེར་དར་སྤྱོང་བའི་རླབས་ཆེན་གྱི་མི་རིགས་ཞིག་གིས་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་དུ། རང་གི་ཕ་ས་ཕ་ཡུལ་ནས་ཕྱི་

ཡོང་གཞན་རིགས་ཡུལ་གྲུར་བ་དག་ལ་ཡང་འཚོ་གནས་འགྲན་རྩོད་བྱེད་མ་ཐུབ་ཚེ། ས་སྟེང་གནམ་འོག་འདི་ན་དེ་ལས་བཟོད་ཐབས་བྲལ་བའི་ངོ་ཚ་དང་སྐྱོ་སྡུག་ཅིག་ག་ལ་ཡོད།

མི་གྲངས་ཉེ་རིགས་རྒྱུད་དར་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིག་རྩ་ཡིན།

དུས་རབས་བརྒྱད་པ་ཡས་མས་སུ་རྒྱ་ནག་གི་མི་གྲངས་བོད་ལས་ལྷབ་གཅིག་གིས་མང་བ་ཙམ་ཡིན་རུང་། ཕྱིས་ཀྱི་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་གི་འབྲེལ་འདྲིས་དང་གཙུབ་རྡར་གྱི་ལོ་རྒྱུས་གོ་རིམ་ནང་བོད་རྣམས་རིམ་གྱིས་ཇེ་ཉུང་ནས་ཇེ་ཉུང་དང་། རྒྱ་རྣམས་ལྷབ་འགྱུར་གྱིས་ཇེ་མང་ནས་ཇེ་མང་དུ་གྱུར་ཏེ། ཁ་སང་དེ་རིང་རྒྱ་མི་བོད་པ་ལས་ལྷབ233ལྷག་གིས་མང་བའི་སྣང་ཚུལ་འདི་བྱུང་ཡོད།

ཁ་བཙའི་ས་བོན།

དེ་ཡང་སྤྱི་ལོ1971ནས་བཟུང་ཀྲུང་གོ་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེ་ཡི་སྲིད་ཇུས་ལག་བསྟར་བྱེད་འགོ་བརྩམས་ཞིང་། 1978ལོར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྩ་བའི་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་གྲས་སུ་བཞག <<རྩ་ཁྲིམས་>>ཆེན་མོ་དང་<<གཉེན་སྒྲིག་བཅའ་ཁྲིམས་>>སོགས་སུ་ཡང་བཟའ་ཟླ་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེ་ཡི་འགན་དབང་ཚད་བཀག་བྱས་ཡོད་པ་མ་ཟད། མི་ལོ་བཞི་བཅུ་ལྷག་གི་རིང་དམངས་ཁྲོད་དུ་རྒྱུན་སྤྱོད་སྨྲུམ་འགོག་སྨན་རྫས་དང་སྨྲུམ་འགོག་ཤེའུ་བཀྲམས་པ། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆད་པ་གཅོད་པ། བུད་མེད་ཀྱི་མངལ་སྒོ་འགོག་པའི

ག་༡ག་བཅོས་བྱེད་པ། སྐྱེས་པ་བཙོན་དུ་འཛུག་པ་སོགས་ཀྱི་བྱེད་ཐབས་འདྲ་མིན་ཅི་རིགས་སྤྱད་དེ་ཕལ་ཆེར་དུས་རབས་ཕྱེད་ཙམ་གྱི་རིང་ལ། “དུར་ས་བཙུ་ཁ་སྔོན་བྱེད་དགོས་ཀྱང་བུ་ཕྲུག་གཅིག་མང་དུ་མི་འཇུག”11ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཐལ་དྲགས་པའི་འབོད་ཚིག་སྒྲོག་ཞོར་ཞི་དྲག་ཐབས་ལམ་སྣ་ཚོགས་བརྒྱུད་ནས་བལྟས་བལྟས་རིག་རིག་ལ་ཀྲུང་གོའི་མི་གྲངས་འཕར་ཚད་དུང་ཕྱུར་འགའ་ཧྲེ་ཙམ་དུ་བཏང་བར་མ་ཟད། རིགས་སོ་སོའི་མི་སེར་ཀུན་གྱི་སྙིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ལ་ཡང་འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེ་ནི་ཡང་དག་འགྲུལ་མེད་ཀྱི་སྲིད་ཇུས་ཤིག་རེད་སྙམ་པའི་བག་ཆགས་སྲ་མཁྲེགས་ཅན་ཞིག་ཀྱང་འཛུགས་ཐུབ་ཡོད་ཚོད་རེད། མི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་འགའི་རིང་གི་འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེའི་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ལས། ད་ལྟ་ཀྲུང་གོ་བ་ཕལ་མོ་ཆེས་རང་གི་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ནི་མི་གྲངས་མང་དྲགས་པས་རེད་སྙམ་བཞིན་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་འདི་ལྟར་སུ་མཐུད་དུ་བཙན་གྱིས་མི་གྲངས་ཚོད་འཛིན་བྱས་ན། ནམ་ཞིག་ནུབ་ཕྱོགས་འབྱོར་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་དག་གི་གཟིགས་སྐྱོང་དགེ་ཕན་གྱི་རོགས་དངུལ་མང་པའི་འཚོ་བ་སྐྱིད་པོ་དེ་འདྲ་རོལ་ཐུབ་ཅེས་ཨམ་གཅིགས་སྡོམ་བཞིན་ཡོད། ཡིན་ནའང་སྤྱི་ལོ་2010ཡས་མས་སུ་རྒྱ་ནག་གི་མཁས་པ་སྙོར་ཞིག་གིས་གློ་བུར་དུ་གཉིད་ལས་སད་པ་བཞིན་འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེ་ནི་རྒྱ་ཡི་རིགས་རྒྱུད་ཉམས་དམས་སུ་གཏོང་བའི་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་ལམ་ཕྱོགས་ཤིག་རེད་ཅེས་དགག་པ་རྒྱག་འགོ་བརྩམས་འདུག་ལ། ཐ་ན་སྲིད་གཞུང་གི་དཔོན་རིགས་ཁ་༡ས་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱལ་ཡོངས་སྲིད་གྲོས་དང་དམངས་ཆེན་གྱི་ཚོགས་འདུའི་སྟེང་འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེའི་སྲིད་ཇུས་མེད་པར་བཟོ་དགོས་པའི་ཡིག་ཚོགས་གི་སྣོན་ཞུ་ཕུལ་སྒྲོང་ལ། 2012ལོའི་ཟླ10པའི་ཀྲུང་གོའི་མི་

གྲངས་ཞིབ་འཇུག་སྐོར་གྱི་རྩེ་གྲས་མཁས་པ་ཉི་ཤུ་ལྷག་གིས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་ཀྲུང་གོའི་སྤྱི་དམངས་རིས་མེད་ལ་བྱིས་པ་གཉིས་སྐྱེ་རྒྱུའི་དབང་ཆ་སྤྲོད་དགོས་པའི་འགོད་སྒྲུལ་ཞུས་སོང་། དེས་ན་ཀྲུང་གོ་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེའི་སྲིད་ཇུས་སྐོར་ལ་རྩོད་གླེང་གསར་བ་ཞིག་འབྱུང་བཞིན་པའི་གནས་སྐབས་དང་བསྟུན་ཏེ། །ཁོ་བོས་ཀྱང་འདིར་བོད་མི་རིགས་རང་གི་གནས་ཚུལ་གཞིར་བཞག་ཐོག་དེའི་དགེ་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་གླེང་བར་འདོད།

གཅིག བོད་དང་འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེ།

སྤྱིར་རྒྱ་ནག་ལྷ་སྡེའི་འཛམ་གླིང་གི་མི་གྲངས་ཆེས་མང་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཚོན་ན། མི་གྲངས་ཚོད་འཛིན་བྱས་ན་ཡང་སྙིང་འགྲིག་དང་མི་འགྲིག་ཅེས་ལས་སླ་མོས་ཁ་ཚོན་གཅོད་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་ཡིན་རུང་། གང་ལྟར་ང་ཚོ་བོད་ལྷ་སྡེའི་མི་གྲངས་ཏ་ཅང་ཉུང་བའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་མི་གྲངས་ཚོད་འཛིན་གྱི་སྲིད་ཇུས་སྤེལ་བ་འདི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་བབ་དངོས་ལ་འཚམ་པོ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་རེད། དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་འགའ་བགྲང་རྒྱུ་ཡོད་དེ། གཅིག་ནི་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་བོད་ས་བོད་ཡུལ་དུ་མི་མང་དྲགས་པའི་གནད་དོན་ཞིག་རྩ་བ་ནས་བྱུང་མྱོང་མེད། ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་ནང་གི་བརྟག་དཔྱད་སྟོན་ཞུ་ལྟར་ན། འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་སྙོམས་མི་གྲངས་ཀྱི་འདུས་ཚད་ལ་གཞིགས་ན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་གཅིག་རེའི་ནང་མི30རེ་འཚོ་བཞིན་ཡོད། ཀྲུང་གོར་མཚོན་ན་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་རེའི་ནང་མི108འཚང་ཁ་བརྒྱབ་ཡོད་སོད། བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་ཁག་ཏུ་ཆ་སྙོམས་སྤྱི་ལེ་གྲུ་བཞི་མ་གཅིག་རེའི་ནང་ཆ་སྙོམས་མི2ལས་

མེད། དེ་བས་རྒྱ་ནག་ནང་ལོགས་ས་ཆར་མི་མང་དྲགས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་
བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་ཡང་ཞོར་དུ་ཚོད་འཛིན་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་ལུགས་ཤིག་བགྲང་
རྒྱུ་མེད་སྙམ། རྒྱུ་རྐྱེན་གཉིས་པ་ནི་ད་ལྟ་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འཚོ་བཞིན་པའི་བོད་མི་ཉུང་ཤས་
ཤིག་ཕུད། བོད་ཀྱི་མི་སེར་ཕལ་མོ་ཆེས་གདོད་མའི་ཞིང་ཕྱུགས་ལས་རིགས་གཉེར་
བཞིན་ཡོད་ཅིང་། ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་རང་ཁ་རང་གསོ་ཡི་དཔལ་འབྱོར་རྣམ་པར་བརྟེན་
ཡོད། དེ་བས་བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་ད་དུང་ལྷུབ་འགའ་ཡིས་ཇེ་མང་དུ་སོང་རུང་། རྒྱལ་
ཁབ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཁུར་བོ་ལྷག་མ་ལྟ་བུའི་ལས་ཤོར་མི་སྣ་མང་པོ་
འབྱུང་མི་སྲིད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཁ་སང་དེ་རིང་བོད་ཡུལ་དུ་ཐོན་ལས་གསུམ་པ་གཉེར་
མཁན་ངལ་རྩོལ་པ་མི་འདང་བས། ལོ་རེ་བཞིན་ཕྱི་ཡུལ་ནས་ཞོར་ལས་པ་འབོར་ཆེན་
བོད་ཡུལ་དུ་སྤྱར་ཏེ་མི་ཤུགས་ཐོན་ཁུངས་ཀྱི་སྟོང་ཆ་སྐོང་བཞིན་ཡོད། གལ་ཏེ་བོད་
ཡུལ་དུ་མི་ཉུང་དྲགས་པས་ཕྱི་མི་ནང་ལ་སྤྱར་ནས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་རོགས་སུ་
ཕེབས་དགོས་པ་བདེན་ན། རང་ས་རང་ཡུལ་གྱི་བོད་པའི་མི་གྲངས་ཇེ་མང་དུ་གཏོང་
རྒྱུར་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་སྐུལ་མ་མི་བྱེད་དོན་ཅི་ཡིན། རྒྱུ་རྐྱེན་གསུམ་པ་ནི་བོད་ལ་མ་གཞི་
ནས་གཉེན་སྒྲིག་མི་བྱེད་པའི་གྲྭ་བ་དང་ཇོ་མོ་འབོར་ཆེན་ཡོད་ལ། ཁོ་ཚོས་མི་རབས་
ནས་མི་རབས་སུ་བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་ཚོད་འཛིན་ཐད་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཐུས་
ཡིན་པས། བོད་ལ་མ་གཞི་ནས་ཆོས་ལུགས་ཐད་ཀྱི་མི་གྲངས་འཕར་ཚད་འགོག་པའི་
སྲོལ་རྒྱུན་འདི་འདྲ་ཡོད་བཞིན་དུ་ད་དུང་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཙན་པོ་ཞིག་ཁ་སྣོན་བྱེད་
དགོས་དོན་ཅི་ཡོད། འདི་ལྟར་བྱས་ན་བོད་པ་ཚོས་མི་རིགས་གཞན་ལས་ཀྱང་འཆར་
ལྡན་བུ་སྐྱེ་ཡི་ཁྲལ་འགན་ལྷག་མ་ཁུར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ལྔ་བ་ནི་ཀྲུང་གོའི་མི་

རིགས་གཞན་པའི་མིག་སྔའི་མི་གྲངས་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་རྨང་གཞིའི་སྟེང་འཕར་སྣོན་མངོན་གསལ་བྱུང་ཡོད་མོད། བོད་མི་རིགས་གནའ་རབས་དང་བསྡུར་ན་ཇེ་ཉུང་ནས་ཇེ་ཉུང་རེད། ཀྲུང་གོའི་མི་རིགས་ལྔ་བཅུ་ལྷག་ལས་མི་གྲངས་འཕེལ་ཚད་ཆེས་དལ་བ་ཡང་དག་ལྟ་བོད་མི་རིགས་འདི་རེད། དེ་བས་ད་དུང་སྨུ་མ་ཐུད་དུ་བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་ཚོད་འཛིན་བྱས་ན། ཡུན་རིང་མི་འགོར་བར་འོད་སྟོང་འབར་བའི་ཤེས་རིག་དང་ལྡན་པའི་གནའ་བོའི་མི་རིགས་འདི་རྩ་མེད་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནམ། མདོར་ན་གོང་གསལ་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་འདྲའི་དབང་གིས་འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེའི་སྲིད་ཇུས་འདི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གནས་བབ་དངོས་དང་འཚམ་མིན་ལ་དོགས་པ་མི་ཟ་ག་མེད་རེད། སྤྱིར་ན་ཕོ་བོ་ལྟ་བུའི་མི་སེར་དཀྱུས་མ་ཞིག་གིས་གནས་ལུགས་རྒྱུ་མཚན་བགྲང་སྟེ་འབོད་སྐུལ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྲུང་གོའི་འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེ་ཡི་སྲིད་ཇུས་ལ་འགྱུར་བ་མི་འགྲོ་བ་སྔ་ས་ནས་ཧ་གོ་ཡོད་མོད། ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་རྩོམ་ཡིག་འདི་ལྟ་བུར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རིན་ཐང་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཡང་མི་སེམས་ཏེ། འདིས་གཅིག་ནས་ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་ཡོངས་སུ་འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེའི་སྲིད་ཇུས་སྐོར་ལ་རྩོད་གླེང་མང་པའི་དུས་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་རང་གིས་སྲིད་ཇུས་འདིའི་ཐད་ལ་བཙངས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་གསལ་སྟོན་བྱས་ཚོག་ལ། གཉིས་ནས་བོད་ཀྱི་མི་སེར་ཕལ་མོ་ཆེའི་མི་གྲངས་དང་རིགས་རྒྱུད་དར་རྒྱུད་སྐོར་གྱི་ཉེན་ཁའི་འདུ་ཤེས་མཐོར་འདེགས་གཏོང་བར་ཕན་པ་ངེས་ཅན་ཞིག་ཡོད་སྙམ།

གཉིས། མི་གྲངས་དང་རིགས་རྒྱུད་དར་རྒྱུད།

ལོ་རྒྱུས་མཁས་པས་དཔྱད་པ་ལྟར་ན། ཐུ་རྗོད་བཙན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ་བོད་ལ་ཉུང་མཐའ་ཡང་མི་གྲངས་ས་ཡ་བརྒྱད་ལྷག་དང་། རྒྱ་ནག་ཐང་རྒྱལ་རབས་ལ་མི་གྲངས་བྱེ་བ་གཅིག་དང་ས་ཡ་བདུན་ཙམ་ཡོད་པ་རེད། དེས་ན་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་ལྷག་གི་ཡར་སྔོན་དུ་རྒྱ་མི་བོད་པ་ལས་ལྡབ་གཅིག་གིས་མང་པ་ཙམ་རེད། བོད་བཙན་པོའི་རྒྱལ་རབས་ཀྱིས་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ཏུ་མའི་རིང་རྒྱ་ནག་ཐང་རྒྱལ་རབས་དང་སྲིད་འགྱུར་རིག་གསུམ་གང་ཐད་ནས་འགྲན་རྫོད་བྱས་ཤིང་། ལན་གྲངས་དུ་མར་དམག་ཧྲ་ཁྲི་འབུམ་གྱི་དཔུང་ཆེན་དྲངས་ཏེ་རྒྱ་ཡི་གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་བཙན་བཟུང་བྱས་པར་མ་ཟད། སྤྱི་ལོ793ལོར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁྲང་ཨན་ཡང་དབང་དུ་བསྡུས་སྒྲོང་། སྐབས་དེར་བོད་ལ་མི་གྲངས་འབོར་ཆེན་ཞིག་ཡོད་པས་བཙན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཐང་དར་བར་རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་གྲུབ་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་རེད། ཡིན་ནའང་ཕྱིས་སུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ནང་འདྲེན་བྱས་རྗེས། བོད་མི་མང་པོས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབ་པས་བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་ལ་ཚོད་འཛིན་ཆེན་པོ་ཐེབས་པར་མ་ཟད། མི་ཤུགས་རྒྱུ་ཤུགས་ཐམས་ཅད་འདུ་ཁང་རྟེན་བཞེངས་སོགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྐྱིམས་པས་མང་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཁུར་པོ་ཡང་ཇེ་ལྗིད་དུ་སོང་སྟེ་མཐར་རྒྱལ་ཁབ་ཉམས་རྒུད་དང་ཁ་ཐོར་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་རེད། ཏག་ཏག་མི་གྲངས་ཇེ་ཉུང་དུ་འགྱུར་འགོ་བརྩམས་པ་ནས་བཟུང་། ཕྱིས་ཀྱི་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་གི་རིང་ལ་བོད་མི་རིགས་ཀྱིས་ཡང་བསྐྱར་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་རབས་གང་ལ་ཡང་འགྲན་རྫོད་བྱེད་ཐུབ་མེད་ལ། ཐ་ན་སྔོན་མའི་ཉེ་འཁོར་གྱི་མི་རིགས་ཚུང་ངུ་དག་གི་དོ་ཟླ་ཡང་བྱེད་མ་ནུས་

པར་བརྣུས་བཅོས་དང་བཙན་འཛུལ་ལན་མང་སྒྲོང་དགོས་བྱུང་ཡོད།། མདོར་ན་རང་ཅག་བོད་མི་རིགས་འདི་གནའ་རབས་དར་བའི་རྩེ་མོ་ནས་ད་ལྟ་རྒྱུད་པའི་གཏིང་མཐར་ལྷུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགྱུར་ལྡོག་ཐམས་ཅད། མི་གྲངས་རིམ་གྱིས་ཇེ་ཉུང་དང་མངའ་ཁོངས་རིམ་གྱིས་ཇེ་ཆུང་དུ་ཕྱིན་པའི་གོ་རིམ་ཞིག་གི་ཁྲོད་དུ་བྱུང་བ་གསལ་བོར་མཐོང་ཐུབ། དཔེར་ན1953ལོར་སྡོམ་རྩིས་བྱས་པ་ལྟར་ན། ཀྲུང་གོའི་རྒྱལ་ནང་དུ་བོད་མི་ས་ཡ་གཉིས་དང་འབུམ་བདུན་ཁྲི་བདུན་སྟོང་ལྔ་ཡོད། དེ་ནི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་སུམ་བརྒྱ་སྔོན་གྱི་བཙན་པོ་དུས་སྐབས་ཀྱི་བོད་པའི་སུམ་ཆའི་གཅིག་ཙམ་རེད། ཡང1953ལོར་རྒྱལ་ནང་དུ་རྒྱ་མི་དུང་ཕྱུར་ལྔ་དང་བྱེ་བ་བཞི་ལྷག་ཡོད། དེ་ནི་ལོ་ངོ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་དང་སུམ་བརྒྱའི་སྔོན་གྱི་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་མི་གྲངས་ལས་ལྡབ32འཕར་བ་རེད། གོང་གསལ་གྱི་གྲངས་འབོར་དེ་གཉིས་ལས་ཅི་ཞིག་གསལ་བཤད་བྱས་ཡོད་ཅེ་ན། མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་གི་རིང་ལ། བོད་པ་རྣམས་མངོན་གསལ་གྱིས་ཉུང་ནས་ཉུང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་རྒྱ་མི་རྣམས་ལྡབ་འགྱུར་གྱིས་མང་ནས་མང་དུ་འཕེལ་བ་སྟེ། ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་གི་ཡར་སྔོན་དུ་རྒྱ་མིའི་ཁ་གྲངས་བོད་ལས་ལྡབ་གཅིག་གིས་མང་པ་ཙམ་ཡིན་རུང་ཁ་སང་དེ་རིང་ལྡབ་233གྱིས་མང་བ་རེད། འཕར་ཚད་ཀྱི་ཆ་ནས་ལོ་རེར་རྒྱ་མི་བྱེ་བ་གཅིག་དང་ས་ཡ་གསུམ་ཙམ་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་ལོ་རེར་བོད་མི་འབུམ་གཅིག་ཙམ་ལས་འཕར་ཐུབ་ཀྱིན་མེད། མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་གི་ཡར་སྔོན་དུ་མི་ཤུགས་རྒྱ་ཤུགས་ཕལ་ཆེར་དོ་མཉམ་པའི་ཁྲིམ་མཆེས་མི་རིགས་གཉིས་བར་ད་ལྟ་དེ་འདྲའི་གློ་ཡུལ་ལ་མི་ཤོང་བའི་ཁྱད་པར་བྱུང་དོན་དེ། ཚེ་ས་ནས་བལྟས་ན་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀྱི་འཚོ་གནས་ཁོར་ཡུག་དང་ལོ་

རྒྱུས་གནས་བབ་མི་འདྲ་བ་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་། ཆེས་
གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་འགའ་ཡོད་པ་རེ་རེ་བཞིན་བགྲང་ན། དང་པོ་ནི་བོད་ལ་
རང་གི་རིགས་རྒྱུད་མི་སྤེལ་བའི་རབ་བྱུང་ཆོས་པ་འབོར་ཆེན་ཞིག་བྱུང་བས་ཡིན།
ཆོས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་སྟེ་འཛིག་རྟེན་ཁྱིམ་ཐབ་སྤོང་བའི་སྲོལ་ཐོག་མར་དར་བ་ནས་ད་
ལྟའི་བར་དུ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནི་མི་གྲངས་ཇེ་ཉུང་ནས་ཇེ་ཉུང་དང་དབང་ཐང་ཇེ་ཆུང་
ནས་ཇེ་ཆུང་དུ་གྱུར་བའི་རིགས་རྒྱུད་ཉམས་རྒྱུད་ཀྱི་གོ་རིམ་རིང་མོ་ཞིག་ཡིན་ལ།
ཁྱད་པར་དུ་མི་ལོ་600ལྷག་གི་ཡར་སྔོན་དུ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་བློ་བཟང་གྲགས་པས་དགེ་
ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྲོལ་བཏོད་པ་ནས་བཟུང་། བོད་ཡུལ་སྟོད་སྨད་ཀུན་ཏུ་རབ་
བྱུང་བའི་གྲངས་འབོར་ལྷབ་འགྱུར་གྱིས་ཇེ་མང་དུ་ཕྱིན་ཡོད་ལ། སེ་འབྲས་དགེ་
གསུམ་གཙོ་བྱས་པའི་རབ་བྱུང་བ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་འདུས་པའི་དགོན་སྡེ་རྒྱ་ཆེན་མང་
པོ་བྱུང་ཡོད། འབྲེལ་ཡོད་མཁས་པས་དཔྱད་པ་ལྟར་ན། རབ་བྱུང་བ་ཆེས་མང་དུས་
བོད་རིགས་སྤྱིའི་མི་གྲངས་ཀྱི་གསུམ་ཆའི་གཅིག་ཟིན་སྲིད་ལ། དགེ་ལུགས་པ་ཁོ་ནར་
དུས་སྐབས་གཅིག་ལ་གྲྭ་བ་དང་ཇོ་མོ་འབུམ་བརྒྱད་ལྷག་བྱུང་སྲིད་བར་གྲགས། གལ་
ཏེ་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་རིང་གི་རབ་བྱུང་བ་དེ་དག་ཚང་མས་ཁྱིམ་ཐབ་བསྐྱངས་ཏེ་རིགས་
རྒྱུད་སྤེལ་ཡོད་ཚེ། རགས་རྩིས་ཤིག་བྱས་ན་ཡང་ད་ལྟ་བོད་ལ་ཉུང་མཐར་མི་གྲངས་
དུང་ཕྱུར་ཡན་ཡོད་དགོས་སྙམ། གནད་འདིའི་སྟེང་ནས་ང་ཚོས་ནང་བསྟན་ཆོས་
ལུགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་ལ་ཚོད་འཛིན་ཅི་འདྲ་ཐེབས་སྲིད་བ་རྟོགས་ཐུབ་
དགོས། སྣང་ཚུལ་འདི་རང་ཅག་དང་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་གཅིག་པའི་སོག་པོ་མི་
རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཀྱང་གསལ་བོར་མཐོང་ཐུབ། དཔེར་ན་ཡོན་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་

སྐབས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཧྲིལ་པོར་ཁྲོན་སྡོམ་མི་གྲངས་བྲེ་བ་6ལས་མེད་ཀྱང་དེའི་ནང་སོག་པོ་ས་ཡ4ཡོད། དེ་བས་ཁོ་ཚོས་རྟ་དམག་གི་དཔུང་ཚོགས་ཆེན་པོར་བརྟེན་ནས་མུ་མཐའ་བྲལ་བའི་ཡུལ་ཁམས་ཞིག་ལ་དབང་བསྒྱུར་བ་རེད། ཡིན་ནའང་ཕྱིས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་ཨེ་ཡ་ཤ་དང་ཡོ་རོབ་གླིང་གི་ཡུལ་གྲུ་གཞན་གང་སར་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་ན་སོག་པོའི་མི་ཤུགས་ཀྱིས་མ་འདང་བར་སྲིད་དབང་འཛིན་ཞིག་ཏུ་སོང་། ཡིན་ནའང་དེའི་རྗེས་སུ་སོག་པོར་ད་དུང་མི་གྲངས་ཀྱི་རྨང་གཞི་ཙུང་མ་ཐུག་པོ་ཞིག་ཡོད་པས། དུས་ཡུན་རིང་བོ་ཞིག་ལ་ཚོ་ཁག་སྟོབས་ཆེད་དུ་མས་མིང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་ནུབ་བྱང་ཡུལ་གྲུ་མང་པོ་མུ་མཐུད་བཙད་བཟུང་བྱས་ཏེ་གནས་ཐུབ་ཡོད། ཕྱིས་སུ་མན་ཇུ་རིགས་ཀྱིས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་བཙུགས་རྗེས་བྱང་ཕྱོགས་སོག་པོའི་ཡུལ་ཁམས་བདེ་ལ་འགོད་ཆེད་བོད་ཀྱི་ཞྭ་སེར་བསྟན་པའི་རིང་ལུགས་སོག་ཡུལ་དུ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་བའི་སྲིད་ཇུས་ཤིག་ལག་བསྟར་བྱས་ཤིང་། གོང་མ་རང་གིས་བང་མཛོད་ལས་རྒྱུ་ནོར་ཕངས་མེད་དུ་བཏང་སྟེ་སོག་ཡུལ་གང་སར་དགོན་པ་བཞེངས་པར་མ་ཟད། དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་གྱ་ནོམ་པ་སྦྱར་ཏེ་སོག་ཐུག་རྣམས་ལ་རབ་བྱུང་བསྒྲུབ་པའི་སྐུལ་མ་བྱས། དམིགས་ཡུལ་ནི་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་བེད་སྤྱད་དེ་སོག་པོའི་མི་གྲངས་ཚོད་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་དེ་རེད། སྐབས་དེར་སོག་པོའི་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་ལ་བུ་གཉིས་ཡོད་ན་གཅིག་ནི་ངེས་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་དགོས་པ་དང་། བུ་གསུམ་ཡོད་ན་དེ་ལས་གཉིས་ཀྱིས་རབ་བྱུང་བསྒྲུབ་པའི་སྲོལ་ལུགས་ཤིག་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་དར་སྐྱོང་། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་མཇུག་འབྲས་ནི། 1953ལོར་ཀྱང་གོའི་མངའ་འོག་ཏུ་སོག་པོ་བྲེ་བ་གཅིག་དང་ས་ཡ་བཞི་འབུམ་ལྔ་ལྷག་ལས་མེད་པའི་སྣང་ཚུལ་དེ་བཟོས་པ་རེད།

གྲངས་ཀ་དེ་ལོ་ངོ600ལྷག་སྔོན་གྱི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་དང་བསྡུར་ན་ཕལ་ཆེར་བཞི་ཆའི་གསུམ་ཙམ་དུ་ཕྱིན་འདུགདག་དག་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་གཅིག་མཐུན་ཡིན་པའི་སོག་པོ་ཆོས་མི་གྲངས་ཀྱི་ཐད་ནས་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་རྒྱུད་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེ་བསྐྱར་དཔར་ཐེངས་ཤིག་བརྒྱབ་པ་དང་འདྲ། དེ་བས་ཆེང་གོང་མ་ཁྲང་ཞི་ཡིས་“དགོན་པ་གཅིག་བཏབ་ན་དམག་མི་འབུམ་ལས་ལྷག”ཅེས་བཤད་སྐྱོང་། དེ་མིན་ཕྱི་སོག་སྟེ་ད་ལྟའི་སོག་པོ་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་ཡང་དེ་སྔ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་དར་དྲགས་ཏེ་མི་གྲངས་ལ་ཆོད་འཛིན་ཆེན་པོ་ཐེབས་སྐྱོང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་ལོ་རབས་སུམ་ཅུའི་ཡས་མས་སུ་ཕྱི་སོག་གི་སྐྱེས་པའི་མི་གྲངས་ཀྱི་ཕྱེད་ཀ་གྲྭ་བ་ཡིན། དེ་ལྟར་ལོ་རབས་བཞི་ཅུ་བ་ནས་བཟུང་། ས་དེའི་སྲིད་གཞུང་གིས་གྲྭ་བའི་ཁ་གྲངས་ཇེ་ཉུང་དུ་གཏོང་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་གཏན་ཁེལ་སྒྲོས་དགོན་པ་མང་པོ་བཙན་གྱིས་སྒོ་རྒྱག་ཏུ་བཙུགསྲིད་རྗེས་དེ་ལག་བསྟར་བྱས་ནས་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར། སོག་པོའི་མི་གྲངས་འཕར་ཚད་རིམ་གྱིས་ཇེ་མགྱོགས་སུ་འགྲོ་འགོ་བཙམས། དེ་བཞིན་ནང་སོག་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་ལོ་རབས་བདུན་ཅུ་བ་ནས་བཟུང་མི་གྲངས་མགྱོགས་མྱུར་དང་འཕར་འགོ་བཙམས། དེ་ཡང་ཀྲུང་གོའི་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཡི་གཏོར་བརླག་ཐེབས་རྗེས། རང་རེའི་བོད་ཡུལ་དང་བསྡུར་ན་ནང་སོག་ཏུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་བསྐྱར་དར་དང་སླར་གསོ་ལེགས་པོ་བྱེད་ཐུབ་མེད་ལ། དམངས་ཁྲོད་ཀྱི་དད་མོས་ཚ་རླབས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་འཛགས་ཤིང་རབ་བྱུང་བའི་ཁ་གྲངས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཇེ་ཉུང་དུ་གྱུར་བས་རེད། དག་དག་རབ་བྱུང་བའི་ཁ་གྲངས་ལ་ཆོད་འཛིན་བྱས་པས་ད་གཟོད་སོག་པོ་མི་རིགས་སྤྱིའི་མི་གྲངས་ཀྱི་

འཕར་ཚད་ཇེ་མགྱོགས་སུ་ཕྱིན་པ་རེད། 2000ལོར་སྡོམ་རྩིས་བྱས་པ་ལྟར་ན། གྲུང་གོའི་མངའ་འོག་ཏུ་སོག་པོ་ས་ཡ་ལྔ་དང་འབུམ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་ལྷག་ཡོད།   དེ་1953ལོ་ལས་ལྡབ་4.5འཕར་བ་རེད། དེ་དང་བསྡུར་ན་2000ལོར་གྲུང་གོའི་མངའ་འོག་ཏུ་བོད་མི་ས་ཡ་ལྔ་དང་འབུམ་བཞི་ཁྲི་གཅིག་ལས་མེད། དེ་1953ལོ་དང་བསྡུར་ན་ལས་ལྡབ་1.9མ་གཏོགས་འཕར་ཐུབ་མེད། མདོར་ན་ཉེ་བའི་ལོ་ལྔ་བཅུའི་རིང་བོད་སོག་མི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་མི་གྲངས་འཕར་ཚད་ཐད་ལྡབ་གཅིག་ལྷག་གི་མང་ཉུང་ཤོར་འདུགམ་གཞི་1953ལོར་གྲུང་གོའི་མངའ་འོག་གི་སོག་པོའི་མི་གྲངས་བོད་ལས་ས་ཡ་གཅིག་དང་འབུམ་གཉིས་ཀྱིས་ཉུང་མོད། 2000ལོར་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སོག་པོ་བོད་ལས་མི་འབུམ་བཞི་ཡིས་མང་བར་གྱུར་བ་རེད། ཧག་ཧག་གྲངས་འབོར་དེས་རབ་བྱུང་བས་མི་གྲངས་ཚོད་འཛིན་ཐད་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་བཞིན་པ་ང་ཚོ་ལ་ཡང་བསྐྱར་བདེན་དཔང་ཐེངས་ཤིག་བྱས་འདུག་སྙམ།

བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་འཕར་སྡོན་ཐད་ཀྱི་འགོག་རྐྱེན་གཉིས་པ་ནི། གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་བོད་ས་བོད་ཡུལ་དུ་མ་བུ་བདེ་སྲུང་སྐོར་གྱི་སྨན་བཅོས་ལག་རྩལ་དང་སྨན་རྫས་མ་ཐུབ་རྐྱེན་ལེགས་པོ་ཞིག་མ་འཛོམས་པས་ཡིན། འབྲེལ་ཡོད་བརྟག་དཔྱད་ལྟར་ན། དུས་རབས་སྔོན་མའི་ལོ་རབས་ལྔ་བཅུའི་ཡས་མས་སུ་རྒྱ་བོད་མི་རིགས་གཉིས་ཀྱི་གསར་བཙས་བྱིས་པའི་ཆ་སྙོམས་གསོན་ཚད་ཐད་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཤོར་འདུགསྐྱིར་སྐབས་དེར་དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆ་ནས་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཀ་འཛམ་གླིང་གི་དབུལ་ཕོངས་མི་རིགས་ཀྱི་གྲལ་དུ་ལུས་ཡོད་ནའང་། རྒྱ་ནག་ལ་གྲུང་ཧྭ་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་མ་བུ་བདེ་སྲུང་གི་སྨན་བཅོས་ལག་རྩལ་དང་སྨན་རྫས། སྒྲིག་ཆས་སོགས་

གྱི་རྨང་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་བསྐྲུན་ཡོད་པས། ཆ་སྙོམས་གསར་བཅས་བྱེས་པ་སྟོང་རེའི་ནང་ཉི་ཤུ་ཙམ་རྐྱེན་ལམ་དུ་ཤོར་བཞིན་ཡོད་ལ། པེ་ཅིན་དང་ཧྲང་ཧའེ་སོགས་ཆ་རྐྱེན་ལེགས་པའི་ས་ཁུལ་དུ་གསར་བཅས་བྱེས་པ་སྟོང་རེའི་ནང་བྱེས་པ་ལྔ་དྲུག་རེ་མ་གཏོགས་རྐྱེན་ལམ་དུ་མི་ཤོར་བ་རེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བོད་ལ་མཚོན་ན། 1950ལོའི་ཡས་མས་སུ་ཆ་སྙོམས་གསར་བཅས་བྱེས་པ་ཆིག་སྟོང་རེའི་ནང་དུ་རྒྱུ་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་རྐྱེན་ལམ་དུ་ཤོར་བ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཡས་མས་ཡོད། 13དེ་ལྟར་དཔག་རྩིས་བྱས་ན་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བོད་ཀྱི་བུ་ཕྲུག་གྲངས་མེད་ཅིག་མ་བུ་བདེ་སྲུང་སྐྱོར་གྱི་སྨན་བཅོས་མ་ཐུབ་རྐྱེན་དང་ལག་རྩལ་མ་འཛོམས་པའི་དབང་གིས་ཚེ་ལས་འདས་པ་རྟོགས་ཐུབ། གནས་ཚུལ་དེར་དམིགས་ཏེ་སྔོན་ཆད་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་སྲིད་གཞུང་གིས་ཀྱང་མ་བུ་བདེ་སྲུང་གི་ལས་དོན་དེ་གལ་ཆེན་པོར་མཐོང་ནས་རང་ནུས་ཅི་ལྡོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་འགོ་བརྩམས་ཡོད་ནའང་། རྒྱལ་དབང་བཅུ་གསུམ་པ་སྐུ་གཤེགས་རྗེས་ཕྱིས་ཀྱི་སྲིད་སྐྱོང་བ་དག་གིས་མ་བུ་བདེ་སྲུང་དང་བཅས་པའི་སྲིད་ཇུས་གསར་བ་གང་མང་ཞིག་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་མ་ཐུབ་པས་གླེང་རིན་ཅན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཤིག་སྟོན་རྒྱུ་མེད།

དེ་མིན་མི་གྲངས་སྟོམ་རྩིས་རེའུ་མིག་(1953ལོ་ནས2000ལོའི་བར)གཞིར་བཟུང་ནས་བརྟགས་ན། ཉེ་བའི་ལོ་ལྔ་བཅུའི་ནང་བོད་ནི་ད་ལྟའི་ཁྲིམ་མཆེས་མི་རིགས་དག་ལས་མི་གྲངས་འཕར་ཚད་ཆེས་དམའ་བ་དེ་ཡིན་པ་མཐོང་ཐུབ། རྒྱ་སོག་ཡུ་གུར་རྫོས་རིགས་དང་བཅས་པའི་མི་རིགས་ཆེ་ཁག་གང་ལ་བསྡུར་ན་ཡང་མི་གྲངས་ཐད་ཀྱི་ཧྲེ་བག་རྗེ་ཆེ་ནས་རྗེ་ཆེ་རེད། རེའུ་མིག་ནང་གི་བོད་པའི་མི་གྲངས་ཀྱི་ཨང་རིམ་དེ་

ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་མར་ཉུང་བཞིན་འདུག་པ་གསལ་པོ་རེད།

ཁྱད་པར་དུ་1953ལོ་ནས1964ལོའི་བར་གྱི་ལོ་བཅུའི་ནང་མི་རིགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་བོད་མི་གཅིག་ཀྱང་ཇེ་མང་དུ་སོང་མེད་པར་ད་དུང་འབྲུམ་གཉིས་ལྷག་ཇེ་ཉུང་དུ་ཕྱིན་འདུག་དེ་ལས་ཀྱང་ཨ་མདོ་མགོ་ལོག་ས་ཆ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། 1953ལོར་མི་100343ཡོད་པ་ལ1964ལོར་ཐེངས་གཉིས་པར་སྡོམ་རྩིས་བྱེད་དུས་མི་7923ཇེ་ཉུང་དུ་སོང་ཡོད། དོན་ལ་མི་ལོ་བཅུ་གཅིག་རིང་ས་ཁུལ་དེ་འདྲར་བོད་མི་བརྒྱ་ཆའི་78.9ཇེ་ཉུང་དུ་སོང་བ་རེད། གོང་གསལ་གྲངས་འབོར་ཚང་མ་ཀྱང་གོ་སྲིད་གཞུང་གིས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་སྡོམ་རྩིས་གཞིར་བཟུང་བ་ཡིན། 14རྒྱུན་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་གྲངས་འབོར་འདི་གཞིར་བཟུང་ནས་བརྟགས་ན། ལོ་དེ་དག་གི་རིང་ལ་བོད་མི་མང་པོ་དུས་འགྱུར་འཁྲུག་ཟིང་གི་ཁྲོད་དུ་མི་འདོད་རྐྱེན་ལམ་དུ་ཤོར་བ་ཤེས་ཐུབ། དེ་བས་འདིར་ང་ཚོས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གོད་ཆག་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་འཕེལ་བར་བཀག་འགོག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་བརྩི་དགོས་སྙམ། གོང་གསལ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་དེ་དག་ལས་གཞན། ད་དུང་ང་ཚོ་བོད་པ་འདི་རྒྱ་ཧོས་མི་རིགས་སོགས་དང་བསྡུར་ན་གདོད་མ་ནས་གཤིས་རྒྱུད་བྲང་ཞིང་གཞན་ལ་ཡིད་རྟོན་བྱེད་སླ་བ་དང་། ཉེན་ཚབས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པ་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། རང་སྙིང་གི་ཤེས་རིག་གོམས་སྲོལ་དང་བསམ་བློའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་དབང་དུ་གྱུར་བའི་འགོག་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། སྤྱིར་ཀྱང་གོས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་ལ་འཆར་ལྡན་བུ་སྐྱེ་ཡི་སྲིད་ཇུས་གཅིག་འདྲ་ཞིག་ལག་བསྟར་བྱེད་བཞིན་ཡོད་མོད། ཧོས་རིགས་ལྟ་བུས་ནི་སྲིད་གཞུང་གིས་སྲིད་ཇུས་དྲིལ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་

བློ་ཁ་བསྒྱུར་མ་ཐུབ་པར་མངོན་ཕྱོགས་གཉིས་ནས་བྱེད་ཐབས་འདྲ་མིན་སྤྱད་དེ་བྱིས་པ་ལྷག་མ་མང་དུ་སྐྱེ་ཡོད་པར་གྲགས། དཔེར་ན1953ལོར་ཧོས་རིགས་དེ་ང་ཚོ་བོད་ལས་མི་གྲངས་འབུམ་བདུན་ལྷག་གིས་མང་བ་ཙམ་ཡིན་རུང་། ད་ལྟ་ཙུང་མཐའ་ཡང་མི་གྲངས་ས་ཡ་བཞི་དང་འབུམ་བཞི་ཡིས་མང་བ་རེད། དེ་བས་ཉེ་བའི་མི་ལོ་ལྔ་བཅུའི་ནང་ཁོ་ཚོས་བོད་དང་བསྡུར་ན་བུ་ཕྲུག་ལྷག་མ་མང་དུ་བཙས་པ་རིག་པས་དཔྱད་སླདེ་ལས་ཕྱོག་སྐྱེ་བོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤུ་འདང་ཕྱི་འདང་གང་ཡང་རྒྱུག་མི་ཤེས་པར་"གོང་མས་ཅི་གསུང་བཀའ་དང་བླ་མའི་ཅི་གསུང་ཆོས"ཞེས་མགོ་རིམ་ནས་གཏན་ཁེལ་བྱས་པ་ཐ་དག་རང་དང་འཚམ་པར་རྫོམ་ཞིང་། ཧུར་ཐག་དང་ནན་ཏན་སྒོས་རང་གི་མི་གྲངས་ཆོད་འཛིན་ཐད་འབད་ཅི་ཐུབ་བྱས་པ་ང་ཚོ་ཚང་མར་གསལ། ཁྱད་པར་དུ་བོད་རིགས་ལས་བྱེད་པར་མཆོན་ན་བྱིས་པ་གཉིས་རེ་སྐྱེ་བའི་དབང་ཆ་ཡོད་བཞིན་དུ་རང་འགུལ་གྱིས་གཅིག་ལས་མི་དགོས་པའི་རེ་འདོད་ཞུས་ཏེ་བསམ་བློ་སྤྲོད་ཐོན་ཡིན་མདོག་སྟོན་པར་དགའ་ལ། མང་ཚོགས་ལའང་དེ་ལྟར་གོ་བསྐོན་བློ་འགུགས་བྱེད་བཞིན་གདའ། དེ་མིན་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་རོང་འབྲོག་མང་ཚོགས་ཁྲོད་དུ་སྐོར་མོ་སྟོང་ཐྲག་གསུམ་ཡས་མས་ཀྱི་བྱ་དགའ་ཡོད་པར་དམིགས་ཏེ། རང་འགུལ་གྱིས་བྱིས་པ་གཅིག་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་ཁས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཡང་ཛེ་མང་རེད་ཟེར། འདི་ལྟར་ང་ཚོ་བོད་པས་འདས་པའི་མི་ལོ་བཞི་བཅུ་ལྷག་གི་རིང་ལ་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མ་ཐུད་སྒོས་རང་གི་རིགས་རྒྱུད་དར་རྒུད་ཀྱི་སྲོག་རྩ་རང་གིས་གཅོད་བཞིན་པའི་སྐབས་སུ། གཞན་རིགས་སྤྱང་གྲུང་ཅན་གྱི་བུ་རབས་ཚ་རྒྱུད་རྣམས་མང་ནས་མང་དུ་འཕེལ་སྟེ་འུ་ཅག་གི་སྒོ་ཁྱིམ་ཕྱི་ནང་ཀུན་ལ་འཚང་ཁ་ཤིག་ཤིག་དང་སླེབས་པ་རེད། ཀྱི་ཧུད། ང་

ཚོ་བོད་མི་མཐོ་དམའ་བར་གསུམ་ཀུན་གྱིས་ཚུ་སྣ་གར་ཁྲིད་ལྷ་བུའི་རྫོངས་སྤྱོད་དེ་དག་བསམམས་ན་ཡན་རེར་དུ་མ་དགོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཞིག་ཕར་ཡོང་།

གསུམ། རིགས་རྒྱུད་འཕེལ་བའི་ཐར་ལམ།

གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ། བོད་ཀྱི་ཤེས་ལྡན་པ་ཚོས་རང་གི་རིགས་རྒྱུད་དར་རྒྱུད་ཀྱི་སྲོག་རྩར་གྱུར་བའི་མི་གྲངས་ཀྱི་གནད་དོན་ཐད་ཞིབ་འཇུག་དང་དོ་སྣང་ཆེར་མ་བྱས་པས། ང་ཚོར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནོར་འཁྲུལ་དང་ཕམ་ཁ་གང་མང་ཞིག་བྱུང་སྐྱོང་བ་གོང་ནས་གླེང་ཟིན། དེས་ན་ད་ལྟ་ནས་བཟུང་རང་རེས་ཀྱང་མི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་སྐོར་གླེང་སྐབས་མི་གྲངས་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་ལ་ངེས་པར་དུ་མཐོང་ཆེན་བྱེད་དགོས་འདུགའདིར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འདས་པའི་མི་གྲངས་ཐད་ཀྱི་ཕམ་ཁར་སྤྱི་སྡོམ་དང་། ད་ལྟའི་མི་གྲངས་ཐད་ཀྱི་ནོར་འཁྲུལ་ལེགས་བཅོས། མ་འོངས་རིགས་རྒྱུད་འཕེལ་བའི་ཐར་ལམ་འཚོལ་སྙེག་བཅས་བྱེད་ཆེད། ཁོ་བོ་རང་ལ་མཆོན་ན་བྱེ་བྲག་ཐབས་ལམ་གཉིས་བསམ་འཆར་གྱི་ཚུལ་དུ་གླེང་འདོད། དང་པོ་ནི་མི་གྲངས་གསར་བ་ཁ་སྣོན་བྱེད་པ་སྟེ། བོད་མི་ཡོད་དོ་ཅོག་གིས་སྙིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་མི་གྲངས་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་རིགས་རྒྱུད་དར་རྒྱུད་ཀྱི་སྲོག་རྩ་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཐོགརང་རང་ས་ནས་ཀྱང་གོ་སྲིད་གཞུང་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཀྱི་བུ་ཕྲུག་སྐྱེ་བའི་དབང་ཆ་ཅི་ཡོད་ཚད་ཐོས་སུ་གཏོང་མི་རུང་བར་འཆར་གཞི་ནང་གི་གྲངས་ཀ་ལོངས་པར་བྱེད་དགོས་པར་མ་ཟད། དཔལ་འབྱོར་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་ན་སྐོར་མོའི་ཆད་པ་ཙམ་ལ་མི་འཛེམ་པ་དང་། ཡང་ན་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཆད་པ་ཇེ་ཡང་

དུ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་པ། ཐྲུ་གུ་མང་ཙམ་སྐྱེ་བའི་དབང་ཆ་བརྩོན་ལེན་བྱེད་པ་སོགས་ཐབས་ལམ་སྣ་ཚོགས་བརྒྱུད་བུ་རྒྱུད་མང་དུ་སྤེལ་དགོས། དམིགས་ཡུལ་དེ་འགྲུབ་པར་བོད་མི་ལས་བྱེད་དང་སྤྱི་ཚོགས་དོ་དམ་པ་དག་གིས་ཀྱང་མང་ཚོགས་ལ་མདོན་སློག་གང་ཟུང་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་རམ་འདེགས་ཞུ་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་དུ་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཚོས་ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་གཉིས་ཀའི་ཐད་ནས་མི་སེར་ཚོར་བུ་ཕྲུག་མང་དུ་སྐྱེ་བའི་དགེ་མཚན་ཁྱབ་སྒྲོག་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེ། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་ཡུལ་གྲུ་ལ་ལར་བུ་སྤུན་འགའ་ཡིས་ཆུང་མ་གཅིག་ལེན་པ་དང་། བུ་མོ་ལྕམ་སྲིང་དུ་མར་མག་པ་གཅིག་འཇོག་པ། ཁྱིམ་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྲ་བརྟན་དུ་གཏོང་ཆེད་ཕ་ཉེ་གཉེན་ཚན་ནང་ཁུལ་དུ་གཉེན་བསྡེབས་པ་སོགས་དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་དང་མི་འཚམ་ཞིང་15བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་འཕར་སྣོན་ལ་གནོད་པའི་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་རྗེས་ལུས་དག་སྒྲིགས་དོར་ལེགས་བཅོས་བྱེད་དགོས། ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དད་ལྡན་མི་སེར་བྱིངས་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་སྨན་རྫས་དང་གཤག་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱིས་པ་མངལ་ནས་བཙན་གྱིས་ལེན་པ་དེ་མི་སྲོག་བཅད་པའི་སྡིག་ཉེས་དང་ཆ་འདྲ་བ་ཡིན་པའི་ནང་བསྟན་ལས་འབྲས་སྐོར་གྱི་རིན་ཐང་ལྟ་བ་རྒྱ་ཆེར་བསྒྲགས་ཏེ། ཕྱི་ཡོང་དངོས་ཕན་ལྟ་མེད་སྨྲ་བའི་གང་དྲན་དྲན་གྱི་གསར་དར་སྤྱོད་ལམ་ངན་པ་དག་བོད་ཡུལ་ལ་མི་ཁྱབ་པར་བྱ་དགོས། སྤྱི་ཚོགས་སྒེར་གཞུང་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་བེད་སྤྱོད་དེ་བདག་མེད་དྭ་ཕྲུག་གསོར་སྐྱོང་དང་བསྐྱེད་བསྲིངས་གང་ལེགས་བྱེད་པ། ཁྱད་པར་དུ་མཐའ་འཁོལ་ཞིང་གྲོང་དང་འབྲོག་སྡེ་སོགས་སུ་མ་བུ་བདེ་སྲུང་སྐོར་གྱི་ཤེས་བྱ་དྲིལ་སྒྲོག་དང་། འཕྲོད་བསྟེན་མ་ཐུན་རྐྱེན་བསྐྲུན་པར་འབད་པ་ཅི་ནུས་བྱེད་དགོས།

མདོར་ན་ཐབས་བརྒྱ་ཇུས་སྟོང་གིས་བྱིས་པའི་ཁ་གྲངས་ཇེ་མང་དང་གསོན་ཚད་ཇེ་མཐོར་གཏོང་དགོས་པ་མ་ཟད། གཟུགས་སྟོབས་བཟང་ཞིང་བློ་རིག་གསལ་བའི་བུ་རབས་ཚ་བརྒྱུད་མང་དུ་སྤེལ་བར་བདེ་ཐང་གི་རྨང་གཞི་བསྐྲུན་པར་ཐུགས་དགོངས་བཞེས་དགོས། དགོན་པ་གྲྭ་ས་དག་གིས་ཀྱང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་སྙིང་ལ་བཅངས་ཤིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་དམིགས་ཏེ། གྲྭ་བའི་ཁ་གྲངས་ཇེ་ཉུང་དང་སྤུས་ཚད་ཇེ་མཐོར་གཏོང་བའི་སྲོལ་བཟང་སྤེལ་དགོས་ལ། དམ་ཆོས་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པའི་གྲྭ་ཛུན་ལྷ་ཛུན་ཡོད་ན་དེ་དག་ཕྱི་མོ་ནས་སྐྱ་སར་ཕབ་སྟེ་ཁྱིམ་ཐབ་སྐྱོབ་དུ་འཇུག་འོས་ལ། སྤྱི་ཚོགས་གླེང་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཇོ་བན་མར་ལོག་དག་ལ་དཀྱིལ་ཡངས་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་འཛིན་དགོས། བློ་སེམས་ཆོས་ལ་མི་ཕྱོགས་བཞིན་དུ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་དགོན་པར་བསྡད་དེ་ཉི་མ་འཁྱོལ་ཐབས་བྱེད་པའམ། ཡང་ན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྲང་བར་སྐྱུལ་ཞིང་མི་ལས་དཀྱུ་ལས་གྱིས་བསྟན་པའི་ཞབས་འདྲེན་ཞུ་བ་ལས། ཚུལ་འཆོས་རྫུ་བག་མེད་པར་འཁོར་བ་བསྐྱངས་ཏེ་བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་འཕར་སྣོན་ཐད་བྱས་རྗེས་བཞག་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེ་སྙམ། ནང་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་དར་སྤྱོད་བའི་འཇར་པན་རྒྱལ་ཁབ་ལྷོ་བྱུར་མཚོན་ན་ཡང་། ཆོས་ལུགས་དད་མོས་དང་རིགས་རྒྱུད་དང་རྒྱས་བར་གྱི་འགལ་བ་སློམ་ཆེད། གནའ་དུས་སྔ་མོ་ཞིག་ནས་བཟུང་རབ་བྱུང་པས་འཛིག་རྟེན་ཁྱིམ་པ་ནང་བཞིན་གཉེན་བསྒྲིགས་ཏེ་བུ་རྒྱུད་སྤེལ་ཆོག་པའི་སྲོལ་ལུགས་དར་ཡོད་ལ། ཁྱད་པར་དུ་2010ལོའི་ཟླ་10པའི་ནང་འཇར་པན་གྱིས་རང་གི་མི་གྲངས་ཇེ་ཉུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པ་རྩིས་ཞིབ་བྱས་ནས་རྟོགས་རྗེས། སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ནས་སྔར་ལས་ཀྱང་རབ་བྱུང་པས་ཁྱིམ་ཐབ་འཛིན་པར་རྒྱབ་

སྐྱོར་དང་སྐྱུལ་མ་བྱེད་བཞིན་འདུག ད་ལྟ་རབ་བྱུང་གྲྭ་བའི་ཁ་གྲངས་ལོ་རེ་བཞིན་ཇེ་ཉུང་ཡིན་པས། འཇར་པན་གྱི་དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་གང་མང་ཞིག་ཀྱང་ཕ་ཤུལ་བུ་ཡིས་འཛིན་པའི་སྲོལ་ལྟར་ཆོས་པ་ཚོའི་བུ་ཕྲུག་གིས་རྒྱུད་འཛིན་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད། འཇར་པན་པའི་བྱེད་སྟངས་དེ་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་དང་ཡོངས་སུ་འཕྲོད་མིན་ཁ་ཚོན་གཅོད་དཀའ་ན་ཡང་། ང་ཅག་གིས་ཀྱང་ཁོང་ཚོ་ལྟར་རང་གི་རིགས་རྒྱུད་དར་རྒྱས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་འཚམ་པའི་བྱེད་ཐབས་གསར་བ་ཞིབ་འཇུག་དང་གསར་བཏོད་བྱས་ཆོག་པ་སྨྲས་མ་དགོས། གང་ལྟར་ད་ནི་བོད་མི་སྐྱ་སེར་སུ་ཡིན་རུང་མི་རིགས་ཀྱི་མི་གྲངས་འཕར་སྐྱོན་ལ་རང་གི་ནུས་པས་སྲི་ཞུ་ཅུང་ཟད་སྒྲུབ་པའི་དུས་ལ་ཐོན་ཡོད། དེ་ཡང་“བྱིས་པ་མང་ན་ཁ་མི་སོས། བུ་ཕྲུག་མང་དུ་སྐྱེ་ན་དབུལ་པོར་འགྱུར་”ལྟ་བུའི་དྲིལ་སྒྲོག་ཁ་འབོད་དེ་རིགས་སྐྱག་རྫུན་ཡིན་པ་ཞོར་ནས་རྟོགས་དགོས། དྲང་སྲོར་བཤད་ན་གནའ་དེང་ཕྱི་ནང་གང་དུའང་བུ་ཕྲུག་མ་སོས་པར་ལྟོགས་ཤི་ཐེབས་པའི་ཕ་མ་མེད་ལ། བུ་རྒྱུད་འཕེལ་དྲགས་ཏེ་སྲིད་འཛིན་དབང་ཐང་ཤོར་བའི་མི་རིགས་ཀྱང་བྱུང་སྲོང་མེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་འབྱོར་ལྡན་ཨ་རི་དང་ཡོ་རོབ་རྒྱལ་ཁབ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་གྱི་གཟིགས་སྐྱོང་སྲིད་ཇུས་དང་དངུལ་གྱི་བྱ་དགའ་གནང་སྟེ་མི་གྲངས་འཕེལ་བར་སྐུལ་མ་གཏོང་བཞིན་ཡོད། དེ་བས་བོད་མི་སུ་ཡིན་རུང་ད་ནས་བཟུང་མི་རིགས་ལ་ཕན་པའི་དོན་ཆེན་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་ཅེས་ཁ་གཡོར་ས་མ་བཅལ་རོགས། འཇིག་རྟེན་གྱི་འགྲོ་ལུགས་ལྟར་འཁོར་བ་བསྐྱངས་ཏེ་བུ་རྒྱུད་མང་ཙམ་སྤེལ་ན་ཡང་རང་གི་རིགས་རྒྱུད་དར་བར་བྱས་རྗེས་ཞོར་ནས་བཞག་ཡོད་པ་ཡིན།

མི་གྲངས་འཕར་སྐྱོན་གྱི་ཐབས་ལམ་གཉིས་པ་ནི། ད་ཡོད་བོད་ཀྱི་མི་གྲངས་སྲུང་འཛིན་བྱེད་པ་སྟེ། མི་རིགས་གཞན་འགྱུར་གྱི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་བས་མཐའི་བོད་མི་དག་གི་མི་རིགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་དང་ལུགས་སྲོལ། སྐད་ཡིག་སོགས་སླར་གསོ་བྱེད་པར་འབད་དགོས་ལ། གཞན་རིགས་དང་འདྲེས་སྡོད་བྱས་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་མཐའ་སྡེ་རྣམས་ལའང་རིག་གནས་དང་རུས་ཞེན་གྱི་ཆ་ནས་བདག་པོ་རྒྱག་དགོས། དེ་མིན་བོད་རང་གི་བུད་མེད་ལ་བརྩི་བཀུར་དང་གཙེས་སྐྱུས་སྐྱོས་བོད་མོ་གཞན་རིགས་ཀྱི་བག་མར་འགྲོ་བའི་སྣང་ཚུལ་མེད་པར་བཟོ་དགོས། དེ་མིན་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་བོད་དང་འབྲེལ་བ་དམ་ཞིང་ཐུ་རྗོད་རིག་གནས་ཀྱི་ས་ཁྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་རིགས་རྒྱུད་ཚོ་ཁག་ཆུང་གྲས་དག་ལ་དཀྱེལ་ཡངས་དང་ལེན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་བཟུང་སྟེ། ཁོ་ཚོ་རང་གི་འདོད་མོས་ལྟར་བོད་ཀྱི་ཁྱིམ་ཚང་ཆེན་མོའི་ནང་ལ་བསྡུས་ཀྱང་མི་ཚོག་པ་མེད། རྒྱུ་མཚན་ནི་གནའ་རབས་སུ་ཁོ་ཚོ་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་ཐུ་རྗོད་བོད་ཀྱི་རིགས་ལས་མཆེད་པའི་གདུང་རྒྱུད་འཁྲུལ་མེད་ཡིན། དེ་མིན་བོད་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་བརྩི་བཀུར་དང་དགའ་ཞེན་ཡོད་པའི་གཞན་རིགས་གང་ལས་བོད་ལ་མག་པ་དང་བག་མར་ཡོང་འདོད་མཁན་དག་ལ་ཡང་དང་ལེན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་བཟུང་དགོས་སྙམ། ད་ལྟའི་མི་རིགས་ཞེས་པའི་གོ་དོན་དེ་ཁྲག་རྒྱུད་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་ངོས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐུན་མོང་གི་རིག་གནས་ལྟ་སྟངས་དང་བསམ་པའི་འཁྱེར་སོ་སོགས་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་ཞིག་རེད། མདོར་ན་གོང་སྨྲས་ཐབས་ལམ་གང་ཡང་མི་རིགས་མཐུན་སྒྲིལ་དང་འཆམ་མཐུན་གྱི་སྲིད་ཇུས་སོགས་དང་ཡང་རྩ་བའི་ཆ་ནས་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། ང་ཚོས་ཅི་ལྟར་ཚུགས་ཐུབ་དང་སྒམ་དཀྱེལ་གྱི་ངང་ནས་འཛམ་གླིང་ལ་ཁ་

ཕྱོགས་ན། དེ་ལྟར་རང་གི་རིགས་རྒྱུད་རྗེ་ཆེ་རུ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཐམས་ཅད་སྒོ་ཀུན་ནས་འཛོམས་པར་འགྱུར། འདིའི་ཐད་དུ་ང་ཚོས་ཏག་ཏག་རྒྱ་ནག་མི་རིགས་ལྔ་བུར་སློབ་སྦྱོང་དངལད་ནློས་རང་གི་མི་རྒྱུད་མང་དུ་འཕེལ་བར་འབད་པ་ཅི་ནུས་བྱས་ན་འགྲིག་པ་ལས། ན་ཁུང་སྤྲུལ་བའི་རྩལ་ཞུགས་ལྷུར་བླངས་ཏེ་གནའ་རབས་གཉེན་ཚན་ཚོ་ཁག་གཞན་དག་རང་ཁོངས་ལས་བདའ་བར་བརྩོན་ཞིང་། ད་ཡོད་བོད་མི་ཚོལ་ཁ་གསུམ་གྱི་བར་ལའང་ཕྱོགས་རིས་འཛིན་འཁྱེར་ཀྱིས་ཁ་ཐོར་ཡ་བྲལ་དུ་གཏོང་བའི་ལྷུན་རྟགས་ཐམས་ཅད་རྩ་བ་ཉིད་ནས་དོར་དགོས་པར་སེམས། །

ཀྱི་དང་བུད་མེད།

འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དེ་གདོད་མའི་མོ་མགོ་མཐོ་བ་ནས་ད་ལྟ་ཕོ་མགོ་མཐོ་བའི་རྣམ་པར་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་བའི་གོ་རིམ་ཁྲིད། ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་བསམ་བློ་དང་སྲོལ་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་དར་ཞིང་འཕེལ་བ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་པའི་ཤེད་ཤུགས་བུད་མེད་ལས་ཆེ་བ་དེ་ཁོ་ན་ད་གཟོད་ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་མི་ཡོང་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཆེས་གཙོ་བོར་གྱུར་འདུག

སྤྱི་ལོ2012ལོའི་ཟླ3པའི་ཚེས8ཉིན་སྔེ། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བུད་མེད་དུས་ཆེན་ཐེངས102པ་སླེབས་པའི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས། ཁོ་བོས་གཤམ་གྱི་འབོལ་རྩོམ་འདི་ཆེད་དུ་བོད་གངས་ཅན་གྱི་མ་སྤུ་ཡོངས་ལ་དུས་ཆེན་གྱི་ལེགས་སྐྱེས་སུ་ཕུལ་བ་ཡིན།

སྤྱི་ལོ1909ཡི་ཟླ3པའི་ཚེས8ཉིན། ཨ་མེ་རི་ཁའི་ཀྲི་ཁྲ་གོ(Chicago)མངའ་

སྔོའི་བུད་མེད་བཟོ་ཚོགས་ཀྱིས་ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་བརྩོན་ལེན་བྱེད་ཆེད་ཐམ་སྐོན་ཁྲིམ་སྐོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས། ལོ་ཕྱི་མའི་ཟླ8པའི་ནང་ཧེན་མག་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ཁོ་ཕེན་ཧ་གེན་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བུད་མེད་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གཉིས་པ་འཚོགས་ཤིང་། ཚོགས་ཐོག་ཏུ་ལོ་རེའི་ཟླ་བ3པའི་ཚེས8ཉིན་དེ་བུད་མེད་ལས་འགུལ་ལ་རྗེས་དྲན་བྱེད་པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་དུས་ཆེན་དུ་གཏན་ཁེལ་བྱས། སྤྱིར་ཉིན་མོ་འདིར་ང་ཚོ་སྐྱེས་ཕོ་རབ་ཡིན་ཟེར་མཁན་དག་གིས་ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་ལོག་ལྟ་ངན་པ་རྩད་ནས་སྤྲངས་ཏེ། རང་གི་ཨ་མ་དང་ཆུང་མ། མཛའ་མོ། གཅེན་སྲིང་། བུ་མོ་སོགས་ལ་དགའ་བའི་གཏམ་དང་ལེགས་པའི་སྐྱེས་ཕུལ་ནས་དུས་ཆེན་གྱི་རྗེན་འབྲེལ་ཞུ་དགོས་ལ། ཞེ་བསམ་པའི་སྙིང་ནས་བུད་མེད་རྣམས་ལ་འདྲ་མཉམ་ལུགས་མཐུན་གྱི་བརྩི་བཀུར་བྱེད་པའི་ཡ་རབས་སྤྲོལ་བཟང་སྤེལ་བར་ཅི་ནུས་ཀྱིས་ལས་ཀ་རེ་བསྒྲུབ་ན་འགྲིག་མོད། ཡང་བོད་མི་ཁ་ཅིག་གིས་བུད་མེད་དུས་ཆེན་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་ཕྱི་གླིང་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཙམ་ཡིན་པས་ང་ཚོ་བོད་ལ་མི་དགོས་ཟེར་ཡང་སྲིད་མོད། ང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ལྟར་ན། ཕྱི་གླིང་པའི་ཡེ་ཤེས་འཁྲུངས་སྐར་ལྟ་བུའི་དུས་སྟོན་ལ་འུ་ཅག་གིས་ལད་ཟློས་བྱེད་དགོས་དོན་མེད་པ་བདེན་ཡང་། བུད་མེད་དུས་ཆེན་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རང་ཅག་ལ་སྟོན་ཆད་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་དར་མ་སྙོང་ཞིང་ཅིས་ཀྱང་གསར་དུ་སྤེལ་དགོས་པའི་རིགས་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ནི་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་མ་སྲུ་རྣམས་ལའང་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་གཞན་གྱི་བུད་མེད་གཞན་དག་ལྟར་སྐྱེས་པའི་བརྩི་བཀུར་དང་གདེང་འཇོག་ཐོབ་འདོད་ཡོད་ལ་ཐོབ་ཀྱང་འོས་པ་སྨྲས་མ་དགོས་པས་སོ། །

གཅིག ངོ་རྗེན་ཞིག་ལས་འཕྲོས་པའི་བསམ་གཞིགས།

2011ལོའི་སྤྱི་ཟླ2པའི་ཚེས11ཉེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་བྱུད་མེད་དུས་ཆེན་སྐབས༡༠༡པ་མ་སླེབས་གོང་ཉིན27གྱི་སྔོན་ལ། འཛམ་གླིང་གི་གསར་འགྱུར་ལས་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་དོ་སྣང་ཆེ་བའི་སྐབས་54པའི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགྱུར་བརྙན་པར་འགྲན་སྡུར་གྱི་མཇུག་འབྲས་ཁྱབ་བསྒྲགས་བྱས་སོང་། ལྷོ་ཨ་ཧྥེ་རི་ཁའི་བརྙན་སྒྲོན་པ་ཅོ་ཏི་པའེ་པེར་(JodiBieber)ལགས་ཀྱིས་བརྡབས་པའི་ཨབ་ གྷན་སི་ཐན་(Afghānistān)གྱི་བུད་མེད་གཞོན་ནུ་མ་འེད་ཧ་ཟེར་བའི་འདྲ་པར་ལ2010ལོའི་ལོ་འཁོར་ཞལ་བརྙན་བྱ་དགའ་ཨང་དང་པོ་ཐོབ། འདྲ་པར་དེ་ནི་ཐོག་མར2010ལོའི་སྤྱི་ཟླ8པའི་ཚེས1ཉིན་ཨ་རིའི་དུས་དེབ་གྲགས་ཅན་<<དུས་རབས>>(Time)ཞེས་པའི་མདུན་ཤོག་ཏུ་བཀོད་པ་ཞིག་རེད། འདྲ་པར་དེས་ང་ཚོར་བསྟན་པ་ནི་ལོ་ན་བཅོ་བརྒྱད་ཅན་གྱི་གཞོན་ནུ་མ་ཞིག་གི་ལང་ཚོའི་མཛེས་སྡུག་མ་ཡིན་པར། མོའི་གདོང་གི་སྣ་རྩད་ནས་བྲེགས་ཤུལ་དུ་ནག་ཁུང་ཆེན་པོ་གཉིས་ཕྱིར་མངོན་པའི་སྣང་བརྙན་སྐྱི་ཡ་བ་ཞིག་རེད།

འོན་ཨ་རིའི་<<དུས་རབས>>)དཔེ་དེབ་ཀྱིས་བལྟར་མི་བཟོད་པའི་འདྲ་པར་དེ་འདྲ་ཞིག་མདུན་ཤོག་ཏུ་བཀོད་དགོས་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མ་གཞི་དེ་ནི་ཡ་ང་བའི་གསར་འགྱུར་དོན་རྐྱེན་ཞིག་དང་འབྲེལ་འདུགསྤྱི་ལོ2009ལོར་ཨབ་ གྷན་སི་ཐན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་གཞོན་ནུ་མ་འེད་ཧ་ཟེར་བ་ཞིག་གིས་དུས་ཡུན་རིང་བོར་ཁྲོ་གས་མི་ཚོས་ལས་འདས་པའི་རྡུང་རྡེག་དང་མནར་གཅོད་མ་བཟོད་པར་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕྱིན་པར། ས་དེའི་ཐ་ལི་པན་སྲིད་གཞུང་གི་ཉེན་རྟོག་པས་འཛིན་བཟུང་བྱས་པར་མ་ཟད་ཟླ་

བ་5ཡི་བཙོན་འཛུག་ཁྲིམས་ཐག་བཅད། ཡ་རབས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་དང་བྲལ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ནང་དུ། ཁྲིམས་ལུགས་ནི་གཉོམ་ཆུང་གི་མགོན་སྐྱོབ་མིན་པར་བཙན་པོའི་གཉའ་གནོན་གྱི་ལག་ཆར་གྱུར་འདུག་བུ་མོ་འི་ཧ་བཙོན་ལས་བཏང་རྗེས་ཁྲོ་གས་ཡང་བསྐྱར་ས་དེའི་ཐ་ལེ་པན་ཡོག་སྤྱོད་སྲིད་དབང་ལ་གཏུག་བཤེར་བྱས་ཤིང་། ཆུང་མ་བྲོས་བྲོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེས་ཁོ་ཚང་གི་ཁྱིམ་རྒྱུད་ངོ་ཚར་གཏད་སོང་ཞེས་སྐྱོན་འཛུགས་བྱས་མཐར། སྲིད་གཞུང་གིས་ཀྱང་ཁོ་ལ་རང་འདོད་ལྟར་ཁྲིམས་ཆད་གཅོད་པའི་དབང་ཆ་བསྩལ། ནུ་བོའི་རོགས་རམ་འོག་ཁྲོ་ག་དེས་མགོན་མེད་སྐྱབས་རྗེན་གྱི་ཆུང་མ་འི་ཧ་བཅན་གྱིས་ས་ལ་མནན་ཞིང་གྲི་རྣོན་པོ་ཞིག་བཟུང་ནས་མོའི་སྣ་དང་རྣ་བ་གཉིས་ཅད་ནས་བྲེགས་པར་མ་ཟད། མི་མེད་ལུང་སྟོང་ཞིག་ཏུ་བསྐྱུར་ནས་རང་དགར་སྡུག་ཤི་རྒྱག་ཏུ་འཛུག་པའི་སྒྲིར་ངན་བརྩམས། ཡིན་ནའང་འཆི་གསོན་གྱི་འགག་རྩར་འཕྲད་པའི་གནས་སྐབས་དེར། ཨབ་ལྷན་སི་ཐན་གྱི་བུད་མེད་རོགས་སྐྱོར་ཚོགས་པ་WAWཞེས་པས་འི་ཧ་དུས་ཐོག་ཏུ་བསྐྱབས་པས་མི་སྡིག་ཅན་དེ་དག་གི་འདོད་ཐོག་ལ་མ་སོང་། བུ་མོ་འི་ཧ་ཡིས་སྐབས་དེའི་གནས་ཚུལ་ཕྱིར་དྲན་བྱེད་སྐབས་འཇིགས་སྐྲག་དང་བཤད་རྒྱུར། ཁོ་ཚོས་ངའི་སྣ་དང་རྣ་བ་གཉིས་བྲེག་རྗེས་ང་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་སོང་། དྲན་པ་སངས་དུས་ངའི་ཁ་ངོ་ཐམས་ཅད་ཁྲག་གིས་སྦགས་ཡོད་པས་རེ་ཞིག་ཅི་ཡང་མཐོང་མི་ཐུབ་ཟེར། རྒྱུས་ལོན་བྱུང་བ་ལྟར་ན། འི་ཧ་ཡི་དོན་རྐྱེན་དེ་འདྲ་ཨབ་ལྷན་སི་ཐན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་བྱུང་ཚད་ཉུང་ཉུང་མ་རེད། མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ཀྱིས་ཚོད་དཔག་བྱས་པ་ལྟར་ན། ཨབ་ལྷན་སི་ཐན་གྱི་བརྒྱ་ཆའི་དགུ་བཅུ་ཡན་གྱི་བུད་མེད་ཚོས་ཁྱིམ་ཚང་གི་རྩུབ་སྤྱོད་མྱོང་བཞིན་གདའ། ཁྱད་པར་

ཏུ1996ལོར་ཐ་ལེ་བན་དྲག་ཆས་རྒྱ་འཛུགས་ཀྱིས་ཨབ་ལྷན་སི་ཐན་གྱི་སྲིད་དབང་བདག་འཛིན་བྱས་པ་ནས་བཟུང་། བུད་མེད་རྣམས་ལ་མི་ཆོས་ཀུན་སྤྱོད་དང་འགལ་བའི་ཁྲིམས་སྲོལ་བཙན་པོ་མང་པོ་ཞིག་བཙུགས་ཡོད་དེ། ནམ་རྒྱུན་མགོ་ལུས་ཐམས་ཅད་ལྤ་བས་བཏུམས་དགོས་པར་མ་ཟད་ངོ་ལའང་རས་ཀྱི་གདོང་ཁེབས་གཡོགས་ཏེ་མིག་གཉིས་ལས་མི་མངོན་པ་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་བུ་སྨྱུན་དང་ཕྲུ་ག་སོགས་ཀྱི་འགྲོ་རོགས་མེད་ན་བུད་མེད་ཞིག་རང་གཅིག་པུ་ཁྱིམ་ཚང་གི་སྒོ་ཕྱིར་གོམ་པ་གང་ཡང་འགྲོ་མི་ཆོག་ལ། ནམ་ཡིན་རུང་བྱིན་པ་དང་གྲུ་མོ་སོགས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡང་གོས་ཀྱི་ཕྱི་ལ་འབུད་དུ་འཇུག་མི་རུང་། ཨབ་ལྷན་སི་ཐན་གྱི་བུད་མེད་ཚོས་འཛམ་གླིང་གི་བུད་མེད་གཞན་དག་བཞིན་མཛེས་ཆོས་བྱུགས་རྫས་སོགས་གང་འདོད་དུ་སྤྱོད་མི་ཆོག་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་ཀང་ལག་གི་སེན་མོའི་སྟེང་ལ་ཚོན་རྩི་ཙམ་ཡང་གཏན་ནས་བྱུགས་མི་རུང་། ཁྲིམས་སྲོལ་དང་འགལ་ན་སྐྱེས་པས་གང་འདོད་དུ་ལྕག་གིས་གཞུས་ཏེ་ཉེད་ཆད་གཅོད་པ་རེད། 2009ལོར་ཨ་རིའི་དམག་དཔུང་གིས་ཐ་ལེ་བན་ལོག་སྤྱོད་སྲིད་དབང་མགོ་རྟིང་བསློགས་རྗེས་ས་དེའི་བུད་མེད་ཀྱི་གོ་གནས་ཀྱང་རིམ་གྱིས་རྗེ་མཐོར་བཏང་ཡོད་ལ། བུད་མེད་ཚོས་མགོ་ལུས་ཧྲིལ་པོ་བཏུམས་མི་དགོས་པར་མ་ཟད་བུད་མེད་ཁག་ཅིག་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འདེམ་བསྐོའི་འགྲན་རྩོད་ལའང་ཞུགས་ཆོག་པར་གྱུར། ཡིན་ནའང་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་མཐའ་འཁོར་གྱི་ཡུལ་གྲུ་ལ་ལར་ད་དུང་ཡང་ལེ་ཏྲ་ཡི་དོན་རྐྱེན་འདི་འདྲ་མུ་མཐུད་དུ་བྱུང་བཞིན་ཡོད་པར་གྲགས། <<དུས་རབས>>(Time)དུས་དེབ་ཀྱི་སྤྱི་ཁྱབ་རྩོམ་སྒྲིག་པ་ཧྲི་ཐན་གི་(RichardStengel)ཡིས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་མི་དམངས་ལ་ཨབ་ལྷན་སི་ཐན་གྱི་བུད་མེད་ཀྱི་གནས་སྟངས་

སྡུག་པོར་ཐུགས་ཁུར་བྱེད་པའི་འབོད་སྐུལ་གཏོང་བ་དང་། ཐ་ལེ་པན་ལོག་སྤྱོད་སྲིད་དབང་གི་སྡུག་ཉེས་ཐེར་འདོན་བྱ་ཆེད་འཐབ་པར་འདི་ཁྲིམ་བསྒྲགས་བྱས་པ་རེད་ལ། བྱ་མོ་ལི་ཧྲུ་རང་ཉིད་ཀྱང་བུད་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྲུང་སྐྱོབ་ཀྱི་ཆེད་དུ་འཐབ་པར་དཔེ་དེབ་ཀྱི་མདུན་ཤོག་ཏུ་འགོད་པར་མོས་མཐུན་བྱུང་བ་རེད་ཟེར། འཐབ་པར་བཀོད་རྗེས་ཐུབ་ཕྱོགས་དམངས་གཙོ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གཙོ་བྱས་པའི་འཛམ་གླིང་གི་མི་དམངས་ལྷག་བསམ་ཅན་གང་མང་གིས་རང་རང་སར་ཧམ་སྟོན་ཁྲིམ་སྐྱོར་སྒྲོས་ཐ་ལེ་པན་གྱི་ལོག་སྤྱོད་ལ་ཁ་རྡུང་བཏང་བ་མ་ཟད། ཨབ་ཧྥན་སི་ཐན་གྱི་བུད་མེད་ཚོའི་གནས་སྟངས་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་པོ་བྱས་པས་ད་ལྟ་ས་དེའི་བུད་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་བཙོན་ལེན་ཐད་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་བཞིན་གདའ།

དེ་ཡང་ཕོ་བོས་རྒྱལ་སྤྱིའི་བུད་མེད་དུས་ཆེན་གྱི་ཉིན་མོར་གསར་འགྱུར་དོན་རྐྱེན་འདི་ཆེད་དུ་གླེང་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་རེའི་ཨེ་ཤ་ཡའི་ཁྲིམ་མཆེས་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་བྱུང་བའི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩིས་མེད་དུ་བཙོས་པའི་དོན་རྐྱེན་ཞིག་གམ། ཡང་ན་ཨབ་ཧྥན་སི་ཐན་གྱི་སྐྱེས་པ་དྲག་ཤུལ་ཅན་ཞིག་གིས་སྲོལ་ལུགས་དང་ཀུན་སྤྱོད་ཁ་ལ་འཁྱེར་ནས་ཉམ་ཆུང་བུད་མེད་ཅིག་གི་རང་དབང་ལ་རྡོག་བརྫིས་བཏང་བའི་དོན་རྐྱེན་ཡ་ང་བ་འདི་བརྒྱུད་དེ། ང་ཚོ་ཁ་བ་རི་བོའི་མི་རིགས་འདིའི་བུད་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་ཁེ་དབང་གི་སྐོར་ལ་བསམ་གཞིགས་གསར་བ་ཞིག་འདྲེན་འདོད་པ་ལགས།

ཡོངས་ཁྱབ་རིན་ཐང་ལྡ་བའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་ཉི་འོད་ཕྱོགས་བཞིར་ཁྱབ་ཅིང་ས་སྐྱང་གོ་ལ་གཅིག་འགྱུར་གྱི་གོམ་སྟབས་ཇེ་མགྱོགས་སུ་འགྲོ་བཞིན་པའི་དུས་རབས་

འདིར། འཛམ་གླིང་ཡང་རྩེར་གཞིས་ཆགས་པའི་རང་རེའི་བོད་པ་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། སྔོན་གོན་མི་རིགས་གཞན་དང་འདྲ་བར་ཨབ་སྙན་སི་ཐན་གྱི་བུད་མེད་ཚོའི་གནས་སྟངས་ལ་དོ་སྣང་དང་ཐུགས་ཁུར་བྱེད་དགོས་པར་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུ་ཁ་ནང་ལ་བསྐོར་ནས་རང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ཡུག་ཁྲོད་དུ་ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་མ་ཡིན་པའི་གནས་ཚུལ་དང་། བུད་མེད་ལ་བརྙས་བཅོས་དང་གཉའ་གནོན་བྱེད་པའི་བསམ་སྤྱོད་ཡོད་མེད་ལ་ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་དུ་རང་གི་མི་རིགས་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྟ་བ་དང་ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས་སོགས་ཀྱི་ངོས་ཐད་ནས་ལེགས་བཅོས་དང་དག་ཐེར་བྱེད་པའི་གསར་བརྗེའི་སྙིང་སྟོབས་ཤིག་ཅིས་ཀྱང་བསྐྱེད་དགོས་འདུག

དེ་ཡང་ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད་ལས། "གཞན་ལ་བལྟ་བའི་མིག་ཡོད་ཀྱང་། །རང་ཉིད་བལྟ་ན་མེ་ལོང་དགོས"ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ང་ཚོས་ཨབ་སྙན་སི་ཐན་གྱི་ཐ་ལེ་པན་སྲིད་གཞུང་གི་ཟླ་གློའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་ཁ་རྟུང་གཏོང་བའི་ཞོར་ནས་གནའ་དེང་ཕྱི་ནང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཕྱིར་མདང་རེ་བརྒྱབ་ན། དོན་ལ་ནག་ཉེས་ཀྱི་ཚད་གཞི་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་འཛམ་གླིང་མི་རིགས་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་རང་རང་སོ་སོའི་བུད་མེད་ལ་དམའ་འབེབས་དང་མནར་གཅོད་བྱེད་པའི་སྲོལ་ལུགས་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་སྤྱོད་ཡོད། དཔེར་ན་གནའ་རབས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ལྡན་པའི་མི་རིགས་ཡིན་ཟེར་བའི་རྒྱ་དཀར་ནག་གཉིས་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཨ་རི་དང་ཡོ་རོབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཚང་མར་དེ་འདྲའི་སྲོལ་ངན་སྐྱི་གཡའ་བ་མང་པོ་དར་སྤྱོད་ལ། ལོ་རྒྱུས་སྟེང་འཛམ་གླིང་མི་རིགས་ཡོངས་ལ་ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་ངོས་འཛིན་གཅིག་མཐུན་ཞིག་བྱུང་སྤྱོད་བས་ཚང་མས་སྡིག་ཉེས་བསགས་པ་འདྲ་འདྲ་ཡིན། འོན་ཆན་རིག་གི་ངོས་ནས་ཕོ་མཆོག་མོ་

དམན་གྱི་ལྟ་བ་འདིར་ཡང་དག་བདེན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འདྲ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། སྐྱེས་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ཁམས་ཀྱི་གྲུབ་ཚུལ་ཙུང་ཟད་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ལས། རྒ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་ངོས་ནས་བཟང་ངན་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བགར་ཐབས་མེད་ལ། ནང་སྒྲོས་སུ་དེང་རབས་ཚན་རིག་གི་ཚོད་ལྟའི་འབྲས་བུར་གཞིགས་ན། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་རིག་དང་འཛིན་ནུས་ཀྱི་ཆ་ནས་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་ལས་བཟང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་སྟོན་རྒྱུ་མེད། ཡང་གལ་ཏེ་མི་ལ་ལས་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གཉིས་ལ་མ་གཞི་ནས་མཆོག་དམན་གྱི་དབྱེ་བ་བགར་རྒྱུ་མེད་ན། འཛམ་གླིང་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་བུད་མེད་ཀྱི་གོ་གནས་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་སྐྱེས་པ་ལས་དམའ་བའི་སྣང་ཚུལ་བྱུང་དོན་ཅི་རེད་ཅེས་འདྲི་ངེས་སོ། དེ་ནི་ང་ཚོས་རིག་གནས་མིའི་རིགས་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་གྲུབ་འབྲས་གཞིར་བཟུང་སྟེ། མིའི་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཕེལ་འགྱུར་གོ་རིམ་ལ་ཕྱིར་བལྟ་ཞིག་བྱས་ན་དྲིས་ལན་གསལ་པོ་ཐོབ་ངེསརེད།

གཉིས། ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་ལོ་རྒྱུས་བྱུང་རིམ།

དཔྱོད་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་གསལ་ལྟར། གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་ལམ་ལུགས་མི་འདྲ་བའི་དུས་རིམ་དུ་མ་ཞིག་བརྒྱུད་དེ་རིམ་འགྱུར་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཐོན་སྐྱེད་ཤུ་ཚད་དང་དཔལ་འབྱོར་འབྲེལ་བ་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་སྤྱི་ཚོགས་དུས་རིམ་སོ་སོའི་ནང་མི་རྣམས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཀྱང་གཅིག་པ་མིན། ད་ནས་ཡར་ལ་བརྩིས་པའི་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་དྲུ་མའི་སྔོན་གྱི་བསྐལ་བ་ཡ་ཐོག་ཏུ་མ་རྒྱུད་དུས་རྒྱུད་ཚོ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་བྱུང་ཡོད་ལ། མ་རྒྱུད་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ནང་བུད་མེད་ཀྱི་གོ་གནས་

སྐྱེས་པ་ལས་མཐོ་བ་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་ནི་བུད་མེད་ལ་སྐྱེས་པ་དང་བསྡུར་ན་བུ་ཕྲུག་བཙའ་བསྐྱེད་བྱེད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་ཐང་ལྷག་མ་ཞིག་ཡོད་པ་ལས་གཞན། སྐབས་དེར་བུད་མེད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡོང་འབབ་ཀྱང་སྐྱེས་པ་ལས་བཟང་བ་རེད། བསྐལ་བ་ཡ་ཐོག་གི་དུས་སྐབས་སུ་སྐྱེས་ཕོ་མོ་གཉིས་ལ་རང་རང་གི་འཛིན་ནུས་ལྟར་སྤྱི་ཚོགས་ལས་བགོ་བྱས་ཡོད་དེ། སྐྱེས་པས་གཙོ་བོ་རི་དྭགས་རྔོན་པ་དང་བུད་མེད་ཀྱིས་རི་སྐྱེས་ཤིང་འབྲས་དང་སྔོ་ཚོད་དང་མ་རྨོས་པའི་ལོ་ཏོག་བཙས་འབྲེག་སྡུད་དང་གསོག་ཉར་བྱེད་པ་ཡིན། ཐོན་སྐྱེད་ནུས་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་དམའ་བའི་གནས་ཚུལ་འོགསྐྱེས་པའི་རི་དྭགས་རྔོན་པའི་ཡོང་འབབ་ཏ་ཅང་ཙུང་ཞིང་ཉིན་གྱུང་ཕོ་བ་འགྲང་ཡང་དགོང་དྲོ་ཁ་ཟས་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་རྒྱུན་དུ་འབྱུང་། དེ་དང་བསྡུར་ན་བུད་མེད་ཀྱི་གསོག་སྡུད་ཡོང་འབབ་ཅུང་གཏན་འཇགས་ཡིན། དེ་བས་སྐྱེས་པའི་འཚོ་བ་བུད་མེད་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་སྣང་ཚུལ་ཏ་ཅང་མང་། དེ་མིན་སྐབས་དེར་སྐྱེས་ཕོ་མོ་ཁྲུ་བསྡེབས་ཧྲོག་བསྲེས་སྐོར་འཚོ་བཞིན་ཡོད་པས་བུ་ཕྲུག་ཚང་མས་རང་གི་ཨ་མ་ལས་ཕ་ངོ་མི་ཤེས་ལ། བུ་ཕྲུག་ཕོ་མོ་ཚང་མས་གཙོ་བོ་ཨ་མའི་རུས་རྒྱུད་གཙོ་བོར་འཛིན་པ་དང་རུས་མིང་ཡང་མ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་རེད། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བཙན་པོ་གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན་སོགས་ཀྱི་རུས་མིང་ཨ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་ཟུར་ཙམ་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་བུད་མེད་རྣམས་ལོ་ནགས་པ་དང་བསྟུན་ནས་ཁྱིམ་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མོ་དང་སྡེ་ཁྲིད་མི་སྣར་འགྱུར་བར་མ་ཟད། ཁྱིམ་ཚང་དང་རུས་རྒྱུད་ཚོ་བའི་དོན་ཆེན་ཐ་དག་བུད་མེད་རྣམས་ཀྱིས་ཐག་གཅོད་པ་རེད། མདོར་ན་ཁྱིམ་ཚང་དང་རུས་རྒྱུད་ཚོ་བ་གང་ཡིན་རུང་བུད་མེད་ཅིག་དཀྱིལ་སྙིང་དུ་བཟུང་ནས་གྲུབ་ཡོད། དེ་

བས་ལོ་རྒྱུས་ཐད་ཀྱི་སྟོམ་ཚིག་འདི་ལས་ང་ཚོས་ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་ནི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་རྣམས་ནོར་འཁྲུལ་ཡིན་པ་ཤེས་ཐུབ་ལ། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཕྱིས་བྱུང་ཤེས་རིག་གི་ཁྲོད་དུ་སྐྱེས་པའི་མགོ་འཕང་བསྟོད་ཅིང་བུད་མེད་ཀྱི་དབང་ཐང་གནོན་པའི་ཆོས་ལུགས་དང་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྲོལ་བྱེད་ཕལ་མོ་ཆེ་ཡང་སྐྱག་རྫུན་འབའ་ཞིག་ལས་མ་འདས་པ་ཞོར་ལ་རྟོགས་ཐུབ། དོན་ལ་སྐྱེས་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཐོབ་ཐང་ནི་སྐབས་དེའི་འཚོ་གནས་ཁོར་ཡུག་གིས་ཐག་བཅད་པ་ཞིག་ལས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མཆོག་དམན་མེད། ཐ་ན་གདོད་མའི་གནས་སྐབས་སུ་བུད་མེད་ཀྱི་གོ་ས་སྐྱེས་པ་ལས་མི་དམའ་བར་མ་ཟད་སྐྱེས་པ་ལས་མཐོ་བའི་དུས་སྐབས་ཀྱང་བྱུང་མྱོང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་ཡུན་རིང་མ་འགོར་བར་བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་བྱུང་རྗེས་དམག་འཁྲུག་དང་འཐབ་འཛིང་དེ་འཚོ་བའི་གྲུབ་ཆ་གལ་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར། དམག་འཁྲུག་རྒྱག་མཁན་ཚང་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ལ། དམག་འཁྲུག་བརྒྱབ་ན་ཕ་རོལ་པོའི་ཕམ་དམག་རང་གི་བྲན་དུ་བསྒྱུར་ཐུབ་པར་མ་ཟད། བྲན་གཡོག་གི་ཐོན་སྐྱེད་ནུས་ཤུགས་བེད་སྤྱད་དེ་ངལ་རྩོལ་རིན་ཐང་ལྷག་མ་གསར་བཏོད་བྱས་ཚོགདེ་མིན་ཐོན་སྐྱེད་ལག་ཆ་རྗེ་བཟང་དུ་ཕྱིན་པ་དང་བསྟུན་ནས་རི་དྭགས་རྫོན་པའི་ཡོང་འབབ་ཀྱང་རང་བཞིན་སྒྲོས་ཇེ་མང་དུ་གྱུར་ཞིང་། རི་དྭགས་སྒོ་ཕྱུགས་སུ་བཏུལ་ནས་གདོད་མའི་ཕྱུགས་ལས་ཀྱང་དར་བས་སྐྱེས་པའི་ཡོང་འབབ་ལྷུབ་འགྱུར་གྱིས་ཇེ་མང་དུ་སོང་བ་དང་། སྒོ་ཕྱུགས་ལྷག་མ་བརྗེ་རེས་བྱས་པའི་ཉོ་ཚོང་གི་ཡོང་འབབ་ཀྱང་སྐྱེས་པར་དབང་བ་སྨྲས་མ་དགོས། ཞིང་ལས་ཀྱི་ཐད་ནས་བལྟས་ན་སྒོ་ཕྱུགས་ལ་ཁ་ལོ་བཏུལ་བ་དང་རྨོན་པ་དོར་བསྐྱེབས་ནས་ས་རྐོད་ཞིབ་དུ་རྨོ་བ་སོགས་

ཤེད་ཤུགས་འདོན་དགོས་པའི་ལས་ཀ་མང་པོ་ཞིག་སྐྱེས་པ་དང་འབྲལ་ཐབས་མེད་པས་སྤྱི་ཚོགས་གོ་གནས་ཀུང་རིམ་གྱིས་བླ་རུ་འཕགས་ཤིང་། བུད་མེད་ཀྱི་དབང་ཐང་ཡུན་གྱིས་ཉམས་ཏེ་མཐར་ཐུག་སྐྱེས་པར་དབང་བའི་སྒྲ་ཤེས་ཤིང་དོན་གོ་བའི་རྒྱུ་ནོར་ལྟ་བུར་གྱུར་བ་རེད། མདོར་ན་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་གདོད་མའི་མོ་མགོ་མཐོ་བ་ནས་ད་ལྟ་ཕོ་མགོ་མཐོ་བའི་རྣམ་པར་འགྱུར་ལྡོག་འབྱུང་བའི་གོ་རིམ་ནང་སྐྱེས་པའི་ལུས་ཤུགས་ཀྱིས་བྱེད་ནུས་གལ་ཆེན་བཏོན་ཡོད། ཁ་གསལ་བོས་བཤད་ན་སྐྱེས་པའི་ཤེད་ཤུགས་བུད་མེད་ལས་ཆེ་བ་དེས་སྐྱེས་པར་བུད་མེད་ལས་མཐོ་བའི་ཁེ་དབང་བསྐྲུན་ཞིང་། ཕྱིས་བྱུང་ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་བསམ་བློ་དང་སྲོལ་ལུགས་སྣ་ཚོགས་ཀུང་རིམ་གྱིས་བསྐྲུན་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེས་པའི་བློ་ཡི་གཏིང་མཐའ་རུ་བུད་མེད་དེ་རང་ཉིད་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་མི་སྣེར་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་ཏུ་མི་སེམས་པར། སྣེར་ལ་དབང་ཞིང་སྒྲ་ཤེས་ཤིང་དོན་གོ་བའི་རྒྱུ་ནོར་ལྟ་བུར་ངོས་འཛིན་པ་ནི། གནའ་དེང་ཕྱི་ནང་གི་སྐྱེས་པ་ཕོ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་འཛིན་མཁན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསམ་བློའི་འབྱུང་ཁུངས་ཉག་ཅིག་ཡིན།

གསུམ། ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་བསམ་བློའི་འབྱུང་ཁུངས།

མིའི་རིགས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འཕེལ་ལམ་རིང་མོར་ཕྱིར་ལྟ་ཞིག་བྱས་ན། ནམ་ཞིག་སྐྱེས་པས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བའི་ལོ་རྒྱུས་འགོ་བརྩམས་པ་ནས་བཟུང་། ཁོ་ཚོས་རང་འདོད་ལྟར་སྒྲིག་ཁྲིམས་དང་ལུགས་སྲོལ་མང་དུ་བཙུགས་ཏེ་རང་ལ་དབང་བའི་བུད་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་དང་རང་དབང་ལ་ཚོད་འཛིན་བྱེད་འགོ

བརྩམས་ཞིང༌། ཆོས་ལུགས་དང་ཀུན་སྤྱོད་སོགས་ལ་རྒྱབ་བརྟེན་ནས་པོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་བྲན་བསྒྱུར་བསམ་བློ་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་བཏང་བ་གསལ་བོར་མཐོང་ཐུབ། དེ་ལྟར་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མར་སྐྱེས་པས་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀར་བྲན་བསྒྱུར་བྱས་པ་བརྒྱུད། བུད་མེད་ཚོས་རིམ་གྱིས་རང་གི་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཐོབ་ཐང༌། ཁེ་དབང་བཅས་རྨང་ནས་བོར་ཞིང༌། མཐར་ཐུག་གཉེན་སྒྲིག་དང་བུ་ཕྲུག་བཙའ་བསྐྱེད། ཁ་ཟས་གཡོས་སྦྱོར། མཛེས་སྤྲས་བྱེད་པ་སོགས་བྱ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་བདག་པོ་སྐྱེས་པའི་འདོད་བློ་དང་དགོས་མཁོ་ལ་བསྟུན་དགོས་པར་གྱུར།

སྐྱེས་པས་ཡོད་ཚད་ལ་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བའི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཁྲོད། བུད་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་རྫོག་བརྫིས་གཏོང་བའི་སྲོལ་ལུགས་སྣ་ཚོགས་དར་སྤྱོད་ཡོད་དེ། མཁྲེགས་འཛིན་ལ་དགའ་བའི་རང་ཅག་ཨེ་ཤ་ཡའི་མི་རིགས་ཁག་མ་ཟད། ནུབ་ཕྱོགས་དམངས་གཙོ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་དུའང་བུད་མེད་ལ་གནོད་པའི་སྲོལ་ངན་ལོག་ལྟ་སྣ་ཚོགས་དར་སྤྱོད། དཔེར་ན། ཡོ་རོབ་པ་དག་གིས་བུད་མེད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་སྙིག་ཉམས་བཏོད་ཆེད་སྐྱེད་པ་གོས་སྐྱུད་སོགས་ཀྱིས་དམ་པོར་དཀྲིས་ནས་ཇེ་ཕྲར་གཏོང་དགོས་ལ། བུད་མེད་གང་མང་ཞིག་གི་སྐྱེད་པ་བསྡམས་དྲགས་ཏེ་བུ་སྣོད་དང་མཁལ་མར་གནོད་པ་བཟོས་པ་ཡང་ཡོད། གནའ་རབས་རོམ་བཙན་རྒྱལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱེས་པ་ཕྱི་ལ་ཚོང་དང་དམག་བྱེད་དུ་འགྲོ་སྐབས། རང་གི་བུད་མེད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་གཞན་དང་ལུས་འབྲེལ་བྱེད་པ་འགོག་ཆེད་ལྕགས་དང་ཞིང༌། ཀོ་བ་སོགས་ལས་བཟོས་པའི་འདོམ་སྲུང་དོར་ཐུང་བསྐོན་པའི་སྟང་ཚུལ་ཡང་བྱུང་སྐྱོང༌།

ཡང་ཨེ་ཤ་ཡའི་ཤར་ལྷོའི་ས་ཁུལ་གྱི་བུད་མེད་ཚོས་སྐྲ་ཇེ་རིང་དུ་གཏོང་ཆེད་མཛེས་བར་ལྟུགས་རིགས་ཀྱི་སྐྲེ་གདུབ་རིམ་བརྩེམས་བསྐོན་ནས་ཤ་བ་སྐྲེ་རིང་ལྟ་བུར་བསྒྱུར་དགོས། རང་རེའི་གཙུག་ཏུ་བཀུར་བའི་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་དུ་གནའ་རབས་སུ་བུད་མེད་ལ་མཐོང་ཆུང་དང་ཁྱད་གསོད་བྱེད་པའི་སྲོལ་དན་བགྲང་ལས་འདས་ཞིང་། དགེ་ཚོས་ཀྱིས་འདོད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་གནའ་རབས་རྒྱ་གར་གྱི་བུད་མེད་ལ་བཙན་གཡེམ་བྱས་རྗེས་བུད་མེད་དེས་ད་དུང་རང་ལ་གནོད་འཚེ་བཟོ་མཁན་སྐྱེས་པའི་རྐང་བར་ཐོད་པ་གཏུགས་ཏེ་ཞབས་རྡུལ་སྤྱི་བོར་བླངས་ནས་གུས་བཀུར་བྱེད་དགོས་པའི་སྲོལ་དན་ཡོད་ཚུལ་ངོ་སྤྲོད་གནང་འདུག་པ་དེ་ག་རང་ཡིན་ལ། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་ད་དུང་ཡང་རྒྱ་གར་དབུལ་ཕོངས་གྲོང་གསེབ་ཁག་ཏུ་སྐྱེས་པ་ལ་ལས་བུ་ལོན་གསབ་ཆེད་ཆུང་མ་དང་བུ་མོ་གཞན་ལ་བཙོང་བའི་གནས་ཚུལ་ཡང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད། དེ་བས་དཔལ་ཡོན་དམངས་གཙོ་རྒྱལ་ཁབ་དག་གི་གྲས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་བུད་མེད་ཚོའི་གནས་སྟངས་ཆེས་སྐྱོ་བོ་ཡིན་ཞེས་ཀུན་ལ་གྲགས།

དེ་ཡང་རྒྱ་ནག་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། གནའ་རབས་བུད་མེད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ནི་གོང་སྨྲས་མི་རིགས་དེ་དག་ལས་ཀྱང་དམན་ཞིང་སྐྱོ་བ་སྟེ། བུད་མེད་ཚོ་ལོ་ན་ཆུང་དུས་ནས་རྐང་བ་རས་ཀྱིས་དམ་པོར་དཀྲིས་ཏེ་ཆེར་ལོངས་ཏུ་མི་འཇུག་ལ་བཙན་གྱིས་ཤ་རུས་ལྟེབས་ཆག་སྒྲོས་ཞ་བོར་བསྒྱུར་བ་རེད། དེ་ལས་ཀྱང་ཞེན་ཁ་ལོག་པ་ཞིག་ལ། ཁོ་པ་ཚོའི་གཟི་བརྗིད་དུ་ཆོམ་བཞིན་པའི་གནའ་རབས་སྣན་ངག་པ་དང་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཕལ་མོ་ཆེས་ཞ་བོར་བསྒྱུར་བའི་རྐང་པ་ཆུང་ཆུང་དེར་གསེར་གྱི་པདྨ་སོར་གསུམ་མ་ཞེས་བསྔགས་བརྗོད་བྱེད་པ་རེད།

ད་དུང་གནའ་རབས་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་གྲུ་ལ་ལར་བུད་མེད་ཀྱིས་ཁྱོ་ག་གསོན་ཡོད་དུས་དེའི་འདོད་བློ་བསྐང་དགོས་པར་མ་ཟད་ཤི་བའི་རྗེས་སུ་ཡང་བློ་དཀར་སེམས་དཀར་བྱེད་དགོས་ཏེ། ཁྱོ་ག་འདས་རྗེས་བུད་མེད་ཡུགས་ས་མས་སྐྱེས་པ་གཞན་དང་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་མི་ཆོག་ལ། ཕོ་མོའི་འབྲེལ་བ་ཡང་འཛིན་མི་རུང་བར་མི་ཚེ་གང་བོར་ཁང་སྟོང་སྲུང་ནས་འདུག་དགོས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་ལས་ཀྱང་ཐལ་དྲགས་པ་ནི་ཡུགས་ས་མ་གང་དེ་ཁྱོ་ག་དང་མཉམ་དུ་གསོན་དར་ལ་འཛུག་པ་དང་། ཡང་ན་རང་སྲོག་གཅོད་དགོས་པ་སོགས་ཟླ་གློའི་སྲོལ་ལུགས་མང་དུ་བྱུང་ཡོད། དཔེར་ན་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉེན་རྟགས་བརྒྱབ་པ་ལས་དངོས་སུ་བག་མར་བཏྲངས་མེད་པའི་བུད་མེད་ཅིག་གིས། རང་གི་ངོ་མཐོང་མ་མྱོང་བའི་མག་པ་ཆེ་ལས་འདས་པ་ཐོས་རྗེས་རང་སྲོག་བཅད་དེ་ཁྱོ་གར་བློ་སེམས་དཀར་ཚུལ་བསྟན། སྐབས་དེའི་རྒྱ་ནག་གོང་མས་བུད་མེད་དེ་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་མིག་དཔེར་བཀུར་ནས་རྒྱལ་ཁམས་ལ་བསྒྲགས་ཏེ་སྟན་གྲགས་རྒྱས་པར་བྱས་པའི་དུ་མ་དགོད་ཀྱི་དོན་རྐྱེན་དེ་འདྲ་ཡང་བྱུང་མྱོང་། གཞན་ཡང་ཨ་ཧྥེ་རི་ཁའི་མི་རྒྱུད་ནག་པོའི་བུད་མེད་ཚོས་ཁ་ཤ་དབྲལ་ནས་གདུབ་བུ་འདོགས་པ་དང་། བོད་ཀྱི་བུད་མེད་ཚོས་མགོ་ལུས་ཡོངས་ལ་ལྕགས་རྡོ་སོགས་ཀྱི་རྒྱན་ཆ་བྱུར་བུར་སྤུངས་པ། རྒྱབ་ལ་སྐྲ་ལུང་དང་སྐྲ་གདན་སོགས་གཡུ་བྱུར་གྱི་ཁྱར་བོ་འདོགས་དགོས་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞིབ་མདང་རེ་བརྒྱབ་ན། རྒྱ་ནག་གི་ཁ་དཔེ་ལ"དཔའ་བོ་བློས་ཐུབ་གྲོགས་པོའི་ཆེད་དུ་འཆི་བར་ཕོད། །བུད་མེད་ཀྱིས་ནི་རང་ལ་དགའ་མཁན་ཆེད་དུ་མཛེས་སྤྲས་བྱེད། །"ཟེར་བ་བཞིན་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་མི་རིགས་སོ་སོའི་སྐྱེས་པ་དག་གི་མཛེས་དཔྱོད་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལྟར་བྱུང་བ་

ཞིག་ལས་བུད་མེད་ཚོས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་དེ་ལྟར་རང་ཉིད་ལ་དཀའ་ལས་བཟོ་འདོད་མཁན་ཡོད་མི་སྲིད་སྙམ། དེ་བས་གལ་ཏེ་འཛམ་གླིང་འདིར་བུད་མེད་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། བུད་མེད་ཚོས་རང་གིས་ལུས་པོའི་བདེ་ཐང་ལ་གནོད་པའི་རྒྱན་སྤྲས་དེ་རིགས་བྱེད་མི་སྲིད་ལ། ཐ་ན་དེང་རབས་ཀྱི་བུད་མེད་རྣམས་ཤིན་ཏུ་དགའ་བའི་ཕྱི་རྟིང་མཐོ་ཞིང་ཕྲ་བའི་ལྷམ་དེ་རིགས་ཀྱང་གྱོན་མཁན་མེད་པར་མ་ཟད། དཀྱུས་གཞུང་གི་གྲང་ངར་ལ་མ་འཇེམས་པར་བརླ་ཤ་ཕྱིར་ཕུད་པའི་སྨད་གཡོགས་ཐུང་ཐུང་དེ་རིགས་ཀྱང་གྱོན་ག་ལ་སྲིད། ཡང་གལ་ཏེ་མིག་མདུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་བུད་མེད་ཀྱི་འདོད་བློ་ལྟར་འཁོར་སྐྱོད་བྱེད་བཞིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ད་ལྟ་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་ཚ་ཚ་ཁུར་ཁུར་དང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་སྤེལ་བཞིན་པའི་ལུས་ཀྱི་སྙིག་ཉམས་འཚོང་བའི་མཛེས་མའི་འགྲན་སྡུར་དེ་དག་ཡོད་མི་སྲིད་ལ། ལུས་ཕྱེད་གཅེར་བུ་ཅན་གྱི་བུད་མེད་གཟུགས་བཟང་མའི་འདྲ་པར་དག་ཀྱང་ཚོང་རྫས་བརྡ་ཁྱབ་སྣ་ཚོགས་སྟེང་བཀོད་དེ་ཁྲོམ་སྒྲང་ཡོངས་ལ་ཁྱབ་མི་སྲིད། མདོར་ན་གོང་སྨྲས་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པའི་ཁམས་དང་མོས་པ་ལྟར་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་པ་ཞིག་ལས། བུད་མེད་ཚོའི་མིག་ལམ་དུ་བུད་མེད་གཞན་ཞིག་གཅེར་བུར་ཕུད་ཀྱང་ངོ་མཚར་བའི་ལྟད་མོ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། དེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཚོས་སྐྱེས་པ་གཞན་ཞིག་གཅེར་བུར་ཕུད་པར་བལྟ་མི་འདོད་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་མ་ཡིན་ནམ། གཞན་ཡང་འཛམ་གླིང་མི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་གི་སྲོལ་ལུགས་ཁྲོད་དུ་སྐྱེས་པས་བུད་མེད་དུ་མ་བདག་འཛིན་བྱས་ཀྱང་ངན་མཚང་དུ་མི་འགྱུར་ལ། བུད་མེད་ཅིག་གིས་སྐྱེས་པ་གཞན་དང་ལུས་འབྲེལ་བྱས་ཚེ་མ་རུང་ཐ་ཤལ་དུ་བརྩིས་ནས་ཁྲིམས་གཅོད་ཡང་ང་བ་བྱེད། དཔེར་

ན་གནའ་རབས་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཁྲོག་ཡོད་པའི་བུད་མེད་ཀྱིས་སྐྱེས་པ་གཞན་དང་ལུས་འབྲེལ་བྱས་ན་གཅེར་བུར་ཕུད་དེ་ལག་ཟུང་ཐག་པས་བཀྱིགས་རྗེས་འཛེར་མ་རྣོན་པོ་ཡོད་པའི་ཁུར་རྒྱུག་ལྷ་བུ་ཞིག་གི་སྟེང་ལ་བཙན་གྱིས་བསྐྱོན་ནས་ཁྲིམ་སྐོར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་གོ་རིམ་ནང་ཤིང་འཛེར་མོ་མཚན་དུ་ཟུག་སྟེ་ཁྲག་དམར་ལྷོག་ལྷོག་ཏུ་བཞུར་བས་ཁྲིམས་ཆད་སྤྱོད་མཁན་དག་གིས་ན་ཚ་མ་བཟོད་པར་ཚེ་དེ་འདོན་ཞིང་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་འགྲོ་བར་གྲགས། དེའི་མིང་ལ་ཤིང་གི་བོང་བུར་བསྐྱོན་པའི་ཉེས་ཁྲིམས་ཞེས་འབོད།

ཐ་ན་མི་ཚེའི་འདུན་མ་བསྒྲིགས་སྐབས་ཀྱང་བུད་མེད་ཚོར་སྐྱེས་པ་བཞིན་རང་འདོད་གདམ་གསེས་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་མེད་པར་གཞན་གྱི་བཀོད་སྒྲིག་དང་ལེན་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་སྐྱེས་པའི་འདོད་བློ་དང་འགལ་ཚེ་དེས་ཤེད་ཤུགས་ཆེ་བའི་ལེགས་ཆ་བེད་སྤྱད་དེ་བུད་མེད་དྲག་ཤུགས་ཀྱིས་འདུལ་བ་ཡིན། དེ་ལས་ཀྱང་ཚབས་ཆེ་བ་ནི་སྐྱེས་པས་བསམ་བློའི་ཆ་ནས་བུད་མེད་ལ་དུས་ཡུན་རིང་བོར་བྲན་བཀྲུར་བྱས་ཡོད་པས། ད་ལྟ་ཡང་བུད་མེད་སྐོར་ཞིག་ལ་སྐྱེས་པའི་ཤན་མ་ཞུགས་པའི་རིན་ཐང་ལྟ་ཚུལ་དང་མཛེས་དཔྱོད་ལྟ་བ་ཡང་མེད་པར་གྱུར་ཞིང་། ལས་དོན་གང་ཞིག་བསྒྲུབ་ཀྱང་སྐྱེས་པའི་ཁམས་དང་མོས་པར་བསྟུན་པར་དགའ་ལ། སྐྱེས་པ་ཚོའི་ཁས་ལེན་དང་གདེང་འཛོག་ཐོབ་རྒྱུ་དེ་མོ་རང་གི་མི་ཚེའི་རིན་ཐང་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་པ་རེད། བུད་མེད་དབུལ་ཕྱུག་མཐོ་དམའ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་། ཐལ་མོ་ཆེར་རང་སྙེར་གྱི་འདུ་ཤེས་བརྟན་པོ་མེད་པར་ཁྲོག་དང་བུ་ཕྲུག་སོགས་འཚོ་བའི་སྟེང་བོར་བཟུང་ཡོད།

དེ་ཡང་ཁ་དཔེ་ལ། "འཛིག་རྟེན་གྱི་དབང་ཤུགས་ཡོད་ཚད་ཀྱི་རྟག་རྒྱབ་ན་ཁུ་

ཚུར་ཡོད་"ཟེར་བ་བཞིན། སྐྱེས་པས་བུད་མེད་ལ་དབང་སྒྱུར་བའི་ལུགས་སྲོལ་དང་རིག་གནས་འདིའི་གཏིང་རྡུམ་ན་ཡོད་པ་ཡང་སྲ་མཐྲེགས་ཀྱི་ཁྲུ་ཚུར་ཞིག་ཡིན། དེ་ནི་ཨབ་ལྷན་སི་ཐན་གྱི་བུ་མོ་འི་ཧྭ་ཡི་དོན་རྐྱེན་ལས་ཀྱང་ར་སྤྲོད་གསལ་བོ་བྱུས་ཡོད། གལ་ཏེ་བུད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲུ་ཚུར་ལ་བཟང་ངན་མེད་ན། འེ་ཧྭ་གཞན་དབང་དང་ཕྲོག་སྡུག་རྩུབ་ཅན་དེའི་ཆུང་མར་འགྱུར་མི་སྲིད་ལ། གལ་ཏེ་འེ་ཧྭ་ལ་རང་གི་ཕྲོག་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁྲུ་ཚུར་དང་ཤེད་ཤུགས་ཡོད་རྒྱུ་ན། ཁོ་མོར་ཕྲོགས་བྲན་གཡོག་ལྟར་མནར་གཅོད་བྱེད་མི་ཐུབ་ལ། ད་དུང་རང་མགོ་ཐོན་ཆེད་བྲོས་བྱོལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་ཁྲིམ་རྒྱུད་ལ་ངོ་ཚ་གཏད་པར་བསྣད་བཏགས་ཏེ་སྣ་དང་རྣ་བ་གཉིས་འབྲེགས་མི་སྲིད། གལ་ཏེ་སྤྱི་པའི་དྲང་བདེན་གྱི་ཁྲུ་ཚུར་བྱེད་དགོས་པའི་ཨབ་ལྷན་སི་ཐན་གྱི་ཐ་ལེ་བན་སྲིད་དབང་དེ་བུད་མེད་སྤྱི་དམངས་ཚོས་འདེམ་ཤོག་འཕངས་ཏེ་བཙུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཁོ་ཚོས་བུད་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་སྒྲོག་ཏུ་འཛུག་པའི་ཁྲིམས་ངན་སྲོལ་འཆལ་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་འཛུགས་ག་ལ་སྲིད།

ཨབ་ལྷན་སི་ཐན་གྱི་དོན་རྐྱེན་དེས་ང་ཚོར་གནའ་རབས་མ་ཟད་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་དུའང་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་ད་དུང་སྐྱེས་པ་པོ་ཆེན་པོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་བློ་དབང་བཙན་ཞིང་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡང་བསྐྱར་གསལ་བཤད་བྱས་པ་རེད། གལ་ཏེ་བོད་པ་ཞིག་གིས་འེ་ཧྭ་ཡི་དོན་རྐྱེན་འདི་ཐོས་ཚེ་ཐོག་མར་མོའི་ཕྲོག་དང་ཐ་ལེ་བན་སྲིད་དབང་གི་སྡིག་སྤྱོད་ལ་ཁ་རྡུང་གཏོང་ངེས་ལ། བོད་སྙིང་རྗེ་ཡི་བདག་པོ་ཡིན་ཞེས་བུ་མོ་འི་ཧྭ་ཡི་ལས་དབང་ལ་གདུང་སེམས་ཀྱང་སྐྱེ་ངེས་མོད། ཞིབ་མདང་རེ་བརྒྱབ་ན་ང་ཚོ་རང་གིས་ཀྱང་བུད་མེད་རྣམས་ལ་བུ་ལོན་ཆད་པ་ཞུང་

ཅུང་མིན། རང་བསྐྱོད་གཞན་དམད་ལ་དགའ་བའི་མཁས་མིང་འཛིན་པ་འགའ་རེས། ཁ་སང་དེ་རིང་ད་དུང་ཡང་དུངས་ཞེན་ཁོ་ན་ལས་དོན་དངོས་སྣང་མེད་དུ་བཞག་སྟེ། བོད་ལ་ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་མ་ཡིན་པའི་གནད་དོན་མེད་ཅེས་རང་མགོ་རང་གིས་གཡོགས་པའི་འཆལ་གཏམ་སྨྲ་བཞིན་འདུག་མོད། དོན་ལ་སྐད་ཆ་དྲང་མོར་བཤད་མཁན་སུས་ཀྱང་ཁས་ལེན་བྱེད་དཀའ་བ་རེད། སྤྱིར་གནའ་ནས་བཟུང་ང་ཚོ་བོད་ཚོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་ཁམས་འདིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་རུ་སྒོམ་པའི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རིང་ལུགས་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་སྤྱོད་བ་བདེན་ནའང་། སྤྱི་ཚོགས་ལག་ལེན་གྱི་ངོས་ནས་ང་ཚོས་འགྲོ་བ་རིགས་དྲུག་ཀུན་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་བརྩེ་བཀུར་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་ཕར་ཞོག་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཁྱབ་རིན་ཐང་གི་ཚད་ཐིག་ལྟར་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ལས་ལ་བརྟོན་པའི་མ་སྨུ་རྣམས་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་སྤྲོད་པའི་བློ་ཁོག་ཙམ་ཡང་ད་དུང་བསྐྱེད་ཐུབ་མེད། ཁྱད་པར་དུ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་བུད་མེད་ཚོའི་གོ་གནས་ཤིན་ཏུ་དམའ་སྟེ། ཐང་ཡིག་གསར་རྙིང་ལས་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་གླེང་སྐབས "བུ་ཡིས་ཕ་ལ་བཀུར། མ་ཡིས་བུ་ལ་བཏུད། བུད་མེད་སྲིད་ཀྱི་ལས་ལ་མིན"ཟེར་བ་སོགས་བཀོད་འདུག་པར་བལྟས་ན། བཙན་པོ་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བུད་མེད་ཅིག་ཡིན་ན་ཨ་མ་ཡིན་རུང་རང་གི་བུ་ལ་བཀུར་དགོས་པ་བསྟན་ཡོད་ལ། བུད་མེད་ཅིག་ཡིན་ཕྱིན་ཁྱིམ་ཚང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྲིད་དོན་གལ་ཆེན་གང་ལ་ཡང་ཞུགས་མི་ཆོག་པས་ལས་དོན་ཐག་གཅོད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཅི་ཡང་མི་འདུག་དེ་མིན་བོད་ཀྱི་སྐད་ཆའི་ནང"སྐྲ་རིང་མ་དང་བློ་ཐུང་མ། བུད་མེད་དང་བོང་བུས་སྐྱིད་མི་ཐེགནག་མོ་མང་ས་ནས་ཇ་མི་འཁོལ། བུད་མེད་གྲོད་

གྱི་གཞི་མ་ཡིན་”སོགས་བུད་མེད་ལ་མཐོང་ཆུང་དང་དམའ་འབེབས་ཀྱི་གནམ་དཔེ་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། ང་ཚོས་ནམ་རྒྱུན་གླེང་བཞིན་པའི་སྐྱག་ཤ་ར་དང་དམན་བུ་མོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་ལས་ཀྱང་གསལ་པོར་བསྟན་ཡོད། གཞན་ཡང་བོད་པ་ཚོས་བུད་མེད་ལ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུའི་བསོད་ནམས་མེད་པ་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་གོས་ལ་གྲིབ་ཡོད་ཅེས་སྐྱེས་པའི་ལུས་ལ་འགོམ་མི་རུང་བ། བུད་མེད་ཚོས་སྐྱེས་པའི་མགོ་དང་ཐྲག་སྟེང་དུ་ལག་པ་བཞག་ན་དགྲ་ལྷར་གནོད་ཟེར་བ་དང་། ཡང་མདོ་ཁམས་རྒྱ་མོ་ཚ་བ་རོང་གི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་སླྨམ་མས་བྱིས་པ་བཙས་རྗེས་ཁྱིམ་ལ་མནོལ་གྲིབ་ཐོག་འགྲོ་ཞེས་མ་བུ་གཉིས་ཀ་སྟེང་རིམ་ཁང་རྩིག་མི་ཡི་ཁྱིམ་ལ་སྡོད་དུ་མི་འཇུག་པར་འོག་རིམ་རྫོ་ཁང་སྒོ་ཕྱུགས་འཇུག་སར་སྤུར་ཏེ་ཟླ་བ་གཅིག་རིང་ཕྱུགས་ཀྱི་ལྦི་འདམ་དང་མཉམ་དུ་འདུག་དགོས་པ་སོགས་ཡོད། མདོར་ན་བོད་ཀྱི་ཡུལ་ལུང་གང་སར་བུད་མེད་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་པའི་རྫོངས་དད་ཀྱི་བཤད་རྒྱུན་དང་སྲོལ་ལུགས་ཤིན་ཏུ་མང་བར་མ་ཟད། སྤྱི་མཐུན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོ་ག་གལ་ཆེན་རེ་འགའི་ནང་དུ་བུད་མེད་ཞུགས་མི་ཆོག་པའི་སྣང་ཚུལ་ཡང་ཡོད་པར་གྲགས། དེ་མིན་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་བའི་ནང་རྒྱལ་ཁྲིམས་འཁྲུས་ཚང་མེད་པའི་བོད་ཀྱི་ས་ཆ་ཕལ་མོ་ཆེར། བུད་མེད་ལ་བཙན་གཡེམ་བྱེད་པ་དེ་ནག་ཉེས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་བགྲང་བཞིན་མེད། གལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཞིག་གིས་བུད་མེད་གང་རུང་ཞིག་ལ་བཙན་གཡེམ་བྱེད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་དེར་ཉེན་ཁ་གཉིས་ལས་མེད་དེ། གཅིག་ནི་བུད་མེད་དེ་སྐྱེས་པ་གཞན་ཞིག་གི་ཆུང་མ་ཡིན་ཚེ་དེའི་ཁྲོ་གས་འཁོན་ལན་བསློག་སྲིད། གཉིས་ནི་ས་གནས་ཀྱི་ཐླ་དཔོན་སོགས་ཁྱིམ་ཚང་བཙན་པོ་ཞིག་གི་བུ་མོ་ཡིན་ན་དེའི་ཕ་དང་མིང་པོ་སོགས་ཀྱི་ལག་ནས་རྡུང་རྡེག་ཉོ

སྲིད། མདོར་ན་དེ་ཡང་སྐྱེས་པ་གཞན་ཞིག་གི་ཁེ་ཕན་དང་དབང་ཆ་ལ་ཕོག་ཐུག་བཏང་ན་ད་གནོད་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ལས། གལ་ཏེ་གནོད་འཚེ་གཏོང་ཡུལ་བུ་མོ་དེ་སྐྱེས་པ་གཞན་གྱི་ཆུང་མ་མིན་ལ་ཕ་མིང་བཙན་པོ་ཞིག་ཀྱང་མེད་ན་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྙས་བཅོས་བྱས་ཀྱང་ཉེས་ཆད་ཅི་ཡང་མི་ཕོགདེར་མ་ཟད་བུད་མེད་ཕལ་མོ་ཆེས་བརྙས་བཅོས་མྱོང་སར་རྗེས་ཁྲོ་ག་དང་ཕ་མིང་སོགས་ལ་ཞུ་གཏུག་ཡང་བྱེད་མི་ཕོད་དེ། སྤྱི་ཚོགས་གླེང་སྒྲོགས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྙས་བཅོས་མྱོང་མཁན་བུད་མེད་དེའི་གྲགས་སྙན་ལ་གནོད་པ་བཟོ་བས་རེད། ཁོ་བོས་དངོས་སུ་ཀུན་རབས་དག་གི་ངག་ནས་རྒྱུས་ལོན་བྱས་པ་ལྟར་ན། ཀྲུང་གྲུང་སྲིད་གཞུང་འདིས་དབང་བསྒྱུར་མ་བྱས་ཡར་སྔོན་དུ། ཨ་མདོའི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཅིག་ལ་མཆོན་ན། བུད་མེད་ཀུན་གཞོན་སུ་ཡིན་རུང་ལམ་དུ་བུ་ཕོ་ཆུང་ཆུང་སྐབས་ལུག་ཅིག་ལ་ཐུག་ཀྱང་ཟུར་དུ་གཡོལ་བའམ། ཡང་ན་སྐྲའི་ལན་བུ་མདུན་ལ་བླངས་ནས་མགོ་སྒྲུར་སྒྲུར་བྱེད་དགོས། གལ་ཏེ་བུད་མེད་རྟ་ལ་ཞོན་ཡོད་ན་སྐྱེས་པ་སུ་དང་འཕྲད་རུང་གང་མྱུར་སྒྲོས་རྟ་ལས་བབས་ཏེ་གུས་ཉམས་སྟོན་དགོས་འདུགདེ་ལྟར་མ་བྱས་ཚེ་སྐྱེས་པས་བུད་མེད་དེར་གཅར་རྡུང་གང་འཚམ་བྱས་རྗེས་མོའི་ཕ་དང་མིང་པོ་སོགས་ཀྱི་མདུན་ལ་ཁྲིད་དེ་ཁྲེད་ཚང་གི་བུད་མེད་ཀྱིས་ང་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱས་སོང་ཞེས་གཏུག་བཤེར་བྱས་ཚོག་པར་འདུགསྒྲོལ་ལུགས་དེ་དག་ད་ལྟའི་ཨབ་གྷན་སི་ཐན་གྱི་ཐ་ལེ་བྷན་སྲིད་གཞུང་གི་ཁྲིམས་སྒྲོལ་དང་བསྡུར་ན་ཡང་བཟང་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད། རྒྱུ་མཚན་ནི་འུ་ཅག་གི་སྐྱེས་པ་གང་མང་ཞིག་གིས་ཀྱང་ད་དུང་བུད་མེད་རྣམས་ལ་དྲག་ཤུགས་སྤྱོད་མཚམས་བཞག་མེད། དཔེར་ན་བདག་གིས་བུད་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་གྱི་འབོལ་རྩོམ་འདི་འབྲི་བར་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་པའི་སྐབས་

ཞིག་སྟེ། 2011ལོའི་ཟླ་8པའི་ནང་རྒྱ་གར་གྱི་ཕྱི་སྡོད་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ས་ཁུལ་ཤིག་ཏུ་བུ་མོ་གཞོན་ནུ་མ་ཞིག་གིས་ཚུང་མ་ཡོད་པའི་སྐྱེས་པ་ཞིག་དང་ལུས་འབྲེལ་བྱས། དོན་དེ་ཚུང་མས་ཤེས་རྗེས་མོས་རང་གི་སྤྱུན་མཆེད་སོགས་སྐྱེས་པ་གཞན་འགའ་དཔུང་རོགས་སུ་བོས་ཏེ། ཁྲོ་གར་ལུས་འབྲེལ་བྱེད་མཁན་བུ་མོ་དེར་མི་སྤྱོད་ལས་འདས་པའི་གཅར་རྡུང་ཚབས་ཆེན་བྱས་པར་མ་ཟད། སྐྲ་བཅད་དེ་དམར་རྗེང་ངེར་སྒྲང་ལམ་དུ་ཁྲོམ་སྐོར་ལ་ཁྲིད་པ་རེད་ཟེར། དོན་རྐྱེན་དེའི་ནང་ཉེས་ཆད་གཙོད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་གོང་སྨྲས་ཨབ་ལྷན་སི་ཐན་གྱི་བུ་མོའི་ཧ་ཡི་དོན་རྐྱེན་དང་ཡང་འདྲ་ས་རེས་ཅན་ཞིག་འདུགསྙི་ར་གནོད་འཚེ་སྤྱོད་མཁན་བུ་མོ་དེས་གཞན་གྱི་ཁྲོ་གར་ལུས་འབྲེལ་བྱས་ན་མི་ཚོས་ཀུན་སྤྱོད་དང་མི་མཐུན་མོད། ཡིན་ནའང་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་བུད་མེད་དེར་ཚད་ལས་འདས་པའི་ཉེས་རྡུང་དང་དམའ་འབེབས་བྱས་ན་ག་ལ་ཚོགདེ་མིན་རང་གི་ཁྲོ་གས་གཞན་དང་ལུས་འབྲེལ་བྱས་པ་ཤེས་ན་གནོད་འཚེ་སྤྱོད་མཁན་དུ་གྱུར་བའི་ཚུང་མ་གང་དེས་ཐོག་མར་རང་གི་ཁྲོ་ག་བཅལ་ནས་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་མི་བྱེད་པར། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སྐྱེས་པ་གཞན་འགའ་དཔུང་རོགས་སུ་ཁྲིད་དེ་ཁྲོ་གའི་དགའ་རོགས་བུ་མོ་རྒྱུས་མེད་དེར་གདུག་རྩུབ་ཆེན་པོས་འཁོན་ལན་བསློག་དགོས་པ་གང་ཡིན། མདོར་ན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ནི་བོད་གནའ་རབས་ཀྱི་ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་བག་ཆགས་རྙིང་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཕོ་མོའི་འབྲེལ་བའི་ཐད་ནས་ནོར་འཁྲུལ་བཟོས་ཀྱང་ཉེས་ཆད་ཕོག་པའི་སྐབས་ཤིན་ཏུ་ཉུང་མོད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བུད་མེད་ཅིག་གིས་ནོར་འཁྲུལ་བཟོས་ན་གཉེན་སྒྲིག་ཟིན་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་རང་གི་ཁྲོ་གས་གཅར་རྡུང་

གང་འདོད་བྱས་ཆོག་ལ། གཉེན་སྒྲིག་བྱས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཚེ་དོན་རྐྱེན་འདི་དང་འདྲ་བར་ཕ་རོལ་པོའི་ཚུང་མ་སོགས་ཀྱིས་འཁོན་ལན་བསློག་སྲིད་པ་རེད། མདོར་ན་མི་ཚེས་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་ནས་སྐྱེས་པ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ནོར་འཁྲུལ་འདྲ་འདྲ་ཡིན་དགོས་ནའང་། སྤྱི་ཚོགས་ལག་ལེན་གྱི་ངོས་ནས་ནམ་རྒྱུན་ནོར་འཁྲུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འགན་བུད་མེད་ཚོས་ཁུར་དགོས་པར་འགྱུར། ཁ་སང་དེ་རིང་ལ་མཚོན་ན་ང་ཚོ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློ་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད་པས། གོང་སྨྲས་དོན་དེ་བྱུང་རྗེས་ཀྱང་དྲ་ངོས་སོགས་སུ་བོད་མི་མང་པོས་ཉེས་རྟུང་ཕོག་པའི་བུ་མོ་དེར་གདུང་སེམས་བཅངས་ཤིང་། ཉེས་རྟུང་གཏོང་མཁན་གྱི་མི་དེ་དག་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་ནན་མོ་བྱས་ཡོད་པར་མ་ཟད། ས་གནས་གང་དེའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལྟར་ཉེས་ཆད་ཀྱང་བཅད་པ་རེད་ཅེས་ཀྱང་གོ་ཐོས་བྱུང་། མདོར་ན་དོན་རྐྱེན་དེས་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་འདིར་ཡང་བོད་མི་སྐོར་ཞིག་གི་རྟུས་ཤང་དུ་ཟུག་པའི་ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་ནད་དུག་ད་དུང་སེལ་ཐུབ་མེད་ལ། ཉམ་ཆུང་བུད་མེད་ལ་ཅི་མི་སྙམ་པར་གཙར་རྟུང་དང་དམའ་འབེབས་བྱེད་པའི་གདོད་མའི་ཀླ་ཀློའི་རྩིང་སྤྱོད་རིགས་ཤིག་ཀྱང་རྩད་ནས་དོར་ཐུབ་མེད་པ་མཚོན་ཡོད།

དེ་ཡང་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་རིག་པའི་ཆེད་མཁས་ག་གེ་མོས་གནའ་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་ཕོ་མོའི་འབྲེལ་བ་དེ་གཙན་གཟན་རི་དྭགས་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་ལ་དཔེ་བླངས་ན་སེང་གེའི་རིགས་དང་འདྲ་བོ་འདུག་ཅེས་ཀྱང་གསུངས་སྔོང་། ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་སྐད་ཆ་དེར་གནས་ལུགས་ཡོད་དེ། སེང་གེའི་ཁྱུ་ཚོགས་ཤིག་ལ་མཚོན་ན། སྤྱིར་བཏང་ཕོ་སེང་གཅིག་དང་མོ་སེང་དུ་མ། སེང་ཕྲུག་འགའ་བཅས་ལས་ཁྱུ་

ཚོགས་ཤིག་གྲུབ་ཡོད། དེའི་ནང་རི་དྭགས་བསད་དེ་ཁ་ཟས་འཚོལ་བ་དང་སེང་ཕྲུག་གཉེར་སྐྱོང་བྱེད་པ་སོགས་ལས་འགན་ལྷིད་མོ་ཡོད་ཚད་མོ་སེང་གིས་ཁུར་དུ་ལེན་དགོས། ཕོ་སེང་གིས་ནམ་རྒྱུན་མཐོ་ས་ཞིག་བཟུང་ནས་སོས་དལ་བག་ཕབ་དང་ངལ་གསོ་བྱེད་པ་དང་། མོ་སེང་གིས་ཁྱེར་ཡོང་བའི་ཤ་འགྲང་ཚད་ཅིག་ཟས་རྗེས། ཤིང་སྡོང་དང་གད་པ་སོགས་ཀྱི་འགྲམ་དུ་གཅིན་པ་རེ་བཏང་ནས་ས་རྟགས་བརྒྱབ་སྟེ་ཡུལ་ཁམས་དེའི་བདག་པོ་ཡིན་པའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་ལ། ཁོང་གྲོ་ལངས་ཆེ་རལ་བ་གསིག་ཅིང་གད་རྒྱངས་སྒྲོག་ནས་མོ་སེང་དང་སེང་ཕྲུག་རྣམས་ལ་འཇིགས་སྣང་རེ་བསྐྱེད་རྗེས་ཡང་བསྐྱར་གཉིད་པ་རེད། ནམ་ཞིག་ཕོ་སེང་གཞན་ཞིག་གིས་ཁོའི་ལག་ནས་མོ་སེང་འཕྲོག་རྩིས་བྱས་ན་ད་གཟོད་འཁྲུག་པ་སྤྱོད་པའི་དབང་ཆ་བཙད་དེ་འཐབ་འཛིང་བྱེད་དགོས་པ་རེད། སྣང་ཚུལ་འདི་རིགས་གནའ་རབས་བོད་སྤྱི་ཚོགས་ཅམ་མ་ཟད་དེང་དུས་བོད་ཡུལ་འབྲོག་ཕྱོགས་ས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ནམ་རྒྱུན་མཐོང་རྒྱུ་འདུག་དཔེར་ན་བུད་མེད་ཀྱིས་ཁ་ཟས་གཡོ་བསྐོལ་དང་བྱིས་པ་གཉེར་སྐྱོང་། ལོ་ལོན་ལ་ཞབས་ཞུ་དང་སྒོ་ཕྱུགས་འཚོ་སྐྱོང་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་ལས་ཀ་ཐམས་ཅད་བསྒྲུབ་ཏེ་ཉིན་གང་བོར་ཁོམ་བཞིན་མེད་ནའང་། སྐྱེས་པ་ཚོས་རང་གི་བུད་མེད་ལ་ལས་རོགས་མི་བྱེད་པར་སྨྲའི་ཡར་སྐྱིད་དང་གོ་འདབས་སུ་གློ་ཉལ་བྱས་ནས་སྡོད་ལ། བུད་མེད་ཀྱིས་ཁ་ཟས་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ནས་མདུན་ལ་བཞག་ནའང་ད་དུང་ཡིད་མི་དགའ་བའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་མཁན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ཁྱིམ་གྱི་རྒྱུ་ནོར་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པས་རྒྱན་ལྷུགས་དང་ཆང་རག་གི་ཆེད་དུ་གང་འདོད་ཆུད་ཟོས་སུ་བཏང་ཡང་བུད་མེད་ཀྱིས་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་ཐབས་མེད་ལ། ད་དུང་ཕྱི་ནས་སེམས་མི་སྐྱིད་པ་རེ་བྱུང་ན་ཕྱིར་ཁྱིམ་

ལ་ཡོག་ནས་ཚུང་མར་གཅར་རྡུང་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོད། མདོར་ན་སྐྱེས་པའི་འགན་ཁུར་ཉག་ཅིག་ནི་ཁྱིམ་ཚང་གི་རྩ་ས་དང་རྒྱུ་ནོར་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཁོ་ན་རེད། གོང་གསལ་དཔེར་བརྗོད་དེ་ལས་ང་ཚོས་ཀྱང་རང་མི་རིགས་ལ་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་བག་ཆགས་སྙིང་བའི་ནད་གཞི་ལྡིད་མོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་དྲང་མོ་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལས་ཀྱང་ཐབས་བརྒྱ་རྫུས་སྟོང་སྒོས་སྡོལ་སྡུག་སྤྱོད་ངན་དེ་དག་བཅོས་སྒྱུར་བྱེད་པའི་བསམ་བློ་གསར་བརྗེ་ཡི་གོམ་པ་གསར་བ་སྤོ་ཐུབ་དགོས་སོ། །

བཞི། ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་བརྩད་པའི་ལོ་རྒྱུས།

མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོད་ཇི་སྲིད་འདྲ་མཉམ་མ་ཡིན་པའི་གནད་དོན་ཡོད་ན། དེ་སྲིད་འདྲ་མཉམ་རྩོད་པའི་སྐད་སྒྲ་འཛགས་མི་སྲིད་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས། འདིར་ཁོ་བོས་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པའི་སྡེ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་བོད་ཀྱི་ཕྱུལ་བྱུང་བུད་མེད་རྣམས་ལ་འཛམ་གླིང་མོ་དབང་རིང་ལུགས་པའི་འདྲ་མཉམ་ཁེ་དབང་བརྩད་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཙུང་བསྡུས་ཤིག་ངོ་སྤྲོད་དང་བཅས། བོད་ཀྱི་བུད་མེད་ཚོས་འདྲ་མཉམ་ཐོབ་ཐང་བརྩོན་ལེན་བྱེད་པའི་ལས་འགུལ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་སྐུལ་མ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ཡང་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མའི་རིང་ལ། བུད་མེད་ཚོས་སྐྱེས་པའི་འདོད་བློ་ཡིས་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བཞིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་འདྲ་མཉམ་མ་ཡིན་པའི་འཚོ་བ་རོལ་ཞིང་། བྲན་བསྒྱུར་དང་མཐོང་ཆུང་། མནར་གཅོད་བཅས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་བགྲང་ལས་འདས་པ་མྱངས་ཡོད་པ་གོང་ནས་གླེང་ཟིན། དེ་འདྲའི་དང་ཉེ་

རབས་ལ་ཐོན་པ་ན་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་དམངས་གཙོའི་ལྟ་གྲུབ་དང་ལམ་ལུགས་ཆེ་ཆེར་དར་བའི་ཤུགས་རྐྱེན་དང་བསྟུན་ནས། སྤྱི་དམངས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་མདུན་དུ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁེ་དབང་ཐོབ་ཅིང་། སྐྱེས་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡང་འདྲ་མཉམ་ཡོང་དགོས་པའི་འབོད་སྒྲུལ་སྒྲོག་འགོ་བརྩམས། མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྷག་གི་ཡར་སྔོན་དུ་གོ་རྟོགས་སད་ཟིན་པའི་ཕྱུལ་བྱུང་བུད་མེད་སྐོར་ཞིག་གི་སྣེ་ཁྲིད་འོག་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་བུད་མེད་ཀྱི་འདྲ་མཉམ་ཁེ་དབང་བཙོན་ལེན་བྱེད་འགོ་བརྩམས་པ་རེད། འཛམ་གླིང་མོ་དབང་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལས་འགྱུལ་དེ་ད་ལྟའི་བར་ཕལ་ཆེར་དུས་རིམ་གཉིས་ཙམ་བརྒྱུད་ཡོད་དེ། དུས་རིམ་དང་པོ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་པའི་དུས་མཇུག་ཙམ་ལ་ཨ་རི་སོགས་ནུབ་ཕྱོགས་མ་རྩ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་འགའ་ཤས་ནང་བུད་མེད་ངལ་རྩོལ་པ་སྐོར་ཞིག་གིས་མཉམ་འབྲེལ་སྒྲོས་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁེ་དབང་རྩོད་པའི་གསར་བརྗེའི་ལས་འགྱུལ་བསླངས་ཡོད། སྐབས་དེའི་གླེང་གཞི་གཙོ་བོ་ནི་ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་གྱི་དབང་ཆ་དང་། སྤྱི་དམངས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཁེ་དབང་འདྲ་མཉམ་གྱི་སྐོར་ཡིན་ལ། ནང་སྒྲོས་སུ་སྐྱེས་པ་དང་བུད་མེད་གཉིས་ཀ་གང་ཟག་མི་ཡིན་པའི་ངོས་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་འཛིན་ཐང་འདྲ་འདྲ་ཡིན་པ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་འབོད་སྒྲུལ་བསྒྲགས་པ་རེད། ཐེངས་དེའི་ལས་འགྱུལ་གྱི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་བུད་མེད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དབང་ཐང་བཙོན་ལེན་གྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པས་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁོ་མོ་ཚོར་མོ་དབང་རིང་ལུགས་པ་(Feminism)ཞེས་བཏགས། དུས་རིམ་གཉིས་པ་ནི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་ལོ་རབས60ནས70བར་ཡིན། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ལས་འགྱུལ་འདི་ཨ་མེ་རི་ཁ་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལ་དུས་རབས་སྔོན་མའི་

ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་བ་ཡས་མས་བར་རྒྱུན་འགྲོངས་བྱུས་ཡོད། དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི་ཕོ་མོ་གཉིས་བར་གྱི་ཕྱོགས་ཞེན་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་མེད་པར་བཟོ་བ་སྟེ། དུས་རྒྱུན་གྱི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་དུ་ནམ་ཡང་སྐྱེས་པ་གཙོ་བོ་དང་བུད་མེད་ཕལ་བར་འཛོག་པའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་དེ་རིགས་རྨང་ནས་མེད་པར་བཟོས་ཏེ་དམངས་ཡོངས་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ལྟ་བ་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་རེད།

སྐབས་དེར་ཧྥ་རན་སི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བུད་མེད་རྩོམ་པ་པོ་གྲགས་ཅན་སི་མོན་ནེ་དེ་པེ་ལ་ཝོར་(SimonedeBeauvoir1908—1986)ལགས་ཀྱི་བརྩམས་ཆོས<<རྟགས་གཉིས་པ>>(1949ལོར་དཔར་བསྐྲུན་བྱས)ཞེས་པ་དེ་བསམ་བློའི་མཚོན་བྱེད་དུ་བཀུར་ཡོད། སྐབས་འདིའི་མོ་དབང་རིང་ལུགས་པ་ཚོས་ཕོ་དབང་དཀྱིལ་སྙིང་དུ་འཛིན་པའི་རིང་ལུགས་ལ་དགག་སྒྲུབ་དང་བུད་མེད་ཀྱི་གོ་རྟོགས་སད་དུ་འཇུག་པར་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་རེད།

དུས་དེར་ད་དུང་ཨ་རིའི་བུད་མེད་རྩོམ་པ་པོ་བེར་ཐི་ཧྥེར་ལི་ཏན་(BettyFriedian)གྱིས་མཛད་པའི<<བུད་མེད་ཀྱི་གསང་བ་སྒྲོག་གྱུར>>(1963ལོར་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་པ)ཞེས་པ་སོགས་མོ་དབང་རིང་ལུགས་ཀྱི་བརྩམས་ཆོས་གྲགས་ཅན་གཞན་འགའ་རེ་ཡང་བྱུང་ཡོད། དུས་རབས་གཅིག་ལྷག་ཙམ་རིང་བསྟུད་མར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་བའི་མོ་དབང་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་རླབས་རྒྱུན་དེས་མཐར་ཐུག་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ཁྲིམས་ལུགས་ལ་འགྱུར་བ་བཏང་སྟེ། བུད་མེད་རྣམས་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཆབ་སྲིད་ཁེ་དབང་བརྩོན་ལེན་བྱེད་ཐུབ་ཡོད་ལ། བུད་མེད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་གོ་གནས་ཀྱང་ཇེ་མཐོ་རུ་བཏང་། ནུབ་གླིང་གི་བསམ་བློས་ཤཱན

ཞུགས་པ་བརྒྱུད་ཀྱང་གོ་ལྷ་བུར་མཆོན་ནའང་ཀྱང་ཧྭ་མི་སེར་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རིང་ནས་བཟུང་བུད་མེད་ལ་སྐྱེས་པ་འདྲ་མཉམ་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཁེ་དབང་ཡོད་པ་ཁས་ལེན་བྱས་ཡོད་ལ། ད་ལྟའི་ཀྲུང་གོའི་ཁྲིམས་ལུགས་ནང་ཆེད་དུ་བུད་མེད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དངོས་ལ་གཞིགས་ཏེ་དམིགས་བསལ་གྱི་སྲུང་སྐྱོབ་སྲིད་ཇུས་རེ་འགའ་ཡང་གཏན་ཁེལ་བྱས་ཡོད། ཁྱད་པར་དུ་བསམ་བློའི་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་ཆ་ནས་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་བརྒྱད་ཅུ་པའི་འགོ་ཙམ་ནས་བཟུང་། རྒྱ་ནག་ལའང་མོ་དབང་རིང་ལུགས་པའི་ལྟ་བ་འཛིན་པའི་བུད་མེད་སྐོར་ཞིག་བྱུང་ཐོན་པ་མ་ཟད། བུད་མེད་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་བློས་ཕན་ཞུགས་པའི་རྩོམ་རིག་བརྩམས་ཆོས་འབོར་ཆེན་བྱུང་ཡོད་ལ། ད་ལྟ་ཆེད་དུ་བསམ་བློའི་རླབས་རྒྱུན་དེར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་རིག་ཚན་གསར་བ་ཡང་དར་བཞིན་འདུག་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱབ་ལྗོངས་དེ་འདྲའི་འོག་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་དུས་འགོ་འདིར་རང་རེའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཡང་བུད་མེད་ཀྱི་གནད་དོན་སྐོར་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་ཇེ་མང་དུ་འགྱུར་བཞིན་འདུག་ལ། ཁྱད་པར་དུ་བོད་ཀྱི་བུད་མེད་གོ་རྟོགས་མི་དམན་པ་འགའ་རེས་བོད་རིགས་བུད་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་གླེང་བའི་རྩོམ་ཡིག་འབྲི་མགོ་བརྩམས་ཡོད་པ་མཐོང་ཐོས་བྱུང་། སྤྱིར་མིག་སྔར་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཤུགས་རྐྱེན་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་བོད་ཀྱི་མོ་དབང་རིང་ལུགས་པའི་རྣ་དབྱུང་ཞིག་གྲུབ་ཐུབ་མེད་ནའང་། བདག་གིས་ཁོ་མོ་ཚོའི་ཞུམ་པ་མེད་པའི་སྙིང་སྟོབས་དང་བརྟན་ཞིང་བརླིང་བའི་གོམ་སྟབས་ལས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་མ་སྤུ་ཚོའི་འདྲ་མཉམ་དང་རང་དབང་བརྩོན་ལེན་བྱེད་པའི་རེ་བའི་རྨི་ལམ་དེ་མཐོང་བྱུང་།

༄། ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་རྩོད་པའི་དགོས་པ།

སྤྱིར་བསམ་བློའི་རླབས་རྒྱུན་གང་ལའང་ལེགས་པའི་ཆ་དང་ཉེས་པའི་ཆ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་བྱ་དགོས་མོད། ཁོ་བོས་བལྟས་ན་ནུབ་གླིང་ནས་དར་བའི་མོ་དབང་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་བློ་འདི་སྐྱེས་པ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་ཐལ་དྲགས་པའི་བོད་མི་རིགས་མཚོན་ན་གནོད་པ་ལས་ཕན་པ་ཆེ། དེ་བས་ཤེས་ལྡན་ཀུན་གྱིས་ནང་འདྲེན་དང་སྤེལ་གཏོང་བར་འབད་པ་བྱེད་དགོས། ཇི་སྐད་དུ། དེང་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་ཚད་ཐིག་གསུམ་ནི"ཤན་པ་དང་བྱིས་པ། བུད་མེད་བཅས་ལ་བརྩི་བཀུར་བྱེད་མིན་དེ་ཡིན"ཟེར། རྒྱུ་མཚན་ནི་མི་ཤན་གང་དེ་ཤ་བའི་ཁུར་གྱིས་ནོན་པ་དང་བྱིས་པ་ནི་གཉོམ་ལག་རྒྱུས་མེད་པ། བུད་མེད་ནི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་ཤེད་ཤུགས་ཆུང་ཞིང་། དེ་གསུམ་ག་སྐྱེས་པ་དར་མ་དང་བསྡུར་ན་གཟུགས་སྟོབས་དང་ནུས་ཤུགས་ཞན་པས་ཆེད་དུ་གཟིགས་སྐྱོང་དང་བརྩི་བཀུར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། ང་ཚོས་ཚད་ཐིག་འདི་གཞིར་བཟུང་སྟེ་རང་གིས་རང་ལ་ཕྱིར་བལྟ་ཞིག་བྱས་ན། བོད་མི་རིགས་འདིས་ནམ་རྒྱུན་ཤན་ལ་གུས་བཀུར་དང་ཆུང་ལ་བྱམས་སྐྱོང་ཞེས་སྦྱ་མ་གཉིས་ལ་བཟང་དགོས་རབས་གླེང་བཞིན་ཡོད་ནའང་། བུད་མེད་རྣམས་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་སྤྲོད་དགོས་ཞེས་པའི་གཏམ་དཔེ་ཞིག་ཀྱང་བཙལ་རྒྱུ་མི་འདུག་དེ་འདྲའི་རིག་གནས་བསམ་བློའི་ལུགས་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ལྟའི་བོད་རིགས་བུད་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ནི་ནུབ་ཕྱོགས་དམངས་གཙོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བུད་མེད་དག་ལས་རབ་ཏུ་དམའ་བ་མ་ཟད། གནའ་རབས་སུ་བུད་མེད་རྣམས་ལ་བརྙབ་གསིག་བཏང་བ་ང་ཚོ་ལས་ཀྱང་ཚབས་ཆེ་བའི་རྒྱ་ནག་མི་རིགས་དང་ཡང་བསྡུར་ཐབས་མི་འདུག་ཟུང་མོད་

བཤད་ན་ཁ་སང་དེ་རིང་བོད་ཀྱི་བུད་མེད་མང་པོས་མི་རིགས་གཞན་གྱི་བུད་མེད་ལ་ཡིད་སློན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ལ། ཕྱི་གླིང་བ་དང་རྒྱ་ཧོར་སོགས་མི་རིགས་གཞན་དང་གཉེན་སྒྲིག་བྱེད་འདོད་མཁན་ཡང་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་ངེས་རེད་སྙམ། སྤྱིར་བཏང་སྣང་ཚུལ་འདི་འདྲར་འཕྲད་སྐབས་བོད་ཀྱི་སྐྱེས་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་བསམ་བློ་ཞིབ་ཏུ་མི་གཏོང་བར་བུད་མེད་དེ་རིགས་ནི་མ་གཞི་ནས་མི་རིགས་གཞན་འགྱུར་ལ་དགའ་བ་རེད་ཅེས་སྡིགས་དམོད་བྱེད་སྲིད་མོད། ཏག་ཏག་ཁོ་བོས་དེ་ནི་བོད་ཀྱི་བུད་མེད་ཚོའི་སྐྱོན་ཆ་མ་ཡིན་པར་སྐྱེས་པའི་ཉེས་པ་རེད་སྙམ། ང་ཚོས་ཕོ་གསར་དག་གིས་ནམ་རྒྱུན་བུད་མེད་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་གོང་བཀུར་མི་བྱེད་པར་སྐྱེས་པ་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་འབབ་ཞིག་མཁྲེགས་འཛིན་བྱེད་ཅིང་། ཆང་རག་བག་མེད་དུ་འཐུང་བ་དང་ཚུང་མར་གཅར་རྡུང་བྱེད་པའི་སྣང་ཚུལ་ནི་ག་ས་གང་དུ་མཐོང་རྒྱུ་འདུག་དེ་ན་མི་སུ་ཡིན་རུང་བདེ་བ་མི་འདོད་པར་སྡུག་བསྔལ་འདོད་མཁན་མེད་པས་བོད་མོ་དེ་དག་གིས་ཐོབ་ཐང་དང་རང་དབང་གི་ཆེད་དུ་རང་ལ་བརྩི་བཀུར་བྱེད་པའི་གཞན་རིགས་སྐྱེས་པ་ཞིག་བདམས་འདོད་པར་ཡ་མཚན་རྒྱུ་ག་ལ་ཡོད།

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་དུས་འགོར་བོད་ཀྱི་རིག་པའི་དཔའ་བོ་དགེ་ཆོས་ཀྱིས་"མཐོ་བ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་སྲིད་དང་། དམའ་བ་སྤྲང་པོའི་ཁྲིམ་ཐབ་སོགས། མེད་དུ་མི་རུང་བ་ནི་བུད་མེད་ཉིད་"ཅེས་རིན་ཐང་ལྡན་པའི་ཆ་ནས་བུད་མེད་ལ་གདེང་འཛོག་ལུགས་མཐུན་བྱས་ཡོད་ལ། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་དུས་དཀྱིལ་དུ་ཀྲུང་གོའི་གཉེན་སྒྲིག་བཅའ་ཁྲིམས་སོགས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ནང་དོན་ཁ་སྣོན་བྱས་པ་དེས་བོད་དང་བཅས་པའི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་གི་བུད་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་མཐོར་

འདེགས་ཐད་དུ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་ཕན་ནུས་ངེས་ཅན་ཐོན་ཡོད་ཟེར་ཆོག

དེ་ལྟར་དེང་སང་ཕྱིའི་ཁོར་ཡུག་གི་ཤུགས་རྐྱེན་འོག་ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་ཟེར་བའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཙམ་ཞིག་བོད་མི་ཕལ་མོ་ཆེའི་རྣ་བྲང་དུ་སོང་ཡོད། ཡིན་ནའང་གཉིང་རིམ་པའི་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་དང་རིག་གནས་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཆ་ནས་ད་དུང་ཡང་ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་བསམ་བློ་སྙིང་རུལ་གྱུ་དོག་ཅན་དེ་དོར་ཐུབ་མེད། ང་ཚོས་ད་དུང་ཡང་བོད་མི་རིགས་རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་དང་རིན་ཐང་ལྟ་བའི་ཁྲོད་དུ་ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་གྱི་གོ་རྟོགས་ཟབ་མོ་སྤེལ་རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་སྙམ།

དེ་ཡང་ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་གནད་དོན་འདི་མཐར་གཏུགས་ན་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་གནད་དོན་འབའ་ཞིག་ལས་མ་འདས་ཏེ། གནའ་རབས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྐྱེས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཤེད་ཤུགས་ཆེ་བས་ད་གཟོད་གོ་གནས་ཀྱང་བུད་མེད་ལས་མཐོ་བ་ཡིན་ན། མིག་མདུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དམག་འཁྲུག་དང་ངལ་རྩོལ་གང་བྱེད་ཀྱང་མིའི་བློ་གྲོས་ཀྱིས་གསར་བསྐྲུན་བྱས་པའི་འཕྲུལ་ཆས་སོགས་སྤྱོད་པ་ལས་ཐད་ཀར་མི་ཡི་ལུས་ཤུགས་འདོན་པ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན། དེ་བས་ད་ལྟ་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་ད་དུང་སྐྱེས་པའི་གོ་ས་བུད་མེད་ལས་མཐོ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད། ཁོ་བོས་དེ་ལྟར་བཤད་སྐབས་མི་ལ་ལས་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་བོད་ཙམ་མིན་པར་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་བསམས་ན་ཡང་། བུད་མེད་རྣམས་ནི་ལུས་ཤུགས་ཙམ་མ་ཟད་སྙིང་སྟོབས་དང་བློ་ཁོག་ཤེས་རྒྱ། མིག་རྒྱང་། རང་ཚུགས་ཐུབ་མིན་སོགས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཀྱང་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་སྐྱེས་པར་མི་དོ་ཞིང་། སྐྱེས་པ་འཛིན་ཐང་ཅན་གྱི་ཁ་གྲངས་དང་སྤུས་ཚད་གཉིས་ཀ་བུད་མེད་འཛིན་ཐང་ཅན་ལས་མང་ཞིང་

མཐོ་བའི་སྣང་ཚུལ་ཡོད་པས་བུད་མེད་དང་སྐྱེས་པ་གཉིས་བར་འདྲ་མཉམ་ངོ་མ་ཞིག་ཆགས་ཐབས་མེད་ཟེར་ངེས་ལ། ཐ་ན་བོད་ཀྱི་བུད་མེད་ཕལ་མོ་ཆེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་བཞིན་ཡོད་སྲིད། སྤྱིར་ཕྱིའི་སྣང་ཚུལ་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་བལྟས་ན་དེར་གནས་ལུགས་ཙུང་ཟད་ཡོད་མོད། སྣང་ཚུལ་དེ་འདྲ་བྱུང་བའི་གཏིང་རིམ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ཆེ། ཏག་ཏག་ངེས་ཀྱང་བུད་མེད་ཀྱི་འཛིན་ཐང་མ་གཞི་ནས་སྐྱེས་པ་ལ་མི་དོ་བ་གསལ་བཤད་བྱེད་མི་ཐུབ་པར། ཡོད་ཚད་སྐྱེས་པས་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བཞིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཁོར་ཡུག་གིས་བཟོས་པ་བདེན་དབང་བྱས་ཡོད། དཔེ་ཡི་སློ་ནས་བཤད་ན་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་ཁས་ལེན་པའི་དེང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཏུ་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་གྲོས་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པའི་མིང་སྲིང་གཉིས་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཡང་། བྱིས་པ་ཕོ་མོ་གཉིས་ལ་ཆུང་དུས་ནས་བཟུང་འདྲ་མཉམ་གྱི་སློབ་གསོའི་གོ་སྐབས་བསྐྲུན་ཐུབ་ཀྱིན་མེད། བུ་ཞིག་ཡིན་ན་ཕ་མས་རྩེད་འཇོ་དང་གྲོགས་བསྒྲིག་པ་སོགས་ཀྱི་ཐད་ནས་རང་དབང་མང་ཙམ་སྟེར་ལ། སློབ་སྦྱོང་སོགས་ཀྱི་ཐད་ནས་ཀྱང་འགན་འཁྲི་མང་ཙམ་འགེལ་བར་མ་ཟད། ཆུང་དུས་ནས་སྐྱེས་ཕོ་རབ་ཅིག་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྙིང་སྟོབས་དང་བློ་རྒྱ་བསྐྱེད་བཞིན་ཡོད། ཁྱད་པར་དུ་དོན་དག་ཅི་བྱུང་རུང་རང་འགན་རང་འཁུར་སྒོས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པར་སྐུལ་མ་གཏོང་བས་བུ་དེའི་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་རང་གཤིས་ཆགས་པར་ཕན། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བུ་མོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་རིག་གནས་སོགས་སྦྱོང་དུ་འཇུག་པ་ལས་གཞན། ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་རྩེད་འཇོ་དང་འགན་ཁུར་ལྕི་བའི་ལས་དོན་སོགས་བསྒྲུབ་ཏུ་མི་འཇུག་པར་མ་ཟད། ཁྱིམ་ལས་བསྒྲུབ་པ་དང་ཞི་དུལ་བག་ཡོད་བྱེད་དགོས་ཚུལ་གདམས་

པར་བྱེད་ལ། དོན་དག་ཅི་བྱུང་རུང་བ་མས་ཉམ་ཆུང་ཞིག་ཏུ་བཅོ་ནས་རོགས་རམ་དང་སེམས་ཁུར་མང་ཙམ་བྱེད་པས་རང་ཚུགས་ཐུབ་པ་དཀའ། སློབ་གྲྭ་དང་སྤྱི་ཚོགས་སློབ་གསོའི་ཐད་ནས་ཀྱང་བུ་དང་བུ་མོ་གཉིས་ལ་ བླང་བྱ་བཏོན་པ་མི་འདྲ་སྟེ། བུ་ཞིག་གིས་ནོར་འཁྲུལ་བཟོས་ན་དགེ་རྒན་དང་འགོ་ཁྲིད་སོགས་ཀྱིས་ཐད་ཀར་དུ་ཆད་པ་བཅད་དེ་ཡོ་བསྲང་བྱེད་མོད། བུ་མོ་ཞིག་གིས་ནོར་འཁྲུལ་བཟོས་ན་ཏ་ཅང་ཚབས་ཆེན་མིན་པའི་རིགས་གྱུ་ཡངས་སུ་བཏང་ནས་གཟབ་ནན་གྱི་ཐག་གཅོད་མི་བྱེད། མདོར་ན་དོན་རྐྱེན་དེ་དག་གི་གོ་རིམ་ཁྲིད། སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ཁོ་ཚོར་འགན་འཁྲི་དང་དབང་ཆ་གཉིས་ཀ་སྤྲོད་པ་ཡིན་ལ། བུད་མེད་ཅིག་ཡིན་ཚེ་འགན་འཁྲི་ཆུང་ལ་དབང་ཆ་ཡང་མེད་པའི་སྣང་ཚུལ་བྱུང་ཡོད། དེ་འདྲའི་དོ་མི་མཉམ་པའི་སློབ་གསོའི་ཤུགས་རྐྱེན་འོག་ནར་སོན་རྗེས། སྐྱེས་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་སྤྱི་ཚོགས་ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་ནང་ཀ་ང་འཛིན་པའི་གོ་གནས་ཟིན་ཡོད་ལ། བུད་མེད་ཚོས་དེ་ལ་རམ་འདེགས་དང་ཞབས་ཞུ་ཙམ་བསྒྲུབ་པའི་སྣང་ཚུལ་འདི་འདྲ་བྱུང་བ་རེད། སློབ་གསོ་ཐད་ཀྱི་ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་གྱི་གནད་དོན་འདི་ཉུབ་ཕྱོགས་དམངས་གཙོ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གིས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཐུབ་མེད་ན། ཀུ་དོག་མཁྲེགས་འཛིན་ལ་དགའ་བའི་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ཁོར་ཡུག་ཏུ་དེ་བས་ཀྱང་མངོན་འགྱུར་བྱེད་ག་ལ་ཐུབ། དེ་བས་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་ཞིག་ཡོང་དགོས་ན། ཆུང་བྱིས་པའི་དུས་ནས་བཟུང་སྐྱེས་ཕོ་མོ་གཉིས་ལ་འདྲ་མཉམ་གྱི་དབང་ཆ་དང་འགན་འཁྲི་སྤྲད་དེ་བསྐྱེད་བསྲིངས་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེའོ།

ཤེས་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན། ད་ལྟ་བོད་མི་རིགས་ནི་དམངས་

གཙོའི་ཡོངས་ཁྱབ་རིན་ཐང་ལྡ་བ་ནང་འཛིན་དང་། སྤྱི་དམངས་བློ་འབྱེད་ལས་འགུལ་སྤེལ་དགོས་པའི་བསམ་བློ་གསར་བརྗེའི་དུས་རིམ་གསར་བ་ཞིག་ལ་སླེབས་ཡོད། གལ་ཏེ་ང་ཚོ་མི་རིགས་འདིའི་གྲངས་ཀྱི་ཕྱེད་ཀ་ཟིན་པའི་བོད་ཀྱི་མ་སྲུ་ཉམ་ཆུང་རྣམས་ལ་སྐྱེས་པ་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་སྤྲོད་པའི་བྱ་གཞག་ རླབས་ཆེན་འདི་ལེགས་འགྲུབ་བྱུང་ན། མི་རིགས་འདིའི་ཁོངས་མི་ཡོངས་ཀྱི་གསར་བཏོད་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་གསར་བརྗེ་ཡི་ནུས་སྟོབས་སྤོག་འདོན་བྱེད་པར་རྨང་གཞིའི་མཐུན་རྐྱེན་བསྐྲུན་པ་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་མི་རབས་རྗེས་མ་དག་གི་སློབ་གསོའི་ལས་དོན་དང་ཡང་ཐད་ཀར་དུ་འབྲེལ་བ་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་ནི་གནའ་རབས་ཨུ་རུ་སུའི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་གི་རྒྱལ་མོ་གྲགས་ཅན་ཨེ་ཁ་རེ་ཐལ་ཏ་ཁྲི་རབས་གཉིས་པས་(ЕкатеринаII1729-1796)“སྤྱོད་ཡོན་གཉིས་ལྡན་ཅན་གྱི་སྤྱི་དམངས་བསྐྲུན་བསྲིངས་བྱེད་དགོས་ན། མིའི་རིགས་ཡོད་ཚད་ཀྱི་དགེ་རྒན་ཐོག་མ་སྟེ་ཨ་མ་རྣམས་ལ་རག་ལས་ཡོད་”ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན། བོད་ཀྱི་མ་འོངས་པར་རེ་བ་ཡོད་མེད་དེ་ཡང་ང་ཚོ་མི་རིགས་ལ་ཤེས་འཛིན་གཉིས་ལྡན་གྱི་མ་ཡུམ་མཛངས་མ་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་ཡོད།

དེ་ན་འདིར་བོད་ཀྱི་བུད་མེད་གོ་རྟོགས་ཅན་རྣམས་ལ་གྲོས་འདེབས་པའི་གཏམ་འདི་འདྲ་ཡོད་དེ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་ཉིད་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་མོ་དབང་རིང་ལུགས་པ་ཞིག་བྱེད་འདོད་ན། གནད་འགག་གི་རྩ་དོན་གཉིས་ངེས་པར་དུ་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་དགོས་སྙམ། དང་པོ་ནི་སྐྱེས་པ་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་བརྩོན་ལེན་བྱེད་པའི་ཞོར་ལ་རང་གི་འབྱུང་སྟོབས་ཇི་ལེགས་སུ་བཏང་སྟེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགན་འཁྲི་མང་དུ་ཁུར་ཐུབ་རྒྱུར་འབད་དགོས། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་དེང་སང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རྒྱ་མོ་གཞན་བརྟེན་མ་

ཁག་ཅིག་བཞིན་ལྟོ་གོས་འཚོ་ཚིས་ཐམས་ཅད་སྐྱེས་པར་བརྟེན་ཞིང་། ལས་འགན་ཅི་ཡང་བསྒྲུབ་མི་འདོད་པར་ད་དུང་བུད་མེད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་གླེང་ན་ལུགས་མཐུན་མིན་ལ། སྐྱེས་ཕོ་རབ་ཅིག་ཡིན་ན་ཡོད་ཚད་བུད་མེད་ཀྱི་ཁ་ལ་ཉན་དགོས། ཁྱིམ་ཚང་སྐྱོང་བ་ནི་སྐྱེས་པའི་འགན་ཁུར་ཤ་སྟག་གོ་ལྟ་བུའི་ལབ་རྗོལ་ཡང་འབྱིན་མི་རུང་། དེ་ནི་དེང་སང་གི་བུད་མེད་ལ་ལའི་སྤྱིད་ལུགས་ཀྱི་སེམས་ཁམས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས་འདིར་གླེང་བའི་ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཐོབ་ཐང་ལ་འབྲེལ་བ་མེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ། ཁོ་བོས་བལྟས་ན་བུད་མེད་རྣམས་གསོ་ཕག་དང་མེ་ཏོག་གི་རྫ་བུམ་ལྟ་བུར་བརྩི་བ་གང་ཡང་ཕོ་མཆོག་མོ་དམན་གྱི་བསམ་བློ་གཞན་ཞིག་རེད། དེ་འདྲའི་བུད་མེད་དག་ནམ་ཞིག་གཟུགས་དང་ལང་ཚོའི་མཛེས་པ་ཉམས་རྗེས་སྐྱེས་པས་བརྩེ་མེད་དུ་དོར་ནས་རང་ཁ་གསོ་ཡང་མི་སོས་པའི་གནས་སུ་ལྷུང་ངེས་རེད། དེ་བས་ཆེད་དུ་གསལ་བཤད་བགྱི་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ང་ཚོ་བོད་ཀྱིས་འདིའི་ཐད་ནས་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་རྒྱ་ནག་ལ་ལད་ཟློས་བྱེད་པ་ལས་ནུབ་གླིང་ཨ་རི་སོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ན་བཟང་ཆ་མང་ཙམ་འདུག་སྙམ། རྒྱུ་མཚན་ནི་ཕྱི་གླིང་བའི་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀའི་དབང་ཆ་དང་འགན་འཁྲི་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པའི་ལྟ་སྟངས་འཛིན་བཞིན་ཡོད་ལ། ལས་དོན་གང་ཞིག་བསྒྲུབ་ཀྱང་སྐྱེས་ཕོ་མོའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་རྒྱུ་དེ་གཙོ་བོ་མིན་པར་གང་ཟག་སོ་སོའི་འཛིན་ནུས་ཇེ་ཆུང་ལྟར་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་པ་རེད། དཔེར་ན་བཟའ་ཚོ་གཉིས་ལ་མཚོན་ན། སྐྱེས་པའི་འཛིན་ཐང་ཆེ་ན་ཁྱིམ་སྐྱོང་བར་སྐྱེས་པས་འགན་མང་ཙམ་ཁུར་བ་དང་། བུད་མེད་ཀྱི་འཛིན་ནུས་ཆེ་ན་ཁྱིམ་དོན་བུད་མེད་ཀྱིས་ཐག་མང་ཙམ་གཅོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་ལས་ཁུངས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་དོན་དག་ཀྱང་འདྲ་མཉམ་གྲོས་མོལ་གྱི་ངང་ནས་བསྒྲུབ་

པར་དཀའ། དེ་འདྲའི་རིག་གནས་ཁོར་ཡུག་ཁྲོད་ཕྱུལ་དུ་བྱུང་བའི་བུད་མེད་མང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་འབྲུངས་ཐུབ་པ་ཡིན། དཔེར་ན་ཡོ་རོབ་དང་ཨ་རི་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་བུད་མེད་ཚན་རིག་པ་དང་སྨྱུ་རྩལ་པ། ཁེ་ལས་པ་གྲགས་ཅན་གང་མང་ཡོད་པར་མ་ཟད། མིག་སྔར་མཚོན་ན་ཡང་འཛར་མན་གྱི་སྲིད་འཛིན་ཨན་གེལ་མེར་ཁེལ་(AngelaMerkel)དང་ཨ་རིའི་རྒྱལ་དོན་བློན་ཆེན་ཧི་ལེར་ཁི་ལིན་ཧྲོན(Hil-laryClinton)ལྟ་བུའི་འཛམ་གླིང་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེ་བའི་ཆབ་སྲིད་པ་ཡང་མཐོང་རྒྱུ་མང་བ་རེད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་རྒྱ་ནག་མི་རིགས་ཀྱིས་གནའ་རབས་སུ་བུད་མེད་རྣམས་ལ་ཚད་ལས་འདས་པའི་མནར་གཅོད་དང་ཚོད་འཛིན་བྱས་པ་དང་། དེང་སང་བུད་མེད་རྣམས་མེ་ཏོག་གི་རྫ་བུམ་ལྟ་བུར་བཞག་སྟེ་གཅེས་སྐྱུས་ཁོ་ན་བྱེད་པའམ། བྱིས་པ་བསམ་མེད་བཞིན་གཅེས་ལང་རྒྱ་ཡན་དུ་གཏོང་བ་སོགས་གང་ཡང་མིག་དཔེ་ལེགས་པོ་ཞིག་ཏུ་མི་འདོད། 16མཐར་གཏུགས་ན་ཁོ་པ་ཚོས་གནའ་དེང་གཉིས་ཀར་ཞེ་བསམ་པའི་སྟེང་ནས་བུད་མེད་ནི་སྐྱེས་པ་དང་ཡོངས་སུ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པའི་མི་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་མེད་ཚོད་རེད།

དེ་ཡང་མོ་དབང་རིང་ལུགས་པའི་རྩ་དོན་གཉིས་པ་ནི། ཐོག་མར་རང་ཉིད་མི་ཡིན་པ་དང་དེ་ནས་ད་གཟོད་བུད་མེད་ཡིན་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་དགོས། རྒྱུ་མཚན་ནི་བུད་མེད་ཚོས་ཐོག་མར་རང་ཉིད་མི་ཞིག་ཡིན་སྙམ་པས་རང་ལ་སྐྱེས་པ་དང་འདྲ་མཉམ་གྱི་དབང་ཆ་དང་འགན་འཁྲི་ཡོད་པ་རྟོགས་ངེས་ལ། དེ་ནས་ད་གཟོད་བུད་མེད་ཅིག་ཡིན་པར་མདང་བརྒྱབ་ན་རང་ལ་སྐྱེས་པ་དང་མི་འདྲ་བའི་ལེགས་ཆ་དང་ཞན་ཆ་གཉིས་ཀ་ཡོད་པ་རྟོགས་ངེས། གལ་ཏེ་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བུད་མེད་ཀྱིས་ཐོག

མར་རང་ཉིད་བུད་མེད་ཅིག་ཡིན་པ་དང་དེ་ནས་ད་གཟོད་མི་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ཚེ་མཇུག་འབྲས་ལོག་པ་འབྱུང་སྟེ། སྐྱེས་པས་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བཞིན་པའི་སྤྱི་ཚོགས་འདིའི་ནང་བུད་མེད་ཚོས་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རང་ཉིད་བུད་མེད་ཅིག་ཡིན་པ་དྲན་ན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛོན་ཐང་གི་ཆ་ནས་སྐྱེས་པར་མི་དོ་བ་ལྷ་བུའི་བག་འཁུམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཞིག་ཤར་ངེས་ལ། སྐྱེས་པ་དང་དབུང་བ་མཉམ་གཤིབ་སྒྲོས་འདྲ་མཉམ་གྱི་འགན་འཁྲི་དང་དབང་ཆ་བརྩོན་ལེན་བྱེད་པའི་སྤོབས་པ་ཡང་ཉམས་འགྲོ། དེ་ནས་ད་གཟོད་རང་ཉིད་མི་ཞིག་ཡིན་བསམས་དུས། སྐྱེས་པར་མི་དོ་བའི་མི་ཞིག་གམ་ཡང་ན་སྐྱེས་པའི་དབང་དུ་ཚུད་པའི་མི་ཕྱེད་ཀ་ལྷ་བུ་ཞིག་གི་འདུ་ཤེས་སྐྱེས་སྲིད་པས། ལས་དོན་ཅི་ཞིག་བསྒྲུབ་པའི་འགན་འཁྲི་ཡང་མེད་ལ་དེར་ཐེ་གཏོགས་བྱེད་པའི་དབང་ཆ་ཡང་ཉུང་བས་ཐོ་མཚོག་མོ་དམན་གྱི་བྲན་བསྒྱུར་བསམ་བློའི་དྲ་རྒྱ་ལས་ཐར་མི་སྲིད།

རྒྱལ་སྤྱིའི་མོ་དབང་རིང་ལུགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟས་ན། བུད་མེད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་དེ་མཐར་གཏུགས་ན་བུད་མེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྩོད་དགོས་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཚོས་གནང་སྦྱིན་བྱེད་རྒྱུ་ཞིག་མིན་ལ། གལ་ཏེ་སྐྱེས་པ་ཚོས་གནང་ཐུབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་རུང་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཐོབ་ཐང་དེ་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁེ་དབང་ངོ་མ་ཞིག་ཡིན་མི་སྲིད། དེ་མིན་བུད་མེད་ཚོས་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་ནི་སྐྱེས་པ་དང་དོ་མཉམ་པའི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་བརྩོན་ལེན་བྱེད་དགོས་ན། བུད་མེད་དེས་ལུས་ངག་སྤྱོད་ལམ་གང་ཐད་ནས་སྐྱེས་པར་ཕར་ལད་ཟློས་བྱས་ཏེ་རང་ཉིད་ཕོ་མིན་མོ་མིན་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར། རང་གི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཤིས་སུ་གྲུབ་པའི་ཞི་འཇམ་ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་དང་མ་ཡུམ་གྱི་བྱམས་སེམས་སོགས་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་ཐ་དག་སྲུང་

འཛིན་བྱེད་དགོས། དེའི་ཕྱིར་འཇར་མན་གྱི་སྲིད་འཛིན་སྐུ་ལྟམ་མེར་ཁེལ་མཆོག་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་གི་ཆེས་མཐོའི་སྲིད་ཀྱི་གོ་གནས་ལ་བཞུགས་ཡོད་རུང་། བརྙན་འཕྲིན་བརྒྱུད་རང་གིས་བྱིས་པར་ཉུ་མ་བསྣུན་པའི་སྣང་བརྙན་རྒྱལ་ཡོངས་མི་དམངས་ལ་བསྟན་པ་རེད། བྱ་སྤྱོད་འདི་ལས་གཅིག་ནས་ཁོ་མོ་རྒྱལ་ཁབ་སྐྱོང་བའི་མི་སྣ་རླབས་ཆེན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་ཡང་མ་གཞི་བུད་མེད་ཅིག་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་བོར་མེད་ལ། གཉིས་ནས་མ་ཡུམ་གྱི་ཞི་འཇམ་དང་བྱམས་བརྩེའི་སྣང་བརྙན་དེས་ཁོ་མོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མདུན་ལམ་མི་གནོད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་མི་སེར་ཁྲི་སྟོང་གི་ཡིད་ཆེས་དང་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོར་གྱུར་ཡོད། དེ་བས་ བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པའི་བུད་མེད་ཅིག་ཡིན་ན་འདྲ་མཉམ་མོ་དབང་རྩོད་པའི་གོ་རིམ་ནང་རང་གི་མོ་གཤིས་བོར་བར་མི་བྱ་སྟེ། ངེས་པ་དོན་གྱི་འཛིན་ཐང་དང་སྟོབས་ཤུགས་ནི་ཕྱི་ཚུལ་གྱི་རྗེས་ཉམས་དང་དྲག་ཤུལ་ཙམ་ལས་འབྱུང་མི་ཐུབ་པ་རྟོགས་དགོས།

ནམ་ཞིག་རང་ཅག་བོད་གངས་ཅན་གྱི་མ་སྨྲ་ཚོས་དུས་རབས་གསར་བའི་འགན་འཁྲི་དང་དབང་ཆ་གཉིས་ཀ་ཐག་ཏུ་ལེན་པའི་སྙིང་སྟོབས་བསྐྱེད་ཐུབ་ན། ད་གཟོད་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་ཕོ་མོ་འདྲ་མཉམ་མངོན་འགྱུར་བྱེད་པའི་རེ་བ་ཡོད་པ་ཡིན། དེ་བས་གང་ཞིག་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པའི་བུད་མེད་དག་གིས་ཐོག་མར་རང་མགོ་རང་ཐོན་ཡོང་བར་བརྩོན་ཞིང་། ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་རང་ཉིད་རང་གི་མགོན་དུ་འགྱུར་དགོས་པ་བརྗེད་མི་རུང་། མདོར་ན་འདི་ནི་བོད་གངས་ཅན་གྱི་མ་སྨྲ་ཚོའི་འདྲ་མཉམ་གྱི་ཁེ་དབང་རྩོད་པའི་རྩ་དོན་ཡིན་ལ། བོད་གངས་ཅན་པ་ཡོངས་ཀྱི་རང་དབང་དང་བདེ་སྐྱིད་འཚོལ་བའི་ལམ་བུ་ཉག་ཅིག་ཀྱང་མ་ཡིན་ནམ། །

སྙོར་མོའི་བདག་པོ་དང་གཡོག་པོ།

སྤྱིར་སྙོར་ཁུག་ནང་གི་སྙོར་མོའི་མང་ཚུང་དེ་མི་ཚེའི་རིན་ཐང་གི་ཚད་ཐིག་མཛལ་བྱེད་མ་ཡིན་རུང་། འོན་ཀྱང་ནམ་ཞིག་སྐྱེ་བོ་གང་དེར་སྙོར་མོ་མཁོ་བའི་སྐབས་སུ། གཞན་སུ་ལ་ཡང་རྐུ་འཕྲོག་སློང་གསུམ་བྱེད་མི་དགོས་པར་བག་ཡངས་དང་རང་གི་ཨམ་ཐྲག་ལས་ལེན་རྒྱུང་བྱུས་ཆོག་ན། དེ་ཡང་ཁྲིམ་ཐབ་འཁོར་བ་འཛིན་མཁན་ཞིག་གི་རང་དབང་དང་བདེ་སྐྱིད་ཆེ་ཤོས་དེ་ཅི་ལ་མིན།

གཅིག རྒྱུ་ནོར་དང་འཚོ་བ།

སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་པས་འཇིག་རྟེན་འཁོར་བ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱ་མཚོ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མི་ཚེའི་རིང་མོ་ནི་དཀའ་ཁག་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཁེངས་པ་ཞིག་ཡིན། སྤྱིར་མི་ཡི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སྐྱེ་རྒ་ན་འཆི་བཅས་རང་བྱུང་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་བཅས་མི་ཡི་གཙུག་གཤིས་ལས་བྱུང་བའི་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་བཅས་ཡོད་པ་ལས་གཞན། ནམ་རྒྱུན་འཚོ་བའི་ཁྲོད་དུ་གང་ཟག་ཕལ་མོ་ཆེའི་ལུས་སེམས་གཉིས་ལ་མནར་གཅོད་གཏོང་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་ཆེས་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་དབུལ་ཕོངས་རེད། བོད་སྔ་རབས་མཁས་པས"འཁོར་བ་ཁབ་ཀྱི་རྩེ་མོ་ན། །བདེ་བའི་གནས་སྐབས་ཡོད་མ་ཡིན། །"ཞེས་ཁྲིམ་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ལས་འདའ་བར་བསྐུལ་ཞིང་། "རྒྱུ་མི་རྟག་རྩྭ་མགོའི་ཟིལ་བ་ཡིན་"ཞེས་འབྱོར་ཕྱུག་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྤོང་བར་འབད་སྤྱོང་། རགས་ཙམ་བལྟས་ན་མེས་པོའི་བསམ་བློ་དེ་ཏ་ཅང་གཏིང་ཟབ་ཅིག་ཏུ

སྣང་ཡང་། ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན་བྱ་ཚའི་དབང་ཐང་རྒྱས་པའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་རེད་སྙམ། དོན་ལ་འཁོར་བ་ན་སྡུག་བསྔལ་མང་བ་བདེན་ཙང་དེས་མི་ཚེ་ལ་དོན་སྙིང་མེད་པ་མཚོན་མི་ཐུབ་ཅིང་། རྒྱུ་ལོངས་སྤྱོད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་བདེན་ཙང་དེ་ལ་བེད་སྤྱོད་ཀྱི་རིན་ཐང་མེད་ཅེས་སུ་ཡིས་སྨྲ།

མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ཅམ་གྱི་རིང་ལ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་སློབ་གསོ་སྦྱངས་པའི་མགོ་ནག་བོད་པ་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། འཁོར་བ་ན་"སྡུག་བསྔལ་མང་ཞིང་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་མི་རྟག་པ་ཡིན"ཞེས་པའི་གོ་བ་ཞིག་སྔ་མོ་ནས་སྐྱེ་ཡོད་ནའང་། ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་སྟེང་ནས་འབད་པས་བསགས་པའི་རྒྱུ་ནོར་ཐམས་ཅད་གད་སྙིགས་བཞིན་ཕངས་མེད་དུ་འདོར་དགོས་ཟེར་དུས། ཁྱིམ་པ་ཕོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་པར་མ་ཟད། རབ་བྱུང་ཆོས་པ་དག་གིས་ཀྱང་འགྲུབ་པར་བྱེད་དཀའ་བ་ནི་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་རེད།

དེ་ཡང་སྔོན་ཆད་བོད་ཀྱི་གྲྭ་ས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་འདི་འདྲའི་དགོད་གཏམ་ཞིག་ཡོད་དེ། དམ་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་སྦྱངས་པའི་དགེ་བཤེས་དབུལ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ། མི་གཞན་གྱིས་ལུག་ཤ་རྐང་ཡས་ཤིག་ཕུལ་བར་སེར་སྣས་ཟ་མ་ཐོད་པར་རང་ཤག་གི་ཀ་ངོས་ལ་བཏགས་ཏེ་བཞག་ཉིན་ཞིག་ལུག་ཤ་རྐུན་མས་འཁྱེར་བས་དགེ་བཤེས་ཁོང་ཉིན་རྒྱུན་བློ་འགྲོད་དང་སེམས་སྡུག་གིས་མནར་ཏེ་ལུས་ཡོད། དེར་དགེ་ཕྲུག་ཆོས་ཁོང་ལ། "དགེ་བཤེས་ལགས། ཁྱེད་ནི་ཆོས་གཞུང་ལ་ནང་བྱན་ཚུད་པའི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་རེད། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ནི་བདག་འཛིན་ཞེན་ཆགས་ཀྱི་བློ་ཡིན་ཞེས་ཁྱེད་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་གསུངས་མྱོང་ལ། རྒྱུ་ནོར་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའང་ཁྱེད་

ཀྱིས་སྤྱ་མོ་ནས་མཁྱེན་ཡོད་པས་ལུག་ཤ་རྐང་ཡས་ཤིག་བློས་མི་ཐོངས་རྒྱུ་ཅི་ཡོད་
"ཅེས་སེམས་གསོ་བྱས་པ་ན། དགེ་བཤེས་ཀྱིས་དབུགས་རིང་ཞིག་འབྱིན་ནས།
"ཉིན་དཀར་ཙུར་ཟེང་གི་ཁྲོད་དུ་དོན་དེ་ལན་རེར་བརྗེད་འགྲོ་མོད། མཚན་མོ་མལ་དུ་
ཉལ་སྐབས་ལུག་ཤ་རྐང་ཡས་དེ་མིག་ལམ་ལ་ཤར་ནས་གཉིད་ཐུབ་པ་མི་འདུག་
"ཅེས་ལན་བཏབ་པ་རེད་ཟེར། སྙིར་དོན་རྐྱེན་དེ་འདྲ་ཞིག་དངོས་སུ་བྱུང་ཡོད་མེད་ང་
ཚོས་ཁ་ཚོན་གཅོད་དཀའ་ནའང་། གང་ལྟར་དེས་མི་ཡི་བདག་འཛིན་གྱི་བློ་འདོར་
དཀའ་བའི་གནས་ལུགས་ཟབ་མོ་ཞིག་བསྟན་ཡོད། དེ་བས་མི་ཚེའི་བདེ་བ་དོན་དུ་
གཉེར་བའི་འཇིག་རྟེན་ཁྱིམ་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལས་
བསྟན་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་ཤིག་ལ་རེ་སྨོན་
དང་དད་མོས་རེ་བྱས་ཆོག་པ་ལས། མཐར་གཏུགས་ན་སྐྱིད་ལ་སྡུག་པའི་འཇིག་རྟེན་
མི་ཡུལ་འདིར། རང་གི་བློ་གྲོས་དང་ལག་ནུང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱོར་ཕྱུག་ལོངས་སྤྱོད་
ལྡན་པའི་འཚོ་བ་སྐྱིད་པོ་ཞིག་རོལ་རྒྱུ་དེ་ལུགས་མཐུན་གྱི་དམིགས་འབེན་དུ་ངོས་
འཛིན་དགོས། དེ་འདྲའི་འཚོ་གནས་ཀྱི་དམིགས་འབེན་འགྲུབ་པར་བྱེད་དགོས་ན་རྒྱུ་
ནོར་གྱི་རྨང་གཞི་བརྟན་པོ་ཞིག་འདིང་རྒྱུ་ནི་གོམ་པ་དང་པོ་རེད། དེའི་ཕྱིར་དུས་ད་ནས་
བཟུང་རང་ཅག་གིས་ཀུང་འཛམ་གླིང་འབྱོར་ལྡན་མི་རིགས་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་
ཐབས་བརྒྱ་ཇུས་སྟོང་སྒོས་རྒྱུན་གཏན་འཚོ་བའི་ནང་དུ་རང་གི་སྒོར་ཁུག་ཇེ་མཐུག་
ཏུ་གཏོང་བར་འབད་དགོས་ལ། ཁྱད་པར་དུ་མི་ཚེ་འདིར་རང་གིས་བསྒྲུབ་འདོད་པའི་
ལས་ཀ་སྟེ། སློབ་སྦྱོང་དང་། བྱ་གཞགབརྩེ་དུང་། ཐྲིན་ལན། ལོངས་སྤྱོད། སྦྱིན་པ།
རོལ་རྩེད། མདོར་ན་ཕྱིའི་རྒྱུ་ནོར་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་དང་ཕུགས་

བསམ་ཐ་དག་སྒོར་མོ་མེད་པར་ཁ་གཡར་ཧེ་རྨི་ལམ་སྟོང་བར་མ་བསྒྱུར་རོགས། འདི་ནི་ཁོ་བོས་བསམས་ན་འུ་ཅག་གིས་མི་ལུས་བླངས་པའི་བླ་མེད་ཀྱི་ཁེ་དབང་དང་ཐོབ་ཐང་རིགས་ཤིག་རེད།

སྤྱིར་སྒོར་ཁུག་ནང་གི་སྒོར་མོའི་མང་ཉུང་དེ་མི་ཚེའི་རིན་ཐང་གི་ཚད་ཐིག་ཏུ་འཛིན་མི་རུང་མོད། འོན་ཀྱང་ནམ་ཞིག་མི་གང་དེར་སྒོར་མོ་མཁོ་བའི་སྐབས་སུ། གཞན་སུ་ཞིག་ལ་ཡང་རྒྱ་འཕྱོག་སློང་གསུམ་བྱེད་མི་དགོས་པར་བག་ཡངས་དང་རང་གི་ཨམ་ཐྲག་ལས་ལེན་རྒྱུང་བྱས་ཆོག་ན། དེ་ཡང་ཁྲིམ་ཐབ་འཁོར་བ་འཛིན་མཁན་ཞིག་གི་རང་དབང་དང་བདེ་སྐྱིད་ཆེ་ཤོས་དེ་ཅི་ལ་མིན། དེ་བཞིན་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འཚོ་བ་ཞེས་པ་ཡང་གསེར་དངུལ་ཤོག་སྒོར་འབའ་ཞིག་གི་གློང་དུ་མགོ་འཁོར་དགོས་པ་མ་ཡིན་རུང་། མ་མཐའ་ཡང་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་དབང་གིས་ཁ་རྒྱབ་ལྟོ་གོས་སོགས་འུ་ཐུག་འཚོ་ཚིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡུན་ཐུང་མི་ཚེ་ཕྲ་མོའི་ཕྲེང་ཐག་ཟད་མི་དགོས་པ་ཞིག་ཅེས་ཀྱང་འཇོན་འོས་སྙམ།

གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ས་སྐྱང་རིལ་མོ་འདིའི་སྟེང་དུ་ཉམ་ཐག་པའི་སྐྱེ་འགྲོ་གྲངས་མེད་ཅིག་གིས་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་རྐྱེན་པས་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་སྡུག་བསྔལ་སྣ་ཚོགས་མྱངས་ཡོད་ལ། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་འདིར་ཡང་འཛམ་གླིང་གི་མི་གྲངས་དུང་ཕྱུར་14ཡས་མས་ཤིག་གིས་ལྟོགས་སྐོམ་དང་ན་ཚའི་སྡུག་བསྔལ་ལྷག་མ་མྱོང་བཞིན་ཡོད། ཐ་ན་ཨ་ཧྥེ་རི་ཁ་གླིང་གི་ཡུལ་གྲུ་ཁ་ཤས་སུ་ཁ་སང་དེ་རིང་ཡང་མི་ལྟོགས་སྐོམ་གྱིས་ཤི་བའི་སྣང་ཚུལ་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དཔེ་དེ་བཞིན་མིག་སྔའི་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། རང་ཅག་མི་རིགས་འདིའི་

ཁོངས་མི་བརྒྱ་ཆའི་དགུ་ཅུ་གོ་དགུ་འཛམ་གླིང་དབུལ་ཕོངས་མི་གྲངས་ཀྱི་གྲས་སུ་ལུས་ཡོད་ལ། སྤྱིའི་མི་གྲངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་བརྒྱད་ཅུ་ཀྲུང་གོའི་དབུལ་ཕོངས་མི་གྲངས་ཀྱི་གྲལ་དུ་ཚུད་གདའ། འཚོ་བ་དངོས་ལ་ཞིབ་བལྟ་ཞིག་བྱས་དང་། བོད་ཡུལ་སྟོད་སྨད་བར་གསུམ་དུ་ནད་པ་གང་མང་གིས་སྨན་རིན་སྟེར་རྒྱུ་མེད་པར་ཁྱིམ་དུ་ན་ཟུག་བསྲན་ནས་འདུག་པ་དང་། གཞོན་སྐྱེས་གང་མང་གིས་སློབ་རིན་སྟེར་རྒྱུ་མེད་པར་ཨུ་ཐུག་སྟེ་སློབ་མཚམས་འཇོག་བཞིན་པ་དང་། བྱིས་པ་གང་མང་ཞིག་ཁ་བྲལ་ལྟོ་གོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཆུང་དུས་ནས་ནོར་རྫི་ལུག་རྫིར་མངགས་ཡོད་ལ། སྨན་ཁང་གང་མང་ཞིག་རྒྱུ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བའི་ཚོང་ཟོག་ཏུ་འགྱུར་བཞིན་པའི་སྐྱོ་གར་མཚམས་ཆད་མེད།

མདོར་ན་གོང་གསལ་སྣང་ཚུལ་དེ་དག་གིས་ཨུ་ཅག་ལ་ཡང་དང་བསྐྱར་དུ་འཇིག་རྟེན་ཁྱིམ་ཐབ་སྐྱོང་མཁན་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། རྒྱུ་ནོར་ནི་ཅི་འདྲའི་གལ་ཆེ་ཞིང་སྒོར་མོ་ནི་ཅི་འདྲའི་གོ་ཆོད་ཅིག་ཡིན་པའི་གནས་ལུགས་དམར་རྗེན་དེ་གསལ་བཤད་བྱེད་ཀྱིན་གདའ། མི་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་ཐོག་མར་འཚོ་བའི་དགོས་མཁོ་སྐོང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་དང་མ་རྩ་འདང་ངེས་ཤིག་ཡོད་ན། ད་གཟོད་ཀྱག་ཀྱོག་གི་མི་ཚེའི་བགྲོད་ལམ་སྟེང་མདུན་སྐྱོད་ཀྱི་བཀག་རྒྱ་ཇེ་ཉུང་དང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཁུར་པོ་ཇེ་ཡང་དུ་འགྱུར་སྲིད་པ་ནི་སྨོས་མ་དགོས།

ཨ་མེ་རི་ཁ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་<<བུད་མེད་དང་ཁྱིམ་ཚང་སྐོར་གྱི་ཟླ་དེབ>>ཅེས་པའི་དཔེ་དེབ་རྩོམ་སྒྲིག་པ་དག་གིས་དུས་ཡུན་རིང་པོར་ཆེད་དུ་བརྟག་དཔྱད་བྱས་པའི་གྲངས་འབོར་ལ་གཞིགས་ན། དེང་རབས་ཀྱི་མི་ཕལ་མོ་ཆེའི་སྡུག་བསྔལ་ནི་རྟག་

དག་རྒྱུ་ནོར་དང་འབྲེལ་ནས་འབྱུང་བཞིན་པ་ལུང་རིགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་ནས་བསྒྲུབ་ཡོད་ལ། ང་ཚོ་རང་གིས་རང་ལ་བསམ་བློ་རེ་བཏང་ན་ཡང་། རྒྱུན་གཏན་འཚོ་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་དགོས་མེད་སྡུག་གི་ཁུར་པོ་གང་མང་ཞིག་ཏག་ཏག་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་ནས་འབྱུང་བཞིན་པ་ངོ་མ་རེད། དེ་བས་གང་ཟག་སྒེར་ཞིག་གམ་ཡང་ན་མི་རིགས་ཤིག་གིས་ཆེས་མ་མཐའི་ལྟོ་གོས་ཀྱི་གནད་དོན་ཀྱང་ཐག་གཅོད་བྱེད་མ་ཐུབ་ན། བློ་གྲོས་དང་ནུས་ཤུགས་ཡོད་ཚད་ཁ་རྒྱབ་ལྟོ་གོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྒྲིམས་དགོས་པ་ཕོ་ཐག་ཡིན་པས། མི་རིགས་དེས་རང་ཁ་རང་གསོ་ཡི་ལས་ཀ་ལས་བརྒལ་བའི་ངོ་མཚར་རྨད་བྱུང་གི་དོན་ཆེན་གང་ཡང་འགྲུབ་མི་སྲིད་ལ། མིའི་རིགས་དང་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་གཞན་ཕན་རླབས་ཆེན་གྱི་ཕྱུགས་བསམ་ཞིག་ཀྱང་འཁྲུངས་དཀའ་བར་སྣང་།

གཉིས། དབུལ་པོའི་རིག་ལམ་དང་ཕྱུག་པོའི་རིག་ལམ།

སྤྱིར་རིག་གནས་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་མི་འདྲ་བའི་དབང་གིས་འཛམ་གླིང་མི་རིགས་སོ་སོར་རྒྱུ་ནོར་ལ་ལྟ་སྟངས་མི་གཅིག་པ་སྣ་ཚོགས་གྲུབ་ཡོད་ལ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་གི་ཚོང་ལས་མི་རིགས་ཨང་དང་པོར་འགོད་པའི་ཡ་ཧུ་དུ་པའི་(Yehu-dim)ལྟ་སྟངས་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་རང་རེའི་བོད་པ་དང་རྒྱབ་འགལ་དུ་གྱུར་འདུག་ཅེ་སྐད་དུ། གཤིབ་སྡུར་ལས་ནི་ཤེས་རབ་འབྱུང་ཞེས་པའི་ལེགས་བཤད་ལྟར། འདིར་གཞན་གྱི་ལེགས་ཆ་ནང་འདྲེན་དང་རང་གི་ནོར་འཁྲུལ་ཡོ་བསྲང་བྱ་ཆེད། ཡ་ཧུ་དུ་པའི་རྒྱུ་ནོར་ཐད་ཀྱི་ལྟ་སྟངས་ཅུང་ཙམ་ཞིག་རང་རིགས་སྤུན་ཟླའི་ཚོགས་ལ་ངོ་སྤྲོད་པར་བྱ།

རྒྱ་ནོར་དང་དེའི་མཚོན་རྟགས་སུ་གྱུར་བའི་སྒོར་མོ་ལ་ངོས་འཛིན་ཅི་ལྟར་བྱེད་དགོས་ཤེ་ན། ཕལ་ཆེར་སྐྱེ་བོ་རེ་རེའི་སྣང་ངོ་ཏུ་གོ་བ་ལེན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་ལ། མི་རིགས་རེ་རེའི་ངོས་འཛིན་བྱེད་སྟངས་ཀྱང་གཅིག་མཚུངས་མིན། ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྟ་བའི་ཁྲོད་དུ“རྒྱ་མི་རྟག་རྟ་མགོའི་ཟེལ་བ་ཡིན། དེ་སྤྱ་རྡོ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་རྡོ་མེད”ཅེས་རྒྱ་ནོར་ནི་ཞེན་ཆགས་བསྐྱེད་བྱེད་ཅིག་དང་། འཁོར་བའི་འཆིང་ཐག་ཅིགསྐད་ཅིག་མི་རྟག་པ་ཞིགསྡུག་བསྔལ་གྱི་འབྱུང་ཁུངས་གཙོ་བོ་ཞིག་སྟེ། ཕལ་ཆེར་ཡོད་ཚད་སྤང་བྱ་དང་འཛེམ་བྱ། དོར་བྱ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ཡོད་ཅིང་། རྒྱ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐད་དུ་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་བྱ་དགོས་པའི་ཁ་ཏ་བསླབ་བྱ་ཤིན་ཏུ་མང་བར་མ་ཟད། རྒྱལ་སྲིད་ཁྲིམ་ཐབ་དང་བཅས་པ་རྟ་སྐྱིགས་བཞིན་དོར་བའི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དང་། འཇིག་རྟེན་ཟང་ཟིང་སྤྱངས་ཤིང་ཟས་གོས་ངན་ངོན་བརྟེན་པའི་རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱུག་མི་ལ་རས་པ་སོགས་མིག་དཔེ་རུ་འཛིན་པ་རེད། དེ་འདྲའི་རྒྱ་ནོར་ཐད་ཀྱི་རིན་ཐང་ལྟ་བའི་ཤུགས་རྐྱེན་འོག་ཆེ་ས་ནས་བལྟས་ན་གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྒྱ་ནོར་བསྒྲུབ་པའི་ལས་ཀར་གཙིགས་འཛིན་དང་མཐོང་ཆེན་བྱེད་སྲོལ་ཆེར་མེད་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་རྒྱ་ནོར་གྱི་ཐད་དུ་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་བྱེད་དགོས་པའི་ལྟ་བ་ཞིག་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་དར་ཡོད། དེ་བས་བོད་པའི་ཁྲོད་དུ་རྒྱ་ནོར་འཚོལ་བར་དགའ་བའི་མི་ཐམས་ཅད་ནི་འདོད་ཟམ་ཏམ་སེམས་ཅན་དང་ཆ་འདྲ་བར་བལྟ་བའི་ཕྱོགས་རིས་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་ཀྱང་གྲུབ་ཡོད། དེ་ལ་བོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་པ་དག་གིས་བསམ་བློའི་ཁུངས་གཏུགས་སར་བཀུར་བའི་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་ཀྱང་“ཕྱུག་པོ་ཀླ་ཀློ་རྣམས་ལའང་ཡོད། དཔའ་བོ་དུད་འགྲོ་

རྣམས་ལ་འདང་མང་”ཞེས་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་བསྒྲུབ་པའི་འཛིན་ཐང་དེ་ཡ་རབས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་ཡོན་ཏན་བཟང་པོ་ཞིག་ཏུ་བགྲང་མེད་པ་དེ་འདྲ་རེད། དེའི་ཕྱིར་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་བོད་པ་ཚོས་ཤེས་བྱ་རིག་གནས་སྤྱོང་བའི་དཔེ་ཆ་བ་ལས་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་གཉེར་བའི་ཚོང་པར་གོང་བཀུར་མི་བྱེད་ལ། སྐྱེ་བོ་སྤྱང་གྲུང་ལྡན་པ་སུས་ཀྱང་མི་མང་ཚོགས་པའི་དབུས་སུ་མངོན་སུམ་འཛེམ་མེད་སྒྲོས་རྒྱུ་ནོར་ལ་བསྔགས་པའི་གཏམ་སྨྲ་མི་ཐོད། རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁོས་དེ་ལྟར་གླེང་ན་གཞན་གྱིས་རང་ཉིད་འདོད་ཆུང་ཚོག་ཤེས་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུར་སྐྲག་དགོས་པ་རེད། དེ་བས་ནས་རྒྱུན་རང་རེའི་མི་རིགས་འདིས་རྒྱུ་ནོར་སྒྲུབ་སྐབས་ཁ་ཞེ་གཉིས་འགལ་གྱི་སྤྱོད་པ་སྣ་ཚོགས་སྟོན་དགོས་ཡོད་དེ། དཔེར་ན། བོད་མི་མང་ཆེ་ཤོས་ཀྱིས་ཁ་རྒྱབ་ལྟོ་གོས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཉོ་ཚོང་བརྗེ་རེས་ཀྱི་ལས་དོན་རེ་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་། མི་ཡི་གཙུག་གཤིས་ཀྱི་ཆ་ནས་གཞན་རིགས་སྐྱེ་བོ་ཀུན་དང་འདྲ་བར་ཁེ་ཕྱོགས་རེ་ཐོབ་ན་ཅི་མ་རུང་སྙམ་པའི་བདག་འཛིན་གྱི་སེམས་དེ་ཡོད་ནའང་། དངོས་སུ་སྒྲོར་མོར་ལག་པས་རེག་སྐབས་ཕྱི་ཚུལ་ནས་རྒྱུ་ནོར་ལ་ཞེན་ཆགས་ཆེན་པོ་མེད་པའི་རྫུ་བག་རེ་ཅིས་ཀྱང་སྟོན་དགོས་པ་ཆང་མར་གསལ། ཁྱད་པར་དུ་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་དགའ་ཉེ་གྲོགས་པོ་དང་མི་རྒྱུས་ཡོད་ལ་ཚོང་རྒྱག་སྐབས། ཚོང་ཟོག་གི་རིན་གོང་དང་སྒྲོར་མོའི་ཁ་གྲངས་སོགས་ཀྱང་ཐད་ཀར་དུ་གླེང་བར་ཡང་དོགས་མི་བདེ་བའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན། ཁ་གསལ་བོར་བཤད་ན། ང་ཚོས་རྒྱུ་ནོར་སྤང་བྱ་ཞིག་ཏུ་ངོས་འཛིན་པའི་རིན་ཐང་ལྟ་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་བདག་ཏུ་འཛིན་འདོད་ཀྱི་མི་ཡི་གཙུག་གཤིས་ཀྱི་བར་ན་སྟོམས་དཀའ་བའི་འགལ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་རྟག་ཏུ་གནས་ཡོད།

དེ་དང་བསྟུར་ན་ཡ་ཧྲུད་པས་རྒྱུ་ནོར་དང་སྒོར་མོ་ལ་ལྟ་སྟངས་ཡང་དག་ཅིག་བཟུང་ཡོད་དེ། ཁོ་ཚོའི་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་དུ་སྒོར་མོ་ལ་རང་བཞིན་གཉིས་ཡོད་པར་འདོད། དང་པོ་སྒོར་མོ་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཚོང་ལས་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་རང་བྱུང་གི་རང་བཞིན་ལྡན། གདོད་མའི་དུས་སུ་མི་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་ཟས་ཉོ་ཚོང་བྱེད་སྐབས་སྟབས་ཇེ་བདེར་གཏོང་བ་དང་། སྒོས་སུ་མི་མང་པོའི་བར་ལ་ཡང་སྐོར་བསྐྱར་སྐོར་གྱི་ཉོ་ཚོང་རྟོག་འཛིང་ཅན་བྱེད་པར་སྟབས་བདེ་བཟོ་ཆེད། ཐོག་མར་གསེར་དངུལ་ཟངས་ལྕགས་སོགས་དངོས་ཟས་དཀོན་པོའི་རིགས་ཚོང་ཟས་ཀྱི་རིན་ཐང་དུ་སྤྱད་དེ་ཉོ་ཚོང་བྱས་པ་བརྒྱུད་སྒོར་མོའི་ཐོག་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། ཉེ་རབས་སུ་སྲིད་གཞུང་གིས་རྒྱལ་ཁྲིམས་གཞིར་བཟུང་ནས་གཅིག་གྱུར་གཏན་ཁེལ་སྒོས་ཤོག་སྒོར་བཟོས་པ་རེད། མདོར་ན་རྒྱུ་ཆ་གང་ལས་བཟོས་པའི་སྒོར་མོ་ཡིན་རུང་ཚང་མར་ཐུན་མོང་གི་ཁྱད་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པ་ནི་ཚོང་ལས་ཀྱི་གོ་རིམ་ནང་སྐྱུན་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཐོན་པ་དེ་ཡིན། གཉིས་པ་ནི་སྒོར་མོ་ནི་མིས་བཟོས་ཐོན་ཟས་ཤིག་ཡིན་པས་དེ་ལ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྡན་པ་སྟེ། ཚོང་ཟས་ཀྱི་ཚད་མཛལ་བྱེད་དུ་གྱུར་བའི་སྒོར་མོ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་དེང་རབས་ཀྱི་ཤོག་སྒོར་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་རྨང་གཞི་བྱས་ཤིང་། གཅིག་མཐུན་གྱི་ཚད་གཞི་ངེས་ཅན་ཞིག་གཞིར་བཟུང་ནས་གཏན་ཁེལ་བྱས་ཡོད་པས། སྒོར་མོ་སྤྱད་ནས་ཚོང་ལས་གཉེར་སྐབས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཕྱ་དོན་དང་སྒྲིག་ལམ་ངེས་ཅན་ཞིག་བརྩི་སྲུང་བྱེད་དགོས། གོང་གསལ་གྱི་རང་བཞིན་དེ་གཉིས་ལ་གཞིགས་ནས་སྒོར་མོ་ལ་མཚན་ཉིད་ཅིག་བཞག་ན། དེ་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཚོང་ལས་དགོས་མཁོ་ལྟར་བཟོས་པའི་ཉོ་ཚོང་བརྗེ་རེས་ཀྱི་ལག་ཆ་

འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། དེས་མི་ཞིག་གི་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་བདག་དབང་ཡང་ཆད་ཐིག་གིས་ལམ་ནས་མཐའ་ཐུབ་པར་བྱས་ཡོད། ཡ་ཧུ་ད་པས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་མི་དང་མིའི་བར་གྱི་དཔལ་འབྱོར་འབྲེལ་བ་ལས་གྲུབ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། དཔལ་འབྱོར་སྤྱི་ཚོགས་ནང་མི་ཞིག་གི་སྒྲོར་མོའི་ཁ་གྲངས་ཀྱིས་དེའི་སྤྱི་ཚོགས་སྟེང་གི་ཤུགས་རྐྱེན་དང་དབང་ཐང་། གྲུབ་འབྲས་དང་ཁེ་དབང་སོགས་མཚོན་ཞིང་། ཐ་ན་འཛིན་ཐང་དང་རིན་ཐང་གི་གྲུབ་ཆ་སྒོར་ཞིག་ཀྱང་སྒོར་མོའི་ཁ་གྲངས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པར་འདོད། དེ་བས་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཡ་ཧུ་ད་པའི་རིག་གནས་ནང་ལག་ཆ་དང་ཆད་ཐིག་ཁོ་ནར་ངོས་བཟུང་བའི་སྒོར་མོ་ལ་མ་གཞི་ནས་ལེགས་ཉེས་དགེ་སྡིག་གི་དབྱེ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར། གཙོ་བོ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ལག་ཆ་གང་དེ་སྤྱད་ནས་རང་གི་འདོད་དོན་སྒྲུབ་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་སློང་དང་སྤྱོད་ལམ་ལ་བརྟགས་པར་བྱེད། ཡ་ཧུ་དཔ་རྣམས་ཀྱིས་དུས་རྒྱུན་དུ"སྒོར་མོ་ནི་ཉེས་པའི་སྣ་འདྲེན་མ་རེད། དམོད་པའི་དྲག་སྔགས་ཀྱང་མ་རེད། དེས་མི་རྣམས་ལ་འབྱོར་ཕྱུག་གི་སྨོན་འདུན་ཞུ་བཞིན་ཡོད"ཟེར། དེ་བས་ཡ་ཧུ་ད་པའི་རིག་གནས་ནང་སྒོར་མོ་ལ་དགའ་ཞིང་བསྔོད་པའི་གཏམ་དཔེ་ཡང་མང་པོ་ཡོད། དཔེར་ན"<<དམ་པའི་གསུང་རབ>>ལས་འོད་སྣང་འཕྲོ། གསེར་དངུལ་རྒྱུ་ནོར་གྱིས་རྡོད་ཁོལ་སྤྲིན"ཟེར་བར་མ་ཟད། "ལན་རེར་སྒོར་མོ་ནི་འཁོར་བའི་ནང་གི་སྐྱབས་མགོན་དངོས་དེ་ཡིན"ཞེས་སྒོར་མོ་དང་རང་གི་དད་མོས་བྱེད་ཡུལ་གཉིས་ཀའི་བྱིན་རླབས་ནི་མཉམ་པར་འདོད་སྐབས་ཀྱང་ཡོད། འཇིག་རྟེན་འདིར་བདེ་བ་མི་འདོད་པར་སྡུག་བསྔལ་འདོད་མཁན་མེད་པ་ཇི་བཞིན་དུ། འབྱོར་ཕྱུག་མི་འདོད་པར་དབུལ་པོངས་འདོད་མཁན་ཞིག་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་དཀོན། དེ་བས་ཡ་ཧུ

ད་པས་ལོ་ངོ་སུམ་སྟོང་སུམ་བརྒྱ་ལྷག་གི་རིང་ལ་རྒྱུད་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བཏང་བའི་ བླ་ན་མེད་པའི་བསྟན་བཅོས(<<ཐལ་མུ་དེ>>Talmdh)ཞེས་པ་ལས་ཀྱང་། "གལ་ཏེ་ མི་ལ་བདག་འཛིན་གྱི་སེམས་མེད་ན། ཁྲིམ་གཞིས་གསར་བསྐྲུན་དང་གཉེན་སྒྲིག་ བྱེད་པ། བུ་ཕྲུག་བཙའ་བ། ངལ་རྩོལ་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ འབྱུང་མི་སྲིད"ཟེར་ལ། ཡ་ཧུད་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲོད་རང་གི་ཆེད་དུ་ཁེ་ཕན་བསྒྲུབ་ ན་འགྲིག་མི་འགྲིག་གི་གནད་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པར། ཅི་ལྟར་ཐོབ་འདོད་པའི་ཁེ་ཕན་ བརྩོན་ལེན་བྱེད་པ་དང་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཁེ་ཕན་བགོ་བྱ་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་རེད། ཁོ་ཚོས་རང་ ཅག་བོད་པ་བཞིན་འབྱོར་ཕྱུག་ལོངས་སྤྱོད་ནི་སྡུག་བསྔལ་དུ་མི་བསམས་པར་དབུལ་ ཕོངས་ནི་ད་གཟོད་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོར་འདོད། དེ་བས་ཡ་ཧུད་པའི་ གཏམ་དཔེ་ལ"མི་སེམས་གསོད་པའི་དུག་གསུམ་ཡོད། དེ་ནི་ཡི་མུག་པ་དང་འཁྲུག་ རྩོད་བྱེད་པ་དང་། སྒོར་ཁུག་སྟོང་བར་གྱུར་བ་བཅས་ཡིན"ཟེར་ལ། "ལུས་ཕུང་ནི་ སེམས་ལ་བརྟེན་ཡོད། སེམས་ནི་སྒོར་ཁུག་ལ་བརྟེན་ཡོད"ཅེས་ཀྱང་ཟེར། ད་དུང་ཁོ་ ཚོས"དབུལ་བོས་བཤད་བཤད་པོ་འགྲིག་པའི་ངེས་པ་མེད་ལ། ཕྱུག་པོས་བསྒྲུབ་ བསྒྲུབ་པོ་ནོར་བའི་ངེས་པ་མེད"ཅེས་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་བསྒྲུབ་པར་དགའ་མཁན་ དང་འབྱོར་ལྡན་ཕྱུག་པོ་རྣམས་ལ་ཕྱོགས་རིས་མི་འཛིན་པར་མ་ཟད། དེ་དག་གི་ཚོང་ ལས་ཀྱི་འཛིན་ཐང་ལ་བསྟོད་བསྔགས་དང་སྐུལ་མ་བྱེད། དེ་མིན་ཁོ་ཚོས་རྒྱུ་ནོར་གྱིས་ མི་ཡི་སྤྱི་ཚོགས་སྟེང་གི་སྟན་གྲགས་དང་གོ་གནས་སོགས་ཇེ་མཐོར་གཏོང་ཐུབ་པར་ འདོད་པ་སྟེ། "ཕྱུག་པོ་ལ་བསྟོད་པ་ནི་གང་ཟག་མི་དེར་བསྟོད་པ་མ་ཡིན་པར་དེའི་རྒྱུ་ ནོར་གྱི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྟོད་པ་རེད"ཅེས་ཀྱང་སྨྲ། མདོར་ན་དེ་འདྲའི་རིན་ཐང་ལྟ་བའི་

ཞུགས་རྐྱེན་འོགཡ་ཏུ་ད་པ་རྣམས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ནས་མི་རིགས་སྣ་ཚོགས་བར་ཉོ་ཚོང་ཆེ་ཆུང་ཅི་འདྲ་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་། རང་ཅག་བོད་པ་བཞིན་ཁེ་སྤོགས་ལེན་འདོད་ཡོད་རུང་སྒོར་མོར་རེག་པར་འཛེམ་པའི་ཁ་ཞེ་གཉིས་འགལ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་སྟོན་མི་སྲིད་ལ། ས་སྟེང་གི་སྒོར་མོ་ཚང་མ་གཙང་མ་ཡིན་པས་ཚོང་ལས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ཁུག་མའི་ནང་འཇུག་ཐུབ་ཆེ་འཛེམ་དོགས་བྱེད་དགོས་དོན་མེད་ཅེས་མངོན་སུམ་དུ་སྒྲོགས། ཐ་ན་ཚོང་རྒྱུག་དུས་ཕ་རོལ་བོའི་སྒོར་མོའི་ཡོངས་ཁུངས་ལའང་ཁ་ཡ་བྱེད་མི་དགོས་ལ། ཚོང་རྒྱག་རོགས་གང་ཟག་དེའི་མི་གཤིས་དང་ཐོབ་ཐང་། རིགས་རྒྱུད་དང་ཆོས་ལུགས། རྒྱལ་ཁབ་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་རིས་འཛིན་འཁྲེར་གང་ཡང་བྱེད་དོན་མེད་པར་བསམས། དེར་གཞན་གྱིས་འོན་རྐུན་ཇག་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་ཚོང་བརྒྱབ་ནས་ཐོབ་པའི་སྒོར་མོ་དེ་གཙང་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་ན། ཡ་ཏུ་ད་པས་འདི་ལྟར་ལན་འདེབས་ངེས་ཏེ། རྐུན་མ་ཞིག་དང་ཚོང་བརྒྱབ་ནས་ཐོབ་པའི་སྒོར་མོ་གཅིག་དང་བླ་མ་ཞིག་དང་ཚོང་བརྒྱབ་ནས་ཐོབ་པའི་སྒོར་མོ་གཅིག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད། རྒྱུ་མཚན་ནི་སྒོར་མོ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་སྨན་རྫས་ཉོས་ནའང་རིན་ཐང་འདྲ་འདྲ་ཡིན་ལ། དུག་རྫས་ཉོས་ནའང་རིན་ཐང་འདྲ་འདྲ་ཡིན། མི་ཡི་ཀུན་སྤྱོད་ལ་ལེགས་ཉེས་དགེ་སྡིག་ཡོད་ཀྱང་། སྒོར་མོ་རང་སྟེང་ན་དཀར་ནག་གཙང་བཙོག་མེད་ཟེར། རྒྱུ་མཚན་དེའི་དབང་གིས་ཡ་ཏུ་ད་པས་ཚོང་ལས་གཉེར་བར་རྩ་དོན་གཉིས་ལས་མེད་དེ། དང་པོ་ནི་རང་གི་ཚོང་ལས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་དེ་ཚོང་རྒྱག་ཡུལ་ས་གནས་དང་རྒྱལ་ཁབ་གང་གི་ཁྲིམས་ལུགས་དང་མཐུན་དགོས་ལ། 19གཉིས་པ་ནི་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་གྱི་ཁེ་སྤོགས་ལེན་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཆོགའདིའི་ཐད་དུ་སྤོལ་ལུགས་རྙིང་

བའི་འཆིང་རྒྱ་མང་བའི་བོད་པ་དག་ལས་རང་དབང་དང་མཉེན་ལྕུག་ལྡན་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་རེད་སྙམ།

ཡང་མི་རིགས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཡ་རྒྱུད་པའི་སྐད་ཆའི་ནང་སྒོར་མོའི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྔགས་པའི་གཏམ་དཔེ་མང་སྟེ། དཔེར་ན“ཤོག་སྒོར་གྱི་རྟག་སྒྲ་གྲགས་པ་ན། གཏམ་ཡན་སྨྲེ་ཁ་ཡུན་གྱིས་འཛགས”ཟེར་བ་དང་། “སྒོར་མོ་ཡིས་སྒོ་བརྡུངས་ན་འཇིག་རྟེན་འདིར་སྒོ་མི་ཕྱེ་མཁན་དཀོན”ཟེར། དེ་ལྟར་ཁོ་ཚོས་སྒོར་མོའི་རིན་ཐང་ལ་བརྩི་བཀུར་བྱེད་པར་མ་ཟད། སྒོར་མོའི་སྟོབས་ཤུགས་གཡར་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ལས་དོན་སྣ་ཚོགས་ལ་དོ་དམ་བྱེད་པར་ཡང་ཤིན་ཏུ་མཁས། ཡ་རྒྱུད་པས་སྤྱི་ཚོགས་དོ་དམ་ཐད་ནམ་ཡང་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་སློབ་གསོ་གཏོང་བ་དང་དྲག་ཤུགས་ཀྱིས་ཁྲིམས་ཆད་གཅོད་པ་སོགས་མི་འི་རང་དབང་ཚོད་འཛིན་བྱེད་པའི་བྱེད་ཐབས་སྤྱུག་པོ་དག་མི་སྤྱོད་པར། མི་ཡི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་ཕན་གཉེར་བའི་བྱ་སྤྱོད་ལ་དོ་དམ་བྱས་ཏེ་སྤྱི་ཚོགས་ཁྲོན་ཡོངས་ཀྱི་སྒྲིག་ཁྲིམས་དང་འགྲོ་རིམ་གཏན་ལ་ཕབ་པར་བྱེད། དཔེར་ན། ཁོ་ཚོས་རླངས་འཁོར་སྲང་ལམ་དུ་བསྐོར་ན་མི་ལ་གནོད་ཐུག་རྒྱག་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ཅེས་རླངས་འཁོར་གཏན་འགོག་མི་བྱེད་པར། ཐོག་མར་མི་རྣམས་ལ་རླངས་འཁོར་བསྐོར་བའི་རང་དབང་སྤྲོད་པ་དང་། དེ་ནས་རྒྱ་སྲང་དང་གཞུང་ལམ་གང་ས་གང་དུ་སྒོར་མོའི་ཆད་པ་གཅོད་པའི་འཁྲིམ་འགྲུལ་སྒྲིག་ལམ་འཛུགས་པ་རེད། དེ་ལྟར་བྱས་ན་མི་ཡི་རླངས་འཁོར་སྤྱོད་པའི་དགོས་མཁོ་བསྐང་ཐུབ་པར་མ་ཟད་འཁྲིམ་འགྲུལ་དོན་རྐྱེན་འབྱུང་བར་

ཡང་སྔོན་འགོག་བྱ་ཐུབ། 20ཡང་ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་བལྟས་ན། ཡ་རྒྱུད་

པས་ནམ་རྒྱུན་སྒྲོར་མོ་ལ་བསྟོད་བསྔགས་ཆེན་པོ་བྱེད་མོད་ཀྱང་། སྒྲོར་མོ་འབའ་ཞིག་གཙུག་ཏུ་བཀུར་ཞིང་རང་སྣང་མཐོ་བའི་ཕྱུག་བདག་ལྷུན་ཐུན་དེ་དག་དང་གཏན་ནས་མི་འདྲ། དོན་ལ་ཡ་ཏུད་པའི་སེམས་ཁོང་དུ་སྒྲོར་མོ་ནི་ལྷ་མ་ཡིན་ལ་འདྲེ་ཡང་མ་ཡིན། ཁོ་ཚོས་སྒྲོར་མོ་ནི་ནམ་ཡིན་རུང་འཇིག་རྟེན་འདིའི་ལག་ཆ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཏུ་བལྟ་ལ། མི་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོར་མོ་བེད་སྤྱད་དེ་རང་གི་འདོད་དོན་བསྒྲུབ་པ་ནི་ཆེས་རང་བྱུང་དང་བབ་ཆགས་ཀྱི་འཚོ་བ་རོལ་སྟངས་ཤིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད། བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ན། ཁོ་ཚོས་སྒྲོར་མོ་དང་གྲོན་གོས་གཉིས་ཀྱིས་མི་ལ་ཕན་ཐོགས་པའི་དངོ་པོ་ཕལ་ཆེར་གཅིག་འདྲ་ཡིན་པར་འདོད། དེ་མིན་རྒྱུ་ནོར་སྒྲུང་བྱར་ངོས་འཛིན་པའི་ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་དང་བསྡུར་ན། ཡ་ཏུད་པས་སྒྲོར་མོ་ཡི་ཡོན་ཏན་ལ་བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་པར་མ་ཟད། སྒྲོར་མོ་ཅི་ལྟར་འཚོལ་བའི་བློ་གྲོས་དང་ཤེས་རིག་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པ་རེད། འདིའི་སྐོར་ལ་ཡ་ཏུད་པའི་བསྟན་བཅོས<<ཐལ་མུ་ཏེ>>ཞེས་པ་ལས་ཡ་ཏུདའི་སློབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་ལབ་གླེང་ཚན་པ་ཞིག་འདུག་པ་གཤམ་ལྟར།

སློབ་དཔོན་ཀ་བ། "ཤེས་རིག་དང་རྒྱུ་ནོར་གཉིས་ལས་གང་གལ་ཆེ། "

སློབ་དཔོན་ཁ་བ། "དེ་ནི་ཤེས་རིག་གལ་ཆེ་བ་སྨྲས་མ་དགོས། "

སློབ་དཔོན་ཀ་བ། "དེ་ན་མཁས་པ་དང་མཚན་ཉིད་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱུག་པོའི་ལག་འོག་ཏུ་ཞབས་ཕྱག་པ་ལས། ཕྱུག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མཁས་པ་དང་མཚན་ཉིད་མཁན་པོར་གཡོག་མི་བྱེད་དོན་ཅི་རེད། "

སློབ་དཔོན་ཁ་བ། "དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཧ་ཅང་གོ་སླ་སྟེ། མཁས་པས་རྒྱུ་ནོར་གྱིས་རིན་ཐང་རྟོགས་ཀྱང་། ཕྱུག་པོས་ཤེས་རིག་གི་རིན་ཐང་མི་རྟོགས་པས་རེད། "

ལབ་གླེང་ཚན་པ་འདིར་རོབ་ཙམ་བལྟས་ན། སློབ་དཔོན་ཁ་བའི་གསུང་ལ་གནས་ལུགས་ཡོད་པར་སྣང་སྟེ། མཁས་པ་ཚོས་རྒྱ་ནོར་གྱི་རིན་ཐང་རྟོགས་པས་ཕྱུག་པོར་གླ་བརྒྱབས་ཏེ་རྒྱ་ནོར་ཐོབ་ཐབས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་མོད། ཕྱུག་པོས་ཤེས་རིག་གི་རིན་ཐང་མི་རྟོགས་པས་མཁས་པར་བཀུར་བསྟི་བགྱིས་ནས་ཤེས་རིག་སློབ་བཞིན་མེད། ཡིན་ནའང་དོན་ལ་ཁ་བཇ་དེས་འདིར་གླེང་བའི་མཁས་པ་དེ་རྣམས་ལ་ཟུར་ཟ་བྱས་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་ནི་གལ་ཏེ་མཁས་པ་དང་མཚན་ཉིད་མཁན་པོ་དག་གིས་རྒྱ་ནོར་གྱི་རིན་ཐང་རྟོགས་ཡོད་ན། རང་གི་ཤེས་རབ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐད་ཀར་དུ་རྒྱ་ནོར་བཙལ་མི་ཐུབ་པར། ཕྱུག་པོར་གླ་བརྒྱབ་ནས་རང་གི་ཤེས་ཡོན་དང་མི་འཚམ་པའི་ཟས་ལྟག་རེ་བསྐོན་ལེན་བྱེད་དོན་ཅི་ཡོད། དེ་འདྲའི་མཁས་པ་དང་མཚན་ཉིད་མཁན་པོ་ནི་དོན་དམ་གྱི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན། ཁོ་ཚོའི་ཡ་ཚུང་ཁོག་ན་ཕྱུར་བུར་སྤྱངས་ཡོད་པ་ནི་ཤེས་བྱ་འབའ་ཞིག་ལས་ཤེས་རབ་མ་རེད། དེ་བས་ཁོ་ཚོས་སྒོར་མོ་ཡི་རིན་ཐང་རྟོགས་པར་མ་ཟད་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བློ་ཡང་ཡོད་མོད། ལག་ལེན་དངོས་ཀྱི་སྟེང་ནས་རང་གི་ཤེས་བྱ་བེད་སྤྱོད་དེ་སྒོར་མོ་ལ་དབང་བསྒྱུར་མི་ཐུབ་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་རང་གི་ཤེས་བྱ་ཡང་གཞན་གྱི་སྒོར་མོའི་བྲན་གཡོག་ཏུ་སྒྱུར་བའོ། དེ་ན་སྒོར་མོ་ཡིས་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཐུབ་པའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་ལ་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་སྒོར་མོ་ལས་རིན་ཐང་ཆེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཞིག་བགྲང་རྒྱུ་ག་ལ་ཡོད། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སྒོར་མོར་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ནས་མཁས་པ་བྲན་དུ་བཀོལ་ཐུབ་པའི་ཕྱུག་པོ་གང་དེར་མཁས་པ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱ་མང་པོ་མེད་ཀྱང་ངེས་དོན་གྱི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་པར་བསྟན། དེ་བས་ཤེས་བྱ་དང་རྒྱ་ནོར་གཉིས་ལས་གང་གལ་ཆེ་བའི་སྐོར་ལ་ཡ་ཏུད་པའི་འདོད་ཚུལ་ངོ་

མ་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་འདི་ལྟ་སྟེ།

༡གོ་ཆོད་པའི་རྒྱུ་ནོར་ཞིག་ནི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་ལས་རིན་ཐང་ཆེ།

༢གོ་ཆོད་པའི་རྒྱུ་ནོར་ཞིག་དང་གོ་ཆོད་པའི་ཤེས་བྱ་ཞིག་གི་རིན་ཐང་འདྲ་འདྲ་ཡིན། ༣རྒྱུ་ནོར་ལ་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཐུབ་པའི་ཤེས་བྱ་ནི་རྒྱུ་ནོར་རྐྱང་བ་ལས་རིན་ཐང་ཆེ།

༤ཤེས་བྱ་ཉོ་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་ནོར་དང་རྒྱུ་ནོར་འཚོལ་ཐུབ་པའི་ཤེས་བྱ་གཉིས་ཀྱི་རིན་ཐང་འདྲ་འདྲ་ཡིན།

༥ཤེས་བྱ་དང་རྒྱུ་ནོར་གཉིས་ཀར་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཡིན།

དེ་བས་ཡ་ཧུད་པས་ཆོས་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་ཤེས་བྱའི་མཛོད་དུ་གྱུར་ཡང་འཚོ་རྟེན་གཞན་ལ་རེ་བའི་དགེ་ཆ་བ་དབུལ་པོ་ཞིག་ལ་བསྟོད་བསྔགས་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད། "ཤེས་རབ་མེད་པའི་མཁས་པ་ནི་གླེགས་བམ་ཁུར་བའི་བོང་བུ་དང་འདྲ་"ཞེས་ཀྱང་དམད་པར་བྱས་སོ། །

གསུམ། ཕྱུག་པོའི་འཚོ་སྟངས་དང་དབུལ་པོའི་འཚོ་སྟངས།

ཡ་ཧུད་མི་རིགས་དང་ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་གཉིས་ཀ་གཤིབ་བསྡུར་ཞིག་བྱས་ན། སྤྱིར་མི་གྲངས་དང་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཕྱོགས་གང་ཐད་དུ་འདྲ་ས་མང་མོད། དཔལ་འབྱོར་གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་ཆ་ནས་བལྟས་ན་གནམ་དང་ས་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་ཤོར་འདུག་ཡ་ཧུད་པ་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ལོ་རྒྱུས་གོད་ཆག་སྣ་ཚོགས་བརྒྱུད་དགོས་བྱུང་ན་ཡང་ཁོ་ཚོས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་རྒྱུ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་གསར་སྐྲུན་དང་འཚོལ་སྙེགས་བྱེད་པ་དེ་མི་རིགས་ཧྲིལ་པོའི་གཅིག

མ་ཐུན་གྱི་སྙིང་སྟོབས་ཤིག་ཏུ་བཀུར་ཞིང་། སྒོས་སུ་ཞི་བདེ་དུས་སྐབས་ཀྱི་དཔལ་
འབྱོར་འཚོ་བའི་ནང་ཚོང་ལས་ཀྱི་འཛོན་ཐང་དེ་མི་རིགས་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྡུས་ནུས་
སྟོབས་གཙོ་བོར་ངོས་བཟུང་ནས་མཐོང་ཆེན་མཛད་པས། དེའི་ཐད་དུ་གཞན་གང་
གིས་ཀྱང་འགྲན་དུ་མི་བཟོད་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་བླངས་ཡོད་པ་མ་ཟད། རྒྱུ་ནོར་
གྱི་ཡོན་ཏན་སྤོག་འདོན་བྱས་ཏེ་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་སྤྱི་ལ་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་
གང་ཐད་དུ་བློ་ཡུལ་ལ་མི་ཤོང་བའི་མཛད་རྗེས་སྣ་ཚོགས་འཛོག་ཐུབ་ཡོད། དེ་བས་
དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་འདིར། འཛམ་གླིང་སྐྱེ་བོ་རིས་མེད་ཀྱིས་ཡ་ཧུ་ད་པ་
རྣམས་ལ་“འཛམ་གླིང་རྒྱུ་ནོར་བང་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་ལག་ལ་འཆང་བའི་མི་རིགས་
”ཞེས་མགྲིན་གཅིག་ཏུ་བསྔགས་པར་མ་ཟད། ཡིད་སྨོན་དང་ཕྲག་དོག་འདྲེས་མའི་ངང་
“འཛམ་གླིང་གི་སྒོར་མོ་ཨ་རི་བའི་ཁུག་མའི་ནང་དུ་ཡོད་ལ། ཨ་རི་བའི་སྒོར་མོ་ནི་ཡ་
ཧུ་ད་པའི་ཁུག་མའི་ནང་དུ་ཡོད་”ཅེས་བརྗོད་བཞིན་པ་རེད། དེ་དང་བསྡུར་ན་མི་ལོ་
སྟོང་ཕྲག་རིང་ལ་རྒྱུ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་སྤུང་བྱར་ངོས་བཟུང་བའི་རང་ཅག་བོད་པའི་
གནས་སྟངས་དེ་འུ་ཅག་སེམས་ན་གསལ་ལེར་ཡོད། མིག་སྔར་གདོང་དམར་བོད་
པའི་རིགས་རྒྱུད་ཧྲིལ་པོ་ད་དུང་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་འཚོ་བ་དང་ཁ་བྲལ་མེད་ལ། སྲིད་
འབྱོར་རིག་གསུམ་གྱི་ལས་རིགས་ཐམས་ཅད་སྐྱ་ཟད་སྡོ་ཐུག་གི་གནས་སུ་ལུས་
ཤིང་། ཐ་ན་བོད་པ་ཉམ་ཐག་གང་མང་གིས་ཁ་རྒྱབ་ལྟོ་གོས་ཙམ་ཡང་རང་ཁ་རང་
གསོ་བྱེད་མ་ཐུབ་པར། སྲིད་གཞུང་གི་སྙུག་སྐྱོབ་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཐེབས་རྩ་ཚོགས་
པའི་རོགས་དངུལ། གཞན་རིགས་འབྱོར་ལྡན་ཚོང་པའི་སྦྱིན་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་
དགོས་པའི་ཚོད་རེད། འོན་ཡ་ཧུ་ད་པ་དང་རང་ཅག་བོད་པའི་བར་ལ་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་

སྤྱོད་ཐད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་བྱུང་དོན་ཅི་རེད་ཅེ་ན། ཁོ་བོས་བལྟས་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་སྣ་མང་ཡོད་ཀྱང་ཆེས་གཙོ་བོ་ནི་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་སྤྱངས་བྱར་ངོས་འཛིན་པའི་རང་རེའི་གནའ་མི་དག་གི་རིན་ཐང་ལྟ་བ་དེར་འབྲེལ་བ་འདུག་ལ། དེའི་ཤུགས་རྐྱེན་འོག་ང་ཚོས་གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་དུ་དཔལ་འབྱོར་ཉོ་ཚོང་སྐོར་གྱི་ཤེས་རིག་སློབ་གསོ་ལ་དགོས་ངེས་ཀྱི་མཐོང་ཆེན་བྱས་མེད་ཅིང་། རྒྱུ་ནོར་གྱི་ལག་ཆ་བེད་སྤྱད་དེ་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གྱི་དབང་ཐང་བསྐྲུན་པའི་གསར་བཏོད་ཀྱི་བློ་གྲོས་ཀྱང་འཁྲུངས་མ་ཐུབ་ཚོད་རེད། དེ་ན་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་བོད་པའི་བུ་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་མེས་པོ་གོང་མ་ཚོའི་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་སྐོར་གྱི་འཁོར་བའི་ཆོས་ཉིད་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པའི་ལྟ་སྟངས་དེ་རིགས་ལ་ཡོ་བསྲང་གང་ལེགས་བྱས་ཐོག་སྔོན་ཐོན་མི་རིགས་གཞན་གྱི་ཉམས་མྱོང་དང་ལག་རྩལ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཁ་ཚ་དགོས་གཅུགས་ཀྱི་དོན་ཞིག་རེད་སྙམ། གཤམ་ནས་ཁོ་བོས་ཡ་ཧུད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་དུ་འཕགས་པའི་ཚོང་ལས་ཤེས་བྱའི་ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོ་ལས་ཆུ་ཐིགས་ཙམ་ཞིག་བོད་ཀྱི་གནས་བབ་དང་སྦྱར་ཏེ་ངོ་སྤྲོད་ཙམ་བྱ་འདོད། མདོར་ན་འདི་ཡང་རང་རེའི་སྲིད་འབྱོར་ནུས་སྟོབས་རྒྱས་པའི་གསོས་སུ་བསྔོའོ །

1 ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཟོ་བ།

དེ་ཡང་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། རང་གི་མི་ཚེ་ལ་འཆར་གཞི་བཟོ་བའི་གོམས་སྲོལ་གཏན་ནས་མེད་པར། "མི་རྟག་འཆི་བའི་འཇིགས་པ་ནམ་ཡོང་ཆ་མེད་ཡིན་ཞེས་དང་། མགོ་ནག་སྐྱིད་སྡུག་གནམ་གྱི་ལག་ན་ཡོད་"ཟེར་བ་སོགས། མདོར་ན་རང་གི་ལས་སྐལ་དང་མདུན་ལམ་ཡོད་ཚད་སྔོན་བསགས་ཀྱི་ལས་དབང་ལ་ཁ་

གཡོར་བར་མ་ཟད་མི་ཚེའི་ལམ་ཁ་གདམ་གསེས་བྱེད་སྐབས་ཀྱང་། ལེགས་ཉེས་དགེ་སྡིག་གི་འབྲས་བུ་ཅི་འབྱུང་ལ་བསམ་གཞིགས་ཞིབ་ཚགས་མི་བྱེད་པར་ཕྱིའི་ཁོར་ཡུག་དང་མཐུན་རྐྱེན་ལ་ཕར་བསྟུན་རྒྱུར་དགའ་ལ། གྲོང་གྱུད་དང་ནོར་འབྲེལ་གང་འདྲ་བྱུང་རུང་ལས་སླལ་དང་བསོད་ནམས་མེད་པར་བས་བསྙད་དེ་སོས་དལ་བག་ཐེབས་དང་སྡོད། དོན་ལ་དེ་ནི་གཞན་བརྟེན་སྒྲིད་ལུག་གི་བསམ་སྤྱོད་འབའ་ཞིག་རེད། བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཁྲིམ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་གང་བསྒྲུབས་ཀྱང་རང་སྣང་གང་ཤར་དང་འགྲོ་ཐབས་འདུག་ཐབས་སྣོས་ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་བཟོ་བར་མི་སྤྲོ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཁོར་བ་ལས་ཐར་འདོད་ཀྱི་བསམ་བློ་དེའི་ཤན་ཞུགས་ཡོད་པ་ལས་གཞན། ང་ཚོ་གདོང་མ་ནས་བཟུང་ཕྱུགས་ལས་གཙོ་བོར་གཉེར་བའི་མི་རིགས་ཤིག་ཏུ་གྲུབ་པར་ཡང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་འདུག་རྒྱུ་མཚན་ནི་གནའ་རབས་སུ་འབྲོག་པར་མཚོན་ན། ཕྱུགས་ཀྱི་འཕེལ་ཁ་དང་རྩྭ་ཆུ་བཟང་མིན་སོགས་དཔལ་འབྱོར་ཐོན་སྐྱེད་ཀྱི་གནད་དོན་གཙོ་བོ་རྣམས་རང་གིས་ཚོད་འཛིན་བྱ་ཐབས་མེད་པར་གནམ་གཤིས་དང་ཁོར་ཡུག་ལ་རག་ལས་པ་དང་། དེའི་ཁར་དུས་བཞིའི་རྩྭ་ཆུ་བཟང་ངན་དང་བསྟུན་ནས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་རུ་སྒོར་དགོས་པས། ཁང་ཁྲིམ་དང་ཡུལ་སྡེ། གྲོང་བརྡལ་སོགས་གཞིས་ཆགས་གཏན་སྡོད་ཀྱི་འཆར་གཞི་རྟོག་འཛིང་ཅན་བཟོ་བའི་དགོས་མཁོ་ཡང་བྱུང་མེད། ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་དེ་འདྲའི་དབང་གིས། དེང་རབས་ཀྱི་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་ལ་ད་དུང་ཡང་དུས་ཚོད་དམ་འཛིན་གྱི་གོ་རྟོགས་མེད་ལ། ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་དང་རྒྱུང་རིང་གི་དམིགས་འབེན་སོགས་གཏན་ཁེལ་བྱེད་པའི་སྲོལ་ལུགས་ཅི་ཡང་མེད་པར། ལས་དོན་ཆེ་མ་ཆུང་གསུམ་གང་ཞིག་བསྒྲུབ་

ཀྱང་འགྲོས་དལ་ཞིང་གོ་རིམ་འབྲུགས་ལ་ཕན་འབྲས་ཉུང་བའི་གནས་ཚུལ་རྟག་ཏུ་འབྱུང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཡ་ཧུ་ད་མི་རིགས་ལ་མཚོན་ན་ལས་ཀ་ཆེ་མ་ཆུང་གསུམ་གང་ཞིག་བསྒྲུབས་ཀྱང་ཐོག་མར་འཆར་གཞི་འགོད་པ་སྟེ། སྤྱིའི་འཆར་གཞི་དང་བྱེ་བྲག་གི་འཆར་གཞི། ཡུན་རིང་གི་འཆར་གཞི་དང་མིག་མདུན་གྱི་འཆར་གཞི་སོགས་རིགས་དང་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་ཤིང་། ཐ་ན་བྱིས་པ་རྣམས་ལའང་ཆུང་དུས་ནས་བཟུང་ཕ་མས་ལས་ཀའི་འཆར་གཞི་འགོད་པ། དམིགས་འབེན་གཏན་ཁེལ་དང་དུས་ཚོད་དམ་འཛིན་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་བཟང་པོ་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་ཅིང་། ནང་སྒྲོས་སུ་རྒྱུ་ནོར་འཚོལ་བ་དང་དེ་ལ་དོ་དམ་བྱེད་པའི་ལས་ཀ་རྣམས་འཚོ་བའི་ནང་དོན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཏུ་བཟུང་ནས་མཐོང་ཆེན་བྱེད་པ་རེད།

ཡང་ཡ་ཧུ་ད་པའི་འདོད་ཚུལ་ལྟར་ན། མི་ཡི་འཚོ་བ་ནི་རྒྱུ་ནོར་དང་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད་ལ། འཆར་གཞི་ལྟར་རང་གི་རྒྱུ་ནོར་དོ་དམ་བྱེད་ཐུབ་ན་གང་དེའི་མི་ཚེ་ཡང་འགྲོ་རིམ་དང་དམིགས་ཡུལ་གསལ་པོ་ཅན་དུ་འགྱུར་བར་ཕན། སྤྱིར་བཏག་ཡངས་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འཚོ་བ་ཞིག་རོལ་རྒྱུ་ནི་མི་ཚང་མའི་འདོད་བློ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་འབྱོར་ཕྱུག་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འཚོ་བ་ནི་རང་གི་ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ལ་རག་ལས་ཡོད་པའི་གནས་ལུགས་དེ་རྟོགས་མེད། མི་ལ་ལས་ད་དུང་ལས་ཀའི་འཆར་གཞི་བཟོ་རྒྱུ་དེ་སྡུག་གི་ཁུར་པོ་ཞིག་ཏུ་བསམ་བཞིན་ཡོད། དོན་དམ་པར་ནམ་རྒྱུན་གྱི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་དུ་འཆར་གཞི་མེད་པའི་དབང་གིས་ཁོ་ཚོའི་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེ་བ་མྱོང་དགོས་བ་རེད། ཡང་ལ་ལས་ཕྱུག་པོ་རྣམས་ནི་སྒྲོར་མོ་འཚོལ་ཆེད་སེམས་མ་ཁེམ་པར་སྡུག་བསྔལ་ཆེ་ཟེར་མོད། དོན་ལ་ཉིན་མ་རེ་

རེར་ཁ་རྒྱབ་ཕྱོ་གོས་ཐད་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་དགོས་པའི་དབུལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཆེ། དེའི་ཕྱིར་ཡ་ཧུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་“སྐྱེ་བོ་ཞིག་གི་མི་ཚེ་དེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་འབྱོངས་མིན་ཡང་གཙོ་བོ་འཆར་གཞི་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་གཙོ་བོ་རྒྱུ་ནོར་སྐོར་གྱི་འཆར་གཞི་ཡོད་མེད་ལ་རག་ལས”ཟེར། དྭང་མོར་བཤད་ན། ལས་དོན་གང་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱང་ཐོག་མའི་འཆར་གཞི་ཅི་ལྟར་ཞིབ་ཚགས་ཡིན་ན། བསྒྲུབ་བྱའི་ལས་ཀ་ཡང་དེ་ལྟར་བདེ་ལེགས་དང་འགྲུབ་པ་ནི་ཨུ་ཅག་ཐུན་མོང་གིས་ཁས་ལེན་པའི་འཚོ་བའི་ཉམས་མྱོང་རེད། དེ་ན་ཁྱིམ་ཚང་སྐྱོང་བར་ཡང་གཙོ་བོ་འཚོ་བ་གོ་རིམ་དང་ལྡན་པར་བྱ་དགོས་ལ། དུས་ནམ་ཡིན་རུང་ལས་ཀ་སྣ་ཚོགས་ལ་འཆར་གཞི་ཆེ་མ་ཆུང་གསུམ་བཟོ་བའི་གོམས་གཤིས་ལེགས་པོ་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་ནི་གོམ་པ་དང་པོ་རེད་སྙམ། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱུ་ནོར་དོ་དམ་བྱེད་རྒྱུར་ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ཡོད་ན། ད་གཟོད་གོ་རིམ་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་ནོར་གསོག་སྣོན་བྱེད་ཐུབ་ལ། མ་དངུལ་གྱི་སྟོབས་ཤུགས་གཡར་ཏེ་སྐོར་མོ་དེ་ལས་མང་པོ་བཅལ་ཐུབ་པར་མ་ཟད། དགོས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ནོར་འཛད་སྤྱོད་དང་ཆུད་ཟོས་བྱེད་པའི་གོམས་གཤིས་ངན་པ་ཡང་ཡོ་བསྲང་བྱ་ཐུབ། ཐ་ན་མ་དངུལ་ཉུང་ཉུང་ཞིག་སྤྱད་དེ་དོན་དག་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྒྲུབ་པའི་དཔལ་འབྱོར་ཉོ་ཚོང་སྐོར་གྱི་རིག་པའི་གསང་གནད་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཞོར་ལ་རྟོགས་པར་འགྱུར།

དེས་ན་རྒྱུ་ནོར་དོ་དམ་ཟེར་བ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་ཟེར་ན། ཁ་སྐད་ལྟར་རང་གི་སྒོར་ཁུག་ལ་བདག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། གཞུང་ལུགས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ལྟར་ན་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསར་སྐྲུན་བྱས་པའི་རྒྱུ་ནོར་དེ་ལུགས་མཐུན་འཆར་གཞི་དང་ལྡན་པའི་སྒོ

ནས་གང་ལ་གང་འཚམ་དུ་བཀོད་སྒྲིག་དང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་ཟེར། དེང་རབས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་བ་གང་མང་གིས“དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པ་ནི་སྤྱང་གྲུང་ལྡན་པའི་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་བློ་གྲོས་འགྲན་པའི་གཡུལ་ས་ཡིན་”ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ཁ་སང་དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྒྱུ་ནོར་དོ་དམ་བྱེད་ཤེས་མིན་དེ་མི་དང་མིའི་བར་ལ་དབང་ཐང་དང་ལོངས་སྤྱོད་ཐད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་བྱེད་གཙོ་བོར་གྱུར་ཡོད། གལ་ཏེ་མི་ཞིག་ལ་འཆར་གཞི་དང་དམིགས་འབེན་གསལ་བའི་རྒྱུ་ནོར་དོ་དམ་གྱི་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་ཞིག་ཆགས་པ་ན། ལོ་ན་ཇེ་མཐོ་དང་ལས་ཀའི་ཉམས་མྱོང་ཇེ་མང་དུ་ཕྱིན་པའི་འགྲོས་དང་བསྡོངས་ནས་ཁུག་མའི་ནང་གི་སྒོར་མོ་ཡང་ཇེ་མང་ནས་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་ངེས་ལ། སྒོར་མོའི་ཡོན་ཏན་སྤོག་འདོན་བྱས་ཏེ་མི་ཚེའི་འདོད་དོན་དང་ཕྱུགས་བསམ་སྣ་ཚོགས་མངོན་འགྱུར་བྱེད་ཐུབ་པར་མ་ཟད། འབྱོར་ཕྱུག་ལོངས་སྤྱོད་ལྡན་པའི་འཚོ་བ་སྐྱིད་པོ་ཞིག་ཀྱང་རོལ་ཐུབ་པར་འགྱུར། རྒྱུ་ནོར་དོ་དམ་རིག་པའི་ཁོངས་སུ་མ་དངུལ་གཏོང་བའི་བྱ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདུས་ཡོད། མ་དངུལ་གཏོང་འཛེག་ཞེས་པ་ནི་གོ་སླ་མོར་འགྲེལ་ན་ཡང་དག་པའི་བརྡ་འཕྲིན་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཁྲོམ་རའི་ཁ་ཕྱོགས་དང་དགོས་མཁོ་ལ་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་པའི་རྨང་གཞིའི་སྟེང་། ལུགས་མཐུན་འོས་འཚམ་གྱི་བྱེད་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོན་རྫས་ཉོ་ཚོང་གི་གོ་རིམ་ཁྲིད་རང་གི་རྒྱུ་ནོར་གྱི་གྲངས་ཀ་འཕར་སྐྱོན་བྱེད་པར་བརྩོན་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལ་གོ་རྒྱུ་ནག་གི་ཁ་དཔེ་ལ། “སྒོར་མོ་ཡིས་ཡོད་ཚད་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་ཀྱང་། སྒོར་མོ་མེད་ན་ཅི་ཡང་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ”ཟེར་བ་བཞིན། མི་སྒེར་དང་མི་རིགས་གང་ཡིན་རུང་རྒྱུ་ནོར་དོ་དམ་གྱི་རིག་པ་དང་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་ཞིག་མེད་ན། དེང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་

ཚོགས་འདིའི་ནང་རང་ལ་དབང་བའི་སྲིད་འབྱོར་གྱི་གོ་གནས་ཤིག་ཐོབ་རྒྱུ་ནི་དཀའ་བར་སྣང་། དེ་བས་ད་ལྟ་རྒྱ་ནག་མི་རིགས་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་འདིའི་ཐད་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ཕོ་བོས་ཉེ་ལམ་རྒྱ་ཡིག་གི་དཔེ་དེབ་ཤིག་ལས་མི་ཚེའི་འཆར་གཞིའི་སྐོར་གྱི་དཔེར་བརྗོད་འདི་འདྲ་ཞིག་མཐོང་བྱུང་སྟེ། ད་ལྟའི་ཀྲུང་གོའི་གྲོང་ཁྱེར་ནང་གི་འབྱོར་བ་འབྲིང་ཙམ་གྱི་མི་ཞིག་གིས་ལོ་ཉེར་ལྔ་ནས་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔའི་བར་རང་རྟེན་གྱི་འཚོ་བ་རོལ་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན། འཚོ་བའི་འགྲོ་སོང་ཕ་ལམ་དམངས་སྒོར་ས་ཡ་གཅིག་ཡས་མས་དགོས་ངེས་རེད། དེའི་ནང་ལྟོ་གོས་འགྲོ་འདུག་སོགས་ཀྱི་མ་མཐའི་འགྲོ་སོང་དང་། སྨན་བཅོས་འཕྲོད་བསྟེན་སོགས་ལུས་ཕུང་བདེ་ཐང་ཐད་ཀྱི་འགྲོ་སོང་། དགའ་ཉེ་གྲོགས་པོ་བར་གྱི་མགྲོན་འབོད་འགྲོ་འོང་སྐོར་གྱི་འགྲོ་སོང་། སྤྱི་ཚོགས་སློབ་གསོ་སྐོར་གྱི་འགྲོ་སོང་བཅས་འདུས་ཡོད། ད་དུང་རང་རྟེན་གྱི་འཚོ་བ་རོལ་བའི་མི་ལོ་ལྔ་བཅུའི་དུས་ཡུན་ནང་སྐབས་མི་ལེགས་པའི་ཆག་སྒོ་གཅིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་བའི་སྔོན་ལམ་རྟག་ཏུ་འདེབས་དགོས། གལ་ཏེ་བློ་ཡིད་ལས་འདས་པའི་རྐྱེན་ངན་བར་ཆད་རེ་བྱུང་ན་འགྲོ་སོང་ད་དུང་མང་དུ་འཕར་ངེས་རེད། མདོར་ན་གོང་གསལ་གྱི་སྒོར་མོ་དེ་ཚང་མ་མི་སྒེར་དེ་གཅིག་པུའི་འགྲོ་སོང་རེད། དེའི་ཁར་ད་དུང་ཕ་མ་རྒན་རྒོན་ལ་ཞབས་ཏོག་སྒྲུབ་པ་དང་། བག་མ་བསུས་ནས་ཁྱིམ་གཞིས་སྐྲུན་པ། བུ་ཕྲུག་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པ་སོགས་རེ་རེ་ལ་ཆ་སྙོམས་སྒོར་འབུམ་ལྔ་རེ་གཏོང་དགོས་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། མི་དེར་ཁྲོན་སྟོམ་མི་ཚེ་གང་བོར་སྒོར་ས་ཡ་གསུམ་ཡས་མས་ཀྱི་འགྲོ་སོང་ཡོད་པོ་ཐག་རེད། དེ་བས་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་དེང་རབས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། སྐྱེ་མ་ཐག་ནས་སྒོར་མོ་ས་ཡ་གསུམ་གྱི་བུ་ལོན་ཁུར་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་

༄། དེས་ན་ང་ཚོ་སུ་ཞིག་གིས་ནམ་རྒྱུན་གྱི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་དུ་ཞིབ་ཚགས་ཀྱི་འཆར་གཞི་ལྟར་རྒྱུ་ནོར་ལ་དོ་དམ་བྱེད་པའི་གོམས་གཤིས་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་ཐུབ་ན། དེས་རང་གི་མི་ཚེ་ཡི་བྱ་ལོན་ཐམས་ཅད་བདེ་བླག་ཏུ་འཇལ་ཐུབ་པར་མ་ཟད། རྫོགས་མཐའ་བྲལ་བའི་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་བསྒྲུབ་ཏེ་མི་སྐྱེར་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཧྲིལ་པོར་ཕན་པའི་ལས་དོན་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་བསྒྲུབ་ཐུབ་ལ། སུ་ཞིག་གིས་སོས་དལ་སྐྱིད་ལུག་དང་འགྲོ་ཐབས་འདུག་ཐབས་ཀྱི་གོམས་སྲོལ་ངན་པ་མ་དོར་ན། དེ་ཉིད་ནམ་ཡང་དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་དབང་དུ་ཚུད་དེ་མི་ཚེའི་ཞུགས་བསམ་དང་འདོད་དོན་སྣ་ཚོགས་མངོན་འགྱུར་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་མི་རང་གི་ཁ་རྒྱབ་ལྟོ་གོས་ཀྱི་གནད་དོན་ཀྱང་ཐག་གཅོད་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁུར་པོ་ལྷག་མ་རུ་འགྱུར་བའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་རྒྱ་མིར་དམིགས་པའི་གོང་གསལ་གྱི་དཔེར་བརྗོད་དེ་བོད་ཀྱི་རོང་འབྲོག་མང་ཚོགས་སྤྱི་དང་ཡོངས་སུ་འཕྲོད་པ་ཞིག་མ་ཡིན་རུང་། གང་ལྟར་ཡུ་ཅག་ལའང་རང་རང་གི་ཡོང་འབབ་དང་དོ་མཉམ་པའི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་བྱ་ལོན་རེ་ཡོད་པ་ནི་གཅིག་མཐུན་རེད། དེ་ལྟ་ནའང་བོད་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ད་དུང་ལོ་འགའ་ཡི་ཡོང་འབབ་ཧྲིལ་པོ་གཡུ་བྱུར་རྫོག་པོ་འགའ་ལ་བརྗེས་པ་དང་། རང་གི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཐེག་སྟོབས་ལས་ཆེ་ཆེར་བརྒལ་བའི་དོན་མེད་རྒྱས་ཤོམ་བྱེད་པ་སོགས། མདོར་ན་འཆར་གཞི་དང་དམིགས་ཡུལ་མི་གསལ་བའི་འཛད་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། འདིའི་ཐད་ནས་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་ཡ་ཕུད་མི་རིགས་ལྟ་བུ་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་སྙམ།

2 མཐུན་རྐྱེན་རང་གིས་བསྐྲུན་པ།

ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར། ང་ཚོ་བོད་མི་ཕལ་མོ་ཆེས་དཔལ་འབྱོར་ཉོ་ཚོང་སྐོར་གྱི་ལས་ཀ་གང་བསྒྲུབ་ཀྱང་མཐའ་འཁྱོལ་དཀའ་བར་མ་ཟད། རང་གི་ཚོང་བརྡེབས་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཡང་མ་རྩ་འབོར་ཆེན་མེད་པ་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པ་སོགས་གང་ལྟར་ཕྱིའི་མཐུན་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པར་ཁ་གཡོར་བར་དགའ། དེ་བས་བོད་པའི་ཁྲོད་དུ་བཟོ་གྲྭ་དང་ཁེ་ལས་ཆེན་པོ་གཉེར་ཐུབ་པའི་དེང་རབས་ཀྱི་ཁེ་ལས་པ་དང་ཚོང་དཔོན་སོགས་འབྱུང་རྒྱུ་ནི་ཉིན་མོའི་སྐར་མ་བཞིན་དཀོན། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཡ་ཧུ་དི་མི་རིགས་ལ་མཚོན་ན། རང་གི་མེས་རྒྱལ་གཞན་གྱིས་འཕྲོག་རྗེས་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་འཁྱམས་ལྡོམ་བྱས་པའི་ལོ་ཟླའི་ཁྲོད། རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་རྩུང་དང་བློ་གྲོས་འབའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དཀའ་ཁག་མང་པོ་སེལ་ཏེ་འཛམ་གླིང་གི་ཚོང་པ་ཨང་དང་པོའི་གསེར་ཁྲིར་བཞུགས་ཐུབ་ཡོད་ལ། ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་མིང་དུ་གྲགས་པའི་ཁེ་ལས་པ་དང་ཚོང་དཔོན་ཆེན་མོ་ཡང་བགྲང་ལས་འདས་པ་བྱུང་ཡོད། ཡ་ཧུ་དི་མི་རིགས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྙིང་སྟོབས་དང་འཛོན་ཐང་གཞི་རྩར་བཟུང་ནས་ཕྱི་ཡི་མཐུན་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་གསར་བསྐྲུན་བྱེད་པར་མཁས་པ་ཞིག་རེད། ཁོ་ཚོས་ཐོག་མར་མ་རྩ་མེད་ན་འཚར་གཞི་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཁབ་གསོག་འབིགས་གསོག་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་དངུལ་ཁང་སོགས་ནས་དངུལ་བུན་བསྐྱིས་ཏེ་མ་རྩའི་གནད་དོན་ཐག་གཅོད་བྱེད། མ་རྩ་ཡོད་པ་དང་བསྟུན་ནས་སྐོར་མོའི་ནུས་པ་བེད་སྤྱད་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ལས་རིགས་ཀུན་ལ་འབྲེལ་ལམ་བཙུགས་ཏེ་རང་གི་ཚོང་ལས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་རྒྱ་བསྐྱེད་པ་རེད། དེ་བས་ཡ་ཧུ་དི་མི་

རིགས་ཀྱི་མཁས་པ་ཞིག་གིས་གལ་ཏེ་“ཁྱོད་ཀྱི་ང་ལ་སྔོར་མོ་ས་ཡ་ཡོད་པའི་ཕྱུག་བདག་བརྒྱ་ཐམ་པ་བརྩི་ཐུབ་ན། ངས་ཁྱོད་ལ་དངུལ་བུན་འབོར་ཆེན་བསྐྱི་སྐྱོང་མཁན་བརྒྱ་ཐམ་པ་སྟོན་ཐུབ་”ཅེས་བཤད་སྐྱོང་། སྤྱང་གྲུང་ལྡན་པའི་ཡ་ཧུ་ད་པར་མཚོན་ན་རང་ལ་མེད་པ་ཐམས་ཅད་གཞན་ལག་ནས་གཡོར་བསྐྱི་བྱེད་པ་རེད། དཔེར་ན་མ་རྩ་དང་ཤེས་རིགས་མི་འཛིན་ཐང་ཅན། ལག་རྩལ་སོགས་ཡོད་ཆད་བློ་གྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་ལས་གཡར་ཏེ་རང་གིས་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཆོག་སྙམ། དེ་བས་ཁོ་ཚོའི་ཁ་དཔེ་ལ་“འཇིག་རྟེན་འདིས་ཁྱོད་ལ་མཁོ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་ཆད་ནས་གྲྭ་སྒྲིག་བྱས་ཡོད། ཁྱོད་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ནི་རང་གི་བློ་གྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོན་ཁུངས་དེ་དག་བསྡུ་རུབ་དང་བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཏེ་འདོད་དོན་ལྟར་བེད་སྤྱོད་བྱ་ཤེས་དགོས”ཟེར། མདོར་ན་ཁོ་ཚོའི་བསམ་པར་སྔོར་མོ་ནི་ལག་ཆ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་ཚོང་ལས་ཀྱི་འཁོར་རྒྱུག་ཁྲིད་བཏང་སྟེ་སྨྱུན་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་འདོན་དུ་བཅུག་ན། ད་གཟོད་མ་དངུལ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་དངུལ་མང་དུ་འཚོལ་བའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་འགྲུབ་ཐུབ་པར་འདོད། ཡ་ཧུ་ད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནམ་རྒྱུན་“མི་ཡི་ངལ་རྩོལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔོར་མོ་འཚོལ་བ་ནི་རིམ་པ་དང་པོ་ཡིན་ལ། སྔོར་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་སྔོར་མོ་འཚོལ་བ་ནི་རིམ་པ་གཉིས་པ་ཡིན་”ཟེར་བར་མ་ཟད། “ཕྱུག་པོ་ནི་སྔོར་མོ་བསགས་ནས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་སྔོར་མོ་བཅལ་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་”ཞེས་སྨོས་ཚིག་བཞག་ཡོད། འདི་ལ་ཡ་ཧུ་ད་པའི་ཁྲིད་ན་གཏམ་རྒྱུད་ཐུང་ངུ་ཞིག་ཡོད་པ་གཤམ་ལྟར། མིང་ལ་ཁླ་ཨིན་ཞེས་འབོད་པའི་མི་ཞིག་གིས་ཚོང་རྫས་སྣ་འཛོམས་ཀྱི་ཐོག་ཁང་ཆེན་མོའི་སྒོ་ཁ་རུ་ཡིད་སྨོན་དང་བཅས་མིག་དབང་འཕྲོག་པའི་ཚོང་ཟོག་སྣ་ཚོགས་ལ་བལྟ་བཞིན་ཡོད། ཁོའི་གམ་ན་རང་དང་ན་

ཚོད་མཉམ་པའི་སྐུ་ཞབས་གྱོན་གོས་སྤུས་ལེགས་བཟབས་པ་ཞིག་གིས་ཀྱང་དུ་བ་ཞོས་ཐ་འཐེན་ཞོར་ཐོག་ཁང་ལ་བལྟ་བཞིན་གདའ། དེར་ཁྲ་ཤིན་གྱིས་མཐིས་ཀྱི་སྐུ་ཞབས་དེར་གུས་གུས་ཞུམ་ཞུམ་དང་འདྲི་རྒྱུར།

ཁྲ་ཤིན། "སྐུ་ཞབས་ཁྱེད་ཀྱི་ཐ་མག་གི་དྲི་མ་ཏ་ཙང་ཞིམ་པོ་འདུག་རིན་གོང་མཐོན་པོ་ཡིན་ནམ། "

ཚོང་དཔོན། "ངའི་ཐ་མག་ཏང་གཅིག་ལ་ཨ་སྒོར་གཉིས་རེ་རེད། "

ཁྲ་ཤིན། "ཨ་ཙི་རིན་གོང་མཐོ་བ་ལ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཉིན་གཅིག་ལ་ཏང་ག་ཚོད་འཐེན་བཞིན་ཡོད། "

ཚོང་དཔོན། "ཏང་བཅུ་རེ་འཐེན་པ་ཡིན། "

ཁྲ་ཤིན། "ཨ་ཙི། ཨ་ཙི། དེ་ན་ལོ་ག་ཚོད་ལ་འཐེན་ཟིན། "

ཚོང་དཔོན། "ཐ་མག་འཐེན་ནས་ལོ་བཞི་བཅུ་འགོར་སོང་། "

ཁྲ་ཤིན། "ཙི་ཟེར་རམ། ཁྱེད་ཀྱིས་བསམ་བློ་ཞིག་ཐོངས་དང་། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐ་མག་འདི་འདྲའི་གོང་ཆེན་ཞིག་མ་འཐེན་པར་ལོ་ངོ་བཞི་བཅུའི་རིང་སེར་སྣ་བྱས་ནས་སྒོར་མོ་གསོག་ཡོད་རྒྱུ་ན། མིག་མདུན་གྱི་ཚོང་ཟོག་སྣ་འཛོམས་ཀྱི་ཐོག་ཁང་ཆེན་མོ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་ཉོ་ཐུབ་ངེས་རེད། "

ཚོང་དཔོན། "དེ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཐ་མག་འཐེན་ནམ། "

ཁྲ་ཤིན། "ངས་གཏན་ནས་འཐེན་མ་མྱོང་། "

ཚོང་དཔོན། "དེ་ན་ཁྱོད་ཀྱིས་ད་ལྟའི་བར་ཐ་མག་ཉོ་བྱེད་ཀྱི་སྒོར་མོ་གསོག་ནས་ཐོག་ཁང་ཆེན་མོ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཉོ་ཐུབ་ཡོད་དམ། "

ཁླ་ཨིན། “ངོ་གནོང་དགོས་པ་ཞིག་ལ། ངས་ད་དུང་ཉོ་ཐུབ་མེད། ”

ཚོང་དཔོན། “དྲང་མོར་བཤད་ན། མིག་མདུན་གྱི་ཚོང་ཟོག་སྣ་འཛོམས་ཀྱི་ཐོག་ཁང་འདི་མ་གཞི་ནས་ངའི་ཡིན། ”

……………………

ཁ་བརྡ་ཐུང་ཐུང་འདི་ལ་ཉན་རྗེས་ང་ཚོ་ཚང་མས་ཁླ་ཨིན་ཟེར་བ་འདི་མི་སྤྱང་གྲུང་ལྡན་པ་ཞིག་མ་རེད་ཟེར་ཐབས་མེད། རྒྱུ་མཚན་དང་པོ་ནི་ཁོས་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཁོག་རྩིས་བརྒྱབ་ནས་ཐ་མག་ཀྲང་རེ་ལ་ཨ་སྒོར་གཉིས་རེ་དང་། ཉིན་གཅིག་ལ་ཀྲང་བཅུ་རེ། དེ་ལྟར་ལོ་བཞི་བཅུ་རིང་བསགས་པའི་ཐ་མག་ཉོ་བྱེད་ཀྱི་སྒོར་མོ་ཡིས་ཚོང་ཟོག་ཐོག་ཁང་དེ་ཉོ་ཐུབ་པ་ཤེས་ཡོད། རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པ་ནི་ཁོ་ལ་ཆུ་ཐིགས་བསགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ཡི་དཔེ་ལྟར་མ་དངུལ་གསོག་འཇོག་བྱས་ཏེ་ཐོག་ཁང་ཆེན་པོ་ཉོ་བའི་འཆར་གཞི་དང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱང་འཛོམས་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཚོང་ལས་ཀྱི་བློ་གྲོས་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཁླ་ཨིན་ལ་སྒོར་མོ་འཚོལ་བའི་ཤེས་རབ་ཡོད་ཅེས་མི་བསྟུགས་ཏེ། ཁོས་མི་ཚེ་གང་བོར་ཐ་མག་གོང་ཆེན་མ་འཐེན་པར་ཁབ་གསོག་འཐིག་གསོག་བྱས་ནའང་ཚོང་ཟོག་ཐོག་ཁང་ཉོ་ཐུབ་མེད་ལ། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཚོང་དཔོན་སྐུ་ཞབས་དེས་སེར་སྣ་མེད་པའི་འབྱོར་ཕྱུག་བག་ཡངས་ཀྱི་འཚོ་བ་རོལ་བཞིན་དུ། ཚོང་ཟོག་ཐོག་ཁང་ཆེན་མོ་ཞིག་ཀྱང་ཉོར་ལ་ཉོ་ཐུབ་ཡོད་པས་ཚོང་ལས་ཀྱི་འཛིན་ཐང་དང་ལྡན་པ་ཡིན། དེ་དང་བསྡུར་ན་ང་ཚོ་བོད་པ་མང་པོ་ཞིག་གི་རྒྱུ་ནོར་དོ་དམ་གྱི་རིག་ལམ་ནི་སྣ་གཅིག་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཡོང་འབབ་ཅི་ཙམ་ཡོད་ན་དེ་ཙམ་དངུལ་ཁང་དུ་གསོག་འཇོག་བྱེད་པ་ལས་ཁྲོམ་རར་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་ཏེ་གཞི་ཁྲོན་ཆེ་

བའི་གཞུང་སྙེར་ཚོང་ལས་ནང་ཞུགས་པ་དང་། རང་སའི་ས་གཞི་དང་གཏེར་ཁ། རིག་དངོས་བཅས་ཀྱི་ཐོན་ཁུངས་བདག་འཛིན་བྱེད་པ། ཁེ་ལས་གཞན་གྱི་མ་རྐང་ནང་ཞུགས་པའམ་མ་རྐང་ཉོ་བ། སྐྱིད་པོགས་བླངས་ཏེ་དངུལ་བུན་ཡར་བསྐྱི་བ། ཉེན་ཡོད་མ་དངུལ་གཏོང་བ། གསེར་དང་རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ། རྒྱལ་སྤྱིའི་རང་བཞིན་གྱི་ཕྱི་སྒྲོར་ལ་བརྗེ་ཉོ་བྱེད་པ་སོགས་དེང་རབས་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་བརྒྱུད་སྒོར་མོ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་འཕར་སྐྱོན་བྱེད་དུ་འཇུག་མི་ཤེས། ཐ་ན་མི་ལ་ལས་དངུལ་ཁང་དུའང་མི་འཇོག་ལ་བེད་སྤྱོད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཁྱིམ་དུ་ཉར་ཚགས་བྱས་ནས་འཇོག་པའི་སྣང་ཚུལ་ཀྱང་མང་། དེ་ལྟར་བྱས་པའི་མཇུག་འབྲས་ནི་ད་ལོའི་ཡོང་འབབ་ད་ལོའི་འགྲོ་སོང་དུ་བཏང་ནས་ཤུལ་དུ་ཅི་ཡང་མི་ལྷག་ལ། ལན་རེར་ད་ལོའི་ཡོང་འབབ་ཀྱིས་ད་ལོའི་འགྲོ་སོང་མི་འདང་བའི་སྣང་ཚུལ་ཀྱང་འབྱུང་བས། མཇུག་མཐར་ཝ་ཐུག་སྟེ་གཞན་ལག་ནས་སྒོར་མོ་བསྐྱིས་ནས་འཚོ་བའི་དགོས་མཁོ་བསྒྲིང་དགོས་ཞིང་དེ་ནས་རིམ་གྱིས་བུ་ལོན་གྱི་ཁུར་པོས་ནོན་པར་འགྱུར། མདོར་ན་ང་ཚོས་རང་གི་ངལ་རྩོལ་གྱི་ཡོང་འབབ་ཉུང་ཙམ་དེ་ལས་འགྲོ་སོང་མར་འཕྲི་དང་ཤུལ་ལྷག་གསོག་འཇོག་བྱ་རྒྱུ་ལས་ཤེས་ཀྱིན་མེད། དེ་ལྟར་གཞུང་དྲང་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་བོད་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་མི་ཚེ་གང་བོར་དུད་འགྲོ་ཐོག་ལས་ལྕི་བའི་ངལ་རྩོལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མྱངས་ནའང་ད་དུང་དབུལ་ཕོངས་ལས་ཐར་མེད་ལ། འབྱོར་ཕྱུག་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་འཚོ་བའི་རོ་བྲོ་མྱོང་ཐུབ་མེད་པར་མ་ཟད། མི་ཚེའི་ཕུགས་བསམ་དང་རེ་བའི་རྨི་ལམ་གང་ཡང་མ་འགྲུབ་པར་མི་ཚེ་ཟད་བཞིན་ཡོད། ཐ་ན་ཆོས་དད་ཅན་གྱི་ཀན་གོན་དག་གིས་འཆི་ཁར་ལྷ་སའི་ཇོ་བོར་ཐོད་པ་གཏུགས་འདོད་ཀྱི་དད་པ་དེ་ཡང་སེར་སྣའི་དབང་གིས་མ་

འགྲུབ་པ་ཤིན་ཏུ་མང་། དེ་ན་ཨུ་ཚོས་གྲོན་ཆུང་བྱས་པས་ཕྱུག་པོར་གྱུར་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། བོད་ཀྱི་མི་སེར་ཁྲོད་དུ་བརྩོན་འགྲུས་དང་སེར་སྣ་གཉིས་ལྡན་ཅན་དག་གིས་ཀྱང་། འགྲོ་སོང་ཐམས་ཅད་ཕྱུད་རྗེས་མི་ཚེ་གང་བོར་སྒྲོར་ས་ཡ་གཅིག་ཡན་ཆད་གསོག་ཐུབ་པ་ཡང་ཧ་ལམ་མེད། དཔལ་འབྱོར་རིག་པའི་ངོས་ནས་བལྟས་ན། དེ་ནི་རང་ཅག་གིས་སྒོར་མོ་ཡི་རྒྱུ་ནོར་གསོག་འཇོག་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཙམ་ལས་སྒོར་མོས་རྒྱུ་ནོར་གསར་བསྐྲུན་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་གཙོ་བོ་དེ་སྟོན་འདོན་བྱེད་མ་ཐུབ་པས་རེད། དེ་ལྟར་བོད་པ་ཕལ་མོ་ཆེས་མི་ཚེ་གང་བོར་གྲོན་ཆུང་བྱས་རྗེས་ཕྱུག་པོར་ཡང་གྱུར་མེད་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་ལུས་ཤིང་། ལ་ལས་དཀའ་སྡུག་འབད་འབུངས་བྱས་བྱས་ནས་འཆི་ཁར་ད་དུང་སྒོར་མོ་བཅལ་དགོས་པའི་མཐའ་མཛུག་གི་དོན་སྙིང་ཡང་ཧ་གོ་མེད་པ་ཡིད་རེ་སྐྱོ་ཨང་། དེ་ལ་ཡ་ཧུད་པ་ནི་ཨུ་ཅག་ལས་ཡོངས་སུ་ལྡོག་སྟེ། ཐོག་མར་སྒོར་མོ་ནི་སྒོར་མོ་འཚོལ་བྱེད་ཀྱི་མ་རྩ་ཞིག་ལ་ངོས་བཟུང་ནས་ཐབས་ལམ་སྣ་ཚོགས་བརྒྱུད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཚོང་ལས་ཀྱི་འཁོར་རྒྱུག་ཁྲོད་བཏང་ནས་གྲངས་འབོར་འཕར་སྣོན་བྱེད་དུ་འཇུག་ལ། ཚོང་གི་ཁེ་སྤོགས་ལས་ངོས་འཚམ་ཞིག་བླངས་ཏེ་སེར་སྣ་མེད་པར་རང་གི་འཚོ་རྟེན་དུ་སྤྱོད་པ་རེད། ཁོ་ཚོས་ནམ་ཡང་"སྒོར་མོ་ནི་ཚོང་ལས་ཀྱི་བློ་གྲོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཇེ་མང་དུ་གཏོང་བ་ལས། ཁ་རྒྱབ་ལྟོ་གོས་ཀྱི་དགོས་མཁོའི་བར་གསེང་ནས་ཁབ་གསོག་འབིགས་གསོག་བྱས་ཏེ་གསོག་ཐུབ་པ་ཞིག་མིན་"ཟེར། དེ་བས་ཡ་ཧུད་མི་རིགས་ཀྱི་ཚོང་པ་ཞིག་ལ་མཚོན་ན། ཐོག་མའི་མ་དངུལ་ཉུང་ཙམ་ཞིག་གླ་ཕོགས་སོགས་བསགས་ནས་ཐོབ་པ་ཕུད། སྤྱིར་བཏང་སྒོར་མོ་དངུལ་ཁང་དུ་བཞག་སྟེ་གསོག་པར་

མི་འདོད་པར་ཡོད་ཚད་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་བཏང་སྟེ་ཁེ་སྤོགས་ལེན་པར་སྤྲོ། ཁོ་ཚོས་བསམ་པར་མི་ཞིག་གིས་ཅི་འདྲའི་སེར་སྣ་བྱས་ནས་སྒོར་མོ་གསོག་ནའང་། སྒོར་མོའི་ཁ་གྲངས་ཇེ་མང་དུ་ཏོག་ཙམ་གཏོང་ཐུབ་པ་ལས་ཕྱུག་པོར་འགྱུར་བའི་རེ་བ་མེད་པར་མ་ཟད། སྒོར་མོ་གསོག་པའི་གོ་རིམ་ནང་ཤོག་སྒོར་གྱི་རིན་ཐང་ལོ་རེ་ནས་ཇེ་དམའ་རུ་འགྱུར་བ་དང་ཁྲིམ་ཚང་གི་འགྲོ་སོང་ཡང་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་ངེས་པས་རིམ་གྱིས་ད་ཡོད་རྒྱུ་ནོར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཟད་པར་འགྱུར་སྙམ། དེ་མིན་ཁོ་ཚོའི་བསམ་པར་རང་གི་སྒོར་མོ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་བོགས་དང་ཁེ་སྤོགས་ལེན་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཚོང་ལས་འཁོར་རྒྱུག་གི་ཁྲོད་དུ་བཏང་ན། དེ་ནི་གངས་ཐང་དུ་ཁ་བ་རྡོག་པོ་འདྲིལ་བ་བཞིན་ཇེ་ཆེ་ནས་ཇེ་མང་དུ་འགྱུར་བ་རེད། དེ་བས་ཐབས་བརྒྱ་ཇུས་སྟོང་སྒོས་དངུལ་ཁང་ནས་ཚུར་དངུལ་བུན་བསྐྱིས་ཏེ་རང་གི་མ་དངུལ་ལྷབ་འགྱུར་གྱིས་ཇེ་མང་དུ་གཏོང་བ་ཡིན་ལ། མ་རྩ་ཅི་ལྟར་མང་ན་ཁེ་སྤོགས་དང་ཡོང་འབབ་ཀྱང་དེ་ལས་མང་བ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིག་ལམ་དང་མཐུན་པ་སྨྲས་མ་དགོས།

དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། “འཛིག་རྟེན་དུ་གང་ལ་གང་འཚམ་དུ་བཀོད་སྒྲིག་བྱེད་མ་ཤེས་པའི་ཐོན་ཁུངས་འབབ་ཞིག་ལས་རིན་ཐང་ཅི་ཡང་མེད་པའི་གདོ་སྡིགས་ཤིག་ཡོད་མི་སྲིད་”ཟེར་བ་བཞིན། བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཤེས་ན་འཛིག་རྟེན་འདིར་ཐོན་ཁུངས་དང་མ་རྩ་མེད་པར་སྐྲག་མི་དགོས་སྟེ། ཚོང་ལས་ཀྱི་ལག་ལེན་ཁྲོད་དུ་སྐྱེ་བོ་སྙིར་ཁོ་ནའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་ལས་ཀ་གང་མང་ཞིག་མ་རྩའི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་པར་བྱེད་ཐུབ། ཡ་ཏུད་པས་སྒོར་མོ་དེ་མཛའ་ཤིང་གི་ཚབ་ཏུ་བཞག་སྟེ་གཞན་གྱི་ཐོན་ཁུངས་དང་མ་རྩ། ཤེས་བྱ། མི་ཤུགས་སོགས་བསྡུ་རུབ་

གྱིས་རང་གི་ཆེད་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པས། འཛམ་གླིང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་གར་སྟེགས་སྟེང་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་གྲུབ་འབྲས་སྣ་ཚོགས་བསྐྲུན་པ་རེད། འདིར་རང་ཅག་གིས་ནམ་ཡང་ཡིད་ལ་དམ་པོར་འཛིན་དགོས་པ་ནི། ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་གི་ཁེ་ལས་དང་བཟོ་གྲྭ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མ་རྩའི་མཐུའ་ཤེད་གི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་བརྟེན་ནས་གསར་སྐྲུན་བྱས་པ་ལས། མ་གཞི་ནས་ཕྱི་ནང་གི་མཐུན་རྐྱེན་ཡོངས་སུ་འཛོམས་པའི་གང་ཟག་སྒེར་ཞིག་དང་། ཡང་ན་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་པོ་ནའི་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱིས་ཡོད་ཚད་བསྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་གཏན་ནས་ཡོད་མི་སྲིད།

མདོར་ན་ཡ་ཏུད་པ་རྣམས་ཀྱང་རང་ཅག་དང་འདྲ་བར་སྒོར་མོ་ལ་དགའ་ནའང་། ནམ་ཡང་རང་ཉིད་སྒོར་མོ་ཡི་བྲན་གཡོག་བྱེད་མི་འདོད་པར། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སྒོར་མོ་རང་གི་བྲན་གཡོག་ཏུ་བསྒྱུར་ནས་ལས་དོན་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པར་མཁས། དེ་བས་ཁོ་ཚོས་ཁ་དཔེ་ལ"སྒོར་མོ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཅན་གྱི་བདག་པོ་དེ་མ་ཡིན་རུང་། འཇོན་ཐང་ཅན་གྱི་གཡོག་པོ་དེ་ཡིན་ཁོ་ཐག་རེད"ཟེར། དེ་མིན་ཡ་ཏུད་པས་ཚོང་ལས་སྐོར་གྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིག་པ་རྟོགས་ཡོད་པས་དངུལ་བུན་ཕར་བསྐྱི་ཚུར་ལེན་བྱེད་པར་ཤིན་ཏུ་དགའ་སྟེ། ཁོ་ཚོས་ནམ་རྒྱུན"སྒོར་མོ་མེད་ན་བསྐྱི་དགོས། སྒོར་མོ་བསྐྱི་མི་ཐོད་པའི་མི་དེ་ནམ་ཡང་ཕྱུག་པོར་འགྱུར་མི་ཐུབ། སྒོར་མོ་གསོག་ནས་བསྡད་ན་ཧྲེ་དབུལ་ནས་ཧྲེ་དབུལ་ཡིན། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཐོག་མར་མི་དེའི་རིག་ལམ་ནི་དབུལ་པོའི་རིག་ལམ་ཡིན་པས་རེད"ཟེར། ཡིན་ནའང་ཡ་ཏུད་པས་དངུལ་བུན་བསྐྱི་བ་ནི་རང་གི་ཚོང་ལས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་དང་འཆར་གཞི་ལྟར་ཡིན་པ་ལས། རྫོངས་འཐོམས་རྒྱུས་ཤོམ་གྱི་འཇུད་སྤྱོད་བྱ་ཆེད་བསྐྱི་མི་སྲིད་དེ། མཐར་གཏུགས་ན་ཡོད་ཚད་ཚོང་

ལས་ཀྱི་ཁེ་སྤོགས་གསར་བ་བསྐྲུན་པའི་ཆེད་དུ། གོ་སྐབས་འཛིན་ཤེས་ལ་ཁེ་ཕན་བློས་གཏོང་ཐུབ་པ།

གོ་ཐོས་ལྟར་ན་རྒྱ་གར་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚ་བ་ཆེ་བའི་ནགས་ཚལ་དུ། མི་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་ཡ་མཚན་ཅན་ཞིག་སྤྲད་དེ་སྤྲེའུ་འཛིན་བཞིན་འདུག་ནང་ལ་སྤྲེའུ་ཟ་རྒྱུ་ར་དགའ་བའི་ཤིང་འབྲས་སྲ་མོ་ཧླུགས་ཡོད་པའི་ཤིང་སྒམ་ཞིག་སྡོང་མགོར་བཏགས་རྗེས། ཤིང་སྒམ་གྱི་ཀླད་ངོས་སུ་ཏག་ཏག་སྤྲེའུ་ཡི་ལག་པ་ཐར་ཐུབ་ཙམ་གྱི་ཨི་ཁུང་ཞིག་བརྟོད་ནས་བཞག་ཡོད། དེར་སྤྲེའུ་ཡིས་སྒམ་ནང་གི་ཤིང་འབྲས་ལེན་བསམས་ནས་ལག་པ་སྒམ་ནང་ལ་བསྙིངས་ཚེ་ལས་སླ་མོའི་འཛིན་ཐུབ་པ་རེད། མ་གཞི་སྤྲེའུ་དེའི་རིགས་ནི་ལག་ལ་ཐོབ་པའི་ཅ་ལག་གང་ཡང་ལས་སླ་མོས་ཕྱིར་མི་འཇོག་པའི་གོམས་གཤིས་ཅན་ཞིག་ཡིན་ལ། རང་ཉིད་དགའ་བའི་ཤིང་འབྲས་ཤིག་ཐོབ་རྗེས་དེ་བས་ཀྱང་སྤར་ཁ་དམ་དུ་བསྡམས་ཏེ་དོར་མི་སྲིད་པས་མཐར་ཐུག་ཛོན་པའི་ལག་ལ་ཚུད་པར་འགྱུར། གཏམ་རྒྱུད་འདིར་ཉན་རྗེས་ང་ཚོས་སྤྲེའུ་དེ་རིགས་ནི་ཅི་འདྲའི་གླེན་པ་རེད་ཅེས་བཞད་གད་བྱེད་དེས། རྒྱུ་མཚན་ནི་གལ་ཏེ་སྤྲེའུ་ཡིས་སྤར་ཁ་ལྷོད་དེ་ཤིང་འབྲས་བསྐྱུར་ན་བདེ་བླག་དང་ལག་པ་སྒམ་ཁུང་ལས་ཕྱུངས་ནས་འབྲོ་ཐུབ་མོད། རང་གི་ལག་ལ་ཐོབ་ཟིན་པ་གང་དེ་བློངས་མི་ཐོངས་པའི་གཅིག་གཤིས་སུ་གྲུབ་པའི་ཞན་ཆ་དེས་མཐར་ཐུག་གཅེས་པའི་སྲོག་ཀྱང་གཞན་ལག་ལ་སྤྲད་པ་རེད། ཞིབ་མདང་རེ་བརྒྱབ་ན་ཨུ་ཅག་གིས་སྤྲེའུ་ལ་འཕྱ་དམོད་བྱེད་རྒྱུ་མེད། ལན་རེར་ང་ཚོ་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྲེའུ་དང་འདྲ་བའི་གླེན་རྟགས་སྟོན་བཞིན་ཡོད་དེ། ནམ་རྒྱུན་རང་ལ་ཐོབ་ཟིན་པའི་སྒོར་མོ་ཉུང་ཙམ་དེ་བེད་སྤྱོད་ཅི་ཡང་མི་བྱེད་པར་ལག་ལ་བཟུང་

ནས་སྟོད་ལ། ཐན་སྒོར་མོ་དེ་ཕར་བཏང་བས་མ་རྩ་ལས་ལྷབ་འགྱུར་གྱིས་མང་བའི་ཁེ་སྤོགས་ལོན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཡང་མ་དངུལ་གཏོང་བའི་སྤོབས་པ་མེད། དོན་ལ་དེ་ནི་སྤྲེའུ་ཡི་རིག་པ་དང་ཧ་ཅང་འདྲ་སྟེ། ཁེ་ཕན་ཕྲ་མོ་ཞིག་བློས་མ་ཐོངས་པར་ཁེ་ཕན་ཆེན་པོ་དག་འཚོར་ཏུ་བཅུག་པ་མ་ཡིན་ནམ། ནམ་རྒྱུན་བོད་པ་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཚོང་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་ཁེ་ཕན་ཆེན་པོ་ལོན་པའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་ཡོད་ནའང་མ་རྩ་རྡིབ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁར་སྐྲག་ནས་ཅི་ཡང་བསྒྲུབ་མི་ཐུབ་ལ། འཆར་གཞི་མང་པོ་ཞིག་གི་འགོ་བརྩམས་མ་ཐག་གྱོང་ཐོག་ན་ཅི་བྱ་ཞེས་རང་ལ་ཞེད་སྣང་བསླངས་ཏེ་མཚམས་འཇོག་པ་དང་། གོ་སྐབས་ཐམས་ཅད་ཤོར་རྗེས་ད་གཟོད་འགྱོད་པ་དང་བཅས་སྐབས་དེར་ངས་མ་དངུལ་བཏང་སྟེ་ལས་ཀ་དེ་བསྒྲུབས་ཡོད་རྒྱུ་ན། ད་ལྟ་ཁེ་སྤོགས་འདི་འདྲ་ལོན་ཡོད་ཅེས་གཞན་ལ་འགྲམ་ཆུ་ལྷུང་བའི་ལབ་རྫོལ་འབྱིན་པར་དགའ། སྐབས་དེར་གཞན་རིགས་སྤྱང་གྲུང་ཅན་རྣམས་ལོ་རེ་བཞིན་ཇེ་རྒྱས་ཇེ་ཕྱུག་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ནའང་། བོད་པ་སྙོར་ཞིག་གིས་སེམས་ཆུང་དང་སྒྲུག་སྒྲུག་མཐར་ཉེན་ཁ་གཅིག་ཀྱངམེད་པའི་ཚོང་ལས་ཤིག་ལག་ལ་མ་ཐོབ་པར་མ་ཟད་ལག་གི་མ་དངུལ་ཡང་ཟད་དེ་ཚར་ལ་ཉེ། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་རོང་འབྲོག་མི་སེར་ཚོས་ནམ་རྒྱུན་སྟོན་ཆད་ཀྱི་རྒྱ་མི་ལྷམ་བཟོ་ག་གེ་མོ་དང་ཧོས་རིགས་ལྷགས་ཉོ་ཆེ་གེ་མོ་སོགས་ད་ལྟ་ཚོང་དཔོན་དང་སྦྱིན་བདག་ཏུ་སྒྱུར་ཡོད་ཅེས་མཚར་གཏམ་དུ་གླེང་བར་དགའ་ལས་ཀྱང་རྟོགས་ཐུབ། གཞན་ཡང་"བོད་ཀྱི་ཐབས་བཀོད་རྗེས་ན་ཡོད་"ཅེས་པའི་ཟུར་ཟའི་ཁ་དཔེ་ཞིག་ཀྱང་བོད་ཡུལ་ཀུན་ན་དར་ཁྱབ་ཆེ་བ་ཚང་མས་གོ་སྨྱོང་ཡོད་ངེས། གཞན་ཡང་བོད་པ་ཕལ་མོ་ཆེར་ཚོང་ལས་ཐད་ཀྱི་མཉམ་འབྲེལ་དང་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་གོ་རྟོགས་ཞན་པ་སྟེ།

དཔེར་ན་བོད་པ་འགའ་ཡིས་ཐོན་ཁུངས་དང་མ་རྩ་མཉམ་བསྡེབས་ཀྱིས་ཚོང་ལས་ཤིག་གཉེར་བའི་དབང་དུ་བཏང་ན། ཐོག་མར་ཚང་མ་བློ་གཅིག་གྲོས་གཅིག་ཡིན་སྲིད་ཀྱང་བར་ལམ་ནས་ཉེན་ཁ་རེ་བྱུང་ཚེ་སྔོན་གྱི་འཆར་གཞི་དེ་ལེགས་བཅོས་དང་རྒྱུན་འཁྱོངས་མི་བྱེད་པར་ཁོངས་མི་ཕན་ཚུན་བར་ལ་ལེ་འདའ་བྱེད་པ་སོགས་རྩོག་འཛིང་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ང་ཚོར་མིག་མདུན་གྱི་མ་དངུལ་བློས་བཏང་ནས་ཡུན་རིང་གི་ཁེ་ཕན་བསླེགས་པའི་མིག་རྒྱང་མེད་སོང་བས་ཡིན་ལ། ཉེན་ཁར་སྐྲག་ནས་སྤྱར་ཁ་དམ་དུ་བསྡམས་ཏེ་ཚོང་ལས་ཀྱི་གོ་སྐབས་བརྩོན་ལེན་བྱེད་པའི་བློ་ཁོག་མེད་སོང་བས་ཀྱང་རེད། ཡ་ཧུ་ད་མི་རིགས་ལ་མཚོན་ན་ཏག་ཏག་འདིའི་ཐད་དུ་གཞན་ལས་འཕགས་པའི་འཛོན་ཐང་ཡོད། ཁོ་ཚོར་ནམ་ཡང་ཚོང་ལས་ཀྱི་ཉེན་ཁའི་གདོང་བསུ་བའི་སྙིང་སྟོབས་དང་ལྡན་ཞིང་། འགྱུར་ལྡོག་དང་བར་ཆད་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཁྲོད་ནས་རྙེད་པར་དཀའ་བའི་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་བྱེད་པར་མཁས། ཡ་ཧུད་པས་ཉོ་ཚོང་ཆེ་མ་ཆུང་གསུམ་གང་བྱེད་ཀྱང་དཔའ་མཛངས་གཉིས་ལྡན་སྒྲོས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་བུ་གདམ་གསེས་བྱེད་ཐུབ། ཁོ་ཚོའི་བསམ་པར་ཚོང་ལས་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་ཉེན་ཁ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་མི་སྲིད་པས། ངེས་དོན་གྱི་ཚོང་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཉེན་ཁར་སྐྲག་ནས་སྡོད་མི་རུང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཉེན་ཁ་ཅི་ལྟར་ཆེ་བའི་གནས་སུ་ཁེ་སྤོགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཆེན་པོ་ཡོད་སྙམ། དེ་བས་ཁོ་ཚོས་གཙོ་བོ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ཕ་ལམ་དང་གསེར་དངུལ། རྡོ་སྣུམ། ཚན་རྩལ་ཐོན་རྫས་སོགས་ཐོན་ཁུངས་དཀོན་ཞིང་ཉེན་ཁ་ཆེ་བའི་རིགས་རྣམས་བདག་ཏུ་བཟུང་སྟེ། བློ་ཡུལ་ལ་མི་ཤོང་བའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་སྤོགས་གསར་སྐྲུན་བྱེད་བཞིན་གདའ། འོན་ཀྱང་ཡ་ཧུ་ད་པ་རྣམས་ཀྱིས་དམིགས་

ཡུལ་དང་འཆར་གཞི་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཉེན་ཁ་བརྒྱུད་མི་སྲིད་དེ། ཚོང་གང་ཞིག་གཉེར་ནའང་ཐོག་མར་དགོས་ངེས་ཀྱི་རྟོག་དཔྱོད་དང་ཞིབ་འཇུག་ཞིབ་ཕྲ་བྱས་པའི་རྨང་གཞིའི་སྟེང་འཆར་གཞི་དང་གོ་རིམ་ལྟར་མ་དངུལ་གཏོང་བ་སྟེ། ཁོ་ཚོར་ཁེ་སྤོགས་ལེན་པའི་གདེང་ཚོད་ཆེན་པོ་ཡོད་ན་མ་དངུལ་གཏོང་བར་སྐྲག་རྒྱུ་མེད་ལ། ཁེ་སྤོགས་ལེན་པར་ཆོག་ཤེས་ཀྱང་མེད་པར་མ་ཟད་ཐབས་བརྒྱ་ཇུས་སྟོང་གིས་མ་དངུལ་རྒྱུ་བསྐྱེད་དེ་ཁེ་སྤོགས་ལྷབ་བརྒྱ་འགྱུར་སྟོང་འགྱུར་གྱིས་ཇེ་ཆེར་གཏོང་བར་བརྩོན། གལ་ཏེ་ཚོང་ལས་གཉེར་བའི་གོ་རིམ་ཁྲིད་བཅོས་ཐབས་མེད་པའི་ནོར་འཁྲུལ་རེ་བྱུང་བ་རྟོགས་ན། ལས་དབང་ལ་སྐྱབས་བཅོལ་བ་དང་ཕན་ཚུན་ལ་ལེ་འདབ་བྱེད་པ་སོགས་མི་བྱེད་པར། བློ་ཐག་ནད་ཆོས་སྒྲོས་མིག་མདུན་གྱི་ཚོང་དེ་མྱུར་དུ་མཚམས་བཞག་སྟེ་གྱོང་གུད་ཇེ་ཉུང་དུ་གཏོང་ཅི་ཐུབ་བྱེད་ལ། ཐེངས་དེའི་ཕམ་ཁའི་ཉམས་མྱོང་ཕྱོགས་སྡོམ་བྱས་པའི་རྨང་གཞི་སྟེང་ལས་ཀ་གསར་བ་ཞིག་གི་འགོ་རྩོམ་པར་འབད་པ་རེད། གོང་གསལ་བྱེད་སྟངས་དེ་རིགས་ནི་གནའ་རབས་ཡ་ཧུད་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་གསུངས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེང་སང་སྐུ་འཚོ་བཞུགས་གནང་བཞིན་པའི་ཡ་ཧུད་པའི་ཚོང་གཉེར་བ་གྲགས་ཅན་དང་འཛམ་གླིང་གི་ཕྱུག་པོ་ཨང་དང་པོའི་མཚན་སྙན་ཐོབ་མྱོང་མཁན་ཝར་རེན་བུད་ཧྥེ་ཐུ(WarrenBuffett)སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ལ་བལྟས་ན་ཡང་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ་སྙམ།

ཡ་ཧུད་པ་ནི་ཁེ་སྤོགས་ཅི་འདྲའི་ཆེན་པོ་ཞིག་ལེན་པར་བག་མི་ཚ་བ་ཇི་བཞིན་དུ་གྱོང་གུད་ཅི་འདྲའི་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐེབས་ན་འཇིགས་སྐྲག་དང་སེམས་ཁྲལ་གྱི་འདམ་དུ་ལྷུང་བར་མི་འགྱུར། རྒྱུ་མཚན་ནི་ཡ་ཧུད་པའི་མིག་ལམ་དུ་ཚོང་ལ་ཕམ་ཁ་ཡོད་པ་

ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཅིག་ཡིན་པས་དང་ལེན་བྱེད་མི་ཐུབ་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད། དེ་ལས་ཚོང་གི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ནི་རྙེད་དཀའ་ཞིང་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་བློ་ཐག་ཐད་ཚོད་དང་གང་མགྱོགས་ཅི་མྱུར་གྱིས་བརྩོན་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཧ་ཅང་གལ་ཆེ་བར་བལྟ། ལན་རེར་མ་དངུལ་ཐེངས་གཅིག་བཏང་བས་ཁེ་སྤོགས་ཅི་ཡང་མི་ལོན་པ་ཡང་ཡོད་ལ་མ་རྩ་བརྗེབས་ནས་གྱོང་གུད་རག་པའང་སྲིད་མོད། ཡུན་རིང་ལ་བསམ་ན་དེ་ནི་རང་གི་ཚོང་ལས་ཀྱི་བློ་གྲོས་སྦྱོང་བརྡར་བྱེད་པའི་སློབ་སྦྱོང་ཞིག་ཏུ་བརྩི་ཆོག་པས། སྙོར་མོ་ལག་ལ་བཟུང་སྡེ་ལས་ཀ་ཅི་ཡང་བསྒྲུབ་མི་ཐོད་པ་ལས་ལྡབ་འགྱུར་གྱིས་བཟང་བར་འདོད། སྤྱིར་བཏང་མ་དངུལ་གཏོང་འཛོག་དང་དཔལ་འབྱོར་ཉོ་ཚོང་ལ་བྱུང་བའི་མི་ཞིག་ཡིན་ན་བརྡ་འཕྲིན་གྱི་ཐོས་རྒྱ་དང་ཁྲིམ་རའི་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ནུས་པ་སོགས་སྐྱེ་བོ་ཕལ་བ་བྱིངས་ལས་བཟང་བ་རང་ཅག་གི་ཉེ་འཁོར་གྱི་མི་རྣམས་ལ་བརྟགས་ན་ཡང་གསལ་པོར་ཤེས་ཐུབ། ཚོང་ལས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པའི་ཡ་ཧུ་ད་པ་ཚོས་གནས་ལུགས་དེ་རྟོགས་པས་སྙོམ་ཚིག་རང་བཞིན་གྱི་ལེགས་བཤད་འདི་འདྲ་གནང་ཡོད་དེ། “ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཚོང་ལས་པ་ཞིག་ལ་ཆེས་གལ་ཆེ་བའི་འཛོན་ཐང་གཉིས་ལྡན་དགོས། དེ་ནི་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་བྱེད་མཁས་པ་དང་སྙོར་མོ་བློས་གཏོང་ཐོད་པ་གཉིས་སོ། ”དང་པོ་གོ་སྐབས་དམ་འཛིན་བྱེད་མཁས་པས་རྟོག་འཛིང་གི་ཁྲིམ་རལས་རང་ལ་དབང་བའི་ཚོང་ལས་ཀྱི་ལམ་བུ་རྙེད་ཐུབ་ལ། གཉིས་པ་ལག་ནང་གི་སྙོར་མོ་བློས་གཏོང་ཐོད་པས་དེ་ལས་ཀྱང་ཁེ་ཡངས་པའི་འབྱོར་ཕྱུག་གི་འཇིག་རྟེན་གསར་བར་བསྐྲུན་ཐུབ་པ་རེད། འདི་ལྟར་ཞིབ་མདང་རེ་བརྒྱབ་ན། རང་རེའི་བོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་ས་རང་ཡུལ་དུ་ཡང་ཚོང་ལས་ཀྱི་གོ་

སྐབས་མང་པོ་ཞིག་དམ་འཛིན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱིན་མེད་པ་ནི། རང་ཅག་མ་གཞི་ནས་གོ་སྐབས་མེད་པས་མ་ཡིན་ལ་གོ་སྐབས་འཚོལ་བའི་བློ་གྲོས་མེད་པའང་མ་ཡིན་པར། ཧག་ཧག་ཉེན་ཁར་འཇེམ་སྐྱེ་ལག་ནང་གི་མ་རྩ་བློས་གཏོང་མ་ཐུབ་པས་རེད། དཔེ་དེ་བཞིན་ཁུ་ཅག་ཁ་བ་རི་བོའི་མི་རིགས་འདིས་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གྱི་ལས་དོན་གལ་ཆེན་གང་མང་ཞིག་འཕྲོངས་ཀྱིན་མེད་པ་ཡང་། མཐར་གཏུགས་ན་རྒྱུ་ནོར་གྱི་ཐད་དུ་དཀྱིལ་ཡངས་དང་དཔྱོད་ཤེས་ཀྱི་ལྷ་སྣང་ཤིག་གྲུབ་མེད་པར་འབྲེལ་བ་ཆེ་སྙམ། མདོར་ན་གོ་སྐབས་དང་ཉེན་ཁའི་བར་གསེང་ནས་ཁེ་ཕན་གྱི་ཐོབ་ཤོར་གང་ཡང་བློ་བདེ་མོས་དང་དུ་ལེན་པའི་དཔའ་མཛངས་ཀྱི་བློ་སྟོབས་རིགས་ཤིག་མ་འདང་བས་རེད་སྙམ། །

ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རང་གཅུན་དང་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་གཞན་སྟོམ།

ཤ་ཟ་བའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་སྐྱེ་བ་བླངས་ཤིང་སྲོག་མི་གཅོད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་ལ་དད་པ་བྱེད་པའི་འགལ་འདུ་ཡི་བར་གསེང་ནས། བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་མེས་པོ་ཚོས་རང་དང་འཚམ་པའི་འཚོ་གནས་ཐད་ཀྱི་དབུ་མའི་ལམ་བཟང་ཞིག་རྙེད་པར་མ་ཟད། མིའི་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་ཡོངས་ལ་དཔལ་ཡོན་གྱི་མིག་དཔེ་གསོན་པོ་ཞིག་ཀྱང་བསྟན་ཡོད།

ལོ་ཤས་སྔོན་ཞིག་ལ་ངས་བོད་ཀྱི་དགོན་པ་གང་རུང་གིས་ཐབ་བསྐྱུན་བྱས་པའི་བརྙན་འཕྲིན་ཟེར་སྟེར་ཞིག་ལ་བལྟས་པ་ཡིན། དེའི་ནང་སྲོག་མི་གཅོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འདུལ་ཁྲིམས་དང་དམར་ཟས་སྤོང་བའི་དགེ་བ་གཙོ་བོར་བརྗོད་འདུག་ལ། བླ་མས་

ཆོས་ཀྱི་བཀའ་སློབ་གནང་བའི་ཞོར་དུ་དངོས་ཡོད་འཚོ་བའི་བརྙན་རིས་སྦྲགས་ཏེ་ཕབ་བསྒྲུན་བྱས་པས། སྙིང་དོན་གསལ་ལ་འབྱུར་དུ་ཐོན་ཞིང་འགྱུགས་ཤུགས་ཆེ་བ་ཞིག་བྱུང་འདུག་དཔེར་ན་བརྙན་འཁོར་དེའི་ནང་སྲོག་གཅོད་པའི་ཉེས་དམིགས་སྟོན་ཆེད་ཤན་པས་ནོར་ལུག་གྲངས་མེད་ཀྱི་མགོ་སྐྲ་བྲེགས་ནས་ཁྲག་དམར་ཀ་ཆུ་བཞིན་བཞུར་བའི་བཤུས་རྭའི་སྣང་བརྙན་དང་། འཇར་པན་བཙན་འཛུལ་བས་ནན་ཅེན་མཁར་དུ་རྒྱ་མི་སྡེབ་གསོད་བྱས་པའི་འདྲ་པར་གཉིས་གཤིབ་སྦྱར་གྱི་ཚུལ་དུ་བཀོད་འདུག་པས། སུ་ཡིས་བལྟས་ཀྱང་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་པའི་ཆ་ནས་ཚེ་སྲོག་ཐམས་ཅད་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པའི་ངེས་འབྱུང་དྲག་པོ་ཞིག་བསྐྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་རེད་སྙམ། ཡིན་ནའང་ཁོ་བོར་བརྙན་འཁོར་ནང་དེ་ལས་ཀྱང་བག་ཆགས་ཟབ་མོ་བཞག་པ་ནི་/ཞར་བྱུང་དཔེར་བརྗོད་དུ་བཀོད་པའི་དོན་རྐྱེན་གཞན་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དང་པོ་ནི་རྒྱ་ནང་དུ་མི་ཤ་མི་ཡིས་ཟས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི་བོད་ཡུལ་དུ་སྒོ་སྒྲུགས་སྤྱོང་བའི་ལས་འགུལ་དར་བཞིན་དེའོ། སྤྱིར་གོང་གསལ་དོན་རྐྱེན་དེ་གཉིས་ལ་ཕྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན་ཕན་ཚུན་འབྲེལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པ་འདྲ་མོད། གལ་ཏེ་རྒྱ་བོད་རིག་གནས་ཀྱི་མ་ལག་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱོད་ལམ་གྱི་དཔེ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་དཔྱད་ན། ང་ཚོར་རིན་ཐང་དང་ལྡན་པའི་གཤིབ་སྦྱར་གྱི་བསམ་བློ་གཞན་དག་ཅིས་ཀྱང་འདྲེན་པར་ངེས། སྤྱིར་ཁོ་བོ་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བག་ཆགས་མཐུག་པའི་ཁོར་ཡུག་ནས་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་བོད་མི་ཞིག་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རྩ་དོན་སྲུང་བའི་དེང་རབས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་དམངས་ཤིག་གི་ངོས་ནས་བལྟས་ན། མི་ཤ་མི་ཡིས་ཟ་བའི་དམུ་རྒོད་ཀྱི་སྤྱོད་སྟངས་དེར་དགག་པ་རྒྱག་པ་དང་། དུད་འགྲོ་

ཕྱུགས་ལའང་སྨིང་རྗེ་སྒོམ་ནས་ཚེ་ཐར་དུ་གཏོང་བའི་གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་བློ་དེར་བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་སྲིད་པ་སྨྲས་མ་དགོས་ལ། དགོན་པ་གང་དེས་བརྟན་འཁོར་ཟེར་སྤེར་ཕབ་བསྒྲུབ་བྱས་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཀྱང་དེ་རེད། འོན་ཀྱང་རྩོམ་ཐུང་འདི་འབྲི་བའི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ཀུན་སྤྱོད་ཕོ་ནའི་ངོས་ནས་ཡིན་མིན་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་ཤན་འབྱེད་རྒྱུ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དོན་རྐྱེན་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཏིང་རིམ་དུ་བག་ལ་ཞ་བའི་རིག་གནས་ཀྱི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་མཇུག་འབྲས་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་འདོད་པ་ལགས།

དང་པོ། རྒྱ་ཡུལ་གྱི་མི་ཤ་ཟས་པའི་དོན་རྐྱེན།

དེ་ཡང་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་། དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་རྒྱས་ཆེ་བའི་ཀྲུང་གོའི་མཚོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་གྱི་འབྱོར་ལྡན་ཚོང་པ་ཁག་ཅིག་གི་ཁྲོད་དུ་བྱིས་པ་དམར་འབྲུར་གྱི་ཤ་ཟ་བའི་སྤྱོད་ངན་ཞིག་ལྐོག་ནས་དར་ཁྱབ་ཏུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དང་། གོང་ཏུང་ཞིང་ཆེན་གྱི་ཏུང་གོན་གྲོང་ཁྱེར་སོགས་སུ་སྒོར་མོ་སྟོང་ཕྲག་གསུམ་སྤྲད་ན་བྱིས་པའི་བེམ་པོ་ཧྲིལ་པོ་ལས་བཟོས་པའི་བྱིས་ཤའི་གདུ་ཐང་ཞེས་པ་ཞིག་ཉོ་ཐུབ་ལ། གདུ་ཐང་དེ་འདྲ་ཆེད་ཚོང་བྱེད་པའི་ཁྲིམས་འགལ་ཟ་ཁང་རེ་གཉིས་ཀྱང་ལྐོག་ཏུ་བཙུགས་འདུག་ཅེས་གྲགས། གང་ལྟར་ཁོ་བོས་བརྙན་འཁོར་དང་དྲ་ལམ་སོགས་ནས་མཐོང་བ་ལྟར་ན། སྐྱེས་པ་མོ་ཀྲན་གཞོན་མང་པོས་བྱིས་པའི་བེམ་པོ་ཧྲིལ་བོ་རེ་བཙོས་ཡོད་པའི་ཟ་ཕོག་དང་སླ་ངའི་མཐའ་བསྐོར་ཏེ་ཞིམ་སྣང་དང་བཅས་མགོ་བཏོག་སུག་འཚལ་བྱེད་བཞིན་འདུག་སྐྱི་གཡའ་བའི་བརྙན་རིས་དང་འདྲ་དཔར་དེ་དག་མཐོང་རྗེས་ཀྱི་ཉིན་མཚན་མང་

པོའི་རིང་ལ། ཁོ་བོར་བཤད་མི་ཤེས་པའི་ཞེ་སྡང་དང་འཛིགས་སྣང་ཞིག་རྟག་ཏུ་སྐྱེས་ཤིང་། ཟས་ཀྱི་ཡི་གཤའ་རང་བཞིན་གྱིས་འགག་འགྲོ་བཞིན་གདའ། 22འཛྲ་དཔར་གཞིར་བཟུང་ནས་ཚོད་དཔག་བྱས་ན། ཧ་ལམ་བྱིས་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་མངལ་དུ་ཟླ་ལྔ་དྲུག་ཡན་འགོར་བ་དང་ཡང་ན་སྐྱེས་མ་ཐག་པ་འབའ་ཞིག་རེད། འོན་མི་ཤའི་ཟ་ཁང་དེ་དག་ལ་ཚོང་རྫས་ལྷ་བུའི་བྱིས་པའི་བེམ་པོ་འབོར་ཆེན་ཞིག་གང་ནས་ཐོབ་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མང་ཆེ་བ་ནི་སྨན་རྫས་ལ་བརྟེན་ནས་བཙན་གྱིས་མངལ་ཤོར་དུ་བཙུག་པ་དང་། རྨས་སྐྱོན་དང་ན་ཚའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་མངལ་ཤོར་བ་ཡིན་སྲིད་ལ་ཕལ་མོ་ཆེ་སྨན་ཁང་ནས་འཁྱེར་ཡོང་བ་ཐག་གིས་ཆོད། དེ་བས་སྨན་པ་ཐ་ཤལ་སྐོར་ཞིག་ཀྱང་མི་ཤ་ཉོ་ཚོང་གི་སྡིག་ལས་དེའི་ནང་ཞུགས་མེད་པའི་ཁོ་ཐག་སུ་ཡིས་ཆོད། དེ་ལས་གཞན་སྤྱི་ཚོགས་སྟེང་གི་ནག་ཇག་ཚོམ་རྐུན་གྱིས་ཕ་མའི་ས་ནས་བརྐུ་འཕྲོག་བྱས་པའང་ཡོད་སྲིད་ལ། ཐན་པ་མ་ངན་པ་རེ་འགས་རང་གི་བུ་ཕྲུག་ཚོང་རྫས་བཞིན་བཙོང་མེད་ཅེས་ཁ་ཚོན་ཀྱང་གཅོད་ཐབས་མེད་དོ། མདོར་ན་ལྷ་ཆོས་དད་མོས་དང་མི་ཆོས་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་དྲི་མ་ཙམ་ཡང་མི་བྲོ་ཞིང་། སྙིར་གྱི་ཁེ་འདོད་དང་ཧམ་སེམས་མ་གཏོགས་ཅི་ཡང་ལྷག་མེད་པའི་མུན་ནག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཏུ། ང་ཚོའི་བློ་ངོར་མི་ཤོང་བའི་སྡིག་ལས་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཡང་ཧ་ལས་རྒྱུ་མེད་དོ།

དེ་ཡང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་བལྟས་ན། རྒྱ་ནག་འདི་ཡང་རང་ཅག་བོད་དང་འདྲ་བར་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་དང་མི་ཆོས་ཤེས་རིག་གི་སྲོལ་རྒྱུན་རིང་བོ་ཡོད་པའི་མི་རིགས་ཤིག་རེད། དེ་བས་རང་རེའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཐེར་ཁག་ཏུ་རྒྱ་ནག་ཁྲིམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་ཞེས་ལན་གྲངས་དུ་མར་བསྔགས་ཡོད་པ་དེ

རེད། ཡིན་ནའང་ཉེ་རབས་ལ་ཐོན་པ་ན། ཁོ་ཚོ་ཐོན་སྐྱེད་ལག་རྩལ་གྱི་ཚན་ནས་ཕྱི་གླིང་བཟོ་ལས་མི་རིགས་ཁག་གི་འགྲན་ཡར་མ་དོ་བས་བསྟུད་མར་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་ལྷག་གི་རིང་ལ་གཞན་གྱི་བཙན་འཛུལ་དང་བྲན་བསྒྱུར་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་དགོས་བྱུང་ཞིང་། མཇུག་མཐར་རྒྱ་ནག་གི་སྔོན་སྐྱོད་པ་ཚོས་རང་གི་གོད་ཆག་གི་འབྱུང་རྐྱེན་ཐ་དག་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་ཡིན་པར་ངོས་བཟུང་ཞིང་། མི་རིགས་འཚོ་གནས་ཉེན་ཁ་ལས་བསྐྱབས་ཏེ་འཇོར་ཕྱུག་སྟོབས་ལྡན་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་དགོས་ན། སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དང་འདུ་ཤེས་འཛིན་སྟངས་རྙིང་པ་ཐམས་ཅད་གཙང་ཕྱུགས་བྱས་ཏེ། ཕྱི་གླིང་གི་རིག་གནས་གསར་བ་ནང་འདྲེན་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྨྲོམ་ཚིག་ཕྱོག་ས་རེ་བ་ཞིག་སྒྲོག་འགོ་བཙམས་ཤིང་། སྔ་ཕྱིར་དུས་རབས་ཕྱེད་ཙམ་རིང་ལ་ལྔ་བཞི་ལས་འགུལ་དང་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་སོགས་ཚ་ཚ་ཝུར་ཝུར་དུ་སྤེལ་ཏེ། མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་དུ་མར་བརྒྱུད་འཛིན་བྱས་པའི་ཧྥ་ཏའོ་རུ་ཝུ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་པའི་མི་ཆོས་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་དང་སྲོལ་རྒྱུན་ཕལ་མོ་ཆེ་མེད་བརླག་ཏུ་བཏང་བ་མ་ཟད། དངོས་གཙོ་ལྟ་མེད་སྨྲ་བའི་ལྟ་བ་ནང་ལ་དྲངས་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་སོགས་སྔར་ཡོད་དང་མོས་ཀྱི་སྲོལ་ལུགས་ཐམས་ཅད་ཉམས་རྒུད་དུ་གཏོང་འགོ་བཙམས། འོན་གསར་བརྗེ་ཡང་བརྗེའི་མཇུག་འབྲས་ཅི་འདྲ་ཞིག་རེད་ཅེ་ན། ད་ལྟའི་རྒྱ་མི་རིགས་འདི་ཉིད་རྟག་བརྟན་གྱི་དད་པ་དང་འགྱུར་མེད་ཀྱི་རྩ་དོན་གང་ཡང་མེད་པའི་དངོས་ཕན་རིང་ལུགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཞིང་། ལས་དོན་གང་ཡང་དཔལ་འབྱོར་གྱི་ཁེ་ཕན་དཀྱིལ་སྙིང་དུ་འཛིན་ཞིང་། མངོན་སུམ་དངོས་པོའི་ལོངས་སྤྱོད་ལས་བསམ་པའི་བདེ་སྐྱིད་ཐེད་དུ་བོར་ལ། རྒྱུ་ནོར་དང་དབང་ཤུགས་ཁོ་ན་བླ་རུ་བཀུར་བའི་རིན་ཐང་ལྟ་

ཚུལ་འཁྲུག་པོ་ཞིག་གིས་ཡོད་ཚད་ལ་ཁ་ལོ་བསྒྱུར་བ་རེད། ད་ལྟ་རྒྱ་མི་མང་ཆེ་བས་སེམས་ཤུགས་ཡོད་ཚད་དངོས་པོའི་ཐོབ་སྐྱིད་དང་འཚོ་བའི་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ཡོད་པས། སྐད་ཅིག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ཀྱང་གོས་དཔལ་འབྱོར་ཐད་ལྟོས་བཅས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཞིག་ལོན་ཐུབ་ཡོད་ནའང་། ལྷ་ཆོས་དད་མོས་དང་མི་ཆོས་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཉེན་ཁ་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཞིག་ཀྱང་ཞོར་ལ་བསྐྲུན་བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་ཀྲུང་གོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལས་དོན་གང་ཞིག་བསྒྲུབ་ཀྱང་རྫུན་དང་ཕྲ་མ། གཡོ་སྒྱུ་དང་རྡུལ་སླུངས་ཀྱིས་ཁེངས་ལ། མི་རྣམས་ངོ་ཚ་ཁྲེལ་བག་དང་བྲལ་ཞིང་། མི་དང་མིའི་བར་ལ་ཁེ་ཕན་དང་ཧམ་སེམས་འབའ་ཞིག་ལས་དྲིན་བཟོ་དང་ཡིད་ཆེས། བྱམས་བརྩེ་སོགས་ཀྱི་དྲོད་ཁོལ་ཉམས་པ་མ་ཟད། ཐ་ན་སློར་མོ་མང་ཙམ་རག་ཆེད་བྲིས་པ་དམར་འབྱར་ལ་ལྷུད་རྒྱུའི་ལོ་ཕྲེ་རྫུན་མ་དུག་ཅན་འཁོར་ཆེན་བཟོས་ཏེ་ཁྲིམ་ནར་བཀྲམས་པར་ཡ་མི་ང་ཞིང་། མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྐྱུག་མེར་དབང་མེད་སློང་བའི་སྙིགས་སྣུམ་འཁོར་ཆེན་ཟས་སྣུམ་གསར་བར་བཟུས་ཏེ་མགྲོན་པོའི་ཁ་ཟས་ནང་འཛེམ་མེད་དུ་སྤྱོད་པ་སོགས། མདོར་ན་ད་ལྟ་ཀྲུང་གོའི་གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་རུལ་ལྷད་དུག་གསུམ་གྱི་དྲི་མས་མ་གོས་པའི་བདེ་ཐང་ཟས་རིགས་སྣ་གཅིག་ཀྱང་རྙེད་དཀའ་བའི་ཚོད་དུ་ལྷུང་ཡོད།

གཞན་ཡང་ད་ལྟའི་རྒྱ་མི་ཁག་ཅིག་གིས་ཐ་ན་རང་གི་ཁ་ལྟོ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་ནམ་མཁའི་བྱ་རིགས་དང་། མཚོ་ནང་གི་འབུ་སྲིན། ས་སྟེང་གི་སྲོག་ལྡན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྲོག་འཕྲོག་པར་ཡང་སྙིང་རྗེ་སྤུ་ཙམ་ཡང་མེད་ལ། འགྲོ་བ་མི་ཡི་ལུས་བླངས་ཀྱང་གདུག་ཅན་གཅན་གཟན་ལའང་མི་དོ་བར་རང་ཤ་རང་གིས་ཟ་བའི་སྐྱོ་གར་འདི་ཡང་

འཁྲབ་དགོས་བྱུང་བ་རེད།

ཝུ་ཅག་གི་མིག་མདུན་དུ་རྒྱ་ནག་གི་དཔེར་བརྗོད་གསོན་པོ་འདི་འདྲ་ཡོད་བཞིན་དུ། ཁ་སང་དེ་རིང་ད་དུང་བོད་ཀྱི་བློ་གྲོས་ནར་མ་སོན་པའི་གསར་བུ་རེ་འགས་བོད་གངས་ཅན་པས་ཀྱང་རྒྱ་མིའི་ལྤ་བཞི་ལས་འགྱུལ་བསྐྱར་དཔར་རྒྱག་དགོས་ཞེས་ཅ་ཅོ་སྒྲོག་བཞིན་པ་ཡི་རེ་སྨུག་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་བའི་གཞོན་ནུ་ང་མཁས་ང་དཔའ་ཟེར་མཁན་ཚོས་དུས་རབས་སྔོན་མའི་རྒྱ་ནག་ཤེས་རིག་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྨ་ཁར་གྱུར་ཟིན་པའི་གཡོན་ལྷུང་གི་ལམ་ཕྱོགས་ཞིག་བློས་གཏོང་མི་ཐུབ་དོན་ཅི་ཡིན་ནམ། སྤྱིར་ཁོ་བོ་རང་སྙིར་གྱི་ངོས་ནས་དགག་གཞག་དང་གསར་བཏོད་ཀྱི་ཉེན་འཚོལ་སྙིང་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་བ་རྣམས་ལ་རེ་བ་དང་དུངས་ཞེན་ཆེན་པོ་ཡོད་ནའང་། བཟ་འཕྲིན་གྱི་དུས་རབས་འདི་འདྲར་མགོ་ནག་བོད་པ་ཚང་གིས་རྗེས་རབས་པ་རྣམས་ད་དུང་ཆབ་སྲིད་དྲིལ་སྒྲོག་གི་ཤུགས་རྐྱེན་ལས་སད་མ་ཐུབ་པར། མར་ལེ་རིང་ལུགས་ཀྱང་གོར་འཛིན་མཁན་ལི་ཏ་ཀྲའོ་དང་ཁྲིན་དུ་ཝུ་ཞིའུ་སོགས་ཅི་འདྲའི་རླབས་ཆེན་ཡིན་ཚུལ་དང་། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་མིག་དཔེར་འོས་ཚུལ་སོགས་གླེང་བ་ཐོས་ན། སྲུན་ཟླ་འདི་དག་གི་བློ་གྲོས་དེ་བུ་བཙོལ་ཁང་གི་ན་ཆུང་གྲོགས་པོའི་ཚུ་ཚད་དུ་ལུས་འདུག་མི་ཟེར་ག་མེད་རེད། གལ་ཏེ་བོད་ཀྱི་མི་རབས་གསར་བའི་ན་གཞོན་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ངོ་མས་བོད་ལ་ཤེས་རིག་དང་ལམ་ལུགས་གསར་བ་ཞིག་ནང་འཛིན་བྱེད་དགོས་སྙམ་ན། ཡོངས་ཁྱབ་རིན་ཐང་ལྡ་བ་སྒྲོག་ཤིང་ཡིན་པའི་དམངས་གཙོའི་ལུགས་བཟང་གི་ཉེ་འོད་དྲོན་པོ་འཛམ་གླིང་ཕྱོགས་མཐར་འགྲོ་བཞིན་པར་དགའ་བའི་བསུ་བ་མི་བྱེད་པར། དུས་རབས་སྔོན་མའི་

གྲལ་རིམ་འཐབ་རྩོད་དང་དྲག་ཤུགས་གསར་བརྗེ་སོགས་ཁྲག་དང་མིག་ཆུས་བངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གཡང་རོང་དེར་ཡང་བསྐྱར་མཚོང་རྩིས་བྱེད་དོན་ཅི།

གཉིས་པ། བོད་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ལྕགས་སྒྲོང་བའི་ལས་འགུལ།

ཡང་གོ་ཐོས་ལྟར་ན་ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་། བོད་ཡུལ་མདོ་ཁམས་འབྲོག་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ། བླ་སྤྲུལ་མཁན་པོ་གཙོ་བྱས་པའི་ཆོས་པ་ཁག་ཅིག་གིས་མི་སེར་བྱིངས་ལ་སྡིག་སྤོང་དགེ་བསྒྲུབ་ཀྱི་གོ་བསྐོན་སློབ་གསོ་ཡང་ཡང་བཏང་ཞིང་། བོད་མི་ཡོངས་ལ་དམ་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཞིར་བཟུང་ནས་དགེ་བཅུའི་ཆོས་ཁྲིམས་ནན་གྱིས་སྲུང་རྒྱུའི་སྐུལ་མ་རྒྱ་ཆེར་བྱས་པར་བརྟེན། ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་དག་གི་འབྲོག་པ་དད་ལྡན་ཚོས་དམར་ཟས་རྩད་ནས་སྤོང་བའི་དམ་བཅའ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་བཞག་པ་མ་ཟད། རང་གི་འཚོ་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་སྒོ་ཕྱུགས་རྟ་ནོར་ལུག་གསུམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རི་ཐང་ལུང་སྟོང་གང་སར་བདག་མེད་དུ་སྤྱུགས་བཞིན་གདའ་ཟེར། དོན་དེ་བདེན་པ་ཨེ་ཡིན་སྙམ་ནས་དམངས་ཁྲོད་དུ་རྒྱུས་ལོན་བྱས་པ་ན་དོན་དངོས་གནས་ཚུལ་ཡིན་པ་ར་སྤྲོད་བྱས་པར་མ་ཟད། ཐ་ན་ས་ཆ་རེ་གཉིས་ནས་གལ་ཏེ་འབྲོག་པས་རང་འགྲུལ་སྒོས་སྒོ་ཕྱུགས་རྒྱ་ནོར་བློས་གཏོང་མ་འདོད་ན། དགོན་པས་ཁྲིམ་ཚང་དེ་ལ་བཅའ་བ་རིམ་གྲོ་ཡང་བསྒྲུབ་རོགས་མི་བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་འདུག་ཅེས་གྲགས། དེ་འདྲའི་སྔ་ན་མེད་པའི་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་ཀྱི་ཚ་རླབས་ཆེན་པོའི་ཁྲོད་བོད་མི་ལ་ལས་རང་གི་སྒོ་ཕྱུགས་ཐམས་ཅད་དོར་བས་མ་ཆོག་ད་དུང་ལོ་མང་བསགས་པའི་སྒོར་ཊོག་འགའ་བོས་ཀྱང་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁྲོམ་རྭ་ནས་ཉ་དང་བྱ་རིགས་སྣ་ཚོགས་

སོགས་ཉོས་ཏེ་ཆེ་ཐར་དུ་གཏོང་བའི་སྣང་ཚུལ་ཡང་ཧ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པར་གྲགས།

སྐབས་འདིར་རིག་ལམ་སྣ་གཅིག་ཅན་དག་གིས་ང་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་གོང་ནས་རྒྱ་ནག་གི་ཕམ་ཁ་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་དང་དད་མོས་སྤངས་པས་རེད་ཟེར། དེ་ན་ད་ལྟ་བོད་མི་ཚོས་རང་གི་དད་པ་དང་སྲོལ་རྒྱུན་ཧ་ཅང་རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲི་བ་འདོན་སྲིད་ན། ངོན་ལ་ཁོ་བོས་དེ་ལྟར་ཡང་མི་འདོད་དེ། ཀུན་སྤྱོད་དང་དད་མོས་ཀྱི་སྲོལ་ལུགས་གང་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལྟར་གནས་དགོས་པ་ལས། བཙན་གྱིས་བསྒྱུར་བ་དང་བཙན་གྱིས་སྲུང་བ་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་འཚམ་པོ་ཞིག་མ་རེད་སྙམ། དཔེར་ན་ཆོས་ལུགས་པས་དད་པའི་གནོན་ཤུགས་སྤྱད་དེ་འཇིག་རྟེན་ཁྲིམས་པ་ཕོ་མོར་ཚད་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་འདུལ་ཁྲིམས་སྲུང་ན་ཡང་སྐྱོ་གར་གཞན་ཞིག་རེད། གངས་ཅན་ལྗོངས་སུ་འཚོ་བའི་བོད་མི་རིགས་ལ་མཚོན་ན། ཐོན་སྐྱེད་འཚོ་བ་གཙོ་བོ་ཞིང་ལས་དང་ཡང་ན་ཞིང་ཕྱུགས་མཉམ་གཉེར་ལ་བརྟེན་དགོས་པ་ནི་འཚོ་གནས་ཁོར་ཡུག་གིས་ཐག་བཅད་པ་ཞིག་རེད། དེ་བས་བོད་ཀྱི་མེས་པོ་ཚོས་གདོད་མའི་དུས་ནས་བཟུང་རི་དྭགས་སྣ་ཚོགས་སྒོ་ཕྱུགས་སུ་བཏུལ་ནས་ཕྱུགས་ལས་སྤེལ་ཞིང་། མ་རྨོས་ལོ་ཏོག་དང་རི་སྐྱེས་ཤིང་འབྲས་ཀྱི་ས་བོན་བཏབ་ནས་ཞིང་ལས་དར་བར་བྱས། རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བོད་དུ་དྲངས་རྗེས་མེས་པོ་མཁས་མཛངས་ཅན་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་འདུལ་ཁྲིམས་དང་འཚོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་གཉིས་ཀར་དམིགས་པའི་སྲོལ་བཟང་གང་མང་བཏོད་ཡོད། དཔེར་ན་ཞིང་ལས་ཐད་རྨོ་འདེབས་འོས་འཚམ་སྔོས་རང་ཁ་གསོ་བ་

ལས་ས་བཛྲོ་རྡོ་སློག་གང་འདོད་མི་བྱེད་ལ། རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་བཀུར་བསྲི་དང་སྐྱེ་དངོས་སྣ་ཚོགས་ལ་གཅེས་སྐྱུས་བྱེད། ཕྱུགས་ལས་ཐད་རང་གི་འཚོ་རྟེན་སྒོ་ཕྱུགས་ཁོ་ན་ལས་རི་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་རྫོན་གསོད་མི་བྱེད་ལ། སྒོ་ཕྱུགས་ལས་ཀྱང་རྟ་དྲེལ་བོང་གསུམ་སོགས་སྐྱེལ་འདྲེན་དུ་བཀོལ་བ་ལས་ཤ་མི་ཟ་བར་མ་ཟད། ནོར་ལུག་མང་ཆེ་བའང་རྒྱབ་ཀྱི་ཁྲུ་ལུ་དང་བལ་སོགས་བླངས་ཏེ་འཚོ་བའི་རྒྱུན་མཐུད་དགོས་མཁོ་བསྐོང་བ་ལས་སྲོག་མེད་ཐོན་རྫས་འབའ་ཞིག་ཏུ་ངོས་བཟུང་ནས་སྡེབ་གསོད་སྡེབ་འཚོང་བྱེད་སྲོལ་མེད། ཐ་ན་འཚོ་ཚིས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ནོར་ལུག་རེ་བཤའ་དགོས་ནའང་ཁ་ཏོན་སྡིག་བཤགས་སྔོས་ཚེ་སྲོག་ལ་བརྩེ་བཀུར་ཅི་ནུས་བྱེད་པ་རེད། ངས་བསམས་ན་བོད་ཀྱི་སྔོན་བྱུང་སྲོལ་ལུགས་དེ་དག་གི་ལྟག་རྒྱབ་ཏུ། སྔོན་བྱོན་མེས་པོ་ཚོས་ཚོས་ལུགས་དད་མོས་དང་འཚོ་གནས་དགོས་མཁོ་བར་གྱི་འགལ་བ་སེལ་ཆེད། ཉིང་སྨོམས་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་འཚོ་ཐབས་ཤིག་འཚོལ་སྙེགས་གནང་བའི་ཞབས་རྗེས་མཐོང་ཐུབ་པ་རེད། ཤ་ཟ་མཁན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་གི་སྐྱེ་བ་བླངས་ཤིང་སྲོག་མི་གཅོད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་ལ་དད་པ་བྱེད་དགོས་པའི་འགལ་འདུ་ཡི་བར་གསེང་ནས། གོང་སྨྲས་སྲོལ་ལུགས་དེ་དག་ནི་རང་རེའི་མེས་པོས་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཕུལ་བའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་མིག་དཔེ་གསོན་པོ་ཡིན་ལ། དེང་རབས་ཀྱི་བུ་ཚ་དག་གིས་ཀྱང་གོང་བཀུར་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རིན་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་ལགས། ཡིན་ནའང་ཁ་སང་དེ་རིང་བོད་མི་རྣམས་གློ་བུར་དུ་འཛོགས་ལངས་ཏེ་རྗེ་མི་ལ་རས་པའི་རྣམ་ཐར་སྒྲོང་རྩིས་བྱེད་རྒྱུ་ཟེར་ན་ཅུང་ཐལ་དྲགས་པ་རེད་སྙམ། སྤྱིར་ཀུན་སྤྱོད་ཁོ་ནའི་ངོས་ནས་འབྲོག་པས་དམར་ཟས་བཅད་དེ་སྒོ་ཕྱུགས་རིང་དུ་དོར་བ་དེས་དུད་འགྲོ་ཕྱུགས་

ཐོག་ལའང་འདྲ་མཉམ་གྱི་སྙིང་རྗེ་སྒོམ་དགོས་པའི་བླ་མེད་ཀུན་སྤྱོད་ཅིག་མཆོན་ཡོད་ནའང་། དངོས་ཡོད་སྤྱི་ཚོགས་དང་མི་རིགས་འཚོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོར་འཚམ་པ་ཞིག་གཏན་ནས་མ་རེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་བོད་ཀྱི་ད་ལྟའི་མི་གྲངས་ཀྱི་བརྒྱ་ཆའི་དགུ་བཅུ་ལྷག་ཙམ་ད་དུང་འཛམ་གླིང་དབུལ་པོངས་མི་གྲངས་ཀྱི་གྲས་སུ་ལུས་ཡོད་ལ། རྟག་ཏུ་གཞན་པས་རྒྱུ་འབྱོར་གྱིས་མུག་སྐྱོབ་དང་རོགས་སྐྱོར་མ་བྱས་ན་ཁ་མི་སོས་མཁན་ཡང་གང་མང་ཡོད། དེ་ལས་ཀྱང་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ས་མཐོ་ཞིང་གྲང་དར་ཆེ་བའི་བོད་ཡུལ་དུ་འབྲོག་པ་རྣམས་ལ་ནོར་ལུག་གི་ཤ་དང་སྒོ་ཕྱུགས་ལས་ཐོན་པའི་མར་ཆར་ཙམ་ལས་ཁ་ཟས་གཞན་མེད། གལ་ཏེ་མི་རབས་ནས་མི་རབས་བར་ཕྱུགས་ལས་ལ་བརྟེན་པའི་འབྲོག་པ་ཚོར་སྒོ་ཕྱུགས་སྐྱོང་རྒྱུའི་སྐལ་མ་བྱས་ན་ཁོ་ཚོ་འཛིག་རྟེན་འདིར་འཚོ་གནས་ཅི་ལྟར་བྱེད་དགོས་སམ། ཡང་ལ་ལས་འབྲོག་པས་ཀྱང་དཀར་ཟས་རིང་ལུགས་པ་ལྟར་འབྲུ་རིགས་དང་ཤིང་འབྲས། སྔོ་ཚོད་སོགས་ཟས་ཚོག་ཟེར་ན། འབྲོག་ཁུལ་དུ་འབྲུ་རིགས་དང་སྔོ་ཚོད་སོགས་རྫོ་འདེབས་བྱེད་པའི་རང་བྱུང་ཆ་རྐྱེན་འཛོམས་སམ། ཡང་རྫོང་མཁར་དང་གྲོང་བརྡལ་སོགས་སུ་གནས་སྤྱར་ཚོག་ཟེར་ན། ཁོ་ཚོར་དེང་རབས་མཁར་གྲོང་དུ་འཚོ་བ་རོལ་བྱེད་ལས་རིགས་ལག་རྩལ་གྱི་སློབ་སྦྱོང་མ་ཐུབ་རྐྱེན་བསྐྲུན་ཡོད་དམ། ཡང་འབྲོག་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྒོ་ཕྱུགས་དོར་ནས་འཚོ་བ་རོལ་ཐུབ་པའི་དབང་དུ་བཏང་རུང་། ཁོ་ཚོའི་སྨན་བཅོས་དང་འཕྲོད་བསྟེན། བུ་ཕྲུག་གི་སློབ་གསོ་སོགས་ཀྱི་མ་མཐའི་འགྲོ་སོང་ལ་སུ་ཡིས་ཁག་ཐེག་བྱེད། ད་དུང་ས་ཆ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་འབྲོག་པ་དད་ལྡན་ཚོས་སྒོ་ཕྱུགས་དོར་རྗེས་ཉེ་འཁོར་གྱི་རྒྱ་ཧོས་གོ་སྐབས་རིང་

ལུགས་པ་དག་དང་། བོད་མི་ཀྲུན་ཧག་འགའ་རེས་ཕྱོགས་ནས་ཚོང་རྫས་རེད་འགྲོ་བཞིན་པའི་སྣང་ཚུལ་ཡང་བྱུང་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཕོ་ཚོས་སྡིག་སྤོང་དགེ་བསྒྲུབ་བྱེད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འདུན་པ་དེ་འགྲུབ་མེད་པར་མ་ཟད། རང་གི་ངལ་རྩོལ་འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་དུ་གཡོ་ཅན་ཁྲམ་པའི་ཚོགས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་སུ་ཕུལ་བའི་བླུན་རྟགས་ཤིག་བསྟན་པ་ལས་མ་འདས་ལ། ཐ་ན་བོད་ཡུལ་འབྲོག་ཕྱོགས་སུ་འཁྱམ་པོ་ཀྲུན་ཧག་ཧེ་མང་དུ་གཏོང་བའི་སྣ་འདྲེན་དུ་འགྱུར་མི་སྲིད་པ་ཡང་མ་རེད། དེ་བཞིན་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཁྲོམ་རྭ་ནས་སྲོག་ཆགས་འཁོར་ཆེན་ཉོས་ཏེ་ཚེ་ཐར་དུ་གཏོང་བ་ཡང་ཐབས་ཤེས་ལེགས་པོ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། དཔེར་ན་བོད་པ་ཚོས་ཉ་མོ་ཆུ་འགོ་ནས་ཚེ་ཐར་དུ་བཏང་ན་གཞན་གྱི་ཆུ་ཛ་ནས་ཉ་རྒྱ་བཀྲམས་ཏེ་ཡང་བསྐྱར་བཟུང་འགྲོ་བའི་ཉ་མ་དགོད་ཀྱི་སྣང་ཚུལ་ཡོད་ལ། བོད་མི་ལ་ལས་རྒྱ་མཚོ་ནང་གི་ཉ་དང་རུས་སྦལ་སོགས་ཉོས་ཏེ་མཛོ་སྒང་གི་ཚ་ཆུའི་ནང་ལ་ཚེ་ཐར་དུ་བཏང་བས་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་ས་ཆུ་མ་འཕྲོད་པར་ཤི་འགྲོ་བ་དང་། གཞན་ཡུལ་གྱི་སྲོག་ཆགས་གསར་བས་སྤར་ཡོད་མཛོ་སྒང་སྲོག་ཆགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཁམས་མ་ལག་ལ་གཏོར་བརླག་ཐེབས་པའི་ལྡོག་ཕྱོགས་ཀྱི་མཇུག་འབྲས་ཀྱང་བསྐྱེད་བཞིན་ཡོད་སྲིད། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཡང་སྙིང་ང་ཚོས་བསྒྲུབ་བཞིན་པ་དེ་དགེ་བ་དང་སྡིག་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཁ་ཚོན་གཅོད་དཀའ་བའི་གནས་སུ་འགྱུར། སྤྱིར་བྱམས་སྙིང་རྗེ་ཡི་ལྟ་བ་དེ་བླ་ན་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་རུང་། ཀུན་སློང་གཙང་བ་ཙམ་གྱིས་མཇུག་འབྲས་ཀྱང་བཟང་བའི་ངེས་པ་ག་ལ་ཡོད། དེ་བས་ང་ཚོས་ལས་ཀ་གང་ཞིག་བསྒྲུབ་ཀྱང་དོན་དངོས་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ཏེ་འཕྲལ་ཕུག་གཉིས་ཀའི་མཇུག་འབྲས་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྙམ།

མདོར་ན་ཁྲིམ་པའི་སྲིད་སྡུག་མི་ཤེས་པའི་དགོན་སྡེའི་དཔེ་ཚ་བ་རེ་འགས་ཀླད་པར་དར་ལངས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ། རབ་བྱུང་བའི་འདུལ་ཁྲིམས་བཅའ་པོ་འཛིག་རྟེན་ཁྲིམ་པ་པོ་མོ་རིས་མེད་ལ་སྤེལ་རྒྱུའི་བཟོ་ལྟ་མ་བསྟན་ན་དཀའ། གལ་ཏེ་ཁྲིད་ཅག་གི་འདུལ་ཁྲིམས་རྣམས་འཛིག་རྟེན་ཁྲིམ་པས་ཀྱང་སྲུང་ཐུབ་དགོས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མགོ་རིལ་དུར་སྨུག་བནབས་མཁན་ཚོ་ཁོ་ན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་དུ་ལོགས་སུ་བགྲང་དགོས་དོན་ག་ལ་ཡོད། དྲང་མོར་བཤད་ན་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་གི་རིང་ལ་བོད་ཀྱི་རབ་བྱུང་བའི་འདུས་སྡེ་ཕལ་མོ་ཆེར་ཡང་དམར་ཟས་སྤོང་ཐུབ་མེད་པ་ཚང་མར་གསལ།

སྤྱིར་བདག་གིས་མཁན་པོ་དགེ་བཤེས་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་རྒྱུན་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་གཏོང་འདོད་ཀྱི་ཆོད་སེམས་དང་སྙིང་རུས་ལ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ནའང་། སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་ཆོས་ལུགས་པའི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་ཐིག་མཐོན་པོ་འབབ་ཞིག་བསྒྲིགས་ཏེ་བོད་འབངས་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་མེད་སྤྲང་བོ་བསྒྱུར་རྒྱུ་ཟེར་ན། བོད་ཁ་བ་ཅན་ཟེར་བའི་མི་རིགས་དང་ལྡན་གླིན་དྲང་འདི་ཉིད་ས་སྣང་གོ་ལའི་ཁྲིམ་དུ་འཚོ་ཐབས་མེད་པར་མ་ཟད། ཁྲིད་ཅག་གི་སྒྲོག་ལས་གཅེས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དེ་ཡང་ཡོངས་སུ་དང་ལེན་བྱེད་ཐུབ་མཁན་ཞིག་རྙེད་དཀའ་རྒྱུ་རེད། ནམ་རྒྱུན་ཆོས་པ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཞེས་ཁ་ནས་མ་ཆེ་བཞིན་བཟློན་ཡང་། ལག་ལེན་དངོས་ལ་སྦྱར་ཆེ་འབྲོག་པས་སློ་ཕྱུགས་དོར་ན་འཚོ་ཐབས་མེད་པའི་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་གནས་ལུགས་ཙམ་ཡང་མཁྱེན་མེད་པ་ཡི་རེ་སྨུག

གསུམ། མཐའ་དཔྱད།

གོང་གི་སྣང་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལས་ཤེས་རིག་དཔལ་ཡོན་ལྡན་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ལ་མཚོན་ན། ཐུན་མོང་དུ་བརྩི་སྲུང་བྱེད་པའི་ལུགས་མཐུན་གྱི་ཆོས་ལུགས་དང་མོས་དང་མི་ཆོས་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ཞིག་མེད་ན། མི་ཕལ་མོ་ཆེར་ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་འབྱེད་པའི་བློ་གྲོས་དང་ཁ་ཕྱོགས་ཅི་ཡང་མེད་པར་རང་སྙེར་ཁོ་ནའི་ཁེ་ཕན་དང་འདོད་ཧམ་ལས་ལྷག་མི་སྲིད་ལ། རང་འདོད་ཉི་ཚེ་བ་ཞིག་བསྐྱོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡང་བློ་ཡུལ་འདས་པའི་ཐབས་ངན་སྡིག་སྤྱོད་སྣ་ཚོགས་བསྒྲུབ་པར་བག་མི་ཚ། ཡང་སྐྱེ་འགྲོ་བྱིངས་ཀྱི་ཐེག་སྟོབས་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཞུགས་བསམ་མཐོན་པོ་དང་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཁྲུར་བོ་ལྷིད་མོ་དག་མི་ནུས་བཞིན་དུ་ཁོ་ཚོའི་གཉའ་ལ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་བཀལ་ན། དཔལ་འབྱོར་ཐོན་སྐྱེད་ལ་བཀག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཐེབས་ངེས་པར་མ་ཟད་མི་སེར་བྱིངས་ཀྱི་ཁ་རྒྱབ་ལྟོ་གོས་ཀྱི་གནད་དོན་ཡང་ཐག་གཅོད་དཀའ་བར་འགྱུར་ངེས་རེད། དེ་ན་རང་རེའི་གསར་ཞེན་གྲོགས་པོ་ཚུང་ཚུང་ཚོས་གནའ་རབས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དང་སྒྲོལ་སྙིང་ཐམས་ཅད་མགོ་རྟིང་བསློགས་དགོས་ཞེས་གྲལ་རིམ་འཐབ་རྩོད་ཀྱི་ཁ་གཡང་གདུག་རྩུབ་ཅན་སྒྲོག་མི་རུང་ལ། ཆོས་ལུགས་དད་མོས་ཀྱི་ཚ་འབྲེལ་བྱུང་བའི་མཁན་པོ་དགེ་བཤེས་རེ་འགས་ཀྱང་བོད་འབངས་ཚང་མས་སྲུང་གོག་རི་ཁྲོད་འགྲིམས་པའི་མི་ལའི་རྣམ་ཐར་སྐྱོང་དགོས་ཞེས་སྟོང་སེམས་ཀྱང་ཁུར་མི་རུང་། དེ་ལས་ཡང་དག་པར་རང་རིགས་འཚོ་གནས་ཀྱི་འཕྲལ་ཕུགས་གཉིས་ཀའི་དགོས་མཁོར་དམིགས་ཏེ་མེས་པོའི་སྲོལ་བཟང་ལེགས་བཅོས་དང་རྒྱུད་འཛིན་བྱས་ན་འགྲིག་སྙམ།

སྤྱིར་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་ཐད་ནས་བལྟས་ན། མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནི་ཚད་ཐིག་མཐོ་དམའ་གཉིས་ཀྱི་བར་མཚམས་ན་གནས་ཡོད། དེ་ནི་མཐོ་བ་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་ཐིག་དང་དམའ་བ་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚད་ཐིག་གཉིས་ཡིན། གལ་ཏེ་མི་ཞིག་གི་སྤྱོད་ལམ་དེ་ཕལ་བ་བྱིངས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ལས་མཐོ་རུ་འཕགས་ན། ཀུན་གྱིས་དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དང་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཞེས་བསྔགས་པར་བྱེད་ལ། ཡང་དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་གང་དེའི་སྤྱོད་ལམ་ཕལ་བ་བྱིངས་ཀྱི་ཁེ་དབང་ལ་གནོད་ཅིང་སྤྱི་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འགལ་ན། དེ་ལ་མི་ངན་དང་ཉེས་ཅན་ཞེས་དམོད་པར་འགྱུར། རྒྱུན་ལྡན་སྤྱིར་བཏང་གི་སྐྱེ་བོ་ཕལ་མོ་ཆེ་ནི་གཞན་ཕན་ཁོ་ན་བསྒྲུབ་མཁན་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བྱེད་མི་ནུས་ལ་རང་ཕན་གཞན་གནོད་ཀྱི་ཁྲིམས་འགལ་ཉེས་ཅན་ཡང་བྱེད་མི་ཕོད། མཐོ་བ་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱི་ཚད་ཐིག་དེ་བསྒྲིགས་དཀའ་བས་ཁོད་ཡངས་རང་དབང་ཅན་ཞིག་ཡིན་དགོས་ལ། དམའ་བ་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཚད་ཐིག་ལས་མར་བརྒལ་མི་ཚོག་པས་སྲ་བརྟན་གཞན་དབང་ཅན་ཞིག་ཡིན་དགོས། དཔེ་ཡི་སྒོ་ནས་བཤད་ན། རྒྱ་མིས་མི་ཤ་ཟ་བ་དེ་མི་ཆོས་ཀུན་སྤྱོད་ཙམ་མ་ཟད་སྤྱི་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ཡང་འགལ་བས་ཁྲིམས་གཅོད་ནན་མོ་བྱེད་འོས་ལ། འབྲོག་པས་སྒོ་ཕྱུགས་བདག་མེད་དུ་འཇོར་བ་དེ་སོ་སྐྱེས་ཕལ་བ་བྱིངས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དཀའ་བས་ཨུ་ཚུགས་བྱེད་ཐབས་མེད། ཕྱུ་མ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀུན་སྤྱོད་དང་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོས་ནས་གནས་ཐབས་མེད་ལ། ཕྱི་མ་དེ་འཚོ་གནས་དགོས་མཁོ་དང་ལག་ལེན་གྱི་ཆ་ནས་བསྒྲུབ་ཐབས་མེད། དེ་ན་ཞུ་ཅག་བོད་མི་བྱིངས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་བཅའ་ཁྲིམས་སྲུང་བའི་རྨང་གཞིའི་སྟེང་། རང་རང་གི་འདོན་ནུས་དང་རྟོགས་པར་གཞིགས་ཏེ་ཀུན་སྤྱོད་

མཐོར་འདེགས་ལ་འབད་རྒྱུ་དེ་རེད། བྱེ་བྲག་ལག་ལེན་གྱི་ཐད་དུ་དཔེར་ན་ང་ཚོས་ཁ་ཟས་གདམ་གསེས་བྱེད་སྐབས་རྩ་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་རྒྱུ་མི་ཐལ་ཆེར་ལྟར་རང་ལ་ཕན་ན་སྲོག་ལྡན་ཐམས་ཅད་ཟས་ཚོག་སྙམ་པའི་ལྟ་ངན་སྤྱོད་ལོག་དེ་འདྲ་འགོག་དགོས་ལ། འཚོ་གནས་བདེ་སྡུག་མི་བསམས་པའི་ཚོས་པ་རེ་འགའ་བཞིན་ཚོས་ལ་དད་ན་སྒོ་ཕྱུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དོར་དགོས་ཟེར་བའི་ཨུ་ཚུགས་གླེན་རྟགས་ཡང་འཛིན་དོན་མེད། མདོར་ན་ཁོ་ཅག་ནི་ཆོས་ལ་དད་ཅིང་འཇིག་རྟེན་འདིར་འཚོ་དགོས་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིར། རང་གི་མ་མཐའི་འཚོ་གནས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་བསྐང་བའི་རྨང་གཞིའི་སྟེང་། དོན་མེད་རྒྱས་ཤོམ་དང་སྐད་ཅིག་ལྟོ་འདོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་སེམས་ཅན་དམར་གསོད་མི་བྱེད་ལ། རི་སྐྱེས་སྲོག་ཆགས་དང་རང་བྱུང་ཁོར་ཡུག་ལ་རང་གི་ནུས་ཚོད་ལྟར་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས། དེང་རབས་ཀྱི་སྐད་དོད་ལྟར་ན་འདི་ལ་རྒྱུན་མཐུད་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་འཚོ་སྟངས་ཟེར་མོད། དོན་ལ་རང་རེའི་མེས་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གནའ་སྔ་མོ་ཞིག་ནས་བཟུང་བརྩི་སྲུང་བྱས་ཡོད་ལ། དེང་གི་བུ་རབས་ཚ་བརྒྱུད་ཀུན་གྱིས་ཀྱང་བརྒྱུད་འཛིན་བྱེད་པའི་རིན་ཐང་དང་ལྡན་པ་ཞིག་རེད། ཐ་ན་ད་ལྟ་ཡོ་རོབ་དང་ཨ་རི། འཛར་པན་སོགས་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གྱི་དཔལ་ཡོན་ཚུ་ཚད་ལྡོས་བཅས་ཀྱིས་མཐོ་བའི་མི་རིགས་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཐལ་མོ་ཆེས་ཀྱང་རྩ་དོན་འདི་དག་ཅི་ནུས་ཀྱིས་སྲུང་བཞིན་གདའ། མདོར་ན་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་མཐོ་ཚད་ཅིག་ནས་བལྟས་ན་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འདི་ཇི་སྲིད་བར་དུ་འགལ་བ་སྣ་ཚོགས་ཐོ་སྙོམས་པའི་གོ་རིམ་ཞིག་གི་ཁྲོད་དུ་གནས་དགོས་པར་བདག་གིས་འདོད་དོ། །

ཤེས་པོས་བྱ་ཚར་བཞག་པའི་མ་རྩ།

བོད་སྤྱི་རབས་མཁས་པའི་ཤེས་བསྟོན་ལས་ཨེ་ཤ་ཡའི་གླིང་དུ་གངས་ལྗོངས་དཀྱིལ་སྙིང་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སུ་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཏེ། ཡུལ་ལུང་གང་སར་དགོན་སྡེ་ཆོས་གྲྭ་ཁྲི་སྟོང་མང་པོ་བཞེངས་པར་མ་ཟད། དམ་ཆོས་ཀྱི་གླེགས་བམ་བྲག་རི་བཞིན་དུ་བརྩིགས་སྒྲོང་ལ། མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་ཀྱི་གོང་རོལ་ཙམ་ནས་ཞི་བདེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་ཕར་ངོགས་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་འཛིག་རྟེན་ལ་ཡང་ཐུ་རྗོད་ཤེས་རིག་གི་མེ་སྒོན་སྦར་ཡོད།

དེ་ཡང་འདིར་ཁོ་བོས་རྣ་བར་མི་སྙན་ཡང་དོན་ལ་གནས་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་ན། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་ནང་འདིར་ང་ཚོ་བོད་ལ་གསར་དར་ཤེས་རིག་དང་ཐོན་སྐྱེད་ལག་རྩལ། དཔལ་འབྱོར་ཉོ་ཚོང་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་མི་རིགས་གཞན་ལ་ངོམ་ཚོག་པའི་གྲུབ་འབྲས་སྣ་གཅིག་ཀྱང་སྟོན་རྒྱུ་མི་འདུག་ལ། སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་གང་ཐད་ནས་བལྟས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་རྗེས་ལུས་མི་རིགས་ཀྱི་གྲས་སུ་ཚུད་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་རེད། དེ་ན་གློ་གཟུ་བོར་གནས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་སྤྱི་འདང་ཕྱི་འདང་ཅི་ལྟར་བརྒྱབས་ཀྱང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་བུ་རབས་ཚ་རྒྱུད་ཚོའི་བགོ་སྐལ་དུ་ལུས་པའི་ཐུན་མིན་ནོར་རྫས་ཉག་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། སྔོན་རབས་མེས་པོས་མི་རབས་དུ་མར་རྟུལ་ཁྲག་ཕངས་མེད་གཏོར་ནས་ནང་འབྲེན་དང་གསར་བཏོད་མཛད་ཅིང་། གཅེས་པའི་ཚེ་སྲོག་ཕུལ་ནས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་རྒྱུད་འཛིན་གནང་སྒྲོང་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་འབྲེལ་བའི་སློལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་འདིའི་རྩ་བ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པའོ།

ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་རིང་། བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པའི་སྡེ་ཚན་སྤྱར་ཡོད་སྒྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་གི་ལེགས་ཉེས་ཞུགས་རྐྱེན་ཐད་གདེང་འཛོག་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་བྱུང་ཡོད་ནའང་། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ནི་ཏིལ་ལ་ཏིལ་མར་བཞིན་དུ་གནས་པའི་ངང་ཚུལ་ལ་སུ་ཡིས་ཀྱང་བསྙོན་ཐབས་མེད་ཅིང་། བོད་འདིས་སྔོན་ཆད་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཕམ་ཁ་ཞིག་ཁུར་ཡོད་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་དང་བྲལ་ཐབས་མེད་ལ། མ་འོངས་པར་སྲིད་འབྱོར་ཐད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁ་ཞིག་ལེན་དགོས་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཞུགསརྐྱེན་བྱེད་སྒྲོད་མི་བྱ་ག་མེད་ཡིན། རྒྱུ་མཚན་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཞེས་པ་ཡང་མཐར་གཏུགས་ན་འུ་ཅག་གིས་བསམ་བཞིན་དུ་མ་བསླབ་ཀྱང་རྣམ་ཀུན་གྱི་སྤྱོད་ལམ་དང་གཤིས་རྒྱུད་ལས་རང་བཞིན་ངང་གིས་མངོན་ཡོང་བ་དེར་གོ་དགོས། དེ་བས་ང་ཚོས་རང་གི་གཙུག་གཤིས་སུ་གྲུབ་པའི་བག་ཆགས་ཡོད་ཚད་ལ་ལེགས་སྐྱེལ་ཉེས་འགོག་གིས་དོགས་སློང་དང་ཕྱིར་རྫོག་བྱེད་འོས་ན་ཡང་། མཐའ་གཅིག་དུ་མ་མི་མིན་མེད་ཀྱི་དགག་སྒྲ་སྒྲོར་རྐྱང་བྱས་ན་ནམ་ཞིག་འུ་ཅག་གི་ནང་སྙིང་དང་བླ་སྲོག་ཀྱང་བོར་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པར་ཁོ་བོས་སེམས། ཁྱད་པར་དུ་ཁ་སང་དེ་རིང་གི་གནས་སྟངས་འདི་འདྲའི་འོགརང་རེས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་གྲུབ་ཆ་གཙོ་བོར་གྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཞན་ཆ་དང་ཞུགས་རྐྱེན་ངན་པ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་ཁྱབ་སྒྲོག་བྱེད་པ་ལས། རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་མིག་ཟུང་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་འཛམ་གླིང་ལ་ཁ་ཕྱོགས་ཏེ་སྒྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་དང་ཤེས་རིག་སྙིང་པས་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་རིག་གནས་གར་སྐྱེགས་སྐྱེང་རང་གི་མི་རིགས་དང་ཡང་ན་འགྲོ་བ་མིའི་

རིགས་ཡོངས་ལ་དགེ་མཚན་ཅི་ཞིག་བསྐྲུན་རྒྱུར་བསམ་བློ་བཏང་ན་དགའ་སྣམ། སྲིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་གཞིགས་ན་ཡང་འདི་ནི་སྤྱི་ཚོགས་ལག་ལེན་གྱི་རིན་ཐང་ལྡན་པའི་ལམ་ཕྱོགས་ཤིག་རེད། མདོར་ན་ད་ལྟ་ང་ཚ་གི་འགན་ཁུར་ངོ་མ་ནི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་དེ་རྒྱུད་པའི་གཡང་ལ་འདྲེན་པའི་རྗེས་ལུས་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཅིག་ནས་སྟོབས་འབྱོར་དཔལ་ཡོན་གྱི་བསུ་བའི་མདུན་སྐྱོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཅིག་ཏུ་བསྒྱུར་བར་འབད་རྒྱུ་དེ་རེད།

ཀུན་གྱིས་ཤེས་གསལ་ལྟར། དུས་རབས་འདིའི་ནང་ཐུ་རྫོང་བོད་ཅེས་ས་སྟེང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་སྣན་གྲགས་རྒྱས་ཡོད་པ་ནི་རང་རེའི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་གི་བཀའ་དྲིན་འབབ་ཞིག་ཡིན། ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གཙོ་བྱས་པའི་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བོ་མང་པོས་ང་ཚོར་གོང་བཀུར་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ས་ཞིག་ཡོད་པའང་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་འདི་ཉིད་ཁོ་ནའོ། དེ་བས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་འཕེལ་རྒྱས་སྐོར་ལ་ཐུགས་བསམ་བཞེས་བཞིན་པའི་དཔྱོད་ལྡན་སུ་ཞིག་ཡིན་རུང་། ང་ཚོ་མི་སྒེར་ལ་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་ཡོད་མེད་གང་ལྟར་ཡང་། ཚང་མས་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་འདི་མི་རིགས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་གཏོང་བའི་རྨང་གཞིའི་མཐུན་རྐྱེན་ཞིག་ལ་ངོས་བཟུང་ནས་ནས་སྲུང་སྐྱོབ་དང་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཐུབ་ལོས་པ་སྨྲས་མ་དགོས། ངེས་པ་དོན་གྱི་དཔྱོད་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཐོག་མར་རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་ལ་ནམ་འགྱུར་ཡང་དག་ཅིག་བཟུང་ཐོགཕྱོགས་རིས་དང་དྲངས་ཞེན་གྱི་དབང་དུ་མ་གྱུར་བར་གང་དེའི་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་གི་གྲུབ་ཆ་རྗེ་མང་དང་གནོད་མའི་རྫོངས་དད་ཀྱི་རང་བཞིན་རྗེ་ཙུང་དུ་གཏོང་བར་འབད་ལོས། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་ཤེས་རིག་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་

སྣང་མེད་དུ་བཞག་སྟེ་སྔར་ཡོད་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་དང་རིན་ཐང་ལྟ་བ་སོགས་སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་རྨང་ནས་གསར་བརྗེ་བྱེད་རྒྱུ་ཟེར་ན་ཧོལ་རྒྱུགས་གཡང་མཚོང་གི་ཉེན་ཁར་འཕྲད་སྲིད་པ་གནའ་དེང་ལོ་རྒྱུས་ལས་མཐོང་།

དེང་རབས་རྒྱ་མིའི་ཁ་དཔེ་ལ"མི་དང་མིའི་བར་གྱི་འབྲེལ་འདྲིས་ནི་ཕན་ཚུན་ལ་ལུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པའི་གོ་རིམ་ཞིག་ཡིན། གཞན་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ཕན་ཞུགས་མ་ཐེབས་ན། །གཞན་གྱི་ལུགས་རྐྱེན་ཁྱོད་ལ་ཐེབས་པར་འགྱུར"ཟེར་བ་ལྟར། རིག་གནས་དང་མི་རིགས་སྣ་མང་ཐད་ཀར་གདོང་ཐུག་རྒྱག་བཞིན་པའི་དུས་རབས་འདི་འདྲའི་ནང་དུ། མི་རིགས་ཉམ་ཆུང་ཞིག་ལ་མཚོན་ན་སྒྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་ནི་གཞན་རིགས་བསམ་བློའི་བཙན་འཛུལ་ལ་འགོག་པའི་འཛིང་རགས་ཡིན་ལ། མི་རིགས་ནང་ཁུལ་ཆིག་སྒྲིལ་བྱེད་པའི་སྲོག་རྩ་ཡང་རེད། དེ་བས་འུ་ཅག་རྗེས་རབས་བོད་མི་ཚོས་ངེས་པར་དུ་མེས་པོ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་བཞག་པའི་སྒྲོལ་རྒྱུན་བཙུ་ཕྲག་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། སྒོས་སུ་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ལ་ངོས་འཛིན་ཡང་དག་དང་བེད་སྤྱོད་གང་ལེགས་བྱེད་ཤེས་དགོས། གལ་ཏེ་རང་རེས་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་གི་རིན་ཐང་སྤོག་འདོན་བྱེད་ཐུབ་ན། དེ་ནི་སྔོན་རབས་མེས་པོས་རང་རེའི་བོད་ཕྱི་རབས་པར་བཞག་པའི་ངོ་མཚར་བསམ་བློའི་ནོར་རྫས་ཡིན་པ་མ་ཟད། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་འཛམ་གླིང་རིག་གནས་གར་སྟེགས་སྟེང་བུ་སྟོད་བོད་པའི་མཛེས་ཉམས་ངོམ་བྱེད་ཀྱི་མ་རྩ་ཞིག་ཏུ་ཅིས་མི་འགྱུར། དོན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་དགོས་ཏེ། ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་རིང་ནས་ད་ལྟའི་བར་མི་ལོ་ཆིག་སྟོང་ལྷག་གི་རིང་ལ། མགོ་ནག་བོད་པ་སྤྱི་དང་ནང་སྒོས་སུ་ཕྱོན་རབས་སྐྱེས་ཆེན་དམ་

པ་ཆོས་འདི་ཉིད་དཔྲལ་བའི་མིག་དང་ཁོང་གི་སྙིང་ལྟར་བརྩི་སྟེ་ཟམ་མ་ཆད་པར་ནང་འཛིན་དང་བརྒྱུད་འཛིན། དར་སྤེལ་བཅས་བྱས་པ་རེད། དེ་བས་ཚད་ངེས་ཅན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་གནའ་རབས་བོད་རིགས་མེས་པོའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་ཉིང་བཅུད་ཐམས་ཅད་འདི་ལ་བསྡོམས་ཡོད་ཅེས་སྨྲས་ཀྱང་འགལ་བ་ཆེར་མེད། བོད་ཀྱི་གནའ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ལ་འབྲུག་ཙམ་བལྟས་པས་དོན་དེ་ཧ་གོ་ཐུབ་སྟེ། མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་དང་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ། སྐྭ་ཅོག་ཞང་གསུམ་དང་མཁས་པ་མི་གསུམ་སོགས་བོད་ཕྱི་མའི་སྐྱེས་ཆེན་ཉི་ཟླ་འདྲ་བ་དེ་དག་གིས་དམ་ཆོས་ནང་འཛིན་དང་དར་སྤེལ་བྱེད་ཆེད་དཀའ་བ་གྲངས་མེད་སྤྱད་ཡོད་ལ། མངའ་རིས་རྒྱལ་པོ་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་ལྟ་བུས་གཅེས་པའི་སྲོག་ཀྱང་འདི་ཡི་ཆེད་དུ་ཕུལ་ཡོད། བོད་སིལ་བུར་འཐོར་བའི་རྗེས་ནས་མི་ལ་རས་པ་དང་ས་སྐྱ་པཎ་ཆེན། ཡབ་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སོགས་མཁས་གྲུབ་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་མང་པོ་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་བྱོན་ཏེ། ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ནས་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་འདི་ཉིད་བསིལ་ལྗོན་གངས་རིའི་ཞིང་ཁམས་ཙམ་མ་ཟད། ཨེ་ཤ་ཡ་གླིང་གི་ཨུ་ཅག་དང་འདབས་འབྲེལ་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་གྲུ་དང་རྒྱལ་ཁབ་དུ་མར་དར་ཁྱབ་ཏུ་བཏང་བ་རེད། དེའི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་མི་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་གཉིས་ཙམ་གྱི་གོང་རོལ་དུ་བོད་ཡུལ་ལ་ཆོས་སྤེལ་དུ་སླེབས་པའི་གནམ་བདག་ཆོས་པ་དག་བརྒྱུད་དེ་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་མོའི་ཕར་ངོགས་ཀྱི་ནུབ་ཕྱོགས་འཛིག་རྟེན་ལའང་བོད་རིག་པའི་མེ་སོན་སྦར་ཐུབ་ཡོད་ལ། ཨེ་ཡ་ཤ་གླིང་དུ་གངས་ལྗོངས་དཀྱིལ་སྙིང་བྱས་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སུ་ཁྱུད་ཆེན་པོ་ཞིག་བསྐྲུན་ཞིང་དགོན་སྡེ་ཆོས་གྲྭ་ཁྲི་སྟོང་མང་པོ་བཞེངས་པར་མ་ཟད། དམ་ཆོས་ཀྱི་གླེགས་བམ་

བྲག་རི་བཞིན་དུ་བརྩེགས་སྡོང་། ཕྱིས་སུ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་དང་ལོ་རྒྱུས་གོད་ཆག་གི་དབང་གིས་རང་རེའི་སློལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་ལ་གཏོར་བརླག་ལན་མང་ཐེབས་སྡོང་ནའང་། དུས་བདེ་དཔྱིད་ཀྱི་བསིལ་རླུང་ལྷང་ཐེངས་རེ་རེར་མེ་ཡིས་འཚིགས་པའི་སྤང་ལྗོངས་སུ་སྔོ་རྩྭའི་སྨྱུ་གུ་གང་སར་འབུས་པ་བཞིན་བསྐྱར་དར་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། མདོར་ན་ང་ཚོའི་བོད་རིག་པ་དང་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་འཛམ་གླིང་ཤེས་རིག་གི་གར་སྟེགས་སྟེང་རང་ཚོད་ཀྱིས་གོ་གནས་གལ་ཆེན་ཞིག་བཟུང་ཡོད་ལ། གནའ་དེང་ཕྱི་ནང་གི་མི་རིགས་མང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་དང་ཐེབས་མུས་སུ་མཆིས། དེ་བས་དཔྱོད་ལྡན་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་ན་གཞོན་ཤེས་ཡོན་ཅན་དག་གིས་ངེས་པར་དུ་འདིའི་ཕྱོགས་ལ་རྒྱུས་ཡོན་གཏིང་ཟབ་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་བར་སེམས། གལ་ཏེ་ང་ཚོ་རང་གི་རིག་གནས་ལ་ཡང་ཆ་རྒྱུས་མེད་ན་གཞན་གྱི་རིག་གནས་ནང་འདྲེན་ནི་དེ་བས་ཀྱང་བྱེད་ག་ལ་ཐུབ། རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་ཁོ་བོས་ག་ཤམ་ནས་རང་གི་གོ་ཐོས་ཙམ་གཞིར་བཟུང་སྟེ། བོད་ཀྱི་སློལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་དང་ཁྱད་པར་དུ་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་འདི་འཛམ་གླིང་ཡུལ་གྲུ་གཞན་ལ་ཅི་ལྟར་དར་ཁྱབ་ཏུ་སོང་བའི་གནས་ཚུལ་ཅུང་བསྡུས་ཤིག་ངོ་སྤྲོད་པར་བྱ།

ཐོག་མར་ཉེ་འཁོར་ཡུལ་གྲུ་གཞན་དུ་དར་ཚུལ་གླེང་ན། བདག་ཆེན་ས་སྐྱ་བའི་རིང་ལ་སོག་པོའི་ཡོན་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྲེལ་བཙུགས་ནས་སོག་པོའི་ཡུལ་ལ་དམ་ཆོསསྤེལ་འགོ་བརྩམས་ཤིང་། ཡབ་རྗེ་ཙོང་ཁ་བའི་རིང་ལ་མིང་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྲེལ་བྱུང་སྟེ་རྒྱ་ནག་གི་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་བསྟན་པ་སྤེལ་བར་མ་ཟད། སོག་པོའི་ཡུལ་ཁམས་ཧྲིལ་པོར་ཞྭ་སེར་བསྟན་པའི་རིང་ལུགས་ཁྱབ་བརྡལ་དུ་བཏང་བ་

དང་། ལྷུང་སྐྱ་རོལ་བའི་རྡོ་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་ཆིང་རྒྱལ་རབས་དང་ཆོས་འབྲེལ་བཙུགས་ཏེ་མན་ཧྲུའི་མཛོ་རིམ་མི་སྣའི་ཁྲོད་དུ་སྤེལ་ཡོད་ལ། དེ་མིན་ཧོར་དང་ཡུ་ཀུར། འཛང་དང་ཆའང་རིགས་སོགས་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཁག་ཅིག་དང་། གནའ་རབས་བོད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་མོན་པ་དང་ལྷོ་པ་རིགས་ཕལ་མོ་ཆེ་ཡང་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་པར་བསྒྱུར་ཡོད། སྤྱི་ལོ2000ལོར་སྡོམ་རྩིས་བྱས་པ་ལྟར་ན། ད་ལྟ་ཀྲུང་གོའི་མངའ་ཁོངས་སུ་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་ལ་དད་མོས་བྱེད་མཁན་མི་གྲངས་བྱེ་བ་གཅིག་དང་ས་ཡ་དྲུག་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་འདིའི་སྐོར་ལ་རང་ཅག་ཕལ་མོ་ཆེར་ཆ་རྒྱུས་ཉུང་ཟད་ཡོད་པས་ཡིག་ཚོགས་བསྐོང་བར་བྱ།

དེ་ནས་ཨེ་ཤ་ཡའི་གླིང་གི་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་དག་ལ་སྤེལ་བའི་གནས་ཚུལ་གླེང་ན། རང་ཅག་གི་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་བལ་ཡུལ་ནི་ཆེས་ཐོག་མར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་དར་ས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མཆོག་ཀྱང་ད་ལྟའི་བལ་བོ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་འཁྲུངས་པ་རེད། རྗེས་སུ་དུས་ཀྱི་འགྱུར་བའི་དབང་གིས་ཡུལ་དེར་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིམ་གྱིས་ཉམས་ཤིང་མིག་སྔར་ཧིན་རྡུའི་ཆོས་ལུགས་ཡུལ་དེའི་དད་མོས་གཙོ་བོར་གྱུར་ཡོད། ཡིན་ནའང་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ཡུན་རིང་ཐེབས་སྒྲོང་བར་བརྟེན་བལ་ཡུལ་དུ་ཁ་སང་དེ་རིང་བར་སངས་རྒྱས་བསྟན་པ་རྨང་ནས་མེད་བརླག་ཏུ་གྱུར་མེད་པར་མ་ཟད་ནང་བསྟན་གྱི་རྗེས་འཇུག་པ་འབོར་ཆེན་ཞིག་སྔར་སྲུས་ལྟར་གནས་ཡོད་ལ། ད་ལྟའི་བལ་བོ་སྲིད་གཞུང་གིས་ཀྱང་ཆེད་དུ་སངས་རྒྱས་ཆོས་

ལུགས་ལ་སྨྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་སྲིད་ཇུས་གཏན་ཁེལ་བྱས་ཡོད།

བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱིས་བལ་ཡུལ་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཚུལ་མདོ་ཙམ་གླེང་ན། ཐོག་མར་གསང་སྔགས་བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་བོད་དུ་མ་ཐེབས་སྔོན་ལ་བལ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་ཏེ་ཟབ་མོ་སྔགས་ཀྱི་སྒྲུབ་སྡེ་བཙུགས་མྱོང་ལ། སྤྱི་ལོ1041ལས་མས་སུ་ཇོ་བོ་རྗེ་ཨ་ཏི་ཤ་ཡང་བལ་ཡུལ་དུ་བྱོན་ཏེ་དགོན་པ་བཏབ་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་སྒྲ་སྒྱུར་མར་པ་དང་། བཀའ་གདམས་པའི་ལོ་ཙྪ་བ་སྟོག་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་སོགས་ཀྱང་བལ་ཡུལ་དུ་བཞུགས་ཏེ་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་མྱོང་། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་དུས་དཀྱིལ་ནས་བཅོ་ལྔ་བའི་དུས་འགོ་བར་བལ་ཡུལ་དུ་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོགས་གཅིག་རྗེས་གཉིས་མཐུད་དུ་དར་བ་མ་ཟད། ས་སྐྱ་དང་རྙིང་མ། བཀའ་བརྒྱུད་པའི་ནང་གསེས་ཀརྨ་བཀའ་བརྒྱུད་བཅས་ཀྱིས་སྤུ་ཕྱིར་རྒྱལ་ཁབ་དེར་རང་རང་གི་དགོན་པ་བཏབ་མྱོང་། སྤྱི་ལོ1986ལོར་སྐབས་བཅོ་ལྔ་བའི་འཛམ་གླིང་ནང་བསྟན་རྗེས་འདྲུག་པའི་མཛའ་མཐུན་ཚོགས་འདུ་ཡང་བལ་ཡུལ་དུ་འཚོགས་ཤིང་། པན་ཆེན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་པས་ཀྱང་གོའི་ནང་བསྟན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་མཚན་འཛིན་ཚོགས་གཙོ་ཡི་མཚན་ཐོག་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་སོ་སོར་བོད་དང་རྒྱ་ནག་གི་དགོན་པ་གཉིས་བཏབ་མྱོང་། དེ་ལྟར་དུས་ཡུན་རིང་མོ་ཞིག་ལ་བོད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་ཀྱིས་བལ་ཡུལ་ལ་ཐེབས་པའི་ཤུགས་རྐྱེན་མཚམས་ཆད་མ་མྱོང་ལ། ཁྱད་པར་དུ་ཉེ་བའི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་འགའི་རིང་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མའི་དབང་གིས་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་བལ་ཡུལ་དུ་སྔར་ལས་ལྷག་པའི་སྒོ་ནས་དར་འཕེལ་འབྱུང་བཞིན་པ་

ཀུན་ལ་གསལ།

དེ་མིན་བོད་ཀྱི་ཁྲིམ་མཆེས་རྒྱལ་ཁབ་གཞན་ཞིག་སྟེ་འབྲུག་ཡུལ་ལྷོ་བྲུར་མཚོན་ན། མ་གཞི་ནས་རིགས་རུས་དང་གྲོན་གོས། གོམས་སྲོལ་དང་སྐད་ཡིག་སོགས་རང་རེའི་བོད་དང་འབྲེལ་ཐག་ཉེ་བའི་ཡུལ་གྲུ་ཞིག་ཡིན་ལ། གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་ཐུ་རྫོང་བོད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་དང་རིག་གནས་ཀྱི་སྲུ་ཁྱུད་དུ་གཏོགས་པ་བཤད་མ་དགོས། ཁྱད་པར་དུ་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་ཀྱི་ཆ་ནས་རྒྱལ་དམངས་ཕལ་མོ་ཆེས་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་ལ་དད་པ་རེད། སྔོས་སུ་བཀའ་བརྒྱུད་གྲུབ་མཐའི་ནང་གསེས་འབྲུག་པ་བཀའ་བརྒྱུད་ཀྱིས་རྒྱལ་ཁབ་ཧྲིལ་པོ་ཡུག་གཅིག་ཏུ་ཁེབས་ཡོད། དེ་བས་ས་ཆའི་མིང་ལ་ཡང་འབྲུག་ཡུལ་ཞེས་ཐོགས་པར་གྲགས། ཡུལ་དེར་ཡང་ཨོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེ་གཙོ་མཛད་པའི་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་པོ་སྔ་ཕྱིར་ཕེབས་ཏེ་བསྟན་པ་སྤེལ་སྐྱོང་བར་མ་ཟད། དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་བླ་མ་ཞིག་འབྲུག་ཡུལ་དུ་ཕེབས་ཏེ་ཡུལ་དེའི་ལོ་རྒྱུས་སྟེང་གི་ཆོས་རྗེ་ཐོག་མ་མཛད་པ་ནས་བཟུང་། ད་ལྟའི་བར་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་དེ་ཁོ་ཚོའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་ནང་གཏན་ཁེལ་མཛད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་སུ་གྱུར་ཡོད། དེ་མིན་རྒྱ་གར་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་རྒྱལ་ཕྲན་འབྲས་ལྗོངས་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། ད་ལྟ་མི་སེར་ཕལ་མོ་ཆེས་ཧིན་རྡུའི་ཆོས་ལུགས་དང་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྙིང་མ་དང་བཀའ་བརྒྱུད་གྲུབ་མཐའ་གཉིས་ལ་དད་པ་བྱེད། རྙིང་མ་བ་ནི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་འབྲས་ལྗོངས་སུ་དར་འགོ་བརྩམས་པ་དང་། བཀའ་བརྒྱུད་པ་ནི་སྤྱི་ལོ་1570ཡས་མས་སུ་དར་བ་ཡིན་འདུགསྤྱི་ལོ་1642ལོར་སྐབས་དེའི་འབྲས་

ལྷོ་ངོས་ཀྱི་རྒྱལ་བོར་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་པས་ཆོས་རྗེ་ཡི་མཚན་སྟན་གནང་བ་ནས་བཟུང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལུགས་ཀྱང་དར་སྤྱོད། ཁྱད་པར་དུ་དུས་རབས་སྔོན་མའི་དུས་དཀྱིལ་ཙམ་ནས་བཀའ་བརྒྱུད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོགས་འབྲས་ལྗོངས་སུ་དར་ཞིང་སྔ་ཕྱིར་ཡུལ་དེར་དགོན་པ་མང་པོ་བཏབ། ད་ལྟ་ཡུལ་གྲུ་དེ་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་བཀའ་བརྒྱུད་གྲུབ་མཐའི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་གདན་ས་གཙོ་བོར་གྱུར་ཡོད། དེ་ལས་གཞན་རྒྱ་གར་ཤུབ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ལ་དགས་དང་ཧ་དབང་སོགས་སུ་འང་ད་ལྟའི་བར་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་གྱི་གནའ་བོའི་དགོན་སྡེ་དང་ཆོས་བརྡ་དུ་མ་ཉམས་མེད་སོར་གནས་ཡིན་ལ། བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་གྱི་རྗེས་འཇུག་པ་ཡང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པར་གྲགས། མདོར་ན་གོང་དུ་སྨྲས་པ་ནི་ཧི་མ་ལ་ཡ་རི་ཁྲུལ་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ཁག་གི་གནས་ཚུལ་ཙམ་ཡིན། དེ་ལས་གཞན་ཨུ་རུ་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངའ་ཁོངས་སུ་བུ་ལེ་ཡ་ཐེའུ་དང་ཁལ་ཨེར་མེ་ཁེ། ཐུའུ་ཝ་བཅས་གནའ་རབས་སོག་པོའི་རིགས་རྒྱུད་དུ་གཏོགས་པའི་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་དུ་དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཉམས་མེད་འཕེལ་རྒྱས་སུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ། ཡུལ་དེ་དག་གི་མི་སེར་ཕལ་མོ་ཆེ་ཡང་རང་རེའི་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་ལ་དད་མཁན་ཡིན། དེའི་ནང་བུ་ལེ་ཡ་ཐོའུ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྐྱི་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་དུ་ད་ལྟ་བོད་ཡིག་དང་སོ་ཚོའི་སྐད་ཡིག་གིས་བྲིས་པའི་དམ་ཆོས་ཀྱི་གླེགས་བམ་ཁྲི་གསུམ་ཙམ་བཞུགས་ཤིང་། ཡུལ་དེའི་མཁས་པ་མང་པོས་དེར་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པའི་ཤེས་རིག་དཔྱད་རྩོམ་ཡང་མང་པོ་སྤེལ་ཡོད། མདོར་ན་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་གྱིས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གོང་གསལ་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་སྤྱོད་ཡོད། ཡང་ཕྱི་སོག་སྤྱི་

མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ལྷ་བྱུར་མཚོན་ན། ཉེ་རབས་ནས་ད་ལྟའི་བར་དགེ་ལུགས་པའི་གྲུབ་མཐའ་རྒྱ་ཆེར་དར་སྤྱོད་སྟེ། འབྲེལ་ཡོད་མཁས་པས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་ལྟར་ན། དུས་རབས་སྔོན་མའི་ལོ་རབས་སུམ་ཅུ་ཡས་མས་སུ། ཕྱི་སོག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཏུ་དགོན་པ་800ལྷག་དང་ལྷ་ཁང་2300ཡོད་ལ། གྲྭ་བ་ཁྲི་དགུ་ཡོད་པས་སྐབས་དེའི་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་སྐྱེས་པའི་མི་གྲངས་ཀྱི་ཕྱེད་ཀ་ཟིན། ཕྱིས་སུ་ཡུལ་དེར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བཀའ་རྒྱ་བསྒྲགས་ཏེ་རབ་བྱུང་བའི་མི་གྲངས་ལ་ཚོད་འཛིན་མི་བྱེད་ག་མེད་བྱུང་ཞིང་། ཆོས་སྡེ་དང་དགོན་པ་སོགས་ལ་གཏོར་བརླག་ཀྱང་ཐེབས་སྤྱོད་འདུག་མོད། ཁ་སང་དེ་རིང་ཕྱིའི་དད་མོས་ཁོར་ཡུག་ཇེ་ཡངས་ལ་སོང་བ་དང་བསྟུན་ནས་ཡུལ་དེར་གནའ་བོའི་དགོན་སྡེ་དང་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་སླར་གསོ་སྐྱོས་ཡང་བསྐྱར་དར་རྒྱས་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལོ་རེ་བཞིན་ཇེ་ཅོང་ཁ་བ་ཆེན་མོར་རྗེས་དྲན་བྱེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་དང་བྱེད་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་གནའ་སྲོལ་ལྟར་མ་ཉམས་སོར་གནས་ཡིན།

དེ་ནས་ཡང་བོད་རིག་པ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་བོད་བརྒྱུད་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་དར་ཚུལ་མདོ་ཙམ་གླེང་བ་ལ། ཆེས་ཐོག་མར་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བའི་ལོ་རབས་ཉི་ཤུ་ཡས་མས་སུ། ཧང་ག་རི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མཁས་པ་ཆོ་ཤླ་(1784—1842)ཟེར་བ་ཞིག་གིས་བཀའ་འགྱུར་དང་བསྟན་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མདོ་ཙམ་ཕྱི་གླིང་ལ་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་ནས་བཟུང་། ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་དག་ཏུ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གནས་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་འགོ་བཙམས་འདུག་ལ། རྗེས་སུ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་པ་དང་རིག་གནས་པ་མང་པོ་སྔ་ཕྱིར་བོད་དུ་ཐེབས་ཏེ་

བོད་ཀྱི་དམ་ཆོསདང་རིག་གནས་ལ་ཏུང་གཏིང་ཟབ་པའི་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་འགོ་བརྩམས་ཡོད།

དེའི་ནང་ཨི་ཐ་ལི་དང་ཙྪ་རན་སི་རྒྱལ་ཁབ་གཉིས་ཀྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱས་པ་ཏུང་སྔ་ལ། ཙྪ་རན་སིའི་པླ་ལི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་རུ་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་ཆེས་ཐོག་མ་དེ་བཙུགས་པ་རེད། འབྲེལ་ཡོད་མཁས་པའི་སྡོམ་རྩིས་བྱས་པ་ལྟར་ན། འཛམ་གླིང་འཁྲུག་ཆེན་གཉིས་པའི་རྗེས་ཀྱི་མི་ལོ་བཅུ་ལྷག་གི་རིང་ལ། ནུབ་ཕྱོགས་སུ་བོད་དང་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་པའི་བརྩམས་ཆོས་རིན་ཐང་ཅན་བརྒྱ་ཕྲག་དུ་མ་བྱུང་ཡོད་ལ། བོད་རིག་པའི་སྐོར་གྱི་ཞིབ་འཇུག་དཔེ་དེབ་དཔར་བསྐྲུན་དང་འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་སའི་ལས་ཁུངས་ཉི་ཤུ་ལྷག་བཙུགས་ཡོད། དུས་རབས་ཉི་ཤུའི་ལོ་རབས་དྲུག་ཅུ་བ་ནས་བཟུང་། བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལས་དོན་ལ་ཨ་མེ་རི་ཁ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རའོ་ཁེ་ཧྥེ་ལེར་ཐེབས་རྩ་ཚོགས་པས་(RockefellerFoundation) རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོབ་ཅིང་། ཕྱི་གླིང་མཁས་པ་དང་ཕྱི་འགྲིམ་བོད་རིགས་སྐྱ་སེར་ཤེས་ལྡན་མང་པོ་མཉམ་འབྲེལ་གྱིས་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་འགོ་བརྩམས་པས་མགྱོགས་མྱུར་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་། དུས་རབས་སྔོན་མའི་ལོ་རབས་དགུ་བཅུ་བར་སླེབས་དུས་ལོན་ཏོན་དང་། པླ་ལི། ཀུང་ཅིན། རོམ། ཞི་ཡ་ཐོའུ། མོ་ནེ་ཧེ། ལའེ་ཀུང་། ཁོ་པིན་ཧ་གེན་སོགས་རྒྱལ་སྤྱི་རང་བཞིན་གྱི་གྲོང་ཁྱེར་མང་པོར་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་བཙུགས་ཡོད་ལ། ཕྱི་སྡོད་བོད་རིགས་མཁས་པ་མང་པོ་ལས་ཁུངས་དེ་དག་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་ཕྱུག་ལས་གནང་བ་རེད། ཉེ་བའི་ལོ་འགའི་ནང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་དཔེ་དེབ་སྣ་ཚོགས་ཀྱང་གོའི་ནང་ཁུལ་དུ་མཐོང་ཐུབ་པའང་ཉིས་སྟོང་ལྷག

བྱུང་ཡོད། ནུབ་གླིང་གི་མཁས་པ་ཚོས་བོད་རིག་པ་དེ་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་སྦྱོར་དང་དག་སྒྲིགབཙན་པོ་རྒྱལ་རབས་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དང་། དམ་ཆོས་ཀྱིས་བོད་པའི་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་འཚོ་བར་ཐེབས་པའི་ཤུགས་རྐྱེན། གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ཆོས་འབྱུང་རྣམ་ཐར་དང་། གསང་སྔགས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་སོགས་རིག་ཚན་སྣ་ཚོགས་སུ་དགར་ཏེ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་གྲགས། བོད་ཡིག་གནའ་དཔེ་འཚོལ་སྡུད་ཀྱི་ཆ་ནས་བོད་ཡིག་གི་བཀའ་བསྟན་གཉིས་ཀའི་གླེགས་བམ་ཆ་ཚང་དུས་རབས་བཅུ་དགུ་བ་ནས་བཟུང་ཡོ་རོབ་གླིང་དང་ཨུ་རུ་སུ། འཛར་པན་སོགས་སུ་བྲངས་ཡོད་ལ། དབྱིན་ཇིའི་གོང་མ་ཚང་གི་ཡ་གླིང་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པ་དང་། ཅན་ཆའོ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། རྒྱ་རན་སིའི་པྷ་ལི་སློབ་ཆེན་གྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། སུའུ་ལན་གྱི་ལེ་ཉིན་ཀི་རའེ་ཡི་མི་རིགས་ཞིབ་འཇུག་ཧྲེན་མཛོད་ཁང་། འཛར་པན་གྱི་ཕྱི་ཤར་དཔེ་མཛོད་ཁང་སོགས་སུ་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་གྱི་ཆོས་དཔེ་དང་གླེགས་བམ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཧྲེན་རྩ་ཆེན་གང་མང་ཞིག་བཞུགས། ནང་སྒོས་སུ་འཛར་པན་གྱིས་བོད་འཛར་དམ་ཆོསབཙ་ཆད་ཤན་སྦྱར་ཚིག་མཛོད་བསྒྲིགས་ཏེ་བོད་དཔེ་དག་ལ་འགྲེལ་བ་ཡང་བརྩམས་ཡོད། དེ་ལྟར་བོད་རིག་པའི་འོད་སྣང་འཛམ་གླིང་ཕྱོགས་བཞིར་འཕྲོས་པའི་གོ་རིམ་ནང་། བོད་དང་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གིས་འགྲོ་བ་མི་རིགས་སྤྱིའི་རིག་གནས་དཔལ་ཡོན་འཕེལ་བར་བྱས་རྗེས་གང་མང་འཇོག་ཐུབ་ཡོད། འདིར་དཔེ་མཚོན་ཙམ་བྲངས་ན་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་དུ་གྲགས་པ་འབར་བའི་སྲུད་སི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སེམས་ཁམས་རིག་པའི་མཁས་དབང་ཅོང་གི་(CarlGustav-Jung1875-1961)ལགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་དམ་ཆོས་གསུང་རབ་གྲགས་ཅན་<<བར་

ངོ་ཐོས་གྲོལ་ཆེན་མོར> > ་ཁྲུངས་གཏུགས་ཧེ་དབྱེ་ཞིབ་སེམས་ཁམས་རིག་པ་ཞེས་པའི་སེམས་ཁམས་ཚན་རིག་གི་གཞུང་ལུགས་གསར་བ་ཞིག་གི་སྒྲོལ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུའོ།

མདོར་ན་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀུང་དུས་རབས་སྔོན་མའི་གནས་ཚུལ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཁྱད་པར་དུ་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་དུས་འགོ་འདིར། བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་དང་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་འཛམ་གླིང་ལ་སྤེལ་བའི་གོམ་ཁ་ཇེ་མགྱོགས་དང་གཞི་ཁྱོན་ཇེ་ཆེ་རེད། དུས་རབས་སྔོན་མའི་ལོ་རབས་དྲུག་ཅུ་བ་ནས་འགོ་བཙམས་ཏེ་བོད་ཀྱི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་འཛོམས་ཀྱི་བཤེས་གཉེན་དུ་མས་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་རང་རེའི་ཆོས་ལུགས་རིག་གནས་དར་སྤེལ་བྱས་པ་བརྒྱུད། ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ན་བོད་མི་རིགས་ལ་དགའ་ཞེན་དང་གོང་བཀུར། རྒྱུས་ལོན་བཅས་བྱེད་མཁན་ཉིན་རེ་བཞིན་ཇེ་མང་དུ་འགྱུར་བཞིན་ཡོད་ལ། བོད་ཆོས་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་སྤེལ་པའི་བཤེས་གཉེན་དེ་དག་གི་ཁྲིད་དུ་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་སོགས་གྲུབ་མཐའ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་བླ་མ་དང་དགེ་བཤེས། ཆེད་མཁས་སོགས་འདུས་ཡོད་ལ། ཁོ་ཚོ་ཕལ་མོ་ཆེས་དུས་རབས་ཕྱེད་ཙམ་རིང་ལྷག་བསམ་དཀར་པོས་བོད་བརྒྱུད་ནང་འཛམ་གླིང་ཕྱོགས་བཞིར་སྤེལ་བའི་རླབས་ཆེན་གྱི་དམ་བཅའ་སྙིང་ལ་བཅངས་ཏེ། ཤེས་རབ་དང་བརྩོན་འགྲུས། སྙིང་རྗེ་བཅས་ཀྱི་གཞི་བྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གདུལ་བྱ་གྲངས་མེད་ཀྱི་ཡིད་ལ་དད་པའི་ས་བོན་བཏབ་ཅིང་། དགོན་པ་དང་ལྷ་ཁང་། དམ་ཆོས་སློབ་གླིང་དང་སྒོམ་སྒྲུབ་བསྟི་གནས་སྟོང་ཕྲག་ལ་ཉེ་བ་ཙམ་ཞིག་ཡོ་རོབ་དང་ཨ་མེ་རི་ཁ་གླིང་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ལུང་གང་སར་གསེར་གྱི་ཐང་མ་བཞིན་བཏྱལ་

ཡོད། དེ་དག་ལས་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་ན་གཞོན་སློབ་གཉེར་བ་ཕལ་མོ་ཆེས་ནམ་མཁའི་ནོར་བུ་དང་བསོད་རྒྱལ་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་གྲགས་ཆེ་བ་རེ་གཉིས་ལ་རྒྱུས་ལོན་ཙུང་ཟད་ཡོད་ནའང་མཁས་པ་གཞན་དག་གི་མཚན་ཙམ་ཡང་ཐོས་མེད་ཚོད་རེད། 2011ལོར་ཕྱི་གླིང་མཁས་པས་གདེང་འཇོག་བྱས་པ་ལྟར་ན། འཛམ་གླིང་ལ་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེ་བའི་མི་སྣ་བརྒྱ་ཐམ་པའི་ནང་བོད་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབུ་ཁྲིད་དང་མཁས་པ་གསུམ་ཙམ་ཚུད་འདུགདེ་ནི་མི་གྲངས་ཉུང་བའི་བོད་པ་ཚང་ལ་མཚོན་ན་ལས་སླ་མོ་ཞིག་ག་ལ་ཡིན། དེ་བས་མི་ལ་ལས་ཚན་རིག་ལག་རྩལ་དང་དངོས་པོའི་དཔལ་ཡོན་སོགས་ཀྱི་ཐད་ནས་ནུབ་ཕྱོགས་པས་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་སྣེ་ཁྲིད་ཀྱིན་ཡོད་ལ། ཡུལ་གྲུ་གཞན་གྱི་མི་རིགས་ཁག་གིས་ནུབ་ཕྱོགས་པར་ལད་ཟློས་ཁོ་ན་བྱེད་པ་ལས་མ་འདས། དེ་བས་ད་ལྟ་ཡོ་རོབ་པ་དང་ཨ་རི་བ་སོགས་ལ་རོ་བཙུད་མི་འདྲ་བའི་བསམ་བློའི་རྒྱགས་ཕྱེ་སྤྲོད་ཐུབ་མཁན་ནི་བོད་པ་ཙམ་ལས་མི་འདུག་ཅེས་ཀུང་བསྟུགས་པར་གྲགས།

བརྒྱ་བཤད་ཚིག་གི་རྩ་བ་མདོར་བསྡུས་ན། གནའ་ནས་ད་ལྟའི་བར་མི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ལྔག་གི་རིང་། བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་འདིས་མེས་པོའི་རིང་ནས་ཆོས་འབྲེལ་ཡོད་པའི་ཀྲུང་གོའི་མངའ་འོག་གི་གྲངས་ཉུང་མི་རིགས་ཧོར་དང་སོག་པོ། ཡུ་ཀོའུ། ཆའང་རིགས། འཇང་སོགས་དང་། ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་བལ་བོ་དང་འབྲུག་ཡུལ། འབྲས་ལྗོངས། ཕྱི་སོག་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་གནའ་རབས་སོག་པོའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་ལ་ད་ལྟ་ཨུ་རུ་སུའི་མངའ་ཁོངས་སུ་གནས་པའི་ཐོའུ་ཝ། ཁལ་ཨར་མེ་ཁྲུ། བུ་ལེ་ཡ་ཐེའུ་བཅས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་གསུམ་དང་། འཇར་པན་དང་མ་ལེ་ཞི་ཡ། སིང་ག་པོར་

སོགས་ཨེ་ཤ་ཡ་གླིང་གི་འགྲོར་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང་། ཐེ་ཨན་དང་ཤང་ཀང་། ཨའོ་མོན་སོགས་རྒྱ་ནག་གི་དམངས་གཙོ་ལམ་ལུགས་དར་སྤྱོད་བའི་དམིགས་བསལ་ས་ཁུལ་གསུམ་སོགས་ན་དར་ཁྱབ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ལ། ཐ་ན་ཧྲེན་ཀྲིན་དང་ཧྲང་ཧའེ་སོགས་ཀྲུང་གོ་ནང་སའི་འགྲོར་ལྡན་མཚོ་རྒྱུད་ས་ཁུལ་ཁག་ན་ཡང་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་གྱི་དད་མོས་ཚ་རླབས་ཤིག་འཕྱུར་གྱིན་པའི་བཟོ་ལྟ་འདུག་དེ་ལས་གཞན་དབྱིན་ཇི། འཇར་མན། འཇར་པན། ཐྰ་རན་སི། ཁླ་ན་ཏ། ཨི་ཐ་ལི་སོགས་ཡོ་རོབ་གླིང་གི་ཡུལ་ལུང་ཕལ་མོ་ཆེ་དང་། ཨ་རི་དང་ཁླན་ན་ཏ་སོགས་ཨ་མེ་རི་ཁ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་གཙོ་བོ་དག་ན་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ལས་ཁུངས་དང་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་གྱི་དད་ལྡན་པ་ཁྲི་སྟོང་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་ལ། སྒྲ་མདོག་དཀར་སེར་སྣ་ཚོགས་ཅན་གྱི་ཕྱི་གླིང་བའི་གྲྭ་བ་ཙམ་མ་ཟད་སྤྲུལ་སྐུ་ཡང་བྱུང་འདུག་པའི་ཚོད་རེད། གོང་གསལ་ཡུལ་གྲུ་དེ་དག་གི་དད་ལྡན་དང་བོད་རིག་པར་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་མཁན་གྱི་ཁྲོད་ན་དམའ་རིམ་མི་སེར་དཀྱུས་མ་ཕུད་ཤེས་རིག་ལག་རྩལ་ཅན་གྱི་མཁས་པ་དང་། སྒྱུ་རྩལ་པ་གྲགས་ཆེན། ཁེ་ལས་གཉེར་བའི་འགྲོར་ལྡན་ཚོང་དཔོན། དབང་ཐང་ཅན་གྱི་དཔོན་རིགས་སོགས་མི་སྣ་འཛོན་ཐང་ཅན་ཡང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ལ། དམ་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡང་མི་སྣ་གྲགས་ཅན་དག་གི་ཤུགས་རྐྱེན་དང་བསྐྱོངས་ནས་སོ་སོའི་ཡུལ་གྲུ་ཁག་ཏུ་རིམ་གྱིས་ཁྱབ་བཞིན་ཡོད་པར་སྣང་། དེར་མ་ཟད་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་གྱི་ཚ་རླབས་དེ་ཡི་ཞོར་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་དང་། རྩོམ་རིགསྒྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ལག་ཤེས་བཟོ་ལས། གླུ་གར་སྒྱུ་རྩལ་སོགས་ཐུན་མོང་རིག་གནས་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་ཀུན་ཏུ་དགའ་བསུ་ཐོབ་བཞིནའདུགཐ་ན་ཁ་སང་དེ་རིང་ནུབ་

ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཅིག་ཏུ་བོད་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ནི་ཡ་རབས་དང་གཞུང་དྲང་། ངོ་མཚར་བཅས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་བརྩི་བབའི་སྣང་ཚུལ་ཤིག་བྱུང་ཡོད་རབས་ཐོས། དེ་བས་བོད་ཕྱི་རབས་པ་ང་ཚོས་ཀྱང་ན་ཁྲུང་སྤྲུལ་བའི་ངང་ཚུལ་མི་འཛིན་པར་གོང་སྨྲས་གྲུབ་འབྲས་ཐམས་ཅད་རང་མི་རིགས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་དང་སྤོབས་པར་བསམམས་ཏེ་དོ་སྣང་དང་། ཞིབ་འཇུགགཅིས་སྦྲུས་བཅས་བྱེད་ཤེས་རྒྱུ་ནི་ཁ་ཚ་དགོས་གཏུགས་ཀྱི་ལས་འགན་རེད་སྙམ།

དེ་ཡང་འཛམ་གླིང་ལོ་རྒྱུས་ལ་རགས་བལྟ་ཞིག་བྱས་ན། ཤར་ནུབ་མི་རིགས་ཕལ་ཆེས་ཆེས་བསམ་བློའི་ཁོ་ལག་རྒྱུས་པའི་གོ་རིམ་ཏ་ལམ་གཅིག་འདྲ་ཞིག་བརྒྱུད་སྨྱོང་སྟེ། དང་པོ་ཕན་ཚུན་བར་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་འགྲོ་འོང་ཆེན་པོ་བྱུང་མེད་དུས། སོ་སོས་རང་གི་ཤེས་རིག་ནི་གཞན་ཀུན་ལས་མཆོག་གོ་སྙམ་པའི་རང་རློམ་ཞིག་བཟུང་ཡོད་ལ། དེ་ནས་སྔོན་ཐོན་མི་རིགས་གཞན་དང་གཤིབ་སྡུར་བྱས་རྗེས་རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་ཐམས་ཅད་རིན་ཐང་མེད་པའི་གད་སྙིགས་ཁོ་ན་རེད་སྙམ་པའི་བག་འཁུམས་ཁོ་ཚད་ཀྱི་སྣང་བ་ཞིག་སྐྱེ་བ་རེད། དེ་ནས་ཡང་སྟོབས་ལྡན་གཞན་རིགས་ལ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་ཡུད་ཙམ་བྱས་པ་ན་ག་ལེར་གཞན་གྱི་ཡོད་ཚད་འཁྲིག་ཅིང་རང་ཉིད་ནོར་བའི་ངེས་པ་མེད་པ་གསལ་བོར་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་ཐད་ཀྱི་ངོས་ཟིན་དང་ཡིད་ཆེས་གསར་བ་དེར་བརྟེན་ནས་ད་གཟོད་ལེགས་ཉེས་གླང་དོར་གྱི་ཤེས་རབ་རྣལ་མ་ཞིག་འབྱུངས་བ་རེད། དེ་བས་ཁུ་ཅག་གིས་ཀྱང་ཐོག་མར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ངོས་ནས་རང་གི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་ལ་སྟོམ་ཚིག་ལེགས་པར་བཀོད་པའི་རྨང་གཞིའི་སྟེང་། མེས་པོའི་ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་ཀྱི་གཏེར་མཛོད་འདི་

ཉིད་ཟུ་མཐུད་དུ་སྤོག་འདོན་དང་བེད་སྤྱོད་གང་ལེགས་བྱས་ཏེ། ཨེ་ཡ་ཤ་གླིང་དང་ཡང་ན་འཛམ་གླིང་ཕྱིལ་བོར་ཁྱབ་པའི་ཐུ་རྫོད་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སུ་ཁྱུད་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡང་བསྐྱར་བསྐྲུན་ཞིང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་རིག་གནས་གར་སྟེགས་སྟེང་རང་ཅག་མི་རིགས་འདིའི་ཤུགས་རྐྱེན་དང་མཚན་སྙན་རྒྱ་བསྐྱེད་པར་འབད་དེ། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ལ་གཞན་གྱིས་མི་ནུས་པའི་བྱས་རྗེས་ཁྱད་པར་བ་རེ་འཇོག་རྒྱུར་བརྩོན་ན་ཅིས་མི་དགའ།

སྤྱིར་དེ་འདྲའི་གཞན་ཕན་རླབས་ཆེན་གྱི་ཕྱུགས་བསམ་ཞིག་དབང་ཐང་དམན་ཞིང་འཁྱོར་བ་ཞན་ལ། མི་གྲངས་ཉུང་ཞིང་ལག་རྩལ་མེད་པའི་བོད་མི་རིགས་ཁོ་ནས་འགྲུབ་པར་བྱེད་དཀའ་ནའང་། ང་ཚོས་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་གཞུང་ཐག་འདིར་བརྟེན་ནས་ས་སྣང་ཡངས་པའི་ཁྲོན་ལ་མཛའ་འབྲེལ་གྱི་གོམ་ཁ་སྤོ་ཐུབ་ལ། ཁྱད་པར་དུ་བོད་བརྒྱུད་ཐུབ་བསྟན་གྱི་བསམ་བློའི་དར་ཆ་འདི་འཕྱར་ཏེ་བོད་དང་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་དགའ་ཞེན་ཆེ་བའི་རྒྱུས་མེད་སྤྱུན་གྲོགས་ཚོགས་ལ་འབྲེལ་འདྲིས་བྱེད་འོས། དེ་ལས་གཞན་ད་ལྟ་འཛམ་གླིང་ཕྱིལ་བོར་སངས་རྒྱས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་པ་མི་གྲངས་དུང་ཕྱུར་གསུམ་ལྷག་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རིག་གནས་བསམ་བློའི་ཆ་ནས་རང་ཅག་དང་འབྲེལ་ཐག་ཉེ་བའི་སྤྱུན་གྲོགས་ཡིན་ལ། ཕ་མེས་བོད་ཡིན་ཟུང་རང་གི་རིགས་རྒྱུད་ལ་སྟང་མཁན་བོད་མི་ཞབས་འདྲེན་པ་དེ་འདྲ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་བོད་གྲལ་དུ་འཐེན་པ་ལས། ཡོངས་ཁྱབ་རིན་ཐང་ལྟ་བ་ཁས་ལེན་པའི་མི་རིགས་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་ཚུལ་ལྡན་རྣམས་དང་མཛའ་མཐུན་གྱི་ལག་རྡང་སྦྲེལ་ན་ཅིས་མི་དགའ། ཁ་སང་དེ་རིང་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གནས་ཕྱི་ལ་དར་བའི་

འགྲོས་དང་བསྡོངས་ནས་ཕྱོགས་བཞི་མཚམས་བརྒྱད་ན་རང་ཅག་དངའདྲ་ཤེས་འཛིན་སྣང་དང་ཆོས་ལུགས་དད་མོས་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བོ་ཡང་གང་མང་ཞིགབྱུང་དང་འབྱུང་བཞིན་ཡོད་ལ། གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ལས་རིགས་དང་མི་རིགས་རིས་མེད་ཀྱི་དད་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་མཉམ་འབྲེལ་བྱེད་ཐུབ་ན། འཛམ་གླིང་ཤར་ནུབ་གཉིས་ཀ་གཞི་གཅིག་ཏུ་སྦྲེལ་བའི་ཐུ་རྡོད་བོད་པའི་རིག་གནས་ཀྱི་ སྲུ་ཁྱུད་གསར་བཞིག་གྲུབ་པར་ཆ་རྐྱེན་དང་གིས་འཛོམས་འདུག་ལ། ཁོད་ཡངས་སྲ་བརྟན་གྱི་སྲུ་ཁྱུད་ཆེན་པོ་དེའི་ནང་རོལ་དུ་སྔོན་བྱོན་ཡབ་མེས་དམ་པ་དག་ལས་བརྒྱུད་པའི་བོད་ཀྱི་ཡ་རབས་ཀྱི་སྲོལ་བཟང་དང་། གཞུང་དྲང་གི་རང་གཤིས། བསླུ་མེད་ཀྱི་དད་པ། ངོ་མཚར་བའི་སྐད་ཡིག་སོགས་སྲུང་འཛིན་བྱས་ཏེ། རང་གི་འདྲ་མཉམ་དང་ལུགས་མཐུན་གྱི་འཚོ་གནས་དབང་ཐང་བསྟོན་ལེན་བྱས་ཆོག་སྙམ།

སྤྱིར་བདག་གི་དཔྱད་བརྗོད་གཞན་ཕལ་མོ་ཆེའི་ནང་དུ་རང་རེའི་གསར་དར་ཤེས་རིག་ཐད་ཀྱི་མི་འདྲང་ས་དང་སྐྱོང་ཆ་མང་པོ་ནན་གྱིས་བསྟན་ཡོད་ནའང་། རྩོམ་ཡིག་འདིའི་ནང་དུདེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་ཤེས་རིག་གི་ལེགས་ཆ་དང་གྲུབ་འབྲས་མང་ཙམ་གླེང་བ་ཡིན། མདོར་ན་ཐུ་རྡོད་བོད་ཀྱི་རིགས་རྒྱུད་འདི་སྲིད་འགྱུར་རིག་གསུམ་འཕེལ་བའི་འགྱུར་ལྡོག་དཔལ་ཡོན་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་དགོས་ན། ངས་ནི་ཟུར་བལྟས་ལེབ་མཐོང་གི་ཕྱོགས་ཞེན་འཆིང་རྒྱ་ཅིརིགས་ལས་གྲོལ་ཏེ་གསར་རྙིང་ཤེས་རིག་གི་དགེ་སྐྱོན་མཉམ་གླེང་བྱེད་པ་འདི་གོམ་པ་དང་པོ་རེད་ཅེས་སྨྲ་བར་འདོད། །

མཇུག་གི་གཏམ།

དང་པོ། བསམ་གཞིགས་ཀྱི་བརྒྱུད་ལམ།

ངས་དེབ་ཆུང་འདི་འབྲི་འགོ་བརྩམས་ནས་ཞིབ་དག་རྫོགས་རག་བར་ཕལ་ཆེར་ལོ་ངོ་རྩིས་བོ་གཉིས་ལྷག་ལས་འགོར་མེད་མོད། བརྗོད་གཞི་གནད་དོན་ཁག་ལ་སྔ་ཕྱིར་མི་ལོ་བཙུ་ལྷག་རིང་འདང་བརྒྱབ་སྦྱོང་ཡོད། དེ་ན་འདི་ནི་རང་གིས་འདས་ཟིན་པའི་བསམ་བློའི་བཤུལ་ལམ་ལ་སྤྱི་སྡོམ་ཐེངས་ཤིག་བྱས་པར་ངོས་བཟུང་ཚོག་སྙམ། ཕྱིར་མདང་རེ་བརྒྱབ་ན། དུས་རབས་སྔོན་མའི་ལོ་རབས་དགུ་བཅུ་བ་ནས་སྟོང་ལོ་གཉིས་པ་འགོ་ཚུགས་པའི་སྨ་རྗེས་ཏེ། བདག་གི་ལུས་སེམས་གཉིས་ཀ་ནར་སོན་པའི་ལོ་ཟླ་དེ་དག་ནང་། ང་ཚོའི་རིག་གནས་ཀྱི་མཁའ་དབྱིངས་ནི་ད་དུང་སྐྱེར་གཙོད་དང་གཞན་བསྟུན། ཅལ་འཛྲོགས་དང་གྱུ་དོག་སོགས་ཉིང་རྟུལ་གྱི་རྨོངས་སྤྲིན་སྟུག་པོ་ཞིག་གིས་ཀུན་ནས་གཡོགས་ཡོད་ལ། སྐྱེ་བོ་ཕལ་མོ་ཆེར་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་གནད་དོན་གལ་ཆེན་གང་ལ་ཡང་བསམ་ཚུལ་དྲང་མོར་བརྗོད་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་དབེན་ཞིང་། གང་ཟག་གཞན་གྱི་བསམ་གཞིགས་དང་སྨྲ་བརྗོད་རང་དབང་ལ་བརྩི་བཀུར་བྱེད་པའི་གོམས་གཤིས་ཤིག་ཀྱང་ཆགས་མི་འདུགཁྱད་པར་དུ་སློབ་མ་རྣམས་གདུལ་བྱ་དང་སྣོད་ལྟ་བུར་ངོས་བཟུང་ནས་ཤེས་བྱ་རྐྱང་བ་གླུད་པའི་ནང་ལྟུག་རྐྱང་བྱེད་པ་ལས། ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་མི་གཤིས་དང་འཆར་ཡན་གྱི་བློ་གྲོས་གསོ་སྐྱོང་བྱེད་པར་མི་སྤྲོ་བའི་སློབ་གསོའི་མ་ལག་རྙིང་བ་དེའི་ནང་དུ། གཤིས་རྒྱུད་དྲང་ཞིང་བློ་རིག་རྒོད་པའི་མི་རབས་གསར་བའི་སློབ་བུ་ཅི་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་སོམ་ཉི་

དང་ཟེ་ཆོམ་གྱི་འདམ་རྫབ་ཏུ་ལྷུང་སྲོང་ཨང་།

གང་ལྟར་བློ་གྲོས་གཞན་དབང་དུ་མ་ཚུད་པར་རང་འདོད་ལྟར་བེད་སྤྱོད་གཏོང་བ་ནི་འགྲོ་བ་མི་ཚང་མའི་རྒྱུད་ལ་མ་བཅོས་གཙུག་མར་གྲུབ་པའི་དགོས་མཁོ་དང་། སྐྱེ་བོ་རེ་རེར་ལྡན་སྐྱེས་སུ་ཡོད་དགོས་པའི་གཞི་རྩའི་ཐོབ་ཐང་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིར། ཁོ་བོར་ལྔ་བུར་མཚོན་ན་ཡང་མི་ལོ་བཅུ་ཐྲག་ལྷག་གི་སློབ་གཉེར་གོ་རིམ་ནང་གཏན་ཁེལ་གྱི་སློབ་གྲྭའི་བསླབ་གཞི་སྦྱངས་པའི་ཞོར་དུ། སློབ་གསོ་དང་རིག་གནས། ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་སྣ་ཚོགས་ཅི་ནུས་ཀྱིས་རང་སྦྱོང་དང་། གཞན་རྗེས་ཆུ་སྣ་གར་ཁྲིད་འབབ་ཞིག་བྱེད་མི་འདོད་པར་རང་རྐྱ་འཕེར་བའི་བསམ་བློ་རེ་གཏོང་བའི་ཨུ་ཚུགས་ཤིག་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱས་པ་ཡིན། སྤྱི་ལོ་༢༠༠༧ལོའི་ཡས་མས་སུ་ངས་སྐབས་དེའི་རང་གི་བསམ་ཚུལ་དང་སྤྱོད་ཚོར་ཅི་རིགས་ཕྱོགས་བསྡུས་སྒྲོས་ཁ་བྱང་ལ་ < <བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཐད་ཀྱི་བསམ་གཞིགས> >ཞེས་པའི་སྨྱུ་འབྲེལ་སྤྱི་ཚོགས་དཔྱད་བརྗོད་ཙུང་རིང་བོ་ཞིག་བྲིས་སྤྱོང་། ཐལ་ཆེར་དེ་ནི་བདག་གིས་མི་ཚེ་འདིར་གཟབ་ནན་གྱིས་བྲིས་པའི་བརྩམས་ཆོས་ཐོག་མར་ངོས་བཟུང་ཆོག་ལ། སློབ་ཆེན་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་གསེར་ལས་དཀོན་པའི་གུང་གསེང་གི་དུས་ཚོད་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་དེ་ལ་བསྐྱིམས་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཕྱིས་སུ་ཁོ་བོས་རང་གི་ལྷད་མེད་པའི་སེམས་གཏམ་དེ་དག་གློག་པ་པོའི་སྤྱན་སྔར་འབུལ་དགོས་སྙམ་ནས་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་ཁ་ཤས་ལ་བསྐུར་བ་ན། སྐབས་དེར་ཐལ་མོ་ཆེས་མིག་མདུན་གྱི་སྤྱི་ཚོགས་སྣང་ཚུལ་ལ་ཐད་ཀར་དགག་པའི་འབོལ་རྩོམ་དེ་རིགས་ལ་དགའ་བསུ་མི་བྱེད་པར་མ་ཟད། སྤྱི་བའི་སྒྲིག་ཁྲིམས་གང་རུང་ལ་འགལ་འདུག་ཟེར་

བའམ་ཡང་ན་མི་སྣེར་གང་རུང་གི་ཁེ་གྲགས་ལ་གནོད་འགྲོ་ཟེར་ནས་འཛེམ་དོགས་བྱེད་པའི་ཚོད་རེད། ད་དུང་དེ་ལས་ཀྱང་དགོད་བྲོ་བ་ནི་ཚགས་པར་ཁང་ཞིག་གི་རྩོམ་སྒྲིག་པ་ག་གེ་མོས་ང་ལ་ཟུར་ཟ་འདྲེས་མའི་ངང་"ན་ནིང་གཞིས་ནངས་བོད་ལ་སྙན་ངག་པ་མང་། ཁ་སང་དེ་རིང་བོད་ལ་བསམ་བློ་བ་མང་ག"ཟེར། མ་གཞི་ངས་རྩོམ་སྒྲིག་པ་དེར"བོད་ལ་བསམ་བློ་བ་མང་ན་ཁྱོད་དགའ་དགའ་དགོས་པ་མིན་ནམ"ཞེས་ལྡོག་འདྲི་བྱས་ཚོག་མོད། ཀན་པར་ཚིག་ལན་བསློགས་ན་བོད་ཀྱི་གྲུས་སྲོལ་ལ་མི་རུང་བས་སླ་བ་བཅད་དེ་སྡོད་དགོས་བྱུང་།

དེ་ཡང་གནའ་མི་བོད་ཀྱི་ཁ་དཔེ་ལ"མི་སུམ་ཅུ་བསམ་པ་སུམ་ཅུ"ཟེར་བ་ལྟར། རང་ཅག་མི་ཞིག་སུ་ཡིན་རུང་མ་གཞི་སོ་སོར་རང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་དང་གཤིས་ཀ་མི་གཅིག་པ་རེ་ཡོད་ཤ་སྟག་ཡིན་མོད། ཕྱིས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་ཟེར་བའི་སྤྲ་མཁྲེགས་ཀྱི་ཛོ་མཁར་འདི་ལ་ཡང་ཡང་བརྡར་ཞིང་གཙུབས་པ་ན། སྐྱེ་བོ་ཕལ་མོ་ཆེའི་འབུར་དུ་མངོན་པའི་གཞུག་གཤིས་ཀྱི་ཟུར་ཁ་རྣོན་པོ་དག་རིམ་གྱིས་ཟད་ཅིང་རྒུལ་བོར་གྱུར་ཏེ། ཐུན་མོང་དང་ཚོགས་སྤྱི་གང་རུང་གི་འདོད་བློར་འཚམ་པའི་ཚད་ལྡན་ཐོན་ཟས་ལྟ་བུར་འགྱུར་གྱིན་གདའ། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་ང་རང་ལ་མཚོན་ན་ཡང་། ལོ་ཆུང་དུས་སུ་ཐེངས་དུ་མར་རང་གི་སྙིང་གཏམ་ཡིག་ངོར་ཕབ་པ་ལས་ཕམ་ཁ་བསྟུད་མར་རག་པའི་ཉམས་མྱོང་གཞིར་བཟུང་སྟེ། རིམ་གྱིས་སྨྲུག་ཁ་ཡང་དཔྱད་བརྗོད་ནས་སྒྲུང་གཏམ་གྱི་ཕྱོགས་སུ་སྒྱུར་བ་ཡིན་ལ། སྐབས་དེར་ངས་སེམས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་དཔྱད་བརྗོད་དང་བསྡུར་ན། སྒྲུང་གཏམ་ནི་མཚོན་སྟངས་ཀྱི་ཆ་ནས་རྣོ་དབལ་དང་ཟུར་ཁ་དེ་ཙམ་མེད་པར་དབྱིབས་ཟླུམ་ཞིང་རེག་བྱ་འཇམ་པོ་ཅན་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་། བརྗོད་འདོད་ཀྱི་བློ

ཐད་ཀར་དུ་མི་སྟོན་པར་ཀུག་ཀྱོག་མག་མོག་དང་བསྟན་དོན་ཞུགས་ལ་སྨས་པ། དཔྱོད་པའི་རིག་ལམ་ལས་སྣང་བའི་ཚོར་འདུ་གཙོ་བ་ཞིག་ཡིན་ངེས་རེད་སྙམ། ཡིན་ནའང་རྒྱ་ནག་གི་ཁ་དཔེ་ལས་"མདའ་ཐང་ཤོར་སླ་ཡང་། རང་གཤིས་བསྒྱུར་དཀའ་"ཞེས་པ་ལྟར། ལོ་འདི་དག་ནང་བདག་གིས་ཟུར་ཁ་དེ་ཙམ་མེད་པའི་སྒྲུང་གཏམ་འགའ་རེ་འབྲི་ཁུལ་བྱས་ཡོད་མོད། ད་ལྟ་བྲིས་ཟིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱིར་ལྟ་རེ་བྱས་ན། ཤེས་མེད་ཚོར་མེད་ཀྱི་ངང་ནས་སྲི་ཚོགས་དཔྱད་བརྗོད་ཀྱི་བྲོ་བ་མང་ཙམ་ཞིག་བསྲེས་འདུག་ལ། རང་གི་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་གྱི་དཔེ་ཀློག་གོམས་གཤིས་ལ་བསམས་ན་ཡང་རྩོམ་རིག་ཁོན་ལས་བརྒལ་ཏེ་རིག་ཚན་སྣ་མང་ཞིག་འདུས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཕལ་ཆེར་ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར་སྐོར་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་བ་དེ་རྩོམ་རིག་བརྩམས་ཆོས་ལ་རོལ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལས་མངོན་གསལ་གྱིས་མང་བ་རེད། དེས་ན་ད་ནི་རང་སེམས་རང་ངོ་ཤེས་པའི་སྨོམ་ཚིག་འདི་གཞིར་བཟུང་སྟེ་ཡང་བསྐྱར་ལོ་བཅུ་ལྷག་གི་ཡར་སྔོན་ནས་ཡི་གེར་ཕབ་ཟིན་ཡང་གློག་པོ་པོའི་སྒྲུན་ལམ་དུ་ཕྱུལ་མ་སྦྱོང་བའི་<<བོད་སྲི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཐད་ཀྱི་བསམ་གཞིགས་>>ཞེས་པའི་མ་རྩོམ་དེ་ཐོག་མའི་ས་བོན་ལྟ་བུར་བཟུང་ཞིང་། ཕྱིས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་ལས་ཀའི་གོ་རིམ་ནང་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་བསམ་ཚུལ་དང་ཉམས་སྦྱོང་སྣ་ཚོགས་ཁ་སྣོན་དང་ཟུར་བརྒྱན་དུ་བཀོད་དེ་དེབ་ཆུང་འདི་བྲིས་པ་ལགས། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ངས་ཁ་སང་དེ་རིང་བོད་ཀྱི་རྩོམ་སྙེགས་སྙེང་འབོལ་རྩོམ་རྒྱུགས་ཆེ་བ་འདུག་ཅེས་ཨ་གསར་ལད་ཟློས་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར། ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་སྨྱུ་གུ་འཛིན་མཁན་ཞིག་བྱེད་དགོས་ན། ནམ་ཡང་ཕྱིའི་ཁོར་ཡུག་གི་གནོན་ཤུགས་ལ་འཇེམ་སྟེ་རང་གི་འདོད་བློ་ངོ་མ་བོར་

ཀྱབ་འགལ་བྱེད་མི་རུང་བའི་གོ་རྟོགས་ཤིག་སྟེད་པས་ཡིན།

གཉིས་པ། རྩོམ་འབྲི་བའི་དགོས་པ།

འོན་སྤོན་ཆད་སྤྱི་ཚོགས་དཔྱད་བརྗོད་འབྲི་ཀྱུར་ཨ་ཐང་ཆད་ཟིན་པ་ཞིག་གིས་ཡང་བསྐྱར་མིག་མདུན་གྱི་འཚོ་བར་གདོང་གཏད་དེ་སེམས་གཏམ་དམར་རྗེན་འཆད་ཀྱུའི་སྤོབས་པ་ཞིག་གང་ནས་བྱུང་ཞེ་ན། དེ་ནི་<<ཟུར་མང་བའི་བསམ་གཞིགས>>ཞེས་པའི་རྩོམ་ཡིག་དང་པོ་དེ་ལས་གླེང་ཟིན་པ་ལྟར། ཉེ་བའི་ལོ་ཤས་ནང་བོད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་པའི་སྡེ་རུ་སྟེང་ཞེན་མཁྲེགས་འཛིན་དང་ཀུ་དོག་སྐྱེར་གཙོད་ལ་རྒོལ་བའི་བློ་འབྱེད་ལས་འགུལ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་དང་ཁ་འབྲལ་ཐབས་མེད་ལ། སྨྲ་མང་བསམ་བློའི་རླབས་རྒྱུན་མཁའ་ལ་འཕྱུར་བའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཟེགས་མ་རེ་རེས་བསིལ་ལྡན་ཁ་བའི་ལྗོངས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་ཞིང་ས་གཤིན་པོར་དཔྱོད་ཤེས་དང་དཀྱིལ་ཡངས་ཀྱི་སྨྱུ་གུ་གསར་བ་གསོས་ཤིང་། ཡོངས་ཁྱབ་རིན་ཐང་གི་འབྲས་བུའི་ཁུར་གྱིས་ལྕི་བའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་སྟོན་ཀ་ཞིག་བསུ་བར་ཡང་དགེ་ལེགས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྨང་ནས་འཛོམས་པར་བྱས་ཡོད། མདོར་ན་ཉེན་ཆབས་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་འགག་འཕྲང་འདི་འདྲར་ཞུ་ཅག་མི་རིགས་ནང་ཁུལ་དུ་རྣམ་དཔྱོད་གཙུབ་བརྡར་གྱི་ཁོར་ཡུག་གུ་ཡངས་ཤིག་ཆགས་པ་འདི་ནི། བདག་ཁོན་ཡིན་པར་བསམ་གཞིགས་ལ་དགའ་བའི་བོད་ཕྱི་རབས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཡིན་སྲིད་ལ། མགོ་ནག་བོད་པ་ཚང་གིས་དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་དུས་མགོར་སྟེད་པའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་ལམ་ཁ་གསར་བ་ཞིག་ཀྱང་རེད་སྙམ། དེ་ན་དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་བོད་ཀྱི་ཤེས་

རིག་བློ་འབྱེད་ལས་འགྱུལ་འདི་རྒྱ་ཇེ་ཆེ་དང་གཏིང་ཇེ་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བར་རམ་འདེགས་ཙམ་བྱ་ཆེད། ངས་ཀྱང་ལོ་དུ་མར་རང་བློས་ལྕོགས་ཚོད་ཀྱིས་བསམ་བློ་བཏང་བའི་ཐོབ་འབྲས་ཉུང་ཙམ་པོ་གངས་ཅན་སྨྱུན་གྲོགས་ཚོགས་ཀྱི་སྤྱན་སྔར་བཤམས་པ་ལགས། དེ་བས་དེབ་འདིའི་ནང་གི་བསམ་ཚུལ་དང་ལྟ་སྟངས་གང་ཡང་ཆེད་ལས་ཞིབ་འཇུག་པ་དང་རིགས་གཅིག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་མདུན་གྲལ་དུ་འཚང་དཀའ་ལ། རིང་ལུགས་ངོ་མཚར་ཅན་ཞིག་བསྒྲགས་ཏེ་རིགས་རྒྱུད་སྐྱོབ་རྒྱུ་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཁ་ཕོ་ཡང་སྒྲོག་མི་ཕོད་མོད། གལ་ཏེ་ཁོ་བོས་དཀའ་སྡུག་འབད་འབུངས་ཀྱིས་བསགས་པའི་སེམས་གཏམ་དམར་རྗེན་མ་འདི་དག་ཀྱང་། ནམ་ཞིག་བོད་ཀྱི་སྲིད་འབྱོར་རིག་གསུམ་འཕེལ་བའི་མཐུན་རྐྱེན་ཉག་ཙམ་དུ་འགྱུར་ཐུབ་ཚེ། བོད་ཀྱི་སྨྱུ་གུ་ཐོགས་མཁན་ཕལ་བ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་མི་ཡུལ་གྱི་ཟམ་རིན་སྤྲད་པར་ངོས་འཛིན་བྱ་འདོད་ཡོད།

གསུམ། བཀའ་དྲིན་ཞུ་ཚིག

མཇུག་མཐར་ཞེ་བསམ་པའི་སྙིང་ནས་དྲིན་ཆེན་ཕ་མ་ཟུང་དང་། སློབ་གྲྭ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་གསུམ་གྱི་དགེ་རྒན་རྣམ་པའི་སྐུ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པར་བྱ། གལ་ཏེ་ཁྱེད་རྣམ་པའི་བྱམས་བརྩེས་གསོ་སྐྱོང་མེད་ན་ངའི་བསམ་གཞིགས་ཀྱི་སྦྱོང་བ་འདི་དག་འབྲི་བའི་ཐོག་མའི་ས་བོན་ཙམ་ཡང་འགྲུབ་ག་ལ་སྲིད། དེ་ནས་དགེ་རྒན་མཁས་མཛངས་ཅན་གླིང་ཚ་པདྨ་དབང་ཆེན་ལགས་ཀྱིས་སྔོན་ཆད་ཁོ་བོས་སློབ་ཆེན་སྐབས་བྲིས་པའི་<<བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཐད་ཀྱི་བསམ་གཞིགས>>ཞེས་པའི་རྩོམ་གྱི་མ་ཡིག་ཐོག་མ་དེར་ཞིབ་ཏུ་གཟིགས་པར་མ་ཟད། ད་ཅང་གཟབ་ནན་སྒོས་

མཛུ་བ་སྟོན་དང་སྐུལ་མ་གནང་མྱོང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ། བརྩམས་ཆོས་དང་ཁ་བརྡ་གཉིས་ཀའི་ལམ་ནས་བག་ཆགས་ཟབ་ཅིང་། སྐུ་ཚེགས་ལ་མ་འཛེམ་པར་དེབ་འདིར་འགོ་བརྩམས་པའི་དཔྱོད་ལྡན་སློ་ཤེས་རབ་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ། མཚོ་སྔོན་དགེ་ཐོན་སློབ་ཆེན་གྱི་དགེ་རྒན་ཆེན་མོ་རྒྱ་ཡེ་བཀྲ་རྡོ་ལགས་དང་། ཕ་ཡུལ་མང་རའི་གླུ་ཚང་དགོན་ཆེན་གྱི་རིག་པ་སྨྲ་བའི་སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་བསྟན་དར་ལགས་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་<<གཞན་མིག་གཡར་ཏེ་རང་ལ་ལྟ་མཁན་དེས། །སྦྲ་ནག་གླད་ལ་ལྷང་ཞུ་དམར་པོ་བཀར། །>>ཞེས་པའི་རྩོམ་དེར་དགོངས་འཆར་ཞིབ་ཕྲ་བསྟུལ་བར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ། གྲོགས་ལྷུན་པོ་སྨུག་ཐོགས་ལགས་ཀྱིས་དཔེ་དེབ་ཀྱི་ཕྱི་ཤོག་རྩུས་འགོད་དང་། ཕུ་བོ་སྟོབས་ལྡན་དང་གཅེན་མོ་མ་ཁོལ། དགེ་རྒན་ཀུན་ཐར་རྒྱལ་བཅས་ཀྱིས་མ་ཡིག་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་བྱས་པ། གྲོགས་མགོན་པོ་སྐྱབས་དང་གཅན་ཚའི་རྒྱལ་མཚན་གཉིས་ཀྱིས་དཔར་སྐྲུན་རམ་འདེགས་བྱས་པ་སོགས་ཐེངས་འདིར་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་ནས་རོགས་རམ་དང་སྐུལ་མ་གནང་བའི་དགའ་ཉེ་སྤུན་གྲོགས་ཚང་མར་སེམས་གཏིང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ། གཞན་ཡང་འདིར་སྐྱིད་སྡུག་རེས་མོས་ཀྱི་ལོ་ཟླ་དུ་མར་ཁྲུ་སིམ་མེར་བདག་དང་དཔུང་བ་མཉམ་གཤིབ་སྒྲོས་རང་ཉུས་ཅི་ཡོད་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན་ཆུང་མ་པདྨ་སྐྱིད་ལགས་ལ་ཡང་དཀའ་ལས་མྱངས་སོང་ཞེས་བརྗོད་འདོད་ལ། འདི་ལས་བྱུང་བའི་དགེ་བ་ལེགས་ཚོགས་ཀྱི་ཕན་འབྲས་ཐ་དག་ཀྱང་དེད་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་བུ་མོ་ཤེས་རབ་མེ་ཏོག་དང་། ཁོ་མོ་དང་འདྲ་བའི་གངས་ཅན་བོད་པ་ཚང་གི་དཔྲལ་བའི་མིག་དང་ཁོང་གི་སྙིང་ལྟར་གཅེས་པའི་བུ་རབས་ཚ་བརྒྱུད་ཀུན་གྱི་མ་འོངས་པའི་རང་དབང་དང་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བསྔོ་བར་བྱ། དགེའོ །